WIDENER LIBRARY
HX J9AS U

Digitized by Google

Gh 46.503

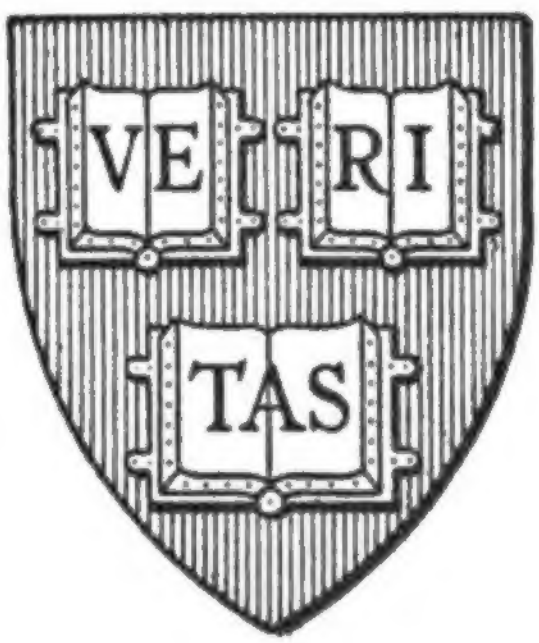

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

Digitized by Google

HESIODI
SCVTVM HERCVLIS

CVM

GRAMMATICORVM SCHOLIIS GRAECIS.

EMENDAVIT ET ILLVSTRAVIT

ATQVE

PRAEMISSA PRAEFATIONE

AD

CHR. GOTTL. HEYNIVM

EDIDIT

CAROLVS FRID. HEINRICH

SAXO - GOTHANVS

GYMNAS. MAGDAL. VRATISL. PROFESSOR.

SOCIETATIS LAT. JENANAE SOD. MONOR.

VRATISLAVIAE

SVMTIBVS J. F. KORNII SEN.

1802.

118

Digitized by Google

Gk 46.200

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO

GENEROSISSIMO EXCELLENTISSIMO

COMITI DE HOYM

TRIVM BORVSSIAE REGVM

AMICO INTIMO

ATQVE REGVNDAE SILESIAE

ADMINISTRO SAPIENTISSIMO

PATRONO SVO CLEMENTISSIMO

HVNC LIBRVM

CONSECRAVIT

EDITOR.

Digitized by Google

Digitized by Google

Inſigne anno ſuperiore clementiae TVAE, COMES EXCELLENTISSIME, documentum dediſti, qui me, veterem Romanum poetam interpretantem, non modo audire diligenter, ſed perbenigne alloqui et probare dignatus es, mox autem, honore et praemio ornatum, ad laetiora otia revocare et ad novum literarum amorem erigere voluiſti. Quod quidem beneficium tale eſt, ut Muſa-

Digitized by Google

rum amanti nullum omnino maius potuiſſes tribuere, Habeamne igitur aliquam ſaltem in pietate gratique animi officio excuſationem audaciae, qui tenuem laboris, literarum cauſa ſuscepti, fructum, interea matureſcentem, ſincera TIBI, DOMINE INDVLGENTISSIME, obſervantia conſecrare atque tradere ſustineam? Hunc, obſecro, ſerena fronte accipias, primum ut qualecunque tan-

Digitized by Google

tarum virtutum TVARVM aeternae venerationis gratiſſimique mei ſenſus monumentum; tum vero etiam ut leve aliquod ſtudiorum meorum ſpecimen, quorum inde rationem, cum munere meo ac publica utilitate coniunctam, ſi tanti ſit, pro TVA clementia aeſtimes. Ego vero, COMES ILLVSTRISSIME, deum nunquam precari deſinam, ut Regi auguſtiſſimo TE amicum, patrem almae Sile-

Digitized by Google

ſiae ad ſera usque tempora ſalvum ſoſpitemque praeſtet! Ita cum rei-publicae ſalus tum literarum et artium inter nos ſtudia neque unquam lumine ſuo carebunt, neque columine.

Digitized by Google

PRAEFATIO EDITORIS

AD

VIRVM ILLVSTREM

CHR. GOTTL. HEYNIVM.

Quod fere modeſtia diſſuadere videbatur, tamen, neſcio quo animi affectu impellente, faciam, *Heyni*, Vir illuſtris, ut poſt longiorem moram iterum Te in publico alloquar. Nam quoties praeteritam aetatem meam cogito, nunquam non vehementius (quidni dicam?) me commotum ſentio iucunda recordatione perquam felicis iſtius conditionis, quum primum, vix ſeptemdecim annorum iuvenis, in inclutam Georgiam Auguſtam delatus, per totos quatuor annos graviſſima auctoritate Tua confir-

matus, fideque ac beneficentia adiutus, fempiterno bonarum literarum amore et deſiderio incendi, mentemque ſaluberrima humanitatis ſtudiorum diſciplina imbuere et innutrire coepi. Quid enim fingi poſſit auſpicatius, quod homini non ſervilis ingenii obtingat, quam ut in eum fortunae ſtatum mature adducatur, in quo ſumma quaeque intueri et magnorum virorum cum praeclara exempla cognoſcere, tum eorum inſtitutione, conſiliis et familiaritate uti, omninoque ad locupletiſſimos ſapientiae ac doctrinae fontes accedere ipſi liceat? Eam autem revera Gottingam eſſe, quae ſupra reliquas in Germania Muſarum ſedes huius generis infinita paene commoda ſuppeditet, cunctisque ad colenda literarum ſtudia ſubſidiis et ornamentis affluat, nemo neſcit, niſi ingenuae ſcientiae prorſus expers, et omnes grato animo praedicant, quibus fuit conceſſum, ut ipſi uſu intelligerent.

Ego vero poſteaquam, ante hos ſeptem annos inde ad exteros arceſſitus, publicum literarum doctoris munus capeſſere

coepiſſem: quo magis ſentire mihi videbar, quantum eſſet, quod Gottinga, altera patria mea, relicta perdidiſſem, eo lubentius ſaepe aeger atque praeſentis moleſtiae impatiens animus dulciſſimae priſtini temporis memoriae indulſit; quod ſane curarum avocamentum plerumque egregium fuit. Sed ut minus indecorum eſſet, certe quidem a publico ſermone abhorreret, ſi, quaecunque ſuperioribus annis adverſa mihi acciderunt, quae maximam partem et animo hilaritatem et ſtudiis ſeverioribus otia eripuere, ea omnia recenſere ex ordine vellem. Reliquum autem fuit in his, quod, niſi pietatis officio deeſſe videri velim, haudquaquam diſsimulare debeam; quum praeſertim iſtud ad Te, *Heyni*, ac Tuam humanitatem unice pertineat. Nempe, quum Tibi, Viro de me immortaliter merito, maxima debeam, Tuque iuvenem me inſigni cura ac benevolentia dignum putaris, robuſtiorem denique conſiliis ſapientibus inſtructum blandaque ornatum exſpectatione dimiſeris; tantorum, quibus me affectum eſſe volueras, beneficiorum recordatio grata ita mihi

ſemper pio memorique pectore ſervata fuit, ut labaſcentem in tot vitae incommodis conſtantiam ſaepe obfirmarit, ſaepe languentem animum egregie refoverit. Quare, quum adoleſcentiae meae quaſi propitium numen adfueris, eius meriti conſcientia, alte in animo poſita atque infixa, poſthac quoque, provectioribus annis, ſolatium ac perfugium praebuit: quam et in poſterum adeo religioſe ſervabo, ut, dum vivam, nihil mihi Tuo nomine habeatur ſanctius ac venerabilius.

Intermiſſis minime quidem longo ſpatio ſtudiis, ſaepius tamen turbatis atque interruptis, quum, poſt Epimenidem nuper, idoneis arbitris non improbantibus, reſuscitatum, aliquid tentaſſe mihi viderer, quod doctius eſſet, aut ſaltem ex eo genere, in quo doctiſſimorum hominum opera quam maxime verſari ſolet: conſiliorum, quibus edito hoc ſpecimine proludere viſum eſt, rationem ac normam, quam potero, breviſſimis explicabo; quo ſcilicet Te, Virum in omni re literaria auctoritate graviſſimum, eorum et iudicem conſtituam et candidum monitorem.

Quum a prima adoleſcentia, quod non ignoras, philologiae potiſſimum ſtudia arripuiſſem eisque iam tum pertinaciſſime deditus eſſem: factum eſt eo tempore, de quo antea dixi, quum Gottingae literis operam darem; ut certa quaedam mihi argumenta ſeligerem, in quibus aliquando elaborare vellem. Erat in his primo loco Heſiodeae poeſeos reliquiarum omnium talis apparatio, qualem adhuc a plurimis deſiderari ſciebam, a nemine exſpectari. Cuius operis, factu ſane difficillimi, inſidebat animo iam tum notio quaedam obſcura et expreſſa leviter adumbratio, ſed quae nimis longe aberat, ut ſatis eſſet expolita aut perfecta: quippe hoc iuvenilis ingenii eſſe nequit, ut difficilium operum vel fundamenta firmiter ſatis et cogitate iaciat. Progreſſus autem ad maturiorem aetatem, quamvis in loco literis infeſto et quotidiani laboris taedia flagitante poſitus, iuvenilis tamen cupiditatis dilectum non deſerui; imo inter medias occupationum moleſtias Heſiodum animo oculisque ferre, librorum copias conquirere, operae meae diligenter rationes inire, initas ponderare

atque corrigere non deſiti. Temporis ſucceſſu iam eo perductus ſum, ut difficultates rei indies creſcere, fines laboris magis magisque proferri videam, quo clarius perſpectum habeo, ingenii haud mediocris, diligentiae indefeſſae, multorum denique annorum provinciam a me ſuſceptam eſſe: a qua tamen nihilo plus ulla formidine depelli me unquam patiar, dummodo fata velint, ut eam obtineam.

Pauciſſimis verbis fidem dedi, vix cum ſummo otii ac virium dispendio liberandam; at quam ut pro virili aliquando exſolvam, omnia experiar et πάντα, ut aiunt, λίθον κινήσω. Nam multo minus id mihi agendum puto, ut, ad inſtar eorum, qui hodie veterum ſcriptorum novis exemplaribus horrea libraria implent, ſuſcepti excuſationes operis anxie quaeram, et, quam neceſſarium atque optabile iſtud omnibus haberi debeat, iterum iterumque inculcem: de quo, quum Tibi atque cuilibet docto et experto viro abunde conſtet, dicere parum attinet; quam ut eorum potius difficiliorum vocibus occurram, qui me

tam arduum ac grave negotium molientem et magnas promiſſiones, veluti, quae in proverbio dicuntur, Χάρητος ὑποσχέσεις, iactantem, audaciae vel vanitatis accuſandum, iſtosque tam ſuperbos conatus non tam promovendos et incitandos, quam reprimendos coercendosque arbitrentur. Quibus ſane non iraſcar; quum in promtu ſint, quibus arrogantiae culpam quodam modo minuam. Ac primum quidem plurimum quantum praeſidii mihi eſt in Tua, Vir graviſſime, et auctoritate et conſenſu: quippe qui, nuper conſilii mei, in Heſiodeis perpoliendis occupati, certior a me factus, id non modo non reiiciendum duxiſti, ſed etiam ſuffragio Tuo confirmandum; quo ipſo ſponte currentem incitaſti acrius. Tum vero, quod Tu humaniter hortatus es, et ipſe equidem profeſſus eram, nihil prorſus in omni hoc negotio gerendo feſtinare, ſed lente ac pedetentim, rite cunctis proviſis et praeparatis, procedere iam dudum apud animum conſtitui. Neque enim plane is exiſtimari velim, qui, famoſa ſeculi noſtri levitate ductus, cruda et vix inchoata ſtudia in

vulgus propellam multorumque, qui hodie ſcribunt, pravo exemplo faciam, quo, quidquid modo in chartam coniecerint, quaſi ne ferrum candens rurſus refrigeſcat, trepidant et tumultuantur, ut mercatui exponant: quae inverecunda properatio vix dici poteſt, quantum noſtro tempore detrimenti literis afferat, et quam ſaepe vel optimorum ingeniorum pullulantes fructus iugulet. Sed quod Heſiodea monumenta pertractandi edendique conſilium cepi, in eo exſequendo ſic me verſaturum crede, Vir conſultiſſime, ut plus quam decem annorum morae mihi non valde poenitendum putem.

Habes, Venerande, operis maxima cura olim exigendi ſignificationem ſimplicem ac nudam: cuius ſi ſingulas partes omnemque rerum tractandarum complexum latius deſcribere vellem, ſane mihi otio Tuo patientiaque eſſet abutendum. Ac nunc quidem potiſſimum tenet me Tuae Homericae Iliadis cupida exſpectatio, cunctis literarum atque humanitatis amatoribus et ipſis Muſis ſibi invicem con-

gratulantibus, propediem in lucem exiturae. Quae ut prodierit, iam dudum omnium deſiderata votis, quam praeclarum habebo non ſolum exemplar ad imitandum propoſitum, ſed etiam in tota mea provincia procuranda ſubſidium et adiumentum! Tanta enim Homericae antiquitati cum Heſiodea intercedit cognatio, ut mutuam perpetuo ſibi lucem reddant, neque, altera neglecta, altera recte diiudicari queat. Semel igitur propoſita, quam exercitatiſſimo ingenio Tuo debebimus, regula ac lege, ad quam omnia iudicia vetuſtiſſimarum rerum dirigantur, et Heſiodeorum futurus interpres lucrum ingens fecerit neceſſe eſt.

Ita quidem ſucceſſus ſpem iucundam felicis movet illuſtre exemplum Tuum; quod ſaltem fideliſſime ſequar, etſi eius non ſim arrogantiae, ut vel totius vitae impendio illud me expreſſurum putem. At ne tamen nimis univerſe de hoc conſilio meo loquutus videar, ſumma duntaxat operae aliquando navandae capita attingam.

Atque hic ante omnia ſcrupuloſam admodum induſtriàm munus Critici poſtulat, quod vix obiter et perfunctorie egiſſe omnes, qui adhuc Heſiodum vel ſingulas eius particulas edidere, ſatis ſuperque conſtat. Quid enim? qui uno aut altero adminiculo adiuti, in lectione conſtituenda non niſi tralaticiam operam praeſtiterunt, Heſiodum, antiquiſſimum vatem, aeſtimantes, ac ſi e recentiſſimis eſſet, ii ſane nec voluerunt nec potuerunt eam dare Carminum Heſiodeorum recenſionem, quam priſci vel Critici vel Grammatici non tam improbaturi fuiſſent. Alexandrinos dico; quos etiam in his recenſendis disponendisque deſudaſſe, hodieque diverſa docent veſtigia. Licet autem mirari, hactenus tam parum de Heſiodeae poeſeos hiſtoria eſſe quaeſitum, ut, qui circiter triginta ſeculorum intervallo de lectione emendanda laborarent, ipſius Aſcraei ſenis integram manum ſibi reduxiſſe viderentur. Imo haec, quibus gloriamur, manca et lacera vetuſtiſſimorum carminum fragmenta, quae ipſa tantum abſunt, ut uni ingenio debeantur, ut ad unam potius

aetatem eamque ſat amplis finibus circumſcriptam referenda ſint, per quos varios caſus ac mutationes ad nos perlata eſſe arbitremur? Scilicet hoc, re ipſa cogente, ducit ad graviſſimam quaeſtionem de Heſiodeae poeſeos reliquiarum γνησιότητι, quaſi data opera olim agitandam: quo ipſo demum lubricus in critica locus, qui eſt de interpolatione carminum vetuſtiorum, in clariore fortaſſe luce collocari poterit. Quale vero ad expoliendas has reliquias momentum habeat Codicum MSS. collatio, nunc non quaeram. Id tamen promitto et ſpondeo, ſedulo me acturum, ut nec ab hac parte ſaltem diligentia mea deſideretur. Quo in genere haud leve damnum Heſiodus accepit ſuppreſſa adhuc et tenebris abdita variantium lectionum e Codd., inprimis bibliothecae Pariſinae, excerptarum ſupellectile, quam praeſens ſibi in gratiam novae editionis adornandae comparaverat *Io. Bernhard Koehlerus*, Lubecanus, tum Kilonii Profeſſor: quam in peculiari prolufione vir doctus recenſuit (a. 1766.). Egregie de me et omni opera mea promereretur, ſi quis iſtius apparatus, indigni,

quo tineae paſcantur, certam notitiam aperire, multo magis, ſi eius potiundi rationem ac viam commonſtrare vellet. Non dicam de reliquis ſubſidiorum, quae paſſim in bibliothecis, tam Germaniae quam exterorum, aſſervantúr, exſpectationibus, quas, ſpero, nec acquirendi occaſio, nec virorum doctorum benevolentia ac propenſa in ſtudia mea voluntas aliquando deſtituet.

Secundas a critica partes aget interpretatio et illuſtratío rerum, latiſſime patens in antiquiſſimis et diverſi generis monumentis: quo pertinet commentatio et explicatio innumerarum rerum partim ad mythologiam et agrorum culturam omnemque curam domeſticam, partim ad temporum rationem ac aſtrorum cognitionem ſpectantium; tum priſcae aetatis morum, rituum, cultus, iudiciorum, ſententiarum et opinionum. In mythologicis quidem, Theogoniam dico, iam dudum via patet, Tua face, Vir eruditiſſime, praelucente, haud ſane mediocriter aperta. In ceteris vero plerisque, etiam poſt ea, quae ſupe-

riore decennio a nonnullis vernaculo ſermone tentata ſunt, haec tota fere provincia docti interpretis eiusdemque philoſophi integra relicta eſt et tantum non intacta: qua rite curateque ornanda fructus laboris capere uberrimos licet ac praemia lautiſſima conſequi; ſiquidem animum, ab hoc noſtro communi rerum ac notionum orbe avocatum, ad ſummam aetatis hominumque diverſitatem penitus percipiendam ſatis accommodare poſſis, boni interpretis officio perfungens, quem, ut olim in vita Ariſtippum, ſic in monumentorum vetuſtatis robigine obſitorum explicatione *omnis deceat color, et ſtatus, et res.*

Multo maiores etiam copias, quam quae in vulgaribus editionibus proſtant, comparare licet colligendis, emendandis et illuſtrandis deperditorum Carminum, quae innumeris diſperſa locis reperiuntur, Fragmentis. Habet quidem omnino, fateor, hic antiquarius labor, in fractis tabulis legendis et curandis haerens, parum elegantium illecebrarum, quibus delectari poſſint ii, qui non niſi per roſaria ince-

dere cupiunt. Neque tamen hac moleſtia ſuperſedendum, imo hoc ſtrenue ac diligenter agendum, nemo negaverit, qui meminerit, quam multa ſint, de antiquitate nobis cognita, quae unice ſcriptorum, quorum integra volumina perierunt, mutilis fragmentis debeantur. Quare hoc genus, quamvis laborioſum ac multis faſtiditum, ut graviſſimorum iudicum, inque his Tua, *Heyni*, admonitione commendatiſſimum eſt, ita claris multorum exemplis probatiſſimum; et quum ſaepius argumenta, in quibus iuvenes literati virium ſuarum facere periculum doctrinaeque copiarum ponere tirocinia poſſint, deſiderari et poſtulari coepta ſint: miror ſane, in hanc palaeſtram certatim non plures deſcendere, qui in hac ſegetem et materiam induſtriae ſimulque fructuoſi laboris ſpem propoſitam habeant. Qua de re pluribus dicere, nunc non opus eſt; praeſertim coram Te, quo nemo melius accuratiusque intelligit, quanta adhuc et quam multorum diligentia in colligendis diverſiſſimorum generum auctorum pertractandisque fragmentis requiratur. Quod

ad Heſiodea attinet, in iis magnum, nec a quoquam decurſum, campum eſſe ingenii exercendi, iam olim fuit viri ſummi iudicium, *Ruhnkenii* inquam, qui ipſe eius operae egregia aliquot ſpecimina dedit in priore Epiſtola critica. Tanto et nixus exemplo et ipſius rei utilitate permotus, experiar aliquando, quid ipſe diligentia efficere poſſim.

Denique ſingularis opera, et quam nemo mihi invideat, relicta eſt in putida Scholiorum farragine excutienda. Putidam dico non iniuria, nec primus: noſti enim, Vir πολυμαθέστατε, quantum ineptiarum et nugoſae doctrinae in Carmina Aſcraei vatis Graeculi interpretes effuderint et cumularint, et quam pauca in *Procli*, *Tzetzae*, *Ioannis Diaconi* aliorumque commentariis obveniant, quae tollere atque ſervare velis. Vel ſic tamen hos in futura editione non negligendos puto; quorum quidem duobus integris ſeculis nemo unus Heſiodi editorum curam habuit, ſcilicet ex quo *Dan. Heinſius*, poſt Venetam *Trincavelli* et Baſileenſem, ex officina

Plantiniana Raphelengii eos iterum prodire iuſſit, tam parum accurate tractatos, ut lubidinis exemplum, quaſi in vili corpore, expromere voluiſſe videatur. Diligentiam ſuam in Scholiorum recenſu ponendam ſpoponderat *Koehlerus* ſupra dictus; mox *Loeſnerus* quoque: ſed uterque fruſtra. Idcirco hoc onus ſubeundum mihi, iuſtam Heſiodi editionem molienti. Licebit autem Grammaticorum in Heſiodum Scholia non ſolum multis partibus ſaniora emendatioraque dare, quam in Heinſiana apparent, trinis, quae exſtant, editionibus in conſilium adhibitis, ut, quae menda *Heinſius* reliquit aut pro licentia ſua nova invexit, tollantur et eiiciantur: ſed etiam ſpes eſt, ut pleniora et novis acceſſionibus auctiora; quandoquidem diverſis locis inter nobiliſſimos librorum theſauros cum editorum incorruptiora exempla habentur, tum aſſervantur alia, etiamnum inedita. En materiam largam copioſo Scholiorum volumini conficiendo! nimirum ſi conatibus noſtris faveant viri docti, qui iſtorum theſaurorum cuſtodiam et curam habent.

Verum haec hactenus. Quodſi eam abs Te veniam impetrem, ut haud plane importune graviſſimum Tuum de hoc meo inſtituto iudicium elicere, aliorumque clarorum hominum, qui humanitatis literas, laetius denuo his ipſis temporibus efflo-reſcentes, ornant, ſtudia in me excitare voluiſſe videar: patientius feram, ſi qui forte indignatiunculum, ſaepe falſis alio-rum exſpectationibus conceptam, etiam in hocce meum futuri operis praeconium traducant.

Reliquum est, ut pauca Tecum, *Heyni*, de praeſentis opellae ratione agam, in qua accuranda paulo aliud conſilium ſequutus ſum, quam quod in paranda Heſiodeorum Carminum omnium editione mihi ipſe praeſcripſi. Neque hanc Scuti Herculis qualemcunque illuſtrationem ita ſpectari velim, ac ſi, ea loco ſpeciminis evulgata, totius operae guſtum dare animus fuiſſet. Sed disiunctam hanc a reliquis particulam prodromum exſtare volui et quaſi teſſeram provinciae a me ſusceptae: quae, per ſe ſpectata, ſi modo interpretis partes non omnino ſegniter et inepte ſustinuiſſem, et

aliquam utilitatis commendationem haberet. Nam, quum multis abhinc annis plures eo ſtudia ſua contuliſſent, ut vel nobiliſſimam illam clipei Herculis deſcriptionem vel totum poema ſingulari cura explanare atque in patrium ſermonem vertere conarentur: vidi tamen iam dudum, deſiderari induſtriam illius, qui criticam cum interpretandi dexteritate rite coniungeret, et hariolandi lubidinem grammatiça ſeveritate et uſus loquendi exploratione temperaret; poematis fortunam, quae miram diſſimillimarum particularum conglutinationem peperit, feſelliſſe paene omnes; Graecos commentariorum ſcriptores usquequaque contemtos iacere. Mature igitur ad hoc opus faciendum animum adieci, diligenter conquiſitis conſultisque, qui in Scutum Herculis aliquid commentati eſſent. Habebam animo informatam ciusmodi editionis ſpeciem, quae et doctiores adoleſcentes iuvare poſſet, nec haberet, quod veteranorum adſpectum refugeret, quaeque omnino aliquantum ornamenti bonis literis afferret; uno verbo, cogitabam aliquid, quo tandem, etſi minus grandi

volumine, faniore tamen ac fructuoſa rerum tractatione, in tot praeclaris Tuae immortalis diſciplinae alumnis, ſcilicet ſi fieri poſſet, et meum nomen profiterer. Enimvero longe ab iſta, tam iucunda, cogitatione video abhorrere ſucceſſum, quo, eluctatus tot difficultates, quibus hactenus plerumque impeditus fui, vix ſane mediocri potitus ſum. An vero ea, quae iam, minime feſtinanter progreſſus, efficere potui, ſatis luculenta ſint indicia operae aliquando haud plane infeliciter navandae, Tuum, Vir humaniſſime, eſto iudicium.

Sed ut paulo preſſius de ſingulis dicam; textum quidem omnino redhibere volui emendatum et ad critices regulam probe axactum: quo in genere commentandi ſic tamen rem geſſi, ut non tam perfectam omnibusque numeris abſolutam recenſionem, quam haud indiligentem textus recognitionem praeſtitiſſe iudicari velim. Scilicet abuti nolim iſthoc recenſionis vocabulo, quod nonnunquam adeo ii affectant, qui, a ſubſidiis parum inſtructi, ne tribus quidem locis potuerunt ſatisfa-

cere. Editionum veterum partim ipſis exemplaribus uſus ſum, partim excerpta lectionis varietate; et Venetae quidem *Trincavelli* exemplo uno e duobus nitidiſſimis, quae habet bibliotheca apud nos publica, Rehdigeria; *Heinſianae* vero, quod penes me ipſum eſt, prae ceteris inde commemorabili, quod *Dan. Hoinſius*, ſe illud Vincentio Adriani, amico ſuaviſſimo, dono dediſſe, propria manu in prima eius pagina teſtatus eſt. Praeterea Cod. MStum adhibui Vratislavienſem, praeter alia non pauca Graecorum poetarum opera, Heſiodi Scutum et Theogoniam continentem, quem ab incluta librorumque ſcriptorum referta bibliotheca, in qua aſſervatur, *Rehdigerii* nomine inſignire placuit. Idem liber eſt, ex quo varias lectiones ad Aratum adnotavit *Buhlius*, cuiusque in Prolegg. p. XI. accuratam deſcriptionem dedit, ipſis *Io. Ephr. Scheibelii*, bibliothecae praefecti, verbis uſus *).

*) Continentur hoc libro, membranaceo, ſec. XV., quae ſequuntur: 1) *Orphei Argonautica.* 2) *Dionyſii Alexandr.* περιήγησις. 3) *Apollonii Rhodii*

Huius, quem poſtremo loco nominavi, viri clariſſimi et in paucis apud nos literatiſſimi, benevolentia factum, ut iſtius Codicis conferendi mihi copia data eſſet. Excerptum ex eo, quidquid boni haberet, ſuis locis retuli; novam, quam offerebat, eamque hactenus ineditam Scuti ὑπόθεσιν inter Grammaticorum Argumenta nunc primum publicavi. Huiusmodi praeſidia, quae uſum criticum haberent, ut plura mihi iam nunc ſuppetiſſent, ſane quam in optatis fuit. Sed talia ſcis, facilius eſſe optare vel poſtulare, quam praeſtare et porrigere: neque Tu ignoras, quantum in his quoque caſus fortunaque valeat. Itaque, donec copioſioris comparandae ſupellectilis ſpes expleta fuerit, allaboravi ſaltem, ut ne merito arguar oſcitanter egiſſe ea, quibus mihi in praeſenti inter-

---

Argonautica. 4) *Heſiodi Scutum.* 5) Ἡρακλέους ἄεθλοι. (*Quinti Smyrnaei.* Anthol. Graec. Lipſ. T. III. p. 179.) 6) *Heſ. Theogonia.* 7) *Arati Phaenomena.* Reliqua de hoc Cod., quae ſigillatim deſcripta legi poſſunt l. laud., huius loci non eſt repetere.

dictum non fuit. Quo quidem haec duo potiſſimum pertinuerunt: primum, ut Scholia Graeca pervolutans viderem, quid inde frugi ad antiquam lectionem expiſcandam redundaret, extunderemque, ſi quae non deſpicienda ibi deliteſcerent; deinde, ut recentiorum obſervata et commenta cum ad ſcripturam in ſingulis locis, tum ad ea, quae ſpuria ſint vel eſſe videantur, adhiberem et diiudicarem. Alterum hoc ita adminiſtrare conatus ſum, ut non conviciis probrisque dimicarem, ſed, quod ab humanitatis ſtudioſo exſpectes, rationibus et argumentis. Quin raro durius de *Guieti* conatibus pronuntiavi: cuius hominis, ceteroquin acuti doctique, vitia quum ſat multi iique praeclariſſimi viri haud parce caſtigarint*), cur ambitioſe in ſingulis carperem? Eundem conſtat fuiſſe primum, qui ad Heſiodea

---

*) *Bentleius* ad *Terentium* non uno loco; *Tib. Hemſterhuſius* ad *Lucian.* T. I. p. 251. ed. Reitz. *Ruhnkenius* in Epiſt. crit. p. 80. et *Schneiderus* noſtras, vir eruditiſſimus et clariſſimus, in Praef. ad *Oppiani* Carmina p. XVII.

eam fagacitatem attulerit, quae in fraude interpolationum olfacienda cernitur; etſi in hoc critices factitandae ſpatio conſuetudine prope ad temeritatem trahi videretur. Non dubito fore, qui me reprehendant, quod ab hac parte, contra ac ipſi optaverint, cautius modeſtiusque verſatus ſim, quique hac in re ſuperſtitionem meam, ne quid gravius augurer, ut ineptam et improbam accuſent; praeſertim quum eis in mentem veniat eorum, quae adverſus hanc inertem trepidationem vir inter Criticorum principes, *Ruhnkenius*, in limine Epiſtolae ad Valckenarium, acerbe fere disputavit. Quid? quod vix aliquem fugiat, quantopere ipſe Tu, *Heyni*, ſeverum hoc iudicii genus probare ac commendare ſoleas. Itaque vereor, ne illi futurae Heſiodi editioni mala omina concenturi ſint, quum cognoverint, ex poematio, nondum quingenis verſibus completo, ad minimum centum eiicere me dubitare. Cuius generis reprehenſorum animos tribus verbis mitigare non licet. Quare eos interea acquieſcere velim in hoc, ut quietius conſiderent, quid

interſit inter artis uſum et abuſum, et anne modus adhibendus ſit in his, quae, uti *Ruhnkenius* ait, ſaepe ſentiuntur facilius, quam verbis explanantur? Vere doctos et prudentes cenſores equidem non metuo: neque Tibi, perfectiſſimo iudici, eam puto improbatum iri verecundiam, quae habeat, cur in quaerendis iudiciorum cauſis ſolicita ſit, etiam ſi obelo, quo verſiculus ſpurius confodiatur, nihil agatur maius.

Sed tamen etſi in critica Scuti Herculis tractatione poſterioribus nonnulla curis relinquenda eſſe intellexi: operam dedi, ut, ſi fieri poſſet, perfecto interpretandi officio, parvam futuri laboris particulam abſolverem. Qua in re quam vellem ita feliciter mihi ceſſiſſet ſtudium meum, ut conatus eorum, qui ante me hunc lapidem volverunt, Tibi videri poſſim probabiliter ſuperaſſe! Scilicet quod me optare dico, id minime in ambitioſo gloriae aucupio vel vanitate poſitum eſt. Imo vero nihil aliud ſequutus ſum, quam quod omnes optamus cupimusque, quodque non modo non inhoneſtum eſt, ſed etiam

neceſſarium, ut ne actum egiſſe et laboris fructus omnino perdidiſſe arguar, ſed ut ea, quae ab aliis tentata ſunt, caſtigando, emendando, locupletando, huic ſtudiorum generi ornando promovendove videar aliquid, quamvis exiguum, contribuiſſe. Sed ea ipſa, qua uſus ſum, tractandi ac commentandi ratio habet fortaſſe, quo in cenſuram incidat: quam modeſta tamen interceſſione facta a me deprecari liceat. Nam quum hoc, quo omnis interpretatio nititur, maxime ſpectaverim, ut et loquendi uſus recte teneretur et poetae eruditio aperta planaque eſſet: indulſi mihi aliquantum in reliquis, cum interdum prolixius disputando, tum immiſcendo alia, quae per occaſionem ſe offerebant, non nimis a propoſito aliena. Atque illud conſilio quodam me peccaſſe non diffitear, ad evitandam nimirum adnotationis exilitatem, quae ſaepius hodie multos deterrere ſolet, quam ad legendum allicere: neque hunc morem, quem ad praeclariſſimum exemplum Tuum nunc optimi ſequuntur interpretes, in poſterum derelinquam, ut, recta commentandi

via progreſſus, ſubinde ad amoena cum legentium gratia digrediar. Quos autem aliena paſſim, ſed rarius tamen, intexens forte offenderim invitus, horum mihi animos aliquando reconciliabo, quidquid eius generis nunc adiectum eſt, non cunctanter eiecturus. — Ceterum quod Scholia Graeculorum, variis caſtigata locis, iam nunc cum ipſo poemate prodire voluerim, quum eius rei ratio in promtu ſit, ſatis excuſate me feciſſe arbitror.

Longam, nec ſane admodum ſuavem de literulis meis fabulam narrans, ecce! iam bonae horae fructum Tibi furripui. Verum eſt iſthoc damnum eiusmodi, ut Te minus indigne illud laturum putem, quum videris, quo id dederim animo. Etenim Tu, Vir humaniſſime, qui humanitatem non profiteris, ſed habes, nec eorum ſtudia aſpernari ſoles, qui quum nihil dignum Te, quod dare poſſint, inveniant, ſe Tibi offerunt ipſos. Ego vero hos tenerrimos pietatis ſenſus ambitioſe circumtuliſſe videri nolim, neque hoc, quod per ſe graviſſimum ſanctiſſimumque haberi debet,

verborum fuco violaſſe. Itaque, dum ad *εὐγηρίαν* Tuam bonis votis pie proſequendam prope impetu feror, manum verecundia retinet. Unum eſt, quod, quin abs Te vehementer petam, animo temperare nequeo, ſcilicet ut me, quem amare nondum adhuc intermiſiſti, amare pergas. Vale.

Scrib. Vratislaviae, med. Martio, 1802.

PROLEGOMENA

IN

SCVTVM HERCVLIS.

PROLEGOMENA

IN

SCVTVM HERCVLIS.

PROLEGOMENA
IN
SCVTVM HERCVLIS.

Quum in conſcribendo Commentario, quem huic novae Scuti Herculis editioni adiungere viſum eſt, id potiſſimum egerimus, ut non ſolum, quae in Carminis lectione offendere et iuſtam iniicere dubitationem poſſent, nunc quidem aliqua cum accuratione expoſita et conſtituta haberentur, ſed ut etiam antiquiſſimi poetae ſenſus, a noſtro longiſſime recedens, cum interpretando explicatior fieret, tum inſignis rerum, ornatus ac varietatis gratia ab ipſo tractatarum, copia uberiore illuſtratione magis pateſceret: alia complura inſuper indaganda et quae antiqui-

tatis ſtudioſum non minus noſſe interſit, ne nimis longa, ad remotiora argumenta digreſſione facta, iſtam libri partem, quae Commentarium complectitur, iniuſto modo praegravaſſe videamur, praecurſoriae quaſi disputationi relinquenda putavimus. Etenim a luce nitidiore, qua, viris ſummis facem praeferentibus, haec quoque humanitatis ſtudia noſtris temporibus colluſtrari coepta ſunt, inter alia etiam hoc profectum eſt, quod ea, ex arctioribus, quibus diu coercebantur, finibus emiſſa, novis iisque praeclaris incrementis locupletata, innumerabilium rerum fructuoſiſſimae perſcrutationi late patentem campum, aperuerint. Quem quidem ut minore fraude et cum aliqua fiducia recolere nobis liceat, maxime facit Critica, non ea quidem, quae in ſingulis vocibus aut ſyllabis habitat, ſed in qua tamen vix ſatis aliquis faciat, niſi illa ingenium probe ſubactum afferat: eam dico, quam altiorem Criticam vocant, quae ſcilicet *ἀνιστορητίαν* et *ἀκριβίαν* antiquiorum temporum arguit, atque obſcura rerum traditarum veſtigia verſutiore iudicio interpretatur: ars, et ad omnem hiſtoriae fidem exquirendam graviſſima et ad exercendum difficillima, et quae noſtra aetate, communibus plurium ingeniorum ſtudiis factitata et exculta, ſic provenit, ut iam ſuo optimo iure fructus iactare poſſit saluberrimos.

Vigent adhuc recenti inter nos memoria commotae haud ita pridem ſubtiliſſimae quaeſtiones, quibus contexendae hiſtoriae Homericorum Carminum proluſum eſſe volebat *Wolfius*. In quo admirandi acuminis opere, etſi, abrupta in medio curſu argumentorum ſerie, ingentes dubitationum fluctus magis excitati, quam compoſiti, pluraque diruta, quam aedificata ſunt, nihilo tamen minus tralaticiae opinionis fundamenta ſic concuſſa et labefactata fateare neceſſe eſt, ut fere deſperandum videatur, ea ullo unquam molimine reficienda eſſe. Nam quum de uſus artis ſcribendi ac ſcripta legendi principiis inter Graecos, iuxta certam hiſtoriae fidem, ita iudicatum ſit, ut in poſterum nemo amplius quaerere debeat: ſcripſeritne Homerus vates, nec ne? quot et quantae tunc difficultates obiectae, ad quas e medio tollendas, obmuteſcente hiſtoria, nullum argutae coniectationis vel argumentationis artificium ſatis praeſidii videtur afferre! Omnino autem iſtius praeclarae diſquiſitionis ſumma eam vim habere debet, ut permulta et maxima antiquioris Graecarum literarum hiſtoriae capita, ad eam religioſe prudenterque exacta, longe alio redeant neceſſe ſit, quam communi ſententia, ne dicam errore, iam dudum invaluit.

Sed vehementer equidem abhorreo ab ea

arrogantia, quae in cauſa admodum implicita et etiam atque etiam penſitanda iudicium ferentis perſonam induere velit; praeſertim quum ſummae auctoritatis arbitrum et qui haec iuſte ſapienterque disceptet, hoc ipſo tempore exſpectemus. Interea nolui diſſimulare, pluribus abhinc annis, poſtquam vir celeberrimus *Prolegomena ad Homerum* evulgaverat, ſtudioſe me in eo occupatum fuiſſe, ut ipſam rem, quoad eius fieri poſſet, diligenter cognoſcerem totiusque quaeſtionis vim cum per ſe tum ad multa antiquitatis argumenta contigua expenderem, idque inprimis propter *Heſiodum*, ad quem ſimul haec tota cauſa potiſſimum pertinet. Hac igitur opera non ſegniter adhibita, id mihi videor effeciſſe, ut clare intelligerem, quod antea vix per nebulam appareret, plurima eorum, quae adhuc de Heſiodo eiusque poeſeos monumentis, quae ſuperſunt, bona fide accepta atque in vulgari opinionum orbe habita fuere, fortiter derelinquenda eſſe, quippe maximam partem infirmo veterum teſtimonio nixa et contra omnem probabilitatem peccantia; fabulis et commentis ſcatere univerſam hanc in ſumma vetuſtate haerentem quaeſtionem; ad meliorem criſin omnia nunc demum examinanda, ut tandem, remotis vepribus et dumetis, ad veritatem, tanquam ad Archimedis ſepulcrum diu ignoratum, aditus pate-

fieret. Quorum ſummam quum aliquando, ſiquidem hic primus ingreſſus viris eruditis haud displicuerit, profligaro, eius generis quam plurimi auditores mihi velim contingant, qui de iuveneſcentis Graecae Muſae ſonis ludibundis aliter iudicare ſciant, quam ſolent ii, qui, importuno ſenſus delicatioris officio, remotiſſimorum temporum rationem ex ſuo, non ex vetuſtatis proprio ingenio aeſtimant. In praeſenti quidem ex toto hoc locupletiſſimo argumento tantum expromere attinet, quantum ſufficiat, ut de origine omnique hiſtoria poematis, quod Ἀσπὶς Ἡρακλέους inſcriptum eſt, paulo rectius ſtatuatur.

Poſt ea, quae noviſſimis ſententiis de artis ſcribendi apud Graecos primordiis et progreſſu explorata ſunt, quum ineptum videri debeat, quaerere, ecquidnam Heſiodus *ſcripſerit?* non magis altera quaeſtio ad vetuſtiſſimae poeſeos hiſtoriam accommodate tractari poteſt, quaenam tandem, ſi omnino nihil literis mandarit, Heſiodus ἀοιδὸς revera *cecinerit?* Nam etſi hoc nomine aliquis vates, et ſuo et ſequiore aevo celebratiſſimus, fuerit, diverſus ab Homero, Ionicae gentis vate proprio, huicque ſi non aequalis, aetate tamen parum poſterior, denique Aſcraeus conſentiente rumore habitus: patet tamen, eius ſubſequente aetate hiſtoriam mox ita obſcuratam

esse et mendaciis obrutam, ut quidlibet audendi potestas credulis et nugatoribus data esset.

Unus est ex multis erroribus, affatim nunc, ut opinor equidem, in propatulo positus et ad totum hunc obscurissimum Graecae poeseos historiae locum illustrandum egregie comparatus. Scilicet quum nobilis Ascraeus vates, *Hesiodus*, maxime insignis esset inter alios, qui proximis seculis consimili studio et arte ad eum, tanquam ad choragum, se applicarent, eundemque canendi tenorem ac modum, quem is primus instituerat, fideliter servarent: factum est proclivi errato, ut, quidquid per longum temporis spatium simile ferebatur, in illum unum cumularetur, ita ut *Hesiodus* pro tota ista duorum saltem seculorum aetate habendus sit, qua Carmina Hesiodea, hoc est, Hesiodeis similia, eiusdem fere argumenti ac soni, Graecorum civitatum fora, convivia, festorumque dierum ac ludorum solennitates perstreperent [1]). Hoc, quod argumentis, ex tota antiquitate collectis, parum arduo labore corroborari potest, primarium est et veluti formula, ex qua de eo, quid ex Hesiodeae poeseos

---

1) Praeclarus est locus *Wolfii* et nemini praetermittendus in Prolegg. p. XLII. not. *Sed Hesiodum, quum dico*, et rel.

monumentis et Carminibus deperditis genuinum ſit vel falſo eius nomen prae ſe ferat, unice iudicari debet; ex quo ſimul aeſtimetur, qua ratione vetus controverſia de dubia Heſiodi aetate accipienda ſit: quem qui nuper binis integris ſeculis Homero iuniorem poni voluerunt, fingere ſane id, totius vetuſtatis voce reclamante, minime vero probare potuerunt.

Altera obſervatio, priore haud levior, ultro prope inde ſequeretur, ſi minus ea aliis rationibus conſtaret. Nempe, circumlatis aliquamdiu carminibus, quae Heſiodum auctorem habebant aut eius nomen mentiebantur, ſucceſſit iſta Piſiſtratidarum aetas, qua, magis iam pervulgato ſcribendi artis uſu, Homerica Carmina, collecta et in ordinem coacta, ſcripto conſignari coepta ſunt. Eius igitur operae exemplo ſemel propoſito, quis non credat, nec Heſiodicis reliquiis defuiſſe *διασκευαστὰς*, qui ſingulares rhapſodias connecterent, ſive eas, quae ab ipſis auctoribus ad eandem formam compoſitae eſſent, uno volumine complecterentur? Advertit haec ipſa quoque res *Wolfium* (Prolegg. p. CLVII.), hac in re minus ſe mirari dicentem ſilentium antiquitatis; ſed quod videri poteſt interpellari non obſcura fama a *Plutarcho* (in vit. Theſ. c. XX. p. 19. Hutt. cf. *Ruhnken.* Epiſt. crit. p. 113.) ex antiquiore auctore tradita de Piſiſtrato, qui ver-

ſum ex Heſiodi carminibus, ad Theſei amores ſpectantem eiici iuſſit [2]).

Iam quod ad Heſiodeae poeſeos indolem et argumenta attinet, ea ſe in duplici genere maxime continebat; (quorum alterum ſententioſum dixerim ſive didacticum, alterum mythicum. Illuc Ἔργα καὶ Ἡμέραι pertinent, opus ſuis partibus male cohaerens, et quod minus artificioſam διασκεύασιν facile prodit, quae ſane et difficilior impeditiorque fuerit in diſiunctis praeceptorum de variis rebus laciniis vinculo aliquo conſtringendis, quam in continua narratione factorum invenienda. Sed ſumma ſemper ab hac parte auctoritate ac fide floruit vates Aſcraeus, ut non ſolum nulla unquam de hoc genere dubitatio exorta ſit, ſed, teſte *Pauſania* (IX. 31. p. 96. Fac.), ipſis quoque Boeotis, Heliconem accolentibus, praeter Ἔργα, nihil amplius ceciniſſe perhiberetur, quaſi reliquis, vulgari rumore ei tribui ſolitis, multo ſuperior, effetque eius in antiquitate praeceptorum momentum graviſſimum: cuius rei principale ex-

---

a) Dum ſcripta haec mea retractabam, vidi, ſimilem obiter coniecturam feciſſe nuper *Boettigerum* in *Archaeol. Muſeum* faſc. I. p. 5., quod opus tam praeclare inchoatum utinam iuſto citius non deſerat vir omnibus doctrinis inſtructiſſimus!

emplum habemus *Pindari*, quem vide Iſthm. VI. 98. Ex altero genere, mythico ſeu fabulari, ad genealogias maximam partem redeunte, ſed cuius minus, quam illius, indubitata auctoritas fuit et identidem in controverſiam vocata, (quo referendi inprimis *Longin.* IX. p. 29. Toup. et *Aelian.* Var. Hiſt. XII. c. 36. (nobiliſſima fuere carmina cum Θεογονία, cui primum conditorem cum Homero Heſiodum antiquiſſimus auctor aſſignaverat *Herodotus* (II. 53.), κεχωρισμένην illam δόξαν ſequutus, de qua loco laud. *Pauſanias* loquitur; tum κατάλογος γυναικῶν ſive Ἠοῖαι μεγάλαι, quod aliis inſuper nominibus, veluti Γενεαλογία ἡρωϊκή et Ἡρωΐδων κατάλογος; in veterum libris paſſim excitatum deprehenditur. Nempe pro certo et explorato hoc aſſumendum, in quo admodum olim turbatum eſt, et quod pluribus perſequi tum longum tum alienum foret; iſthac inſcriptionum varietate unum idemque inſigniri vetus Carmen, ad Heſiodum auctorem vulgo relatum [3]); quamquam non ignoro,

---

5) Ne dubites, vide ſaltem *Ruhnken.* ad *Hermeſ.* Fragm. ad calc. Epiſt. crit. p. 289. et operoſam *Harleſii* diſputationem in *Fabric.* Bibl. Gr. Vol. I. p. 578 ſqq., ex qua iſtud unum duntaxat ſatis liquet: variis, ſed parum inter ſe diſſimilibus, titulis eandem carminum collectionem laudari. Pauciſſimis equidem in hoc et iis quae ſequuntur defunctus ſum, ne dilucida rei

in ſententia ita pronuntiata reſtare nonnulla accuratius conſtituenda. Perventum eſt in eum

---

ſpecies obſcura farragine obruatur. Omnino, ſi qui forte in hac mea ſcriptione aliquid transmiſſum viderint, quod ipſi ſibi adnotaverant, ne ſtatim mihi negligentiae culpam impingant, ſemel dicendum eſt, eum me morem maluiſſe ſequi, ut, plerumque ſuppreſſis virorum doctorum, de toto hoc capite in diverſa ſupra modum abeuntium, opinionibus cómmentisque, apponerem tantum ea, quae et certiora videbantur et minus vulgaria; neque, quum pleraque ad hanc vetuſtiſſimae Graecorum poeſeos partem pertinentia, ex centum ſcriptorum locis collecta, repoſita in adverſariis habeam, ea omnia hic, quaſi oblata occaſione, expromere volui: quamquam aliquando id lubens faciam, et facere neceſſe eſt, ut partim loca, in quibus horum carminum mentiones ſeruntur, partim fabularum in iis obviarum fragmenta uno praebeam obtutu conſpicienda. Interea *Harleſii* diligentiam non poſſum non commemorare, diuturniore uſu mihi cognitam. Quo magis miror, virum circumſpectiſſimum in iſto de Scuto Herc. Epimetro tam parum penſi duxiſſe, quod ex vetere ſcholio multo ante *Petitus* protraxerat: qua de re infra dicam. Addenda quoque nonnulla, ex eo tempore demum edita, ut quae ſcripſit *Eichſtaedtius* in *Handwörterbuch über die ſch. Künſte* T. I. p. 592 ſqq., quem virum, ingenii doctrinaeque laude florentiſſimum, nunc inprimis eo pervelim adducere, ut in meam ſententiam concedat, gravis ſuffragator; item *Frid. Schlegel.* in *Geſchichte der Poeſie der Gr. u. R.* T. I. Scutum Herc. tribus locis commemorans p. 165.

locum, qui ambitioſiorem facile illiceret ad commentariorum horrea exoneranda prolixamque refutationem ingrediendam. Enimvero hoc quidem loco ſubſiſtendum mihi in iis, quae maxime ad rem praeſentem facere videntur; quorum et ipſorum ſummam tantum attingam.

Primum igitur partim e diſertis veterum teſtimoniis, partim e fragmentorum haud parvo conſtat numero, celebratos eſſe in antiquo iſto Carmine heroas natos e congreſſu deorum cum feminis mortalibus, laudatas adeo heroinas, quarum altera cum ſequente coniungebatur interpoſita formula ἢ οἵη; unde totum poema, non inſolita ratione, qua et cantica et poemata a

---

187. 199., ita tamen oblique, ut, quidnam revera de iſta re ſtatuerit, inde non manifeſtum fiat. Quae ante hos ſex annos de Scuto Herc. feſtinantius ſcripta ipſe prodidi in *N. Bibl. d. ſch. Wiſſ.* T. LVI. faſc. II., in iis perpauca occurrunt, quorum nunc me non poeniteat. Poſſent etiam deliciae aliquot, ad riſum captandum, afferri: v. c. illius magni viri mira alucinatio, Ἡθίας pro carmine de claris mulieribus *orientalibus* accipientis, vel Poloni alicuius rariſſimum ἑρμαιον, qui primum Heroidis exemplar in Scuto Herc. ſibi videbatur reperiſſe, uti relatum legimus in *Allgem. Litteratur-Zeit.* 1793. Num. 19. p. 151. Sed oportet me ἐπίχαν.

primis vocabulis designabantur, egregie illustrata a *Bentleio* ad *Horatii* Sermon. I. 3. 7., nuncupatum Ἠοίαι sive Ἠοίαι μεγάλαι, nullam aliam ob causam, quam propter magnum versuum complexum, nisi fallor. Neque de hac Carminis inscriptione Ἠοίαι cum aliquibus viris eruditis ita statuendum est, ac si ea unis Grammaticis imputari debeat: imo vero ea sincera ac genuina est, non quidem, quod nemini in mentem veniat, ab ipso primo Carminis auctore profecta, sed eo tempore nata, quo, multiplicato carminum numero, singula singulis titulis insigniri coeperunt; atque omnino antiquiorem aetatem talis appellandi simplicitas videtur coarguere. Quid? quod, ut amplius dubitari nequeat, praeter *Hermesianactis* in notissimo Fragmento elegiaco locum v. 21-26., tam pulcre a *Ruhnkenio* declaratum, ut nihil *Ilgenius*, vir doctissimus, posset supra, maxime facit adhuc neglectum *Pausaniae* (IX. 36. p. 115.) apertum testimonium, carmina ista μεγάλας Ἠοίας *Graecis* vocari affirmantis; quos certe non nisi immerito ad Graecorum Grammaticos traxeris.

Sed, transmisso hoc, quod fere tenuius videri potest, Eoearum, nobilissimi olim poematis et inter cyclica numerati, ipsi argumento, nec novo ista aetate, nec sequiore obsoleto,

quum v. c. τὰ Ναυπακτιακὰ exiſterent [4]), lucem affundam expromta obſervatione, forte non contemnenda, et quam adhuc nusquam me legere memini. Nam quum feminarum inter Graecos conditio ac fortuna maximam partem humilis eſſet et tantum non ſervilis, quumque mulieres nec virorum intereſſent coetibus, nec, niſi gravior cauſa obtineret, ad cuiuscunque generis ſpectacula admitterentur: quo factum eſſe facile colligas, ut, quibus virtutibus ac meritis excellerent, vix ad publicam notitiam et celebritatem adduci poſſet: non iniuſte ſane mireris, in tanta feminei ſexus obſcuritate atque contemtu, eſſe potuiſſe carmina, quae circa feminarum laudes ſingulari opera et conſilio verſarentur. Enimvero deſines mirari, ſi memineris, quod peculiari libello docte declaravit *Lenzius*, non eandem fuiſſe ſequioris ſexus conditionem ac vitam priore heroum aetate, ea ſaltem, cuius vivam imaginem carmina Homerica exhibent; in qua omnino totius generis exiſtimatio clementior fuit, inprimisque matronae, heroum coniuges et filiae, minime ſecluſae a virorum

4) Scilicet hoc Carmen, a poeta Naupacto oriundo appellatum, *claras mulieres* attigit, *earumque progeniem*. Vid. *Heyn*. Not. ad Apollod. p. 988. ſq. et *Groddeck*. in *Bibliothek der alten Literat. u. K.* faſc. II. p. 90 ſq.

frequentia, et honoratiores habitae ſunt et virtutibus illuſtriores. Auxerunt earum famam ac dignitatem crebri cum diis congreſſus, quales non potuit non comminiſci priſca cogitandi ratio, hominum animis divinae magnorum natorum praeſtantiae admiratione perculſis. Quare, quum heroinarum genus laudatiſſimum eſſet, non defuere ἀοιδοὶ, quibus hoc commodum accideret ad canendi materiem inde petendam. Sed talis heroogoniae primum exemplum minime Ἡοίᾳ exſtiterunt: quin potius iam ante *Homerum* antiquis ἔπεσι eiusmodi argumenta tractata fuiſſe, facile me perſuaſurum confido ei, qui mulierum in fabulis illuſtrium recenſum loco perquam memorabili Odyſſeae λ. 224 ſeqq. rite perpenderit; in quo legitimi Καταλόγου γυναικῶν ſemina ſparſa nemo non agnoſcat. Conf. praeterea Il. ξ. 317 ſqq. et π. 173 ſqq. Iam qui antiquiora veſtigia legerat Eoeis condendis, illius exemplo poſtea plures fecerunt, ut qui Ναυπακτικὰ ſcripſerat, ſupra memorata, et multo magis auctor Ἡρωϊκῶν θεογαμιῶν, *Piſander* Camirenſis [5]).

Plura ſunt ad nobiliſſimi Carminis notitiam

5) Vide *Heynii* locupletiſſimum Excurſum I. ad Virg. Aen. II. *De auctoribus rerum Troianarum* p. 285.

pertinentia, non prorſus ſilentio praetereunda. Primum in eo poeta expoſuerat *congreſſus deorum cum mortalibus feminis et heroum, inde prognatorum, ſtirpes:* id quod, niſi fragmenta docerent, manifeſto appareret ex duobus luculentis veterum locis, quae huc adſcribam. Alter eſt *Menandri* rhetor., (Rhet. Ald. p. 628.) de Heſiodo dicentis: πολλὰ δὲ καὶ αὐτῷ ἐν τοῖς Καταλόγοις τῶν γυναικῶν περὶ θεῶν συνουσίας καὶ γάμου. alter *Maximi Tyrii* Diſſert. XXXII. 4. T. II. p. 123. Reisk. καθάπερ ὁ Ἡσίοδος, χωρὶς μὲν (*ſeparatim, in peculiari opere,*) τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλέγων τὰ γένη, ὅστις ἐξ ἧς ἔφυ. Porro duobus verſiculis, extremis Theogoniae adhaerentibus, non ambigue ſignificatur, recitari olim eſſe ſolitum Carmen deinceps poſt Theogoniam; quae tamen res minime cogit, ut utrumque poema ab eodem auctore profectum putemus: patet enim, verſiculos iſtos, non aliter ac ſaepenumero in Hymnis Homeridarum accidiſſe videmus, relictos eſſe ex rhapſodorum recitationibus; hincque merito eiecti in codice Mediceo, teſte *Bandinio* in Catal. MSS. Graec. in bibl. Laur. Vol. II. p. 95. nr. II. Nam de hoc, quod alibi (in appendice libelli *Epimenides aus Kreta* etc. p. 151. et 158 ſq.) non improbabili argumentatione mihi videor collegiſſe, minime dubitari poſſe arbitror: Carmina Heſiodea, inſequente tempore, inſtituta διασκευάσει,

ſingulis ad genera ſua utcunque relatis compoſita atque in ordinem coacta, antiquitus particulatim diebus feſtis, quibus ἀγῶνες μουσικοὶ habiti, a rhapſodis eſſe decantata: quae res, ad Κατάλογους potiſſimum pertinens, varie interpolandi et corrumpendi occaſionem largiſſimam dederit neceſſe eſt; ipſumque hoc factum teſtatum facit *Pauſanias* II. 26. p. 276.

Veniamus ad eam quaeſtionem, quae nunc potiſſimum agitur, de *Scuto Herculis*. Nempe hoc antiqui illius operis Fragmentum et particulam inde decerptam exſtare, cum iam pridem perſuaſum fuit *Guil. Cantero*, (quem vide Nov. Lectt. IV. c. 4.) tum hodie opinione circumfertur prope vulgari. Neque facile quisquam infitias eat, partem ſaltem Scuti Herc. olim ad Ἡοίας pertinuiſſe, qui et poematis initium eiusque prioris partis usque ad v. 56. argumentum et clarum veteris ſcholii, in fronte Scholiorum inter Grammaticorum Argumenta a nobis exhibiti, teſtimonium diligenter conſideraverit, in quo nude affirmatur: *initium Scuti in quarto libro* Καταλόγου *haberi*. Quae res quum ſatis manifeſto tradita ſit, non iniuria mireris, vel ſic tamen de Scuto Herc. ita ubique disputari, ac ſi totum iſtud ex Ἡοίαις delibatum habeamus, cuius carminis, dum ſuperſtes eſſet, locum inſignem conſtituerit. Apertum hunc errorem

multis iisque firmissimis rationibus arguere facile est.

Ac primum quidem, nisi omnino constaret, quantopere haec tota disquisitio de Hesiodeae poeseos reliquiarum prisca ac genuina facie, cum reliquiis ipsis, adhuc neglecta sit, et ab iis adeo, quibus praeclaram operam navare proclive fuisset, vix diceres, qui fieri potuerit, ut nemo unus, quod quidem scio, eorum, qui hac de re aliquid scriptum prodiderunt, ad commissuram illam offenderit, quae est inter versum 56 et 57. intentius legenti obvia et paene oculos feriens. Memini, me, quum ante hos decem annos primum curatius Hesiodea versare coepissem, progressum ad istum in Scuto locum, ubi tam subito ad caedem Cycni poeta se convertit, mirum quantum haerere et conglutinationis hic serius consilio factae suspicionem superare non posse. Nunc, revoluto postea iterum iterumque diversisque cogitationum vicibus hoc argumento, iam tum me verum vidisse, nullus dubito. Etenim qualem idoneum esse nexum existimes duarum harum particularum, qualemve probabilem et ullo modo ferendum transitum a simpliciſſima narratione et quae in Eoearum contextu locum suum haud dubie occupare potuit, ad splendidam istam totque imaginibus oneratam magis quam ornatam pugnae Herculeae descriptionem? Nam modo finierat poeta hoc: ex Iovis et Am-

phitryonis complexu Alcmenam geminos enixam esse, Herculem et Iphiclem, prolem diversam. Iam ecce! Hercules, assumto socio ex fratre nepote, Iolao, Cycnum, singulari certamine congressus, ulciscitur. Scilicet hunc narrandi modum fuere qui simplicem dicerent: at ego sane vereor, ne hac nimis miti excusatione, quidquid ineptum atque hiulcum sit, aeque facile defendas Quid? si vel maxime ingentem versuum numerum forte excidisse dicas, nihil plane inde proficias: quin aliam in partem difficultates cumules. Neque sic statuere licet, eximium virtutis exemplum proponere prae ceteris voluisse poetam, ut quasi uno ictu caederet hostiam. Fac, inter nobilissima Herculis facta hoc fuisse relatum, quod ne duodecim laboribus quidem annumeratum reperimus: neque hoc ad dubitationem e medio tollendam aliquid valet; quippe manifestum est, de quo postea dicam, multo aliter rem suam instituisse ad Alcmenam a prole laudandam, qui Eoeas condiderat.

Est hoc primum disputationis nostrae caput: quo si semel animum lectores direxerint, ad reliqua argumenta iuste accipienda paratos eos habebimus. Nam quum aliis, qui totum poema ex Eoeis relictum putabant, nimis amplum de clipeo episodium iam molestum fuerit; ulterius

quaerendum eſt, quomodo tam copioſa, qualis eſt de pugna Herculis cum Cycno, digreſſio convenire carmini potuerit, quod tam largam materiam ſibi propoſitam habebat, ut plus quam ter centum verſus unius rei geſtae deſcriptioni impendere non deberet? Neque, ſi quidem in iſto carmine omnia uno tenore ducta procedebant, facile aſſequaris, quonam pacto, poſt tantas narrationum ambages, haud abſurde poeta ad ſolennem formulam ἢ οἵη redierit [6]). Porro totum hunc poſteriorem locum ab omni parte ſic a priore discrepare ſenties, ut vix credere liceat, tam diverſas lacinias ab uno eodemque ingenio proficiſci potuiſſe. Saltem qui Homeri lectione probe imbutus huc accedit, non poteſt non videre, maiorem carminis partem, eam ſcilicet, quae in pugnae et armorum deſcriptione verſatur, manifeſto imitandi ſtudio ad illius exemplum eſſe compoſitam: qua de re ne dubitatio moveri queat, in Commentario ſatis egiſſe mihi

---

6) Hoc ipſum male habuit *Clericum*, qui bene ad Heſiodi Fragm. p. 439. ed. Loeſn. *ſed vix intelligo*, inquit, *qui poſt longiſſimam digreſſionem, qua clipeus Herculis eiusque certamen cum Cycno deſcribuntur, poſſet poeta ſequens exemplum ordiri iterum vocibus*, ἢ οἵη. Neque aliam ob cauſam dubitaſſe videtur *Goldhagen.* in Pauſaniae verſ. german. T. I. p. 16.

videor, fontibus, unde pleraque promanarunt, usquequaque commonstratis. Iam vero talis imitandi sedulitas merito imputari non potest isti antiquiori aevo, in quo is, quem fama Hesiodum circumferebat, feminarum insignium laudes singulari carmine pertexere coepit. Quamquam non equidem nescio, quid inter utramque poesin, Homericam ac Hesiodeam, cognationis intercedat, et in quantum canendi character Ionicus, quem Homerus minime primus omnium excudit, sed divino ingenio, non artis nisu, excultum magis suoque illustratum exemplo latius disseminavit, in Hesiodeae Musae monumentis expressus sit [7]). Sed aliud est, communem certae aetati poeseos indolem ac sonum referre et quasi in patulo artis orbe versari, aliud, studiose imitari.

Nec illud praeteribo; ea omnia, quae Scuti Herc. iuniorem aetatem arguunt, tantum in posteriore eius parte, ad quam tota haec disceptatio pertinet, deprehendi; quum contra in priore

---

7) Hoc intueantur velim, qui Ionicum sermonem in vate Boeotio mirari non desinunt. Sed totus locus perdignus est, qui aliquando dedita opera tractetur, praeter alia permulta, ad Hesiodum pertinentia, quae aut plane ignorantur, aut falsis admodum opinionibus obscurantur.

nihil ſit, quod maiorem antiquitatem dedeceat. Nam eboris ad clipeum ornandum adhibiti mentionem v. 141. a ſumma vetuſtate abludere, iam dudum obſervatum *Heynio* eſt: vid. Nov. Commentar. Soc. Reg. Scient. To. I. P. II. et vernacula lingua in *N. Bibl. der ſch. Wiſſ.* To. XV. Faſc. I. Similiter ad *πτερόεντα πέδιλα*, Perſei pedibus affixa, v. 220. disputavit *Voſſius* in *mythol. Briefen* T. I. p. 84.; quocum nondum conſentio, cycnorum cantum in eundem cenſum referente, ſcilicet quos dulce canentes audire nequeo in v. 316., ubi vid. Commentar Sed quod iuvenes *κωμάζειν* dicuntur v. 281., ab Homerica Heſiodeaque aetate alienum haberi debet, obiter, at acute, obſervante *Boettigero* in Wielandino opere *Attiſches Muſeum* Vol. I. p. 331., uti ipſum vocabulum *κῶμος*, Homero incognitum: cf. *Voſſius* l. l. p. 107. Patet quoque, *Tartarum* v. 255. alio ſenſu dictum eſſe, quam apud Homerum, eoque recentiore: id quod item *Voſſius* docte et copioſe illuſtravit in ſpiſſo commentario ad *Virg.* Ge. I. 36. ed. nov. Controverſioſum porro eſſe videtur, an, quae v. 205. dicuntur *Μοῦσαι Πιερίδες*, locum in genere Heſiodeo habere potuerint, in quo *Ἑλικωνιάδας* potius exſpectaveris: vid. Comment. Tandem, quam ſitus locorum cognitionem auctor *Ἀσπίδος* prodidit, de qua dictum eſt ad v. 380., ea, quum ab Homericis notionibus paulo longius recedat,

diverſam et quidem ſequiorem aetatem haud obſcure ſignificat.

Quo ſupra vix leviter digitum intenderam, id nunc, quum ad propoſitum multum faciat, de induſtria eſt exſequendum: nempe in Epeis locum de Alcmena longe alium in modum tractatum fuiſſe, quam in Scuto Herc. illud videmus factum eſſe. Rem narro non in ſola coniectura poſitam, ſed teſtimoniis ad liquidum perducendam. Eſt luculentus locus *Aſpaſii* ad Ariſtot. Eth. Nicom. III. p. 43. καὶ ὅτι πονηρὸς ἐπὶ τοῦ ἐπιπόνου τάττεται καὶ δυστυχοῦς, ἱκανὸς Ἡσίοδος παραστῆσαι ἐν τῶς μεγάλαις Ἠοίαις (reſtituit *Ruhnken.* Ep. crit. I. p. 115.) τὴν Ἀλκμήνην ποιῶν πρὸς τὸν Ἡρακλέα λέγουσαν·

Ὦ τέκνον, ἦ μάλα δή σε πονηρότατον
καὶ ἄριστον
Ζεὺς ἐτέκνωσε πατήρ.

Καὶ πάλιν·

Τέκνον ἐμὸν Μοῖραί σε πονηρότατον
καὶ ἄριστον.

Huiusmodi Alcmenae ſermonum, ex quibus non obſcure coniicias, quales fuerint matri in iſto carmine partes, in Scuto noſtro ne minimum quidem veſtigium apparet. Aliam de Hercule fabulam ex Ἠοίαις commemorat *Schol. Pindari* ad Iſthm. VI. 53. p. 842. ed. Heyn., quam itidem hic fruſtra circumſpectes. Inſuper ex

Καταλόγοις, hoc eſt, ex ea parte Eoearum, quae ad Alcmenam et divinam eius prolem pertinebat, reperitur traditum, ab Hercule ad Pylum depugnante, quae fabula eſt permobilis, Orcum vulneratum diſceſſiſſe; ſed auctor Ἀσπίδος Martem ſtratum ſubſtituit, quem adeo diverſam famam ſequutum eſſe patet; vid. not. ad v. 359. add. Schol. Venet. Villoiſ. ad *Hom.* Il. β. 336. p. 65. Plura eius generis fortaſſe proferat, ſi quis in talibus inveniendis felicior ſit. Qualem vero iſthaec indicia vim habeant ad vulgarem de Scuto Herc. opinionem convellendam, perſpicaciorem monere nihil opus eſt.

Hucusque periculum factum, quatenus nobis procedere liceat, mero iudicio nixis. Atque iam nunc ſatis multos eorum, qui probabilitatem criticae argumentationis ab hariolandi vanitate ſeiungere didicerunt, ad hoc inclinaturos arbitror, ut, ſi deperditum opus Ἡοίας improviſo caſu recuperaretur, praeter iſtos quinquaginta ſex verſus, nihil ex Scuto amplius in iſto quaerendum eſſe, ſibi perſuaſum habeant. Verum, quod ad obruſſam iudicii exactum poſui, reſtat, ut teſtimonii auctoritate confirmetur, ut, qui vagari disputationem in ſola coniectura haerentem, neque, deficiente teſte, aſſenſum eblandiri vel elicere poſſe opinentur, cedant victi tandem Grammaticorum vocibus.

Namque, ut Euripideo verſu vtar, *οὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, ἀλλὰ τῶν Γραμματικῶν.*

Proſtat iam dudum in editione Aldina a. 1495., quae princeps eſt Ἀσπίδος, ad calcem carminis ſubiectum ſcholion Graecum, pravo conſilio vel negligentia *Heinſio* aliisque praetermiſſum, ſed repetitum cum alibi tum in edit. Robinſ. Lipſ. curante *Loeſnero* p. 178. et nunc iterum in fronte Scholiorum inter Grammaticorum Argumenta a nobis editum. Vetus ſcholion eſſe ac genuinum, neque ullo modo mentitum, quamvis forſan mutilum aut ex diſiunctis laciniis conſutum, tum ex ipſo eius argumento cognoſcendum eſt, tum eam ob cauſam dubitare non licet, quod illud maximam partem ſervatur etiam in codice, quo uſus ſum, Vratislav. bibliothecae Rehdigeriae, praepoſitum ὑποθέσει, nunc primum a me in lucem editae p. 41. In iſto igitur ſcholio priſcorum Criticorum iudicia commemorantur de Scuto Herculis: ex quibus nunc quidem Megaclem Athenienſem, Apollonium Rhodium Steſichorumque mittamus, Ἀσπίδα Heliodo audacter adſerentes, ſed ipſa probandi ratione criticae artis infantiam abunde manifeſtantes [8]). Iſta autem ut nova ſunt, ita

8) Vellem tamen, de his veterum Grammaticorum nominibus certiora quaedam afferri poſſent! *Megaclem*

in omni hac quaeſtione graviſſima, quae ibi ſimpliciter tradita leguntur: *Initium* Ἀσπίδος *in quarto libro* Καταλόγου *exſtare; verum Ariſtophanem Grammaticum poema non eſſe Heſiodi ſtatuiſſe, ſed alius cuiusdam, qui Homericam clipei deſcriptionem imitandam ſibi ſumſiſſet.* Ultimum hoc plane conſpirat cum eo, quod de clipeo Heſiodeo, Ὁμηρικῷ ζήλῳ expreſſo, notatum reliquit *Euſtathius*, totus pendens ex vetuſtioribus, ad Il. σ. p. 1209. 38. ed. Baſil. Atque illud alterum, quod de Byzantii Grammatici opinione dicitur, eſt quidem perdignum memoratu, ſed minime ita interpretandum, ut ad totos Καταλόγους pertinuiſſe dicas; quod miror pronuntiare *Wolfium* in Prolegg. Hom. p. CCXIX. not. 90. Imo vero, quum eius aetate ſeorſum exſtaret poema conglutinatum Ἀσπίδος nomine, neque ſimul grandius carmen, de illuſtribus feminis deeſſet, Grammaticus vtrumque iuxta aeſtimare nullo modo potuit.

---

non novimus: at *Megaclidis* Critici mentio apud *Athenaeum* XII. p. 512. E. et in Schol. Venet. ad *Hom.* Il. χ. 36. et 205. Tum nusquam reperi memoratum *Apollonii Rhodii* opus pluribus libris conſtans, unde illud eius iudicium expromtum ſit. Tandem quid faciamus *Steſichoro*, qui certe clarus poeta lyricus Himeraeus non fuit? — Videant eruditi.

Poſtremo loco ſeponendum putavi, quod in ſcholio noſtro primarium eſt in cauſa praeſente fructuoſiſſimum: τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Καταλόγων φέρεται μέχρι στίχων ν' καὶ στ'. Veram numeri ſcripturam ſtatim appoſui, quum antea corrupte legeretur ν' καὶ σ': id quod equidem in gratiam praeiudicatae ſententiae obtruſiſſe videri nolim. Hoc enim facile quisque largiatur, nec carminis initium dici poſſe, quod plus quam dimidiam eius partem compleat, nec plane in integro Καταλόγων opere totum locum usque ad v. 250. reperiri potuiſſe, abrupta in medio tenore clipei argumentorum enarratione. Quid multa? Teſtem habemus ſatis antiquum ac certum, quo auctore tenendum eſt: ex Scuto Herc. priores quinquaginta ſex verſus olim in Καταλόγοις exſtitiſſe, reliqua omnia ab aliena manu asſuta eſſe. Dormitare in hac re vides quidquid eſt doctorum hominum, qui Heſiodea curarunt, praeter unum, in quem, diu ita cauſa iudicata, incidi, *Sam. Petitum*, Criticum plerumque infelicem et ſaepe importunum, ne ineptum dicam, hariolum, ſed qui, vetus ſcholion ex aequo accipiens, verum ab hac parte haud dubie perſpexit. Nempe is obiter, occaſione ſe offerente, copioſam de Eoeis et Scuto Herc. disputationem inſeruit Commentario in Legg. Att. pag. 559. ſeqq. ed. Weſſeling. Poſt alia temere profuſa, in quibus eſt ridiculum commentum

de Eoea aliqua virgine, Heſiodi amica, venit tandem ad noſtrum antiquum ſcholion: in quo et numerum, prouti ſuprà poſui, emaculavit, et quod inde ad carminis aeſtimationem ſequitur, recte collegit. Feriatur ibi animadverſio eruditiſſimi viri, *Weſſelingii*, quem ne offendit quidem ſcripturae vitium, quo Grammaticus Ariſtophanes cum Ariſtarcho confunditur p. 561. Non dicam de aliis, ratione ac conſilio ad Sc. Herc. appulſis, quorum nullum vidi, qui non iſta *Petiti*, perinde ac ſi ea ſepulta eſſent, ſilentio praeteriiſſet.

Iam vero miram carminis originem diuinare licet et fabricam plane ſingularem. Neque enim forte temere eiusmodi compagem accidiſſe credibile eſt: ſed ſerioris hominis conſilium et calliditatem mihi videor hic deprehendere. Quanquam id hiſtoriae fide non conficitur, ſed in ſola probabilitate conſiſtit. Ingentes priſcae poeſeos operum mutationes parere omnino debuerunt concertationes muſicae (ἀγῶνες μουσικοί) et rhapſodorum recitationes, in tot veteris Graeciae feſtis inſtitui ſolitae: producta in certamen ac publicam commiſſionem non unius Homeri, ſed Heſiodi etiam aliorumque clarorum vatum carmina: ea variis modis, vel caſu vel conſilio vel fraude, interpolata et, ut conſtat, membratim decantata. Itaque haud raro factum

esse vix dubites, ut Homericam ἀοσιδοποιίαν rhapsodus aliquis recitaret. Quae quum inprimis placeret et auditorum in conventuum solennitate plausibus excepta esset: inde, ut fit, imitandi studium accensum est, praesertim eo tempore, quo Herculis res gestae per Graeciam famigeratissimae essent, iam ante Homerum (vid. ad Scut. v 11.) vetustis carminibus illustratae. In causa hoc fuerit, ut nunc exsisteret, qui Thebani Herculis armorum miracula, scilicet ne solus Achilles hoc insigni gloriari posset, coram populo celebraret: factum id dicas in ludis, in ipsa Thebarum vicinia institutis. Sed commodam rei experiundae occasionem praebuerunt ipsae Ἡόαι, ad certamina musica ex more adhibitae: decerptus ex integro poemate locus de Alcmena ac Herculis natalibus, sed non totus, quippe rhapsodi consilio repugnante, imo vero usque eo tantum perductus, quo ad fabulam de pugna Herculea et herois πανοπλίαν splendide exornandam qualiscunque transitus esset. Temporis naufragio postea Ἡόαι interciderunt, Alexandrinis adhuc lectae; servata est haec ῥαψῳδία vel ἐπίδειξις ἀγωνιστικὴ, addito, cum plura exempla conficerentur, indice *Scuti Herculis*, cum Hesiodi nomine.

Haec ad rem obscuram disputata eiusmodi sunt, ut Davum egisse videri malim, quam

Oedipum. Quin licet multa neſcire, quae ignorare ſatius eſt, quam vanis ſuſpicionibus intumeſcere: modo hoc mihi docti concedant, in quo plane ſatisfeciſſe velim, ut, quum Scuti Herc. pars anterior antiquis Ἡοίαις iure meritoque aſsignetur, adtexta tamen reliqua, quae in pugnae et armorum Herculis deſcriptione verſantur inde a verſu 57., pro alieno additamento in poſterum habeantur. Quae ipſa res, ex iuſto accepta, elegantiarum iudices quoque, qui Aeſthetico ſe vocant, moveat neceſſe eſt, ut conflatam hanc ex disiunctis partibus rhapſodiam ſevere aeſtimare deſinant, quaſi, quod ſit unum et ſimplex, ponere poeta voluiſſet.

Sed rhapſodus εὐφαντασίωτος, cui hoc opus conglutinatum debetur, quo tempore vixerit, et qua aetate ipſa coagmentatio facta ſit, non facile aliquis certo definiet. Suppetit argumentum, primo adſpectu ſpecioſum, ex quo Scuti Herc. confectionem ſaltem Steſichorum vel Heraclearum nobiliſſimos auctores, Piſandrum et Panyaſin, praecedere debuiſſe colligas: ſed quod dilabitur, ſimul ac penitus eius rationem pervideas. Supereſt totius antiquitatis conſenſus, vetus poema Scutum eſſe affirmans; tum ipſa poeſeos εὐπλόεια ac venerandae vetuſtatis aerugo, ſingulis verbis et ſententiis inuſta, quam nemo non videat ſentiatque neceſſe eſt,

quisquis inſtructum et plenum antiquitate eiusque ſimplicitatis vero ſapore contactum animum affert. Ita et Alexandrinos iudicaſſe conſtat, quibus antiquae originis ſigna in hoc carmine tam manifeſta apparuerunt, ut ab hac parte integrum illud relinquendum putarint, licet auctorem Heſiodum non concoquerent, in quorum igitur auctoritatem nos non peccaturos eſſe arbitror, Ἀσπίδα cum *Ioſ. Scaligero* (in Epiſtola ad Salmaſium: Opuſc. var. p. 466.) ſaltem ad Solonis et Tyrtaei aetatem referentes. — *Si quid noviſti rectius iſtis, Candidus imperti.*

* *

Binis locis Commentarii in Sc. Herc. ad v. 122. et 139. me exſequuturum ſpopondi in Prolegomenis iſta, quae in adnotationis tenore uberius exponere haud ſatis commodum videbatur. Qua in re ne fidem prorſus feſelliſſe arguar, apponam hic nonnulla, veluti disputationis accuratae extrema lineamenta ducta, tocupletiora atque etiam explicatiora aliquando daturus.

Ac prius quidem argumentum tantum habet et iucunditatis et etiam difficultatis, ut

iſtud *Viſcontii* vel *Boettigeri* accuratione dignum eſſe videatur; praeſertim quum luce, qua hucusque caruit, admodum indigeat, indeque variarum rerum, ad antiquariam doctrinam ſpectantium, illuſtratio procul dubio repetenda ſit. Nam Herculem poeta induxit, heroicae aetatis more, enſe, thorace, clipeo etc. armatum, contra quam vulgo tum a poetis tum ab artificibus in monumentis et cuiusvis generis operibus repraeſentatus venire ſolet, nudo paene corpore, pelle leonina humeris circumiecta, claua et ſagittis inſtructus; *ſcytalo-ſagitti-pelliger*, uti *Tertulliano* appellatur de Pallio c. IV. Quod quidem σχῆμα Herculeum ſic in communem uſum et conſuetudinem abiit, ut, ſi quis hodie Herculem, ad Martis habitum in ſtatua vel pictura effictum, proponere in animum induceret, valde verendum eſſet, ne ignorantiae infamiam vel apud infimum popellum contraheret. Atque hoc cultu inſignem iſtum non modo exhibent innumera antiquae artis opera, etiam nunc ſervata, quae iam olim in unum corpus redigere conatus eſt *Begerus*, nuperque rurſus colligere et illuſtrare coepit vir doctiſſimus *Gurlittus* in: *Fragment. einer archaeol. Abhandl. über Hercules*; ſed nec aliter Herculis perſona adornata in veterum ſcenam prodiit, quotiescunque ei partes in fabula demandare poetae voluerunt: quo reſpe-

xit *Pollux*. Onomaſt. IV. 18. ſegm. 117., inter multiplicem hiſtrionum in diverſis dramatum generibus adhiberi ſolitum apparatum (σκευὴν), praeter alia permulta, *arcus* quoque, *pharetras*, *clavas* et *leoninas pelles* annumerans. Quid? quod idem armaturae genus per totum mythorum, de eo traditorum, complexum ubique fere regnat et quaſi domicilium collocavit.

Nonnulli, qui meminerant, antiquitus homines incultos, ante quam inventa eſſent arma, pelle caprina pro clipeo uſos, fuſtibus pugnaſſe, pelle et clava Herculem ad veram temporum ſuorum rationem inſtructum repraeſentari, eumque habitum primae aetatis hominibus unice congruum, ſtatuerunt; meliores, mea quidem ſententia, philoſophi, quam philologi vel etiam hiſtorici. Namque hoc, quidquid ſit, in vana opinione verſari, equidem non dubito, quando ſcilicet de Hercule *hiſtorico* ſermo eſt, minime tantum ab heroum temporibus diſtante, in quibus cultiorum armorum uſus invaluit: quin vere antiqua Herculis ſpecies nulla alia fuit, niſi iſta, qua cum clipeo, thorace et enſe exhibebatur. Ita enim deos deasque fere omnes ſumma antiquitas haud dubie armatos repraeſentavit: vid. copiae exemplorum a *Mitſcherlichio* collectae ad Hom. Hymn. in Cer. p. 105 ſq. Neque

aliter inſtructum Herculem *Homerus* et, qui eum praeceſſerunt, ἀοιδοὶ cogitare potuiſſe videntur; etſi clariora in hanc rem deſidero, praeter illa Od. λ. 605 ſqq. ϑ. 224. Il. ε. 392. Compar. quae notata ſunt ad Scut. v. 124. Accedunt imperfectae artis vetuſtiſſima monumenta, in quibus Hercules tali habitu expreſſus fuit, apud *Pauſaniam* obvia non uno loco. Habitus Herculei immutatio poſthac ſequuta: quippe clava et leonis exuviis Herculem primus inſtruxiſſe dicitur *Steſichorus* apud *Athen.* XII. p. 512. F. *Piſandro* vero, ſive quicunque alius Heracleas condiderit, hoc deberi affirmat *Strabo* XV. p. 1009. B. Conf. *Arrian.* Hiſt. Ind. cap. V. p. 33. ed. Schmieder. et *Eratoſth.* Cataſt. cap. XII. Res nullibi, quod quidem ſcio, accuratius expoſita, paſſim tamen viris doctis animadverſa: vidd. Academici Herculanenſes, interprete *Pasquali Carcanio*, ad *Pitture d'Ercolano* T. I. p. 28. not. 6. T. IV. p. 24. not. 3. *Voſſius* in *mythol. Br.* T. II. p. 262. *Iacobſ.* Animadv. in Anthol. Gr. I. 2. p. 207. et II. 2. p. 356. Eandem etiam iuvenili opera tractavit olim, quum Herculis ſcutum illuſtrare conaretur *Schlichtegrollius*, vir ex eo tempore non uno nomine laudatiſſimus; quem protinus duo alii ad verba fere exſcripſerunt, neſcio quam conſiderate. Habitus a poetis immutati, mox ab artificibus affectati et

conſtanter expreſſi, cauſas ultra quaerendas nunc aliis relinquamus: ſed illud non omittendum, natum ex docta obſervatione *Boettigeri* in *Griech. Vaſengem.* I. 2. p. 138., ad rei declarationem non infructuoſum: pariter Theſeum quoque, quem alterum fere Herculem antiquitas effinxit, primum enſe armatum, quod quidem in fabulis, de eo perlatis, abunde conſtat, poſtea clava inſtructum eſſe ſeriore invento. Quamobrem fateor me dubitare, an *Heynio* aſſentiar, in Commentatt. Soc. Sc. Gott. T. V. (*Nova armorum inventa* cet.) p. 8. ita ſcribenti: Mature ſtipites in *clavas* verſi; clavis armati incedunt antiquiſſimus quisque heros, Hercules inprimis et Theſeus; *quo ipſo intelligitur, Orionis in coelo clava inſtructi ſpeciem ex antiquo admodum aevo ad nos perveniſſe.* Add. ibidem p. 10. cum nota. Imo vero, niſi fides veteribus detrahenda eſt, hoc ipſum docere videtur, ad ſequiora tempora referendas eſſe ſignorum figuras in ſphaera coeleſti expreſſas.

Sed nova hac Herculis armorum ratione quantumvis in carminibus ſignisque celebrata et propagata, ita tamen antiquior illa, quae Herculem *heroem* cum ſcuto et enſe repraeſentabat, non omnino damnata eſt et abrogata, ut nullum eius veſtigium exemplumve apud ſeriores etiam reſtiterit. Quin potius iis ipſis temporibus, in

quibus Herculem, clavam geſtantem pelleque indutum, et quaevis carmina reſonabant, et referebant monumenta, ab hoc tralaticio habitu facta disceſſio non ſemel deprehenditur. Quo nomine aliquam mirationem facit non immerito *Sophocles*, a quo χάλκασπις ἀνὴρ dictus eſt ſimpliciter Hercules, in Philoct. 727., et quidem coram ſpectatoribus Atticis, quibus hoc obſoletum, vel etiam obſcurum videri debuit. Nam quum iſta de ſcena recitata audirent in *Euripidis* Euryſtheo (fr. II. p. 446. ed. Lipſ.) de Hercule, hydrae capita reſecante: πάντας δ' ἐξεθέρισεν, ὡς στάχυν πύριμον, σπάθη κολούων Φασγάνου μελανδέτου, eorum animis antiqua ſigna potuerunt obverſari, in quibus Hercules effictus erat, enſe hydrae capita recidens: vid. *Euripid.* Ion. 190-92. (ubi, ut in aliis quoque locis, non ſatisfecit recentiſſimus eius dramatis editor,) et *Quint. Calab.* IV. 218. Succurrit aliud quid non diſſimile ex IV. inter *Moſchi* carmina, quod vulgo *Megara* inſcribitur, v. 98. ſ., ubi Alcmena narrat, perſomnum ſibi filium viſum, γυμνὸν, ἄτερ χλαίνης τε καὶ εὐμίτροιο χιτῶνος, et mox veſtes, quibus antea indutus fuerat, reſumentem. Difficultatem, ne animadverſam quidem, ſicco pede praeterierunt interpretes: unus *Harleſius*, qui eius aliquid ſentiebat, varia interrogans, non habet, quo ſe convertat. Carminis iſtius auctorem,

quisquis fuerit, patet, prorsus alium Herculem sibi animo informasse, quam vulgarem, nempe antiquum illum, heroicae aetatis more vestitum armatumque: quae una res satis iam impedimenti est, quo minus carmen istud eius poetae esse putemus, cuius inter Theocritea (XXV.) legitur Ἡρακλῆς λεοντοφόνος, ubi Hercules eodem habitu repraesentatur, qualem demum vel Stesichorus vel Heraclearum auctores induxerant. Iam vero, si, post recentius inventum, quamvis cupide receptum et celebratum, vel *antiquus* iste Hercules non plane obsolevit: sponte intelligas, admodum vacillare et claudicare rationem, quam ex habitu herois ad constituendam *Scuti Herc.* aetatem aliquis repetat.

* * *

De varietate *imaginum*, *quas*, iuxta nobilissimum Homericum exemplum sive archetypum, *poeta commentus est; tanquam in clipeo revera exsculptas*, ac de omni huius ἀσπιδογραφίας dispositione et exornatione, multis verbis disputare, minus, ut arbitror, factu difficile foret, quam in aliorum erroribus et argutiis, quibus iudicii simplicitas iam olim obscurata vel corrupta est, persequendis castigandisque dedita

opera verſari, moleſtum atque ingratum: et ſingula momenta, ad quae vera iudicii ratio conformanda ſit, opportuniore loco, accommodate ad primarium exemplum, ab *Homero* in ſcuto Achillis propoſitum, ponderentur et exponantur: quo in genere poetae interpretem, omnium, quoquot fuere, ſapientiſſimum, nunc maxime exſpectamus, veram ac ſimplicem rei notionem ab argutiarum ineptiis in hoc quoque antiquitatis capite, ſi vera auguror, vindicaturum. Quod ad hanc noſtram, vulgo Heſiodeam, anaglyphorum clipei delineationem attinet, quum nemo paulo doctior de vero artificio cogitet, quod obverſari poetae debuerit, quodque ut ſubtilis ἐξηγητὴς enarrare voluerit: ſummam rei in eo ponendam eſſe apparet, ut iſthaec omnia, non ad artificii normam ac legem exigantur, ſed ex poeticae deſcriptionis propria indole atque licentia aeſtimentur et intelligantur. Itaque, qui interpretis partes ſuſceperam, in hoc, non quidem ſatisfeciſſe, id quod arduum eſt, fideliter tamen elaboraſſe videri velim, ut in ipſis phantaſiae commentis, egregiis ſane et plerumque luculentiſſimis, poetici ingenii vim et vigorem penitus tirones aſſequantur: quibus in promtu eſt elegans libellus viri docti, quem ſupra nominavi, vernacule ſcriptus, alius generis delicias concupiſcentibus. Ceterum conf.,

praeter *Heynii* Exc. IV. *De Aeneae clipeo*, ad Aen. VIII., duumviros eruditiſſimos, *Beckium*, Comment. III. de interpret. vett. ſcriptt. atque monum. p. CXIX. not. 5 et. *Boettigerium* in *Griech. Vaſengem.* I. 2. p. 51.

Tantum eſt!

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

Ἡ οἵη, προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν,
ἦλυθεν ἐς Θήβας, μετ' ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα,
Ἀλκμήνη, θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος·
ἦ ῥα γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
εἶδεί τε, μεγέθει τε· νόον γε μὲν οὔτις ἔριζε
τάων, ἃς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανεάων
τοῖον ἄηθ', οἷόν τε πολυχρύσου Ἀφροδίτης·
ἣ δὲ καὶ ὡς κατὰ θυμὸν ἑὸν τίεσκεν ἀκοίτην,
ὡς οὔπω τις ἔτισε γυναικῶν θηλυτεράων,

ἡ μήν οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀπέκτανεν, ἶφι δαμάσσας,
χωσάμενος περὶ βουσί· λιπὼν δ' ὅγε πατρίδα γαῖαν,
ἐς Θήβας ἱκέτευσε Φερεσσακέας Καδμείους.
ἔνθ' ὅγε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου· οὐ γάρ οἱ ἦεν,
πρὶν λεχέων ἐπιβῆναι ἐϋσφύρου Ἠλεκτρυώνης,
πρίν γε φόνον τίσαιτο καασιγνήτων μεγαθύμων
ἦς αὐλόχου, μαλερῷ δὲ καταφλέξαι πυρὶ κώμας
ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.
ὡς γάρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἦσαν.
τῶν ὅγ' ὀπίζετο μῆνιν, ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.
τῷ δ' ἅμα, ἑπόμενοι πολέμοιό τε Φυλοπίδός τε,
Βοιωτοὶ πλήξιπποι, ὑπὲρ σακέων πνείοντες,
Λοκροί τ' ἀγχέμαχοι, καὶ Φωκῆες μεγαθύμοι.

ἔσποντ' ἦρχε δὲ τοῖσιν ἐὺς παῖς Ἀλκαίοιο,
κυδιόων λαοῖσι. πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
ἄλλην μῆτιν ὕφαινε μετὰ Φρεσίν, ὄφρα θεοῖσιν
ἀνδράσι τ' ἀλφηστῆσιν ἀρῆς ἀλκτῆρα φυτεύσῃ.
ὦρτο δ' ἀπ' Οὐλύμποιο δόλον Φρεσὶ βυσσοδομεύων,
ἱμείρων Φιλότητος ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
ἐννύχιος· τάχα δ' ἷξε Τυφαόνιον, τόθεν αὖθις
Φίκιον ἀκρότατον προσεβήσατο μητιέτα Ζεύς.
ἔνθα καθεζόμενος, Φρεσὶ μήδετο δέσκελα ἔργα.
αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ ταναυφύρου Ἠλεκτρυώνης
εὐνῇ καὶ Φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ.
αὐτῇ δ' Ἀμφιτρύων λαοσσόος, ἀγλαὸς ἥρως,
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίκετο ὅνδε δόμονδε.
οὐδ' ὅγ' ἐπὶ δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
ὦρτ' ἰέναι, πρίν γ' ἧς ἀλόχου ἐπιβήμεναι εὐνῆς.

τοῖος γὰρ κραδίην πόθος ἄνυτο ποιμένα λαῶν.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀσπαστὸν ὑπεκπροφύγῃ κακότητα
νούσου ὑπ' ἀργαλέης, ἢ καὶ κρατεροῦ ὑπὸ δεσμοῦ·
ὥς ῥα τότ' Ἀμφιτρύων, χαλεπὸν πόνον ἐκτελυπεύσας,
ἀσπασίως τε φίλως τε ἑὸν δόμον εἰσαφίκανε.
παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
τερπόμενος δώροισι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
ἡ δὲ θεῷ δμηθεῖσα, καὶ ἀνέρι πολλὸν ἀρίστῳ,
Θήβῃ ἐν ἑπταπύλῳ διδυμάονε γείνατο παῖδε,
οὐκ ἔθ' ὁμὰ φρονέοντε· κασιγνήτω γε μὲν ἦστην·
τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
δεινόν τε κρατερόν τε, βίην Ἡρακληείην·
τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
αὐτὰρ Ἰφικλῆα δορυσσόῳ Ἀμφιτρύωνι,
κεκριμένην γενεήν· τὸν μὲν, βροτῷ ἀνδρὶ μιγεῖσα·
τὸν δὲ, Διϊ Κρονίωνι, θεῶν σημάντορι πάντων·

ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρηϊάδην μεγαθυμον.
εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
αὐτὸν, καὶ πατέρα ὃν, Ἄρην, ἄτον πολέμοιο,
τεύχεσι λαμπομένους, σέλας ὡς πυρὸς αἰθομένοιο,
ἑστηότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι,
νύσσοντες χηλῇσι· κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήει,
κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι καὶ ποσὶν ἵππων.
ἅρματα δ' εὐποίητα καὶ ἄντυγες ἀμφαραίβιζον,
ἵππων ἱεμένων· κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων,
ἐλπόμενος Διὸς υἱὸν ἀρήϊον, ἡνιόχον τε
χαλκῷ δηώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
ἀλλά οἱ εὐχωλέων οὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίην Ἡρακληείην·
πᾶν δ' ἄλαος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίου
λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεοῦ τευχέων τε, καὶ αὐτοῦ·

πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο· τίς κεν ἐκείνων
ἔτλη θνητὸς ἐὼν κατενάντιον ὁρμηθῆναι,
πλὴν Ἡρακλῆος καὶ κυδαλίμου Ἰολάου;
κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη, καὶ χεῖρες ἄαπτοι
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
ὅς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κρατερὸν Ἰόλαον·
Ἥρως, ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
ἦ τι μέγ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
ἤλιτεν Ἀμφιτρύων, ὅτ' ἐϋστέφανον ποτὶ Θήβην
ἦλθε, λιπὼν Τίρυνθος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
κτείνας Ἠλεκτρύωνα, βοῶν ἕνεκ' εὐρυμετώπων·
ἵκετο δ' εἰς Κρέοντα, καὶ Ἠνιόχην ταναύπεπλον.
οἵ ῥά μιν ἠσπάζοντο, καὶ ἄφενος πάντα παρεῖχον,
ἦ δίκη ἐσθ' ἱκέτῃσι, τίον δ' ἄρα κηρόθι μᾶλλον.

ζῶε δ' ἀγαλλόμενος σὺν ἐϋσφύρῳ Ἡλεκτρυώνῃ,
ἧ ἀλόχῳ· τάχα δ' ἄμμες ἐπιπλομένων ἐνιαυτῶν
γενόμεθ', οὔτε φυὴν ἐναλίγκιοι, οὔτε νόημα,
σός τε πατὴρ καὶ ἐγώ· τοῦ μὲν φρένας ἐξέλετο Ζεύς.
ὃς προλιπὼν σφέτερόν τε δόμον, σφετέρους τε τοκῆας,
ᾤχετο τιμήσων ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα,
σχέτλιος· ἦ που πολλὰ μετεστονάχιζεν ὀπίσσω,
ἦν ἄτην ἀχέων· ἡ δ' οὐ παλινάγρετός ἐστιν.
αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ' ἡνία Φοινικόεντα
ἵππων ὠκυπόδων· μέγα δὲ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἅρμα, καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων,
μηδὲν ὑποδδείσας κτύπου Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
ὃς νῦν κεκλημὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσος
Φοίβου Ἀπόλλωνος, ἑκατηβελέταο ἄνακτος.

ἦ μὴν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἄασται πολέμοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἰόλαος·

ἠθεῖε, ἦ μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
τιμᾷ σὴν κεφαλήν, καὶ Ταύρεος Ἐννοσίγαιος,
ὃς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόλησι.
αἶον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
σὰς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρηαι.
ἀλλά γε, δύσσεο τεύχε' ἀρήϊα, ὄφρα τάχιστα
δίφρους ἐμπελάσαντες, Ἄρηος θ' ἡμετέρου τε,
μαρνώμεσθ'· ἐπεὶ οὔτι ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν,
οὐδ' Ἰφικλείδην δεδίξεται. ἀλλά μιν οἵω
φεύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος Ἀλκείδαο,
οἵ δή σφι σχεδόν εἰσι, λιλαιόμενοι πολέμοιο
φυλόπιδα στήσειν· τά σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης.

Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ βίη Ἡρακληείη,
θυμῷ γηθήσας· μάλα γάρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπεν.

κάμ μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἥρως ὦ Ἰόλαε, διοτρεφὲς, οὐκέτι τηλοῦ
ὑσμίνη τρηχεῖα· σὺ δ', ὡς πάρος ἦσθα δαΐφρων,
ὡς καὶ νῦν μέγαν ἵππον, Ἀρείονα κυανοχαίτην,
πάντη ἀναστρωφᾶν, καὶ ἀρηγέμεν, ὥς κε δύνηαι.

Ὡς εἰπὼν, κνημῖδας ὀρειχάλκοιο Φαεινοῦ,
Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε.
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε
καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον· ὅν ῥ' οἱ ἔδωκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς, ὁππότ' ἔμελλε
τὸ πρῶτον στονόεντας ἐφορμήσασθαι ἀέθλους.
θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον
δεινὸς ἀνήρ. κοίλην δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρην
καββάλετ' ἐξόπιθεν. πολλοὶ δ' ἔντοσθεν ἀϊστοὶ

ἰγμηλοὶ, θανάτοιο λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.
πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' ἔχον, καὶ δάκρυσι μῦρον·
μέσσοι δὲ ξεστοὶ περιμήκεες. αὐτὰρ ὄπισθεν
μορφνοῖο Φλεγύαο καλυπτόμενοι πτερύγεσσιν
ἦσαν· ὁ δ' ὄβριμον ἔγχος ἀκαχμένον εἵλετο χαλκῷ·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκε,
δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
ἣ τ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.
Χερσί γε μὲν σάκος εἶλε παναίολον· οὐδέ τις αὐτὸ
οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, οὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι.
πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ τιτάνῳ, λευκῷ τ' ἐλέφαντι,
ἠλέκτρῳ θ' ὑπολαμπὲς ἔην, χρυσῷ τε φαεινῷ
λαμπόμενον· κυάνου δὲ διὰ πτύχες ἠλήλαντο.
ἐν μέσσῳ δὲ δράκοντος ἔην φόβος, οὔ τι φατειός,
ἔμπαλιν ὀσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς-

τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λευκὰ θεόντων,
δεινῶν, ἀπλήτων. ἐπὶ δὲ βλοσυροῖο μετώπου
δεινὴ Ἔρις πεπότητο, κορύσσουσα κλόνον ἀνδρῶν,
σχετλίη, ἣ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἵλετο φωτῶν,
οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἷϊ φέροιεν.
τῶν καὶ ψυχαὶ μὲν χθόνα δύνουσ' Ἄιδος ἔσω
αὐτῶν· ὀστέα δέ σφι, περὶ ῥινοῖο σαπείσης,
Σειρίδι ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴῃ.
ἐν δὲ Προίωξίς τε Παλίωξίς τε τέτυκτο.
ἐν δ' Ὁμαδός τε, Φόβος τ', Ἀνδροκτασίη τε δεδήει,
* ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ἐθύνεον· ἐν δ' ὁλοὴ Κὴρ,
ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
ἄλλον τεθνειῶτα, κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοίνεον αἵματι φωτῶν. *
δεινὸν δερκομένη, καναχῇσί τε βεβριθυῖα.

ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν οὔτι φα-
τειῶν
δώδεκα· ταὶ φοβέεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀν-
θρώπων,
οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἱῖ φέροιεν.
τῶν καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλεν, εὖτε
μάχοιτο
Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δὲ δαίετο θωΰτὰ
ἔργα.
στίγματα δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δρά-
κουσι
κυάνεα κατὰ νῶτα, μελάνθησαν δὲ γένεια.
ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλούνων ἔσαν, ἠδὲ λεόν-
των
ἐς σφέας δερκομένων, κοτεόντων τ' ἰεμέ-
νων τε,
τῶν καὶ ὁμιλήδὸν στίχες ἦισαν. οὐδέ νυ
τώγε
οὐδέτεροι τρεέτην· φρίσσον γε μὲν αὐχέ-
νας ἄμφω
ἤδη γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λῖς, ἀμφὶ δὲ
κάπροι
δοιοί, ἀπουράμενοι ψυχάς, κατὰ δὲ σφὶ
κελαινὸν
αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ· οἱ δ', αὐχένας ἐξε-
ρίποντες,

κείατο τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσι.
τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγειρέσθην, κοτέοντε μάχεσθαι,
ἀμφότεροι, χλοῦναί τε σύες, χαροποί τε λέοντες.
ἐν δ' ἦν ὑσμίνη Λαπιθάων αἰχμητάων,
Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρύαντά τε, Περιθοόν τε,
Ὀπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε,
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην, Τιταρήσιον, ὄζον Ἄρηος,
Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·
* ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροὶ τεύχε' ἔχοντες. *
Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο,
ἀμφὶ μέγαν Πετραῖον, ἰδ' Ἄσβολον οἰωνιστήν,
Ἄρκτον τ', Οὐρειόν τε, μελαγχαίτην τε Μίμαντα,
καὶ δύο Πευκείδας, Περιμήδεά τε, Δρύαλόν τε,
ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
καί τε συναίγδην, ὡσεὶ ζωοί περ ἐόντες,
ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὠρίγνωντο.

ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο ποδώκεες ἕστασαν ἵπ-
πoι,
χρύσεοι· ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρος οὔ-
λιος Ἄρης,
αἰχμὴν ἐν χείρεσσιν ἔχων, πρυλέεσσι κε-
λεύων,
αἵματι Φοινιχόεις, ὡσεὶ ζωοὺς ἐναρίζων,
δίφρῳ ἐμβεβαώς. παρὰ δὲ Δειμός τε Φό-
βος τε
ἕστασαν, ἱέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀν-
δρῶν.
ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ, Ἀγελείη Τριτογένεια,
τῇ ἰκέλη, ὡσεί τε μάχην ἐθέλουσα κορύσ-
σειν,
ἔγχος ἔχουσ' ἐν χερσὶ, χρυσείην τε τρυ-
φάλειαν,
αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ἐπὶ δ' ᾤχετο φύ-
λοπιν αἰνήν.
ἐν δ' ἦν ἀθανάτων ἱερὸς χορός· ἐν δ' ἄρα μέσσῳ
ἱμερόεν κιθάριζεν Λητοῦς καὶ Διὸς υἱὸς
χρυσέῃ φόρμιγγι· θεῶν δ' ἕδος ἄγνυτ' Ὄλυμπος
* ἐν δ' ἀγορῇ. περὶ δ' ὅλβος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο. *
ἀθανάτων. ἐν ἀγῶνι θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελπομέναις εἰκυῖαι.

ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος ἁμαμακέτοιο θαλάσσης
κυκλοτερὴς ἐτέτυκτο παναίφθου κασσιτέροιο
κλυζομένῳ ἴκελος· πολλοί γε μὲν ἀμμέσον αὐτοῦ
δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθύνεον ἰχθυάοντες,
νηχομένοις ἴκελοι. δοιοὶ δ' ἀναφυσιόωντες
ἀργύρεοι δελφῖνες ἐθοίνων ἕλλοπας ἰχθῦς.
τῶν ὑπὸ χάλκειοι τρέον ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ' ἀκταῖς
ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδοκημένος· εἶχε δὲ χερσὶν
ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον, ἀποῤῥίψοντι ἐοικώς.
ἐν δ' ἦν ἠϋκόμου Δαναΐης τέκος ἱππότα Περσεύς,
οὔτ' ἄρ' ἐπιψαύων σάκεος ποσὶν, οὔθ' ἑκὰς αὐτοῦ·
θαῦμα μέγα φράσσασθ': ἐπεὶ οὐδαμῇ ἔστήρικτο.
τὼς γάρ μιν παλάμαις τεῦξε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
χρύσεον· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα.
ὤμοισι δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἆορ ἔκειτο,

χάλκεον, ἐκ τελαμῶνος· ὁ δ' ὥς τε νόημ' ἐποτᾶτο.
πᾶν δὲ μετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου
Γοργοῦς· ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,
ἀργυρέη· θύσανοι δὲ κατῃωρεῦντο φαεινοὶ,
χρύσειοι. δεινὴ δὲ περὶ κροτάφοισιν ἄνακτος
κεῖτ' Ἄϊδος κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.
αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐῤῥίγοντι ἐοικὼς
Περσεὺς Δαναΐδης ἐτιταίνετο· ταὶ δὲ μετ' αὐτὸν
Γοργόνες ἄπλητοί τε καὶ οὐ φαταὶ ἐῤῥώοντο,
ἱέμεναι μαπέειν. ἐπὶ δὲ χλωροῦ ἀδάμαντος
βαινουσέων ἰάχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ
ὀξέα καὶ λιγέως· ἐπὶ δὲ ζώνῃσι δράκοντε
δοιὼ ἀπῃωρεῦντ', ἐπικυρτώοντε κάρηνα.
λίχμαζον δ' ἄρα τώγε, μένει δ' ἐχάρασσον ὀδόντας,
ἄγρια δερκομένω. ἐπὶ δὲ δεινοῖσι καρήνοις
Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβος· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
ἄνδρες ἐμαρνάσθην, πολεμήϊα τεύχε' ἔχοντες·

τοὶ μὲν ἀπὸ σφετέρης πόλιός σφετέρων τε τοκήων
λοιγὸν ἀμύνοντες· τοὶ δὲ πραθέειν μεμαῶτες.
πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἔτι δῆριν ἔχοντες,
μάρναν θ'. αἱ δὲ γυναῖκες ἐϋδμήτων ἐπὶ πύργων
χάλκεον, ὀξὺ βόων, κατὰ δ' ἐδρύπτοντο παρειάς,
ζωῆσιν ἴκελαι, ἔργα κλυτοῦ Ἡφαίστοιο·
ἄνδρες δ', οἱ πρεσβῆες ἔσαν, γῆράς τε μέμαρπεν,
ἀθρόοι ἔντοσθεν πυλέων ἔσαν, ἀν δὲ θεοῖσι
χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, περὶ σφετέροισι τέκεσσι
δειδίότες. τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον· αἱ δὲ μετ' αὐτοὺς
Κῆρες κυάνεαι, λευκοὺς ἀραβεῦσαι ὀδόντας,
δειναὶ, βλοσυροί τε, δαφοινοί τ', ἄπλητοί τε
δῆριν ἔχον περὶ πίπτόντων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἵεντο
αἷμα μέλαν πιέειν· ὃν δὲ πρῶτον μεμάποιεν

κείμενον ἢ πίπτοντα νεούταστον, ἀμφὶ μὲν αὐτῷ
Βάλλ' ὄνυχας μεγάλους. ψυχὴ δ' Ἀϊδόσδε κατῆιεν
Τάρταρον ἐς κρυόεντ'. αἱ δὲ φρένας εὖτ' ἀρέσαντο
αἵματος ἀνδρομέου, τὸν μὲν ξίπτασκον ὀπίσσω,
ἄψ δ' ὅμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι.
Κλωθὼ καὶ Λάχεσίς σφιν ἐφέσταασαν· ἡ μὲν ὑφήσσων
Ἄτροπος, οὔτι πέλεν μεγάλη θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερὴς τ' ἦν, πρεσβυτάτη τε.
πᾶσαι δ' ἀμφ' ἑνὶ φωτὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο.
δειναὶ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήνασαι,
ἐν δ' ὄνυχας χείρας τε θρασείας ἰσώσαντο.
πὰρ δ' Ἀχλὺς ἑστήκει ἐπιμυγερή τε καὶ αἰνὴ,
χλωρὴ, αὐσταλέη, λιμῷ κατατηκεδανείῃ,

γουνοπαχής· μακρὸι δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.
τῆς ἐκ μὲν ζωῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δὲ πάρειῶν
αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζε. ἡ δ' ἄπλητον σεσαρυῖα
εἰστήκει, πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμους,
δάκρυσι μυδαλέη. παρὰ δ' εὔπυργος πόλις ἀνδρῶν.
χρύσειαι δέ μιν εἶχον ὑπερθυρίοις ἀραρυῖαι
ἕπτὰ πύλαι· τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαισι τε χοροῖς τε
τέρψιν ἔχον· τοὶ μὲν γὰρ ἐϋσσώτρου ἐπ' ἀπήνης
ἤγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα. πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε
χερσὶν ἐνὶ δμώων· τὰι δ' ἀγλαΐῃ τεθαλυῖαι
πρόσθ' ἔκιον· τοῖσιν δὲ χοροὶ παίζοντες ἕποντο.
τοὶ μὲν ὑπὰι λιγυρῶν συρίγγων ἴσαν αὐδήν

ἐξ ἀπαλῶν στομάτων, περὶ δὲ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ·
αἱ δ' ὑπὸ Φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα.
ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλοῦ,
τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ,
τοί γε μὲν αὖ γελόωντες· ὑπ' αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
πρόσθ' ἕκιον· πᾶσαν δὲ πόλιν θαλίαι τε χοροί τε
ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπάροιθε πόληος
νῶϊ ἵππων ἐπιβάντες ἐθύνεον. οἱ δ' ἀρότῆρες
ἦρειον χθόνα δῖαν, ἐπιστολάδην δὲ χιτῶνας
ἐστάλατ'. αὐτὰρ ἔην βαθὺ λήϊον· οἵγε μὲν ἦμων
ἀϊχμῇς ὀξείῃσι κορυνιόωντα πέτηλα,
βριθόμενα σταχύων, ὡσεὶ Δημήτερος ἀκτήν·
οἱ δ' ἄρ' ἐν ἑλλεδανοῖσι δέον, καὶ ἔπιτνον ἀλωῇ·
οἱ δ' ἐτρύγων οἴνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·

οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν ὑπὸ τρυ-
γητήρων
λευκούς καὶ μέλανας βότρυας * μεγάλων
ἀπὸ ὄρχων
βριθομένων φύλλοισι καὶ ἀργυρέης ἐλίκεσ-
σιν.
οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν. * παρὰ
δὲ σφισιν ὄρχος
χρύσεος ἦν, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡ-
φαίστοιο,
σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέοις κάμαξι.
* τῷ γε μὲν οὖν παίζονται ὑπ' αὐλητῆρι
ἕκαστος
βριθόμενος σταφυλῇσι· μελάνθησάν γε
μὲν αἴδε. *
οἵγε μὲν ἐτράπεον, τοὶ δ' ἤρυον· οἱ δ'
ἐμάχοντο
πύξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκύποδας λά-
γὸς ἧρευν
ἄνδρες θηρευταί, καὶ καρχαρόδοντε κύνε
πρό,
ἱέμενοι μαπέειν, οἱ δ' ἱέμενοι ὑπαλύξαι·
πὰρ δ' αὐτοῖς ἵππῃες ἔχον πόνον, ἀμφὶ
δ' ἀέθλοις
δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. ἐϋπλεκέων δ' ἐπὶ
δίφρων

ἡνίοχοι Βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵπ-
πους,
ξυτὰ χαλαίνοντες. τὰ δ' ἐπικροτέοντα
πέτοντο
ἅρματα κολλήεντ', ἐπὶ δὲ πλῆμναι μέγ'
αὔτευν.
οἱ μὲν ἄρ' ἀΐδιον εἶχον πόνον. οὐδέ ποτέ
σφιν
νίκη ἐπηνύσθη, ἀλλ' ἄκριτον εἶχον ἄε-
θλον.
τοῖσι δὲ καὶ προὔκειτο μέγας τρίπος ἐν-
τὸς ἀγῶνος,
χρύσειος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαί-
στοιο.
ἀμφὶ δ' ἴτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι
ἐοικώς.
πᾶν δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον· οἱ
δὲ κατ' αὐτὸν
κύκνοι ἀερσιπόται μεγάλ' ἤπυον· οἵ ῥά γε
πολλοὶ
νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ, πὰρ δ' ἰχθύες
ἐκλονέοντο
θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, οὕ
διὰ βουλὰς
Ἥφαιστος ποίησε σάκος μέγα τε στιβα-
ρόν τε,

ἀϱσαμένος παλάμῃσι, τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
πάλλεν ἐπικϱατέως· ἐπὶ δ' ἱππείου θόϱε δίφϱου,
ἔγχελος ἀστεϱοπῆ πατϱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
κοῦφα βιβάς· τῷ δ' ἡνίοχος κϱατεϱὸς Ἰόλαος,
δίφϱου ἐπεμβεβαὼς, ἰθύνετο καμπύλον ἅϱμα.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
καὶ σφέας θαϱσύνουσ' ἔπεα πτεϱόεντα ποσηύδα·
Χαίϱετε Λυγκῆος γενεὴ τηλεκλειτοῖο,
νῦν δὴ Ζεὺς κϱάτος ὔμμι διδοῖ, μακάϱεσσιν ἀνάσσων,
Κύκνον τ' ἐξεναϱεῖν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
ἄλλο δὲ σοί τι ἔπος ἐϱέω, μέγα φέϱτατε λαῶν.
εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκεϱῆς αἰῶνος ἀμέϱσῃς,
τὸν μὲν, ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο·
αὐτὸς δὲ βϱοτολοιγὸν Ἄϱην ἐπιόντα δοκεύσας,

ἔνθα κα γυμνωθέντα σάκευς ὑπὸ δαιδα-
λέοιο
ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἔνθ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλ-
κῷ·
ἄψ δ' ἀναχάσσασθαι, ἐπεὶ οὐ νύ τοι αἴ-
σιμόν ἐστιν,
οὐθ' ἵππους ἐλέειν, οὔτε κλυτὰ τεύχεα
τοῖο.
Ὡς εἰποῦσ' ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα
θεάων,
νίκην ἀθανάτης χερσὶν κὴξ κῦδος ἔχουσα,
ἐσσυμένως· τότε δή ῥα διόγνητος Ἰόλαος
σμερδαλέον θ' ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ'
ὑπ' ὁμοκλῆς
ξίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα, κονίοντες πε-
δίοιο.
ἐν γάρ σφιν μένος ἦκε θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη,
αἰγίδ' ἀνασσείσασα· περιστονάχιζε δὲ
γαῖα.
τοὶ δ' ἄμυδις προγένοντ' ἴκελοι πυρὶ, ἠὲ
θυέλλῃ,
Κύκνος θ' ἱππόδαμος, καὶ Ἄρης ἀκόρητος
ἀϋτῆς.
τῶν θ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίον ἀλ-
λήλοισιν

ὀξῆαι χρέμισαν, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ.
τὸν πρότερος προσέειπε βίη Ἡρακληείη·
Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ἐπίσχετον ὠκέας ἵππους,
ἀνδράσιν, οἵ τε πόνου καὶ ὀϊζύος ἴδριες εἰμέν;
ἀλλὰ πάρεξ ἔχε δίφρον ἐΰξοον, ἠδὲ κελεύθου
ἔικε παρέξ ἰέναι. Τρηχῖναι δέ τοι παρελαύνω
ἐς Κήϋκα ἄνακτα· ὁ γὰρ δυνάμει τε καὶ αἰδοῖ
Τρηχῖνος προβέβηκε. σὺ δ' εὖ μάλα οἶσθα καὶ αὐτός.
τοῦ γὰρ ἀπυίεις παῖδα Θεμιστονόην κυανῶπιν.
ὦ πέπον, οὐ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτὴν
ἀρκέσει, εἰ δὴ νῶϊ συνοισόμεθα πολεμίζειν.
ἤδη μὲν τέ ἑ φημὶ καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι
ἔγχεος ἡμετέρου, ὅθ' ὑπὲρ Πύλου ἠμαθόεντος
ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.

τρὶς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἠρείσατο γαίῃ,
οὐτάμενος σάκεος· τὸ δὲ τέτρατον, ἤλασε μηρόν.
* παντὶ μένει σπεύδων, διὰ δὲ μέγα σάκος ἄραξα· *
πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ.
ἔνθα νε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη,
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἔναρα βροτόεντα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα Κύκνος ἐϋμμελίης ἐμενοίνα,
τῷ ἐπιπεπιθόμενος, ἐχέμεν ἐρυσάρματας ἵππους.
δὴ τότ' ἀπ' εὐπλεκέων δίφρων θόρον αἶψ' ἐπὶ γαῖαν
πάις τε Διὸς μεγάλοιο, καὶ Ἐνυάλοιο ἄνακτος.
ἡνίοχοι δ' ἔμπλην ἔλασαν καλλίτριχας ἵππους.
τῶν δ' ὑπὸ σευομένων καναχίζε ποσ' εὐρεῖα χθών.
ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
πέτραι ἀποθρώσκωσιν, ἐπ' ἀλλήλαις δὲ πέσωσι,

πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δέ τε πεῦκαι
αἴγειροί τε τανύρριζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτῶν,
ῥίμφα κυλινδομένων, εἴως πεδίον δ' ἀφίκωνται·
ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες·
πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἰαωλκὸς,
Ἄρνη τ', ἠδ' Ἑλίκη, Ἀνθειά τε ποιήεσσα,
φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον. οἱ δ' ἀλαλητῷ
θεσπεσίῳ σύνισαν· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
καὶ δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν αἱματοέσσας,
σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθαρσέϊ παιδί.
οἷος δ' ἐν βήσσῃς ὄρεος χαλεπὸς προϊδέσθαι
κάπρος χαυλιόδων φρονέει θυμῷ μαχέσασθαι
ἀνδράσι θηρευτῇς, θήγει δέ τε λευκὸν ὀδόντα
δοχμωθείς, ἀφρὸς δὲ περὶ στόμα μαστιχόωντι

λείβεται, ἔσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκτην,
ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσει τρίχας, ἀμφί τε δειρήν·
τῷ ἴκελος Διὸς υἱὸς ἀφ' ἱππείου θόρε δίφρου.
ἦμος δὲ χλοερῷ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ,
ἵζῳ ἐφεζόμενος, θέρος ἀνθρώποισιν ἀείδειν
ἄρχεται, ᾧ τε πόσις καὶ βρῶσις θῆλυς ἔέρσῃ,
καί τε παγημέριός τε καὶ ἠῷος χέει αὐδήν
ἴδεν ἐν αἰνοτάτῳ, ὅτότε χρόα Σείριος ἅζει,
ἦμος δὲ κεγχροισι περὶ γλωχῖες τελέθουσι,
τούς τε θέρει σπείρουσιν, ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται·
* οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος. *
τὴν ὦρην μάρναντο, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
ὡς δὲ λέοντε δύω, ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο

ἀλλήλοις κοτέοντε, ἐπὶ σφέας ὁρμήσωσι.
δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄραβός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων·
οἱ δ' ὡς αἰγυπιοὶ, γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι,
πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην
αἰγὸς ὀρεσσινόμου, ἣ ἀγροτέρης ἐλάφοιο
πίονος, ἣν τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήϊος ἀνὴρ
ἰῷ, ἀπαὶ νευρῆς, αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλῃ,
χώρου ἄϊδρις ἐὼν· οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν,
ἐσσυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
ὡς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
ἔνθ' ἤτοι Κύκνος μὲν ὑπερμενέος Διὸς υἱὸν
κτεινέμεναι μεμαὼς, σάκει ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο.
Ἀμφιτρυωνιάδης δὲ βίη Ἡρακληείη
μεσσηγὺς κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἔγχεϊ μακρῷ
αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπένερθε γενείου

ἤλασ' ἐπιχθονίου· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τέ-
νοντε
ἀνδροφόνος μελίη· μέγα γὰρ σθένος ἔμ-
πεσε φωτός.
ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ὅτε πίτυν,
ἠλίβατος, πληγεῖσα Διὸς ψολόεντι κε-
ραυνῷ·
ὣς ἔριπ'. ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεαποι-
κίλα χαλκῷ.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔασε Διὸς ταλακάρδιος
υἱός.
αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρην ἐπιόντα δο-
κεύσας,
δεινὸν ὀρῶν ὄσσοισι, λέων ὡς σώματι κύ-
σας,
ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατεροῖς ὀνύ-
χεσσι
σχίσσας, ὄφρα τάχιστα μελίφρονα θυ-
μὸν ἀπηύρα.
ἐν μένεος δ' ἄρα τοῦ γε κελαινὸν πίμ-
πλατ' ἦτορ.
γλαυκιόων δ' ὄσσοις δεινόν, πλευράς τε
καὶ ὤμους
οὐρῇ μαστιγόων, ποσσὶ γλάφε· οὐδέ τις
αὐτὸν

ἔτλη ἐς ἄντα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, οὐδὲ μάχεσθαι·
τοῖς ὅ γ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκέρητος ἀϋτῆς
ἀντίος ἔστη Ἄρηος, ἐνὶ Φρεσὶ θάρσος ἀέξων
ἐσσυμένως· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλυθεν, ἀχνύμενος κῆρ·
ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν·
ὡς δ' ὅτ' ἀπαὶ μεγάλου πέτρη πρηῶνος ὀρούσῃ,
μακρὰ δ' ἐπιθρώσκουσα κυλίνδεται, ἣ δέ τε ἠχὴ
ἔρχεται ἐμμεμαυῖα, πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν
ὑψηλὸς, τῷ δὴ συνενείκεται, ἔνθα μιν ἴσχει·
τόσσῃ ὁ μὲν ἰαχῇ βρισάρματος οὔλιος Ἄρης
κεκληγὼς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἐμμαπέως ὑπέδεκτο.
αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
ἀντίη ἦλθεν Ἄρηος, ἐρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα,
δειναὶ δ' ὑπόδρα ἰδοῦσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἄρες, ἐπίσχε μένος κρατερὸν καὶ χεῖρας ἀάπτους.
οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι,
Ἡρακλέα κτείναντα, Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν.
ἀλλ' ἄγε, παῦε μάχης, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο.
Ὡς ἔφατ'. ἀλλ' οὐ πεῖθ' Ἄρεως μεγαλήτορα θυμόν.
ἀλλὰ μέγα ἰάχων φλογὶ εἴκελα τεύχεα πάλλων
καρπαλίμως ἐπόρουσε βίῃ Ἡρακληείῃ,
κακτάμεναι μεμαώς. καθὴ ξ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος
σπερχνόν, ἐοῦ παιδὸς κοτέων περὶ τεθνειῶτος,
ἐν σάκεϊ μεγάλῳ. ἀπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἔγχεος ὁρμὴν ἔτραπ', ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου.
θρῖμυ δ' Ἄρηι ἄχος εἷλεν· ἐρυσσάμενος δ' ἄορ ὀξὺ,
ἔσσυτ' ἐφ' Ἡρακλέα κρατερόφρονα. τὸν δ' ἐπιόντα
Ἀμφιτρυωνιάδης, δεινῆς ἀκόρητος ἀϋτῆς

μηρὸν γυμνωθέντα σάκευς ὑπὸ δαιδαλέοιο,
οὔτασ' ἐπικρατέως. * διὰ δὲ μέγα σάκος ἄραξε,
δούρατι νωμήσας * ἐπὶ δὲ χθονὶ κάββαλε μέσσῃ.
τῷ δὲ Φόβος καὶ Δεῖμος ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
ἤλασαν αἶψ' ἐγγύς, καὶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἐς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον· αἶψα δ' ἔπειτα
ἵππους μαστιέτην, ἵκοντο δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.
υἱὸς δ' Ἀλκμήνης καὶ κυδάλιμος Ἰόλαος,
Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
νίσσοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῖνος ἵκοντο
ἵπποις ὠκυπόδεσσιν. ἀταὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἐξίκετ' Οὐλύμπονδε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
οἵ ῥ' ἐγγὺς ναίων πόλιος κλειτοῦ βασιλῆος,

Ἄνθην, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτήν τ' Ἰαωλκὸν,
Ἄρνην τ' ἠδ' Ἑλίκην· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαός,
τιμῶντες Κήϋκα, φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
τοῦ δὲ τάφον καὶ σῆμ' ἀϊδὲς ποίησεν Ἀναυρος,
ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων· τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
Λητοΐδης ἤνωξ', ὅτι ῥα, κλειτὰς ἑκατόμβας
ὅστις ἄγοι Πυθοῖδε, βίῃ σύλασκε δοκεύων.

IOANNIS TZETZAE

ET

IOANNIS DIACONI

SCHOLIA IN SCVTVM HERCVLIS

CVM GRAMMATICORVM ARGVMENTIS.

GRAMMATICORVM ARGVMENTA.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΠΙΔΟΣ.

Γάφιοι στρατεύσαντες ἐπὶ τὰς Ἠλεκτρύωνος βοῦς ἀνεῖλον τοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἀδελφοὺς, τῶν θρεμμάτων ὑπεραγωνιζομένους. τοῦ δὲ Ἀμφιτρύωνος βουλομένου αὐτῇ συνελθεῖν, οὐ πρότερον αὐτῷ ὑπέσχετο, πρινὴ παρὰ τῶν ἀδελφοκτόνων εἰςπράξηται [1]) τιμωρίαν. ὁ δὲ ἐπιστρατεύσας, ἀνεῖλεν αὐτούς. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν νύκτα συνέρχονται αὐτῇ ἀμφότεροι, ὅ τε Ζεὺς καὶ ὁ Ἀμφιτρύων, ὁ μὲν ἐκ τοῦ πολέμου ὑποστρέψας, Ζεὺς δὲ βουληθεὶς τοῖς ἀνθρώποις βοηθὸν γεννῆσαι. ἡ δὲ κύει ἐκ μὲν Ἀμφιτρύωνος Ἰφικλέα, ἐκ δὲ Διὸς Ἡρακλέα. ὃς καὶ ἐπὶ Κύκνον Ἄρεως υἱὸν, ἡνίοχον ἔχων Ἰόλαον, στρατεύεται, ὃς τοὺς τὰς δεκάδας ἄγοντας εἰς Πυθὼ, περισύλα. σκεπασθεὶς οὖν Ἡφαιστοτεύκτῳ ἀσπίδι, πρόεισιν εἰς Τραχῖνα

---

1) εἰσπράξηται edit. Basil.

πρὸς Κήϋκα. συμβαλὼν [2]) δὲ τῷ Κύκνῳ. αὐτὸν μὲν ἀναιρεῖ, τὸν δὲ Ἄρην, ὑπερασπίζοντα τοῦ υἱοῦ, κατὰ μηρὸν τιτρώσκει, καὶ οὕτως ἔρχεται πρὸς Κήϋκα. ἦν δὲ ὁ Κύκνος γαμβρὸς Κήϋκος, ἐπὶ θυγατρὶ Θεμιστονόμῃ.

Ἄλλως. Οἱ Τάφιοι καὶ οἱ Τηλεβόαι εἰς ἔριν ἐλθόντες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς [3]) τῆς Ἀλκμήνης, ἐφόνευσαν αὐτούς. αὐτὴ δὲ τὸν ἑαυτῆς γάμον ἐκήρυττε γαμεῖσθαι τῷ δυναμένῳ διεκδικῆσαι τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. περιερχομένη οὖν ἐπὶ τούτοις, ἦλθεν ἐν Θήβαις, ὅπου ἐδούλευεν ὁ Ἀμφιτρύων τότε. κἀκεῖνος ὑπέσχετο αὐτῇ, ὁ Ἀμφιτρύων ὁ τῆς Ἀλκμήνης σύνευνος, τὸν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πατέρα Ἠλεκτρύωνα ἀποκτείνας [4]).

Ad calcem carminis in edit. Aldina haec ſubiiciuntur:

Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ' Καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν' καὶ στ'. [5]) ὑπόπτευκε δὲ

---

2) προσβαλὼν eadem.

3) Perperam edd. εἰσελθόντες ἐπὶ τοὺς ἀδελφούς. Dedi alterum rectius, monente *Lambecio* Comment. de Biblioth. Caeſar. Vindob. To. VII. p. 500. ex codice, in quo *Io. Diaconi* in Scut. Heic. Scholia emendatiora ac pleniora, quam in editis, habentur.

4) Facile vides, minorem hanc ὑπόθεσιν et quidem maxime poſteriorem eius partem mancam eſſe, ut adeo, niſi omnino indocti hominis lacinia ſit, mirarer, ſi non is, quem modo dixi, cod. Vindob. ſaniorem eam exhiberet.

5) Numerum refinxi, quum in Ald. eſſet ν' καὶ σ', ſua-

Ἀριστοφάνης, οὐχ ὁ Κωμικὸς, ἀλλά τις ἕτερος Γραμματικὸς, ὡς οὐκ οὖσαν αὐτὴν Ἡσιόδου, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς τὴν Ὁμηρικὴν ἀσπίδα μιμήσασθαι προαιρουμένου. Μεγακλῆς δὲ ὁ Ἀθηναῖος γνήσιον μὲν οἶδε τὸ ποίημα, ἄλλων δὲ ἐπιτιμᾷ τῷ Ἡσιόδῳ. ἄλογον γάρ φησι, ποιεῖν Ἥφαιστον τοῖς τῆς μητέρος ἐχθροῖς ὅπλα παρέχοντα. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ γ' φησὶν αὐτοῦ εἶναι, ἐκ τε τοῦ χαρακτῆρος καὶ ἐκ τοῦ τὸν Ἰόλαον ἐν τῷ Καταλόγῳ εὑρίσκειν ἡνιοχοῦντα τῷ Ἡρακλεῖ. ὡςαύτως δὲ καὶ Στησίχορός φησιν Ἡσιόδου εἶναι τὸ ποίημα.

Alia argumenti expoſitio, quam nunc primum ex codice Vratislav. bibliothecae Rehdigeriae in lucem emittimus [6]), huiusmodi eſt:

Ὑπόθεσις τῆς Ἡσιόδου Ἀσπίδος.

Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Καταλόγων φέρεται μέχρι στίχων ν' καὶ στ'. [7]) διὸ καὶ ὑπώπτευσεν ὁ Ἀριστοφάνης, οὐχ ὁ Κωμικὸς, ἀλλά τις ἕτερος Γραμματικὸς, ὡς οὐκ οὖσαν αὐτὴν Ἡσιόδου, ἀλλὰ ἑτέρου τινὸς, προαιρουμένου

---

dente iam *Petiſo* de Legg. Att. p. 462. (561. ed. Weſſel.) iuſtis de cauſis, ſuo loco explanatis.

6) Neque tamen codex noſter Vratislav. ſolus hanc dotem et propriam habet, ſed habebat etiam liber mſptus, Pariſienſis an Voſſianus, cuius copia facta erat *Ruhnkenio*; id quod patet ex eius Epiſt. crit. p. 102.

7) Idem vitium, ac ſupra, in numero, et haud dubie ex eodem fonte, codicem contaminat, quod iterum ſuſtuli.

τὴν Ὁμηρικὴν ἀσπίδα μιμήσασθαι, κέχρηται δὲ ὑποθέσει τοιαύτῃ· Ἀμφιτρύων καὶ Ἠλεκτρύων υἱοὶ Ἀλκαίου ἐγένοντο. τῷ δὲ Ἠλεκτρύωνι πρεσβυτέρῳ ὄντι τὴν ἡλικίαν, ἀποθνήσκων ὁ Ἀλκαῖος, ἐπέτρεψεν ἅπασαν τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν, προστάξας, ἐπειδὰν ὁ ἀδελφὸς ἀνδρώθῃ Ἀμφιτρύων, ἀποδοῦναι τὴν καταλειφθεῖσαν αὐτῷ μοῖραν περιουσίας. ἀνδρωθεὶς δὲ ὁ Ἀμφιτρύων καὶ ἀπαιτῶν παρὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος ἀδελφοῦ, Τίρυνθος [8]) τότε βασιλεύοντας, τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος τῆς πατρικῆς οὐσίας, ἐπεὶ οὐκ ἐλάμβανεν, ἀγνωμονοῦντος τοῦ ἀδελφοῦ, πόλεμον κινήσας κατ' αὐτοῦ καὶ προσκαλεσάμενος Ταφίους καὶ Τηλεβόας εἰς συμμαχίαν, καὶ κρατήσας τοῦ ἀδελφοῦ, αὐτὸν μὲν ἀνεῖλε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. τῆς δὲ θυγατρὸς Ἀλκμήνης ἐφείσατο. νόμου δὲ ὄντος, τὸν κινήσαντα ἐμφύλιον πολέμιον, ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ τρία ἔτη καθαίρεσθαι, ὁ μὲν Ἀμφιτρύων εἰς Θήβας ἀπῆλθε καθαρθῆναι. ἡ δὲ Ἀλκμήνη ζητοῦσα ἀμύνασθαι τοὺς Ταφίους καὶ Τηλεβόας ἕνεκα τοῦ φόνου τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν, προὔθηκε γάμον ἑαυτῆς τῷ ποιήσοντι τὴν ἄμυναν. Ἀμφιτρύων δὲ ὁ πατρὼς ἐρασθεὶς αὐτῆς ὑπέσχετο τὴν ἄμυναν ποιήσεσθαι κατ' ἐκεῖνον, καὶ συνθεὶς τὸν γάμον ὤμοσεν ἢ μὴν μὴ πρὶν τῇ Ἀλκμήνῃ συνέσεσθαι, πρὶν ἂν τοὺς Ταφίους καὶ Τηλεβόας καταπολεμήσει. καὶ οὗτος συλλέξας στρατιὰν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Ταφίους καὶ Τηλεβόας. Ζεὺς δὲ πολλῶν ὄντων ἐν τῷ τότε χρόνῳ βιαίων καὶ τυραννικῶν καὶ ἀδίκων ἀνθρώπων, ἐν οἷς καὶ Κύκνος ὁ τοῦ

8) Τυρίνθου Cod., ipsius Grammatici incuria. cf. not. ad Scut. v. 81.

Ἄρεος ἦν, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος περισυλῶν μὲν τὰς προσαγομένας δεκάδας τῷ θεῷ, φονεύων δὲ τοὺς προσάγοντας, βουλόμενος τοῖς ἀδικουμένοις παρ' ἑαυτοῦ βοηθόν τινα φῦναι, συνεγένετο τῇ Ἀλκμήνῃ τρεῖς ὅλας συνεχεῖς νύκτας· καθ' ὃν χρόνον καὶ τοῦ Ἀμφιτρύωνος ἐκ τῆς νίκης ἐπανελθόντος καὶ τῇ Ἀλκμήνῃ συγκοιμηθέντος, σύνεἰλαβεν ἐκ μὲν Διὸς Ἡρακλέα, ἐκ δὲ Ἀμφιτρύωνος Ἶφικλον. εἰπόντος δὲ τοῦ Διὸς, τὸν γεννηθέντα [9]) ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσεσθαι μικρῷ πάντων ἀνδρειότερον, καὶ βασιλεύσειν τῶν ἄλλων, ἡ δὲ Ἥρα ζηλοτυπήσασα προήγαγε μὲν τὰς τῆς Ἀλκμήνης ὠδῖνας, ἐπετάχυνε δὲ τὰς τῆς Ἀρχίππης. καὶ αὐτὴ μὲν ἐγέννησε τὸν Εὐρυσθέα ἑπτάμηνον· ᾧ ἤδη καὶ δέδοται βασιλεύειν κατὰ τὸ τοῦ Διὸς δέσπισμα. Ἀλκμήνη δὲ ἐγέννησε τὸν Ἡρακλέα δεκάμηνον. ἀνδρεῖος δὲ γενόμενος περιιὼν ἀνῄρει πάντας τοὺς τυράννους· ἐν οἷς καὶ Κύκνον τὸν Ἄρεος, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ Ἰόλαον, τὸν Ἰφίκλου, συνεργὸν, ἀνειλε σκεπασθεὶς Ἡφαιστοτεύκτῳ ἀσπίδι, Ἄρεα δὲ τοῦ υἱοῦ ὑπερασπίζοντα κατὰ τὸν μηρὸν τιτρώσκει. ἔπειτα δὲ ἔρχεται πρὸς Κήϋκα, οὗ γαμβρὸς ἦν ὁ Κύκνος ἐπὶ θυγατρὶ Θεμιστονόμῃ. Ἔλειος καὶ Μήστωρ, ἀδελφοὶ ἀπὸ Μήστορος καὶ Ἱπποθόης· ἣν λαβὼν Πτέρελας ὁ Τάφου τοῦ Τηλεβόου, παῖδας ἔσχεν ἑπτὰ, Ἀντίοχον, Χειροδάμαντα, Χρόμιον, Τύραννον, Μήστορα, Τηλεβόαν, Τάφιον [10]).

---

9) Eieci *τοιάδε* temere inſertum.

10) Vltima haec nomenclatio ab indocta manu ſerius videtur eſſe adſperſa: nam et h. l. inepta eſt et probatiſſimorum auctorum traditioni repugnat, v. *Apolle-*

dor. II. 4. 5. Sed iſta quoque, in principio argumenti narrata, mire ſonant, neque ea cum vulgari quae ex mythographis conſtat, fama conciliari poſſunt: unde conſutilem hunc pannum ab homine aliquo profectum puto, qui in fabula ad maiorem probabilitatem exigenda atque novo adeo modo retractanda ingenii, ſi quid fuit, voluit facere periculum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ [11])

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΣΠΙΔΑ.

1. Ἦ οἵη. ἡ ὁποία, ἡ θαυμαστή. ἐπὶ θαύματος δὲ εἴρηται τὸ οἵη. ἢ παρέλκεται.

2. ἤλυθεν. ἦλθεν εἰς Θήβην, ἐπὶ τὸν πολεμικὸν Ἀμφιτρύωνα, κηρύττουσα τὸν ἑαυτῆς γάμον.

4. ἦ ῥα γυναικῶν. ἤ τις δὴ τὸ γένος τῶν θηλειῶν ἐνίκα τῷ κόσμῳ, ὑπὲρ πάσας τῷ κόσμῳ ἐκεκόσμητο.

---

11) *Ioannes Tzetza*, Grammaticus, Michaelis filius, Isaaci frater, Seculo duodecimo post Chr. nat. Constantinopoli vixit, ne dicam floruit: de cuius hominis ingenio, doctrina et vanitate omnia pervulgata sunt. vid. vel *Iacobs.* in fronte *Io. Tzetzae* Antehomericorum cet. p. XV. et quos laudat.

7. τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν. ἧς τινος ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν μεμελανομένων βλεφάρων τοιοῦτον ἔπνει, ἢ ἀπήνθητο καὶ ἐμύριζεν, ὁποῖόν ἐστὶ τὸ ἄσθμα τῆς Ἀφροδίτης.

9. ἡ δὲ καὶ ὡς. αὕτη δὲ οὕτως, ἢ ὁμοίως κατὰ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἐτίμα τὸν ἴδιον ἄνδρα, καθὰ οὐδέπω τις ἐκ τῶν θηλειῶν τὸν ἑαυτῆς ἐτίμησε σύνευνον.

11. ἦ μήν οἱ. ὄντως μὲν αὐτῆς τὸν ἀγαθὸν πατέρα ἐν δυνάμει φονεύσας, μετὰ ἰσχύος ἀπέκτεινεν. οὗτος μὲν ὁ Ἀμφιτρύων τὸν πατέρα τῆς Ἀλκμήνης ἄκων ἀπέκτεινεν, ἐλθόντα εἰς Φιλονεικίαν, ἕνεκα βοῶν. Ἄλλως. ἄκων ἀνεῖλε τὸν πατέρα καὶ τοὺς παῖδας, ἐν τῇ ἐναντίᾳ ἑστῶτας παρατάξει. πλεονεκτούμενος δὲ ὁ Ἀμφιτρύων ὑπὸ Ἠλεκτρύωνος τοῦ ἀδελφοῦ εἰς τὴν ἰδίαν κτῆσιν, ἀναιρεῖ αὐτόν.

12. χωσάμενος περὶ βουσί. περὶ τῶν κτημάτων ὀργισθεὶς, εἰς γεννικὴν ἀναλύεται.

13. ἐς Θήβας. ἐς Θήβας προσέφυγεν ἐπὶ τοὺς πολεμικοὺς Καδμείους, ἢ ἐπὶ τοὺς ἔχοντας μεγάλας ἀσπίδας.

14. ἐνθ' ὅγε. ἐκεῖσε κατῴκει σὺν τῇ αἰδοῦς ἀξίᾳ γυναικὶ, μὴ συγγενόμενος αὐτῇ. οὐ γὰρ αὐτῷ ἦν ἐξόν. τοῦτο γὰρ ἔδοξε τῇ γυναικὶ, μὴ πρίν τινα συγγενέσθαι αὐτῇ, πρὶν τιμωρῆσαι τοὺς Φονέας τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, καῦσαι δὲ καὶ τὰς πώμας αὐτῶν.

17. κασιγνήτων μεγαθύμων. τούτοις γὰρ συμμαχήσας, ἀνεῖλε τοὺς Ἠλεκτρύωνος παῖδας, καὶ αὐτὸν Ἠλεκτρύωνα. ἕνεκα γὰρ βοῶν ἡ μάχη.

19. ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων. ἡμιθέων. Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς νήσου λέγονται. Τηλεβόαι δὲ ἐκ τοῦ τῆλε βοᾶν· μεγαλόφωνοι γάρ. ἢ ὅτι ἀπέστησαν πόρρω τὰς βοῦς, ἀπελαύνοντες τῶν ἀνθρώπων [12])

21. τῶν ὅγ' ὀπίζετο. τούτων τῶν θεῶν ἐφοβεῖτο τὴν ὀργήν. ἢ ὅτι Φροντίδα εἶχε, καὶ ἐπιστροφὴν πρὸς ταῦτα πολλήν.

22. ὅ οἱ Διόθεν. ὅπερ παρὰ τοῦ Διὸς ἐτεθέσπιστο καὶ ἐνενομοθέτητο.

23. τῷ δ' ἅμα. τούτῳ ἅμα ἠκολούθουν εἰς συμμαχίαν οἱ Βοιωτοί.

24. ὑπὲρ σακέων πνείοντες. πολεμικοί. ὡς, μένεα πνείοντες, Ἀχαιοί. (Hom. Il. γ. 8. λ. 508. ω. 364.) οὐ κρύπτοντες τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἀντιπρὺς μαχόμενοι, ἢ μείζονα τὸν θυμὸν τῶν ὅπλων ἔχοντες.

25. Λοκροί. ὁ Ὅμηρος τοὐναντίον εἶπεν. (Il. ν. 713.)

οὐ γάρ σφιν σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ. [13])

26. ἕσποντο. ἠκολούθουν. προηγεῖτο δὲ τούτων ὁ τοῦ Ἀλκαίου πλατὺς υἱὸς Ἀμφιτρύων, γαυριῶν καὶ ἐπαιρόμενος.

---

12) Male in Basil. post haec antecedens Scholion τούτοις γὰρ cet. iterum ponitur, quod alieno loco repetitum delere non placuit *Dan. Heinsio.*

13) Versus Hom. in utraque edit. depravate legitur, quem restitui.

27. πατὴρ δ' ἀνδρῶν. οὗτος μὲν ταῦτα ἐνεθυμεῖτο. ὁ δὲ Ζεὺς ἄλλο ἐβούλετο. ἰδὼν γὰρ τὰς τῶν ἀνθρώπων κακίας πληθυνθείσας, ἠθέλησεν ἐξ Ἀλκμήνης γεννῆσαι υἱὸν, τὸν δυνάμενον τιμωρήσασθαι τοὺς κακοὺς, καὶ ἀπαλλάξαι τοὺς ἄνδρας τῆς βλάβης καὶ τοὺς θεούς. βοηθοῦνται γὰρ σωφρονιζόμενοι, ἑνὸς ἀδίκου ἀποκτεινομένου.

32. ἐννύχιος. ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ μοιχευθεῖσα. ταχέως δὲ κατέλαβε τὸ Τυφάονιον ὄρος τῆς Βοιωτίας, διὰ τὸ Τυφῶνι ἐπιπεῖσθαι· ἐκεῖθε δὲ πάλιν ἐπέβη τὸ ἄκρον τοῦ Φικίου. ἐστὶ δὲ ὄρος τῆς Βοιωτίας. ὠνομάσθη δὲ ἐκ τῆς Σφιγγὸς, ἣν Φίκα ἐκάλουν οἱ Βοιωτοί. Ἄλλως. Φίκιον ὄνομα ὄρους ἐν Φρυγίᾳ, ἔνθα κεραυνοὶ πολλοὶ γίνονται. ἔνθα δὲ πάλιν εἰς ἄλλο ὄρος ὄνομα Φίκιον. Θηβαίων δὲ, ὅθεν καὶ Φίξ.

35. αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτί. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ ἐβουλεύσατο καὶ συνεγίνετο τῇ Ἀλκμήνῃ.

37. αὐτῇ δ' Ἀμφιτρύων. ἐν ταύτῃ δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῇ παραγίνεται. [14])

55. κεκριμένην γενεήν. διακεχωρισμένην γενεάν. ὁ μὲν ἐκ Διὸς θεοῦ, ὁ δὲ ἐξ ἀνδρός. [15]) Ἄρης, Ἄρητος, Ἀρητιάδης.

57. ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν. ἡ δὲ αἰτία τῆς ἐπὶ Κύκνον στρατείας, διὰ τὸ τοὺς ἄγον-

---

14) Quae his verbis ex Schol. ad v. 32. adhaerent ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ μοιχευθεῖσα, nescio unde hic iterum irrepserint; certe expungenda erant.

15) ἐξ Ἄρεως edd. inepte. *Heinsius* scribi vult ἐξ Ἀμφιτρύωνος ἀνθρώπου; non repugno.

τας εἰς Πυθὼ δεκάδας ἐπὶ χειρὶ συλλαβεῖν, σκέψιν ἔχων τὴν εἰς τὴν Τραχῖνα πρὸς τὸν βασιλέα Κήϋκα ἄφιξιν· ὃν ἀνελὼν αὖθις τὸν Ἄρεα ὑπερασπίζοντα τοῦ υἱοῦ τιτρώσκει πρὸς τὸν μηρόν.

70. Παγασαίου. Πάγασος, πόλις τῆς Θετταλίας. τόπος ὠνομασμένος παρὰ τὸ ἐκεῖ τὴν Ἀργὼ πεπῆχθαι. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ χρηστηρίων, τὸν ἐν Παγασαῖς Ἀπόλλωνα ὑπὸ Τροφωνίου ἱδρῦσθαι φησί.

79. ἤ τι μετ' ἀθανάτους. τί οὖν, φησὶν ἥμαρτεν εἰς τοὺς θεοὺς ὁ Ἀμφιτρύων, ὅτε φυγὰς ἐκ Τίρυνθος, εἰς Θήβας ἦλθε διὰ τὸν Ἠλεκτρύωνος φόνον; ἄκων δὲ ἐφόνευσε πατέρα τῆς Ἀλκμήνης πατὴρ Ἡρακλέους καὶ Ἰφίκλου. Ἰόλαος, υἱὸς Ἰφίκλου· Ἴφικλος δὲ, υἱὸς Ἀμφιτρύωνος καὶ ἀδελφὸς Ἡρακλέους. ἀνεψιὸς οὖν Ἰόλαος Ἡρακλέους.

89. τοῦ μὲν Φρένας. τοῦ Ἰφίκλου, τοῦ πατέρος Ἰολάου. ἐπεὶ ἀπολιπὼν τῷ Εὐρυσθεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀπεχώρησε. μετὰ δὲ ταῦτα μετεμελήθη, τοῦ μὲν κακῶς πράξαντος, τοῦ δὲ νομισθέντος ἀξίου διὰ τὴν πρᾶξιν.

91. ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα. διὰ τὸ πρὸ καιροῦ τεχθῆναι. τῆς γὰρ Ἥρας ζηλοτυπούσης Ἀλκμήνην, καὶ μὴ χωρησάσης τότε τὸν Ἡρακλέα τεχθῆναι, τὸν δὲ Εὐρυσθέα ἐασάσης, διὰ τὸ βασιλεῦσαι. ὁ γὰρ ὁμόσας ὑπῆρχεν ὁ Ζεὺς τοῖς θεοῖς τάδε· ὁ τικτόμενος, φησι, τήμερον, ἄρξει τῆς Ἀσίας πάσης. ὅρκον δὲ παρὰ τούτου [16]) λαβοῦσα

16) παρὰ τούτου si non omnino tollenda, certe περὶ scribendum. Mox vereor, ne ἑπτάμηνον vel ἑπταμη-

παρὰ τοῦ Διὸς ἡ Ἥρα, τὰς μὲν Ἀλκμήνης ὠδῖνας ἔπαυσε, τῆς δὲ Ἀρχίππης λέλυκε, καὶ ἑπτὰ μηνῶν αὐτῆς ἐχούσης, Εὐρυσθέα τεκεῖν ἠναγκάσθη.

104. καὶ ταύρεος Ἐννοσίγαιος. ἤγουν διὰ τὸν τῶν κυμάτων ἦχον· ὡς ταῦροί γὰρ μυκῶνται. (Hom. Il. Φ. 236.) ἢ ὅτι ταυρόκρανός ἐστιν. ἢ ὅτι Ταύρειος Ποσειδὼν ἐν πόλει Βοιωτίας, διὰ τὸ ταύρους θύεσθαι αὐτῷ, καὶ μάλιστα ἐν Ὀγχηστῷ. διὰ τοῦτο καὶ ταυροκράνους τοὺς ποταμούς. ἀπὸ οὖν τοῦ θυσίας ταύρων ἐπιτελεῖν τῷ Ποσειδῶνι, ταύρειος ἐπλήθη Βοιωτικῶς.

115. Φυλόπιδα στήσειν. πόλεμος καὶ Φύλοπις τὸ αὐτό· ἄτινα τῆς εὐωχίας προφιλέστατά ἐστιν. Ἄλλως. ἡμῖν κατὰ πολὺ κρείττονά εἰσι τῆς εὐωχίας τὰ τοῦ πολέμου ἔργα, φησὶ, καὶ τὰ τῆς μάχης πολὺ ἡδύστερα αὐτῆς εἰσὶν εὐωχίας.

120. Ἀρείονα πυανοχαίτην. Ἀρείων ἵππος, ὃν ἔλαβεν ὕστερον. Ὅμηρος· (Il. ψ. 346. 47.)

οὐκ εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον.

οὗτος καὶ Ἀρκίθοος, ὅτε ἐγεννᾶτο ὁ Ἡρακλῆς, τούτῳ Ἀρείονί φασιν ἵππῳ κεχρῆσθαι· ᾧ ἐποχούμενος Ἄδραστος ἐν ταῖς Θήβαις ἐξέφυγεν. Ἀρείων, ἵππος Ἡρακλέους.

νιαῖον ponere voluerit Grammaticus: cf. *Apollod.* II. 4. 5. fin. *Hom.* Il. τ. 95. sqq.

122. ὀρειχάλκοιο Φαεινοῦ. ὀρείχαλκος εἶδος ὕλης, οὕτω καλουμένης· ἥ τις νῦν οὐχ εὑρίσκεται. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι χύμευσις ἐστὶ χαλκοῦ, τοῦ νῦν εὑρισκομένου. οὐ γὰρ σπευασίᾳ τινὶ γίνεται ὁ χαλκὸς λευκὸς, Φύσει πυρρὸς ὤν.

131. λαθιΦθόγγοιο δοτῆρες. ἐπιλανθάνονται οἱ θνήσκοντες τῆς Φθογγῆς, τουτέστι τοῦ λέγειν.

132. καὶ δάκρυσι μῦρον.[17]) ἔρρεον καὶ ἔσταζον, ἀντὶ τοῦ, μύρεσθαι ἐποίουν τοὺς τῶν ἀναιρεθέντων οἰκείους, ὡς κεχρισμένων τῶν βελῶν ὄντων θανασίμῳ Φαρμάκῳ. ἢ καθότι οἱ τυπτόμενοι, εὐθέως ἐτελεύτων, καὶ πάντες ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἐδακρύοντο,

134. μορΦνοῖο Φλεγύαο. ἐπτερωμένοι ἦσαν, μέλανος ἀετοῦ Φλεγύου, ἐκ τοῦ Φλέγειν καὶ λαμπρὸν εἶναι. οἱ δὲ, ὄρνεον εἶναι παραπλήσιον γυπί.

138. ἀδάμαντος. ἐξ ἀδάμαντος κατασκευασμένην. ὁ γὰρ ἀδάμας λίθος ἐστὶν ἀδάμαστος.

141. κύκλῳ τιτάνῳ. τινὲς μὲν γύψον μετὰ λευκοῦ ὠοῦ. ἐπάνω δὲ τοῦ γύψου ἤλεκτρος ἦν καὶ χρυσὸς ὁ λαμπόμενος[18]) μαρμάρῳ καὶ κονίᾳ.

144. ἐν μέσσῳ δὲ δράκοντος. σωματοποιεῖ

17) Adhaeret hoc ſcholion in edd. praecedenti, verborum ordine paulum luxato; quod nunc ſic conſtitui, ut omnia bene procedant.

18) Sic reſcripſi. Corrupte edd. ἡ λεγομένη.

τὸν Φόβον ἐνταῦθα, ὡς ἂν ἐν τῷ μέσῳ ἐξ ἀδάμαντος ἦν, οὐδαμῶς δυναμένου ῥηχθῆναι.

161. οὔτι Φατειῶν. Φοβερῶν, ἀῤῥήτων, μὴ δυναμένων λεχθῆναι, διὰ τὸ ἐκπληκτικόν. ἐνταῦθα δὲ τὸ Φατειῶν, οὐκ ἐπὶ Φοβερῶν καὶ ἀῤῥήτων, ἀλλ' ἐπὶ θαύματος.

172. μέγας λῖς. εἷς λέων νεκρὸς ἔκειτο, καὶ δύο κάπροι ψυχὰς ἀΦέντες.

176. τοὶ δ' ἔτι. οὗτοι δὲ ὁρῶντες τοὺς κειμένους, πλέον διηγείροντο εἰς τὴν μάχην.

178. ἐν δ' ἦν ὑσμίνη Λαπιθάων. Πειρίθοος εἰς Θήβας ἐλθὼν, διά τινα συγγενικὸν Φόνον, ὥστε καθαρθῆναι, ἔσχε γυναῖκα Δῖαν τὴν τοῦ Βουτάτου θυγατέρα. οἱ γοῦν Λαπίθαι ὑβρίζοντες εἰς τὰς Ἑλληνίδας γυναῖκας, πόλεμον συνεκρότησαν ἀμΦότεροι. λέγει οὖν, ὅτι ἐνῆν τῇ ἀσπίδι ὁ πόλεμος τῶν Λαπίθων καὶ τῶν Κενταύρων.

183. ἀργύρεοι, χρύσεια. ἀργύρεα μὲν τὰ ζῶα, χρυσῆ δὲ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐσθής.

189. καί τε συναΐκτην. ὁμοῦ ὥρμων, μετ' ὁρμῆς συνελαύνοντες, ὥςπερ ζῶντες, ὠρέγοντο παρ' ἀλλήλους συναπτικῶς. ἔγχεσι γὰρ οἱ Λαπίθαι ἀλλήλους ἠκόντιζον.

203. χρυσείῃ Φόρμιγγι. ἦν, Φησὶν, ἐκεῖ καὶ Ὄλυμπος, καὶ ἀγορά. περὶ δὲ τὴν ἀγορὰν καὶ τὸν ἀγῶνα ὡς ἂν παρὰ τοὺς θεοὺς ἦν μέγας ὄλβος, ὡς ἂν ποικιλία μεγαλόψυχος.

208. πανέΦθου κασσιτέροιο. τοῦ διαλελυμένου καὶ ὑγροῦ τὴν Φύσιν, ἢ πανταπάλου.

Ἡρόδοτος δὲ ἀπέφθου[19]) φησί. πανέφθου δὲ, διὰ τὸ ὑγρὸν εἶπε, καὶ εὔτυκτον τῆς οὐσίας.

215. ἰχθύσιν ἀμφιβλήστρου. νεωτερικὸν τὸ γινώσκειν τὴν ἀμφιβλήστρου χρῆσιν. ὁ γὰρ Ὅμηρος ἐξαγκιστρευομένους εἶδε. (Odyſſ. δ. 369. μ. 332.)

216. ἱππότα Περσεύς. κατὰ τοὺς γλωσσογράφους[20]), ἱππότην ἀκούειν τὸν Φυγάδα. ἐπεὶ ὁ πάππος Ἀκρίσιος ἐξέβαλεν αὐτόν. οὐ γὰρ εἰςάγεται ἵππῳ χρώμενος ὁ Περσεύς.

223. πᾶν δὲ μετάφρενον. τείνων γὰρ τὴν χεῖρα, ὀπίσω σοῦ κατεῖχεν. Ἄλλως. ἐβάσταζεν ἐν δεκτικῷ τινι ἀγγείῳ τὴν κεφαλὴν τῆς Γόργονος ὁ Περσεύς· τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐκεῖνο ἔσκεπε τὸ μετάφρενον αὐτοῦ.

224. ἀμφὶ δέ μιν κίβυσις. κιβωτὸς ἢ πήρα κίβυσις εἴρηται, παρὰ τὸ ἐκεῖ κεῖσθαι τὴν βόσιν. ἢ παρὰ τὸ κίειν, τὸ πορεύεσθαι καὶ ὁρμᾶν. ἢ εἰς τὸ κίειν καὶ ἱένας βόσιν ἔχουσα, τουτέστι τροφήν.

227. κεῖτ' Ἄϊδος. περιέκειτο δὲ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν νέφος, ἤγουν ἀορασία. ὅπερ δέδωκεν αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ, τοῦ μὴ θεωρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῆς Με-

---

19) Edd. ἀίφθου, quod nihili eſt. Reſpexit vero non Herodotum, ſed potius *Thucydidem*, apud quem II. 13. eſt ἄγαλμα χρυσίου ἀπίφθου, quod ibi Schol. interpretatur πολλάκις ἐψηθέντος, ὥστε γενέσθαι ὄβρυζον.

20) γλωσσοφάγους ridiculus error in Baſil., niſi in verbo ludere voluit Graeculus.

δούσης, ἢ ἵνα μὴ πρὸς θάνατον ὁρᾶταϊ παρὰ τῶν Γοργόνων, καὶ ἀπόλλυταϊ. τινὲς νεφέλην καὶ ἀορασίαν ἐδέξαντο.

228. αὐτὸς δὲ σπεύδοντι. ἔσπευδεν, ἐφοβεῖτο. ὡς γὰρ φεύγων ἐφαίνετο τὰς Γοργόνας. αὗταϊ γὰρ ἐδίωκον, προθυμούμεναϊ καταλαβεῖν.

235. μένει δ' ἐχάρασσον. τῇ ὀργῇ δὲ, ὡς ἂν ὑπὸ τῆς μανίας τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ σάκει ἐχάρασσον δάκνοντες. ὀφιότριχες γάρ εἰσιν.

245. ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες. οἱ πρεσβύταϊ, οἱ πρεσβευταὶ, οὓς τὸ γῆρας κατέλαβεν. οἱ δὲ μέμαρπτεν αὐτοὺς τὸ γῆρας. [21]) ἀντὶ τοῦ, κατελάμβανε. τὸ δὲ πρεσβεὺς γέγονεν ἀπὸ τοῦ πρεσβεύειν, ὅθεν ἴσως καὶ οἱ πρεσβευταί.

249. Κῆρες [22]) κυάνεαϊ. ἀντὶ τοῦ κυανοῦν ἐζωγραφημέναϊ, κατὰ τὴν πρόσοψιν, δέους παρασκευαστικάϊ.

255. εὖτ' ἀρέσαντο. σημαίνει δὲ τὸ ἐχορτάσθησαν, ἢ εἰς ἄρεσιν καὶ πλήρωσιν ἦλθον· ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀραρότα ἐδωδῆς, ἀντὶ τοῦ κεκορεσμένον τροφῆς. (*Hom.* Odyſſ. ε. 95. ξ. III.) ἀρέσαντο οὖν, ἐκορέσαντο.

258. Κλωθὼ καὶ Λάχεσις. ἡ μὲν Λάχεσις ἐν αὐταῖς ἐλαχιστοτέρα ἦν τῆς Κλωθοῦς καὶ

---

21) Procul dubio vera lectio eſt, quam ex meliore ſuo libro *Tzetza* protulit. v. not. ad h. v. At gloſſa non ſatisfacit. Eſt enim: *ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες ἦσαν, οὓς τε γῆρας μέμαρπεν.*

22) Baſil. *κήρυκες.*

τῆς Ἀτρόπου, ἀλλ' ὁμῶς πρεσβυτέρα καὶ προφερεστέρα [23]).

265. κατατερτυΐα. κατεσπληκυΐα, ἐπίπονος. τοῖς γὰρ φοβουμένοις περιχεῖται.

271. χρύσειαι δέ μιν εἶχον. ἦν καὶ πόλις ἐνεῖ, χρυσᾶς ἔχουσα πύλας ἑπτά. οἱ δὲ ἄνδρες τῆς πόλεως, οἱ μὲν ἔπαιζον, ἄλλοι δὲ ἐφ' ἁμάξης νύμφην ἀνδρὶ ἔφερον.

289. κορύνιόωντα πέτηλα. τὰ ἐπικαμπῆ γεννήματα κατεχρήσατο. πέτηλα γὰρ τὰ φύλλα λέγονται. λέγει δὲ τοὺς ἐπικαμπεῖς στάχυας. Ἄλλως. εἶδος ἀντὶ εἴδους ἐνταῦθα ἐδέξατο. ἔμελλε γὰρ εἰπεῖν τοὺς καρποὺς, ἤγουν ἀστάχυας, καὶ εἶπε φύλλα.

291. ἐλλεδανοῖσι. τὰ ποῖλα ἀσταχύων λέγει. ἔπιπλον. ἐπλήρουν, ἢ ἐξέτεινον ἐπὶ τὴν ἄλω· τουτέστιν ἔψυχον, ἤπλουν ἐπὶ τὸ ξηρανθῆναι [24]).

298. κάμαξι. ξηλυκῶς μὲν ῥάβδοι, ἢ κάλαμοι τὰς ἀμπέλους περιφραγνῦαι. ἀρσενικῶς δὲ σημαίνει τὸ ὄρυγμα, ἢ τοὺς πασσάλους, τοὺς πρὸς τὴν τῶν πολεμίων ἐρωήν. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ καμεῖν.

---

23) Coecutivit Grammaticus, de Lacheſi accipiens, quae ad alteram, Atropon, pertinent.

24) Ex his unum ἐπλήρουν ad vulgatam ſcripturam ἔπιπλον ſpectat, reliqua ad alteram ἔπιτνον. vid. not. Aeque turbate hanc gloſſam transſcripſit Etymol. M. p. 366. l. 42. ex quo hic ἤπλουν emendavi, quum edd. habeant ἔπλουν.

302. πύξ τε καὶ ἐλκηδόν. τίς ἑλκύσει τὸν ἕτερον πρὸς ἑαυτόν. τῇ χειρὶ ἕλκοντες ἀλλήλους καὶ πυξ ἀγωνιζόμενοι.

309. ἐπὶ δὲ πλῆμναι. πλῆμναι εἰσὶ τὰ ξύλα τοῦ κραβάτου, τὰ τῷ ἄξονι ἀντερείδοντα, εἰς ἃ πολλάκις καὶ λῖπος ἐμβάλλουσιν οἱ γεωργοὶ, ἐπὶ τὸ ταχέως διατρέχειν τὴν ἅπασαν ἅμαξαν.

311. ἀλλ' ἄκριτον εἶχον ἆεθλον. ἀλλὰ ἆθλον, ἤτοι μάχην εἶχον ἀδιαχώριστον. οὐδεὶς δὲ ἐνίκα, πάντες δὲ ἐπροθυμοῦντο.

315. πὰρ δ' ἰχθύες ἑκλονέοντο. ἐπειδὴ εἶπεν ἰχθύες ἑκλονέοντο, ἐπήγαγε, θαῦμα ἦν ἰδεῖν καὶ αὐτῷ Διΐ, οὗ διὰ βουλὰς ἡ ἀσπὶς ἐγένετο.

327. χαίρετε Λυγγῆος γενεή. Λυγγεὺς ἦν βασιλεὺς τοῦ Ἄργους. ἀπὸ Λυγγέως γὰρ Ἄβας, οὗ Ἀκρίσιος, οὗ Δανάη, ἧς Περσεὺς, οὗ Ἀλκαῖος, ὁ τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ Ἀμφιτρύωνος· τοῦ δὲ Ἀμφιτρύωνος[25]) Ἡρακλῆς καὶ Ἴφικλος, Ἰφίκλου δὲ Ἰόλαος. γένος γὰρ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ καὶ ἕν. ὡς Ἡρακλῆς, καὶ Ἀντίοχος, καὶ Λυγγεὺς, καὶ Κέκροψ. καὶ γὰρ καὶ γένος λέγεται καὶ ἡ τινῶν ἐχόντων πως πρὸς ἕν τι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἄθροισις, ὡς παρὰ τῷ Πορφυρίῳ μεμαθήκαμεν. τέκνα λεχθείησαν οἱ Ἀργεῖοι τοῦ Λυγγέως, ὡς ἑνός τινος ἐξ οὗ κατάγεται. ὥσπερ οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ Κεκροπίδαι, καὶ οἱ λοιποί.

334. σάκευς. οἱονεὶ τοῦ σάκεος. οἱ γὰρ Δωριεῖς οὕτω κλίνουσι· τὸ σάκος τοῦς σάκευς, τὸ βέλος τοῦ βέλευς. τὸ γὰρ εο εἰς ευ τρέπουσι.

---

25) Ἀλκαίου edd., quod falsum esse apparet.

335. ἐνθ' οὐτάμεν. πρῶτον μὲν φησὶ μόνον, καὶ ἀναχωρεῖ. ἐπεὶ οὐχ ἥμαρτό σοι οὔτε τοὺς ἵππους αὐτοὺς λαβεῖν, οὔτε αὐτὸν φονεῦσαι.

339. νίκην ἀθανάτης χερσίν. εὐκαίρως διέσταλκεν τῆς Ἀθηνᾶς τὴν νίκην, ἐν ταῖς ἀθανάταις αὐτῆς χερσὶ κατέχουσα τὴν νίκην.

368. οὐδ' ἄρα Κύκνος. οὐ προεθυμεῖτο αὐτοῖς ἀπολῦσαι τῷ Ἡρακλεῖ πειθόμενος. ἀϋμμελίης δὲ; ὁ καλῶς χρώμενος τῇ μελίᾳ, τουτέστι τῷ δόρατι.

384. καθ' δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν. Ὅμηρος μὲν ἐπὶ Σαρπηδῶνος μέλλοντος τελευτᾶν, εὐλόγως ποιεῖται τὰς αἱματοέσσας ψιάδας φερομένας. (Il. π. 459.) οὗτος δὲ Ἡρακλέους νικῶντος.

387. κάπρος χαυλιόδων. ἐπίθετον, ὡς καρχαρόδους. ἐνταῦθα δὲ ἐπεὶ κεχαλασμένους ἔχει φανερῶς τοὺς ὀδόντας. ἢ κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ ρ εἰς λ, οἷον χαράσσων τοὺς ὀδόντας, καὶ τραχύνων.

397. ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ. τὸν καιρὸν λέγει τῆς μάχης. ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ, ἐν τῷ θέρει τῷ καυματώδει, ὅτε τὰ σώματα ἕδονται καὶ κατεσθίονται τοῖς ἱδρῶσι. παρὰ τὸ ἰδεῖν, ὅ ἐστι ἱδροῦν. καὶ Ὅμηρος· ἴδει αἰνοτάτῳ [26]).

398. περιγλῶχες. αἱ γωνίαι τοῦ στάχυος, περιφραστικῶς δὲ τὸν στάχυν. δῆλον δὲ τὰ φύλ-

---

26) Nusquam in Homero haec verba me legere memini

λα τοῦ κέγχρου. εἰς ἀνάπαυσιν δὲ τῆς γῆς τοὺς κέγχρους σπείρουσιν. ἐν θέρει δὲ οἱ κέγχροι, καὶ ἀπὸ τοῦ θέρους σπείρονται, ὅταν ἄρχονται περκάζειν οἱ βότρυες.

408. αἰζήϊος ἀνήρ. αἰζηὸς κυρίως ὁ νεανίας. νῦν δὲ τὸν τέλειον ἄνδρα φησὶ, ἤτοι τὸν ἀνδρεῖον. ἑπτὰ δέ εἰσιν, κατ' ἀστρονόμους, αἱ τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίαι. βρέφος ἀπὸ γεννήσεως μέχρι δ' ἐτῶν· ἀναλογεῖ δὲ τῇ σελήνῃ. εἶτα παιδίον, μέχρι δεκαετίας· ἀναλογεῖ δὲ Ἑρμῇ. μείραξ ἀπὸ δεκαετίας μέχρι τῶν ιη· ἀναλογεῖ δὲ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ ιθ ἐτῶν μέχρι τῶν λζ, νεανίας· ἀναλογεῖ δὲ τῷ ἡλίῳ. ἀπὸ λη μέχρι νβ, ἀνήρ· ἀναλογεῖ δὲ Ἄρει. ἀπὸ νγ ἕως ξδ, πρεσβύτης· ἀναλογεῖ δὲ Διΐ. γέρων, ἀπ' αὐτῶν μέχρι ζωῆς ἐσχάτης· ἀναλογεῖ δὲ τῷ ψυχρῷ τότε Κρόνῳ.

409. αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλῃ. αὐτὸς δέ, φησιν, ὁ βάλλων ἄλλῃ ἀναχωρήσει, μὴ εἰδὼς τὸν τόπον, ὅπου ἔπεσεν. οἱ δὲ αἰγυπτιοὶ ταχέως αὐτὸν εἶδον.

415. οὐδ' ἔρρηξε χαλκόν. Σέλευκος [27]) γράφει χαλκὸς, ἵν' ᾖ ἐπὶ τοῦ δόρατος. ἡ γὰρ ἀσπὶς οὐκ ἐπεποίητο ἀπὸ χαλκοῦ.

456. ἔγχεος ὁρμὴν ἔτραπ'. ἐκτείνασα τὴν χεῖρα.

477. ἄϊδες ποίησεν. ἀντὶ τοῦ ἀφανές. ἵνα

---

27) *Seleucus*, Grammaticus Alexandrinus, Homericus cognomine dictus, cuius in Héſiodum criſeos paſſim ſpecimina commemorantur.

δείξῃ, ὅτι καὶ οἱ τάφοι ἀφανίζονται τῶν ἀδίκων. Ἄναυρος. ποταμὸς Θεσσαλίας. καλοῦσι δὲ καὶ ἀναύρους τοὺς χειμάῤῥους.

478. τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων. οὕτως γὰρ ἐκέλευσεν ὁ Ἀπόλλων, ἐπειδὴ τοὺς Φέροντας τὰς θυσίας ἐσκύλευεν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ [26])

ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΤΙΚΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

1. Η Ἀλκμήνη, φησίν, ἡ μεγάλη καταλιποῦσα τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ τὴν πατρίδα, ἦλθεν ἐς τὸν Θηβαῖον Ἀμφιτρύωνα, ἥτις ἐνίκα πάσας τὰς γυναῖκας ἐν τῷ κάλλει καὶ τῇ φρονήσει. ἧς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοιοῦτον ἀπέπνει. οἷον ἀπὸ τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης. οἵα, ἡ ὁποία καὶ ἡ μεγάλη, ὡς ἐνταῦθα. ὀξύνεται δὲ, ὅτι τὸ α μακρόν ἐστι. τὰ γὰρ εἰς α θηλυκὰ τὰ ἀπὸ τῶν

28) *Ioannes Diaconus*, Πεδιάσιμος, alias Γαληνὸς cognomine appellatus, cuius etiam in Theogoniam habemus interpretationem allegoricam, Bulgariae chartophylax, mathematicus, ſophiſta et grammaticus, vixit circa 1390. poſt Chr. nat. aequalis Emmanuelis Moſchopuli et Chryſolorae, iunior Io. Tzetza, cuius auctoritate plus ſemel utitur. vid. *Cangii* Gloſſar. gr. p. 1637. *Saxius* Onomaſt. To. II. p. 382. et cf. *Harles* ad Fabric. Bibl. gr. Vol. I. p. 582.

γενικῶν ἀρσενικῶν γινόμενα μακροκαταληκτοῦσι. θεῖος θείου θεία. οἷος οἵου οἵα. ὦρος ὁ χρόνος, ὥρου. ὥρα, καὶ τ' ἄλλα. προλείπουσα δίφθογγον. ἐνεστὼς γάρ ἐστι. προλιποῦσα δὲ, δι' ι· δεύτερος γάρ ἐστιν ἀόριστος. ἀρήϊος, γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρης ἄρεος ἀρέϊος, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, ἀρήϊος. λαοσσόος ἀπὸ τοῦ λαὸς καὶ τοῦ σέω τὸ ὁρμῶ, τροπῇ τοῦ ε εἰς ο. ἱστέον δὲ, ὅτι τοῦτο τὸ σεο τροπῇ Δωρικῇ τοῦ ε εἰς α σάω γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ ὁ σάος, καὶ ὁ σαώτερος, ὡς τὸ· σαώτερος ὥς κε νέηαι. (Hom. Il. α. 32.) ἀπὸ τοῦ σάος δὲ συναιρέσει τοῦ αο εἰς ω μέγα σῶς γίνεται, καὶ σῶος ἔπειτα, διαλύσει τοῦ ω μεγάλου εἰς ω μέγα καὶ μικρόν. ἐκαίνυτο, ἤγουν ἐκαινούργει καὶ ἐκόσμει. ἀπὸ τοῦ καίνυμι δὲ καινονίζεται. ἀπὸ κρῆθεν, ἤγουν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἀπὸ γὰρ τοῦ κρὰς κρατὸς γίνεται κρᾶθεν, καὶ τροπῇ τοῦ α εις η κρῆθεν. κυάνεον ἐνταῦθα τὸ μέλαν, ἀλλαχοῦ δὲ τὸ ἡεράνιον. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τοῦ κυανοῦ ἐντελὲς τὸ κυάνεον. ἐτυμολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ κῦμα, κυμάνεον, καὶ ἐκβολῇ τοῦ μ, κυάνεον. τοιοῦτο γάρ τοι δοκεῖ τὸ κῦμα.[29]) ἄητο, ἤγουν ἔπνεεν, ἀπὸ τοῦ ἄημι, τὸ πνέω.

9) οὕτως οὖσα λίαν καλὴ, φησὶν, ἐτίμα τὸν οἰκεῖον ἄνδρα, ὡς οὐδεμία ἄλλη τὸν ἴδιον. τίε-

---

29) En miram hominis vanitatem, circa viliſſimas etymologiae ineptias tanta ſedulitate occupati, ut, quae reuera illuſtratione indigerent, non videret, ſorte calliditatem quoque, quum, quae ipſe non caperet, alto quodam ſupercilio ut in vulgus nota ſe praetermittere ſimularet; cuiusmodi eſt h. l. grammatica ratio in voc. κυανεάων, de qua vid. not.

σκεν. ἔχουσι συνήθειαν οἱ ποιηταὶ, τὸ κ προστιθέναι τοῖς ῥήμασιν. ὡς τὸ ἔσκω, καὶ τιέσκω, καὶ τὰ τοιοῦτα. ἀκοίτης ἀνὴρ, ἀπὸ τοῦ α, ὃ δηλοῖ τὸ ὁμοῦ, καὶ τοῦ κοίτη. ἦγουν ὁμόκοιτος. ϑηλυτεράων, ϑηλυτερῶν ἦν, καὶ ἐπεκτάσει Αἰολικῇ γέγονε ϑηλυτεράων.

11. Ὁ Ἀμφιτρύων ἀπέκτεινε τὸν πατέρα τῆς Ἀλκμήνης, Ἠλεκτρύωνα. ἔῤῥιψε γὰρ ξύλον κατὰ βοὸς, καὶ τῆς μὲν ἀπέτυχε, τὸν δὲ ἐϑανάτωσε, καταλείψας δὲ τὴν πατρίδα αὐτοῦ Τίρυνθον, ἦλθεν εἰς τὰς Θήβας. ἔνϑα κατῴκει μετὰ τῆς οἰκείας γυναικὸς χωρὶς συνουσίας. ὅρκον γὰρ ἐποίησε, μὴ πρότερον συγγενέσθαι τῇ Ἀλκμήνῃ, πρὶν ἐκδικῆσαι τὸν Φόνον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, ὃν ἐποίησαν οἱ Τάφιοι ἐπιστρατεύσαντες εἰς Μυκήνας. Τάφιος υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Ἱπποθόης τῆς ϑυγατριδῆς Πέλοπος, κατ' ἀνάγκην τινὰ τὰς Μυκήνας λιπὼν τὴν οἰκείαν πατρίδα, τῆλε ἔβη, ἦγουν ἐν ταῖς Ἐχινάσι νήσοις, καὶ ἀπὸ τοῦ οἰκείου ὀνόματος καὶ τοῦ συμβεβηκότος ἐκείνῳ, τοὺς ὑπ' αὐτὸν Ταφίους καὶ Τηλεβόας ἐκάλεσεν. ὕστερον δὲ χρόνοις συχνοῖς ὑπέστρεψεν εἰς Μυκήνας, καὶ τὸν Ἠλεκτρυῶνα, οὗ ϑυγατὴρ ἦν ἡ Ἀλκμήνη, τὴν βασιλείαν ἀπαιτεῖ· ὁ δὲ οὐ δίδωσι, καὶ κτείνει Τάφιος τοὺς Ἠλεκτρυῶνος υἱοὺς, τῶν οἰκείων ποιμνίων ὑπεραγωνιζομένους. μεταπέμπεται Ἠλεκτρυὼν εἰς βοήϑειαν Ἀμφιτρύωνα, καὶ τὴν Ἀλκμήνην τούτῳ κατεγγυᾷ. κτείνει Ἀμφιτρύων κατά τινα τύχην Ἠλεκτρυῶνα ἄκων, κατὰ βοὸς ῥίψας ξύλον, καὶ Φεύγει εἰς Θήβας μετὰ Ἀλκμήνης, οὐ πρὶν μιγεὶς ταύτῃ, πρὶν εἰς τέλος ἀφανίσαι Ταφίους, δίκην δόντας τῶν Φόνων τῶν τῆς Ἀλκμήνης ἀδελφῶν. μίγνυται δὲ τῇ Ἀλκμήνῃ Ζεὺς ἡμέρας τρεῖς. ἔπειτα καὶ ὁ Ἀμφι

τρύων, τῆς νίκης ὑποστρέφων. καὶ γεννῶνται τῇ Ἀλκμήνῃ δίδυμοι παῖδες, ἐκ μὲν Διὸς Ἡρακλῆς, ἐκ δὲ Ἀμφιτρύωνος Ἰφικλῆς. ἦ μὴν, ἀντὶ τοῦ ναὶ μήν. ἐσθλὸς ὁ ἀγαθὸς ἀπὸ τοῦ ἐθέλω. πάντες γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἐθέλομεν, καὶ τούτου ἐφιέμεθα. αἰδοίη, ἡ αἰδέσιμος καὶ αἰδοῖος. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ αἰδὼς αἰδόος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι αἰδοῖος. ἦα, ἔω τὸ ὑπάρχω, καὶ ὁ δεύτερος ἀόριστος ἦον, ἦες, ἦεν. μάρτυροι, ἡ εὐθεῖα ὁ μάρτυρος. γέγονε δὲ ἀπὸ τῆς μάρτυρος γενικῆς. οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς ἀερσιπότητος γενικῆς, ὡς φησι Τζέτζης, [30]) ἡ ἀερσιπότητος εὐθεῖα.

23. Σὺν τούτῳ, φησὶ, τῷ Ἀμφιτρύωνι ἠκολούθησαν καὶ οἱ Θηβαῖοι, καὶ οἱ Λοκροὶ, καὶ οἱ Φωκεῖς, ὁρεγόμενοι πολεμῆσαι. ἦν δὲ στρατηγὸς εἰς αὐτοὺς ὁ Ἀμφιτρύων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλκαίου. ἱέμενοι, ἤγουν πορευόμενοι. παρὰ τὸ ἵημι τὸ πορεύομαι. γίνεται δὲ ἀπὸ πρωτοτύπου τοῦ ἔω, ἀφ' οὗ τὸ ἴσαν. ἔστι δὲ καὶ εἴω διφθογγογραφούμενον, ἀφ' οὗ καὶ τὸ εἶμι τὸ πορεύομαι. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἵημι ψιλοῦται· τὸ δὲ ἵημι, ὁ σημαίνει τὸ πέμπω, δασύνεται· ἀφ' οὗ δηλαδὴ γίνεται καὶ ὁ ἰὸς τὸ βέλος καὶ τὸ ἰόν. πολέμοιο, ἤγουν πολέμου· ἡνίκα δὲ διαλυθῶσιν αἱ γενικαὶ, διφθογγίζονται. ἀνθρώπου ἀνθρώποιο, θεοῦ θεοῖο. διὰ τόνδε τὸν λόγον ἡ οὖ δίφθογγος πολλάκις πίπτει ἀπὸ τῶν δύο οο, οἷον πλόος, πλοῦς. λοιπὸν ἡνίκα δύο διαλύεται εἰς ταῦτα, ὡς ἐνταῦθα τὸ ἀνθρώπου εἰς τὸ

---

30) Locus *Tzetzae*, quem in mente *Io. Diaconus* habuit, est ad Ἔργ. καὶ Ἡμ. 777.

ἀνθρώποιο. γίνεται οὖν τὸ ἀνθρώπου διαλυθὲν ἀνθρώποιο. ἀλλ' ἔστι καινὸν ὁ λέγων, ὅτι ἐν ταῖς διαλελυμέναις γενικαῖς ἡνίκα συστέλλεται ἡ λήγουσα, ἐκτείνεται ἡ παραλήγουσα. ἡνίκα δὲ ἐκτείνεται ἡ λήγουσα, συστέλλεται ἡ παραλήγουσα. οἷον κοχλίεω καὶ κοχλίαο, τοῦ μὲν κοχλίεω ἡ λήγουσα ἐκτείνεται, καὶ συστέλλεται ἐξ ἀνάγκης ἡ παραλήγουσα· τοῦ δὲ κοχλίαο, ἐπειδὴ ἡ λήγουσα συνεστάλη, διὰ τοῦτο δὴ καὶ ἡ παραλήγουσα ἐξετάθη. ἐπεὶ οὖν τοῦ ἀνθρώπου ἡ λήγουσα συνεστάλη, ἐκινδύνευε δὲ συστέλλεσθαι καὶ ἡ παραλήγουσα. τούτου χάριν ἐπλεόνασε τὸ ι, ἵν' ἐκταθῇ ἡ παραλήγουσα, τῆς ληγούσης συστελλομένης.

27. Ὁ Ζεὺς, φησίν, ἄλλην ἐβουλεύετο βουλήν, ἵνα καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις γενήσῃ βοηθὸν· καὶ γὰρ κατὰ τὸν μῦθον παθητοὶ καὶ οἱ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ βοήθειαν δεόμενοι. κυδιόων. σημείωσαι ὅτι τὰ διὰ τοῦ όων, εἰ ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν, συστέλλονται· εἰ δὲ μακρὰν, ἐκτείνονται. ἀλφηστὴς, ὁ ἐφευρετὴς κατὰ Τζέτζην [31]) οἱουδήποτε πράγματος. τάχα δὲ ἀλφηστὴς ἐνταῦθα λέγεται ὁ διανοητικὸς, ἀπὸ τοῦ ἀλφῶ, τὸ ἐφευρίσκω καὶ διανοοῦμαι. ἀρὰ κατάρα, καὶ ἡ βλάβη, ὡς ἐνταῦθα.

30. Ταύτην, φησὶν, ἔχων τὴν βουλὴν, καὶ ἐπιθυμῶν συγγενέσθαι τῇ Ἀλκμήνῃ, ὥρμησεν ἀπὸ

---

31) Vero disimile est, respicere *Tzetzae* glossam ad Ἔργ. 82. in qua talia non occurrunt. Itaque putandum, aut mutila ad nos peruenisse Tzetzae in Hesiodum scholia, aut ex eius glossis in alium scriptorem ista esse petita.

τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συντόμως κατέλαβε τὸ Τυφώνιον ὄρος· ὅθεν ἦλθεν εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος Θηβῶν τὸ Φίκιον, ἀπὸ τῆς Σφιγγὸς οὕτω καλούμενον. ἔνθα καθίσας ἐβουλεύετο, τι ἔχει ποιῆσαι. ὦρτο. ὄρνυμι τὸ διεγείρω, ὁ μέλλων ὀρῶ, ὁ παρακείμενος ὦρμαι, ὁ παθητικὸς ὥρμην, ὁ ὑπερσυντελικὸς ὥρμην, ὦρσο, ὦρτο, εἰ δέ τισι φίλον, κανονιζέσθω καὶ ἀπὸ τοῦ ὤρουτο κατὰ συγκοπὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὥρμητο δὲ ὡσαύτως. ἶξε, κανόνισον, ἵκω τὸ ἔρχομαι, καὶ τὸ παθητικὸν ἱκόμην, καὶ τὸ παρατατικὸν ἱκόμην, ἵκου, ἵκετο, καὶ κατὰ συγκοπὴν, ἶκε, καὶ προσθέσει Αἰολικῇ τοῦ σ ἶξε. μητιέτα ἦγουν μητιέτης, τὴν κλητικὴν ἀντὶ εὐθείας. ἔστι δὲ τὸ πάθος Δρυόπων καὶ Αἰολέων. μὴδετο κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ε, ἤγουν ἐβουλεύετο. ἔστι δὲ χρόνου παθητικοῦ.

35. Ἐν αὐτῇ, φησὶ, τῇ νυκτὶ καὶ ὁ Ζεὺς ἐμίγη τῇ Ἀλκμήνῃ καὶ ὁ Ἀμφιτρύων· ὑποστρέψας γὰρ ἐκ τοῦ πολέμου οὐκ ἐπὶ μισθίους καὶ πεμένας ἀπῆλθεν, ἐπισκεψόμενος τὰ ἴδια θρέμματα, ἀλλ' ὥρμησεν ἐπὶ τῷ μιγῆναι τῇ Ἀλκμήνῃ τοιοῦτος γὰρ πόθος εἶχεν αὐτόν. ὥσπερ δέ, φησὶ, τὶς ἄνθρωπος ἀσπασίως ἐκφεύγοι νόσον, ἢ δεσμόν τινα, οὕτως καὶ ὁ Ἀμφιτρύων ἐκπληρώσας τὸ μέγα τοῦ πολέμου ἔργον μετὰ χαρᾶς ἦλθεν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς συνέκειτο τῇ Ἀλκμήνῃ, συγγενόμενος αὐτῇ. ἐέλδωρ λέγεται τὸ ἐπιθύμημα, ἀπὸ τοῦ ἐθέλω, ἐθέλωρ, καὶ κατὰ μετάθεσιν τῶν στοιχείων ἐέλδωρ καὶ τροπῇ τοῦ δασέως θ εἰς τὸ μέσον δ, ἐέλδωρ. τινὲς δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔλω τὸ προκρίνω αὐτὸ παράγουσι, ψιλοῦσθαι δὲ ἰσχυρίζονται. ἐπλεόνασε γὰρ τὸ δ. ἀγροιώτης ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ διατρίβων, καὶ γίνεται ἀπὸ

τοῦ ἀγροῦ, ἀγροώτης, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἀγροιώτης. ὦρτ' ἰένας. Ὁμηρικός ἐστιν ὁ ζῆλος. ἐκεῖνος γὰρ συνεχῶς βῆ δ' ἰένας καὶ ὦρτ' ἰένας φησίν· ὅθεν παρακεκίνηται καὶ Ἡσίοδος. λαμβάνεται γοῦν καὶ ὧδε κἀκεῖ τὸ ὦρτο καὶ τὸ βῆ ἀντὶ τοῦ ὥρμητο καὶ παρεκινήθη. ἐνταῦθα καταχρηστικῶς εἴρηται τὸ πολυχρύσου Ἀφροδίτης. ἦν γὰρ ἔφη πρότερον εἶδει καὶ μεγέθει πάσας γυναῖκας πλεονεκτεῖν, πῶς νῦν ταύτην κοσμεῖσθαι ἢ καλλύνεσθαι τῷ χρυσῷ λέγει; χρυσῆν γὰρ Ἀφροδίτην φαμὲν τὴν τοῦ χρυσοῦ καλλύνησιν καὶ τὸν ἔρωτα· ταύτην δὲ αὐτοσχέδιον [32]).

55. Οὗτος ὁ Ἡρακλῆς, φησίν, ἐφόνευσε καὶ τὸν Κύκνον τὸν υἱὸν τοῦ Ἄρεος, διότι κατασχὼν τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐσύλα τὰ ἐκεῖ προσφερόμενα. εὗρε δὲ αὐτὸν τὸν Κύκνον ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἄρην. (υἱὸς γὰρ τοῦ Ἄρεος ὁ Κύκνος) ἱσταμένους ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν δίφροις, καὶ λαμπομένους ἐν τεύχεσι. τὴν ὑποκειμένην δὲ γῆν ἐκτύπουν οἱ ἵπποι κόπτοντες ταύτην ἐν ταῖς ὁπλαῖς· κόνις δὲ ἠγείρετο, κινουμένη ὑπὸ τῶν ἁρμάτων καὶ τῶν ἵππων· καὶ ἀμφὶ σφὲ καὶ αὐτοὺς κατ' ἀναστροφὴν τῆς προθέσεως, λέγω δὴ τὸν Ἄρην, καὶ τὸν Κύκνον, δεδήει, καὶ ἐσκορπίζετο. κινουμένων δὲ τῶν ἵππων, ἦχον ἀπετέλουν αἱ τῶν δίφρων ἄμαξαι καὶ αἱ ἄντυγες, ἦγουν αἱ περιφέρειαι τῶν δίφρων. ἔπεφνε. φένω τὸ

---

32) Postremam hanc gloſſam huc merito reuocaui, in edd. importuno loco paulo ſuperius inſertam. De Graeculi vero oſcitantia, tot exemplis declarata, lectores monere nihil attinet.

φονεύω. ὁ μέλλων φενῶ. ὁ παρακείμενος πέφαγκα, ὁ μέσος πέφονα, καὶ ἐκ τούτου ἕτερον ῥῆμα πεφόνω καὶ πέφνω κατὰ συγκοπήν. Ἀρητιάδην, ἐντεῦθεν δῆλον, ὡς εὕρηται καὶ Ἄρητος, οὗ καὶ πατρωνυμικὸν ὁ Ἀρητιάδης. ἑκηβόλος. ἀπὸ τοῦ ἑκάς, ὁ σημαίνει τὸ μακρὰν, καὶ τοῦ βάλλω. ἀρετὴ γὰρ τόξου τὸ πόρρω βάλλειν. ἑκατηβόλος δὲ ἀπὸ τοῦ ἑκατὸν καὶ τοῦ βέλος. μυθεύονται γὰρ, ὅτι ἑκατὸν βέλεσι τὸν δράκοντα τὸν ἐν Πυθοῖ ἀνεῖλεν. ἄτος, ὁ ἀκόρεστος, ἀπὸ τοῦ α ἐπιτατικοῦ καὶ τοῦ τῶ, τὸ ζητῶ. πολλὰ γὰρ ζητοῦσιν οἱ ἀκόρεστοι. δεδήει, ἀντὶ τοῦ ἐμερίζετο. Κανονίζεται δὲ οὕτως. δαίω, τὸ μερίζω, ὁ μέλλων δαίσω ὁ παρακείμενος δέδαικα, ὁ μέσος δέδαια καὶ δέδηα, κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς η, ὁ ὑπερσυντελικὸς ἐδεδήειν, ἐδεδήεις ἐδεδήει.

65. Ὁ Κύκνος δέ, φησιν, ἔχαιρεν, ἐλπίζων φονεῦσαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἀφελέσθαι αὐτὸν τὰ ὅπλα· ὡςαύτως καὶ τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ Ἰόλαον. ἀλλὰ τῶν εὐχέων αὐτοῦ, ἢ τῶν δεήσεων, ἢ τῶν καυχημάτων (ἔστι γὰρ εὐχὴ καὶ ἡ καύχησις) οὐκ ἤκουεν ὁ Ἀπόλλων· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρεκίνησε τὸν Ἡρακλέα κατὰ τοῦ Κύκνου. διότι, ὡς εἴρηται, ἐσύλα τὰ ἐν τῷ ναῷ προσφερόμενα. πᾶν δὲ τὸ ἄλσος, ἦγουν ὁ περίχωρος τοῦ ναοῦ (ἦσαν γὰρ ὡς ἐπιπλεῖστον οἱ τοιοῦτοι περίχωροι κατάφυτοι καὶ ἀλσώδεις) σὺν τῷ περιχώρῳ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος κατελάμπετο ὑπὸ τῶν ὅπλων τοῦ Ἄρεος, καὶ τῆς στιλβηδόνος τῆς ἐκπεμπομένης ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἄρεος. τίς δ' ἂν θνητὸς ἄνθρωπος ἐτόλμησεν ἐκείνῳ πλησιάσαι, πλὴν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ἰολάου. ἐκείνων γὰρ ἡ ἰσχὺς μεγάλη, καὶ αἱ χεῖρες ἀνάλογοι τὴν τῆς ψυχῆς

καρτερίαν καὶ ῥωμαλεότητα. καλῶς πρόσκειται τὸ ἐπὶ στιβαροῖς μέλεσι· χρῆ γὰρ τοὺς χεῖρας μεγάλας ἔχοντας, καὶ τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος ἀνάλογον ἔχειν ταῖς χερσί. μέλος δὲ καὶ μέρος διαφέρει, καθ' ὃ τὸ μὲν μέλος ἐπὶ τῶν μειόνων λέγεται, τὸ δὲ μέρος ἐπὶ τῶν μειζόνων· καὶ τὸ μέλος μόνον ἐπὶ σαρκῶν, τὸ δὲ μέρος καὶ ἐπὶ ἑτέρων. εὐχωλή. τὸ χῶ ω μεγα, ἀπὸ τοῦ εὔχω, τὰ ἀπὸ ἐνεστώτων ἢ μελλόντων. ἐπῶρσεν. ὄρ-ῥω, ὁ μέλλων ὄρσω Αἰολικῶς, ὁ ἀόριστος ὦρσα, τὸ τρίτον ὦρσεν. ἰστέον, ὅτι οἱ Δωριεῖς καὶ τοὺς βαρυτόνους μέλλοντας περισπῶσιν. οἷον δωσῶ, τυψῶ, τὸ δώσω καὶ τύψω. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ τοὺς περισπωμένους βαρύνουσιν· οἷον σπέρσω, καὶ ὄρσω, καὶ πέρσω, καὶ ἔρσω, τὸ σπερῶ, καὶ ἀρῶ, καὶ καρῶ, καὶ ἐρῶ, ἤγουν Φθερῶ. Παγασαίου. Παγασαῖος ὁ Ἀπόλλων, ὁ ἐν Παγασαῖς τόπῳ τιμώμενος. ἔτλη· τλάω, τλῶ, καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα εἰς μι τλῆμι, ὁ δεύτερος ἀόριστος ἔτλην, καὶ ἔτλη τὸ τρίτον. ἠβία σημαίνει καὶ τὴν δυναστείαν, καὶ τὴν ἰσχὺν ἐνταῦθα. ἐπέφυκον. ἀπὸ τοῦ φύω, φύσω, πέφυκα, γίνεται ἕτερος ἐνεστὼς πεφύκω, καὶ παρατατικὸς ἐπέφυκον.

77. Τότε δέ, φησιν, ὁ Ἡρακλῆς πρὸς τὸν Ἰόλαον εἶπεν· ὦ Ἰόλαε, ἀληθῶς ἥμαρτεν εἰς θεοὺς ὁ πατήρ μου Ἀμφιτρύων, ὅτε φυγὰς ἦλθεν εἰς Θήβας, καταλιπὼν τὴν ἰδίαν πατρίδα τὰν Τίρυνθον· ἐφόνευσε γὰρ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἠλεκτρυῶνα ἕνεκα τῶν βοῶν. ἔῤῥιψε γὰρ, ὡς εἴρηται, ῥάβδον κατὰ βοὸς, καὶ τῆς μὲν ἀπέτυχεν, ἀπέκτεινε δὲ τὸν ἴδιον πενθερόν. ἦλθε δὲ εἰς τὸν Κρέοντα, τὸν βασιλέα Θηβῶν, καὶ τὴν γυναῖκα ἐκείνου, τὴν Ἠριόχην, αἵτινες ἀπεδέξαντο καὶ ἠγά-

πησαν αὐτὸν, ὡς ἔστι νόμος ποιεῖν τοῖς ἱκέταις· πλέον δὲ ἠγάπων αὐτὸν ἐκ ψυχῆς, ὡς ἄξιον ἀγάπης, ἢ διὰ τὸν νόμον. ὅτι κραταιὸς μὲν λέγεται ὁ ἰσχυρὸς εἰς ἐξουσίαν, ἦγουν ὁ βασιλεὺς, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ κρὰς, ἡ κεφαλή. κρατερὸς δὲ ὁ ἰσχυρὸς ἐν ἀνδρείᾳ, οἱονεὶ κραδερὸς ὤν. ἀπὸ τοῦ κραδίη, ὁ εὐκάρδιος καὶ ἀνδρεῖος, ἢ ἀπὸ τοῦ κείρω τὸ κόπτω, οὗ τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου κέκαρται, καὶ ἐκ τούτου κάρτος, καὶ κρίτος, καὶ κρατερὸς, οἱονεὶ ὁ ἰσχύων κείρειν καὶ κόπτειν. ἤλιτεν. ἀόριστός ἐστι δεύτερος, ἀπὸ τοῦ ἀλείτω τὸ ἁμαρτάνω. τὸ δὲ ἀλείτω γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀλεύω τὸ ἐκφεύγω, ἵν' ᾖ ἀλεύτω καὶ ἀλείτω. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἔργα τελεῖ φυγῆς ἄξια. στέφος γίνεται ἀπὸ τοῦ στέφω τὸ ὑπισχνοῦμαι, καὶ τοῦ ἴφι, ὃ σημαίνει τὸ ἰσχυρῶς. τὸ γὰρ στέφος ὑπόσχεσις τῶν ἀγώνων ἰσχυρά. ἐξ οὗ κατὰ παραγωγὴν στέφανος.

86. Ἀλλ' ὁ μὲν πατήρ μου, φησὶν, ἔζη ἐκεῖ μετὰ τῆς γυναικός. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγεννήθημεν ἡμεῖς, καὶ ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατήρ, [33]) πλὴν οὔτε κατὰ τὴν σωματικὴν ῥώμην ὅμοιοι, οὔτε κατὰ τὴν γνῶσιν. τοῦ σοῦ μὲν πατρὸς Ἰφικλέους τὴν γνῶσιν ἀφείλετο ὁ Ζεὺς, καὶ ἐμώρανεν αὐτὸν, διότι κατέλιπε τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ ἀπῆλθε δουλεύειν Εὐρυσθεῖ, τοῦ βασιλεῖ Πελοποννήσου. ἀλλ' ἴσως πολλὰ μετεμελήθη ὕστερον ἀνωφελῶς. ἐμοὶ δὲ ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἐκέλευσε φονεῦ-

33) Vitiose Trincavell. ἐγενν. καὶ ἡμᾶς. ἐγὼ cet. quod aliquanto corruptius Heinf. exhibet. Facile tamen inde genuina lectio emicat.

σαι τὸν Κύκνον. ἀλλὰ σὺ κράτει τὰ χαλινὰ τῶν ἵππων, καὶ μὴ δειλιάσῃς τὸν Ἄρην, ὃς νῦν μαίνεται ὑπὸ θυμοῦ καὶ τῆς περὶ τὴν μάχην ὁρμῆς. κορύννεται γὰρ πολέμου καίπερ ἀνδρεῖος ὤν. Φασίν, ὅτι, ὅτε ἦν ἐννεαμηνιαῖος ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῇ Ἀλκμήνῃ, ἔτυχε τὸν Εὐρυσθέα ἑπταμηνιαῖον εἶναι ἐν τῇ Ἀρχίππῃ. ὤμοσεν οὖν ὁ Ζεὺς ἐκεῖνον ἄρξαι τοῦ ἑτέρου, τὸν γεννησόμενον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὡς τοῦ Ἡρακλέους μέλλοντος γεννᾶσθαι. ἀλλ' ἡ Ἥρα ζηλοτυποῦσα πρὸς τὴν Ἀλκμήνην, ἐποίησε τὸν μὲν Εὐρυσθέα ἑπταμηνιαῖον γεννηθῆναι, τὸν δὲ Ἡρακλέα δεκαμηνιαῖον, ὡς μαρτυρεῖ καὶ Θεόκριτος· Φησὶ γὰρ· Ἡρακλέα δεκάμηνον ἐόντα γείνατο μήτηρ.[34]) ἦρξε γοῦν διὰ τὸν ὅρκον Εὐρυσθεὺς τοῦ Ἡρακλέους. τὸ ἰθὺς ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας ἔχε καὶ κράτει. λαμβάνεται γὰρ τὸ μὲν ἰθὺς ὄνομα ἀντὶ ἐπιῤῥήματος. τὸ δὲ ἔχειν ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικοῦ τοῦ ἔχε. ζητοῦσι διὰ τίνα λόγον ὁ Ἄρης καὶ ὡς ἡτὰ Ἰαμβικὰ κλίνεται, ὡς ἔχων τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν παρὰ τῷ Ὁμήρῳ· οἷον Ἄρητος ὡς λέβητος, καὶ πάλιν ὡς τὰ σπονδιακά, οἷον Ἄρου, ὡς Πέρσου, καὶ πάλιν ἁπλοῦν ὄν, διὰ τί ὡς τὰ σύνθετα κλίνεται, οἷον Ἄρεος καὶ Ἄρους, ὡς Δημοσθένεος καὶ Δημοσθένους. Φαμὲν οὖν ὅτι τοῦτο συνέβη ἀπὸ τῶν διαφόρων ἐτυμολογιῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐπιτατικοῦ α καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω ἐτυμολογεῖται, ἔστι

---

34) Locus *Theocriti* eſt Id. XXIV. princ. quem mutilum Grammaticus affert, graviter ob hoc ab *Heinſio* reprehenſus. Recte quidem is, *quam fidem*, inquit, *grammaticis habebimus, cum nobis ἀποσπασμάτια eorum poetarum adducunt, quas ad nos non pervenerunt?*

τὸ α ἦγουν περαλήγουσα μακρὰ. καὶ κλίνεται Ἄρης Ἄρου, ὡς τὰ σπονδιακά· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω, οὐδὲ γὰρ δέεται ὁ πόλεμος λόγων, ἔστι τὸ α βραχὺ, καὶ κλίνεται Ἄρης Ἄρητος, ὡς τὰ ἰαμβικά. πάλιν τινὲς λέγουσι αὐτὸ εἶναι ἁπλοῦν, ὡς ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω γινόμενον. τινὲς δὲ σύνθετον, ὡς ἀπὸ τοῦ α μορίου καὶ τοῦ ῥῶ. λοιπὸν ὡς μὲν ἁπλοῦν δέχεται ἐκείνας τὰς κλίσεις ὡς δὲ σύνθετον κλίνεται καὶ Ἄρεος Ἄρους, ὡς Δημοσθένους. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα εὐθεῖα ἡ Ἄρευς καὶ κλίνεται τοῦ Ἄρεος καὶ Ἄριος Αἰολικῶς καὶ Βοιωτικῶς, καὶ Ἄρηος Ἰωνικῶς, καὶ Ἄρεως Ἀττικῶς. κεκληγώς. κλήγω τὸ θέμα ἢ κλάζω, ὁ μέσος παρακείμενος κέκληγα καὶ κέκλαγα. ἄατα. ἦγουν κορύννεται. ἄημι γὰρ τὸ ἐκπνέω, καὶ τὸ παθητικὸν ἄαμαι, ἄασαι, ἄαται.

102. Πρὸς τὸν Ἡρακλέα δέ, φησιν, ἀπελογήσατο ὁ Ἰόλαος· ὦ θεῖε, ὄντως ὁ Ζεὺς τιμᾷ σε καὶ ὁ Ποσειδῶν, ὃς φυλάσσει τὰς Θήβας, ὥσπερ καὶ νῦν ἔφερον τὸν Κύκνον εἰς τὰς σὰς χεῖρας, ἵνα φονεύσας τοῦτον δοξασθῇς. ἀλλ' ἄγε, φησὶν, ὁπλίσθητι, ἵνα συμπλακῶμεν εἰς μάχην μετὰ τοῦ Κύκνου· ἐπεὶ οὔτε σὺ ἔχεις φοβηθῆναι ἐκεῖνον, οὔτε ἐγώ. ἀλλ' ὑπολαμβάνω φυγεῖν ἐκεῖνον ἀφ' ἡμῶν, οἵτινες πλέον τῆς τροφῆς ἀγαπῶμεν τὸν πόλεμον. ἐννοσίγαιος. Ποσειδῶν, ἀπὸ τοῦ ἔνοσις ἡ κίνησις, καὶ τοῦ γῆ, ἵν ᾖ ἐννοσίγαιος ὁ τὴν γῆν κινῶν· οἱ γὰρ Φυσικοὶ ἀπὸ τῶν ὑδάτων γίνεσθαι τοὺς σεισμοὺς φασί. πλεονάζει δὲ τὸ ἕτερον ν, διὰ τὸ μέτρον Αἰολικῶς. ἄρηαι. ἀνόνιστον, αἴρω τὸ ἐπαίρω, ὁ μέλλων ἀρῶ, ὁ ἀόριστος ἦρα, ὁ μέσος ἠράμην, καὶ τὸ ὑποτακτικὸν ἐὰν ἄρωμαι, τὸ τρίτον ἐὰν ἄρηται, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ δεύτερον πρόσωπον, ἄρηαι, ἀποβολῇ τοῦ σ.

115. Ταῦτα, φησὶν, εἰπόντος τοῦ Ἰολάου, ἐχάρη ὁ Ἡρακλῆς· Φρονίμως γὰρ ἀπελογήσατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἡρακλῆς· οὐ μαχρὰν ἡ μάχη, ὦ Ἰόλαε· σὺ δὲ ὥςπερ καὶ πρότερον ἦσθα ἔμπειρος πολέμου καὶ ἡνιόχεις καλῶς, οὕτω καὶ νῦν Φρόντισον ἡνιοστροφεῖν τοὺς ἵππους καὶ βοηθεῖν καθόσον δύνασαι. ὑσμίνη ἡ μάχη, καὶ γίνεται κατὰ τὸν Θεσσαλονίκης [35]) ἀπὸ τοῦ ὑπομίμνειν, ἵν' ᾖ ὑπομίμνη, καὶ ὑσμίνη. ὑπομένει γὰρ καὶ ὑφίσταται ἡ μάχη τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. ἦσθα. καινόνισον, εἰμὶ τὸ ὑπάρχω, καὶ ὁ παρατατικὸς ἦν, τὸ δεύτερον ἦς, καὶ ἐπ' ἐκτάσει τῆς θα συλλαβῆς ἦσθα, Ἄρειονα. τὸ συγκριτικὸν ἔλαβεν ἀντὶ θετικοῦ [36]) καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πλείοσιν ἔθος τοιοῦτον τῷ Ἡσιόδῳ· τὸ ο δὲ γράφεται μικρὸν πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῶν συγκριτικῶν. ταῦτα γὰρ πάντα καθὸ τριγενῆ συστέλλονται.

122. Ταῦτα εἰπών, φησιν, ὁ Ἡρακλῆς, κνημῖδας μὲν λευκοῦ χαλκοῦ ἔθηκεν εἰς τὰς κνήμας αὐτοῦ. εἶτα θώρακα ἐνεδύθη χρυσοῦν, δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς. θῆκε δὲ καὶ εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ σωσάνιον, καὶ τοξοθήκην ἐκρέμασεν εἰς τὰ στήθη αὐτοῦ, ἣν καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος περιέτρεψεν. εἶχον γὰρ τὰ βέλη ἔμπροσθεν μὲν θάνατον, ἤτοι τὰς ἀκμὰς τῶν ξιφῶν τὰς θανατηφόρους, τὴν δὲ

---

35) *Euſtathium* ſignificat, archiepiſcopum Theſſalonicenſem, qui, eadem fere gloſſa adlata, antiquis iam iſtam vocis deriuationem placuiſſe tradit ad Il. ν. p. 936. 13. ed. Baſ.

36) θηλυκοῦ in edd., quod corruptum eſſe, iam *Heinſius* perſpexit.

μέσην ξέστην, διότι τὸ μέσον τοῦ βέλους ξύλον ἐστὶ ξεστόν. ὄπισθεν δὲ ἐκαλύπτοντο ἐν πτεροῖς ἀετοῦ. ἔλαβε δὲ καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ κοντάριον μετὰ ξίφους. ἐπέθηκε δὲ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ περικεφαλαίαν ποικίλην ἀδάμαντι σιδήρῳ ἐπὶ δὲ κεφαλῇ αὐτοῦ ἁρμόζουσαν. ἀδάμαντα ἐνταῦθα οὐ λέγει τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον. καὶ γὰρ καὶ ὁ σίδηρος, εἰ καὶ μὴ λίαν ἀτέραμνος, ἀλλ' οὖν δυσμάλακτος καὶ δυσδάμαστος. εἴθισται δὲ τοῖς ποιηταῖς καὶ τῇ ἄλλῃ γραφῇ τὸ α στερητικὸν ἀντὶ τοῦ δυς λαμβάνειν. διὸ ἄβατον ὁδὸν τὴν δύσβατον λέγομεν, καὶ ἀπέρατον θάλασσαν τὴν δυσπέρατον. ὀρείχαλκος τὸ λευκὸν χάλκωμα. ἐν ὄρεσι γὰρ εὑρίσκεται. ἄλλοι δέ φασιν, ὧν καὶ Φιλόπονος,[37]) ὀρείχαλκον εἶναι ὕλην τινὰ μεταλλικὴν τιμιωτέραν χαλκοῦ, ἡ νῦν οὐχ εὑρίσκεται. ὥςπερ δὲ ἀνατιθέαμεν τὴν τεκτονικὴν καὶ ὑφαντικὴν τῇ Ἀθηνᾷ, οὕτω καὶ τὴν ὁπλοποιητικὴν τῷ Ἡφαίστῳ.[38]). ἀρῆς

37) *Ioannes Philoponus*, grammaticus Alexandrinus, a *Saxio*, quem vide fis Onomaſt. II. p. 39. ad a. Chr. circ. 535. ab aliis ad proximum ſeculum relatus, conf. de eo *Fabric.* Bibl. gr. Vol. IX. p. 358 ſeqq. *Brucker.* Hiſt. philoſ. Vol. III. p. 529. *Harles* Hiſt. ling. gr. II. 1. p. 418. ſqq. Eius Scholia in Heſiodum ſe habere teſtatus eſt *Io. Alexander Braſſicanus*, quae tamen non alia atque *Diaconi* noſtri fuiſſe arbitratur *Fabricius* l. l. et Vol. I. p. 588. Harl. Qua in re ineptum foret, pronuntiare velle; quamquam iſta de orichalco ex aliis Philoponi commentariis hauſta eſſe, credere quoque licet.

38) Legitur hoc ſcholion in edd. ſupra prorſus alieno loco. Itaque *Heinſio* morem geſſi, hoc monenti. Sic

ἤγουν βλάβης. ἐξ Ὁμήρου δὲ παραπεποίηνται σχεδὸν πάντες οἱ στίχοι. ἀρὰ δὲ σημαίνει τρία. τὴν κατάραν, τὴν εὐχὴν, καὶ τὴν βλάβην. ἀλκτῆρα ἤγουν ἀποσοβητὴν, ἀπὸ τοῦ ἀλκῶ τὸ βοηθῶ, Φάρετρα λέγεται τὸ ὀϊστοδόχον ὅπλον, ἐν ᾧ δηλαδὴ βάλλονται τὰ βέλη. λέγεται δὲ οὕτω Φάρετρα παρὰ τὸ Φέρειν τὰ τρῶσαι δυνάμενα. γωρυτὸς δὲ καλεῖται τὸ ὅπλον ἐν ᾧ ἐμβάλλεται τὸ τόξον, ἀπὸ τοῦ γῶ τὸ χωρῶ, καὶ τοῦ ῥυτὸν τὸ ἐλκυστὸν, τὸ χωροῦν δηλαδὴ τὸ ἐλκυστὸν, ἤγουν τὸ τόξον. ὀϊστὸς ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ οἴω τὸ κομίζω, κατὰ διάλυσιν, ὥςπερ καὶ ἰὸς τὸ αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ πέμπω. μορφνὸς ὁ ἀετός· λέγεται δὲ τριόρχης, [39]) καὶ ὀφθαλμίας, [40]) καὶ Φλεγύας, καὶ ἄλλα μυρία ὀνόματα.

Ἰστέον ὅτι ἡ τοῦ Ἡρακλέους αὕτη ἀσπὶς, ἣν ἐκφράζει Ἡσίοδος, τὴν οἰκουμένην ἅπασαν εἰκονί-

---

quoque inſequens ap. Trincavell. ſede ſua deturbatum.

39) τριόρχης et τρίορχος duplex forma, quam habes ap. *Ariſtoph.* Avv. 1181. et 1206. Heſych. ἄδος ἱέρακος. ubi cf. *Albert. Buteonem* appellant Romani ſecundum *Plin.* H. N. X. 9. add. *Salmas.* Plin. Exerc. p. 241. et *Beck.* ad priorem loc. Ariſtoph.

40) ὀφθαλμίας genus accipitrum ob praecipuam aciem oculorum; quam vocis ſignificationem adhuc neglexerunt Lexicorum ſcriptores, ex Noſtro ſupplendam. Apud *Plautum* Captiv. IV. 2. 70. *ophthalmiam* piſcem accipiunt, quod in iſto verborum nexu fere neceſſe eſt.

ζει, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα περιέχει, μάχας ϕημὶ καὶ πανηγύρεις, καὶ χορούς, καὶ ἀγῶνας, καὶ πολέμους, καὶ πορθήσεις πόλεων, καὶ τῶν τεθνεώτων θρήνους. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλους μὲν ἀροῦντας, ἄλλους δὲ θερίζοντας, καὶ εἰς τὴν ἄλω τοὺς ἀστάχεις κομίζοντας· ἑτέρους δὲ κόπτοντας βότρυας καὶ πρὸς ληνὸν ἀποκομίζοντας. ἴδοις δ' ἐν αὐτῇ καὶ κυνηγέτας καὶ νύνας λαγὼς διώκοντας, καὶ ἵππους ἅμιλλαν δρόμου πεποιημένους, καὶ νέους ὀρχομένους τε καὶ ᾄδοντας πρὸς αὐλὸν, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα. ἐπὶ δὲ τούτοις στεφάνου δίκην περιῤῥέοντα τὸν Ὠκεανὸν, καὶ πᾶσαν περικυκλοῦντα τὴν οἰκουμένην, καὶ κύκνους ἐν τούτῳ ᾄδοντας. καὶ θαυμάσεις, οἶμαι, τόν τε τὴν ἀσπίδα κατασκευάσαντα Ἥφαιστον, καὶ τὸν ταύτην ἐκφράσαντα ποιητήν. θαυμαστὸν γὰρ ἑκάτερον ἡ τῆς ἀσπίδος ἀπέδειξε ταύτης κατασκευή [41]).

139. Ἐν ταῖς χερσὶ δέ, ϕησιν, ἔλαβε σάκος παμποίκιλον, ὅπερ οὐδεὶς ἀνθιστάμενος βαλὼν ἔθραυσε, θαυμαστόν. ὅλον νὰρ κύκλῳ λαμπρὸν ἦν ἐν γύψῳ καὶ ἐλέϕαντος ὀστέοις καὶ λευκῷ χαλκῷ καὶ χρυσίῳ. συρμάδες δὲ μέλανος διὰ μέσου τοῦ χαλκοῦ ἐγγεγραμμέναι ἦσαν. ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς ἀσπίδος ἦν ἐζωγραϕισμένος δράκων, εἰς τοὐπίσω βλέπων ἐν ὀϕθαλμοῖς πυρωποῖς· οὗ δράκοντος τὸ δὲ στόμα εἶχε λευκοὺς ὀδόντας ϕοβεροὺς, ἐπάνω δὲ τοῦ προσώπου τοῦ δράκοντος ἐπέτετο ἡ

41) Postrema haec in mendo cubant, nec sensum habent. Forte scripserat: καὶ ἡ τῆς ἀσπίδος ἀπόδειξις καὶ ταύτης κατασκευὴ, ut ad praecedentia referantur.

χαλεπὴ ἔρις, ἦγουν ἡ μάχη, ὥςπερ τὶς θεὰ, προςορμῶσα καὶ ἐρεθίζουσα τοὺς ἄνδρας εἰς πόλεμον. ἤ τις μάχη καὶ τὴν γνῶσιν ἀφήρει τῶν ἐναντιουμένων τῷ Ἡρακλεῖ. τοῦτο δέ φησιν ὁ ποιητὴς, ὡς ἀφρόνων ὄντων τῶν ἀντιμαχομένων τῷ Ἡρακλεῖ ἀνδρειοτάτῳ ὄντι. ὧν, τῶν ἐναντιουμένων δηλαδὴ τῷ Ἡρακλεῖ, αἱ ψυχαὶ μὲν εἰς τὸν ᾅδην περαιοῦνται, τὰ ὀστᾶ δὲ αὐτῶν, σαπέντων τῶν δερμάτων, κακεῖνα σήπεται ἐν τῇ γῇ, ἕνεκεν τοῦ ἡλίου τοῦ ξηραντικοῦ. παναίολον, ἦγουν ποικίλον, λέγεται δὲ αἰόλον τὸ ποικίλον, ἀπὸ Αἰόλου τινὸς γραφομένου τῷ ποιητῇ, ποικίλον τὴν φρόνησιν, καὶ ἀπαρομίλου τὴν σύνεσιν. τίτανος ἡ ἄσβεστος· ἐνταῦθα δὲ τὸν γύψον λέγει, ὃν καλοῦμεν σκιρόν. ἐλέφας ἐνταῦθα, καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, τὸ τοῦ ἐλέφαντος ὀστοῦν λέγεται. ἤλεκτρος καταχρηστικῶς ἐνταῦθα ὁ χρυσολαμπὴς χαλκὸς, διὰ τὰ λαμπρόν. ἠλήλαντο. κανόνισον, ἐλάω, ἐλῶ τὸ ἐλαύνω. ὁ μέλλων ἐλάσω, ὁ παρακείμενος ἤλακα, ὁ παθητικὸς ἤλαμαι, ὁ ὑπερσυντελικὸς ἠλάμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἤλαντο, καὶ Ἀττικῶς ἠλήλαντο, καὶ ὤφειλεν εἶναι ἐλήλαντο, ἀλλὰ τὰ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ, χρονικῶς μεγεθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελικῷ. δράκων, ἀπὸ τοῦ δέρκω, ἔδαρκον, δάρκων καὶ δράκων, ὥςπερ ἀρνὸς ἀρνειὸς, οὕτω καὶ Φατὸς Φατειός. πλῆτο. τὸ θέμα πλῆμι, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ πλῶ πληρῶ, καὶ τὸ παθητικὸν πλῆμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐπλήμην, ἔπλησο, ἔπλητο, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε πλῆτο. βλοσυρὸν ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ τιτρώσκειν τοῖς ὄσσοις καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. ὑιϊ. ἡ εὐθεῖα ὁ ὑιὶς τοῦ ὕιος καὶ ὑιὸς, τῷ ὑιῖ καὶ ὑιι. ἄϊδος. ἡ εὐθεῖα ὁ ἄϊς· ἐτυμολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ εἴδω εἴσω τὸ

βλέπω, ἵν' ᾖ ἄϊς τόπος σκοτεινὸς, εἰς ὃν οὐδεὶς δύναται βλέπειν. καὶ ὤφειλεν εἶναι ἄεις διὰ τοῦ εις διφθόγγου. ἀλλ' ὥςπερ ὁ νῆις ὁ γινόμενος ἀπὸ τοῦ νη στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ εἴδω εἶσω τὸ γινώσκω ἱστογραφεῖται, οὕτω καὶ τοῦτο.

154. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν καὶ προδίωξις καὶ ὀπισθοδίωξις, ὥς τινες θεαὶ ἐζωγραφημέναι· καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι [42]) πότε μὲν διώκουσι, καὶ καλεῖται τοῦτο προΐωξις, πότε δὲ διώκονται, καὶ καλεῖται τοῦτο παλίωξις. προσωποποιεῖ δὲ τὰ πράγματα κατὰ νόμον ποιητικόν. ἦν δὲ ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ Θόρυβος καὶ Φόνος, καὶ ἐδεδήει καὶ ἐμάχετο (ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ κόπτω) ἡ ἀνδροκτασία, ἦγουν ἡ τῶν ἀνδρῶν Φόνος. σὺν τούτοις ἦν ἐζωγραφημένη καὶ ἡ Ἔρις καὶ ὁ Θόρυβος καὶ ἡ Κὴρ, ἦγουν ὁ θανατηφόρος θεὰ, ἄλλον μὲν ἔχουσα νεότρωτον, ἄλλον ἄτρωτον, ἄλλον δέ τινα εἵλκυεν ἐκ τῶν ποδῶν θανόντα ἐν τῷ πολέμῳ· ἐφόρει δὲ ἱμάτιον βεβαμμένον ἐξ αἵματος, χαλεπῶς καὶ ἀγρίως βλέπουσα, καὶ γαυριῶσα ἐν ναναχῇ καὶ πτύπῳ. ἐν τούτοις, φησὶν, ἐζωγραφοῦντο καὶ ὄφεων κεφαλαὶ δώδεκα, αἳ δὴ ἐφόβουν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐναντιουμένους τῷ Ἡρακλεῖ. ὧν καὶ ἀπὸ μὲν ὀδόντων ἀτετελεῖτο τύπος, ὁπότε ἐμάχετο Ἡρακλῆς μετά τινος. τάδε θαυματὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα δαίετο, ἦγουν μεμερισμένα ἦσαν, καὶ οὐ συγκεχυμένα. θαυματὸν δὲ τὸ θαυμαστὸν διὰ τὸ μέτρον, καὶ ὁ Πίνδαρος· ἦ θαυματὰ πολλά. [43]) ὥςπερ δὲ στιγ-

---

42) Ita repoſui. Vtraque editio habet πόλεμοι.

43) Extat apud *Pindar.* Ol. I. 43. ubi tamen poſt Oxo-

μοῖ ἦσαν ἐπάνω τῶν ῥάχεων τῶν δρακόντων. κατάστικτοι γὰρ καὶ ποικίλοι οἱ ὄφεις. τὰ δὲ γένεια τῶν δρακόντων, ἦγουν ὁ περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς σιαγόνας τόπος μέλας ἦν. κυδοιμὸς ἀπὸ τοῦ κύειν οἴδματα καὶ τραχάς. κὴρ ἐπὶ μὲν θανάτου ὀξύνεται, ὥσπερ καὶ ἡ χείρ. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ χειρῶ τὸ στερίσκω, χὴρ καὶ κήρ. κῆρ δὲ ἡ ψυχὴ οὐθετέρως περισπᾶται· ἔστι γὰρ κέαρ καὶ ἐν συναιρέσει κῆρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ καίω τὸ φλογίζω, καὶ ψιλογραφεῖται. τεθνηῶτα. ὅτι ὁ κανὼν μεγεθύνει τὸ ω. κατὰ γὰρ τὰ εἰς ὼς ὀνόματα καὶ αὐτὰ μεγεθύνονται, οἷον γέλως, ἥρως.

168. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦσαν ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ ἀγρίων χοίρων ἀγέλαι καὶ λεόντων, ἐμβλεπόντων εἰς ἀλλήλους καὶ θυμουμένων καὶ ὁρμωμένων κατ' ἀλλήλων· ὧν καὶ εὐτάκτως ἐπορεύοντο αἱ ἀγέλαι. οὐκ ἐδειλίων δὲ οὔτε κάπροι, οὔτε οἱ λέοντες. ἔφρισσον δὲ ἤγουν ἐκύρτουν τοὺς τραχήλους διὰ θυμόν. ἤδη γὰρ ἐπῆλθε τοῖς κάπροις μέγας λέων. δύο δὲ κάπροι περὶ αὐτὸν ἔκειντο τεθνεῶτες. ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐχεῖτο αἷμα εἰς τὴν γῆν· οἱ δὲ ῥίψαντες τὰς κεφαλὰς ἔκειντο ὑποκάτω τῶν λεόντων. οἱ δὲ ἀμφότεροι, οἱ χοῖροι λέγω, καὶ οἱ λέοντες, μᾶλλον διηγέρθησαν εἰς μάχην. ἦσαν. κανόνισον, εἶω τὸ παρεύομαι, ὁ μέλλων εἶσω, ὁ ἀόριστος ἔσα, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἔσαν,

---

nienſes nunc editur θαύματα, quum antea *Schmidius* refinxiſſet θαυματὰ, cui praeter *Euſtathium* noſtrum quoque ſcholion firmamento eſt. At vero illud multo melius a lyrico dici, ſubtiliter obſervavit, cui tot tantaque Pindarus debet, *Heykius*.

καὶ διαλύσει ἔϊσαν, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η ἦϊσαν. δύο ψιλὸν, δοιοὶ δὲ οἱ δύο δίφθογγα, τὰ δύο ο καὶ ι.[44]).

178. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν ἐζωγραφημένη μάχη τῶν πολεμικῶν Λαπιθῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ Κεινέα, καὶ Δρύαντα, καὶ Πειρίθοον, καὶ Ὄπλέα, καὶ Ἐξάδιον, καὶ Φάληρον, καὶ Πρόλοχον, καὶ τὸν Μόψον τὸν υἱὸν τοῦ Ἄμπυκος, τὸν Τιταρήσιον, ἀπὸ Τιταρησίου τόπου, καὶ τὸν Θησέα, τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον τοῖς θεοῖς. οὗτοι δὲ πάντες βασιλεῖς ἦσαν τῶν Λαπιθῶν. οἱ δὲ Λαπίθαι ἔθνος Θετταλικὸν μάχιμον. ἦσαν δὲ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ἐκεῖνοι μὲν ἀργυροῖ, τὰ δὲ ὅπλα αὐτῶν χρυσᾶ. Αἰγείδης ὁ υἱὸς τοῦ Αἰγέως. ὥσπερ δὲ Ἀχιλλεὺς Ἀχιλλείδης, οὕτω καὶ Αἰγεὺς Αἰγείδης. ἴκελος ὁ ὅμοιος, τὸ ἁπλοῦν ι, θεοείκελος δὲ καὶ ἐπιείκελος τὰ σύνθετα, δίφθογγον. χρωτὶ μέγα, χροὶ δὲ μικρόν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ εὐθεῖα ὁ χρώς, ἤγουν τὸ σῶμα, ὡς ὁ γέλως. ἐνταῦθα δὲ ὁ χροῦς, ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ ὡς ὁ βοῦς.

184. Οἱ Κένταυροι δέ, φησιν, ὅπερ ἦν ἔθνος Θετταλικὸν, κατὰ τὸν μῦθον ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἵππων σύνθετοι, ἠθροίζοντο ἐτέρωθεν ἐναντιοὶ τοῖς Λαπίθαις, λέγω δὴ οἱ περὶ τὸν Πειρῷθον, καὶ τὸν Ἄσβολον, τὸν μάντιν, καὶ τὸν Ἄρκτον

---

44) Ista δὺο ψιλὸν etc. uncinis appositis a reliquis distinxit *Heinsius*, ac si spuria haberet; cuius iudicii rationes, quum ipse non commemorauit, equidem diuinare nequeo.

τὸν ὁρμητικὸν,[45]) καὶ τὸν μελανότριχα Μίμαντα, καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Πευκέως, τὸν Περιμήδεα καὶ τὸν Δρύαλον. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι ἐν τῇ ζωγραφίᾳ ἀργυροῖ, χρυσᾶς ῥάβδους κρατοῦντες, καὶ σὺν τοῖς Λαπίθαις ὥρμων καὶ οὗτοι οἱ Κένταυροι, καὶ ὥσπερ ζῶντες ἐκινοῦντο κατ' ἀλλήλων ἐν τοῖς ἄλλοις. ὠριγνῶντο. ἔστι ῥῆμα ὀρέγω τὸ κινῶ. ἡνίκα δὲ πλεονάσῃ εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα τὰ παραληγόμενα τὸ ε σύμφωνον, τότε τρέπεται τὸ ε εἰς ι· οἷον ἔχω, ἴσχω, ῥέπω, ῥίπτω, πέτω, πίπτω, ἕπω ἵστω. οὕτως οὖν καὶ ὀρέγω ὀριγνῶ. τοῦτο γοῦν τὸ ὀρίγνω μετάγεται εἰς β συζυγίαν τῶν περισπωμένων, καὶ γίνεται ὀριγνάω ὀριγνῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ὀριγνάομαι ὀριγνῶμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ὠριγνάμην. τὸ γ τῶν πληθυντικῶν ὠριγνάοντο ὠριγνῶντο.

191. Ἐν τούτοις, φησὶ, καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἄρεος ἵσταντο, καὶ αὐτὸς ὁ Ἄρης καταγεγραμμένος ἦν ἐν τῇ ἀσπίδι, κελεύων πᾶσι τοῖς λαοῖς. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ πρυλέεσσι, βεβαμμένος ὢν ὁ Ἄρης ἐν αἵματι, ὥσπερ ζῶντας τινὰς σκυλεύων, ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ἅρματος. πλησίον δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Δεῖμος καὶ ὁ Φόβος ὡς θεοί τινες ἵσταντο, ὀρεγόμενοι εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. τὰ διὰ τοῦ οεις (ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν) εἰ μὲν ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν, διὰ τοῦ ο μικροῦ γράφεται· οἷον κρυόεις, σκιόεις, φοινικόεις· εἰ δὲ

---

45) In aperto eſt, *Diacoumum* in libro ſuo legiſſe Ἄρπτον θούριον τε, quemadmodum Trincavelli editio et margo Stephani habet. Sed varietas nihili eſt, vid. not. ad h. l.

μακρὸν, μεγεθύνονται· οἷον ὠτώεις, κηώεις, θυώεις· ἐμβεβαώς, βίβημι, ὁ μέλλων βήσω, ὁ παρακείμενος βέβηκα, καὶ ἐπβολῇ του κ καὶ συστολῇ τῆς παραληγούσης βέβακα, ἡ μετοχὴ ὁ βεβαώς. ὁ Φόβος διαιρεῖται εἰς ἐξ, εἰς ὄκνον, εἰς αὐδῶ, εἰς αἰσχύνειν, εἰς κατάπληξιν, εἰς ἔκπληξιν καὶ εἰς ἀγωνίαν. καταδύμεναι, δύμεναι καὶ εἰσελθεῖν. δῦμι ὁ β' ἀόριστος ἔδυν, ἡ μετοχὴ ὁ δὺς, τοῦ δύντος, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δύναι, καὶ Δωρικῶς προσθέσει τοῦ με, δύμεναι.

197. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἵστατο ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἡ ἀγέλεια καὶ ἡ στρατηγὸς, καὶ ἡ τριτογένεια, ἤγουν ἡ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός· τριτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ παρ' Αἰολεῦσι. τοιαύτῃ τινὶ ὁμοίᾳ, ὥσπερ βουλομένη ἐξάπτειν τὸν πόλεμον, κρατοῦσα καὶ δόρυ, φοροῦσα καὶ περικεφαλαίαν χρυσῆν, καὶ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς δέρμα ἐπὶ τοῖς ὤμοις φέρουσα. εἰσήρχετο δὲ εἰς τὸν πόλεμον. κορύσσειν ἤγουν ὁπλίζεσθαι· ἀπὸ τοῦ κόρυς, ἡ περικεφαλαία, ἥτις ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ τὸ κάρα ῥύεσθαι. θωρήσσειν δὲ μέγα ω καὶ η [46]) καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ θώρηξ, ἢ θώραξ θώρακος. θορίσσαν δὲ, ἤγουν μεθύσκειν, μικρὸν ο καὶ ι, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ θόριξ, ὁ ἄκρατος οἶνος. [47]), τρυφάλειαν. τρυφάλεια κόρυς ἡ ἔχουσα τρεῖς φα-

---

46) Edd. μίγα καὶ η. Suaserat *Heinsius* legendum esse μίγα ω καὶ η, cui obtemperaui. Ita vero paulo post pro μικρὸν καὶ ι, refingendum erat μικρὸν ο καὶ ι.

47) De hac obseruatione vid. *Heins.* ad h. l. et multo magis VV. DD. ad *Hesych.* v. Θόριξις.

λοὺς ἤγουν ἐπαναστήματα. Αἰγίδα. αἰγὶς, αἰγίδος τὸ αἴγειον δέρμα. ι, Αἰγείδης δὲ δίφθογγον. Φύλοπιν αὐνήν. Φύλοπις ἡ μάχη, καὶ ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ Φυλὴ καὶ τοῦ ὤψ ὁπὸς ἡ φωνὴ, ἡ ἔχουσα δηλαδὴ Φυλῶν διαφόρων, ἤτοι γενεῶν καὶ ἐθνῶν πολλῶν, ὁπὰς καὶ φωνάς. ἔστι δὲ τὸ τοῦ πολέμου σύμβαμα· οὐ γὰρ πᾶς πόλεμος φύλοπις.

201. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν καὶ θεῶν πλῆθος, καὶ ἐχόρευον· ἐν μέσῳ δὲ τῷ χορῷ ἐνιθάριζεν ὁ Ἀπόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρῃ. ἦν δὲ καὶ ὁ οὐρανὸς ὁ οἶκος τῶν θεῶν ὁ ἁγνὸς καὶ καθαρός. ἦν δὲ καὶ ἀγοραὶ, ἤγουν συνάθροισμα θεῶν. κύκλῳ δὲ ἔκειτο δίκην στεφάνου πλοῦτος πολύς. αἱ Μοῦσαι δὲ αἱ ἐν τῇ Πιερίᾳ τῷ ὄρει τῶν Θηβῶν [48]) κατοικοῦσαι, ἐξῆρχον τῆς ᾠδῆς, ὅμοιοι οὖσαι ταῖς μελπομέναις.

207. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν καὶ λιμὴν ἀχάραστος ἀγρίας θαλάσσης, στρογγύλος, κατεσκευασμένος ἐκ πασσιτέρου, ὅμοιος λιμένι κυματουμένῳ. πολλοὶ δὲ δελφῖνες εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ ἅρμων, ἐπιθυμοῦντες ἰχθύων, ὅμοιοι τοῖς κολυμβῶσι. δύο δὲ δελφῖνες ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένοι ἀναφυσῶντες, ἤσθιον ἰχθύας, ὧν ὑποκάτω ὑπεστέλλοντο οἱ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένοι ἰχθύες. ἐπὶ δὲ τῷ αἰγιαλῷ ἐκάθητο ἁλιεὺς κατασκοπῶν τοὺς ἰχθύας. ἐκράτει δὲ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ δίκτυον

48) Montem Theſſaliae dicere voluit, quem cum Helicone confudit.

ἰχθύων, ὅμοιος ὢν τῷ μέλλοντι ῥίψαι δίκτυον. ἀμμέσον, ἤγουν ἀνὰ μέσον, καὶ συνεκόπη τὸ α, τὸ δὲ ν ἐτράπη συνήθως πρὸς τὸ ἔμπροσθεν σύμφωνον τὸ μ. οὕτω καὶ τὸ κατέβαλε κάββαλε, καὶ τὸ κατέπεσε, κάππεσε, καὶ ἕτερα. ἀναφυσιάωντες. ἀναφυσῶντες. σημείωσαι, ὅτι ἐν ταῖς μετοχαῖς ἡ ἐπένθεσις τοῦ ω, εἰ μὲν ἔχει τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν, βραχύνει καὶ τὸ πρῶτον ο, οἷον τηλεθόων, φυσιόων· εἰ δὲ μακρὰν, ἐκτείνει καὶ ἀμφότερα, αὐδώων. ἐθολίνων· ἔτρωγον. θοινάω θοινῶ τὸ εὐωχοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐθολίναον ἐθολίνων, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἐθολίνων. ἧστο. κανόνισον, ἕζω τὸ κάθημαι, ὁ μέλλων ἕσω, ὁ παρακείμενος ἧκα, ὁ παθητικὸς ἧσμαι, ὁ ὑπερσυντελικὸς ἥσμην, ἧσο, ἧστο.

216. Ἐν τούτοις δέ, φησιν, ἦν ἐζωγραφημένος καὶ ὁ Περσεὺς, τὸ γέννημα τῆς Δανάης, οὔτε ἁπτόμενος τῆς ἀσπίδος, οὔτε ἐκτὸς τῆς ἀσπίδος, θαυμαστὸν ἔργον, ἐπεὶ οὐδαμῶς ἦν ἱστάμενος. οὕτω γὰρ ὁ τεχνίτης αὐτὸν κατεσκεύασεν, ὥςτε δοκεῖν μὴ ἑστάναι ἐπί τινος. οὕτω κατεσκεύασεν ὁ Ἥφαιστος τὸν Περσέα χρυσοῦν· ἐφόρει δὲ ὑποδήματα πτερωτά· ἐν δὲ τοῖς ὤμοις ἔκειτο ξίφος κρεμάμενον ἀπὸ λώρου. τὸ ὤμοισιν δέ μιν οὕτω συντάσσεται· ἀμφιέκειτο δέ μιν, ἤγουν περὶ αὐτὸν ἔκειτο που ἐν τοῖς ὤμοις, ἄορ καὶ ξίφος μελάνδετον. καθ' ὑπερβατὸν γὰρ συντάσσεται ἡ ἀμφί. εἴη δ' ἂν μελάνδετον, ἢ τὸ μέλαιναν θήκην ἔχον, ὡς ἐκ δέρματος κατεσκευασμένην, ἢ τὸ ἐκ μέλανος σιδήρου δεδεμένον. ὁ δὲ Περσεὺς ὥςπερ νόημα ἐπέτητο. οὐδὲν γὰρ ταχύτερον τοῦ νοήματος. τὴν βάχιν δὲ αὐτοῦ πᾶσαν περιελάμβανεν ἡ κεφαλὴ τοῦ δεινοῦ θηρίου τῆς Γοργόνος. περιεῖχε δὲ τὴν

κεφαλὴν σακκούλιον ἀργυροῦν. τὸ δὲ ἀμφὶ δέ μιν οὕτω συντάξεις· ἀμφιέθεε δὲ, ἤγουν περιελάμβανε καὶ περιεῖχέ μιν, καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος πίβυσις. ἐκρέμαντο δὲ ἀπὸ τοῦ σακκουλίου κροσσωτοὶ χρυσοῖ. εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔκειτο ἡ περικεφαλαία τοῦ Ἄιδου, μέλαινα οὖσα. αὐτὸς δὲ ἔφευγεν ἐοικὼς φοβουμένῳ. ὄπισθεν δὲ ἐκείνου ἐδίωκον αἱ Γοργόνες, ὁρμῶσαι καταπιεῖν αὐτόν. τὸ ἐρρώοντο δὲ κατὰ διάφρασιν, ἀντὶ τοῦ δυνατῶς ὥρμων. κινουμένων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ ἀθάμαντος, ἦχον ἀπετέλει ἡ ἀσπίς. ἐπὶ δὲ ταῖς ζώναις τῶν Γοργόνων δύο δράκοντες ἐκρέμαντο, κυρτοῦντες τῷ θυμῷ τὰς κεφαλὰς, ἐκίνουν δὲ τὰς γένυς καὶ τὴν γλῶτταν σύτοι οἱ ὄφεις ὡς λείξοντες. ἐν ὀργῇ δὲ συνέκρουον τοὺς ὀδόντας ἀγρίως βλέποντες. αἱ δὲ τῶν Γοργόνων κεφαλαὶ λίαν ἦσαν φοβεραί. ἱππόται, ἤγουν ἱππότης. ἡ κλητικὴ ἀντὶ εὐθείας. ἔστι δὲ, ὡς εἴρηται, τοῦτο τὸ πάθος, Δρυόπων καὶ Αἰολέων, καὶ Βοιωτῶν. κλυτὸς ὁ κλειτὸς, ἤγουν ἔνδοξος, καὶ κλυτὸς ἤγουν ὀνομαστός. οὐκ ἀντιστρέφει δὲ· οὐ γὰρ εἴ τις κλυτὸς, ἤγουν ὀνομαστὸς, οὗτος καὶ κλειτὸς, ἤγουν ἔνδοξος· πολλοὶ γὰρ ἐπὶ κακίᾳ ὀνομαστοί. Ἀμφιγυήεις λέγεται ὁ χαλὸς, ὁ ἐξ ἀμφοτέρων θηλαδὴ τῶν γυίων ἤγουν τῶν ποδῶν πεπηρωμένος. γίνεται γοῦν ἀμφιγυόεις, καὶ τροπῇ τοῦ ο μικροῦ εἰς η, ἀμφιγυήεις, ὥσπερ χάρις χαρίεις, τιμὴ τιμήεις, αἴγλη αἰγλήεις. ἄορ τὸ ξίφος, κυρίως δὲ, ἡ σπάθη. ἐτυμολογηθείη δ' ἂν ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω, ἢ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ὁρῶ, τὸ ποιοῦν τὸν ἄνθρωπον μὴ ὁρᾶν· ἀορασίας γὰρ ἐμποιητικὸν πᾶν ξίφος. ἐκ τελαμῶνος. τελαμὼν ὁ λῶρος, ὁ ἀναφορεὺς τοῦ ξίφους καὶ τῆς ἀσπίδος, ἀπὸ τοῦ τλῶ τὸ καρτερῶ,

ὡς καρτερικὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ βαστακτικός. πᾶν δὲ μετάφρενον. Φρένες οὐ μόνον ὁ λογισμὸς, ἀλλ' ἤδη καὶ ὑμὴν τις ὁ ὑπεζωκὼς καλούμενος· τὸ γοῦν μετὰ τὰς σωματικὰς ταύτας Φρένας κατέναντι ἐν τῇ ῥάχει μέρος τοῦ σώματος, μετάφρενον λέγεται. καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ῥάχιν μετάφρενον λέγουσιν. Γοργοῦς. οὐ μόνον ἡ Γοργὼν τῆς Γοργόνος, ἀλλὰ καὶ ἡ Γοργὼ τῆς Γοργοῦς, ὡς τῆς Σαπφοῦς. οὕτω καὶ ἀηδόνος καὶ ἀηδοῦς, καὶ χελιδόνος καὶ χελιδοῦς. κίβυσις ἤγουν κιβωτὸς, ἢ πήρα ἀργυρᾶ. θαῦμα ἰδέσθαι, ἤγουν θαυμαστὴ εἰς τὸ ἰδέσθαι, καὶ θεάσασθαι αὐτὴν τινά. θύσανοι. παρ' Ὀππιανῷ θύσανοι τὰ πτέρα, ἐνταῦθα δὲ θύσανοι οἱ προσσῶτοι, ἤγουν τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα κομβία, ἤγουν κυμβία. ἀπὸ τοῦ θύω, τὸ ὁρμῶ, διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ εὐσάλευτον. περὶ κροτάφοισιν. κρόταφους ἐνταῦθα τὴν κεφαλὴν ὅλην νόει, ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν. κρόταφος γὰρ κυρίως ἡ μήνιγξ, ἡ μεταξὺ τῶν ὠτίων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν. τὸ Ἄϊδος ἢ κατὰ μεταπλασμὸν γέγονεν ἀπὸ τοῦ Ἀΐδου, οὗ ἡ εὐθεῖα ὁ Ἀΐδης, ἢ κλίνεται Ἄϊς Ἄϊδος, ὡς Πάρις Πάριδος. γίνεται δὲ Ἄϊς ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ εἴδω, εἴσω τὸ βλέπω κατὰ ἀποκοπὴν καὶ συστολὴν, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ νη στερητικοῦ καὶ τοῦ εἴδω εἴσω τὸ γινώσκω νῆϊς ὁ ἄγνωστος. τὸ ἐρρίγοντι οὕτω κανονίζεται. ῥιγέω ῥιγῶ πρωτότυπον, ὁ μέσος παρακείμενος ἔρριγα, καὶ ἐκ τούτου θέμα ἐρρίγω, ἡ μετοχὴ ὁ ἐρριγὼν τοῦ ἐρρίγοντος, ἤγουν τρέμοντος. ῥιγόω ῥιγῶ τὸ ψύχομαι, ῥιγέω ῥιγῶ τὸ φρίσσω. ἐτιταίνετο. τείνω τὸ ἐξαπλῶ, διῴθογγον, τιταίνω δὲ, ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, ι. συστέλλεται δὲ διὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. ἐρρώοντο. ἔστιν ὄνομα θηλυκὸν ἐρωὴ ἡ ὁρμὴ, καὶ ἐκ

τούτου ῥῆμα ἐρωέω ἐρωῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ἐρωέομαι ἐρωοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐῤῥωεόμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἐῤῥωέοντο, καὶ συγκοπῇ τοῦ ε ἐρῴοντο. αὐξάνει δὲ χρονικῶς κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ρ, ὥςπερ καὶ τὸ ἔρδω τὸ πράττω, ἔρδον ὁ παρατατικὸς, ὡς τὸ, (Hom. Il. α. 315).

ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελήεσσας ἑκατόμβας.

τὸ μαπέειν εἰς δεύτερον ἀόριστον. ἀπὸ τοῦ μάρπω τὸ καταλαμβάνω γίνεται μαρπεῖν, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ρ μαπέειν κατ' ἐπέκτασιν. καὶ τὸ βαινούσεων δὲ ἐπέκτασιν ἔχει τοῦ ε. ἀπηωρεῦτο. τὸ θέμα αὐωρῶ τὸ κρεμῶ, καὶ τὰ παθητικὸν αὐωροῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἠωρούμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἠωροῦντο καὶ ἠωρεῦντο Αἰολικῶς, καὶ ἀπηωρεῦντο. κάρηνα. ἡ κάρα καὶ κρὰς, καὶ τὸ κάρα καὶ τὸ κάρηνον.

236. Ὑπεράνω δέ, φησι, τῶν Γοργόνων ἐν τῷ πλάτει τῆς ἀσπίδος ἄνδρες ἐμάχοντο μεθ' ὅπλων· οἱ μὲν μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας πόλεως, καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδίων γονέων· οἱ δὲ ὁρμῶντες πορθῆσαι τὴν πόλιν. πολλοὶ μὲν ἔκειντο ἐξ ἐκείνων, οἱ πλέονες· δὲ ἐμάχοντο ἔτι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπάνω τῶν πύργων ἱσταμέναι μέγα ἐβόων καὶ ἐθρήνουν. κατέξεον δὲ τὰς παρειὰς, ζώσαις ὁμοίας. ὅπερ ἦν ἔργον τοῦ κλυτοῦ Ἡφαίστου, ἦγουν ἐπιτήδευμα καὶ σόφισμα τοῦ κατεσκευάσαντος τὴν ἀσπίδα. ἄνδρες δὲ γέροντες ὁμοῦ ἀπὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐξῆλθον. ὕψωσαν δὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῶν φοβούμενοι. οἱ δὲ παῖδες αὐτῶν ἐμάχοντο. αἱ δὲ Κῆρες, ἦγουν αἱ θανατηφόροι Μοῖραι, μέλαιναι οὖσαι κατὰ τὴν ζωγραφίαν,

ὀπίσω τῶν μαχομένων ἵσταντο τρύζουσαι τοὺς ὀδόντας. Φοβεραὶ δὲ καὶ φονικαὶ καὶ ἄγριαι οὖσαι ἐμάχοντο ὑπὲρ τῶν πιπτόντων, ὁρμῶσαι ὥσπερ γύπες ἢ κόρακες εἰς τὰ πτώματα ἐπεθύμουν πιεῖν αἷμα ἀνθρώπειον, ὃν δὲ πρῶτον κατέλαβον νεότρωτον, περὶ μὲν τῷ σώματι ἐκείνου ἐπήγνυον τοὺς μεγάλους ὄνυχας, ἡ ψυχὴ δ' ἐκείνου κατήρχετο εἰς ᾅδου τὸν ψυχεινὸν καὶ ψυχρὸν τάρταρον· αἱ δὲ χεῖρες ἡνίκα ἐπλήσθησαν τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, ἐκεῖνον μὲν ἔρριπτον ὀπίσω, ὑπέστρεφον δὲ εἰς τὸν πόλεμον πάλιν.

Τρεῖς φασὶν εἶναι τὰς Μοῖρας Ἕλληνες, Κλωθὼ, Λάχεσιν καὶ Ἄτροπον. τὴν μὲν ὡς ἐπικλώθουσαν ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ὑπὸ γένεσιν τὸ εἱμαρμένον. τὴν δὲ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνω, ὡς ἐπιλληροῦσαν τῷ μὲν ἀγαθὸν, τῷ δ' ἐναντίον. τὴν δὲ Ἄτροπον, ὡς ποιοῦσαν τὸ ἀποκληρωθὲν ἀμετάτρεπτον. [49]).

Τὸ ἐμαρνάσθην ἀπὸ τοῦ μάρνημι τὸ μάχομαι, οὗ τὸ παθητικὸν μάρναμαι. μαρνάω δὲ μαρνῶ τὸ μάχομαι, ἀπὸ τοῦ μη στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ ἀρνῶ τὸ διαλλάσσω. ἐν ταῖς διαλλαγαῖς γὰρ οἱ παλαιοὶ ἄρνας ἔθυον. πολεμήϊα. τὸ πολεμήϊον πολέμειον ἦν κτητικῶς, καὶ διαλύσει πολεμείϊον, καὶ ἐκτάσει πολεμήϊον. τοῦ πραθέειν τὸ ἐντελὲς καὶ οἷον ὑγιὲς, πραθεῖν, ἀπὸ τοῦ πέρθω εἰς δεύτερον μέλ-

---

49) Quae hic de Parcis inferuntur, pertinent ad v. 257. Potuere tamen facile ab ipso Scholiorum auctore hoc loco interpoſita eſſe.

λοντα, κατὰ μετάθεσιν τοῦ α καὶ ἐπεκτάσει τοῦ ε πραθέειν. τὸ κέατο Ἰωνικόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἔκειντο, τὸ δὲ Ἰωνικὸν ἐκέατο, καὶ ἀφαιρέσει κέατο, ἀπὸ τοῦ τρίτου τῶν ἐνικῶν, ὥςπερ ἐτετύφατο, ἐπεποιέατο. οὐ μόνον δὲ προστίθεται τὸ α, ἀλλὰ καὶ ἡ παραλήγουσα συστέλλεται· χωρὶς τῶν εὐθυντικῶν, τοῦ τυπτοίατο, καὶ τῶν ὁμοίων. δῆρις ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω, τὸ τύπτω. βρεσβῆες. ἰστέον ὅτι πρέσβυς ὁ γέρων οὐ κλίνεται πρέσβυος, ὡς μονογενὲς, ἀλλὰ πρέσβεως, συνεξακολουθοῦν τῷ πήχεως καὶ πελέκεως. ἐπεὶ γὰρ διὰ τοῦ ω μεγάλου κλίνουσι ταῦτα οἱ Ἀττικοὶ, ἀναγκαίως καὶ τὰ παραλήγοντα τῶν Φωνηέντων εἰς ε μεταβάλλουσι. τούτου ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν πρέσβεες, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἢ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, πρεσβῆες, καταβιβαζομένου καὶ τοῦ τόνου διὰ τὴν λογικὴν ἔκτασιν, ὡς πολλάκις εἴρηται. διφορεῖται δὲ ἡ παραλήγουσα, ὥςπερ ἐν τῷ τεθνειώς. καὶ γὰρ κάκεῖ ἀπὸ τοῦ τεθνεὼς ἢ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἢ κατὰ τροπὴν τοῦ ε εἰς η τεθνειὼς γίνεται, διφορούμενον κατὰ τὴν γραφήν. τὸ ἔσαν ἀπὸ τοῦ ἦσαν κατὰ συστολήν. τὸ δὲ ἦσαν, ὁ σημαίνει τὸ ἐξῆλθον, ἀπὸ τοῦ εἶμι. τούτου γὰρ παρατατικὸς εἶν, τὰ πληθυντικὰ ἴμεν, ἴτε, ἴσαν. τὰ γὰρ εἰς μι ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν καὶ παθητικῶν συστέλλουσι τὴν παραλήγουσαν. γῆρας τὸ μέμαρπον· μάρπω τὸ καταλαμβάνω, ὁ μέλλων μάρψω· ὁ ἀόριστος ἔμαρψα, ὁ δεύτερος ἔμαρπον, καὶ Ἰωνικῷ ἀναδιπλασιασμῷ, ἐμέμαρπον· τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἀφαιρέσει τοῦ ε, μέμαρπον· δειδιότες. δίω δέμα, ἀφ' οὗ γίνεται καὶ τὸ διώκω, δίσω, δέδικα· ὁ μέσος δέδια· δεδιὼς ἡ μετοχὴ, καὶ δειδίως κατ' ἔκτασιν. ἢ δείδω τὸ φοβοῦμαι, δείσω, δέδεικα, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ κ, καὶ συ-

στολῇ τῆς παραλληγούσης, δέδια. ἡ μετοχὴ κατ' ἐπέκτασιν, δειδιώς. πᾶσαι δ' ἄρ'. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γὰρ. εὕρηται γὰρ τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γὰρ, καὶ τὸ γὰρ ἀντὶ τοῦ δὲ, διὰ τὰ μέτρα. [50]) ὥςπερ τὸ πραθέειν, οὕτω καὶ τὸ πιέειν πάθος ἔχει ἐπέκτασιν. ὅτι εἰς τὸ βαλλ' ὄνυχας ε μόνον κουφίζεται, ὥςπερ καὶ ἐν τῷ πόσσ' ἀπάλοῖσιν ι. τὸ κατεῖεν εἰς μέσον παρακείμενον, οὕτως· εἶω τὸ πορεύομαι, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ παρακείμενος εἶπα, ὁ μέσος εἶα, εἶας, εἶεν· ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἦει καὶ ἦλθεν εἰς ὑπερσυντελικὸν κατ' ἔκτασιν Ἀττικήν. τάρταρον εἰς κρυόεν θ'. ὅτι τάρταρος ἀπὸ τοῦ τείρω τὸ δαμάζω. ὁ δεύτερος ἀόριστος ἔταρον, τάρος γίνεται, καὶ κατὰ ἀναδίπλωσιν τάρταρος, ὥςπερ ἀτηρὸν ἀτάρτηρὸν, δάπτω δαρδάπτω. αἳ δὲ Φρένας εὖτ' ἄρ' ἔσαντο [51]). ἔσαντο, ἔω τὸ πληρῶ. ὁ μέλλων ἔσω, ὁ ἀόριστος ἧσα καὶ ἔσα κατὰ συστολήν, ὁ μέσος ἐσάμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἔσαντο. ἀπὸ τούτου γίνεται καὶ τὸ ἔντο κατὰ συγκοπὴν, παρ' Ὁμήρῳ, ὡς τὸ ἐξ ἔρον ἔντο. καὶ τὸ ἔσαν εἰς πρῶτον ἀόριστον, κατὰ συστολήν.

257. Σὺν τούτοις δέ φησιν ἵσταντο ἐζωγραφημέναι ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ αἱ Μοῖραι. λέγω δὲ ἡ Κλωθὼ, καὶ ἡ Λάχεσις. ἡ μέν τοι Ἄτροπος, ἡ καὶ αὐτὴ Μοῖρα ἐστὶν, ἐλάττων ἦν, οὐ μεγάλη,

---

50) Gloſſa haec in edit. Veneta deſideratur, quam unde *Heinſius* intulerit, dicere non habeo.

51) Scriptura nunc vulgaris eſt ἕντ' ἀρέσαντο. Illam, praeter *Ioannem Diaconum*, exhibet quoque Trincavell.

ἀλλ' ὅμως τῶν ἄλλων θεαινῶν μεγαλωτέρα ἦν καὶ ἀρχαιοτέρα. πᾶσαι δὲ αἱ Μοῖραι ἔνευεν ἐνὸς νεκροῦ πόλεμον ἐποίησαν ἰσχυρὸν, καθάπερ γύπες ξένευεν πτώματος. πρὸς ἀλλήλας δὲ ἔβλεπον δεινῶς. ἐνέβαλον δὲ χεῖρας καὶ πόδας πρὸς ἀλλήλας μαχόμεναι. πλησίον δὲ τῶν Μοιρῶν ἵστατο ἡ Ἀχλὺς, ὡς θεὰ, ἦγουν ἡ ἐπὶ θανάτῳ σκότωσις, ἣν καὶ αὐτὴν προσωποποιεῖ ὁ ποιητής. ἦν δὲ κεκαυμένη καὶ ἀθλία, κατὰ τὸ χρῶμα κιτρίνη, κατάξηρος, συμπεπτωκὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, παχύπους, ὡς ὑδεριῶσα, μακροὺς ἔχουσα ὄνυχας, ὡς ἀτημέλητος. ἧς ἐκ τῶν ῥινῶν μῦξαι ἔῤῥεον, ἐκ δὲ τῶν σιαγόνων ἐχεῖτο εἰς γῆν αἷμα. ἡ δὲ καταπολὺ ἐκλελυμένη ἵστατο. πολὺ δὲ χῶμα ἐπέτρεχε τοὺς ὤμους αὐτῆς, ὡς ἀῤῥώστου καὶ ἀτημελήτου. ἦν δὲ καὶ ἐν ἄκρυσι διάβροχος. συντάσσεται δὲ καὶ τοῦτο καθ' ὑπερβατὸν, οὕτως· ἡ δὲ Ἀχλὺς εἱστήκει, ἁπλῆτως καὶ μεγάλως σεσαρυῖα καὶ ἐκλελυμένη, μυδαλέα καὶ διάβροχος οὖσα ἐν ἄκρυσι. πολὺ δὲ χῶμα ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτῆς ἔπειτο. ταῦτα δὲ πάντα ἁρμόζουσι τοῖς ἐγγὺς θανάτου οὖσι καὶ ἀῤῥωστοῦσιν, ἢ καὶ ἄλλως πῶς κακῶς ἔχουσιν. ἆψ. ἦγουν ὀπίσω, γινόμενον ἀπὸ τοῦ ὀπίσω κατὰ ἔκθλιψιν τοῦ ο μικροῦ, καὶ τροπὴν Δωρικὴν τοῦ ω μεγάλου εἰς α, καὶ κρᾶσιν τοῦ π καὶ σ εἰς ψ, προγραφομένου κατά τινας καὶ τοῦ ι. μῶλον. μῶλος ὁ πόλεμος, ὁ μὴ ὅλους ποιῶν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ κολοβούς. δράκον. τὸ θέμα δέρκω τὸ βλέπω, ὁ μέλλων δέρξω, ὁ ἀόριστος ἔδερξα, ὁ δεύτερος ἔδαρκον, καὶ μεταθέσει τοῦ α ἔδρακον, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε δράκον. αὐσταλέη, ἡ κατάξηρος, ἀπὸ τοῦ εὔω εὔσω τὸ φλογίζω, εὐσταλέα καὶ αὐσταλέα τροπῇ Δωρικῇ τοῦ ε εἰς α. τὸ καταπεπτηυῖα καὶ ἀπὸ τοῦ πτήσσω

τὸ μετὰ Φόβου κεῖμαι, καὶ ἀπὸ τοῦ πτῶμι, τροπῇ τοῦ ω μεγάλου εἰς η. εἰς παρακείμενον ἀποβολῇ τοῦ κ. κατατεπτωκὼς δὲ λέγεταί τις ὑπὸ λιμοῦ, ὁ τὰς σάρκας κοιλανθεὶς καὶ ῥυτιδωθείς. τὸ σεσαρυῖα. ἐνταῦθα ταυτὸ δύναται τῷ καταπεπτηυῖα. σάρω γὰρ ἐστὶ τὸ μειδιῶ, ὁ μέλλων σαρῶ. ὁ μέσος παρακείμενος σέσηρα καὶ σέσαρα. σεσηρυῖα νῦν, ἤγουν ἀηδιαστόν τι μειδίασμα πάσχουσα, καὶ οἱονεὶ χαίνουσα ὑπὸ λειποσαρκίας, καὶ τῆς τοῦ δέρματος ῥυτιδώσεως. κατενήνοθεν. τὸ θέμα θέω τὸ τρέχω, καὶ μετὰ τῆς εν προθέσεως ἐνθέω, καὶ κατὰ μετάθεσιν ἐνέθω· ὁ μέλλων ἐνέσω, ὁ παρακείμενος ἤνεκα, ὁ μέσος ἤνοθα, καὶ Ἀττικῶς ἐνήνοθα, ἐνήνοθας, ἐνήνοθεν, ἤγουν ἐπέτρεχεν.

270. Πλησίον δέ φησιν ἐκείνων ἦν πόλις εὔκτιστος, χρυσῷ δὲ πύλαι ἐφύλασσον τὴν πόλιν ἐκείνην ἑπτὰ, ἡρμοσμέναι καὶ κεκλεισμέναι ἐν ὑπερθυρίοις, ἤγουν τῇ Φλιᾷ, ἢ ἐν κλεισίν. ἐξ ὧν δὲ λέγει, τὰς ἑπταπύλους Θήβας νοεῖν δίδωσιν. οἱ δὲ ἄνδρες τῆς πόλεως εὐφραίνοντο ἔν τε χοροῖς καὶ ἄλλαις εὐφροσύναις. οἱ μὲν γὰρ ἦγον ἀνδρὶ τινὶ νύμφην ἐπαίνῳ ἁμάξης εὐσώτρου, καὶ εὐσιδήρου. ἐπίσωτρον γὰρ τὸ κύκλῳ τοῦ τροχοῦ σίδηρον. ἠγείρετο δὲ πολὺς ὕμνος, ἤγουν ἐπιθαλάμιος ᾠδή. ἐν χερσὶ δὲ δούλων ἀπὸ δᾴδων ἡμμένων ἔλαμπε πῦρ μακράν. αἱ δὲ γυναῖκες θάλλουσαι τῇ τῶν ἱματίων λαμπρότητι, ἠγοῦντο ἔμπροσθεν. ἐν ταύταις δὲ ἄλλοι χορεύοντες εἵποντο. καὶ τούτων οἱ μὲν ηὔλουν· κύκλῳ δὲ αὐτῶν ἐκλᾶτο ὁ ἦχος τοῦ αὐλοῦ. αἱ δὲ γυναῖκες τῇ εὐρυθμίᾳ τοῦ αὐλοῦ ἀκολουθοῦσαι ἐχόρευον. ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους νέοι αὐλοῦντες ἤρχοντο· οἱ μὲν ὀρχούμενοι, οἱ δὲ παί-

ζόντες καὶ γελῶντες· ἕκαστος δὲ ὑπ' αὐλητῇ ἑκιὸν καὶ ἤρχοντο, ἤγουν ἕκαστος εἶχεν αὐλητὴν, ὑφ' ᾧ ὠρχεῖτο καὶ ἔπαιζε. πᾶσαν δὲ τὴν πόλιν εὐφροσύναι καὶ λαμπρότητες εἶχον. ὅτι τὸ ἀραρυῖα συστολὴν ἔχει τοῦ η εἰς α. ἀρηρυῖα γὰρ τὸ ἐντελὲς, οὕτως, ἀρέω, ἀρῶ, ὁ μέλλων ἀρέσω, ὁ μέσος παρακείμενος ἦρα καὶ ἄρηρα Ἀττικῶς. καὶ Αἰσχύλος· (Prometh. vinct. v. 60.)

Ἄρηρεν ἥδε γ' ὠλένη δυςεκλύτως.

ἡ μετοχὴ ὁ ἀρηρὼς, καὶ τὸ θηλυκὸν ἡ ἀρηρυῖα. ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ὀρώρει συστολὴν ἔχει τοῦ ω μεγάλου εἰς ο μικρόν. ὄρρω γὰρ τὸ διεγείρω. ὁ μέλλων ὀρῶ, ὁ μέσος παρακείμενος ὦρα, καὶ Ἀττικῶς ὄρωρα, ὁ ὑπερσυντελικὸς ὤφειλεν εἶναι ὠρώρειν· τὰ γὰρ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέως ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ χρονικῶς μεγεθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελικῷ. ὥςτε συστολὴν ἔχει τὸ ὀρώρει διὰ τὴν τοῦ μέτρου ἀνάγκην. τὸ δαΐδων ἐντελὲς ἐστὶ τοῦ δᾴδων. ἀπὸ γὰρ τοῦ δαίω τὸ καίω δαΐς καὶ δᾷς. ὀξύνεται δὲ τὸ δᾷς, ὅτι τὰ ὀξυνόμενα ἐν τῇ συναιρέσει πάλιν ὀξύνεται. ἑσταὼς, ἑστὼς, δαΐς δᾷς, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ εἰλύφαζεν ἀπὸ τοῦ εἴλη ἡ λαμπρότης καὶ ταῦ φῶ τὸ λάμπω, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. τεθαλυῖα. θάλλω, ὁ μέλλων θαλῶ, ὁ παρακείμενος τέθαλκα, ὁ μέσος τέθηλα, ἡ μετοχὴ ὁ τεθηλὼς, τὸ θηλυκὸν ἡ τεθαλυῖα. ἵεσαν ἤγουν ἔπεμπον· τὸ θέμα ἵημι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἵην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἵεσαν. τὸ ἐκώμαζον, ἢ ἐτραγῴδουν, ἀκολουθοῦντες τῷ αὐλῷ, ἢ πρὸς τὴν κώμην ἀπήρχοντο σὺν τῷ αὐλῷ. οἷόν ἐστι καὶ τὸ Κωμάζω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ. (Idyll. III. 1.)

285. Τινὲς δέ φησιν τῶν τῆς πόλεως ἐκείνης ἀναβάντες ἵππους ἔμπροσθεν τῆς πόλεως ἔτρεχον. ἀροτῆρες δὲ ἠροτρίων, ἀνεσταλμένους, ἤγουν ἀνεζωσμένους ἔχοντες τοὺς χιτῶνας. ἦν δὲ καὶ χωράφιον βαθύ. οἱ μὲν οὖν ἐκείνων ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον τὰ πέτηλα, ἤγουν τὰς καλάμας τὰς ἀπορμυδουμένας, διὰ τὸν ἄσταχυν. τὰ καὶ καταβαρούμενα ὑπὸ τῶν ἀσταχύων, ἅτε δὴ ὂν ὄντα τῆς Δήμητρος. οἱ δὲ ἐδέσμουν τὰ χειρόβολα καὶ ἔῤῥιπτον εἰς τὴν ἅλωνα. οἱ δὲ ἐτρύγων ἀμπέλους, κρατοῦντες μαχαίρας, ἄλλοι δὲ ἔφερον λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν τρυγώντων ἐν καλαθίσκοις βότρυας λευκοὺς καὶ μέλανας ἀπὸ μεγάλων κλάδων καταβαρουμένων ἐν Φύλλοις καὶ ἀργυρᾶις ἕλιξιν, ἃς ψαλίδας φαμὲν ἰδιωτικῶς. τὸ δὲ ἐκ δευτέρου λεγόμενον, οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν, δοκεῖ ἐπανάληψις εἶναι. συντάσσεται δὲ οὕτως· οἱ δὲ καὶ οὗτοι, ἤγουν οἱ εἰρημένοι, ἔφερον αὐτὰ ἐν ταλάροις. ὅτι δὲ καὶ τὰ μακρὰ κουφίζονται, δῆλον ἀπὸ τοῦ

Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι,

παρ' Ὁμήρῳ. (Il. α. 117.) τὸ δὲ, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο, ἀντὶ τοῦ κλυτὸν ἔργον, τὸ πληθυντικὸν ἀντὶ ἑνικοῦ, καὶ Ὅμηρος (Il. α. 107.)

Αἰεί τοι τὰ κακ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι,

ἤγουν φίλον. πλησίον δὲ αὐτῶν πλῆμα ἦν χρυσοῦν, μέγα ἔργον τοῦ φρονιμωτάτου Ἡφαίστου, σειόμενον καὶ κινούμενον ἐν Φύλλοις καὶ ἀργυρᾶις κάμαξιν, ἤγουν ἕλιξιν, ἢ χάραξι πεπα-

σαι τὸν Κύκνον. ἀλλὰ σὺ κράτει τὰ χαλινὰ τῶν ἵππων, καὶ μὴ δειλιάσῃς τὸν Ἄρην, ὃς νῦν μαίνεται ὑπὸ θυμοῦ καὶ τῆς περὶ τὴν μάχην ὁρμῆς. κορύννεται γὰρ πολέμου καίπερ ἀνδρεῖος ὤν. Φασίν, ὅτι, ὅτε ἦν ἐννεαμηνιαῖος ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῇ Ἀλκμήνῃ, ἔτυχε τὸν Εὐρυσθέα ἑπταμηνιαῖον εἶναι ἐν τῇ Ἀρχίππῃ. ὤμοσεν οὖν ὁ Ζεὺς ἐκεῖνον ἄρξαι τοῦ ἑτέρου, τὸν γεννησόμενον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὡς τοῦ Ἡρακλέους μέλλοντος γεννᾶσθαι. ἀλλ' ἡ Ἥρα ζηλοτυποῦσα πρὸς τὴν Ἀλκμήνην, ἐποίησε τὸν μὲν Εὐρυσθέα ἑπταμηνιαῖον γεννηθῆναι, τὸν δὲ Ἡρακλέα δεκαμηνιαῖον, ὡς μαρτυρεῖ καὶ Θεόκριτος· Φησὶ γὰρ· Ἡρακλέα δεκάμηνον ἐόντα γείνατο μήτηρ.[34]) ἦρξε γοῦν διὰ τὸν ὅρκον Εὐρυσθεὺς τοῦ Ἡρακλέους. τὸ ἰθὺς ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας ἔχε καὶ κράτει. λαμβάνεται γὰρ τὸ μὲν ἰθὺς ὄνομα ἀντὶ ἐπιῤῥήματος. τὸ δὲ ἔχειν ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικοῦ τοῦ ἔχε. ζητοῦσι διὰ τίνα λόγον ὁ Ἄρης καὶ ὡς ἐπὶ Ἰαμβικὰ κλίνεται, ὡς ἔχων τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν παρὰ τῷ Ὁμήρῳ· οἷον Ἄρητος ὡς λέβητος, καὶ πάλιν ὡς τὰ σπονδιακά, οἷον Ἄρου, ὡς Πέρσου, καὶ πάλιν ἁπλοῦν ὄν, διὰ τί ὡς τὰ σύνθετα κλίνεται, οἷον Ἄρεος καὶ Ἄρους, ὡς Δημοσθένεος καὶ Δημοσθένους. Φαμὲν οὖν ὅτι τοῦτο συνέβη ἀπὸ τῶν διαφόρων ἐτυμολογιῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐπιτατικοῦ α καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω ἐτυμολογεῖται, ἔστι

---

34) Locus *Theocriti* eſt Id. XXIV. princ. quem mutilum Grammaticus affert, graviter ob hoc ab *Heinſio* reprehenſus. Recte quidem is, *quam fidem*, inquit, *grammaticis habebimus, cum nobis ἀποσπασμάτια eorum poetarum adducunt, quae ad nos non pervenerunt?*

τὸ α ἤγουν περαλήγουσα μακρὰ. καὶ κλίνεται Ἄρης Ἄρου, ὡς τὰ σπονδιακά· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω, οὐδὲ γὰρ δέεται ὁ πόλεμος λόγων, ἔστι τὸ α βραχὺ, καὶ κλίνεται Ἄρης Ἄρητος, ὡς τὰ ἰαμβικά. πάλιν τινὲς λέγουσι αὐτὸ εἶναι ἁπλοῦν, ὡς ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ Φονεύω γινόμενον. τινὲς δὲ σύνθετον, ὡς ἀπὸ τοῦ α μορίου καὶ τοῦ ῥῶ. λοιπὸν ὡς μὲν ἁπλοῦν δέχεται ἐκείνας τὰς κλίσεις ὡς δὲ σύνθετον κλίνεται καὶ Ἄρεος Ἄρους, ὡς Δημοσθένους. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα εὐθεῖα ἡ Ἄρευς καὶ κλίνεται τοῦ Ἄρεος καὶ Ἄριος Αἰολικῶς καὶ Βοιωτικῶς, καὶ Ἄρηος Ἰωνικῶς, καὶ Ἄρεως Ἀττικῶς. κεκληγώς. κλήγω τὸ θέμα ἢ κλάζω, ὁ μέσος παρακείμενος κέκληγα καὶ κέκλαγα. ἄατα. ἤγουν πορύνεται. ἄημι γὰρ τὸ ἐκπνέω, καὶ τὸ παθητικὸν ἄαμαι, ἄασαι, ἄαται.

102. Πρὸς τὸν Ἡρακλέα δέ, φησιν, ἀπελογήσατο ὁ Ἰόλαος· ὦ θεῖε, ὄντως ὁ Ζεὺς τιμᾷ σε καὶ ὁ Ποσειδῶν, ὃς φυλάσσει τὰς Θήβας, ὥσπερ καὶ νῦν ἔφερον τὸν Κύκνον εἰς τὰς σὰς χεῖρας, ἵνα φονεύσας τοῦτον δοξασθῇς. ἀλλ' ἄγε, φησὶν, ὁπλίσθητι, ἵνα συμπλακῶμεν εἰς μάχην μετὰ τοῦ Κύκνου· ἐπεὶ οὔτε σὺ ἔχεις φοβηθῆναι ἐκεῖνον, οὔτε ἐγώ. ἀλλ' ὑπολαμβάνω φυγεῖν ἐκεῖνον ἀφ' ἡμῶν, οἵτινες πλέον τῆς τροφῆς ἀγαπῶμεν τὸν πόλεμον. ἐννοσίγαιος. Ποσειδῶν, ἀπὸ τοῦ ἔνοσις ἡ κίνησις, καὶ τοῦ γῆ, ἵν ἧ ἐννοσίγαιος ὁ τὴν γῆν κινῶν· οἱ γὰρ Φυσικοὶ ἀπὸ τῶν ὑδάτων γίνεσθαι τοὺς σεισμοὺς φασί. πλεονάζει δὲ τὸ ἕτερον ν, διὰ τὸ μέτρον Αἰολικῶς. ἄρηαι. πανόνισον, αἴρω τὸ ἐπαίρω, ὁ μέλλων ἀρῶ, ὁ ἀόριστος ἦρα, ὁ μέσος ἠράμην, καὶ τὸ ὑποτακτικὸν ἐὰν ἄρωμαι, τὸ τρίτον ἐὰν ἄρηται, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ δεύτερον πρόσωπον, ἄρηαι, ἀποβολῇ τοῦ σ.

115. Ταῦτα, φησὶν, εἰπόντος τοῦ Ἰολάου, ἐχάρη ὁ Ἡρακλῆς· Φρονίμως γὰρ ἀπελογήσατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἡρακλῆς· οὐ μαιρὰν ἡ μάχη, ὦ Ἰόλαε· σὺ δὲ ὥςπερ καὶ πρότερον ἦσθα ἔμπειρος πολέμου καὶ ἡνιόχεις καλῶς, οὕτω καὶ νῦν Φρόντισον ἡνιοστροφεῖν τοὺς ἵππους καὶ βοηθεῖν καθόσον δύνασαι. ὑσμίνη ἡ μάχη, καὶ γίνεται κατὰ τὸν Θεσσαλονίκης [35]) ἀπὸ τοῦ ὑπομίμνειν, ἵν' ᾖ ὑπομίμνη, καὶ ὑσμίνη. ὑπομένει γὰρ καὶ ὑφίσταται ἡ μάχη τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. ἦσθα. κανόνισον, εἰμὶ τὸ ὑπάρχω, καὶ ὁ παρατατικὸς ἦν, τὸ δεύτερον ἦς, καὶ ἐπ' ἐκτάσει τῆς θα συλλαβῆς ἦσθα, Ἀρείονα. τὸ συγκριτικὸν ἔλαβεν ἀντὶ θετικοῦ [36]) καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πλείοσιν ἔθος τοιοῦτον τῷ Ἡσιόδῳ· τὸ ο δὲ γράφεται μικρὸν πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῶν συγκριτικῶν. ταῦτα γὰρ πάντα καθὸ τριγενῆ συστέλλονται.

122. Ταῦτα εἰπών, φησιν, ὁ Ἡρακλῆς, κνημῖδας μὲν λευκοῦ χαλκοῦ ἔθηκεν εἰς τὰς κνήμας αὐτοῦ. εἶτα θώρακα ἐνεδύθη χρυσοῦν, δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς. θῆκε δὲ καὶ εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ σωσάνιον, καὶ τοξοθήκην ἐκρέμασεν εἰς τὰ στήθη αὐτοῦ, ἣν καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος περιέτρεψεν. ἔχον γὰρ τὰ βέλη ἔμπροσθεν μὲν θάνατον, ἤτοι τὰς ἀκμὰς τῶν ξιφῶν τὰς θανατηφόρους, τὴν δὲ

---

35) *Euſtathium* ſignificat, archiepiſcopum Theſſalonicenſem, qui, eadem fere gloſſa adlata, antiquis iam iſtam vocis deriuationem placuiſſe tradit ad Il. ν. p. 936. 13. ed. Baſ.

36) θηλυκοῦ in edd., quod corruptum eſſe, iam *Heinſius* perſpexit.

μέσην ξεστὴν, διότι τὸ μέσον τοῦ βέλους ξύλον ἐστὶ ξεστόν. ὄπισθεν δὲ ἐκαλύπτοντο ἐν πτεροῖς ἀετοῦ. ἔλαβε δὲ καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ κοντάριον μετὰ ξίφους. ἐπέθηκε δὲ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ περικεφαλαίαν ποικίλην ἀδάμαντι σιδήρῳ ἐπὶ δὲ κεφαλῇ αὐτοῦ ἁρμόζουσαν. ἀδάμαντα ἐνταῦθα οὐ λέγει τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον. καὶ γὰρ καὶ ὁ σίδηρος, εἰ καὶ μὴ λίαν ἀτέραμνος, ἀλλ' οὖν δυσμάλακτος καὶ δυσδάμαστος. εἴθισται δὲ τοῖς ποιηταῖς καὶ τῇ ἄλλῃ γραφῇ τὸ α στερητικὸν ἀντὶ τοῦ δυς λαμβάνειν. διὸ ἄβατον ὁδὸν τὴν δύσβατον λέγομεν, καὶ ἀπέρατον θάλασσαν τὴν δυσπέρατον. ὀρείχαλκος τὸ λευκὸν χάλκωμα. ἐν ὄρεσι γὰρ εὑρίσκεται. ἄλλοι δέ φασιν, ὧν καὶ Φιλόπονος, [37]) ὀρείχαλκον εἶναι ὕλην τινὰ μεταλλικὴν τιμιωτέραν χαλκοῦ, ἣ νῦν οὐχ εὑρίσκεται. ὥςπερ δὲ ἀνατιθέαμεν τὴν τεκτονικὴν καὶ ὑφαντικὴν τῇ Ἀθηνᾷ, οὕτω καὶ τὴν ὁπλοποιητικὴν τῷ Ἡφαίστῳ. [38]). ἀρῆς

---

37) *Ioannes Philoponus*, grammaticus Alexandrinus, a *Saxio*, quem vide ſis Onomaſt. II. p. 39. ad a. Chr. circ. 535. ab aliis ad proximum ſeculum relatus, conf. de eo *Fabric.* Bibl. gr. Vol. IX. p. 358 ſeqq. *Brucker.* Hiſt. philoſ. Vol. III. p. 529. *Harles* Hiſt. ling. gr. II. 1. p. 418. ſqq. Eius Scholia in Heſiodum ſe habere teſtatus eſt *Io. Alexander Braſſicanus*, quae tamen non alia atque *Diaconi* noſtri fuiſſe arbitratur *Fabricius* l. l. et Vol. I. p. 588. Harl. Qua in re ineptum foret, pronuntiare velle; quamquam iſta de orichalco ex aliis Philoponi commentariis hauſta eſſe, credere quoque licet.

38) Legitur hoc ſcholion in edd. ſupra prorſus alieno loco. Itaque *Heinſio* morem geſſi, hoc monenti. Sic

ἤγουν βλάβης. ἐξ Ὁμήρου δὲ παραπεποίηνται σχεδὸν πάντες οἱ στίχοι. ἀρὰ δὲ σημαίνει τρία. τὴν κατάραν, τὴν εὐχὴν, καὶ τὴν βλάβην. ἀλκτῆρα ἤγουν ἀποσοβητὴν, ἀπὸ τοῦ ἀλκῶ τὸ βοηθῶ, Φάρετρα λέγεται τὸ ὀϊστοδόχον ὅπλον, ἐν ᾧ δηλαδὴ βάλλονται τὰ βέλη. λέγεται δὲ οὕτω Φάρετρα παρὰ τὸ Φέρειν τὰ τρῶσαι δυνάμενα. γωρυτὸς δὲ καλεῖται τὸ ὅπλον ἐν ᾧ ἐμβάλλεται τὸ τόξον, ἀπὸ τοῦ γῶ τὸ χωρῶ, καὶ τοῦ ῥυτὸν τὸ ἐλκυστὸν, τὸ χωροῦν δηλαδὴ τὸ ἑλκυστὸν, ἤγουν τὸ τόξον. ὀϊστὸς ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ οἴω τὸ κομίζω, κατὰ διάλυσιν, ὥςπερ καὶ ἰὸς τὸ αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ πέμπω. μορφνὸς ὁ ἀετός· λέγεται δὲ τριόρχης, [39]) καὶ ὀφθαλμίας, [40]) καὶ Φλεγύας, καὶ ἄλλα μυρία ὀνόματα.

Ἰστέον ὅτι ἡ τοῦ Ἡρακλέους αὕτη ἀσπὶς, ἣν ἐκφράζει Ἡσίοδος, τὴν οἰκουμένην ἅπασαν εἰκονί-

---

quoque inſequens ap. Trincavell. ſede ſua deturbatum.

39) τριόρχης et τρίορχος duplex forma, quam habes ap. *Ariſtoph.* Avv. 1181. et 1206. Heſych. εἶδος ἱέρακος. ubi cf. *Albert. Buteonem* appellant Romani ſecundum *Plin.* H. N. X. 9. add. *Salmas.* Plin. Exerc. p. 241. et *Beck.* ad priorem loc. Ariſtoph.

40) ὀφθαλμίας genus accipitrum ob praecipuam aciem oculorum; quam vocis ſignificationem adhuc neglexerunt Lexicorum ſcriptores, ex Noſtro ſupplendam. Apud *Plautum* Captiv. IV. 2. 70. *ophthalmiam* piſcem accipiunt, quod in iſto verborum nexu fere neceſſe eſt.

ζει, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα περιέχει, μάχας φημὶ καὶ πανηγύρεις, καὶ χοροὺς, καὶ ἀγῶνας, καὶ πολέμους, καὶ πορθήσεις πόλεων, καὶ τῶν τεθνεώτων θρήνους. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλους μὲν ἀροῦντας, ἄλλους δὲ θερίζοντας, καὶ εἰς τὴν ἄλω τοὺς ἀστάχεις κομίζοντας· ἑτέρους δὲ πόπτοντας βότρυας καὶ πρὸς ληνὸν ἀποκομίζοντας. ἴδοις δ' ἐν αὐτῇ καὶ κυνηγέτας καὶ κύνας λαγὼς διώκοντας, καὶ ἵππους ἅμιλλαν δρόμου πεποιημένους, καὶ νέους ὀρχομένους τε καὶ ᾄδοντας πρὸς αὐλὸν, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα. ἐπὶ δὲ τούτοις στεφάνου δίκην περιῤῥέοντα τὸν Ὠκεανὸν, καὶ πᾶσαν περικυκλοῦντα τὴν οἰκουμένην, καὶ κύκνους ἐν τούτῳ ᾄδοντας. καὶ θαυμάσεις, οἶμαι, τόν τε τὴν ἀσπίδα κατασκευάσαντα Ἥφαιστον, καὶ τὸν ταύτην ἐνφράσαντα ποιητήν. θαυμαστὸν γὰρ ἑκάτερον ἡ τῆς ἀσπίδος ἀπέδειξε ταύτης κατασκευή [41]).

139. Ἐν ταῖς χερσὶ δέ, φησιν, ἔλαβε σάκος παμποίκιλον, ὅπερ οὐδεὶς ἀνθιστάμενος βαλὼν ἔθραυσε, θαυμαστόν. ὅλον νὰρ κύκλῳ λαμπρὸν ἦν ἐν γύψῳ καὶ ἐλέφαντος ὀστέοις καὶ λευκῷ χαλκῷ καὶ χρυσίῳ. συρμάδες δὲ μέλανος διὰ μέσου τοῦ χαλκοῦ ἐγγεγραμμέναι ἦσαν. ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς ἀσπίδος ἦν ἐζωγραφισμένος δράκων, εἰς τοὐπίσω βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς πυρωποῖς· οὗ δράκοντος τὸ δὲ στόμα εἶχε λευκοὺς ὀδόντας φοβεροὺς, ἐπάνω δὲ τοῦ προσώπου τοῦ δράκοντος ἐπέτετο ἡ

41) Poſtrema haec in mendo cubant, nec ſenſum habent. Forte ſcripſerat: καὶ ἡ τῆς ἀσπίδος ἀπόδειξις καὶ ταύτης κατασκευὴ, ut ad praecedentia referantur.

χαλεπὴ ἔρις, ἤγουν ἡ μάχη, ὥςπερ τὶς θεὰ, προςορμῶσα καὶ ἐρεθίζουσα τοὺς ἄνδρας εἰς πόλεμον. ἤ τις μάχη καὶ τὴν γνῶσιν ἀφήρει τῶν ἐναντιουμένων τῷ Ἡρακλεῖ. τοῦτο δέ φησιν ὁ ποιητὴς, ὡς ἀφρόνων ὄντων τῶν ἀντιμαχομένων τῷ Ἡρακλεῖ ἀνδρειοτάτῳ ὄντι. ὧν, τῶν ἐναντιουμένων δηλαδὴ τῷ Ἡρακλεῖ, αἱ ψυχαὶ μὲν εἰς τὸν ᾅδην περαιοῦνται, τὰ ὀστᾶ δὲ αὐτῶν, σαπέντων τῶν δερμάτων, κεῖνα σήπεται ἐν τῇ γῇ, ἕνεκεν τοῦ ἡλίου τοῦ ξηραντικοῦ. παναίολον, ἤγουν ποικίλον, λέγεται δὲ αἰόλον τὸ ποικίλον, ἀπὸ Αἰόλου τινὸς γραφομένου τῷ ποιητῇ, ποικίλον τὴν φρόνησιν, καὶ ἀπαρομίλου τὴν σύνεσιν. τίτανος ἡ ἄσβεστος· ἐνταῦθα δὲ τὸν γύψον λέγει, ὃν καλοῦμεν σκίρρον. ἐλέφας ἐνταῦθα, καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, τὸ τοῦ ἐλέφαντος ὀστοῦν λέγεται. ἤλεκτρος καταχρηστικῶς ἐνταῦθα ὁ χρυσολαμπὴς χαλκὸς, διὰ τὸ λαμπρόν. ἠλήλαντο. κανόνισον, ἐλάω, ἐλῶ τὸ ἐλαύνω. ὁ μέλλων ἐλάσω, ὁ παρακείμενος ἤλακα, ὁ παθητικὸς ἤλαμαι, ὁ ὑπερσυντελικὸς ἠλάμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἤλαντο, καὶ Ἀττικῶς ἠλήλαντο, καὶ ὤφειλεν εἶναι ἐλήλαντο, ἀλλὰ τὰ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ, χρονικῶς μεγεθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελικῷ. δράκων, ἀπὸ τοῦ δέρκω, ἔδαρκον, δάρκων καὶ δράκων, ὥςπερ ἀρνὸς ἀρνειὸς, οὕτω καὶ Φατὸς Φατειός. πλῆτο. τὸ θέμα πλῆμι, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ πλῶ πληρῶ, καὶ τὸ παθητικὸν πλῆμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐπλήμην, ἔπλησο, ἔπλητο, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε πλῆτο. βλοσυρὸν ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ τιτρώσκειν τοῖς ὄσσοις καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. ὑιϊ. ἡ εὐθεῖα ὁ ὑιϊς τοῦ ὕιος καὶ ὑιος, τῷ ὑιϊ καὶ ὑιι. ἄϊδος. ἡ εὐθεῖα ὁ ἄϊς· ἐτυμολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ εἴδω εἴσω τὸ

βλέπω, ἵν' ᾖ ἄϊς τόπος σκοτεινὸς, εἰς ὃν οὐδεὶς δύνηται βλέπειν. καὶ ὤφειλεν εἶναι ἄεις διὰ τοῦ εις διφθόγγου. ἀλλ' ὥςπερ ὁ ηῆις ὁ γινόμενος ἀπὸ τοῦ νη στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ εἴδω εἴσω τὸ γινώσκω ἱωτογραφεῖται, οὕτω καὶ τοῦτο.

154. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν καὶ προθίωξις καὶ ὀπισθοθίωξις, ὥς τινες θεαὶ ἐζωγραφημέναι· καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι [42]) πότε μὲν διώκουσι, καὶ καλεῖται τοῦτο προΐωξις, πότε δὲ διώκονται, καὶ καλεῖται τοῦτο παλίωξις. προςωποποιεῖ δὲ τὰ πράγματα κατὰ νόμον ποιητικόν. ἦν δὲ ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ Θόρυβος καὶ Φόνος, καὶ ἐδεδήει καὶ ἐμάχετο (ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ κόπτω) ἡ ἀνδροκτασία, ἦγουν ἡ τῶν ἀνδρῶν Φόνος. σὺν τούτοις ἦν ἐζωγραφημένη καὶ ἡ Ἔρις καὶ ὁ Θόρυβος καὶ ἡ Κὴρ, ἦγουν ὁ θανατηφόρος θεὰ, ἄλλον μὲν ἔχουσα νεότρωτον, ἄλλον ἄτρωτον, ἄλλον δέ τινα εἵλκυεν ἐκ τῶν ποδῶν θανόντα ἐν τῷ πολέμῳ· ἐφόρει δὲ ἱμάτιον βεβαμμένον ἐξ αἵματος, χαλεπῶς καὶ ἀγρίως βλέπουσα, καὶ γαυριῶσα ἐν παναχῇ καὶ κτύπῳ. ἐν τούτοις, φησὶν, ἐζωγραφοῦντο καὶ ὄφεων κεφαλαὶ δώδεκα, αἳ δὴ ἐφόβουν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐναντιουμένους τῷ Ἡρακλεῖ. ὧν καὶ ἀπὸ μὲν ὀδόντων ἀπετελεῖτο κτύπος, ὁπότε ἐμάχετο Ἡρακλῆς μετά τινος. τάδε θαυματὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα δαίετο, ἦγουν μεμερισμένα ἦσαν, καὶ οὐ συγκεχυμένα. θαυματὸν δὲ τὸ θαυμαστὸν διὰ τὸ μέτρον, καὶ ὁ Πίνδαρος· ἦ θαυματὰ πολλά. [43]) ὥςπερ δὲ στιγ-

---

42) Ita repoſui. Vtraque edltio habet πόλεμοι.

43) Extat apud *Pindar.* Ol. I. 43. ubi tamen poſt Oxo-

μὴ ἦσαν ἐπάνω τῶν ῥάχεων τῶν δρακόντων. κατάστικτοι γὰρ καὶ ποικίλοι οἱ ὄφεις. τὰ δὲ γένεια τῶν δρακόντων, ἦγουν ὁ περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς σιαγόνας τόπος μέλας ἦν. κυδοιμὸς ἀπὸ τοῦ κύειν οἴδματα καὶ τραχάς. κὴρ ἐπὶ μὲν θανάτου ὀξύνεται, ὥσπερ καὶ ἡ χείρ. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ χειρῶ τὸ στερίσκω, χὴρ καὶ κήρ. κῆρ δὲ ἡ ψυχὴ οὐθετέρως περισπᾶται· ἔστι γὰρ κέαρ καὶ ἐν συναιρέσει κῆρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ καίω τὸ φλογίζω, καὶ ψιλογραφεῖται. τεθνηῶτα. ὅτι ὁ κανὼν μεγεθύνει τὸ ω. κατὰ γὰρ τὰ εἰς ὼς ὀνόματα καὶ αὐτὰ μεγεθύνονται, οἷον γέλως, ἥρως.

168. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦσαν ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ ἀγρίων χοίρων ἀγέλαι καὶ λεόντων, ἐμβλεπόντων εἰς ἀλλήλους καὶ θυμουμένων καὶ ὁρμωμένων κατ' ἀλλήλων· ὧν καὶ εὐτάκτως ἐπορεύοντο αἱ ἀγέλαι. οὐκ ἐδειλίων δὲ οὔτε καὶ κάπροι, οὔτε οἱ λέοντες. ἔφρισσον δὲ ἤγουν ἐκύρτουν τοὺς τραχήλους διὰ θυμόν. ἤδη γὰρ ἐπῆλθε τοῖς κάπροις μέγας λέων. δύο δὲ κάπροι περὶ αὐτὸν ἔκειντο τεθνεῶτες. ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐχεῖτο αἷμα εἰς τὴν γῆν· οἱ δὲ ῥίψαντες τὰς κεφαλὰς ἔκειντο ὑποκάτω τῶν λεόντων. οἱ δὲ ἀμφότεροι, οἱ χοῖροι λέγω, καὶ οἱ λέοντες, μᾶλλον διηγέρθησαν εἰς μάχην. ἦσαν. κυνόνισον, εἶω τὸ πορεύομαι, ὁ μέλλων εἶσω, ὁ ἀόριστος ἔσα, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν εἶσαν,

---

nienſes nunc editur θαύματα, quum antea *Schmidius* refinxiſſet θαυματὰ, cui praeter *Euſtathium* noſtrum quoque ſcholion firmamento eſt. At vero illud multo melius a lyrico dici, ſubtiliter obſervavit, cui tot tantaque Pindarus debet, *Heynius.*

καὶ διαλύσει ἔϊσαν, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η ἦϊσαν. δύο ψιλὸν, δοιοὶ δὲ οἱ δύο δίφθογγα, τὰ δύο ο καὶ ι.[44]).

178. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν ἐζωγραφημένη μάχη τῶν πολεμικῶν Λαπιθῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ Κεινέα, καὶ Δρύαντα, καὶ Πειρίθοον, καὶ Ὄπλέα, καὶ Ἐξάδιον, καὶ Φάληρον, καὶ Πρόλοχον, καὶ τὸν Μόψον τὸν υἱὸν τοῦ Ἄμπυκος, τὸν Τιταρήσιον, ἀπὸ Τιταρησίου τόπου, καὶ τὸν Θησέα, τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον τοῖς θεοῖς. οὗτοι δὲ πάντες βασιλεῖς ἦσαν τῶν Λαπιθῶν. οἱ δὲ Λαπίθαι ἔθνος Θετταλικὸν μάχιμον. ἦσαν δὲ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ἐκεῖνοι μὲν ἀργυροῖ, τὰ δὲ ὅπλα αὐτῶν χρυσᾶ. Αἰγείδης ὁ υἱὸς τοῦ Αἰγέως. ὥσπερ δὲ Ἀχιλλεὺς Ἀχιλλείδης, οὕτω καὶ Αἰγεὺς Αἰγείδης. ἴηελος ὁ ὅμοιος, τὸ ἁπλοῦν ι, θεοείκελος δὲ καὶ ἐπιείκελος τὰ σύνθετα, δίφθογγον. χρωτὶ μέγα, χροὶ δὲ μικρόν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ εὐθεῖα ὁ χρώς, ἤγουν τὸ σῶμα, ὡς ὁ γέλως. ἐνταῦθα δὲ ὁ χροῦς, ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ ὡς ὁ βοῦς.

184. Οἱ Κένταυροι δέ, φησιν, ὅπερ ἦν ἔθνος Θετταλικὸν, κατὰ τὸν μῦθον ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἵππων σύνθετοι, ἠθροίζοντο ἑτέρωθεν ἐναντιοὶ τοῖς Λαπίθαις, λέγω δὴ οἱ περὶ τὸν Πετραῖον, καὶ τὸν Ἄσβολον, τὸν μάντιν, καὶ τὸν Ἄρκτον

---

44) Ista δύο ψιλὸν etc. uncinis appositis a reliquis distinxit *Heinsius*, ac si spuria haberet; cuius iudicii rationes, quum ipse non commemorauit, equidem diuinare nequeo.

τὸν ὁρμητικὸν,[45]) καὶ τὸν μελανότριχα Μίμαντα, καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Πευκέως, τὸν Περιμήδεα καὶ τὸν Δρύαλον. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι ἐν τῇ ζωγραφίᾳ ἀργυροῖ, χρυσᾶς ῥάβδους κρατοῦντες, καὶ σὺν τοῖς Λαπίθαις ὥρμων καὶ οὗτοι οἱ Κένταυροι, καὶ ὥςπερ ζῶντες ἐκινοῦντο κατ' ἀλλήλων ἐν τοῖς ἄλλοις. ὡριγνῶντο. ἔστι ῥῆμα ὀρέγω τὸ κινῶ. ἡνίκα δὲ πλεονάσῃ εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα τὰ παραληγόμενα τὸ ε σύμφωνον, τότε τρέπεται τὸ ε εἰς ι· οἷον ἔχω, ἴσχω, ῥέπω, ῥίπτω, πέτω, πίπτω, ἔπω ἵστω. οὕτως οὖν καὶ ὀρέγω ὀριγνῶ. τοῦτο γοῦν τὸ ὀρίγνω μετάγεται εἰς β συζυγίαν τῶν περισπωμένων, καὶ γίνεται ὀριγνάω ὀριγνῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ὀριγνάομαι ὀριγνῶμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ὡριγνάμην. τὸ γ τῶν πληθυντικῶν ὡριγνάοντο ὡριγνῶντο.

191. Ἐν τούτοις, φησὶ, καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἄρεος ἵσταντο, καὶ αὐτὸς ὁ Ἄρης καταγεγραμμένος ἦν ἐν τῇ ἀσπίδι, κελεύων πᾶσι τοῖς λαοῖς. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ πρυλέεσσι, βεβαμμένος ὢν ὁ Ἄρης ἐν αἵματι, ὥσπερ ζῶντας τινὰς συλεύων, ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ἅρματος. πλησίον δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Δεῖμος καὶ ὁ Φόβος ὡς θεοί τινες ἵσταντο, ὀρεγόμενοι εἰςελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. τὰ διὰ τοῦ οεις (ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν) εἰ μὲν ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν, διὰ τοῦ ο μικροῦ γράφεται· οἷον κρυόεις, σκιόεις, φοινικόεις· εἰ δὲ

---

45) In aperto eſt, *Diaconum* in libro ſuo legiſſe Ἄρηα θούριον τε, quemadmodum Trincavelli editio et margo Stephani habet. Sed varietas nihili eſt. vid. not. ad h. l.

μακρὸν, μεγεθύνονται· οἷον ὠτώεις, κηώεις, θυώεις· ἐμβεβαώς, βίβημι, ὁ μέλλων βήσω, ὁ παρακείμενος βέβηκα, καὶ ἐκβολῇ του κ καὶ συστολῇ τῆς παραληγούσης βέβακα, ἡ μετοχὴ ὁ βεβαώς. ὁ φόβος διαιρεῖται εἰς ἐξ, εἰς ὄκνον, εἰς αἰδῶ, εἰς αἰσχύνειν, εἰς κατάπληξιν, εἰς ἔκπληξιν καὶ εἰς ἀγωνίαν. καταδύμεναι, δύμεναι καὶ εἰσελθεῖν. δῦμι ὁ β' ἀόριστος ἔδυν, ἡ μετοχὴ ὁ δὺς, τοῦ δύντος, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δύναι, καὶ Δωρικῶς προσθέσει τοῦ με, δύμεναι.

197. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἵστατο ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἡ ἀγέλεια καὶ ἡ στρατηγὸς, καὶ ἡ τριτογένεια, ἤγουν ἡ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός· τριτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ παρ' Αἰολεῦσι. τοιαύτῃ τινὶ ὁμοίᾳ, ὥσπερ βουλομένη ἐξάπτειν τὸν πόλεμον, κρατοῦσα καὶ δόρυ, φοροῦσα καὶ περικεφαλαίαν χρυσῆν, καὶ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς δέρμα ἐπὶ τοῖς ὤμοις φέρουσα. εἰσήρχετο δὲ εἰς τὸν πόλεμον. κορύσσειν ἤγουν ὁπλίζεσθαι· ἀπὸ τοῦ κόρυς, ἡ περικεφαλαία, ἥτις ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ τὸ κάρα ῥύεσθαι. θωρήσσειν δὲ μέγα ω καὶ η [46]) καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ θώρηξ, ἢ θώραξ θώρακος. θορίσσειν δὲ, ἤγουν μεθύσκειν, μικρὸν ο καὶ ι, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ θόριξ, ὁ ἄκρατος οἶνος. [47]), τρυφάλειαν. τρυφάλεια κόρυς ἡ ἔχουσα τρεῖς φα-

---

46) Edd. *μέγα καὶ η*. Suaserat *Heinsius* legendum esse *μέγα ω καὶ η*, cui obtemperaui. Ita vero paulo post pro *μικρὸν καὶ ι*, refingendum erat *μικρὸν ο καὶ ι*.

47) De hac obseruatione vid. *Heins.* ad h. l. et multo magis VV. DD. ad *Hesych.* v. Θόριξις.

λοὺς ἤγουν ἐπαναστήματα. Αἰγίδα. αἰγὶς, αἰγίδος τὸ αἴγειον δέρμα. ι, Αἰγείδης δὲ δίφθογγον. Φύλοπιν αἰνήν. Φύλοπις ἡ μάχη, καὶ ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ φυλὴ καὶ τοῦ ὄψ ὁπὸς ἡ φωνὴ, ἡ ἔχουσα δηλαδὴ φυλῶν διχφόρων, ἤτοι γενεῶν καὶ ἐθνῶν πολλῶν, ὁπὰς καὶ φωνάς. ἔστι δὲ τὸ τοῦ πολέμου σύμβαμα· οὐ γὰρ πᾶς πόλεμος φύλοπις.

201. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν καὶ θεῶν πλῆθος, καὶ ἐχόρευον· ἐν μέσῳ δὲ τῷ χορῷ ἐπιθάριζεν ὁ Ἀπόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρῃ. ἦν δὲ καὶ ὁ οὐρανὸς ὁ οἶκος τῶν θεῶν ὁ ἁγνὸς καὶ καθαρός. ἦν δὲ καὶ ἀγοραὶ, ἤγουν συνάθροισμα θεῶν. κύκλῳ δὲ ἔκειτο δίκην στεφάνου πλοῦτος πολύς. αἱ Μοῦσαι δὲ αἱ ἐν τῇ Πιερίᾳ τῷ ὄρει τῶν Θηβῶν [48]) κατοικοῦσαι, ἐξῆρχον τῆς ᾠδῆς, ὅμοιοι οὖσαι ταῖς μελπομέναις.

207. Ἐν τούτοις, φησὶν, ἦν καὶ λιμὴν ἀχέμαστος ἀγρίας θαλάττης, στρογγύλος, κατεσκευασμένος ἐκ πασσιτέρου, ὅμοιος λιμένι κυματουμένῳ. πολλοὶ δὲ δελφῖνες εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ ἅρμων, ἐπιθυμοῦντες ἰχθύων, ὅμοιοι τοῖς κολυμβῶσι. δύο δὲ δελφῖνες ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένοι ἀναφυσῶντες, ἦσθιον ἰχθύας, ὧν ὑποκάτω ὑπεστέλλοντο οἱ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένοι ἰχθύες. ἐπὶ δὲ τῷ αἰγιαλῷ ἐκάθητο ἁλιεὺς κατασκοπῶν τοὺς ἰχθύας. ἐκράτει δὲ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ δίκτυον

---

48) Montem Theſſaliae dicere voluit, quem cum Helicone confudit.

ἰχθύων, ὅμοιος ὢν τῷ μέλλοντι ῥίψαι δίκτυον· ἀμμέσον, ἤγουν ἀνὰ μέσον, καὶ συνεκόπη τὸ α, τὸ δὲ ν ἐτράπη συνήθως πρὸς τὸ ἔμπροσθεν σύμφωνον τὸ μ. οὕτω καὶ τὸ κατέβαλε κάββαλε, καὶ τὸ κατέπεσε, κάππεσε, καὶ ἕτερα. ἀναφυσιόωντες. ἀναφυσῶντες. σημείωσαι, ὅτι ἐν ταῖς μετοχαῖς ἡ ἐπένθεσις τοῦ ω, εἰ μὲν ἔχει τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν, βραχύνει καὶ τὸ πρῶτον ο, οἷον τηλεθόων, φυσιόων· εἰ δὲ μακρὰν, ἐκτείνει καὶ ἀμφότερα, αὐδώων. ἐθολίνων· ἔτρωγον. θοινάω θοινῶ τὸ εὐωχοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐθοίναον ἐθοίνων, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἐθοίνων. ἧστο. κανόνισον, ἕζω τὸ κάθημαι, ὁ μέλλων ἕσω, ὁ παρακείμενος ἧκα, ὁ παθητικὸς ἧσμαι, ὁ ὑπερσυντελικὸς ἥσμην, ἧσο, ἧστο.

216. Ἐν τούτοις δέ, φησιν, ἦν ἐζωγραφημένος καὶ ὁ Περσεὺς, τὸ γέννημα τῆς Δανάης, οὔτε ἁπτόμενος τῆς ἀσπίδος, οὔτε ἐκτὸς τῆς ἀσπίδος, θαυμαστὸν ἔργον, ἐπεὶ οὐδαμῶς ἦν ἱστάμενος. οὕτω γὰρ ὁ τεχνίτης αὐτὸν κατεσκεύασεν, ὥςτε δοκεῖν μὴ ἑστάναι ἐπί τινος. οὕτω κατεσκεύασεν ὁ Ἥφαιστος τὸν Περσέα χρυσοῦν· ἐφόρει δὲ ὑποδήματα πτερωτά· ἐν δὲ τοῖς ὤμοις ἔκειτο ξίφος χρεμάμενον ἀπὸ λώρου. τὸ ὤμοισιν δέ μιν οὕτω συντάσσεται· ἀμφιέκειτο δέ μιν, ἤγουν περὶ αὐτὸν ἔκειτο που ἐν τοῖς ὤμοις, ἄορ καὶ ξίφος μελάνδετον. καθ' ὑπερβατὸν γὰρ συντάσσεται ἡ ἀμφί. εἴη δ' ἂν μελάνδετον, ἢ τὸ μέλαιναν θήκην ἔχον, ὡς ἐκ δέρματος κατεσκευασμένην, ἢ τὸ ἐκ μέλανος σιδήρου δεδεμένον. ὁ δὲ Περσεὺς ὥςπερ νόημα ἐπέτητο. οὐδὲν γὰρ ταχύτερον τοῦ νοήματος. τὴν ῥάχιν δὲ αὐτοῦ πᾶσαν περιελάμβανεν ἡ κεφαλὴ τοῦ δεινοῦ θηρίου τῆς Γοργόνος. περιεῖχε δὲ τὴν

κεφαλὴν σακκούλιον ἀργυροῦν. τὸ δὲ ἀμφὶ δὲ μιν οὕτω συντάξεις· ἀμφιέθεε δὲ, ἤγουν περιελάμβανε καὶ περιεῖχέ μιν, καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος πίβυσις. ἐκρέμαντο δὲ ἀπὸ τοῦ σακκουλίου κροσσωτοὶ χρυσοῖ. εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔκειτο ἡ περικεφαλαία τοῦ Ἄιδου, μέλαινα οὖσα. αὐτὸς δὲ ἔφευγεν ἐοικὼς φοβουμένῳ. ὅπισθεν δὲ ἐκείνου ἐδίωκον αἱ Γοργόνες, ὁρμῶσαι καταπιεῖν αὐτόν. τὸ ἐρρώοντο δὲ κατὰ διάφρασιν, ἀντὶ τοῦ δυνατῶς ὥρμων. κινουμένων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ ἀσάμαντος, ἦχον ἀπετέλει ἡ ἀσπίς. ἐπὶ δὲ ταῖς ζώναις τῶν Γοργόνων δύο δράκοντες ἐκρέμαντο, κυρτοῦντες τῷ θυμῷ τὰς κεφαλὰς, ἐκίνουν δὲ τὰς γένυς καὶ τὴν γλῶτταν οὗτοι οἱ ὄφεις ὡς λείξοντες. ἐν ὀργῇ δὲ συνέκρουον τοὺς ὀδόντας ἀγρίως βλέποντες. αἱ δὲ τῶν Γοργόνων κεφαλαὶ λίαν ἦσαν φοβεραί. ἱππόται, ἤγουν ἱππότης. ἡ κλητικὴ ἀντὶ εὐθείας. ἔστι δὲ, ὡς εἴρηται, τοῦτο τὸ πάθος, Δρυόπων καὶ Αἰολέων, καὶ Βοιωτῶν. κλυτὸς ὁ κλειτὸς, ἤγουν ἔνδοξος, καὶ κλυτὸς ἤγουν ὀνομαστός. οὐκ ἀντιστρέφει δὲ· οὐ γὰρ εἴ τις κλυτὸς, ἤγουν ὀνομαστὸς, οὗτος καὶ κλειτὸς, ἤγουν ἔνδοξος· πολλοὶ γὰρ ἐπὶ κακίᾳ ὀνομαστοί. Ἀμφιγυήεις λέγεται ὁ χωλὸς, ὁ ἐξ ἀμφοτέρων θηλαδὴ τῶν γυίων ἤγουν τῶν ποδῶν πεπηρωμένος. γίνεται γοῦν ἀμφιγυόεις, καὶ τροπῇ τοῦ ο μικροῦ εἰς η, ἀμφιγυήεις, ὥσπερ χάρις χαρίεις, τιμὴ τιμήεις, αἴγλη αἰγλήεις. ἆορ τὸ ξίφος, κυρίως δὲ, ἡ σπάθη. ἐτυμολογηθείη δ' ἂν ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω, ἢ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ὁρῶ, τὸ ποιοῦν τὸν ἄνθρωπον μὴ ὁρᾶν· ἀοράσιας γὰρ ἐμποιητικὸν πᾶν ξίφος. ἐκτελαμῶνος. τελαμὼν ὁ λῶρος, ὁ ἀναφορεὺς τοῦ ξίφους καὶ τῆς ἀσπίδος, ἀπὸ τοῦ τλῶ τὸ καρτερῶ,

ὡς καρτερικὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ βαστακτικός. πᾶν δὲ μετάφρενον. Φρένες οὐ μόνον ὁ λογισμὸς, ἀλλ' ἤδη καὶ ὑμὴν τις ὁ ὑπεζωκὼς καλούμενος· τὸ γοῦν μετὰ τὰς σωματικὰς ταύτας Φρένας κατέναντι ἐν τῇ ῥάχει μέρος τοῦ σώματος, μετάφρενον λέγεται. καταχρηστικῶς δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ῥάχιν μετάφρενον λέγουσιν. Γοργοῦς. οὐ μόνον ἡ Γοργὼν τῆς Γοργόνος, ἀλλὰ καὶ ἡ Γοργὼ τῆς Γοργοῦς, ὡς τῆς Σαπφοῦς. οὕτω καὶ ἀηδόνος καὶ ἀηδοῦς, καὶ χελιδόνος καὶ χελιδοῦς. κίβυσις ἤγουν κιβωτὸς, ἢ πήρα ἀργυρᾶ. θαῦμα ἰδέσθαι, ἤγουν θαυμαστὴ εἰς τὸ ἰδέσθαι, καὶ θεάσασθαι αὐτὴν τινά. θύσανοι. παρ' Ὀππιανῷ θύσανοι τὰ πτέρα, ἐνταῦθα δὲ θύσανοι οἱ κροσσωτοὶ, ἤγουν τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα κομβία, ἤγουν κυμβία. ἀπὸ τοῦ θύω, τὸ ὁρμῶ, διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ εὐσάλευτον. περὶ κροτάφοισιν. κροτάφους ἐνταῦθα τὴν κεφαλὴν ὅλην νόει, ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν. κρόταφος γὰρ κυρίως ἡ μήνιγξ, ἡ μεταξὺ τῶν ὠτίων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν. τὸ Ἄϊδος ἢ κατὰ μεταπλασμὸν γέγονεν ἀπὸ τοῦ Ἀΐδου, οὗ ἡ εὐθεῖα ὁ Ἀΐδης, ἢ κλίνεται Ἄϊς Ἄϊδος, ὡς Πάρις Πάριδος. γίνεται δὲ Ἄϊς ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ εἴδω, εἴσω τὸ βλέπω κατὰ ἀποκοπὴν καὶ συστολὴν, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ νη στερητικοῦ καὶ τοῦ εἴδω εἴσω τὸ γινώσκω νῆϊς ὁ ἄγνωστος. τὸ ἐῤῥιγότι οὕτω κανονίζεται. ῥιγέω ῥιγῶ πρωτότυπον, ὁ μέσος παρακείμενος ἔῤῥιγα, καὶ ἐκ τούτου θέμα ἐῤῥίγω, ἡ μετοχὴ ὁ ἐῤῥίγων τοῦ ἐῤῥίγοντος, ἤγουν τρέμοντος. ῥιγόω ῥιγῶ τὸ ψύχομαι, ῥιγέω ῥιγῶ τὸ φρίσσω. ἐτιταίνετο. τείνω τὸ ἐξαπλῶ, δίφθογγον, τιταίνω δὲ, ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, ι. συστέλλεται δὲ διὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. ἐῤῥώοντο. ἔστιν ὄνομα θηλυκὸν ἐρωὴ ἡ ὁρμὴ, καὶ ἐκ

τούτου ῥῆμα ἐρωέω ἐρωῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ἐρωέομαι ἐρωοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐῤῥωεόμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἐῤῥωέοντο, καὶ συγκοπῇ τοῦ ε ἐρώοντο. αὐξάνει δὲ χρονικῶς κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ρ, ὥσπερ καὶ τὸ ἔρδω τὸ πράττω, ἔρδον ὁ παρατατικὸς, ὡς τὸ, (Hom. Il. α. 315).

ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελήεσσας ἑκατόμβας.

τὸ μαπέειν εἰς δεύτερον ἀόριστον. ἀπὸ τοῦ μάρπω τὸ καταλαμβάνω γίνεται μαρπεῖν, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ρ μαπέειν κατ' ἐπέκτασιν. καὶ τὸ βαινούσεων δὲ ἐπέκτασιν ἔχει τοῦ ε. ἀπηωρεῦτο. τὸ θέμα αὐωρῶ τὸ κρεμῶ, καὶ τὰ παθητικὸν αὐωροῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἠωρούμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἠωροῦντο καὶ ἠωρεῦντο Αἰολικῶς, καὶ ἀπηωρεῦντο. κάρηνα. ἡ κάρα καὶ κρὰς, καὶ τὸ κάρα καὶ τὸ κάρηνον.

236. Ὑπεράνω δέ, φησι, τῶν Γοργόνων ἐν τῷ πλάτει τῆς ἀσπίδος ἄνδρες ἐμάχοντο μεθ' ὅπλων· οἱ μὲν μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας πόλεως, καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδίων γονέων· οἱ δὲ ὁρμῶντες πορθῆσαι τὴν πόλιν. πολλοὶ μὲν ἔκειντο ἐξ ἑκέτων, οἱ πλέονες δὲ ἐμάχοντο ἔτι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπάνω τῶν πύργων ἱσταμέναι μέγα ἐβόων καὶ ἐθρήνουν. κατέξεον δὲ τὰς παρειὰς, ζώσαις ὁμοίαι. ὅπερ ἦν ἔργον τοῦ κλυτοῦ Ἡφαίστου, ἦγουν ἐπιτήδευμα καὶ σόφισμα τοῦ κατεσκευάσαντος τὴν ἀσπίδα. ἄνδρες δὲ γέροντες ὁμοῦ ἀπὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐξῆλθον. ὕψωσαν δὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῶν φοβούμενοι. οἱ δὲ παῖδες αὐτῶν ἐμάχοντο. αἱ δὲ Κῆρες, ἦγουν αἱ θανατηφόροι Μοῖραι, μέλαιναι οὖσαι κατὰ τὴν ζωγραφίαν,

ὀπίσω τῶν μαχομένων ἵσταντο κρύζουσαι τοὺς ὀδόντας. Φοβεραὶ δὲ καὶ φοιναὶ καὶ ἄγριαι οὖσαι ἐμάχοντο ὑπὲρ τῶν πιπτόντων, ὁρμῶσαι ὥσπερ γύπες ἢ κόρακες εἰς τὰ πτώματα ἐπεθύμουν πιεῖν αἷμα νεκρικῶν, ὃν δὲ πρῶτον κατέλαβον νεότρωτον, περὶ μὲν τῷ σώματι ἐκείνου ἐπήγνυον τοὺς μεγάλους ὄνυχας, ἡ ψυχὴ δ' ἐκείνου κατήρχετο εἰς ᾅδου τον ψυχεινὸν καὶ ψυχρὸν τάρταρον· αἱ δὲ χεῖρες ἡνίκα ἐπλήσθησαν τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, ἐκεῖνον μὲν ἔρριπτον ὀπίσω, ὑπέστρεφον δὲ εἰς τὸν πόλεμον πάλιν.

Τρεῖς φασὶν εἶναι τὰς Μοῖρας Ἕλληνες, Κλωθώ, Λάχεσιν καὶ Ἄτροπον. τὴν μὲν ὡς ἐπικλώθουσαν ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ὑπὸ γένεσιν τὸ εἱμαρμένον. τὴν δὲ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνω, ὡς ἐπιλληροῦσαν τῷ μὲν ἀγαθὸν, τῷ δ' ἐναντίον. τὴν δὲ Ἄτροπον, ὡς ποιοῦσαν τὸ ἀποκληρωθὲν ἀμετάτρεπτον. [49]).

Τὸ ἐμαρνάσθην ἀπὸ τοῦ μάρνημι τὸ μάχομαι, οὗ τὸ παθητικὸν μάρναμαι. μαρνάω δὲ μαρνῶ τὸ μάχομαι, ἀπὸ τοῦ μη στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ ἀρνῶ τὸ διαλλάσσω. ἐν ταῖς διαλλαγαῖς γὰρ οἱ παλαιοὶ ἄρνας ἔθυον. πολεμήϊα. τὸ πολεμήϊον πολέμειον ἦν κτητικῶς, καὶ διαλύσει πολεμέϊον, καὶ ἐκτάσει πολεμήϊον. τοῦ πραθέειν τὸ ἐντελὲς καὶ οἷον ὑγιὲς, πραθεῖν, ἀπὸ τοῦ πέρθω εἰς δεύτερον μέλ-

---

49) Quae hic de Parcis inſeruntur, pertinent ad v. 257. Potuere tamen facile ab ipſo Scholiorum auctore hoc loco interpoſita eſſe.

λοντα, κατὰ μετάθεσιν τοῦ α καὶ ἐπεκτάσει τοῦ ε πραθέειν. τὸ κέατο Ἰωνικόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἔκειντο, τὸ δὲ Ἰωνικὸν ἐκέατο, καὶ ἀφαιρέσει κέατο, ἀπὸ τοῦ τρίτου τῶν ἐνικῶν, ὥςπερ ἐτετύφατο, ἐπεποιέατο. οὐ μόνον δὲ προστίθεται τὸ α, ἀλλὰ καὶ ἡ παραλήγουσα συστέλλεται· χωρὶς τῶν εὐκτικῶν, τοῦ τυπτοίατο, καὶ τῶν ὁμοίων. θῆρις ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ θαίρω, τὸ τύπτω. βρεσβῆες. ἰστέον ὅτι πρέσβυς ὁ γέρων οὐ κλίνεται πρέσβυος, ὡς μονογενὲς, ἀλλὰ πρέσβεως, συνεξακολουθοῦν τῷ πήχεως καὶ πελέκεως. ἐπεὶ γὰρ διὰ τοῦ ω μεγάλου κλίνουσι ταῦτα οἱ Ἀττικοὶ, ἀναγκαίως καὶ τὰ παραλήγοντα τῶν Φωνηέντων εἰς ε μεταβάλλουσι. τούτου ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν πρέσβεες, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἢ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, πρεσβῆες, καταβιβαζομένου καὶ τοῦ τόνου διὰ τὴν λογικὴν ἔκτασιν, ὡς πολλάκις εἴρηται. διφορεῖται δὲ ἡ παραλήγουσα, ὥςπερ ἐν τῷ τεθνειώς. καὶ γὰρ κἀκεῖ ἀπὸ τοῦ τεθνεὼς ἢ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἢ κατὰ τροπὴν τοῦ ε εἰς η τεθνειὼς γίνεται, διφορούμενον κατὰ τὴν γραφήν. τὸ ἔσαν ἀπὸ τοῦ ἦσαν κατὰ συστολήν. τὸ δὲ ἦσαν, ὁ σημαίνει τὸ ἐξῆλθον, ἀπὸ τοῦ εἶμι. τούτου γὰρ παρατατικὸς εἶν, τὰ πληθυντικὰ ἴμεν, ἴτε, ἴσαν. τὰ γὰρ εἰς μι ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν καὶ παθητικῶν συστέλλουσι τὴν παραλήγουσαν. γῆρας τὸ μέμαρπον· μάρπω τὸ καταλαμβάνω, ὁ μέλλων μάρψω, ὁ ἀόριστος ἔμαρψα, ὁ δεύτερος ἔμαρπον, καὶ Ἰωνικῷ ἀναδιπλασιασμῷ, ἐμέμαρπον· τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἀφαιρέσει τοῦ ε, μέμαρπον. δειδιότες. δίω θέμα, ἀφ' οὗ γίνεται καὶ τὸ διώκω, δίσω, δέδικα· ὁ μέσος δέδια· δεδιὼς ἡ μετοχὴ, καὶ δειδιὼς κατ' ἐπέκτασιν. ἢ δείδω τὸ φοβοῦμαι, δείσω, δέδεικα, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ κ, καὶ συ-

στολῇ τῆς παραληγούσης, δέδια. ἡ μετοχὴ κατ' ἐπέκτασιν, δειδιώς. πᾶσαι δ' ἄρ'. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γὰρ. εὕρηται γὰρ τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γὰρ, καὶ τὸ γὰρ ἀντὶ τοῦ δὲ, διὰ τὰ μέτρα. 50) ὥςπερ τὸ παθέειν, οὕτω καὶ τὸ πιέειν πάθος ἔχει ἐπέκτασιν. ὅτι εἰς τὸ βαλλ' ὄνυχας ε μόνον κουφίζεται, ὥςπερ καὶ ἐν τῷ πόσσ' ἀπαλοῖσιν ι. τὸ κατεῖεν εἰς μέσον παρακείμενον, οὕτως· εἶω τὸ πορεύομαι, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ παρακείμενος εἶκα, ὁ μέσος εἶα, εἶας, εἶεν· ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἦει καὶ ἦλθεν εἰς ὑπερσυντελικὸν κατ' ἔκτασιν Ἀττικήν. τάρταρον εἰς κρυόεν θ'. ὅτι τάρταρος ἀπὸ τοῦ τείρω τὸ δαμάζω. ὁ δεύτερος ἀόριστος ἔταρον, τάρος γίνεται, καὶ κατὰ ἀναδίπλωσιν τάρταρος, ὥςπερ ἀτηρὸν ἀταρτηρὸν, δάπτω δαρδάπτω. αὐδὲ Φρένας εὖτ' ἄρ' ἔσαντο 51). ἔσαντο, ἔω τὸ πληρῶ. ὁ μέλλων ἔσω, ὁ ἀόριστος ἧσα καὶ ἔσα κατὰ συστολήν, ὁ μέσος ἐσάμην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἔσαντο. ἀπὸ τούτου γίνεται καὶ τὸ ἔντο κατὰ συγκοπήν, παρ' Ὁμήρῳ, ὡς τὸ ἐξ ἔρον ἔντο. καὶ τὸ ἔσαν εἰς πρῶτον ἀόριστον, κατὰ συστολήν.

257. Σὺν τούτοις δέ φησιν ἵσταντο ἐζωγραφημέναι ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ αἱ Μοῖραι. λέγω δὲ ἡ Κλωθώ, καὶ ἡ Λάχεσις. ἡ μέν τοι Ἄτροπος, ἡ καὶ αὐτὴ Μοῖρα ἐστὶν, ἐλάττων ἦν, οὐ μεγάλη,

---

50) Gloſſa haec in edit. Veneta deſideratur, quam unde *Heinſius* intulerit, dicere non habeo.

51) Scriptura nunc vulgaris eſt ἔντ' ἀρέσαντο. Illam, praeter *Ioannem Diaconum*, exhibet quoque Trincavell.

ἀλλ' ὅμως τῶν ἄλλων θεαινῶν μεγαλωτέρα ἦν καὶ ἀρχαιοτέρα. πᾶσαι δὲ αἱ Μοῖραι ἔνεπεν ἐνὸς νεκροῦ πόλεμον ἐποίησαν ἰσχυρὸν, καθάπερ γύπες ἔνεπεν πτώματος. πρὸς ἀλλήλας δὲ ἔβλεπον δεινῶς. ἐνέβαλον δὲ χεῖρας καὶ πόδας πρὸς ἀλλήλας μαχόμεναι. πλησίον δὲ τῶν Μοιρῶν ἵστατο ἡ Ἀχλὺς, ὡς θεὰ, ἦγουν ἡ ἐπὶ θανάτῳ σκότωσις, ἣν καὶ αὐτὴν προσωποποιεῖ ὁ ποιητής. ἦν δὲ κεκαυμένη καὶ ἀθλία, κατὰ τὸ χρῶμα κιτρίνη, κατάξηρος, συμπεπτωκὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, παχύπους, ὡς ὑδεριῶσα, μακροὺς ἔχουσα ὄνυχας, ὡς ἀτημέλητος. ἧς ἐκ τῶν ῥινῶν μῦξαι ἔῤῥεον, ἐκ δὲ τῶν σιαγόνων ἐχεῖτο εἰς γῆν αἷμα. ἡ δὲ καταπολὺ ἐκλελυμένη ἵστατο. πολὺ δὲ χῶμα ἐπέτρεχε τοὺς ὤμους αὐτῆς, ὡς ἀῤῥώστου καὶ ἀτημελήτου. ἦν δὲ καὶ ἐν δάκρυσι διάβροχος. συντάσσεται δὲ καὶ τοῦτο καθ' ὑπερβατὸν, οὕτως· ἡ δὲ Ἀχλὺς εἱστήκει, ἁπλήτως καὶ μεγάλως σεσαρυῖα καὶ ἐκλελυμένη, μυδαλέα καὶ διάβροχος οὖσα ἐν δάκρυσι. πολὺ δὲ χῶμα ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτῆς ἔκειτο. ταῦτα δὲ πάντα ἁρμόζουσι τοῖς ἐγγὺς θανάτου οὖσι καὶ ἀῤῥωστοῦσιν, ἢ καὶ ἄλλως πῶς κακῶς ἔχουσιν. ἆψ. ἤγουν ὀπίσω, γινόμενον ἀπὸ τοῦ ὀπίσω κατὰ ἔκθλιψιν τοῦ ο μικροῦ, καὶ τροπὴν Δωρικὴν τοῦ ω μεγάλου εἰς α, καὶ κρᾶσιν τοῦ π καὶ σ εἰς ψ, προγραφομένου κατά τινας καὶ τοῦ ι. μῶλον. μῶλος ὁ πόλεμος, ὁ μὴ ὅλους ποιῶν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ κολοβούς. δράκων. τὸ θέμα δέρκω τὸ βλέπω, ὁ μέλλων δέρξω, ὁ ἀόριστος ἔδερξα, ὁ δεύτερος ἔδρακον, καὶ μεταθέσει τοῦ α ἔδρακον, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε δράκον. αὐσταλέη, ἡ κατάξηρος, ἀπὸ τοῦ εὔω εὔσω τὸ φλογίζω, εὐσταλέα καὶ αὐσταλέα τροπῇ Δωρικῇ τοῦ ε εἰς α. τὸ καταπεπτηυῖα καὶ ἀπὸ τοῦ πτήσσω

τὸ μετὰ Φόβου κεῖμαι, καὶ ἀπὸ τοῦ πτῶμι, τροπῇ τοῦ ω μεγάλου εἰς η. εἰς παρακείμενον ἀποβολῇ τοῦ κ. κατατεπτωκὼς δὲ λέγεταί τις ὑπὸ λιμοῦ, ὁ τὰς σάρκας κοιλανθεὶς καὶ ῥυτιδωθείς. τὸ σεσαρυῖα· ἐνταῦθα ταυτὸ δύναται τῷ καταπεπτηυῖα. σαίρω γὰρ ἐστὶ τὸ μειδιῶ, ὁ μέλλων σαρῶ, ὁ μέσος παρακείμενος σέσηρα καὶ σέσαρα. σεσηρυῖα νῦν, ἤγουν ἀκόυσιόν τι μειδίασμα πάσχουσα, καὶ οἱονεὶ χαίνουσα ὑπὸ λειποσαρκίας, καὶ τῆς τοῦ δέρματος ῥυτιδώσεως. κατενήνοθεν. τὸ θέμα θέω τὸ τρέχω, καὶ μετὰ τῆς εν προθέσεως ἐνθέω, καὶ κατὰ μετάθεσιν ἐνέθω· ὁ μέλλων ἐνέσω, ὁ παρακείμενος ἤνεκα, ὁ μέσος ἤνοθα, καὶ Ἀττικῶς ἐνήνοθα, ἐνήνοθας, ἐνήνοθεν, ἤγουν ἐπέτρεχεν.

270. Πλησίον δέ φησιν ἐκείνων ἦν πόλις εὔκτιστος. χρυσαῖ δὲ πύλαι ἐφύλασσον τὴν πόλιν ἐκείνην ἑπτὰ, ἠρμοσμέναι καὶ κεκλεισμέναι ἐν ὑπερθυρίοις, ἤγουν τῇ Φλιᾷ, ἢ ἐν κλείσιν. ἐξ ὧν δὲ λέγει, τὰς ἑπταπύλους Θήβας νοεῖν δίδωσιν. οἱ δὲ ἄνδρες τῆς πόλεως εὐφραίνοντο ἔν τε χοροῖς καὶ ἄλλαις εὐφροσύναις. οἱ μὲν γὰρ ἦγον ἀνδρὶ τινὶ νύμφην ἐπαινῶ ἀμάξης εὐσώτρου, καὶ εὐσιδήρου. ἐπίσωτρον γὰρ τὸ κύκλῳ τοῦ τροχοῦ σίδηρον. ἠγείρετο δὲ πολὺς ὕμνος, ἤγουν ἐπιθαλάμιος ᾠδή. ἐν χερσὶ δὲ δούλων ἀπὸ δᾴδων ἡμμένων ἔλαμπε πῦρ μακράν. αἱ δὲ γυναῖκες θάλλουσαι τῇ τῶν ἱματίων λαμπρότητι, ἠγοῦντο ἔμπροσθεν. ἐν ταύταις δὲ ἄλλοι χορεύοντες εἵποντο. καὶ τούτων οἱ μὲν ηὔλουν· κύκλῳ δὲ αὐτῶν ἐκλᾶτο ὁ ἦχος τοῦ αὐλοῦ. αἱ δὲ γυναῖκες τῇ εὐρυθμίᾳ τοῦ αὐλοῦ ἀκολουθοῦσαι ἐχόρευον. ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους νέοι αὐλοῦντες ἦρχοντο· οἱ μὲν ὀρχούμενοι, οἱ δὲ παί-

ζοντες καὶ γελῶντες· ἕκαστος δὲ ὑπ' αὐλητῇ ἔκιον καὶ ἤρχοντο, ἦγον ἕκαστος εἶχεν αὐλητὴν, ὑφ' ᾧ ὠρχεῖτο καὶ ἔπαιζε. πᾶσαν δὲ τὴν πόλιν εὐφροσύναι καὶ λαμπρότητες εἶχον. ὅτι τὸ ἀραρυῖα συστολὴν ἔχει τοῦ η εἰς α. ἀρηρυῖα γὰρ τὸ ἐντελὲς, οὕτως, ἀρέω, ἀρῶ, ὁ μέλλων ἀρέσω, ὁ μέσος παρακείμενος ἦρα καὶ ἄρηρα Ἀττικῶς. καὶ Αἰσχύλος· (Prometh. vinct. v. 60.)

Ἄρηρεν ἥδε γ' ὠλένη δυσεκλύτως.

ἡ μετοχὴ ὁ ἀρηρὼς, καὶ τὸ θηλυκὸν ἡ ἀρηρυῖα. ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ὀρώρει συστολὴν ἔχει τοῦ ω μεγάλου εἰς ο μικρόν. ὄρῤῥω γὰρ τὸ διεγείρω. ὁ μέλλων ὀρῶ, ὁ μέσος παρακείμενος ὦρα, καὶ Ἀττικῶς ὄρωρα, ὁ ὑπερσυντελικὸς ὤφειλεν εἶναι ὡρώρειν· τὰ γὰρ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέως ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ χρονικῶς μεγεθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελικῷ. ὥστε συστολὴν ἔχει τὸ ὀρώρει διὰ τὴν τοῦ μέτρου ἀνάγκην. τὸ δαΐδων ἐντελὲς ἐστὶ τοῦ δᾳδῶν. ἀπὸ γὰρ τοῦ δαίω τὸ καίω δαΐς καὶ δᾴς. ὀξύνεται δὲ τὸ δᾴς, ὅτι τὰ ὀξυνόμενα ἐν τῇ συναιρέσει πάλιν ὀξύνεται. ἑσταὼς, ἑστὼς, δαΐς δᾴς, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ εἰλύφαζεν ἀπὸ τοῦ εἴλη ἡ λαμπρότης καὶ τοῦ Φῶ τὸ λάμπω, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. τεθαλυῖαι. θάλλω, ὁ μέλλων θαλῶ, ὁ παρακείμενος τέθαλκα, ὁ μέσος τέθηλα, ἡ μετοχὴ ὁ τεθηλὼς, τὸ θηλυκὸν ἡ τεθαλυῖα. ἵεσαν ἦγουν ἔπεμπον· τὸ θέμα ἵημι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἵην, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἵεσαν. τὸ ἐκώμαζον, ἢ ἐτραγῴδουν, ἀκολουθοῦντες τῷ αὐλῷ, ἢ πρὸς τὴν κώμην ἀπήρχοντο σὺν τῷ αὐλῷ. οἷόν ἐστι καὶ τὸ Κωμάζω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ. (Idyll. III. 1.)

285. Τινὲς δέ φησιν τῶν τῆς πόλεως ἐκείνης ἀναβάντες ἵππους ἔμπροσθεν τῆς πόλεως ἔτρεχον. ἀροτῆρες δὲ ἠροτριῶν, ἀνεσταλμένους, ἦγουν ἀνεζωσμένους ἔχοντες τοὺς χιτῶνας. ἦν δὲ καὶ χωρίον βαθύ. οἱ μὲν οὖν ἐκείνων ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον τὰ πέτηλα, ἤγουν τὰς καλάμας τὰς ἀπορμυδουμένας, διὰ τὸν ἄσταχυν. τὰ καὶ καταβαρούμενα ὑπὸ τῶν ἀσταχύων, ἅτε δὴ ὂν ὂντα τῆς Δήμητρος. οἱ δὲ ἐδέσμουν τὰ χειρόβολα καὶ ἔῤῥιπτον εἰς τὴν ἅλωνα. οἱ δὲ ἐτρύγων ἀμπέλους, κρατοῦντες μαχαίρας, ἄλλοι δὲ ἔφερον λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν τρυγώντων ἐν καλαθίσκοις βότρυας λευκοὺς καὶ μέλανας ἀπὸ μεγάλων κλάδων καταβαρουμένων ἐν Φύλλοις καὶ ἀργυραῖς ἕλιξιν, ἃς ψαλίδας φαμὲν ἰδιωτικῶς. τὸ δὲ ἐκ δευτέρου λεγόμενον, οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν, δοκεῖ ἐπανάληψις εἶναι. συντάσσεται δὲ οὕτως· οἱ δὲ καὶ οὗτοι, ἤγουν οἱ εἰρημένοι, ἔφερον αὐτὰ ἐν ταλάροις. ὅτι δὲ καὶ τὰ μακρὰ κουφίζονται, δῆλον ἀπὸ τοῦ

Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι,

παρ' Ὁμήρῳ. (Il. α. 117.) τὸ δὲ, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο, ἀντὶ τοῦ κλυτὸν ἔργον, τὸ πληθυντικὸν ἀντὶ ἑνικοῦ, καὶ Ὅμηρος (Il. α. 107.)

Αἰεί τοι τὰ κακ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι,

ἤγουν φίλον. πλησίον δὲ αὐτῶν κλῆμα ἦν χρυσοῦν, μέγα ἔργον τοῦ φρονιμωτάτου Ἡφαίστου, σειόμενον καὶ κινούμενον ἐν Φύλλοις καὶ ἀργυραῖς κάμαξιν, ἤγουν ἕλιξιν. ἢ χάραξι κατα-

βαρούμενον σταφυλαῖς, αἱ μέλαιναι ἦσαν. οἱ μὲν οὖν τῶν ἀνδρῶν ἐκένουν τὰς σταφυλὰς ἐν τοῖς ληνοῖς (τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ, ἐτρύπεον) ἢ συνθέλιβον τοῖς ποσίν. οἱ δὲ ἤρυον καὶ ἤντλουν τὸν οἶνον. ἄλλοι δὲ ἐμάχοντο κονδυλίζοντες ἀλλήλους, ἤγουν τῷ γρόνθῳ βάλλοντες, καὶ ἀπὸ τῶν ἱματίων ἕλκοντες. οἱ δὲ ἐκυνήγουν λαγωούς, ἄνδρες ὁμοῦ κυνηγέται, καὶ ὀξυόδοντες κύνες, ἔμπροσθεν τῶν ἀνδρῶν πορευόμενοι δηλονότι. οἱ μὲν κύνες ἐφιέμενοι καταλαβεῖν τοὺς λαγωούς, οἱ δὲ λαγωοὶ ἐφιέμενοι ἐκφυγεῖν. προπάροιθε πόληος. τὸ πόληος ἔκτασιν ἔχει. πόλις γὰρ πόλιος κοινῶς, καὶ πόλεως Ἰωνικῶς, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, πόληος. ἤρεικον. ἤγουν ἔσχιζον. ἐρύκω τὸ κωλύω, ψιλόν. ἀφ' οὗ καὶ ἔρυξ ἔρυκος κύριον. ἐρείκω δὲ τὸ κόπτω δίφθογγον. ἀφ' οὗ καὶ ἔτνος ἐρεικτὸν, ὡς παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει· (Ran. 505. Brunck.)

Ἔτνους κατερεικτοῦ χύτρας δύ' ἢ τρεῖς.

τὸ ἐπιστολάδην ἀντὶ τοῦ κοσμίως καὶ ἀνεσταλμένως. τὸ δὲ ἐστάλατ' ἤγουν ἐστάλαται, ἀντὶ τοῦ ἀνεζωσμένοι ἦσαν. οἱ γὰρ περὶ ἐργασίαν ἀσχολούμενοι ἀνεζωσμένοι τὰ ἄκρα τῶν ἱματίων εἰσίν. Ἰωνικὸν δὲ τὸ ἐστάλαται, ὡς τὸ τετύφαται, ἀπὸ τοῦ στέλλω τὸ κοσμῶ, οὗ τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου ἔσταλται, καὶ πλεονασμῷ τοῦ α ἐστάλαται, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν. τὸ κορυνιόεντα διφορᾶται. καὶ γὰρ καὶ κορωνιόεντα γράφεται, ἤγουν μέλανα· καὶ γὰρ τῶν ἀσταχύων οἱ μὲν λευκοὶ, οἱ δὲ πυρροὶ, οἱ δὲ μέλανες, οἱ καὶ τῶν ἄλλων διαφορώτεροι. ἢ κορυνιόεντα, ἤγουν ῥαβδώδη, καὶ δι' εὐκαρπίαν εὔογ-

κα· κορύνη γὰρ ὁ ῥάβδος· ἑλλεδανὸς ὁ δεσμὸς, ἀπὸ τοῦ ἕλω τὸ κρατῶ καὶ τοῦ δέω τὸ δεσμῶ, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. τὸ πίτνω ἀπὸ τοῦ πέτω, πλεοναςμῷ τοῦ ν. ἔστι δὲ καὶ πίτνω καὶ πιτνῶ· ἀλωὴ, ὁ ὁμαλὸς τόπος, ἐν ᾧ τὶς ἀλωήσει καὶ συντρίψει στάχυας· ἡ μὲν οὖν ἄλως, ἢ καὶ ἄλων λέγεται, καὶ ἀλωὴ. οὐ μέν τοι πᾶσα ἀλωὴ καὶ ἄλως, καὶ γὰρ καὶ οἱ τῶν ἀμπελώνων χῶροι ἀλωαί. τάλαρος ὁ καλαθίσκος ἀπὸ τοῦ ταλὸς καὶ καρτερικὸς εἶναι, ἤγουν βαστακτικὸς τοῦ ἐντὸς ὄγκου. τὸ ἐφόρευν καὶ ἤρευν, καὶ τὰ τοιαῦτα Αἰολικά εἰσιν, ἀπὸ τοῦ ἐφόρουν καὶ ἤρουν γινόμενα, τροπῇ τοῦ ο εἰς ε. τρυγητὴρ ὁ τρυγῶν, ὡς ἰατήρ. ἐλίκεσσιν, ἤγουν ψαλίσιν. ἰστέον δὲ ὅτι οἱ ποιηταὶ τὰς εἰς ες λήγούσας εὐθείας τῶν πληθυντικῶν προστιθέντες τὸ ι, ποιοῦσι δοτικὰς τῶν πληθυντικῶν· οἷον Αἴαντες Αἰάντεσσιν, ὄνυχες ὀνύχεσσιν. ἕλικες ἑλίκεσσιν. ἕλιξ δέ ἐστιν ἡ λεγομένη τοῦ κλήματος ψαλὶς, ἀπὸ τοῦ ἑλίσσω τὸ συστρέφω γινομένη. συνεστραμμένη γὰρ ἐστι καὶ ἐπικαμπής. κάμαξ. εἰ μὲν τὴν ἕλικα σημαίνει, ἀπὸ τοῦ κάμπτω, ὡς ἐπικαμπὴς, εἰ δὲ τὴν χάρακα, ἀπὸ τοῦ κάμνω. κάμνει γὰρ τὸ χαράκιον ἀνέχον τὸ κλῆμα. καρχαρόδοντε κύνε. χαυλιόδοντα μὲν λέγοντες, ὅσα ἔχουσι τοὺς ὀδόντας ἐξεστηκότας τοῦ στόματος, οἷον ἐλέφας καὶ χοῖρος. καρχαρόδοντα δὲ, ὅσα ἐντὸς μὲν ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, καὶ οἷον κεχαραγμένους, οἷον λέων, πάρδαλις, λύκος, κύων.

305. Πλησίον δέ φησι ταύτης τῆς ἱστορίας ἱππεῖς ἀγωνισταὶ ἠγωνίζοντο, ἕνεκεν δὲ τῶν στεφάνων ἐμάχοντο ἢ ἐν ταῖς ἀγῶσιν αὐτοῖς ἐμάχοντο. ἀναβεβηκότες δέ τινες ἡνίοχοι.

ἦγουν καβαλλάριοι, ἐπάνω δίφρων εὐκατασκευάστων ἀπέλυσαν τοὺς ταχεῖς ἵππους, ἐνδόντες τοὺς χαλινούς. τὰ δὲ ἅρματα τὰ κεκολλημένα, ἦγουν αἱ ἅμαξαι τοῦ δίφρου, ἐπέτοντο τῷ δρόμῳ τῶν ἵππων. αἱ πλῆμναι δὲ καὶ αἱ τρύπαι τῶν τροχῶν μέγα ἤχουν. οἱ μὲν οὖν διηνεκῆ εἶχον τὸν ἀγῶνα· οὐδὲ γὰρ ἦν γεγραμμένη ἐν αὐτοῖς ἡ νίκη, ἀλλ' ἦν ἔτι ἄγνωστος. ἔκειτο δὲ καὶ μέγας τρίπους ἐν τοῖς τοῦ ἀγῶνος, χρυσοῦς, γέρας τῷ νικήσαντι, ἔργον ἐπαινετὸν τοῦ Ἡφαίστου. καὶ μόθον [52]). μόθος ἀπὸ τοῦ μὴ ὁρᾶσθαι, ἦγουν ἐπιστρέφεσθαι καὶ φροντίζειν ἄλλου τινὸς πράγματος τὸν μαχόμενον, ἀλλὰ μόνου τοῦ πολέμου γίνεσθαι. ῥυτὰ τὰ χαλινά, ἀπὸ τοῦ ἐρύω τὸ ἑλκύω, κυρίως δὲ τὰ λεγόμενα ῥέτεινα. ἡνία ὁ χαλινός, ἀπὸ τοῦ ἀνιῶ τὸ λυπῶ. κημὸς ἀπὸ τοῦ κάμνω. φημὸς ἀπὸ τοῦ ἵφιμος εἶναι, ἦγουν στερρός, χαλινὸς ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τὴν ἶνα. φορβειὰ δὲ τὸ καπίστριον τὸ τῇ φορβῇ τοῦ ἵππου ἁρμόζον. πολλήεντα. ἡ πόλλησις διχῶς· κατὰ ἁρμονίαν καὶ κατὰ πρόσφυσιν, ὡς ἐπὶ ξύλων καὶ μετάλλων. πλήμνη ἡ τοῦ τροχοῦ τρύπα, ἡ πληρουμένη ὑπὸ τῶν ἀξονίων, ἢ πλῆμναι αὐτὰ τὰ ἀκροξόνια. νίκη ἐπηνύσθη, ἦγουν ἐτελειώθη, ἐπὶ τοῦ ἀνύω. τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἕω, τὸ πληρῶ. καὶ γίνεται ἕνω, καὶ ἄνω, καὶ ἀνύω, τροπῇ Δωρικῇ του ε εἰς α. παρά τισι μέν τοι ψιλοῦται, παρά τισι δὲ δασύνεται. τρίπος συγκοπῇ Αἰολικῇ τοῦ υ· ἔστι δὲ τρίπους κρατὴρ

---

52) Sic quoque Trincavell. edidit. Tanta autem fuit Grammatici oſcitantia, ut tam apertum ſcribendi vitium intactum relinqueret et gloſſa adeo inſtrueret.

μέγας, τρεῖς πόδας ἔχων, ὁ νῦν βαρβαρῶς λεγόμενος χοτζᾶς.

314. Περὶ δὲ τὴν ἴτυν φησὶ καὶ τὴν περιφέρειαν, ἤγουν τὸ ἄκρον τῆς ἀσπίδος, ἣν ἐζωγραφημένος ὁ Ὠκεανὸς, ἤγουν ἡ κύκλῳ τῆς γῆς θάλασσα, παρόμοιος πλημμυροῦντι τινὶ πελάγει· περιεῖχε δὲ ὅλου τὸ σάκος τὸ ποικίλον. εἰς αὐτὸν δὲ τὸν Ὠκεανὸν κύκνοι μεγάλως ἐφώνουν, οἱ πολλοὶ ἔπλεον ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον ὕδωρ. ἐκλονοῦντο δὲ τουτέστιν ἐκινοῦντο καὶ ἰχθύες ἐκεῖ. θαῦμα δὲ ἐνεποίει ἡ σοφία τῷ Διΐ, δι' ὃν ὁ Ἥφαιστος κατεσκεύασε τὴν ἀσπίδα ἐκείνην. τοῦτο δὲ τὸ σάκος ὁ Ἡρακλῆς ἐκλινει εὐκόλως ἐν ταῖς ἰδίαις χερσίν· ἐπεὶ δὲ ὡπλίσθη ὁ Ἡρακλῆς, ἀνέβη εἰς τὸν δίφρον, ὅμοιος ἀστραπῇ, κούφως. ὁ δὲ Ἰόλαος ὁ ἡνίοχος σὺν τούτῳ ἐπιβὰς τοῦ δίφρου ἡνιόχει τὸ ἅρμα. ἴτυς ἡ περιφέρεια τοῦ ἅρματος, ἤγουν ὁ γύρος, ἀπὸ τοῦ ἴω τὸ πορεύομαι, ἡ κύκλῳ διϊοῦσα. Ὠκεανὸς ἀπὸ τοῦ ὠκέως νάειν. στιβαρὸν ἀπὸ τοῦ στείβω τὸ περιπατῶ, οὗ ὁ δεύτερος ἀόριστος ἔστιβον· τὰ γὰρ στιβαρὰ τῶν πίλων ἐκ τοῦ πατεῖσθαι. ὅτι στεροπὴ καὶ ἀστραπὴ, καὶ ἀστεροπὴ, τὸ αὐτό ἐστιν· ἀλλὰ τὸ μὲν στεροπὴ ἀπὸ τοῦ στερίσκειν ὀπὸς καὶ φωνῆς, διὰ τὸ πολλοὺς γίνεσθαι ἐμπλήκτους καὶ ἐμβροντήτους ἀπὸ τῶν ἀστραπῶν· ἀστεροπὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ὄπτεσθαι καὶ βλέπεσθαι ὡς ἀστήρ. ἀστραπὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ὡς ἀστέρας ἱάπτειν καὶ πέμπειν. τὸ βιβὰς ἀναδίπλωσιν ἔχει Ἰωνικήν. βὰς γὰρ ἦν ἀπὸ τοῦ βίβημι, εἰς δεύτερον ἀόριστον, ἢ καὶ εἰς παρατατικόν.

325. Πλησίον δὲ αὐτῶν, φησὶν, ἦλθεν ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ παραθαρσύνουσα αὐτοὺς εἶπε· Χαίρετε οἱ ἀπὸ Λυγγέως τοῦ ἐνδόξου καταγόμενοι, νῦν δὴ ὁ Ζεὺς δίδωσιν ὑμῖν νίκην, ὥστε φονεῦσαι τὸν

Κύκνον καὶ ἐνδῦσαι αὐτὸν τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σοὶ δὲ, ὦ Ἡρακλῆς, ἐρῶ ἄλλό τι, ἡνίκα τὸν Κύκνον στερήσῃς ἀπὸ τῆς ζωῆς, τοῦτον μὲν ἄφες ἐκεῖ ἔνθα πέσῃ, καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σὺ δὲ ἐπιτηρήσας τὸν Ἄρην ἐπερχόμενόν σοι, ἔνθα ἴδῃς ἀπογυμνωθέντα αὐτὸν τοῦ σάκους, ἐκεῖ τρῶσον αὐτὸν μετὰ τοῦ δόρατος, ἀποχώρησον δὲ εὐθὺς ὀπίσω, ἐπεὶ οὐκ ἔστι σοι εἱμαρμένον οὔτε τοὺς ἵππους τοῦ Ἄρεος λαβεῖν, οὔτε τὰ ὅπλα αὐτοῦ. τὸ ἀγχίμολον ἐπίρρημά ἐστιν εἰς παρατατικὸν, ἐκ τοῦ μολῶ τὸ παραγίνομαι. σημαίνει δὲ τὸ πλησίαν. ἐξεναρεῖν ἤγουν Φονεῦσαι· τὸ θέμα, ἐναίρω τὸ Φονεύω. γλυκερῆς αἰῶνος. ὅτι τὸ προφέρειν τὰ ἀρσενικὰ γένη θηλυκῶς, Ἀττικόν ἐστιν, ὡς ἐνταῦθα γλυκερῆς αἰῶνος, καὶ Πίνδαρος· (Olymp. I. 10.) Ἐρήμης δι' αἰθέρος. ἀμέρσης ἀπὸ τοῦ ἀμέρδω τὸ ἀφανίζω· τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμῶ τὸ θερίζω. τὸ ἔνθα, ποτὲ μὲν σημαίνει τὸ ὅπου, ὡς τὸ ἔνθά κε γυμνωθέντα, ποτὲ δὲ τὸ ἐκεῖ, ὡς τὸ ἔνθ' οὐτάμεν. ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα δοκεῖ γίνεσθαι κατὰ συγκοπήν.

338 Οὕτω συμβουλευσαμένη, φησὶν, ἡ Ἀθηνᾶ ἀνέβη εἰς τὸν δίφρον, κρατοῦσα ἐν ταῖς χερσὶ νίκην καὶ δόξαν, τουτέστι νικηφόρος οὖσα ἀνέβη εἰς τὸν δίφρον σπουδαίως. τότε δὴ ὁ ἀπὸ Διὸς καταγόμενος Ἰόλαος μέγα καὶ φοβερὸν ἐφώνει τοῖς ἵπποις, καὶ διήγειρεν αὐτοὺς ποππυσμοῖς. οἱ δὲ ἵπποι διερεθισθέντες ὑπὸ τῆς ἀπειλητικῆς ἐκείνης φωνῆς εὐχερῶς ἔφερον τὸ ἅρμα, ἔλκοντες ἐπὶ τοῦ τόπου ἐκείνου· ἐνέβαλε γὰρ τοῖς δύο καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, κινήσασα τὴν αἰγίδα. αὕτη γὰρ ἡ αἰγὶς ἦν τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγός· λέγεται δὲ παρ' ἐνταῦθα Ἀθηνᾶν μὲν τοῦ Ἰολάου ἡνιοχευτικὴν ἐπιστήμην καὶ φρόνησιν· αἰγίδα δὲ, μύωπα αἴφνιον, ὃς θυ-

μικωτέρους καὶ εὐκινητοτέρους καθίστα τοὺς ἵππους· εἶτα φησὶν, ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ἵππων κινήσεως ἠχεῖ ἡ γῆ κύκλῳ. τοῦτο γὰρ ἐμφαίνει ἡ περὶ πρόθεσις· οἱ δὲ, ἦγουν ὁ Κύκνος καὶ ὁ Ἄρης, ὁμοῦ ἦλθον, ὅμοιοι ἢ πυρὶ ἢ ἀνέμῳ ὀξεῖ, καὶ οἱ ἵπποι τούτων ἀντικρὺ ἱστάμενοι ὀξέως ἐχρεμέτισαν. ἤγετο δὲ κύκλῳ ὁ τοῦ χρεμετισμοῦ ἦχος. τὸ διόγνητος συγκοπὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ διογένητος, ἢ ὁ γνωτὸς, ἤγουν γνωστὸς τῷ Διΐ· ἐπεὶ ὁ Ἰόλαος οὐ κατήγετο ἀπὸ τοῦ Διὸς, εἰ μή τις τὸ ἀνέκαθεν ἰσχυρίζοιτο. γίνεται οὖν διόγνωτος, καὶ τροπῇ συνήθει τοῦ ω μεγάλου εἰς η, διόγνητος. τὸ ἐκέκλετο εἰς ὑπερσυντελικὸν, ἀπὸ τοῦ κλέω, ὅπερ ἀπὸ τοῦ καλέω συνεκόπη. ἢ καὶ εἰς παρατατικὸν, ἀπὸ τοῦ κέκλω, ὅπερ ἀπὸ τοῦ κλέω, κατὰ συγκοπὴν, καὶ ἀναδίπλωσιν γίνεται. κονίοντες. ἤγουν τρέχοντες. ἐν γὰρ τῷ τρέχειν κόνις ἤγουν χῶμα ἐγείρεται, ἢ ἀπὸ τοῦ κονῶ τὸ ἐνέργω. ἄμυδις. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἄλλη, ἤγουν ἀλλαχοῦ, τὸ ἄλλυδις, οὕτως ἀπὸ τοῦ ἅμα τὸ ἄμυδις, ἤγουν ἅμα ἢ ὁμοῦ. τὸ ἄγνυτο δὲ, ἢ τὸ ἐφέρετο, ἢ τὸ ἐκλᾶτο σημαίνει. καὶ ἀμφότερα γὰρ συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν. τὸ μὲν ἐφέρετο, ὅτι σῶμα ἡ φωνὴ, καὶ σῶμα φερόμενον· τὸ δὲ ἐκλᾶτο, διὰ τὸ τῆς ἠχοῦς ὑστερόφωνον, διεσπασμένον ὂν καὶ ἡμίφωνον.

349. Πρὸς τὸν Κύκνον δέ, φησιν, εἶπεν ὁ Ἡρακλῆς· ὦ φίλε Κύκνε, διὰ τί καθ' ἡμᾶς ἐπιφέρετε τοὺς ταχεῖς ὑμῶν ἵππους; τὸ γὰρ ἐπίσχετε ἀντὶ τοῦ ἐπάγετε· ἔχω γὰρ καὶ ἴσχω τὸ φέρω. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔμπειροι ἐσμὲν τοῦ πολέμου, καὶ τῆς κακοπαθείας. ἀλλ' ἄπαγε τὸν εὔξεστον δίφρον ἐκτὸς, καὶ θέλησον ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. καὶ γὰρ ἐγὼ παρὰ τὴν Τρηχῖνα πόλιν ἀπέρχομαι πρὸς Κήϋκα τὸν σὸν πενθερὸν, ὃς Τραχῖνος βα-

σιλεύει. Κήϋξ δὲ οὐ μόνον ὄνομα κύριον, ἀλλὰ καὶ ὄρνεον ἔνυδρον. ἴσως γὰρ κλέπτοντος Κύκνου τὰς εἰς Πυθῶνα θυσίας, ὁ Ἡρακλῆς τῷ Κήϋκι ἀπαγγελεῖν τὸ γινόμενον ἐδικαίωσεν. ὡς δ' εὗρε τὸν Κύκνον διεμποδίζοντα, παρέργως τοῦτον ἀπέκτεινεν, ἢ ὅτι καὶ τὸν Κήϋκα πολεμήσων ἀπήρχετο συμβουλευσαμένου Ἀπόλλωνος, εἰ καὶ μὴ ἐμφαίνει τοῦτο Ἡσίοδος. εἶτα φησὶν· εἰ γὰρ κωλύσεις με, οὐ βοηθήσει σοι ὁ Ἄρης ὁ σὸς πατὴρ φονευομένῳ ὑπ' ἐμοῦ. καὶ γὰρ λέγω, καὶ ἄλλοτέ ποτε αὐτὸν τὸν Ἄρην ἀπόπειραν λαβεῖν τοῦ ἡμετέρου δουρὸς, ὅτε ἐμαχόμην Νηλεῖ τῷ βασιλεῖ Πύλου, καὶ ὁ Ἄρης ἠναντιώθη μοι, μεγάλως κατ' ἐμοῦ ὀργιζόμενος· ἐκ τρίτου μὲν τότε τυφθεὶς ὑπ' ἐμοῦ ἐστηρίχθη ἐν τῇ γῇ, τρωθέντος τοῦ σάκους αὐτοῦ. τὸ δὲ τέταρτον ἐν πάσῃ δυνάμει ὁρμήσας ἐγὼ ἐτραυμάτισα τὸν αὐτοῦ μηρὸν. ἔσχισα δὲ καὶ τὸ σάκος· ἔπεσε δὲ εἰς γῆν ἐπὶ πρόσωπον, ὅτε δὴ καὶ ἐφύβριστος ἐν τοῖς θεοῖς γέγονε, καταπονηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ σκυλευθείς. τὸ πέπον οὐ μόνον τὸν φίλον σημαίνει, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πεπόνων, οὓς φιλοῦμεν ἐπιπολὺ, ἀλλ' ἤδη καὶ τὸν πεχαυνωμένον καὶ ἔκλυτον, οἱοῖοι εἰσὶν οἱ ὑπὲρ τὸ μέτριον πεπανθέντες σίκυοι, ἢ ἄπιοι. ἰστέον γὰρ, ὅτι οὐ μόνον τοὺς σικύους φαμὲν πέπονας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπίους, καὶ ἄλλους πλείονας καρπούς· καὶ Ὅμηρος ἐξεδέξατο ἐπὶ ταύτῃ τῇ σημασίᾳ τὸν πέπονα, (Il. ν. 235.)

Ὦ πέπονες Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί. [53])

τὸ εἰμὲν ἀπὸ τοῦ ἐμὲν· κοινῶς μὲν γὰρ προστί-

---

53) Verſus Homericus, quem mutilum *Diaconus* appoſuit, integer hic eſt:

Ὦ πέπονες, καὶ ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί.

θετὰ τὸ σ, καὶ γίνεται ἐσμὲν· ποιητικῶς δὲ τὸ ι, καὶ γίνεται εἰμέν. ὅτι τὸ πάρεξ καὶ τὸ παρὲξ διαφέρουσι. τὸ μὲν γὰρ πάρεξ σημαίνει τὸ ἐκτὸς, καὶ βαρύνεται, καὶ συντάσσεται μετὰ γενικῆς, ἔστι δὲ κοινόν. τὸ δὲ παρὲξ, οὐ τὸ ἐκτὸς μόνον σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸ πλησίον, ὡς τὸ παρὲξ ἅλα, ἤγουν ἐκτὸς, πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ ὀξύνεται, καὶ συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς. ἔστι δὲ καὶ ποιητικόν. ἐνταῦθα δὲ πάρεξ ἐστί. τὸ εἶκε ἐνταῦθα τὸ θέλησον σημαίνει· ἔστι γὰρ εἴκω τὸ θέλω, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἑκών. εἰ δὲ μὴ, σημαίνει μὲν τὸ ὑποχώρησον. λαμβάνεται δὲ ἑτεροσημάντως εἰς τὴν σύνταξιν, ἤγουν ὅρμησον παρεξιέναι, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Βῆ δ' ἰέναι. ὅτι τὸ οἶσθα οὕτω κανονίζεται· εἶδω τὸ γινώσκω, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ μέσος παρακείμενος οἶδα, οἶδας, καὶ κατὰ προσχηματισμὸν οἴδασθα, καὶ κατὰ συγκοπὴν οἶσθα. τὸ Πύλου ἡμαθόεντος Ἀττικόν ἐστιν· ἐκεῖνοι γὰρ τὰ θηλυκὰ ἀποδιδοῦσιν ἀρσενικοῖς, καὶ ἀνάπαλιν. τοιοῦτόν ἐστιν ἐν Βοιωτίᾳ (*Hom.* Il. β. 742.) τὸ κλυτὸς Ἱπποδάμεια, καὶ τὸ θῆλυς ἐέρση, (Odyss. ε. 467.) καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ ἀγγελθεῖσα μοι γενναῖος. ὤφειλεν οὖν εἰπεῖν ἐνταῦθα Πύλου ἡμαθοέσσης· ἡ Πύλος γάρ ἐστι θηλυκόν. τὸ ἐτύχθη ἀπὸ τοῦ τύκω, τὸ κατασκευάζω, ἀφ' οὗ καὶ τυκίον τὸ μυατρίον. ἔναρα τὰ τῶν φονευθέντων ὅπλα, ἢ καὶ ἐνδύματα, ἀπὸ τοῦ ἐναίρω τὸ φονεύω. βροτόεντα δὲ, ἤγουν αἱματώδη· βρότος γὰρ τὸ μετὰ κόνεως αἷμα.

368. Οὕτω, φησὶν, ἔφη ὁ Ἡρακλῆς. ὁ δὲ Κύκνος οὐκ ἐμενοῦνα, καὶ ὠρέγετο ἡσυχίας, ὥστε πειθόμενος τῷ Ἡρακλεῖ κατέχειν τοὺς ἕλκοντας τὸ ἅρμα ἵππους. τότε δὴ ἐπήδησαν ταχέως ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν δίφρων ὁ Ἡρακλῆς ὁ παῖς τοῦ

Διὸς, καὶ ὁ Κύκνος ὁ παῖς τοῦ Ἄρεος. οἱ ἡνίοχοι δὲ ἤγαγον τοὺς ἵππους πλησίον αὐτῶν. τῶν ἵππων δὲ κινουμένων, ἦχει ἡ γῆ, κοπτομένη τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

374. Ὥςπερ δέ, φησιν, ὅτε ἀπὸ κορυφῆς ὄρους ἐκπέσωσι πέτραι, πέσωσι δὲ ἐπ' ἀλλήλαις, ῥήγνυνται δὲ ὑπ' αὐτῶν κυλιομένων εὐκόλως πολλαὶ δρῦς, καὶ πεῦκαι καὶ σίγειροι, ἕως ἂν εἰς τὴν γῆν κατέλθωσιν, οὕτως οὗτοι συνέπεσον ἀλλήλοις, μεγάλως βοῶντες· πᾶσα δὲ ἡ πόλις τῶν Μυρμιδόνων, ἡ νῦν λέγεται Φάρσαλα, καὶ ἡ Ἰαωλκὸς, καὶ ἡ Ἄρνη, καὶ ἡ Ἑλίκη, καὶ ἡ Ἀνθεια, πόλεις τε καὶ αὗται Θετταλίας, ἤχουν μεγάλως ὑπὸ τῆ Φωνῆ ἀμφοτέρων. οἱ δὲ συνῆλθον ἀλλήλοις θεσπέσιον καὶ μέγα ἀλαλάξαντες· ὁ Ζεὺς δὲ μεγάλως ἐκτύπησε βροντήσας, καὶ κατέβαλεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ δρόσους αἱματηρὰς, σημεῖον τιθεὶς τοῦ πολέμου τῷ ἰδίῳ παιδὶ Ἡρακλεῖ.

386. Ὥςπερ δέ, φησι, πάπρος χαυλιόδους καὶ κεχλάσμένους ἔχων ὀδόντας, χαλεπὸς θεάσασθαι αὐτὸν, φέρεται ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐν θυμῷ, ὥστε μαχέσασθαι ἀνδράσι κυνηγέταις, καὶ θήγει τὸν ὀδόντα πλάγιος φερόμενος· περὶ τὸ στόμα δὲ αὐτοῦ στάζει ἀφρὸς, οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ πυρί εἰσιν ὅμοιοι, ἵστησι δὲ τὰς τρίχας ὀρθὰς ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ· οὕτω καὶ Ἡρακλῆς ἀνεπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἅρματος ὅμοιος τούτῳ.

393. Ὅτε δέ, φησιν, ὁ μελανόπτερος καὶ ἠχητικὸς τέττιξ ἐν χλωρῷ κλάδῳ ἐπικαθήμενος ἄρχεται ᾄδειν καὶ προμηνύειν τοῖς ἀνθρώποις τὸ θέρος, ᾧ τινι τέττιγι βρῶσις καὶ πόσις ἐστὶν ἡ ἀπαλὴ δρόσος. τοῦτο γὰρ τὸ θῆλυς ἔέρση. ὃς ἂν πρωΐας δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ᾄδει ἐν πόπῳ χαλεπῷ, ὅτε καὶ ὁ ἥλιος καίει τὸ σῶμα αὐτοῦ. ὅτε δὴ καὶ οἱ

κέγχρισι ἄρχοντας ἀνθέρικας ποιεῖν ἤγουν στάχυας, οὓς ἐν θέρει σπείρασιν. ὅτε καὶ οἱ ἄωροι βότρυες ἄρχονται ποικίλλεσθαι ἤγουν παπάνεσθαι. τὰ δῶρα λέγω τοῦ Διονύσου, ἃ δέδωκε τοῖς ἀνθράσι χαρὰν καὶ ἄχθος. ἄχθος μὲν διὰ τὸν εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀμπέλων μόχθον, χαρὰν δὲ διὰ τὴν εὐφροσύνην τὴν ἐκ τοῦ οἴνου. κατὰ τὴν ὥραν ἡνίκα ταῦτα γίνεται, ἐμάχοντο ὅ τε Ἡρακλῆς καὶ ὁ Κύκνος. ἠγείρετο δὲ πολὺς κτύπος τούτων μαχομένων.

402. Ὥςπερ δέ, φησι, δύο λέοντες ἕνεκα ἐλαφου φονευθείσης ὁρμῶσιν ἐπ' ἀλλήλοις ὀργιζόμενοι, κτύπος δὲ χαλεπὸς γίνεται αὐτῶν, καὶ πλῆξις τῶν ὀδόντων· οἱ δὲ ὥςπερ ἀετοὶ γαμψώνυχες καὶ ἀγκυλοχείλαι (ἐπικαμπεῖς γὰρ οἱ ὄνυχες καὶ τὰ ῥάμφη τῶν ἀετῶν) μάχονται ἐπὶ ὑψηλῇ πέτρᾳ, μεγάλως ἠχοῦντες, ἕνεκα αἰγὸς ἀγρίας, ἢ ἐλάφου πίονος, ἣν ἐδάμασε καὶ ἀπέκτεινε βαλὼν ἐν βέλει ἀπὸ τόξου ἀνὴρ νέος· αὐτὸς δὲ πλανᾶται ἀλλαχοῦ, ἀμαθὴς ὢν τοῦ τόπου. οἱ δὲ ἀετοὶ ταχέως ἐνόησαν, καὶ ὁρμήσαντες μάχην ἐποιήσαντο χαλεπὴν περὶ αὐτῆς· οὕτως οὗτοι ὥρμησαν ἐν ἀλλήλοις μετὰ βοῆς.

413. Τότε δέ, φησιν, ὁ Κύκνος μὲν προθυμούμενος φονεῦσαι τὸν Ἡρακλέα, τὸν υἱὸν τοῦ ἰσχυροῦ Διὸς, ἔβριψε δόρυ ἐν τῇ ἀσπίδι αὐτοῦ· οὐδὲ ἔσχισε τὸν θώρακα· ἐφύλασσε γὰρ αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα τὰ δῶρα τοῦ Ἡφαίστου· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνος ὁ Ἡρακλῆς μέσον τῆς περικεφαλαίας καὶ τῆς ἀσπίδος, ὑποκάτω τοῦ γενείου, ἔτυψε ταχέως καὶ ἰσχυρῶς τὸν αὐχένα ἐκείνου γυμνωθέντα, ἐν δόρατι, καὶ ἔκοψεν ἀμφοτέρους τοὺς τένοντας, ἤτοι τὰ τοῦ τραχήλου νεῦρα, τὸ ἀνδροφόνον δόρυ.

κατεβλήθη δὲ ἡ μεγάλη ἰσχὺς τοῦ ἀνδρὸς, ἤγουν τοῦ Κύκνου. κατέπεσε γὰρ, ὥςπερ καταπίπτει δρῦς, ἢ πέτρα ὑψηλὴ πληγεῖσα κεραυνῷ καυστικῷ τοῦ Διὸς· οὕτω κατέπεσεν ὁ Κύκνος· περὶ αὐτὸν δὲ ἦχησε τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ κεκαλλωπισμένα ἐν χαλκῷ.

424. Τοῦτον μέν, φησιν, ἔπειτα ἀφῆκεν ὁ καρτερικὸς υἱὸς τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς, ἐπιτηρήσας τὸν βροτολοιγὸν Ἄρην ἐπιόντα, καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐρχόμενον, καταπληκτικὸν ὁρῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥςπερ λέων ὁρᾷ δηλονότι ἐγκύρσας σώματι, ἤγουν ἐντυχών, ὅστις λέων ἐπιμελῶς ὅτι τάχιστα σχίσας τὸ δέρμα τοῦ σώματος ἐκείνου τοῖς ἰσχυροῖς ὄνυξιν αὐτοῦ, ἐκόρεσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. πίμπλαται δὲ ἄρα καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κόρον. βλέπων δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς φοβερὸν, καὶ τὰς πλευρὰς καὶ τοὺς ἐκείνου τοῦ σώματος ὤμους τῇ οὐρᾷ μαστίζων, ὀρύσσει τοῖς ποσίν· οὐδέ τις αὐτὸν ἰδὼν ὑπέμεινεν ἐξ ἐναντίας πλησίον αὐτοῦ ἐλθεῖν, οὐδὲ μάχεσθαι. τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἐναντίος τοῦ Ἄρεος ὁ Ἀμφιτρυωνιάδης Ἡρακλῆς, ὁ μὴ κόρον λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ θάρσος αὔξων ὁρμητικῶς. οὗτος δὲ πλησίον τοῦ Ἄρεος ἦλθε λυπούμενος τὴν ψυχὴν· ἀμφότεροι δὲ βοήσαντες ἐπ' ἀλλήλους ὥρμησαν.

437. Ὥςπερ δέ, φησιν, ὅτε ἀπὸ ἐξοχῆς μεγάλου ὄρους ὁρμήσῃ πέτρα, κυλίεται μακρὰ πηδῶσα· ὁ κτύπος δὲ ἔρχεται βοῶν· τὸ δὲ ὄρος ἀντήχησε τὸ ὑψηλὸν, ᾧ τινι δὴ ὄρει συγκατέρχεται, ἔνθα κωλύσει ταύτην. τόση βοῇ ὁ μὲν Ἄρης ὁ ὀλέθριος κράζων ὥρμησεν, ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἰσχυρῶς ὑπεδέξατο αὐτόν.

443. Ἡ Ἀθηνᾶ δέ, φησιν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἐναντία ἦλθε τοῦ Ἄρεος, ἔχουσα τὴν στιβαρὴν αἰγίδα, ἥγουν τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγός.

δεινὸν δὲ ἰδοῦσα λόγους ταχεῖς πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ὦ Ἄρες, κώλυσον τὴν ἰσχυράν σου ὁρμὴν, καὶ τὰς ἀπροσπελάστους χεῖρας. οὐ γάρ ἐστι δίκαιον ἀποδῦσαι σὲ τὸν Ἡρακλέα τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ ὅπλα, κτείναντα τὸν ἀνδρειότατον υἱὸν τοῦ Διός· ἀλλ' ἄγε παῦσον τῆς μάχης, μὴ δὲ ἵστασο ἐμοῦ ἐναντίος.

450. Οὕτως ἔφη, φησὶν, ἡ Ἀθηνᾶ. ἀλλ' οὐκ ἔπειθε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἄρεος· ἀλλὰ μεγάλως βοῶν, κινήσας τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ τῷ πυρὶ ὅμοια, ταχέως ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα ὥρμησε, προθυμούμενος κατακτεῖναι αὐτόν. καὶ δὴ σπουδαίως ἔῤῥιψεν ἐπὶ τῇ ἀσπίδι αὐτοῦ δόρυ σιδηροῦν, ὀργιζόμενος ἕνεκα τοῦ ἰδίου παιδὸς Κύκνου τεθνεῶτος· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὤπας, ἀπέστρεψε τὴν ὁρμὴν τοῦ δόρατος, κινήσασα ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ ἅρματος. σφοδρὰ δὲ λύπη ἔλαβε τὸν Ἄρην. κινήσας δὲ δόρυ ὀξὺ, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα γεννα ιόφρονα, ὁ Ἡρακλῆς δὲ ὁ μὴ κόρον λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς ἔτρωσεν ἰσχυρῶς τὸν Ἄρην ἐπελθόντα κατὰ τὸν μηρὸν, γυμνωθέντα τοῦ ποικίλου σάκους, ἤγουν τῆς ἀσπίδος. ἔπληξε δὲ τὴν ἀσπίδα διαῤῥήξας ἐν δόρατι, κινήσας τοῦτο. κατέβαλε δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν. ὁ Δεῖμος δὲ καὶ ὁ Φόβος (προσωποποιεῖ γὰρ αὐτοὺς) ἔφερον αὐτῷ ἐγγὺς ταχέως τὸ ταχὺ ἅρμα, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν δίφρον τὸν ποικίλον. ταχέως δὲ πάλιν ἐμάστιξαν τοὺς ἵππους, καὶ ἀφίκοντο εἰς τὸν μέγαν οὐρανόν.

467. Ὁ υἱὸς δέ, φησιν, τῆς Ἀλκμήνης Ἡρακλῆς, καὶ ὁ ἔνδοξος Ἰόλαος σκυλεύσαντες τὸν Κύκνον, ἤγουν ἀποδύσαντες αὐτὸν τὰ καλὰ ὅπλα, ἐπορεύοντο. ταχέως δὲ ἀφίκοντο εἰς τὴν Τραχῖνα πόλιν, σὺν τοῖς ἵπποις τοῖς ταχέσιν. ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἀφίκετο εἰς τὸν μέγαν οὐρανὸν καὶ τὰ δώματα τοῦ

Διὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. τὸν Κύκνον δὲ ἔθαπτεν ὁ Κήϋξ, καὶ ὁ λαὸς ὁ πολὺς, οἵτινες κατῴκουν τῆς πόλεως τῆς Τραχῖνος πλησίον, ἥτις ἦν τοῦ ἐνδόξου βασιλέως Κήϋκος. ἀλλὰ δὴ καὶ οἱ τὴν Ἄνθηνα κατοικοῦντες, καὶ τὴν πόλιν τῶν Μυρμιδόνων, καὶ τὴν Ἰαωλκὸν, καὶ τὴν Ἄρνην, καὶ τὴν Ἑλίκην. πολὺς δὲ λαὸς ἠγείρετο, τιμῶντες τὸν Κήϋκα, τὸν φίλον τῶν ἀθανάτων θεῶν. τούτου δὲ τὸν τάφον ἀφανῆ ἐποίησεν ὁ Ἄναυρος ποταμὸς, πλησθεὶς χειμερίου ὄμβρου· οὕτω γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἠνίξατο [54]) καὶ ἐμαντεύσατο, ὅτι δὴ ἐπιτηρῶν ἔκλεπτε βιαίως τὰς ἐνδόξους θυσίας καὶ τὰ ἀναθήματα, ἅπερ ἄν ἔφερέ τις ἐν Πυθίᾳ, ἐν τῷ αὐτοῦ δηλονότι ἱερῷ.

---

54) Interpretatur *Diaconus*, ac si in codice suo legisset ἠνίξ vel ἤνῳξ (ab ἀνοίγω); tunc versu anteced. saltem πρὶν pro μὲν refingendum esset, uti iam ante hos fere octo annos erat Vir doctus, qui per litteras me moneret. Nullus tamen dubito, quin ista varietas merum sit Scholiastae vitium, in vera genuinae lectionis interpretatione halucinantis.

COMMENTARIVS

IN

SCVTVM HERCVLIS.

COMMENTARIVS

IN

SCVTVM HERCVLIS.

Declarata magis et accuratius expoſita rhapſodiae, quae Ἀσπὶς Ἡρακλέους inſcripta ad nos pervenit, origine omnique hiſtoria, fruſtra foret, qui in refutandis virorum doctorum ſuper fragmenti initio expromtis ariolationibus bonam horam perdere vellet. Neque ſane dixerim, uter plus a veritate aberraverint, iine, qui Ἑοίῃ ſcribendo *matutinam* Alcmenam inepto conatu inculcarunt, an iſti, quae Ἡ οἵῃ mutando *illam ſolam* amplecti maluerunt. Illud autem monebo, has voculas, quibus conſtat in Καταλόγῳ γυναικῶν ab alia illuſtri femina ad aliam transitum factum eſſe, in aliis quoque eiusdem carminis fragmentis librariorum culpa, veram illarum rationem ignorantium, paſſim in corruptelam abiiſſe, v. c. in fragm. ap. Schol. Pindari Pyth. IV. 35. Ἡ οἵῃ Ὑρίῃ πυκινόφρων Μηκιονίκη, ubi vulgo corrupte legitur Ἑοίῃ Ὑρίῃ. item in ſchol. ad Pyth. IX. 6. ubi non minus ſcribendum Ἡ οἵῃ Φθίῃ etc. cf. *Ruhnken.* Epiſt. crit. p. 107. et 109.

Bentlei. ad Horat. Serm. I. 3. 7. qui pluribus exemplis adductis docet, olim ſaepe et cantica et poemata a primis vocabulis deſignare ſolitos eſſe. Sed licet omnino ulterius quaerere, quo ſenſu illud Ἡ οἵη poeta adhibuerit et quae vera fuerit eius carminis ſingularum partium connexio: ad quam rem explicandam nihil proficitur ex verbis *Maximi Tyrii* Diſſert. XXXII. p. 381. ed. Daviſ. alt. Poterat utique carminis tenor ita ductus eſſe, ut poeta ab illuſtris alicuius feminae laude ordiretur eamque ſequentibus feminis compararet, hac fere ratione: Iſta tam praeclara fuit femina, quam Leda, *aut quam* (ἢ οἵη) Alcmena. Poteſt quoque alia partium coniunctio aſſumi, forte huiusmodi: Dic mihi, Muſa, qualis fuerit haec, *aut qualis* illa, *aut qualis* Alcmena. Sed nolumus coniecturis indulgere, ubi, iuſtis argumentis deficientibus, de eo, quod revera olim fuerit, pronuntiare non licet. — δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν. Mycenas una cum Tirynthe et Midea tenebat Alcmenae pater, Electryo, quae olim, Argis Megapenthi conceſſis, Perſei ditio fuit. v. *Apollodor.* II. 4. 4. et 6. cf. *Pauſan.* II. 25. 8. Inde Μιδεᾶτις ἡρωΐνα Alcmena ap. *Theocrit.* XIII. 20. et XXIV. 1.

v. 2. 3. Varie ſcribi et pronuntiari ſolebant nomina Ἀμφιτρύων et Ἠλεκτρύων. Scilicet aliis uſurpatur Ἀμφιτρύων, ονος et ωνος, aliis Ἀμφιτρυών, ῶνος et υόνος. v. *Weſſeling.* ad Diodor. IV. 9. et 58. *Heyn.* Not. ad Apollod. p. 315. — In explicando epith. λαοσσόος cave audias *Geſnerum* in Ind. Orphic. Habet enim hoc ſollenne deorum bellicoſorum et heroum epitheton notionem fortitudinis et pugnandi ardoris: ὃς σόει h. e.

σεύει τοὺς λαοὺς εἰς μάχην; cum quo convenit ſimilis vox ἱπποσσόος, *equos quatiens* h. e. inſtigans, ut *Virg.* Aen. VIII. 3. *Turnus acris* concuſſit *equos*, et XII, 338. *equos media inter proelia Turnus* quatit.

v. 4. ſqq. Laudes Alcmenae ex vetere fama repetitae, quam ſervavit *Homer.* Od. β. 120. — γυναῖκες ϑηλύτεραι iunctura ſatis frequens, comparativo ad ſexum fortiorem relato. Scilicet primitus ſic dictae ſunt mulieres propter ubera mammarum, *almae*. ut ϑῆλυς ἑέρση inf. 395. ubi vide. Mox in perpetuum epitheton vulgari uſu abiit, ut quaſi eſſet *tenerae*, *molles*. — εἶδεϊ τε μεγέϑει τε. Merito laudatur proceritas tanquam in heroina, quemadmodum etiam dearum praedicari ſolet eminens ſuper ceteras ſpecies. Rem ſatis obviam exemplorum nubecula obſcurare nihil attinet. vid. ſaltem *Heyn.* Exc. XX. ad Virg. Aen. I. Sed novum exemplum idque valde lepidum finxit *Robinſonus* ad h. l. propoſita nobiliſſimi loci *Theocritei* XVIII. 28 - 30. lectione ſua, qua elegantiſſimo poetae obtruditur Helena πλείρα, μεγάλα. Abſurdum commentum prorſus praetermiſiſſem, niſi iucundam verſuum iſtorum memoriam refricaret, quorum vulgatae lectionis vindicem egi in *Obſervatt. in auctt. vett.* p. 72. ſqq. locumque faceret gratum ingenue profitendi, in priſtina mea ſententia me vel nunc permanſurum eſſe, ſi minus felicitate arrideret omnibus numeris abſoluta et palmaria emendatio V. C. *Eichſtaedtii*, propoſita in *Quaeſt. philol. Spec.* p. 31. πλείρᾳ μέγα λαῖον ἄτ' ἔδραμε — quam niſi approbarem, atque ambabus manibus arriperem, dignus eſſem ferreus dici et fere ἄμουσος. Haec

quidem cum venia lectorum ὡς ἐν παρόδῳ. — νόον γε, quod *Homerus* ait Od. β. 117.

ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ Φρένας ἐσθλὰς,
κέρδεά τε.

v. 7. 8. τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν — τοῖον ἄηθ', οἷόν τε π. Ἀφροδίτης. Simplicius idem expreſſit auctor hymni in Vener. 174. 75.

— κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐστὶν ἐϋστεφάνου Κυθερείης.

Erat, qui Alcmenam, Veneris inſtar, unguentis delibutam et odores ſpirantem in his vv. reperiret: quae paulo pinguior interpretatio et loquendi uſui repugnat et miram venuſtatem in verbo ἀΐηναι fere omnem deprimit, ut adeo mirer, eamdem ſequutum eſſe *Silii Italici* interpretem lucupletiſſimum, *Rupertum* ad VII. 467. Scilicet verbum ἀΐηναι, uſu pereleganti, variis inſervit translationibus, ut lat. *ſpirare*. Apud *Hom.* Il. Φ. 386. transfertur ad animum: δίχα δέ σφιν ἐνὶ Φρεσὶ θυμὸς ἄητο h. *agitabatur*, tamquam vento; ſicque paſſim apud ſequiores, v. c. *Apollon. Rh.* III. 288. 688. De gloria dixit *Pindarus* Iſthm. IV. 15. ὅσσα δ' ἐπ' ἀνθρώπους ἄηται, μαρτύρια ἀπλέτου δόξας h. *verſantur*, *circumferuntur*, Φέρονται; de pulcritudine auctor hymni in Cerer. 275. περί τ' ἀμφί τε κάλλος ἄητο, ubi noſtrum locum excitavit *Ruhnken.* quem putat reſpexiſſe Etymol. M. p. 23. l. 15. ἄητο explicantem ἀπαυ-

γάζει. H. l. igitur τῆς ἀπὸ κρῆθεν τοῖον ἄητο, οἷον etc. *ab eius vertice talis gratia ſpirabat, qualis Veneris eſt;* quae interpretatio confirmatur haud parum paraphraſi horum vv. quam ex cod. Pariſ. deſcriptam nobiscum communicavit *Koehlerus* in Prol. *de nova Heſ. ed. adorn.* Kil. 1766. καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἀπὸ βλεφάρων τε τῶν μελάνων τοῖον κάλλος ἔπνεεν, ὁποῖον ἀπὸ τῆς πολυχρύσου Ἀφροδίτης. Non abhorret ap. *Horat.* Carm. IV. 13. 19. *facies, quae ſpirabat Amores;* ubi ad hanc orationis venuſtatem illuſtrandam exquiſita, ut ſolet, attulit *Mitſcherlichius.* — ἀπὸ κρῆθεν, praepoſitione redundante, more Ionum. Sic. *Hom.* Il. ϑ. 304. ἐξ Αἰσύμηθεν. Φ. 335. ἐξ ἁλόθεν. ω. 492. ἀπὸ Τροίηθεν. Infr. 384. ἀπ' οὐρανόθεν. cf. *Brunck.* ad *Sophocl.* Antig. 106. Ex his facile diiudicatur, quo iure ap. Etymol. M. p. 495. l. 30. ἀποκρῆθεν iunctim exaratum ſit. — βλεφάρων — κυανεάων. Forma pronuntiandi paulo inſolens: illud α enim ſolis genitivis primae declin. et ſecundae femin. gen. inſeri ſolet, ut Τηλεβοάων, v. 19. νησάων, νουσάων et ſim. de quo vid. *Dorvill.* ad *Char.* p. 618. *Homero* quidem ſatis frequentatum δοτῆρες ἑάων, imo δώρων ἑάων iungitur Il. ω. 524. ubi α ſimpliciter redundare, quamvis praeter morem, pronuntiat *Euſtathius* p. 1501. l. 50. ut in illo Heſiodeo βλεφάρων κυανεάων. At ἑάων genit. plur. ex ἑέων, Ion. ἐήων, ab ἑΰς, itaque non femin. gen. forma, ſed neutrius; neque ſic ſatis convenit κυανεάων, in quo ſimpliciter inſertum α. Tenendum hoc ut notabile exemplum licentiae in feminina forma ad neutr. transferenda, niſi malis ad novam vocabuli formam delabi ἡ βλεφάρα, pro eo, quod vulgo

eſt τὸ βλέφαρον. — Epitheton Veneris πολύχρυσος ab ornatu corporis aureo petitum. v. hymn. in Ven. 65. Alias χρυσέη et *aurea* (v. c. ap. *Virg.* Aen. X. 16. *Stat.* Silv. III. 4. 22.) dicitur, quod docte variavit *Theocritus* XV. 101. χρυσῷ παίσδοισ' Ἀφροδίτα, quae auro h. aureo mundo gaudet, ut παγγυίῳ ſ. ἀθύρματι. Atque talis fuit aurea Venus, ab Aegyptiis culta, de qua ad. *Weſſeling.* ad *Diodor.* I. 97. et IV. 24. Similiter accipiendus Mars χάλκεος ſeu πολύχαλκος v. c. ap. *Hom.* Il. ε. 704. et *Pindar.* Ol. X. 19. Serius Venus aurea dicitur pro pulcra, formoſa, ut virgo *aurea*, quod exemplis non eget.

v. 9. ἡ δὲ καὶ ὥς — ἐὸν τίεσκεν ἀκοίτην ad ſequentia trahendum: *ea vel ſic tamen maritum colebat, quamvis eius patrem occiderat.* Male alii ex anteced. ſumunt: quamvis pulcerrima eſſet. Forma orationis Homerica, Il. ε. 482. ἀλλὰ καὶ ὡς Λυκίους ὀτρύνω. ω. 106. ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω. Ceterum eadem laus Aretes, Alcinoi uxoris, Od. η. 68. καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη.

v. 11. Res in ſeqq. narratae olim haud dubie pervulgatiſſimae fuere plurium ἀοιδῶν decantationibus; quarum veſtigia vel nunc non uno loco carminum Homericorum reperiuntur, acute nuper poſt *Heynium* monente *Boettigero* in Proluſ. *Ilithyia od. dic Hexe* p. 31. 32. copioſius haec omnia exponit *Apollodor.* II. 4. 5. et 6. in quem vide Notas *Heynii.* Paulo diverſa de Alcmena et Amphitryone tradit Schol. *Apollonii Rh.* ad I. 747. quorum teſtem advocat *Heſiodum*, quem non ſatis

accurate legiſſe puta. cf. praeterea *Plauti* Amphitruon. prol. et ad *Hygin.* fab. 29. In ſcenam hos mythos produxere poetae tragici clariſſimi, *Aeſchylus* in Alcmena, *Sophocles* Amphitryone, *Euripides* Alcmena et Licymnio. — *ἀπέντειν'* pro *ἀπέκτανεν* ap. Trincav., quae etiam fuit lectio codicis *Io. Diaconi.*

v. 12. 13. *χωσάμενος περὶ βουσί.* Haec in antiquis *ἔπεσι* clarius certe enarrata erant; discedunt autem a vulgari fama, Electryonem a genero ſuo caſu infelici interfectum eſſe, de qua vid. *Apollod.* p. 105. et Schol. Hom. Il. *ξ.* 323. Ambiguum hoc infr. 82. — *ἐς Θήβας ἱκέτευσε Φερ. Καδμείους*, oratio praegnans pro *ἐς Θήβας ἦλθε ἱκετεύσων Καδμείους*, cui facem praetulit *Hom.* Il. *π.* 574. *Ἐπείγευς — ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν.* — Amphitryo *ἄγος* ſibi conſciverat caede viri perpetrata, proptereaque fugitivus patria terra exceſſit et tamquam *ἱκέτης* Thebas ſe contulit: quod factum ex opinione et more priſcae aetatis. v. *Hom.* Il. *ω.* 480 ſqq. Haec eſt celebrata iſta veterum *ἱκετείκ*, de qua nihil amplius dicendum. Sed mirum, luſtrationis nullam mentionem fieri, ut in eadem re apud *Apollod.* p. 106. inque aliis antiquis fabulis et Adraſti hiſtoria ap. *Herodot.* I. 35 ſq. Quod vulgo *ἱκετεία* eſt, *Aelianus* Var. Hiſt. III. 26. *ἱκετηρίαν* dixit, ſcilicet ius *ἱκετῶν*, quod modo *ἀσυλίαν* vocaverat: quae ſola obſervatio ſufficit ad ſenſum loci aperiendum, inepta latini interpretis verſione obſcurati.

v. 14. *ἔνθ' ὅγε δώματ' ἔναιε.* Domicilium nempe ipſi ſuppeditaverat Creon; (v. infr. 83. 84.)

cuius et Alcmenae thalami reliquiae *Pauſaniae* adhuc aetate Thebis oſtendebantur: v. IX. 11. init.

v. 16. ſqq. πρὶν - πρὶν ſic apud *Homerum* (Il. α. 97. β. 384. cet.) et alios poni ſolet. v. *Zeun.* ad *Viger.* p. 430. et VV. DD. ad h. in Cer. 333. — Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων. Taphios piratas bene novit *Homerus* commemoratque Od. α. 105. 181. 419. ξ. 452. ο. 426. π. 416. ſilet vero de Telebois. Iuxta *Apollodor.* p. 102. Taphius, fil. Neptuni ex Hippothoe, Perſei pronepos, colonos a ſe in inſulam Taphum Mycenis deductos appellavit Teleboas: quibus gemella tradit *Io. Diac.* in ſchol. ad h. l. Haec autem non ex hiſtoriae fide, ſed ad etymologicas nugas poſita. Taphus, una ex Echinadibus inſulis Acarnaniae obiectis; in quam traiecere Teleboae e Lelegibus, litoris Acarnaniae antea incolae. (Mox, hac inſ. relicta Capreas occupaſſe dicuntur, v. ad *Virg.* Aen. VII. 733. et *Silium* VII. 418.) vid. loca in hanc rem laudata ab *Heynio* ad *Apollod.* p. 312. Quum plures inſulae Taphiorum memorantur, populum iſtum imperium ſuum protuliſſe apparet. In reliquis manent non pauca obſcura, quippe obſcura fama tradita, magis etiam ſeriorum figmentis depravata. Ex noſtri poetae verbis prorſus aſſequi non licet, quo loco habitantes hos populos ſibi finxerit: Ταφίους ἰδὲ Τηλεβόας dixit, ac ſi cum antiquis incolis novi iuncti eſſent Taphii, a Taphio nimirum Mycenis deducti. Porro nusquam in hac adverſus Taphios et Teleboas expeditione navium mentio fit, quibus copiae Amphitryonis carere non potuerunt; unde cum *Heynio* l. l. p. 321. coniicias, antiquiores Teleboas in continente habitaſſe illa adhuc aetate, narratum accepiſſe poetas.

v. 20. *ὡς γάρ οἱ διέκειτο* cet. Non ſatis clare poeta iurisiurandi notionem innuit, quo ſcilicet Amphitryo fidem dederat, ulturum ſe fratrum coniugis caedem. v. *Apollod.* p. 105. — *ἐπὶ μάρτυροι* diviſim Trincav. et *Io. Diac.* accedente *Guieto.* Sed vulgatum rectius, ſaepeque obvium ap. *Hom.* Il. *η.* 76. Od. *α.* 273. Ceterum Amphitryonis expeditio adverſus Teleboas fama fuit nobiliſſima et inter ſplendidiſſimas Argivorum laudes: v. omnino *Pindar.* Nem. X. 23 ſq. Habuit ſocios Boeotos, Locros, Phocenſes. *Βοιωτοὶ - ὑπὲρ σακέων πνείοντες, ultra clipeos ſpirantes;* bene de audaci milite, faciem ſcuto non operiente. Recte accepit id *Tzetza: οὐ κρύπτοντες τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἀντικρὺς μαχόμενοι.* Appoſite *Statius* Theb. VIII. 388. *animusque ultra thoracas anhelus Conatur.* — *Λοκροὶ τ' ἀγχέμαχοι.* Trinc. *ἐγχέμαχοι*; at illud ſignificantius eſt et Homericum.

v. 28. 29. *ὄφρα θεοῖσιν — φυτεύσῃ. ὡς ῥα θ.* — *φυτεῦσαι* cod. Harlei. *φυτεύσαι* Rehdiger. Sed ap. *Hom.* plerumque *ὄφρα* coniunctivum habet. Metaphora verbi *φυτεύειν* ad ſobolis procreationem *Homero* nondum uſitata, qua tamen inde a *Pindaro* Nem. V. 13. et *Aeſchylo* Prometh. 233. nihil fere frequentius, ductaque ex hoc longa ſimilium locutionum propago inpr. apud Tragicos: res paſſim obſervata et exemplis illuſtrata. vid. ſaltem ad *Heſych.* v. *Ἥρσεν.* —. *ἀρῆς ἀλκτῆρα, mali depulſorem* ſ. *vindicem:* quippe Hercules eſt *ἀλεξίκακος. ἀλκτὴρ* eſt pro *ἀλκετὴρ*, et dicitur etiam de rebus, uti infr. 128. enſis *ἀρῆς ἀλκτὴρ* et clipeus *ἀλκετὴρ*, *periculi propulſor*. de quo v. *Weſſeling.* ad *Herod.* p. 425. 58. Haec bene ſe habent.

Sed litem intendunt vocab. ἀρὰ, cuius prima corripitur, ut infr. 128.

ϑήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον,

et rurſus Theogon. 657.

ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυεροῖο.

In quibus omnibus ll. ἄρεως reponendum videtur *Wolfio* ad Theog. vſ. cit. praeeunte *Dorvillio* in Crit. Vann. cap. IX. p. 390. quia in ἀρὰ prima ſyllaba ab antiquioribus certe intenditur, quae brevis contra eſt in Ἄρης. Ita ſane ap. *Hom.* Il. ξ. 485.

γνωτὸν ἐνὶ μεγάροις ἄρεως ἀλκτῆρα λιπέσθαι,

ubi tamen alii Zenodoti conſilio legerunt ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς α. λ. Hom. σ. 213.

αἶκεν πως σὺν νηυσὶν ἄρεως ἀλκτῆρα ἵκωνται.

Contra ſunt alia loca, in quibus prima in ἀρὰ brevis adhibetur. Il. σ. 100.

— ἐμεῖο δὲ δῆσεν, ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.

Od. ρ. 538.

οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.

It. χ. 208.

Μέντορ, ἄμυνον ἀρὴν —

Quae loca non minus ad regulam ſuam cogere voluerunt Grammatici, mutationibus invectis; ſed temere, neque cauſa huius rei ſufficiente. Sequitur enim ex iſtorum ll. comparatione nihil niſi hoc: antiquiores poetas in hac re, uti in aliis eiusmodi, parum conſtantes, modo ἄρεως ἀλκτῆρα modo ἀρῆς pronuntiaſſe, primamque ſyllabam voc. ἀρὰ eos tam longam quam brevem adhibuiſſe: quae eadem ambiguitas etiam apud ſeriores poetas, ut Tragicos, obtinet. Neque hoc adeo mirandum, quum non ſecus fiat cognato vocabulo Ἄρης, ut inter omnes conſtat ex *Hom.* Il. ε. 455. Ἄρες, Ἄρες. Adde v. 444. coll. 569. Duplex inſuper uſus facilis obſervatu eſt in aliis vocibus, ut in voc. μυρίκη, cuius media modo corripitur modo producitur. v. Il. κ. 466. Φ. 18. coll. 350.

v. 30 ſq. ὦρτο iung. cum ἐννύχιος. — Sede ſua, monte Olympo, relicta, Iupiter ad Typhaonium accedit, inde ad Phicium, quo reſidens cogitat, quibus artibus Alcmenam circumveniat. Τυφαόνιον mons inter Olympum et Thebas, forte in Phocide, aliunde non notus. Quae res *Clericum* adduxit, ut legi iuberet Τιλφώσιον, irrito conatu. vid. Miſc. Obſervatt. Belg. Vol. I. T. I. p. 350. Φίκιον mons Bocotiae prope Thebas, ab aeolica voce Φίξ, quae eadem eſt ac Σφίγξ, magis obvius. vid. *Eurip.* Phoen. 813. ibique *Valken.* intpp. *Heſychii* Tom. II. p. 1506. 22. *Heyn.* ad Apollod. p. 601. Imaginem autem Iovis proficiſcentis poeta ſic animo concepiſſe videtur, ac ſi is duobus paſſibus, altero ab Olympo ad Typhaonium, altero ab hoc ad Phicium facto, totum iter

confeciſſet; quod quidem portentoſum, deo tamen non indignum phantaſma, *Homeri* exemplo illuſtre: v. Il. ν. 20. ξ. 226 ſqq. cf. *Pindar.* Pyth. III. 75. de Apolline, qui

— *βάματι δ' ἐν*
πρώτῳ κιχὼν παῖδ' ἐκ νεκροῦ
ἅρπασε.

in quo Ariſtarchus vim audacis et vere lyricae imaginis miro modo infregit ſcribendo *βάματι δ' ἐν τριτάτῳ.* vid. *Heyn.* in Var. Lect. et *Wolf.* Prolegg. Hom. p. CCLI.

v. 34. *θέσκελα ἔργα* non *πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε* adulterium dicit, ſed ſalutiferum, quod mente verſabat, conſilium *θεοῖσιν ἀνδράσι τε ἀρῆς ἀλκτῆρα* (v. 29.) gignendi.

v. 35. 36. Iovis Amphitryonis perſonam mentiti fabula in vulgus nota. Fundus *Hom.* Il. τ. 97 ſq. Alios auctores laudat *Apollodori* interpres Not. p. 323 ſq. Fabula hac in ſcenam producenda riſum captavit *Plautus* in Amphitryone, et picta ea cernitur in vaſis nonnullis Siculis: v. *Winkelmanni* Hiſt. Art. vet. p. 187. ed. Vindob. Sed de eo, quod narrant, Iovem Alcmenae concumbentem *τριπλασίαν τὴν νύκτα ποιῆσαι*, (*Diodor.* IV. 9.) unde Hercules *Τριέσπερος* (de quo docta nota *Hemſterh.* ad *Lucian.* T. I. p. 21.) apud antiquiores nullum veſtigium. — *τανυσφύρου Ἠλεκτρυώνης εὐνῇ καὶ φιλότητι μίγη.* Inſolentioris loquendi rationis impatiens b. *Koeppen.* mutari

volebat τανυσΦύρῳ Ἠλεκτρυώνῃ, uti iam exhibet cod. Harlei. Quae etſi ſit Homerica dicendi conſuetudo, altera tamen forma teſtibus non caret. Hymn. in Ven. 150. πρὶν σῇ Φιλότητι μιγῆναι. in Merc. 4. Maia νύμΦη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν Φιλότητι μιγεῖσα. ubi vid. *Matthiae* Animadv. p. 209. cf. *Muſaei* H. et L. 178. et, ſi tanti eſt, adnotat. noſtram. — Alcmenae epith. τανύσΦυρος, quod ap. *Hom.* eſt εὔσΦυρος, καλλίσΦυρος, *Anacr.* VI. 7. χλιδανόσΦυρος ad pedum teretum venuſtatem ſpectat, in quo multisque aliis epithetis, a parte aliqua corporis ſumtis, ſatis clare cernitur, quam elegantes formarum ſpectatores iam tum fuerint Graeci, mox in exprimenda ſumma et fere divina corporis pulcritudine artifices inſuperabiles.

v. 37. ſq. Reditus Amphitryonis ab expeditione contra Teleboas ſuscepta factum admodum celebre: in cuius memoriam tripus in fano Apollinis Iſmenii dicatus Thebis tradebatur, quem ſuo tempore conſpexit *Herodotus*. v. V. 58. Habebat is inſcriptionem, literis Cadmeis exaratam hanc:

ἈμΦιτρύων μ' ἀνέθηκεν, ἰὼν ἀπὸ Τηλεβοάων.

uti rectius emendavit *Wolfius* Prolegg. p. LV. quam alii ἀνέθηκε νέων. Antiquas literarum formas in hac ceterisque epigraphis reſtituere conatus eſt *Salmaſius* ad Herodis Att. Inſcr. p. 54. item *Scaliger* ad Euſebii Chron. p. 113. Sed harum omnium fidem nuper convellit *Wolfius*, iudex, ſi quis alius, acutus.

v. 39. 40. Summa principum Heroici aevi cura ponebatur in re pecuaria, ex qua omnem

facultatem et potentiam aestimare solebant. Inde in armentis lustrandis saepe magna cum sedulitate occupatos videmus reges atque principes, neque diis adeo turpe fuit, pascere greges. Exspectatur igitur heros, ut, a diuturna expeditione redux, nihil habeat potius, quam servos suos et armenta invisere. Enimvero potentius mulieris amatae desiderium fuit, ita ut, cuiuslibet curae immemor, in eius amplexum festinaret. Accipiendum tale amoris argumentum ex rudioris aetatis genio.

v. 42. 43. ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ — δεσμοῦ. Suavissimam comparationem, sed ingeniosius expressam, adhibuit auctor Odysseae ε. 394.

ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανείη
πατρὸς, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατερὰ ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, στυγερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
ἀσπάσιον δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
ὣς Ὀδυσῆι ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη.

v. 44. ἐκτολυπεύσας. ἐκτολμήσας Ald. Iunt. 1. et 2. manifestum glossema. Proprie τολύπη de lana carpta operique parata, *glomus*. v. *Schneider.* in Ind. Script. R. Rust. p. 363 sq. Hinc τολυπεύειν omnino *fabricari*, *conficere*, v. c. δόλους, πόνον, πόλεμον, qui usus Homericus est. χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπεύσας, h. l. *arduo labore exantlato.*

v. 47. τερπ. δώροισι πολ. Ἀφροδίτης. δῶρα Ἀφροδίτης latiore ſenſu ſumenda, modo pulcritudinem et venuſtatem ſignificant, ut *Hom.* Il. γ. 54. modo *gaudia amantium*, ut h. l. Sic δῶρα Κυπρίας *Pindar.* Ol. I. 119. quae *Veneris praemia* dixit *Virgil.* Aen. IV. 33. ubi v. *Heyn.* et intpp. hymni in Cer. 102. add. *Schrader.* ad *Muſaeum* 290. et Animadv. p. 228. — v. 49. Θήβη et Θῆβαι duplex forma, ut Μυκήνη et Μυκῆναι. v. *Muncker.* ad *Hygin.* p. 332.

v. 54. αὐτὰρ Ἰφικλῆά γε edd. omnes. Sed γε tollendum, quippe merum verſus fulcrum a ſciolo temere intruſum, vidit *Hermannus*, vir κριτικώτατος, de Metris Graec. et Roman. p. 74.

v. 55. 56. Binos hos verſus, meram eamque valde ieiunam antecedentis ſententiae repetitionem, nemo cultioris ſenſus in vetere poeta ferat. Verum, ne eos, tanquam inſititios, νοήσεις ſignis distinguas, iuſta, quae tunc abſoret, cum ſequentibus iunctura impedire debet.

v. 57. ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνε cet. Incipit inde ab hoc verſu antiqui rhapſodi continuatio, qua is, in vacuam a ceteris relictam provinciam involans, Herculis laudes in caede Cycni celebrando Homericamque Achillis clipei deſcriptionem, novis luminibus interiectis, imitando et in rem ſuam convertendo, magnam apud auditores ſuos gratiam initurus ſibi viſus eſt; atque iniit profecto gratiam homo ingenioſus ſpiritusque vere poetici plenus, ſi modo iſti ſolertem auditionem ei praebere voluerunt. Praemiſſi Ἡοίων fragmenti

a reliquis, ſerius adtextis, disiunctionem ſtellulis interpoſitis conſignaturus fuiſſem, niſi conglutinationis vetuſtiſſimae auctoritas retinuiſſet manum. De omnibus huc pertinentibus disputatur in Prolegomenis.

Cycnus, cuius pugna cum Hercule in ſqq. narratur, in eiusdem hiſtoria nobiliſſimus. Tres vero in mythis Cycni nomine distinguendi: unus Martis ex Pelopia proles, alter eiusdem ex Cyrene, tertius denique Neptuni et Ceycis filius, ut veteres loquuntur, (v. *Sturz.* ad *Hellanici* Fragm. p. 111. et 137.) ab Achille occiſus. vid. *Apollod.* II. 7. 7. et II. 5. 11. cum Not. p. 414. et p. 478. ſq. Duos tantum Cycnos, Martis et Neptuni filium, ſeparant Scholl. *Pindari* ad Ol. II. 147. et *Ariſtoph.* Ran. 963. alias non raro inter ſe confuſos, ut docent intpp. *Hygini* fab. 31. p. 89. Is, qui in hac pugna cum Hercule occumbit, eſt primo loco dictus Martis ex Pelopia natus, expreſſis verbis deſignatus ab *Apollod.* p. 158. Facti tam crebro obviae mentiones mythum poetarum opera celebratiſſimum fuiſſe arguunt. v. *Pindar.* Ol. X. 19 ſq. *Eurip.* Herc. fur. 386 ſq. *Diodor.* IV. 37. Fuit ſingulare *Steſichori* carmen lyrico-epicum, Κύκνος inſcriptum, in quo pugnae exitus ita tradebatur, ut Hercules repulſus retrocederet: quod ſequitur quoque *Pindar.* l. c. vid. ibi ſchol. et *Suchfort.* Fragm. Steſichori p. 36. Neque factum tam clarum praetermiſſum puto in Heracleis. Quodſi artificis manum in effingenda hac fabula deſideras, adi throni Amyclaei deſcriptionem ap. *Pauſan.* III. 18. 7. et conf. *Heyn. antiquar. Aufſätze* p. 18. — Facile vero Cycnus,

in τεμένει Apollinis Pagaſaei Theſſaliae (v. 58. 70.) in inſidiis latens ac praetereuntes, qui Delphos donaria transveherent, ſpolians, (v. 479. 80.) in animum revocat illorum temporum ferociam, quibus homines, virium fiducia efferati, temere omnique lege ſoluti latrocinia agere, terras viasque infeſtare inſidiasque peregrinantibus facere poterant: quo pertinet inſignis lectuque admodum dignus locus *Plutarchi* in Theſ. c. VI. p. 6. T. I. ed. Hutt. Ad Itonem, urbem Phthiotidis, Theſſaliae, hunc Cycnum ab Hercule occiſum, tradit *Apollod.* p. 158. in cuius vicinia Pagaſae urbs et τέμενος Apollinis et Trachin. v. 469. Tempeſtas pugnae aeſtiva deſignatur v. 393 ſqq. Iſti, qui quaerebant, unde Hercules profectus in hanc Theſſaliae regionem devenerit, obliti ſunt *Apollodori* p. 157. 58.

v. 58. ἐν τεμένει Ἀπόλλωνος, in agro Pagaſaeo. Pagaſa ſ. Pagaſae urbs Theſſaliae, quam ſinus Pagaſaeus amplectitur, ex quo Minyae Colchida petentes navem ſolvere, (v. vel *Mela* II. 3.) ſerius Demetrias dicta. *Strabo* IX. p. 666. Almel. cf. *Plin.* IV. 8. Templum ibi Apollini Argonautas dedicaſſe, auctore Callimacho ait *Hygin.* P. A. II. c. 37.

v. 59. αὐτὸν καὶ πατέρα ὄν, Ἄρην. Omnes edd. καὶ πατέρ' ὄν, praeter unam Trincav. Sed primam v. Ἄρης poeta noſter ubique corripere ſolet; tum vero ὄν produci nequit, contra omnino ultima in voc. πατέρα, in caeſura ſcilicet poſita. Itaque recepi lectionem, quam malebat *Guietus* et confirmat mſ. Rehdiger.

v. 60. *σέλας ὡς πυρὸς αἰθομένοιο*. ornate pro *ὡς πῦρ*. v. *Schütz.* ad *Aeſchyli* Prometh. v. 7. Similiter Hom. Il. χ. 134. 35.

— *ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ ἢ πυρὸς αἰθομένοιο, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.*

cf. *Pindar.* Ol. I. 2. Hinc fluxit elegans emendatio *T. C. Matthiae* in hymn. in Apoll. 231.

ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει αἰθόμενον πῦρ.

pro vulgari *ἀχθομενός περ*. v. *Heyn.* ad *Virg.* Ge. III. 85.

v. 62. *κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήει*, *ingens circa pulvis volvebatur*, proprie *ardebat*, Homerico *τοῦ δαίειν* uſu. vid. inf. ad v. 155.

v. 63. *πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι* h. *εὐπλέκτοισι*, ut Hom. Il. ψ. 335. *εὐπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ* et 436. *δίφρους ἐϋπλεκέας* dixit. Sic *ποιητὸς* pro *εὐποίητος* Il. ε. 198. 466. μ. 470. *τυκτὸς* pro *εὔτυκτος*, μ. 105. et alia huiusmodi. *πλέκειν* autem pro *ſtruere* bene de curru. Proprie nectuntur, iunguntur ligna, ex quibus currus ſtruitur, aere, ut *nexae aere poſtes* Virg. Aen. I. 448. niſi *πλεκτὸν ἅρμα* malis intelligere *currum plectilem*, e virgis vimineis plexum. (*Korbwagen.*) Quidquid ſequaris, non opus eſt *Gnieti* coniectura *πηκτοῖσιν*. — *ἄντυγες* v. ſq. *rotarum orbes* ſ. *rotae* ipſae. Copioſe hanc vocem illuſtravit *T. Hemſt.* ad *Lucian.* T. I. p. 279.

v. 68. *ἀλλά οἱ* (*αὐτοῦ*) *εὐχωλέων οὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπ.* At de Cycni ad Apollinem miſſis

precibus nihil memoratur. Verba *οὐκ ἔκλυε* ergo accipias: *irrita fecit* eius vota, intus concepta. — v. 69. *αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε β. Ἡρακλ.* nempe ut praedonis impiam ferociam ulciſceretur. vid. infr. 479. 80.

v. 70. 71. Vv. ſplendidiſſimi ad dei praeſentiam deſignandam: nam fulgor in praecipuis eius ſignis. Nota res ex tot poetarum locis. *Hom.* Od. *τ.* 36-40. (quem *Longus* expreſſit Paſtor. II. p. 52. iudice *Villoiſono*) h. in Cer. 278. *Virg.* Aen. I. 402. ubi v. *Heynii* Exc. XIII. Alia promiſcue cumulavit *Barthius* ad *Claud.* R. Proſ. I. 8. — *ἄλσος καὶ βωμός.* Scilicet arae poſitae in lucis. Hinc utrumque iungi ſollenne eſt: Hom. Il. *ψ.* 148. *τέμενος βωμός τε* et *Horat.* A. P. 16. *lucus et ara Dianae.* Ad v. ſeq. conf. infr. 145. et 390.

v. 72. *τίς κεν ἐκείνων.* Bene *Robinſonus*: „Vulgo legitur *ἐκείνῳ*, *illi*, ſcil. Marti. Sed Mſ. Harl. legit *ἐκείνων*, quod quidem reſtitui, utpote accommodatius ad id quod ſequitur, *κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη, καὶ χεῖρες ἄαπτοι. κατεναντίον* veto uſurpatur tam cum genitivo quam cum dativo.“

v. 76. *ἐξ ὧμων — μέλεσσιν.* Eadem verba leguntur *Ἔργ.* 148. 49. et rurſus Theog. 152. Quae cauſa fuit, cur verſus ſpurius videretur b. *Koeppenio.* De eius repetitione in Theogonia non aliter cenſuit *Guietus.* Rationem *νοθείας* eam non ſufficientem habeo: videtur eſſe loquendi formula, ſupervacanea quidem, ſed ſollennis et fere perpetua. Ita plura ſunt, quae priſcae poeſeos indoli

et ἀοιδῶν recitationi αὐτοσχεδιαστικῇ imputari malim, quam interpolationi.

v. 77. ὅς ῥα ſc. Hercules, paulo durius, aliis nimirum ſubiectis interpoſitis.

v. 79. ἦ τι μέγ' ἀθανάτους — ἤλιτεν. Sic reſcripſi de veriſſima emendatione *Dorvillii* ad *Char.* p. 220. Vitioſe libri omnes μετ' ἀθανάτους — ἤλιτεν. Etenim perpetua loquendi conſuetudo poſtulat ἁλιτεῖν τινά. *Hom.* Il. ι, 375.

ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν. —

ω. 570.

— — Διὸς δ' ἁλίτοιμαι ἐφετμάς.

cf. ibid. 586. Od. ε. 108.

— ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἁλίτοντο.

Appoſite etiam *Apollon. Rh.* II. 246.

ἦ ῥα θεοὺς ὀλοῇσι παρήλιτες ἀφραδίῃσι.

it. III. 890.

ὦ φίλαι, ἦ μέγα δή τι παρήλιτον. —

De formula μέγα τι agit *T. Hemſt.* ad *Lucian.* T. I. p. 39. et *Dorvill.* l. c.

v. 81. Τίρυνθος εὔκτ. πτολίεθρον. Ad haec *Ruhnkenius* Ep. crit. p. 102. ita ſcripſit: „Librarii Codicum Regii et Voſſiani, inſolenti forma Τίρυνθον offenſi, Τίρυνθα ſcripſerunt. Sed legendum: λιπὼν Τίρυνθος εὐκτίμενον πτολίεθρον. Sic

infra vſ. 469. Τρηχῖνος πόλις pro Τρηχίν. Pindarus Pyth. IV. 465. ἄστυ Κυράνας pro Κυρήνη. Ariſtophan. Equit. 806. πόλις Ἄργους pro Ἄργος. Dionyſ. Perieg. 918. Ἀπαμείης πτολίεθρον pro Ἀπάμεια. Vide Cl. Brunckium ad Apollon. Rhod. IV. 269. Vetus mendum eſſe, ex auctore argumenti nondum editi intelligitur: καὶ ἀπαιτῶν παρὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος ἀδελφοῦ, Τιρύνθου τότε βασιλεύοντος, τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος.“ Ex qua poſtrema haec verba excerpſit *Ruhnk.* ὑπόθεσιν, nunc primum ſupra inter Grammaticorum Argumenta ex cod. Rehdig. in lucem protuli. Idem cod., ut Pariſ. et Voſſ., Τίρυνθα exhibet. Τίρυνθον omnes libri editi habent: vitium non infrequens et commiſſum quoque ap. *Apollod.* II. 2. 1. in cod. Medic. Sed non dubitandum de veritate ſcripturae Τίρυνθος, quam ſummo viro mo-
rigeratus redhibui. Tiryns heros, a quo urbis nomen ductum, iuxta veterem famam apud *Pauſan.* II. 25. 7. Exemplis a *Ruhnk.* allatis adde *Muſaei* H. et L. 74. Λακεδαίμονος ἄστυ, ubi pariter de heroe indigete, Lacedaemone cogitandum.

v. 83. Amphitryo Thebas confugiens a Creonte excipitur: cum quo conſpirat *Apollod.* p. 106. In hoc fabularum haud incommodum tenorem facile agnoſcas. Cadit factum in Laii tempora, ſecundum *Herodot.* V. 59., Creonte adhuc iuvene, circa 1401. a. Chr. In extremis Laii annis circ. 1361. Herculis rerum geſtarum initium. cf. *Heyn.* ad *Apollod.* p. 319. — Ἠνιόχην. Creontis coniugem *Sophocles* Antig. 1180. e rec. Br. Eurydicem vocat. Potuere omnino plures eſſe Creontis

uxores; tum neque in mythis nominum conſenſus ubique exſpectandus.

v. 87. τάχα δ' ἄμμες ἐπιπλομένων, ἐνιαυτῶν γεινόμεθα. *Guieto* placebat ἄμμε περιπλομένων, cuius et ſyntaxin et uſum loquendi ex *Homero* licet adſtruere. Sed lectio vulgata minime ſolicitanda. *Hom.* Od. η. 261. et iterum ξ. 287.

ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε.

Neque adeo dubito, quin noſtrum locum reſpexerit *Heſychius*: Ἐπιπλομένων, κυκλουμένων, πληρουμένων, ἐπερχομένων. quod ibi fugit VV. DD. qui, huius loci immemores, Ἐπιπλόμενον ſcribendo, Lexicographi gloſſam ad verſum Homericum accommodare voluerunt. Obſerva vero aliquam dicendi inſolentiam, quae tamen et alibi occurrit, in ἐπιπλομένων ἐνιαυτῶν, quum de tempore partus ſermo ſit. Hanc evitare iſte voluiſſe videtur, qui ἐπιπλομένῳ ἐνιαυτῷ innovaret, quae lectio eſt in ed. Trincav., haud dubie ex codice mſ. expreſſa. Ceterum miror, opportunitatem hanc poetae non in mentem revocaſſe Iunonis circa Herculis partum fraudes, *Homero* iam notas, (v. Il. τ. 95 ſq.) quarum hic tam proclivis fuiſſet commemoratio! Sed videtur omnino in his brevitati ſtuduiſſe, utpote mox in ſplendidiore loco, armis Herculeis et pugna deſcribendis, artem omnem et copias ſuas oſtenſurus.

v. 89. τοῦ μὲν Φρένας ἐξέλετο Ζεύς, cui non ex *Homero* notum? vid. Il. ζ. 234. ρ. 470.

τ. 137. Sententia ipſa inter veteres ſore ſedem fixit, in quam praeter alia laudant gravem locum incerti Tragici in Grotii Excerpt. p. 461. ex Schol. Sophocl. Antig. 620.

Ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνει κακά,
τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον, ᾧ βουλεύεται.

v. 90. σφέτερόν τε δόμον, σφετέρους τε τοκῆας, domum *ſuam ſuosque* parentes: in quo σφέτερος de uno in 3 ſingul. uſurpatur, ratione paulo inſolentiore, ſed etiam *Pindaro* frequentata: Ol. XIII. 86. Pyth. IV. 148. Iſthm. VI. 49. VIII. 122. Referendum hoc ad communem veterum poetarum inconſtantiam in pronominibus ponendis, quorum formas et poteſtates ab Ariſtarcho demum ad certam aliquam normam conſtitutas novimus. Rem nuper ſat multis exemplis illuſtravit *Wolfius* Prolegg. Hom. p. CCXLVII. ſq.

v. 91. ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα. Sunt qui *abortivum Euryſtheum* ex verbo exſculpant: quo auctore, non reperio. *Guietus* legendum propoſuit, ἀλιτήμερον, cui novum vocabulum ſuum non invideamus. Terſior ſane *Heynii* emendatio, ante complures annos mecum benevole communicata, Εὐρυσθῆ' ἡλιτόμηνον, uti apud *Homer.* Il. τ. 118. de Iunone

ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ Φόωσδε, καὶ ἡλιτόμηνον ἐόντα.

Atque παῖδα ἡλιτόμηνον alicubi dixit poeta epigrammaticus. cf. *Heſych.* et Etymol. M. ſ. voc.

Enimvero manum emendatricem omnino videtur respuere huius versus lectio, cui interpretando potius succurrendum puto. ἀλιτήμενος idem quod ἀλείτης, ἀλιτρὸς vel ἀλιτήμων, voces Homericae; et invidiose sic, sensu admodum commodo, Herculem Eurystheum appellat. Pariter *Hom.* Od. δ. 807.

— οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστι.

v. 92. ἤ που πολλὰ omnes boni codd. et libri impressi, pro quo in nonnullis vitiose et merum glossema μάλα.

v. 93. ἦν ἄτην ἀχέων. *Graevius* malit ὀχέων, ut Homerica fiat oratio. Od. φ. 301.

— — ὁ δὲ, Φρεσὶν ἦσιν ἀασθείς,
ἤιεν ἦν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.

Esset aliquid, si monuisset vir doctus, ἀχέειν apud *Homerum* nullibi casum regere, et constanter ut neutrum poni: cui rationi tantum tribuo, ut lectionem omnium librorum paene exterminassem.

v. 95. ὦ φίλος, ἀρχαϊκῶς pro φίλε; quod apud *Homerum* frequens est et Atticis nec non Doribus servatum: vid. *Observatt. in auctt. vet.* p. 67. et quos laudo. Ita etiam in aliis: Il. γ. 277. Ἠελιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς et simil. — ἠλάσ φοινικόεντα. Varius habenarum ornatus ex *Homero* constat: Il. ε. 583. ἠλάσ λευκὸ ἐλέφαντι. ἠλάσ σιγαλόεντα norunt omnes, etsi vera eorum notio nondum satis liquet. H. l. lora purpura tincta, ut Il. ζ. 219. ζωστῆρ φοίνικι φαεινός. Od. χ. 200. ἱμὰς βοὸς φοίνικι φαεινός. Ita proprie

licet intelligere. Alioqui uſus loquendi non repugnaret, ſi ἠνία φοινικόεντα malles accipere *ebore ſplendentia*, quod *purpurei olores* ap. *Horat.* et *brachia purpurea candidiora nive* ap. *Pedonem Albin.* ſatis tuentur. Saepe hoc notatum a VV. DD. etiam a *Gedickio* ad *Pindari* Nem. XI. 37. (Carm. ſelect. p. 259) at loco fortaſſe alieno, de quo hic obiter monebimus. Dicitur nimirum de victore a ludis ſacris redeunte ἀνδησάμενος κόμαν ἐν πορφυρέοις ἕρυσιν, quod ἀγλαοῖς, *ſplendidis* vir illuſtris interpretatur; bene, ſi non conſtaret, victorum coronas purpureis lemniſcis redimitas fuiſſe: in quam rem, ne plura commemorem, locus luculentus eſt *Theocriti* Id. II. 122. ubi adoleſcens e ludis redit victor

κρατὶ δ' ἔχων λευκὰν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος,
πάντοσε πορφυρέῃσι περιζώστρῃσιν ἑλιχτάν.

Vberiori coronae populeae, purpureis lemniſcis involutae, illuſtrationi inſervit Hermeracles i. e. Mercurii cum Hercule coniuncti ſtatua, Romae aſſervata, in qua ea expreſſa; quod non neglexit doctiſſimus Italus, *Viſconti*, in *Muſei Pio-Clementini* To. VI.

v. 109. ἠθεῖ', ἦ μάλα. Fluctuant libri mſcripti et impreſſi inter varias ſcribarum et operarum aberrationes, quas referre piget. Genuinam lectionem repraeſentat quoque cod. Rehdiger., ſi diſcedas a levi vitio librarii, eliſione neglecta ſcribentis ἠθεῖε· ἦ μάλα. Eſt autem ἠθεῖος voca-

bulum honorificum, quo iunior compellare solet aetate porvectiorem, ex Homerico eius usu satis notum.

v. 104. 5. Amat Neptunus Herculem, Thebanum heroem, utpote qui ipse inter deos tutelares Thebanorum fuit: vid., praeter nostrum l., *Aeschyl.* S. c. Theb. 131. et *Eustath.* ad *Dionys. Perieget.* 476. unde frequens Neptunus in numis Boeotorum. — Neptunus h. l. Ταύρεος dictus, cuius epitheti non aliud extat exemplum apud veteres. Deos fluviorum tauriformes, ταυροκράνους vel ταυρόποδας a poetis designatos et in monumentis efformatos esse, constat ex tot exemplis, a VV. DD. certatim collectis: vid. saltem ad *Horat.* Carm. IV. 14. 25. Tauri, symbolicae fluviorum imaginis, variae causae passim quaesitae sunt, modo fluviorum strepitus cum boum mugitu comparatus, modo alveorum flexiones, quas cornua dixere, denique agrorum cultura et fertilitas, cuius bos fuit apud priscos symbolum. A fluviis notio traducta ad Neptunum, ut adeo ταύρεος dicatur, quasi sub taurina specie repraesentatus. Ita accepere *Graevius* ad h. l., *Winkelmannus Monum. ined.* p. 25., *Hermannus Handbuch der Mythol.* T. I. p. 124. II. p. 265. et *Mitscherlichius* ad *Horat.* l. c. praeeunte *Tzetza* in schol. ad nostrum loc. Sed acerbe eam rationem accusat *I. H. Voss.* in *mytholog. Briefe* T. II. p. 276. dictumque Neptunum ab Hesiodo ταύρεον pronuntiat, quod tauris pabulum praebeat, in pascuis scilicet humiliorum litorum, quemadmodum ἵππιος vel ἱπποποσειδῶν alias audiat, equos potu aquae alens. Vt illam Neptuni ταυρέου expedien-

di rationem probare non possum, neque scriptorum locis neque artis monumentorum exemplis confirmatam, ita omnino nimis ieiuna videtur ea, quae viro acutissimo placuit, interpretatio. Quidni enim agros fecundandi laus eodem iure Neptuno conveniret, ac Oceano, quem *ταυρόκρανον* dixere? et ut novae illi Neptunum *ταύρειον* et *ἵππιον* explicandi rationi pondus aliquod accederet, docendum esset, in aliis quoque diis similes cognominum causas obtinuisse. Praeterea non assequor, cur simpliciter fides abrogetur *Tzetzae*, qui haud dubie ex antiquiore aliquo transscripsit scholion suum, in quo tradit, Neptuno in Boeotia, inprimis Onchesti, culto, tauros immolatos esse, unde cognomen *ταυρείου* acceperit. Tauros Neptuno caesos novimus iam ex *Homero* Il. *υ*. 403-5. Od. *γ*. 6. add. *Pindar*. Nem. VI. 69, et fuit festum Neptuni Ταύρεα s. Ταύρεια: vid. *Hesych*. in voc. Forte non aliud festum Neptuni apud Ephesios attingit *Athenaeus* X. p. 425. C. in quo iuvenes investes, qui pocula ministrabant, *ταῦροι* dicebantur, quod confirmat *Hesychii* glossa Ταῦροι. Ab hoc festo, cui taurinae victimae nomen indiderant, deus ipse cognomen *ταυρείου* s. *ταυρέου* duxit. Ceterum vide, quam apte Boeotico epitheto appelletur deus, qui Thebani herois curam gerere dicitur. — In *πόλῃα* v. 105. variat cod. Rehdig., *πόλῃας* exhibens, quasi sit Neptunus *πολιοῦχος*; quod ferri nequit.

v. 112. *δύο παῖδας Ἀλκείδαο*, Amphitryonis, filii Alcaei, duos posteros: nam Hercules quidem filius, Iolaus autem nepos Amphitryonis fuit. Itaque observandum vocab. *παῖς* hoc sensu positum.

v. 114. *τά σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης. τὰ h. ταῦτα* et hoc pro *τοῦτο*, nimirum *ἱστάναι Φυλάπιδα, πολέμοιο Φυλόπιδα στήσειν pugnam inire:* v. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. II. 25. Pro *φίλτερα* codd. Harlei Palat. et Rehdig. *φέρτερα*, minus bene.

v. 115. *θυμῷ γηθήσας.* Ita plerique libri ſcripti et editi. Trincav. cum marg. Steph. *μύθῳ γηθήσας.* Sed illud ad priſcae orationis indolem accommodatius. Hom. Il. *η.* 189. *γήθησε δὲ θυμῷ.* 191. 2. *χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς θυμῷ.* *χ.* 224. *χαῖρε δὲ θυμῷ.* Nulla vero in codd. permutatio frequentior, quam vocabulorum *μῦθος* et *θυμός.*

v. 120. *Ἀρείονα ωανοχαίτην* retinuerat Antimachus in verſu ex Thebaide a *Pauſan.* VIII. 25. 5. ſervato. Arion vero equus in mythis laudatiſſimus, maxime in Adraſti fabulis: de quo locus primarius Hom. Il. *ψ.* 346. 47. v. *Pauſan.* l. c. et *Heyn.* ad *Apollod.* p. 634 ſq. Multus eſt in clari huius equi fatis de eoque traditis fabulis exponendis *Schellenbergius* ad Antimachi Reliqq. p. 65. ſqq., qui intactum reliquit mendum in ſcholl. ad Homeri loc. cit. *πρὸς Τρωιζῆνι*, pro quo requiritur *πρὸς Τραχῖνι.* — Diverſa eſt ſcribendi ratio *Ἀρείων* et *Ἀρίων.* v. *Valken.* ad *Eurip.* Phoen. p. 659. Sed equos praeſtantiores ſuis nominibus nuncupari, iam inde ab heroico aevo ſollenne fuit; qua de re vide *T. Hemſt.* ad *Luciani* Nigr. §. 29. et quos laudat. Praeterea velim obſervari exemplum currus, uno equo vecti, quum heroas bigis, *συνωρίδι*, uſos eſſe conſtat, quibus nonnunquam tertius equus funalis adiectus, *ἵππος σειρεῶος, σειραφόρος* vel *παρήορος*, ut Il. *θ.* 81.

v. 122. Sequitur descriptio armaturae Herculis, qui in hac pugna heroicae aetatis more, ocreis scilicet, thorace, ense, pharetra, galea ac scuto, armatus prodit, quum vulgo clava et pelle Leonina instructus repraesentari soleat: de qua re disputationem, hoc loco iusto copiosiorem, in Prolegomena coniicere malui. Ceterum totius descriptionis prima stamina deprehendi arbitror apud *Homerum* Il. ε. 736 sq. de Minerva ad proelium se instruente et λ. 16 sqq. de Agamemnonis πανοπλίᾳ. — κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ. *Album orichalcum Virgil.* Aen. XII. 87. De orichalco vid. praeter *Spanhem.* ad Callim. h. in Pall. v. 19. *Heyn.* ad Virg. l. c. et copiosissime disputantem *Martinum* in Exc. VII. ad Ernesti archaeol. literar.

v. 124. sq. *Apollodor.* II. 4. 11. p. 114. ex poetis, qui Ἡρακλείας condiderunt, secus refert, Herculem a Vulcano aureum thoracem, a Minerva peplum dono accepisse. De peplo, qui inter arma alieno loco memorabatur, iure dubitatum est. Sed πέπλον habet etiam *Diodor.* IV. 14.

v. 128. ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον. vid. supr. ad v. 29.

v. 130 sqq. Accurata telorum descriptio, poeta digna. θάνατος λαθίφθογγος, *quae vocem eripit.* s. *aufert.* Vix alibi obvium mortis epitheton. — v. 132. πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον, καὶ δάκρυσι μῦρον. *In anteriore parte habebant mortem* (h. e. cuspis erat letifera) *et lacrymis madebant* h. ciebant lacrymas occisorum cognatis: quod redit ad Homeri στονόεντας ὀϊστούς. Postremum hoc

argutius dictum, quam a priſco poeta exſpectes: ſed deſignandae erant Herculis ſagittae venenatae et inevitabiles, *ἰοὶ ἄφυκτοι καὶ προπέμποντες Φόνον*, ut eſt ap. *Sophocl.* Philoct. 106.

v. 136 - 38. Cum hac galeae Herculeae deſcriptione contende Aeetae galeam apud *Apollon. Rh.* III. 1228.

χρυσείην δ' ἐπὶ κρατὶ κόρυν θέτο τετραφάλῃρον,
λαμπομένην, οἷόν τε περίτροχον ἔπλετο φέγγος
ἠελίου, ὅτε πρῶτον ἀνέρχεται Ὠκεανοῖο.

Quae fluxerunt ex *Hom.* Il. ε. 4 — 6. — *ἀδάμαντος, ἐξ ἀδάμαντος, ἀδαμάντινην, galeam adamantinam.* cf. v. 231.

v. 139. Perventum eſt ad Herculis clipeum, in quo iuxta *Homeri* in ſcuto Achilleo exemplum deſcribendo largiſſimam imaginum copiam poeta effudit. Habemus inſignem artis operis delineationem, ſignorum varietate et numero admirandi, non vero eius, quod ipſe poeta ob oculos poſitum vidit, ſed quale animo et phantaſia conceptum ad delectationem tantum imaginum exquiſitiſſimarum luminibus exornavit. Ita bona imaginum, a poeta undecunque operoſe congeſtarum, pars minime ad ſeveram artis regulam artificisque *ἀκρίβειαν* exigenda ſunt, ſed unice ad poeticae deſcriptionis indolem revocanda indeque aeſtimanda. Quae res quum ſemel animadverſa eſt et in ſingulis locis probe animo tenetur, facile licebit evi-

tare ſcopulos, ad quos paſſim interpretes importuno argutias captandi ſtudio impingi videmus. Reliqua, quae hic deſiderari poſſunt, dabunt Prolegomena.

Manibus prehendit Hercules clipeum ſuum, *σάκος παναίολον*, *varium*, *variis ſignis ornatum*, *variegatum*. Ita *Hom.* Il. *ν*. 552. et *σάκος αἰόλου η*. 222. *π*. 106. *αἰόλα τεύχεα ε*. 295. *Virgil.* Aen. X. 181. eodem ſenſu *verſicoloria arma* (vid. ibi not.) et *Silius* III. 278. *verſicolor caetra*. Proprius vocis ſignificatus: *facilis motu et flexu*, *agilis*, qui in *Homero* regnat: unde et Aeoli nomen petitum, a ventorum natura ſcilicet. Metaphorice deinde *varius*, *verſutus*, ut *αἰόλον ψεῦδος* et alia huiusmodi. Apud *Sophocl.* Philoct. 1157. *σὰρξ αἰόλη* Philoctetae, h. e. uti bene interpres Graecus, *ποικίλη διὰ τὰ τραύματα*, quemadmodum *varius* et *variari* apud Latinos, inprimis Comicos. De rebus, quae ornatum a coloribus aut metallis admittunt, uſurpatum, videtur omnino eo referendum eſſe, ut ſit *ποικίλος*, *δαίδαλος*. H. l. illuſtratur haec notio mox ſequentibus vv. 141. 42. 43.

v. 141 — 43. A fulgore arma et maxime clipeos apud veteres commendari, nota res eſt. cf. *Schütz.* ad *Aeſchyli* S. c. Th. 491. Itaque his vv. ſplendoris, a clipeo redditi, notionem excitat poeta, enumeratis, quibus is efficiebatur, ornamentis. *πᾶν σάκος (ἐν) κύκλῳ ὑπολαμπὲς ἔην τιτάνῳ* etc. quod manifeſte dictum eſt pro vulgari *πᾶς κύκλος τοῦ σάκεος*. Nam *κύκλος* de rotundo clipeo ſatis notum. v. vel *Hom.* Il. *μ*. 297. Tota

igitur rotundi clipei ſuperficies fulgebat primum τιτάνῳ. τίτανος in ſcholl. γύψος vel σιλφός (de quo voc. vid. *Schneider.* Lex. Gr.) explicatur. *Suidas* τίτανον, λευκὸν, ἢ γύψον, κονίαν., et addit, lapidem eſſe peruſtum, quem olim τίτανον, ſerius ἄσβεστον vocarunt. *Heſych.* τίτανος, κονία, ἄσβεστος. οἱ δέ τι γύψου χρῖσμα. add. *Schneider.* ad *Nicandri* Alexiph. v. 43. Iſti tres voc. ſignificatus, quibus lapidem, calcem et gypſum denotat, bene cohaerent: nam *cognata calci res gypſum eſt*, ait *Plin.* H. N. XXXVI. 59. et eſt unum eius genus, quod e lapide coquitur, optimum e lapide ſpeculari. Vſus autem gypſi in albariis, ſigillis et coronis aedificiorum gratiſſimus, iuxta *Plinium* ibid.; unde γυψοπλαστικὴν τέχνην memorant veteres. v. *Salmaſ.* Exercit. Plin. p. 771. E gypſo vero figuras in clipeo factas non cogitavit poeta, ſed gypſum ſpatiis, quibus anaglypha diſtabant, explendis interfuſum. Porro *ebore*, λευκῷ ἐλέφαντι, uti etiam *Pindar.* Nem. VII. 115. Neque hic cogitandum de figuris ex ebore ſculptis, quas in ſeqq. poeta non commemorat. Sed eboris multifarius in ornamentis uſus apud veteres fuit, uti vel ex *Homero* conſtat. cf. *Pauſan.* I. 12. 4. et ita quidem, ut intra aliam materiam, lignum, aurum vel argentum ferrumination̄e (πολλήσει, συναφῇ) includeretur, quo ipſo eboris comprehenſi candor tanto clarius vividiusque eluceſceret. Ornamenti huius rationem egregie illuſtravit *Heynius* Exc. XXII. ad Aen. I. attigit etiam in *antiquar. Aufſ.* faſc. II. p. 163. Neque alia notio ſubeſt verbis *Pindari* l. c. Μοῖσά τοι πολλῷ χρυσὸν, ἔν τε λευκὸν ἐλέφανθ' ἁμᾷ. Iam quum hic eboris aliis materiis com-

prehendendi mos ad ſatis antiquam aetatem, Homericam certe, adſurgat: non dubitare licet, quin idem poetae in animo inſederit. ἠλέκτρῳ τε. ἤλεκτρον, ἀναμεμιγμένος ἐστὶν ἀργύρῳ χρυσὸς, ut ait *Pauſanias* V. 12. 6. De hoc metallo *Plinius* H. N. XXXIII. 23. *Vbicunque quinta argenti portio eſt, electrum vocatur. Fit et cura electrum argento addito; et electro auctoritas, Homero teſte, qui Menelai regiam auro, electro, argento, ebore fulgere tradit.* Reſpexit locum *Homeri* Od. δ. 72. ἀργύρειον καὶ χρυσὸν, ἐλέφαντα καὶ ἤλεκτρον coniuncta eodem modo a *Charit.* VIII. 6. extr ubi vid. *Dorvill.* Animadv. p. 632. ed. Lipſ. add. inpp. *Virgilii* ad Aen. VIII. 402. Ex electro igitur, metallo, utique figuras ſculptas cogitare poeta poterat, et parum refert, eum hoc in ſeqq. non ſpeciatim adnumerare, quum aurum nominaverit et argentum. Quid? quod ſimpliciter electrum, exquiſitius vocabulum, pro argento, in hoc metallorum recenſu praetermiſſo, potuit dicere. Vides, quam bene, iuſta inſtituta interpretatione, omnia in his vv. ſe habeant. Sed fruſtra in vero eorum ſenſu expediendo haeſit is, qui de Herculis ſcuto vernacula lingua ſcripſit, *Schlichtegrollius* libelli ſui p. 42 ſq. quem non extricavit eius cenſor in *N. Bibliothek der ſch. Wiſſ.* T. XXXVIII. p. 277 ſq. κύκλῳ τιτάνῳ non cohaerere, facile patebit, ſi verba recte coniunxeris; et divulſas has voces vidi in cod. Rehdig., commate poſt τιτάνῳ non male fixo. — v. 143. λαμπόμενον repeti omnino poterat, etſi anteceſſerat ὑπολαμπές; quod moneo, ne forte inde quis huic verſui νόθείας ſuſpicionem intendat. — πτύχες laminae ferreae vel aereae, aliae ſuper alias im-

pactae, quibus contra telorum et haſtarum ictus munire ſolebant clipeos. vid. loca Homerica Il. η. 247. σ. 481. υ. 269 ſqq. (ἐκ) κυάνου, *caeruleae*, (*blau angelaufen.*) Hom. Il. λ. 24. in thorace Agamemnonis δέκα οἱ μὲν ἔσαν μέλανος κυάνοιο. Sic quoque θρῃκὸς κυάνοιο Od. η. 87. Hae laminae ductae erant per totum clipeum; διηλήλαντο, erant igitur διηνεκεῖς.

v. 144 ſqq. In media area draco: imago ad terrorem iniiciendum compoſita, neque infrequens in clipeis emblema. Sic draconem in ſcuto Menelai pinxerat Polygnotus, ſecundum *Pauſan.* X. 26. 1. Ap. *Hom.* Il. λ. 38 ſq. in loro, quo clipeus portatur, caeruleus draco triceps expreſſus eſt. Eadem imago in ſcuto apud *Pindar.* Pyth. VIII. 65. 66. — οὔτι Φατειὸς *terrore nefando*, v. infr. 161. 230. *Pindar.* Ol. VI. 62. et cf. *Ruhnk.* Epiſt. crit. p. 107. — v. 145. ἔμπαλιν δεδορκὼς, *oculos retro flectens*, *retorquens*, tanquam iratus. Itaque inepte laudant ex *Ovid.* Metam. III. 68. ubi ſerpens *dolore ferox caput in ſua terga retorſit*, quod longe diverſum eſt. ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι praeclare de irato. Supra v. 72. πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο de Marte; item v. 390. de apro. add. *Virg.* Aen. XII, 101, 2. et ibi *Heyn.* quem etiam vide ad *Apollod.* p. 80. — v. 146. τοῦ καὶ στόμα πλῆτο ὀδόντων λευκὰ θεόντων. Poſtrema haec verba *Guietus* temere vexavit, quum non intelligeret. Agnoſcas minus vulgarem loquendi uſum in ὀδόντων λευκὰ θεόντων pro ſimplici ὀδόντων λευκῶν, quem his exemplis planum faciam. πολὺν χλωρὰ θέρυσαν ſic dixit *Herodes Att.* in inſcript. v. 24. Anal. Brunckii

T. II. p. 300. ubi vid. *Salmaſii* docta not. p. 69. edit. ſuae, et *Iacobſ.* Animadv. in Anthолog. Gr. Vol. II. P. II. p. 379. *Oppian.* Ἁλιευτ. III. 183. πλωτῶν σιφλὸν γένος ὑγρὰ θεόντων h. ὑγρῶν. Non multum hinc discedit Homericus uſus v. θέειν, ut in hoc: βάλε κατ' ἀσπίδα, — ἣ λεπτότατος θέε χαλκὸς, Il. υ. 275. Ne plura apponam, facit docta ſolertia *Eichſtädtii*, Quaeſt. philolog p. 32. de eadem elegantia disputantis. — Dentes ἄπλητοι (ἄπλητος a πλάω vel πλῆμι. vid. *Ruhnken.* Epiſt. crit. p. 91. et *Heyn.* in Var. Lect. ad *Pindar.* Pyth. XII. 16.) *ad quos nemo accedere audet* adeoque *terribiles*. v. infr. 230. 250. 268. Vim vocis docte illuſtravit *Ruhnk.* ad h. in Cer. 83.

v. 147. Draconis cervici imminet Eris, dea discordiae, Nocte ſata. v. Theogon. 226. Opp. et D. 13 ſq. *Virg.* Aen. VIII. 701. Alata, utpote in ſublimi volans; adiicienda igitur volucri numinum agmini, quod ſtudioſe *Voſſius* inſtruxit in Vol. altero Epiſtol. mythol.; nec minus Fames, itidem omiſſa, ex *Ovidii* Met. VIII. 818. ubi plurimorum veterum ſcriptura *geminis amplectitur alis* alteri *ulnis* praeferenda, propter v. 815. 16. πετάσθη vero dicit, ut poeta, ſtatu nimirum volandi vividius in actum translato. — v. 149 — 53. exornat et amplificat notionem Eridis: huic tetro numini poenas dabant, quicunque manus cum Hercule conferre auderent; eorum animae ad inferos fugiunt, interea dum oſſa ſuper terra putreſcunt. Huius ſententiae fundum facile reperias Il. α. 3 — 5. Poena autem ſatis funeſta arma adverſus Iovis prolem ferentibus haec eſt, quod,

ossibus super terra dispersis, insepulti iacent. Vel sic tamen eorum animae ad inferos descendunt, ψυχαὶ μὲν χθόνα δύνουσ' Ἄϊδος εἴσω, plane ut in laudato loco Homerico eaedem notiones connectuntur, quum alibi positum videamus, corpore non humato, animam ab aditu ad Orcum prohiberi: in quam rem locus luculentus Il. ψ. 71 — 74. Versus igitur 151. 52. 53. pro spuriis habendi rationem satis firmam desidero. τῶν - αὐτῶν. Ita non raro αὐτὸς cum articulo coniunctum occurrit, pronomine ad sententiae vim parum valente: de quo plura attuli in *Observatt. in auctt. vet.* p. 6. quibus adde exempla ex *Homero* Il. η. 170. τοῖς δ' αὖτοῖς μετέειπε et Φ. 114. τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ. — Σείριον v. 153. pro sole poni volunt. v. *Graev.* Lectt. Hes. cap. XI. Sed melius ex poeticae orationis indole proprie accipias. Σειρίου ἀζαλέοιο intell. ὑπὸ, aut Σειρίου ἀζαλέοιο ὄντος, ut sint genitivi absoluti. Temere haec verba solicitavit *Guietus.*

v. 154. 55. In Eridis regione expressam voluit poeta imaginem tumultus bellici, quem sigillatim enuntiat, pugnae terroribus in personas mutatis. Non constat, an hisce personis repraesentandis veteres artifices revera operam dederint: sin minus, licebat certe poetae, eas de suo fictas ornatus augendi causa apponere. Προίωξις τε Παλίωξις τε *Persecutio victoris* et *Propulsatio victi*, si is, qui modo in fugam versus erat, *vincere posse putat*, ut ait poeta incertus in *Burmanni* Anthol. Lat. T. I. p. 533. ubi cf. *Lindenbrog.* παλίωξις, quae et παλινδίωξις, scilicet ἡ ἔμπαλιν δίωξις, ὅτι ἐξ ὑποστροφῆς διώκουσι οἱ δεδιωγμέ-

νοι, verbum Homericum. Praeivit idem in notione perſona induenda, Il. ε. 740. ubi in Minervae aegide praeter Eridem Ἀλκὴ et Ἰωκή. — Ὅμαδος, Φόβος et Ἀνδροκτασίη iterum ut perſonae. ὅμαδος et ἀνδροκτασίη voces *Homero* familiares. Φόβος, *Terror*, active, perſona eidem ſublecta. vide ad v. 195. — Ἀνδροκτασίη τε δεδήει. Sic conſenſu editiones antiquiores, et habet cod. Rehdiger. *Graevius* primus τ' ἐδεδήει reſcripſit, quod recentiores omnes amplexi ſunt. Modo imitatorum aliquis dubitaſſet, quam idoneam priſcae lectionis innovandae cauſam *Graevius* habere potuerit. δεδήει forma eſt ionica et genuina. v. *Hom.* Il. β. 93. μ. 35. 499. et apparet res ſine exemplis. Quod ad formam dicendi attinet δαίειν poſitum, ut apud *Homerum* μάχη δέδηε Il. υ. 18. ὁλμωγὴ δέδηε Od. υ. 353. et alibi. Sed ornatior videtur oratio emergere, ſi δαίειν exquiſitiore notione intelligas de metalli ſplendore, qui tantus erat, ut figurae *arderе* viderentur. Ita aperte accipiendum v. 165. τὰ δὲ δαίετο ϑωϋτὰ ἔργα, et ap. *Hom.* Il. ε. 4. δαῖε οἱ ἐκ κόρυϑός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ, *radiabat*. Apud ſeriores hoc ſenſu φλέγειν frequentatum, ut *Pindar.* Ol. II. 131. ἄνθεμα χρυσοῦ (h. ἐκ χρυσοῦ, χρύσεα) φλέγει, *fulgent*. *Eurip.* Phoen. 260. νέφος ἀσπίδων πυκινὸν φλέγει, unde *Virgil.* Aen. XI. 603. *campique armis ſublimibus ardent*. Eundem dicendi uſum ad verſum *Horatii*: *Vulcanus ardens urit officinas* transferendo, totum pulcerrimae imaginis nitorem egregie vindicavit *Mitſcherlichius*.

v. 156 — 159. Quatuor hi verſus leguntur apud *Homer.* Il. σ. 535 ſqq. ex quo primum

comparationis cauſa veteris exemplaris orae adſcripti mox in textum immigrarunt, ſed relegandi haud dubie, unde pedem intulerunt. Ἔρις enim iam antea fuit, Κυδοιμὸς non discrepat ab Ὁμάδῳ v. anteced., et Κῆρες amplius infra v. 248. occurrunt. Variat vero lectio in ἐθύνεον, pro quo apud *Homerum* ὁμίλεον, quod minus accommodatum perſonis introductis eſſe, facile ſentitur, forte etiam ex antiquo gloſſemate ſubnatum. Κῆρ illuſtratur ad v. 249. Ea tanquam victimas ſuas tenet ἄλλον ζωὸν νεούτατον, ἄλλον ἄουτον, *nondum vulneratum*, ſed vulnere letali mox infligendo morti debitum. — ἕλκε ποδοῖιν ex priſci aevi atrocitate repetitum. Pedibus trahere violentiae eſt et contumeliae: unde ſerioribus ſcriptoribus ſenſu tropico dici ſolet pro: contumelioſe et atrociter aliquem tractare: vid. *Erneſti* Clav. Cic. in v. *Pes*, et multo magis *Lambin.* in locupletiſſima illa obſervatione ad *Horat.* Epiſt. I. 18. 93. (p. 222.)

v. 160. δεινὸν δερκομένη etc. refer ad Ἀνδροκτασίην. Praedicata rei convenientia ad perſonam traducta, pro more. Homines nimirum ἀνδροκτόνοι vultu et clamore ingenti terrorem facere ſolent: iam idem tribui vides Ἀνδροκτασίῃ. — καναχῇσι τε βεβριθυῖα. Hic *Guietus* ait: „Scribo βεβρηχυῖα, ſtrepitu gravis, hoc eſt, graviter imminens, incumbens. Heſych. βέβρηχεν, ἤχησεν, a βράχω, βρήχω.“ cet. Contra *Ruhnkenius* Ep. crit. p. 102. „Scribendum: καναχῇσι τε βεβρυχυῖα. Guietum corrupta Heſychii gloſſa decepit.“ Mendum in Lexicographo nunc ſublatum. Vel ſic tamen lectionem vulgatam refingendi ne-

ceſſitatem non video. Nimirum *βρίθειν* uſu protrito de arboribus et ariſtis, quae frugibus gravantur, proprie dictum. Infra v. 290. apud *Homerum* paſſim. De ovibus, lana praegravatis, *καταβρίθειν* Heſiod. Opp. et D. 233. Deinde improprie ad alias res transfertur, ut ſit *valere*, *pollere*. *Sophocles* Aj. 130. *χειρὶ βρίθειν, ἢ πλούτου βάθει*, *valere manu aut opibus*, et pariter *Pindar*. Nem. VIII. 31. *Κινύραν ἔβρισε πλούτῳ*. (non male edd. veteres *πλούτῳ*, quum *βρίθειν*, ut *πλήθειν* et *γέμειν*, etiam cum ſecundo caſu poſitum occurrat.) *Apollon. Rh.* I. 384. *κράτει βρίθειν* de remigibus. *Pindar*. Nem. III. 70. *εὐδοξίᾳ μέγα βρίθειν*. Apud *Eurip*. Phoen. 1582. dicitur *βρίθειν ξίφεσι, πυρὶ καὶ μάχαις*. Quidni eodem modo recte dici poſſit *βρίθειν ναναχῇ, graviter vociferari? γαυριῶσα ἐν* (more ſuo pro *σὺν*) *ναναχῇ καὶ κτύπῳ* expoſuit *Io. Diaconus*.

v. 161 ſqq. Duodecim ſerpentes in ſcuto efficti. *ὀφίων κεφαλαὶ* ſimpliciter pro *ὄφιες*, periphraſi uſitata. Eam hic quoque locum habere, et ratio grammatica evincit, quae, ſi ſerpentum capita accipienda eſſent, poſtularet *ὀφίων κεφαλαῖ δειναῖ οὔτι φατειαῖ*, et ex v. 167. apparet, ubi *terga* ſerpentum commemorantur. Quum vero ſerpentum et draconum effigie bellatorum clipeos ornatos ſaepe vidiſſet poeta, hos quoque Herculis clipeo affingere voluit, et quidem in loco, reliquis terriculis contermino. Duodecim ſerpentum voluminibus eum in clipeo locum adſignandum putavit *Schlichtegrollius*, ut iis media, quae primaria erat, area incluſa eſſet. Docte ſaltem monitum video hoc: ſerpentum multiplices ſpiras,

aliis figuris ſe circumvolventes, clipeorum haud rarum ornatum fuiſſe: in quam rem laudatur, praeter *Aeſchyl.* S. c. Theb. 496. cum not. *Schützii*, *Virgil.* Aen. VII. 657. de Aventino: *clipeoque inſigne paternum Centum angues cinctamque gerit ſerpentibus hydram*, et ex artis monumentis Minervae thorax in gemma apud *Stoſchium* (*Pierres gravées de Mr. de Stoſch.*) *pl.* 34.

v. 164. 65. Angues, dentibus colliſis facto ſtrepitu, hoſti terrorem incutere ſolere, verum eſt: quod, etſi ab artifice referri nequit, licuit tamen in rem ſuam convertere poetae. Similem τερατείαν infra v. 231. 32. adhibuit. — θωῦτὰ ἔργα plerosque editos occupavit. Trincav. et Stephan. marg. habent θαυματὰ; ita etiam legit. *Io. Diacon.* et libri ſcripti, Palat. Pariſin. et Rehdig. niſi quod hic librarii errore θαυμαστὰ exhibet. Formam ſatis probam non multum aberat, quin revocarem. vid. Hom. h. in Merc. 80. et ibi VV. DD. in Bacch. 34. et inprimis *Ruhnken.* ad h. in Apoll. 515. Epiſt. crit. p. 26. δαίετο *ardebant* fulgore metalli, quod modo illuſtravi ad v. 155.

v. 166. 67. Anguibus terga maculis distincta. Hoc extulit: ὡς στίγματα ἐπέφαντο ἰδεῖν κατὰ νῶτα δράκουσι h. δρακόντων. De loquendi forma φαίνεσθαι ἰδεῖν vel ἰδέσθαι, ſuppreſſo ὥςτε, vid. *Arnald.* Lectt. Graec. p. 237. Sed eandem imaginem elegantiore ornatu expreſſam dedit *Virgil.* Aen. V. 87. de ſerpente Anchiſae tumulum amplexo: *Caeruleae cui terga notae, maculoſus et auro Squamam incendebat fulgor* h. e. cui notae caeruleae et maculae aureae fulgentes tergum ſignabant.

v. 168 ſqq. Nova imago: leonum et aprorum pugna. Atrocia harum beſtiarum certamina crebro a vett. laudantur. Exſtat in eiusmodi certamen epigramma *Claudiani* III. et egregiam ex eadem re hauſit comparationem *Homerus* Il. π. 823 ſqq. quibus verſibus divini vatis ita delectatur puella apud *Achillem Tat.* II. princ. ut eos ad citharae modos recitet. Veroſimile adeo, eosdem noſtro poetae obverſata eſſe, ex quo porro profecit *Quintus Cal.* V. 17 ſqq. — *συῶν ἀγ. χλούνων.* Ambigua eſt epitheti et origo et ſignificatio, iam apud *Homerum*, qui Il. ι. 535. *χλούνην σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα* dixit. *χλούνης* ſive *χλοῦνος* (unde genit. plur. *χλούνων*) tanquam ex *χλοεύνης* ortum, *εὐναζόμενος ἐν χλόῃ* exponunt veteres Grammatici, (vid. Scholl. ad Homeri l. c. etiam Marciana apud *Villoiſon.*) indeque *ἄγριος*, *χαλεπὸς*, quod tamen non omnino pro certo et explorato habendum eſſe, vel apparet ex Homericis verbis *χλούνην σῦν ἄγριον*. *χλούνην κάπρον* dixit *Callimach.* h. in Dian. 151. Sed in difficillimo fragmento *Nicandri* ap. *Athenaeum* XV. p. 683. A. non liquet, utra *Caſauboni* emendatio verior ſit, Ἤνυσε γὰρ χλούνην γε μετεσσύμενος σκυλάκεσσι, an Σῦν ἄγριον χλούνην γε μ. Ariſtophanes Grammaticus pro *μονιὸς* accepit, cuius gloſſam praeter alias retulit *Suidas*. A quo multum discedens *Ariſtoteles* Hiſt. Anim. VI. 28. *ἐκτομίας* vel *μόνορχος* explicat, quod ad generaliorem notionem *τοῦ ἄγριος* redit. Ita *χλούνης καὶ γύννις* pro homine effeminato uſurpatum tradit *Suidas*. At prorſus alio ducunt gloſſae *Heſychii*: *χλοός* et *χλοῦς*, *χλωρίασις*, *ὠχρότης*, quod repetitum videri poſſit a colore herbae arefactae, *χλόης*; tum *χλουνὸς*, *χρυσός*: ut adeo

adiect. χλούνης et χλοῦνος idem significaret ac ὠχρὸς, χλωρός. Egregie hic loquendi usus adiuvatur auctoritate *Xenophontis*, qui, ut testantur Scholl. ad Homeri l. c., Indos χλούνας appellaverat, *fuscos*. Igitur gemellae essent voces χλωρὸς (χλοερὸς) et χλοῦνος, eadem origine (a χλόη) et significatione, quippe de colore fusco, fulvo s. pallido, qualis est auri, aeris (unde infr. v. 231. χλωρὸς ἀδάμας, ubi vide) et aprorum, usitatae. Scilicet propria et primaria notione esset *viridis*, herbarum color: tum ab adiuncto pallore herbae aridae alio transfertur, ut *viride aurum* etiam Romanis dicitur. v. *Mitscherlich.* Lectt. in Catull. p. 91 sq. Sic quoque et *fulvum aurum* v. c. ap. Tibull. I. 1. 1. et *fulvus aper* occurrit: *Ovid.* A. Am. II. 373. atque luscinia χλωρῆϊς dicta, *Hom.* Od. τ. 519. et χλωραύχην, (vid. *Ruhnken.* Ep. cr. p. 82.) a colore fulvo s. fusco, quae aliis epitheto ξουθὴ appellatur. cf. *Koeppen.* ad Il. ι. 535. Vtrum autem haec exempla sufficiant, ut inde falsitas lectionis in Opp. et D. 201. omnino coarguatur et ibi pro ἀηδόνα ποικιλόδειρον necessario cum *Ruhnken.* l. c. rescribendum sit ποικιλόγηρυν, uti audacter in textum admisit *Brunckius*, loco suo disputabimus. Nunc a luscinia revertamur ad apros. In tanto Grammaticorum dissensu et rationum diversitate, temeritatis foret pronuntiare velle, quo sensu aetas prisca σῦν χλούνην s. χλοῦνον dixerit: habent plures rationes speciem suam, atque lite inter ipsos veteres non diremta, neque dirimenda, ampliandum est.

v. 170. 71. οὐδέ νυ τώγε οὐδέτεροι τρεέτην. Haec est lectio Trincav. aliorumque antiquorum,

etiam cod. Rehdig., in quo tamen οὐδέτερον, merum vitium. τοίγε Ald. et Iunt. utraque. τῶνγε οὐδέτεροι ex cod. Harlei. dedit *Robinſon.* οὐδ' ἕτεροι Ald. et Iunt. 1. uti ſaepius in libris lectio discrepat. v. ad *Thucydid.* II. 81. Qui τοίγε et τῶνγε mutarunt, videntur offenſiunculam ſuscepiſſe ex numeri enallage in τώγε οὐδέτεροι: nam transitus a plurali nominis ad dualem verbi (τοίγε vel τῶνγε οὐδέτεροι τρεέτην) minus inſolentiae habet. Exempla vide apud *Erneſtium* ad Il. α. 566. *Koen.* ad *Gregor.* p. 98. *Heyn.* ad *Pindar.* Ol. II. 158. Sed nec iſta coniunctio exemplis caret, ut Il. α. 338. τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων. cf. *Hoogev.* ad Viger. de Idiot. p. 59. et multo magis id noſtro loco ferendum, quum revera de duobus agminibus, aprorum et leonum, ſermo ſit. — Φρίσσον αὐχένας, *horrebant ſetis in cervice erectis.* Ita Il. ν. 473. aper Φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν et Od. τ. 446. Φρίξας εὖ λοφίην. Alia ſtructura *Theocrit.* XXV. 244. de leone, πυρσαὶ δ' ἔφριξαν ἔθειραι σειομένῳ. Ad noſtrum appoſite *Virg.* Aen. X. 714. *aper — infremuit ferox et inhorruit armos.* *Horat.* Epod. V. 27. 28. *Sagana — horret capillis aſperis, ut currens aper.* ubi vid. *Bentlei.* cf. infr. v. 391. Varium uſum v. Φρίσσειν illuſtravit *Toup.* Emend. in Suid. I. p. 140. ed. Lipſ. Latinis *horrere*: res nota, de qua vid. ad *Virg.* Aen. X. 237.

v. 174. 75. αὐχένας ἐξεριπόντες, *cervicibus deiectis, demiſſis*, utpote exanimati, quibus *in humeros cervix collapſa recumbit*, ut de Euryalo animam exſpirante *Virgil.* Aen. IX. 434. — τεθνηῶτες κεῖντο ὑπὸ λέουσι, interfecti iacebant apri *ſub leo-*

nibus, bis nimirum iis, quos trucidarant, incumbentibus adhuc: quod, quantum ad imaginis ἐνάργειαν augendam faciat, unusquisque videt. Eo magis mireris, ad unum omnes, quot novi, interpretes τεθνηῶτες ὑπὸ λέουσι iunxisse: quo non modo descriptionis pulcritudini multum aufertur, sed etiam contra grammaticam rationem peccatur, ad quam dicendum fuisset τεθνηῶτες ὑπὸ λεόντων. Rectiorem viam iam monstrare potuisset frigidulus magister, *Io. Diaconus*, in metaphrasi sua scribens: *οἱ δὲ ῥίψαντες τὰς κεφαλὰς ἔκειντο ὑποκάτω τῶν λεόντων.*

v. 178. sqq. Pugna Lapitharum et Centaurorum. Lapitharum recensum egit ad *Homeri* exemplum Il. α. 262 sqq.

οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.

Centauromachia s. orta inter Centauros et Lapithas in nuptiis Pirithoi et Hippodamiae pugna, res antiqua fama perlata, (de qua locus classicus *Homer.* Od. Φ. 295 sqq.) plurium poetarum operibus, (vid. *Heynii* not. ad *Virg.* Aen. VII. 304.) mox etiam artificum studiis propagata et illustrata. Nota et cui non lecta est huius rixae descriptio ap. *Ovid.* Metam. XII. 210 sqq. cf. *Mitscher-*

lich. ad *Horat.* I. Carm. 18. 8. Quum Theſeus, indigena Athenienſium heros, inprimis in hac pugna fortiter debellatis Centauris inclaruiſſet: artifices Attici in nobili iſto argumento repraeſentando certatim fere operam ſuam collocarunt: quibus facem praetulit Phidias, in ſoleis Minervae Lapitharum et Centaurorum dimicatione caelata, teſte *Plinio* XXXVI. 4. 4. nec non in ipſius templi partibus frontatis: v. *Stuart Antiquities of Athens* T. II. p. 11. Ita factum, ut hodie adhuc in haud paucis Etruſcis monumentis Centaurorum pugnas videre liceat expreſſas: quibus tenui labore coacervandis facile quis exquiſitioris doctrinae laudem affectare poſſit. An non in haec caelatorum ac pictorum ſtudia hic ipſe Ἀσπίδος Ἡρακλέους locus primitus aliquam vim habuerit, licet quaerere. Ne vero plura in hoc argumentum afferam, impedit nuper emiſſa perdocta de Centaurorum fabulae origine et varia tractatione disquiſitio viri ſagaciſſimi *Boettigeri* in *Griechiſche Vaſengemälde* T. I. faſc. III. p. 75 ſqq. Ad hanc relegamus omnes, qui uberrimos eruditionis theſauros cum inſigni expoſitionis elegantia conſociatos cupiunt cognoſcere. — Ἐν δ' ἦν ὑσμίνη μάχη una ſerie exaratum in cod. Rehdig., quod, ut manifeſtum exemplum texti veterum librorum, inepte intruſis minus vulgarium verborum gloſſis, contaminati, exſignandum putavi.

v. 179. Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα cet., omiſſo articulo τῶν, pro Καινέως ἄνακτος, Δρύαντος τε cet. Nota loquendi forma et a Grammaticis ad ſatim prorſus inculcata: v. ſaltem *Hom.* Il. γ. 146. Haec vero et quae mox ſequitur nominum

Centaureorum accumulatio, ut plura eiusmodi nominum enumerationis exempla apud poetas antiquos, initio veteris fainae, in hominum nominibus tenendis diligentis, fidem referebat; poſtea in artificioſa nominum coagmentatione, numerorum ſuavitatem auriumque delectationem poetae captarunt. Ita omnino de eiusmodi locis apud *Virgilium* (cf. *Heyn.* ad Ge. IV. 336.) atque *Ovidium* obviis iudicandum cenſeo. — v. 181. Mopſus Lapitha, Ampycis filius, non tam a Τιταρησίῳ, fluvio Theſſaliae, (v. II β. 751 ſq.) quam Τιτάρῳ monte, de quo iſte delabitur, Τιταρήσιος dictus h. l. et *Apollon. Rh.* I. 65. quod patet ex Orph. Argon. 126. ubi inter Argonautas poeta recenſet,

καὶ Μόψον Τιταρῆθεν, ὃν Ἄμπυκι νυμφευθεῖσα
Χαονίην ὑπὸ φηγὸν Ἀρηγονὶς ἐξελόχευσε.

Paulo aliter Μόψον Τιταιρώνειον ponit *Lycophron* Alexandr. 881. item tamen de loco intelligendum. Τιταρήσιος pro nomine Lapithae proprio poſitum volue:e alii: qui quantum erraverint, vel ex iſtis, a me allatis, apparet: ut taceam, tunc ſaltem copula opus fuiſſe. — v. 182. iisdem numeris legitur in loco Homerico, ſupra redhibito, ubi, quum a plerisque libris probatis abſit, neque eum ullus Schol. nec Euſtathius usquam agnoſcat, ex Noſtro ſerius adſcriptum notavit Wolfius Prolegg. ad Hom. p. XXVII. Nihil tamen fraudis ſubolere videtur *Voſſio*, aliud agenti, in Epiſt. mythol. T. II. p. 265. — Ad v. 183.

ſcripſit *Ruhnken.* Ep. cr. p. 103. „Hic verſus deeſt in MS. Voſſiano. Videtur additus ab interpolatore, qui hunc locum alteri vſ. 188. ſimilem facere volebat.“ Deſideratur quoque in cod. Harlei. Itaque ſtellulis affixis tanquam ſpurium distinxi.

v. 184 ſqq. Ex altera parte Centauri ſtabant, abietes manibus tenentes, pro armis, quales inducuntur etiam in Orph. Argon. 170. et ap. *Apollod.* p. 120. ex vetere poemate. Aliud armorum genus, *βουφόνους πελέκεις*, eis attribuit *Diodor.* IV. 12. p. 242. ubi v. *Weſſeling.* Rudem igitur ac feram gentem Centauros poeta noſter, aeque ac *Homerus* cogitavit, *Φῆρας ἀρεσκῴους* et *λαχνήεντας*, uti eos hic appellat Il. *α.* 263. et *β.* 743., utroque eorum ſpeciem bimembrem, ſerius inventam, prorſus ignorante: in qua re, diu pluribus obſervata, (vid. *Boettiger.* lib. cit. p. 91.) iterum ingerenda ambitioſe nuper ampullatus eſt *Voſſius.* Hoc non praetereundum, manſiſſe iis nomen *Φηρῶν* apud ſeriores quoque, quos recenſet *Daviſ.* ad *Cic.* Quaeſt. Tuſc. II. 8.

v. 185. *Ἄσβολον οἰωνιστήν.* Augur Aſtylos dicitur *Ovidio* Met. XII. 307. 8. *Ἄσβολος* nomen ſervatum in epigrammate *ἀδεσπ.* CCXCI. Anthol. Graec. Lipſ. T. IV. p. 179. — v. 186. *Ἄρκτον θούριόν τε* Trincav. et marg. Stephan. ſicque legit in libro ſuo *Io. Diaconus.* Quodſi ab his diceſſeris, omnes ediderunt *Ἄρκτον θ', Οὔριόν τε.* Sed *Οὔρειον* reſcripſi, ſuadentibus *Guieto* ad h. l. et *Heynio* in *antiq. Auff.* I. p. 57. *Ὄρειος* enim, ſive Ionum pronuntiatione *Οὔρειος*, verum Centauri nomen, *Diodori* IV. 12. et *Pauſaniae* III. 18. extr. auctoritate firmatum.

v. 189. *συναΐγδην*. Ita nunc correxi pro *συναΐκτην*, quod ubique legitur. Si enim vel maxime ad verbum *συναΐσσειν* provoces, ruit tamen conſtructionis ordo. Audiendus *Ruhnkenius*: „Etym. M. p. 41. l. 30. et Codex Voſſianus meliorem, ut mihi videtur, lectionem *συναΐγδην* praebent. Apollon. Rhod. II. 826. *ἤλασε μηρὸν Ἀΐγδην, μέσσας δὲ σὺν ὀστέῳ ἶνας ἔπερσεν*. quem ipſum verſum, ſine poetae nomine, laudat Etymol. l. c. Orpheus Argon. 1278. *Καὶ β' ἀΐγδην διεσκέδασεν*. ubi vide Geſnerum. Idem reſtitui volebat Guietus. Sed in eius nota male ſcribitur *συναΐχθην*." Ep. crit. p. 103. Suffragatur *Schneider*. Lex. Gr. ſ. v. — v. 190. Lapithae *ἔγχεσι* dimicabant, quippe gens cultior. In templi Olympici faſtigio Alcamenis anaglyphum fuit Centauromachia; inter alia *Θησεὺς ἀμυνόμενος πελέκει τοὺς Κενταύρους*, ut tradit *Pauſan.* V. 10. p. 42. cf. *Voelkelii* doctum libellum *Ueber den Tempel des Jupiters zu Olympia* p. 84 ſqq. Quum vero ex alia fama (v. ſupr. ad v. 184.) bipennes Centauri gererent, non Lapithae: occiſo Centauro ſecurim a Theſeo ereptam indigitari, acute, ut omnia, ſuſpicatur *Boettigerus* p. 138. l. l. Quod tamen antea p. 130. 32. laudaverat vir illuſtris ſarcophagi anaglyphum ap. *Demſter*. Etruria regal. T. I. tab. XXI. Lapithas *ſecuribus* in Centaurum irruentes exhibens, famae inconſtantiam videtur coarguere, ut vix illa coniectura opus ſit. — *ὠριγνῶντο*, *invicem ſe appetebant*, *in ſe irruebant*, ut *ὀρέγεσθαι* aliquoties apud Homerum uſurpatur. Sed *ὀριγνάομαι* forma rarior, Homero ignota, qua praeter, noſtrum, uſi ſunt *Euripid.* Bacch. 1253, ubi vid. *Barneſ.*, *Theo-*

rit. XXIV. 44. et *Aeſchin.* Axioch. 5. *Heſych.* Ὡριγνώμενον, ὀρεγόμενον.

v. 191. ſqq. Mars currui inſiſtens: (ex heroici aevi bellandi more. v. *Virg.* Aen. VIII. 433. 34. ibique not.) eius comites, quaſi θεράποντες ſ. ὀπάονες, Δεῖμος et Φόβος, *Terror* et *Fuga*, quos Martis filios finxerunt in Theogoniis. v. Heſ. Theog. 934. Phantaſma praeclarum et ad terrorem movendum efficaciſſimum, ab *Homero* pluribus ll. v. c. Il. δ. 440. ο. 119. occupatum, et a ſerioribus cupide expreſſum, v. c. *Virg.* Aen. IX. 718. XII. 335. cf. infr. v. 463. et, qui hoc figmentum collaudat, *Menand. Rhet.* de Encom. c. VIII. p. 50. ed. Heer. Numina vero belli, Martem et Palladem, ipſa proeliis hominum intereſſe animosque pugnantium incendere et exaſperare, opinio fuit, priſca ſuperſtitione ſubnata, et tam ſaepe a poetis adhibita atque exornata, quam a VV. DD. animadverſa et illuſtrata, ex c. *Mitſcherlich.* ad *Horat.* Carm. l. 5 11. — Ad πρυλέεσσι κελεύων v. 193. plurimum facit, ab eodem clariſſimo Lyrici interprete excitatus, locus *Catulli* LXIV. 395.

Saepe in letiſero belli certamine Mavors,
Aut rapidi Tritonis hera, — —
Armatas hominum eſt praeſens hortata catervas.

v. 195. δίφρῳ ἐμβεβαώς. Variant libri et editi et ſcripti. Ald. cum cod. Rehdig. ἐπεμβεβαὼς, in quo operarum vitio aberrarunt Iuntina utraque.

Cod. Harl. δίφρον ἐπεμβεβαὼς; voluit ſaltem δίφρου, ut infra v. 324. Scilicet, ſi Homerici uſus arbitrio acquieſcas, aut ἐμβεβαὼς cum caſu tertio, aut ἐπεμβεβαὼς cum ſecundo ponendum. Illud frequens, hoc ſemel tantum me reperire memini Il. ι. 578. οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς, in quo conſtructionis momentum facit adiuncta praepoſitio ἐπί. A vulgato ἐμβεβαὼς, quod habet Trincav. et alii veteres, atque tuetur *Io. Diacon.*, non recedendum putavi, quippe quod ſatis genuinum.

v. 197 ſqq. Pallas in pugnam gradiens. Sed currus hic nulla mentio fit, ut igitur locus noſter paulum abludat ab Horatiano phantaſmate Carm. I. 15. 11. 12. — Imaginem hanc Palladis et praecedentem Martis cum ſuperiore Lapitharum ac Centaurorum pugna connectendas eſſe, bene monitum a *Schlichtegr.* Neque fere ſecus res accipi poteſt: abſonum enim foret, deos bellatorum animos exſtimulantes ſine ipſis bellatoribus effictos cogitare. — Ἀγελείη Τριτογένεια, iunctim poſita duo cognomina, veteris ſermonis conſuetudine. Sic obvia Φοῖβος Ἀπόλλων, Παλλὰς Ἀθήνη, Κυθέρεια Ἀφροδίτη aliaque, etiam apud Romanos: res nota, in quam vide quibus teſtimonium denuntiavi ad *Muſaeum* v. 38. Add. *Matthiae* Animadv. in hymn. in Ven. pr. — v. 199. χρυσείην τε τρυφάλειαν. τρυφάλειαν vulgo interpretantur *caſſidem*, *tribus φάλοις inſtructam*, et φάλους, *conos*, quibus criſtae inſeruntur, dictos volunt, λόφους; ut adeo τρυφάλεια et τριλοφία (de quo v. *Beck.* ad *Ariſtoph.* Avv. 94.) nihil differant. Haec fere in ordinem recepta explicatio vel potius alucinatio v. c. ad Hom. Il. γ. 371. ad *Silium It.* V.

134. ut multos alios taceam, quos omnes Grammaticorum quorumdam incuria in errorem induxit. Etenim *φάλοι* minime denotant *λόφους*, (utrumque manifeste distinguitur. Il. *ν*. 714 15.) sed *φάλοι* et *φάλαρα* (a *φαλὸς* et *φαλαρὸς* i. e. *λευκὸς*, *λαμπρὸς*: v. *Theocrit.* VIII. 27. *Lennep.* Etymolog. p. 1044. et *Schneider.* Lex. Gr. f. Φαλαρός.) sunt *clipeoli* vel *squamae* ex splendidis metallis, diversis partibus galeae ad ornatum affixae; *ἀσπιδίσκους*, *ἀστερίσκους*, *ἀστραγαλίσκους* vel *ἥλους* vocant. Auctores habes *Hesychium* in *τετραφάληρον*, *Φάλαρα* et *Φάλοι*, et complures veteres interpretes, quorum testimonia in notis ad eum vide sis. Hoc observato, pluribus Homeriris vocibus lux affunditur. *Heynii* eandem interpretationem fore, ex viri summi verbis ad *Virgil.* VII. 785. licet colligere. Ambigue adhuc loquitur, neque iam sibi constat *Schneider*. Lex. Gr. in Τετραφάληρος. Manet iusta dubitatio de voc. *τρυφάλεια*, quod *tribus Φάλοις* ornatam galeam, quasi *τριφάλεια*, explicant: quae permutatio prorsus extra legem et ordinem statuenda esset. Hinc fuit, qui ubique *τριφάλεια* scribi debere putaret; at iusto licentius, quippe librorum veterum et Grammaticorum auctoritate repugnante. Videndum esset, annon in aliis quoque hanc *τοῦ ι* et *υ* permutationem pronuntiandi consuetudo tulerit. Certe eadem varietas in voce *κίβισις*, de qua vide ad v. 224. Ceterum non displiceret viri doctissimi, *Ruperti*, coniectura ad *Silii* l. c. a *τρύειν* deducentis, ut sit *galea* (non conus, ut ille) *trita* s. *polita*, vel etiam *galea levis*, eo quidem sensu, quo apud *Horat.* I. Carm. 2. 36. dici, aeque docte ac subtiliter ostendit *Mitscherlich.* Quamquam

et in iſta explicatione difficultatem relinqui, non ignoramus. — v. 200. *αἰγίδα δ' ἀμφ' ὤμοις.* Quum *αἰγὶς* et de clipeo et de thorace uſurpetur, *ἀμφ' ὤμοις* autem aequo iure ad utrumque referri poſſit: ambiguitatem ſane infert loquendi uſus, ſitne h. l. *αἰγὶς* de clipeo an de thorace intelligenda. Illi, qui vertendo aegidis nomen retinuerunt, callide ſe hinc expediere. Sed primum aegidis notio ea, qua pro clipeo ponitur, non ſolum antiquior, ſerius demum deflexa ad thoracem, verum etiam multo uſitatior altera; tum facile videas, ad plenam armaturam thorace quidem carere poſſe deam, non item clipeo, qui eſt inter praecipua Palladis arma eiusque inſigne ac ſymbolum. (*potuitque videri Pallas, ſi clipeum, ſi ferret ſpicula, Phoebe,* ut ait *Claudian.* R. Proſ. II. 39.) Atque ita plane apud *Homerum* Il. ε. 736 ſqq. praeter cetera arma ſumta, *αἰγίδα* clipeum, galeam et haſtam, ſola tunica Minerva ſe induit, non thorace: quocum egregie conſpirat pictura in vaſe antiquo, raptam ab Aiace Caſſandram repraeſentante, a *Boettigero* erudite illuſtrato, in quo Pallas armata tunicam, *χιτῶνα*, gerens appareret. (Miror ſane, *Boettigerum* comment. ſuae *über den Raub der Caſſandra* p. 69. de peplo loqui; cui non in mentem venit loci Homerici, modo laudati, ubi Minerva, in proelium itura, peplo depoſito tunicam induit: *πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς, ἐπ' οὐδει· ἣ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς, τεύχεσιν ἐς πόλεμον ϑωρήσσετο.* quae ſatis clara ſunt, ut inde eluceat, peplum Palladi bellatrici non convenire.) Plerisque igitur locis, in quibus Pallas aegidem ferens occurrit, de clipeo id accipiendum, (vide accurate diſputata a *Mitſcherlich.*

ad *Horat.* Carm. III. 4. 57.) neque de thorace cogitandum, nisi ubi adiuncta cogunt, ut in loco *Virgil.* Aen. VIII. 435. ad quem v. *Heyn.* ἀμφ' ὤμοις, ex more. Nam heroum aetate loro, ἐπ τελαμῶνος, clipeos gestabant, nondum πόρπη s. ὀχάνῳ; lorum circa humeros, ἀμφ' ὤμοις, vel circa pectus, ἀμφὶ στήθεσσι, a dextro ad sinistrum latus pendebat. Il. β. 388. ϑ. 193. π. 802. σ. 480. cf. *Boettiger.* l. c. p. 71.

v. 201 sqq. Deorum chorus: in medio Musae certatim canentes, Apolline cantum cithara praeeunte. Iucunda imago, quam commode post pugnas ac caedes collocavit poeta. Primas eius lineas facile est agnoscere in loco Homerico Il. α. 603. 4. De chorearum festivitate, ex heroum vita in deorum coetus inducta, Musis cantatricibus et chorago Apolline, dicere nihil attinet post tot egregie notata: v. *Heyn.* Opusc. acad. Vol. II. p. 311. et Exc. XX. ad *Virgil.* Aen. I. *Mitscherlich.* ad *Horat.* I. 4. 5. cf. *Nachträge zu Sulzers Theorie* T. II. p. 19. Argumentum hoc in arca Cypseli expressum tradit *Pausan.* V. 18. p. 80. — ἱερὸς χορὸς, quatenus dii sunt ἱεροὶ, Lat. *sancti.* v. *Valken.* ad *Eurip.* Hippol. p. 292. et *Burmann.* ad *Phaedr.* V. 4. 1. Sic *Homerus* Il. σ. 376. ϑεῖον ἀγῶνα dixit pro ἀγῶνα ϑεῶν, et ibid. 504. πύλος ἱερὸς de iudicum consessu, qui sunt ἱεροὶ. — ἐν δ' ἄρα μέσσῳ — Φόρμιγγι. Oratio prorsus Homerica, Il. σ. 569. 70.

τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι παὶὶς Φόρμιγγι λιγείῃ
ἱμερόεν πιϑάριζε.

v. 203. θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ' Ὄλυμπος. Codd. omnes et editiones vett. ἀγνὸς Ὄλυμπος. Vitium primus vidit *Dan. Heinſius*, cuius verba apponam p. 119. Not. „Scribendum omnino exiſtimo: θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ' Ὄλυμπος. Graecis ἄγνυσθαι, Latinis *frangere*, eſt ἠχώ τινα ἀποτελεῖν, *ſonitum edere*. Vnde *fracti fluctus* Horatio dicuntur, τὰ ἠχοῦντα κύματα:

Fractisque rauci fluctibus Hadriae.

Caelum frangebatur, Ὄλυμπος ἄγνυτο, id eſt, ἠχὼ μεγάλην ἀπετέλει, *reſonabat*. Et ne quis dubitet, infra dicitur, περὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἠχή. ubi Diaconus interpretatur, ἐκλᾶτο ἡ ἠχώ, ſicut hoc loco ἄγνυτ' Ὄλυμπος, nihil aliud eſt." Qui ſatis feliciter, ut opinor, corruptelam emendando perſanavit, corruptelae cauſas non explicuit, quarum tres eſſe video: prima, quod, ſi vulgata lectio ferretur, durum eſſet omiſſum ἐν δ' ἦν; altera, quod frigidum eſt, locum, in quo agitur, poſt rem actam poni; poſtrema ab inſolentia ipſius dictionis ἀγνὸς Ὄλυμπος repetenda, quae cum antiquis poetis ignoratur, tum neſcio quam monachi ſapientiam ſapere videtur. Itaque emendatio adeo arriſit editoribus, ut poſt *Heinſium* omnes eam in textum admittendam putarint. Neque tamen, qui diſſentirent, defuere: in quibus *Guietus* temere vituperavit *Heinſium*, ipſe ſcribi iuſſit ὤγνυτ' Ὄλυμπος, non ineptum per ſe, etiamſi nimis diſſonum a vulgatae lectionis ductu literarum. Acceſſere alii VV. DD., dubitatione de loquendi uſu iniecta emendationis Heinſianae veritatem impugnantes: quo referendum etiam videtur *Beckii*, viri

graviſſimi, iudicium, de interpret. veter. ſcriptt. p. XC. „Mihi nec ἀγνὸς nec ἄγνυτ' h. l. probatur. Quaero aliud verbum.“ Age igitur, de iuſta interpretatione videamus. Proprie et ex rei natura de ſono dicitur ἄγνυσθαι, *rumpi*, *frangi*. Infr. 279. περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ. et 348. *Hom.* Il. π. 78. ἀλλ' Ἕκτορος, (φωνὴ) Τρωσὶ κελεύοντος, περιάγνυται, *circum fracta reſonabat*. Apud *Virgil.* Aen. II. 129. Calchas *compoſito rumpit vocem*, ubi vid. intpp. et XII. 923. *disſultant crepitus* h. rumpuntur, reſonant; ne plura apponam. Iam, quum primum ſonus rumpitur, exquiſitius deinde ipſe locus ſono fortiore rumpi, frangi dicitur, h. impelli. Hoc appoſitum ad noſtrum locum. *Polybius*, a *Graevio* laudatus, XV. 32. p. 560. Schweigh. τῶν δὲ διασαφούντων τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως, κατερρήγνυτο πᾶς ὁ τόπος ὑπὸ τοῦ κρότου καὶ τῆς κραυγῆς. Quid? quod in Hom. Il. σ. 571. malim iungere, τοὶ δὲ ἔποντο ποσὶ σκαίροντες, ῥήσσοντες μολπῇ τ' ἰϋγμῷ τε, (τόπον) quamvis vulgo aliter iungant, ῥήσσοντες πέδον intelligentes, quaſi ſolum pedibus rumpatur, ut ap. *Apollon. Rhod.* huius loci imitatorem, I. 539. Sed in promtu ſunt huius dicendi rationis certiora exempla. *Virgil.* Georg. III. 328.

Et cantu querulae rumpent arbuſta cicadae.

Arbuſta hic *rumpi* dicuntur cicadarum cantu, (cf. *Heyn.* not.) ut h. l. *Olympus rumpitur* (ἄγνυται) citharae Apollineae ſono. *Claudian.* X. 132. 33. de Tritone

— ſeu concha Libycum circumtonat aequor,
Aegaeas ſeu frangit aquas.

quod eleganter expediit doctiſſ. *Doering.* Eclog. vet. poet. p. 278. add. *Graev.* Lectt. Heſ. c. XVIII. Nimirum redit res tota ad poeticam vulgaris ſermonis inverſionem, cuiusmodi eſt inter alia iſtud *Virgilii* Aen. X. 895. *clamore incendere coelum*, pro eo, quo vulgare eſt, clamorem inc. in coelo. Sic ſatis mihi quidem emendationis Heinſianae virtutem ſtabiliiſſe videor. Iam vides omnia h. l. optime cohaerere: Effictus in ſcuto Apollo citharam pulſans, cuius ſono totus Olympus perſonat.

v. 204. Coronam deorum auſcultantium omnino exſpectes, ſicuti Il. σ. 603. 4. in ſimili phantaſmate,

πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος
τερπόμενοι.

et h. in Vener. v. 119. 20.

πολλαὶ δὴ Νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάγωτο.

in quem locum forſitan paulo ſeverius iudicium exercet *Matthiae* Animadv. p. 329. At vetus tamen poeta rem ſuam melius haud dubie inſtituiſſet. Nec enim congruum cum hoc ſenſu vocabulum ὄλβος, quem illuſtratione ſua parum nobis

commendat *Robinſonus*, ut de putida *Clerici* coniectura nihil dicam; neque deorum coetus commemoratio hic apto loco interiecta, potius poſt v. 206. ſuo ordine collocanda. Verſiculum igitur, a ſeriore manu, ſcilicet ne quid deeſſe videretur, conſarcinatum, tanquam adulterinum notandum cenſui. Fraudem iam indicavit *Schlichtegrollius*; ſed rationibus non expoſitis. — Si quae ſuperdicendi forma περὶ δ' ὄλβος ἐστεφάνωτο, *Homero* ſublecta, Il. ο. 15. Od. χ. 196. deſideres, vid. *Bergler*, ad *Alciphron*. p. 239.

v. 205. Prava distinctione corruptus verſus in editt. omnibus ante *Graevium*, qui recte interpunxit ἀθανάτων, ἐν ἀγῶνι — quam rationem merito praefert alteri, qua ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι iungi poſſit: *in coetu immortalium*, notione ex *Homero* vindicanda, v. c. Il. ψ. 258. ω. 1. Sed praeſtat ſine dubio coniungere: ἐν ἀγῶνι θεαὶ ἐξῆρχον ἀοιδῆς, quo expreſſum poeta voluit Homericum ἣ ῥα θεὸν ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ, alia aliam excipiente, ἐξ ὑποβολῆς canentes. — v. 206. Μοῦσαι Πιερίδες. Muſae Pierides nec hic, nec Ἔργων prooemio ab Heſiodi manu proficiſci potuere; quam νοθείας ſignificationem neſcio quomodo VV. DD. plane praetermiſerint. Vates Aſcraeus Muſas Ἑλικωνιάδας dicturus fuiſſet, ut Theogon. init., utpote quarum cultus inter Thraces et quidem in Pieria primum efflоruit, (quod dubitari nequit: vid. Theogon. 53 ſq. et *Pauſan.* IX. 29. loco de Muſarum religione nobiliſſimo graviſſimoque) inde in Graeciam illatus, ſuum in Helicone Boeotiae monte domicilium conſtituit. cf. *Heynii* Opuſc. acad. Vol. II. p. 306. Accolam montis va-

tem quis credat numinum domeſticorum appellationem a remotiore eorum ſede ſuoque tempore fere exoleta petere maluiſſe? — Ceterum haec verba cum anteced. tanquam Heſiodi ex Scuto laudavit *Athenaeus* IV. p. 180. E.

v. 207 ſqq. Portus maris, delphinis ac piſcibus repletus; in ripa piſcator, rete proiiciens. Profecit hinc auctor Aeneidos VIII. 671 ſq. — 208. *πανέφθου καττιτέροιο.* Metalli genus *καττίτερος*, multis *Homeri* locis obvium Il. λ. 25. σ. 565. 574. 612. Φ. 592. cet. Quale veteres dixerint, ex vulgaribus lexicis gloſſariis ve non diſcitur. De eo *Plinius* H. N. XXXIV. 47. *Plumbi duo genera, nigrum atque candidum. Pretioſiſſimum candidum, a Graecis appellatum caſſiteron. — Album habuit auctoritatem et Iliacis temporibus, teſte Homero, caſſiteron ab illo dictum.* In quaeſtione obſcura et lubrica, nobis ad poetarum interpretationem ſufficiat tenere hoc: credibile eſſe, veteres verbo *καττίτερος* non nominaſſe noſtrum *Zinn*, ſed potius Romanorum *ſtannum*, quod in metallis noſtris dici ſolet *Werk*, mixtum metalli genus maxime ex plumbo nigro argentoque, ad argenti pretium prope igitur accedens. Probabile id fecit ampliſſimae doctrinae vir, *Io. Beckmannus*, in *Beytr. zur Geſchichte der Erfindungen* IV. 3. p. 346 ſeqq. cui conf. *Schneider.* Lex. Gr. To. II. p. 1010. — *καττ. πάνεφθος* vulgo male explicant. Eſt metallum *probe coctum in fornacibus*, purgatum, optimum, (vid. *Graev.* ad h. l.) ut *χρυσὸς ἄπεφθος* non eſt *ἄπυρος*, *aurum ad obruſſam.* vid. *Eckhel.* Doctr. num. P. I. Prolegg. p. XXIII.

v. 210. *ἐθύνεον* h. *ὥρμων.* Apud *Homerum*

conſtanter eſt θύνω, hic θυνέω. — v. 211. ἀναφυσιόωντες, ex delphinum natura praeclare adiectum, ad deſcriptionis ἐνάργειαν augendam. *acceptum patulis mare naribus efflant*, uti *Ovid.* Met. III. 686. qui totus locus hic comparandus. Illuſtrat rem *Plinius* IX. 7. *Cum fame conciti, fugientem in vada ima perſecuti piſcem, diutius ſpiritum continuere: ut arcu emiſſi, ad reſpirandum emicant, tantaque vi exſiliunt, ut plerumque vela navium transvolent.* — v. 218. ἔλλοπας ἰχθῦς, *mutos piſces.* ἔλλοπες et ἄφωνοι epitheta omnium animalium, ex oppoſitione μερόπων ἀνθρώπων, (v. *Scaliger.* ad *Manil.* p. 391. et *Dorvill.* ad *Char.* p. 666. Lipſ.) praeſertim piſcium. *Plutarch.* Symposiac. VIII. 8. p. 374. T. XI. Hutt. cf. *Heinſ.* ad *Ovid.* Met. I. 74. et *Mitſcherlich.* ad *Horat.* Carm. IV. 3. 19.

v. 213. Suaviſſima imago piſcatoris in ſcopulo ſedentis ac piſcibus inſidiantis, ſimplici quadam amoenitate commendabilis, itaque poetis paſſim frequentata, etiam in artis operum deſcriptionibus. Sic in poculo ap. *Theocrit.* I. 39.

τοῖς δὲ μέτα γριπεύς τε γέρων, πέτρα τε τέτυπται
λεπρὰς, ἐφ' ᾇ σπεύδων μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει
ὁ πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς.

Add. XXI. 41 ſqq. et mirae venuſtatis verſus Ovidii Met. III. 586 ſqq. — ἐπ' ἀκταῖς, ut *Eurip.* Hecub. 28. κεῖμαι δ' ἐπ' ἀκταῖς et alibi.

Vulgare ἐπ' ἀντῇ, v. c. *Hom.* Il. β. 395. quod ſatis feliciter *Theocrito* I. 109. reſtituit celeb. *Eichſtädt* Quaeſt. phil. p. 7. Aliorum loca de hac re ſedulo laudarunt intpp. *Petronii* c. 3. p. 15. 16. ed. Burm., ubi piſcatoris in ſcopulo piſcibus inſidiantis imago etiam ex numo repraeſentatur. — δεδοκημένος. Il. ο. 730. ἔνθ' ἄρ' ὅγ' εἰστήκει δεδοκημένος. Cod. Rehdig. vitioſe δεδοκευμένος.

v. 216. Signum ſcuti primarium: Perſeus, quem pone Gorgones inſequuntur. Primarium dico duplici de cauſa, primum, quod in eo adornando inſignem aliquam operam poeta poſuiſſe videtur, tum, quia omnino potiſſimum in clipeo Herculis argumentum eſt Perſeus, eius proavus, Iovis et Danaës proles. Hoc igitur de induſtria reliquis figuris intexuit poeta, generis ratione habita, quam ex more fere ſequutos eſſe poetas, qui artis operum deſcriptionibus poematis ornatum quaeſiverunt, multis exemplis illuſtrare licet. Ne fruſtra delicias captare videar, his defungar: Apud *Apollon.* I. 763. Iaſonis laenae Phrixus cum ariete intextus, propter ſtirpis cognationem. Europa ap. *Moſchum* ll. 44 ſqq. Ius, ad maiores referendae, imaginem in calatho caelatam gerit, ut eadem cum Inacho in Turni ſcuto ap. *Virgilium* VII. 789. expreſſa ſimilem ob cauſam. vid. v. 371. et *Heynii* Exc VII. Adde, ſi lubet, exemplum ex *Ovid.* Met. V. 187. — Fabula de Perſeo eiusque adverſus Gorgones expeditione vetuſta ac nobilis, Argivae quidem originis, nec niſi coniectura expedienda: nempe ſi expedire eſt, opinionem pro ſententia explorata in medium proferre. Eam olim poetarum illuſtrium ſtudiis tractatam viguiſſe, crede-

re licet: etſi rara veſtigia occurrunt: apud *Homerum* tantum uno loco Il. ξ. 319. 20. Gorgonem verbo ſaltem attingit aliquoties: Il. ϑ. 349. ε. 741. λ. 36. Od. λ. 633. unde *Heſychius* in Γοργώ· (loco ceteroquin valde turbato) τὰ γὰρ περὶ τὴν Δανάην καὶ τὸν Περσέα καὶ τὰς Γοργόνας Ὅμηρος οὐκ οἶδε. E Pherecyde, in hoc argumento verſato, profecit Schol. Apollon. IV. 1091. et 1515. Comparandi *Pauſanias* II. 21. p. 256 ſq. *Apollod.* II. 4. et clariſſimi interpretis Not. p. 290 ſqq. Eſt quoque de hoc mytho disputatio *Voſſii* in *mythol. Br.* Vol. I. p. 87 ſqq. Artifices extitere multi, qui ex iſta fabula operibus ſuis argumenta petierint. Picturam, Athenis olim in aedicula Propylaeis adiacente aſſervatam, itemque ſignum aeneum in aede Minervae Χαλκιοίκου commemorat *Pauſanias* I. 22. p. 83. III. 17. p. 405. Perſei adverſus Gorgones auſum etiam in throno Amyclaei, III. 18. p. 412. ac fuit in arca Cypſeli anaglyphum noſtro gemellum, αἱ ἀδελφαὶ Μεδούσης ἔχουσαι πτερὰ πετόμενον Περσέα διώκουσαι, *Pauſ.* V. 18. p. 80. Adde his Perſei in Achillis clipeo caelati deſcriptionem ap. *Euripid.* Electr. 458 — 63. et exquiſitam tabulae pictae enarrationem ap. *Achill. Tat.* III. 7. Neque hodie deſiderantur huc referenda artis monumenta, v. c. pictura inter Herculanenſes (*Pitture d' Ercolano* To. IV. tab. VII.) et ſtatua in *Muſeo Pio - Clement.*, (To. II. tab. XXXIII.) ſi modo Perſeus, Gorgonis facie protenta, Franco - Gallorum legatos deterrere potuit, quo minus eum cum reliquis divinae artis operibus Roma auferendum deſignarint. Verum ſatis de his. Veniamus ad ſingula. — ἠϋκόμου Δανάης, ἠύκομος ſollenne mulierum epitheton, inprimis he-

roinarum (v. c. Niobes II. ω. 602. indeque *Moſch.* IV. 82.) atque dearum. Praeter alia permulta ſuccurrit ex *Homero* Il. ζ. 92. Ἀθηναίη ἠΰκομος, quae altero loco Od. η. 40. εὐπλόκαμος dicitur: unde patet, in Minerva comam, tanquam eximiam pulcritudinis partem, laudari. Negare id, rationibus argute magis, quam vere collectis, ſuſtinuit doctiſſ. *Laur. van Santen*, Biblioth. crit. Vol. I. P. III. p. 74. ad convellendam lectionis vulgatae fidem in *Tibullo* I. 4. 25. 26.

Perque ſuas impune ſinit Dictynna ſagittas
Adſirmes, crines *perque Minerva ſuos.*

cui ſubſtitui voluit *clipeos*. Sed *Heynii* ſanum de hoc emendandi conatu iudicium in Obſervatt. p. 41. ed. noviſſ. cum maxime probo. Ita, ut hoc ſaltem adiiciam, Minerva epitheto *flava* ſaepius venit apud poetas, inprimis *Ovidium*, Triſt. I. 9. 1. Met. VIII. 275. et *flava virago* ib. VI. 130. quod ſane non otioſe ac vulgari modo Romanus poeta poſuit, ſed ex Romanorum flavi capillorum coloris praecipua aeſtimatione: res protrita fere et nuper denuo aſſerta in *Fr. Nicolai* pererudito libello *Ueber den Gebrauch der falſchen Haare und Perrucken* (Berol. 1801.) p. 32. ſq. et 50. ſq. Tum, quod ad alteram obiectationem attinet, prorſus nihil video, quo cogi poſſit, poſt *ſagittas* Dianae ſimile quid ex armis Minervae neceſſario afferri debuiſſe: quo certe totius argumentationis ſummam redire, nemo non concedet. Si tamen vel maxime aliquid ex deae armamentario poſtules, interpretando id ex crinibus elicias, *crines* nimirum pro criſtis accipiendo, quas quidem, tanquam pecu-

liarem Palladis cultum, deſignant veteres: (loc. claſſ. *Stat.* Theb. II. 243.) id quod loquendi uſu ſatis tueare. Apud eundem *Stat.* Theb. VIII. 389. *galeae tremunt horrore comarum* h. criſtarum. *Homer.* Il. χ. 315. καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι h. criſtae. Verum iſtis fidiculis nihil opus, neque de deae capillitio aliquid detrahere fas eſt. Venia eſto paululum extra oleas evaganti! — ἱππότα notum pro ἱππότης, (cf. ad *Heſych.* ſ. v.) ut ἠχέτα ac plura alia. Sed eſt ex forma antiquiſſima ἱππότας, pronuntiando ſuppreſſo τῷ σ.

v. 217. 18. Perſeum *alis aetheriis auſum iactatis ire per auras*, ut *Ovid.* Met. IV. 699. deſcribit poeta: οὔτ' ἄρ' ἐπιψαύων σάκεος ποσὶν, οὔθ' ἑκὰς αὐτοῦ, *non contingens pedibus clipeum* h. e. clipei oram, adeoque ſuſpenſis pedibus, quippe volans, ſublimis in aëre: cui contrarium quod infr. v. 231. dicit, Gorgones in clipeo incedere, ſcilicet orae clipei innixas. Senſum loci haud ambiguum, ſi modo iuſta interpretandi regula adhibeatur, inde a *Io. Diacono* ſic perverterunt intpp., ut in alia omnia transierint. Quid? quod anaglyphum altius de area exſtans (*alto relievo*) fidenter hic cogitari voluit vir doctus, quo importune ſane detecto hiſtoriam artis nolim adulterari.

v. 220. ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἑῖχε πτερόεντα πέδιλα, *talaria pinnata* ſ. *plantaria*, ὑποδήματα, alis affixis, vel, uti ſerius factum, ipſis talaribus in ſpeciem alarum elaboratis, quemadmodum ap. *Achill. Tat.* l. c. πέδιλον περὶ τὼ πόδε πλησίον τοῦ πτεροῦ. Perſeum talaria cum galea a Mercurio accepiſſe, conſtans eſt ſeriorum fama: v. *Eratoſth.* Cataſt.

c. 22. *Hygin.* Poet. Aſtr. II. 12. et al., antiquitus utrumque Nympharum donum tradebatur, quod declarat *Apollod.* II. 4. 2. et *Pauſan.* III. 17. p. 405.

v. 221. Qui h. l. Perſeo enſis tribuitur, ἄορ, alias ἅρπης nomine appellatur, (*enſis falcatus* Ovid. Met. IV. 726. *harpe* eid. V. 69. et *hamatus enſis* ib. v. 80.) perantiquum telorum genus atque in vetuſtiſſimis fabulis obviúm, δρέπανον Theogon. 162. vid. *Heyn.* ad *Apollod.* p. 12. et *Mitſcherlich.* ad h. in Cerer. p. 247 ſq. Hanc Perſei falcem ſubtiliter exponit *Achilles Tat.* l. c. ὥπλιστας δὲ (Περσεὺς) καὶ τὴν δεξιὰν διφυεῖ σιδήρῳ, εἰς δρέπανον καὶ ξίφος ἐσχισμένῳ. ἄρχεται μὲν γὰρ ἡ κώπη κάτωθεν ἀμφοῖν ὁπ μιᾶς, καὶ ἔστιν ἐφ' ἥμισυ τοῦ σιδήρου τὸ ξίφος· ἐντεῦθεν δὲ ἀποῤῥαγὲν, τὸ μὲν ὀξύνεται, τὸ δ' ἐπικάμπτεται. καὶ τὸ μὲν ἀπωξυσμένον, μένει ξίφος, ὡς ἦρξατο· τὸ δὲ καμπτόμενον δρέπανον γίνεται, ἵνα μιᾷ πληγῇ τὸ μὲν ἐρείδῃ τὴν σφαγὴν, τὸ δὲ κρατῇ τὴν τομήν. Eius figuram, meram falcem meſſoriam, vides expreſſam in *Winkelmanni Monum. antichi ined.* p. 112. tab. 84. et alibi. ἅρπην vero cum ἄορι permutari, non mirum: eſt enim ἄορ in genere *inſtrumentum, quod geſtatur*, idque antiquitus cunctis diis, (adde, etiam heroibus) ut deabus ἡλακάτην ſ. ἄτρακτον, attributum eſſe, nuper VV. DD. docuerunt. Adeas, poſt *Boettigeri* acute obſervatum in *Ilithyia* p. 23., *Matthiae* in hymn. Homer. p. 350. — μελάνδετον, *nigro* h. ferreo *manubrio*, epitheton Homericum, Il. o. 713. cf. *Valkenar.* ad Schol. *Eurip.* Phoeniſſ. p. 728. — v. 222. ὁ δ' ὥς τε νόημα ποτᾶτο lectio editionum vett. Trincav. Iunt. ſec. et Stephan. marg., quam

iure poſtliminii revocandam duxi, tanquam antiquiorem propter omiſſum augmentum. v. ad v. 155. Vulgo legitur *νόημ' ἐποτᾶτο*. Comparatio ipſa cui non frequentata? Laudaſſe ſatis habeo *Hom.* Il. o. 80. et inde expreſſum locum *Apollon. Rh.* II. 541 ſqq.

v. 223. Phantaſmatis *τὸ τερατῶδες* poeta in eo ſpectavit, quod grande Gorgonis caput totum Perſei tergum occupare finxit. Tenuit vero Noſter in Gorgone terroris notionem, ſicuti *Homerus* Od. λ. 633., antiquiorem omnino, at poſthac ita inflexam, ut mirandae pulcritudinis ſpeciem referret, ad quam *Pindarus* Pyth. XII. 28. *εὐπαρᾴου χρῶτα Μεδούσας* dixit. Obvia haec Meduſae ad perfectam pulcritudinis ideam effictae imago in gemmis: norunt omnes Solonis artificis ſcalptoris Meduſam e Muſeo Strozziano. Contraria de utraque Meduſam repraeſentandi ratione ſuadet interpres Luciani vernaculus T. III. p. 279. Rectene, an ſecus, facile erit iudicare. — v. 224. *Γοργοῦς*, quam Atticam formam dicunt, hic adhibuit, communem *Γοργόνες* infra v. 230. Vtram formam, *Γόργονος* an *Γοργοῦς*, *Homero* reſtituerent Il. Σ. 549. teſte *Euſtathio* p. 604. 29. inter veteres Grammaticos diſceptatum eſt, Zenodoto nimirum priori, Ariſtarcho poſteriori favente. Quaeſtionem, ab hoc loco alienam, optime cognoſcent ſtudioſi ex accurate disputatis *Valckenar.* ad *Eurip.* Phoen. 459. p. 167. 68. — *ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε*. *μιν* ad praecedens *κάρη* referendum. Bene poetam exponit Etymol. M. v. *Κίβισις· ἐβάσταζεν ἐν δικτιῷ τινὶ ἀγγείῳ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος ὁ Περσεύς*. *κίβισις* Cypribrum, ut *Heſychius* ait,

vocabulum, incerta ergo origine, ut ipſi Cypri incolae (v. *Herod.* VII. *Meurſ.* Cypr. p. 17.) πήρα explicatur. vid. *Apollod.* p. 96. et *Graev.* ad h. l. Variat autem vocis ſcriptura; genuina ea, quam ſequuti ſumus. Bene multos in hanc rem laudatos vide ad *Apollod.* p. 299. quibus add. *Fiſcher.* Animadv. ad Welleri Gr. I. p. 26. II. p. 210. — 225. θύσανοι, κρόσσοι, κόρυμβοι ſec. *Heſych. fimbriae*, (deriv. a θύω. v. *Schneider.* Lex. Gr. ſ. v.) variarum rerum ornatui inſerviunt, aegidis Minervae ac Iovis, (Il. β. 448. ε. 739. al.) velleris apud *Apollon.* IV. 1146. cf. *Pindar.* Pyth. IV. 411. cum ſchol., h. l. perae. Illuſtratum hoc pluribus, ex. c. *Koeppen.* ad Hom. Il. laud. — v. 226. ἄνακτος Perſei; ne iungas ἄνακτος Ἀϊδος, quod paulo remotius eſt, etſi alias ἄνακτα et βασιλῆα Plutonem dici, nemo neſcit. — v. 227. Ἀΐδος κυνέη. Orci galeam ſubit, quicunque cerni non vult, veluti Minerva, ut Martem lateat, Il. ε. 846. Nam Ἀΐς et Ἀΐδης eſt: *qui non cernitur.* Antiquiſſimum vero puta eſſe figmentum, ex priſcae orationis egeſtate ſubnatum. v. *Heyn.* ad *Apollod.* p. 301. et ad *Tibull.* I. 1. 70. In hoc vero nemo haereat, quod Perſeus, quamvis Orci galea tectus adeoque aliorum adſpectui non obnoxius, in ſcuto tamen expreſſus cerni poſſit, quod non ſolum pro poetae ingenio nimis ſubtile, ne artificibus quidem ſcrupulum iniecit, qui iſtum, Orci galeam geſtantem, ſaepe repraeſentarunt, etiam in numis, inprimis regum Macedoniae, a Perſeo proſapiam ſuam repetentium: vid. *Eckhel.* Doctr. num. vett. P. I. Vol. II. p. 128. 29.

v. 229. ἐτιτάνυετο, *ſe extendebat currendo.* He-

ſych. τιταινόμενος, τρέχων, quo reſpexit Il. χ. 23. Sic τείναι, ταναύειν appoſite de curſu. Il. ψ. 375. ἆψορ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος, et 758. τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος. *Anacreonti* VIII. 5. δρόμον ὠκὺν ἐκτανύειν de ſomniante dictum, (vid. intpp.) in qua re pariter *Virgil.* Aen. XII. 909. *avidos extendere curſus.*

v. 230. Gorgones ſic commemorat, ut, eas antiquiorum carminibus abunde famigeratas fuiſſe, recte inde colligas. A Phorcye et Ceto prognatas in extremo Libyae occidente trans Oceanum habitare, in Theogoniis traditum: vid. Heſ. Theog. 274. ſq. *Heyn.* ad *Apollod.* p. 302. Séd qua notione haec ſummae vetuſtatis monſtra, forte ne Graecae quidem originis, inventa ſint, qui ſatis probabiliter exputet, vix, puto, unquam reperietur. In Gorgonum forma τὸ τερατῶδες poeta generatim deſignat, (cf. ſupra ad v. 223.) undé, qualem earum ſpeciem ſibi animo informaverit, non elucet. Prodigioſa et paene ridicula deformitate eas adumbrat *Apollod.* p. 97. inter alia alatas, quales etiam exhibuit anaglyphum in arca Cypſeli, (v. ad v. 216.) antiquius certe *Aſchylo*, quem primum Gorgones alis inſtructas afferre narrat *Voſſ. mythol. Br.* II. p. 14. Vellem modo, de reliquis quoque huius imaginis partibus *Pauſanias* tradidiſſet, ut fictionis quaſi aliquam hiſtoriam nobis pertextere liceret! Neque enim ultra generaliorem τοῦ φοβεροῦ notionem progreſſus eſt ipſe *Aeſchylus* Prometh. 804 — 6. Gorgones innuens, in Phorcydum vicinitate habitantes, πτανπτέρους, δρακοντομάλλους, βροτοστυγεῖς cet. Quo vero habitu indutas in fabula ſua deperdita, Φόρκυδες, (vid.

Eratoſth. c. 22.) Gorgones in ſcenam induxerit, quae abeſſe ab iſto argumento non potuere, ex iis tragoediarum ſuarum locis intelligitur, in quibus Furias, tanquam alteras Gorgones, in conſpectum profert: Choephor. v. 1045.

— — — *αἵδε Γοργόνων δίκην*
Φαιοχίτωνες καὶ πεπλεκταν ημέναι
πυκνοῖς δράκουσιν. —

Adde Eumenid. 48 ſqq. et, ne hac de re nunc longior fiam, inſignem locum *Strabonis* l. III. p. 265. B. tragicas Erinnyas deſcribentis: unde illuſtratio petenda *Diog. Laert.* VI. 9. n. 2. eademque iisdem verbis referenti *Suidae* v. Φαιὸς, To. III. p. 589. — *ἄπληστοί τε καὶ οὐ φαταί*. vid. ſupr. ad v. 144. et 147. In cod. Rehdig. eſt *φατοὶ*, errore fortе librarii, terminatione *τοῦ ἄπληστοι* decepti.

v. 231. Sic ad vivum expreſſae erant Gorgones, Perſeum avide inſectantes, ut vehementi earum inceſſu clipei aream reſonantem fere audire tibi videare. Hoc extulit: ipſis incedentibus clipeus tinnitu reſonabat; ſatis grandi audacia, eſtque phantaſma hoc inter ea, ex quibus de eo, quid inter Homericae poeſeos ſimplicem ac naturalem pulcritudinem et ſequioris aetatis poetas interſit, ſtatuere licet. — *βαιγουσέων* ſc. *αὐτῶν*, *ἐπὶ χλωροῦ ἀδάμαντος*, *in aere pallido*. vid. ad v. 177. Scilicet *τὸ χλωρὸν* notat cum *viride*, tum *pallidum*, qualis eſt color herbarum pallentium, et *luteum*; (vid. *Salmaſ.* Exercit. Plin. p. 419.) quare, plane ut *ὠχρὸν*, aeque de auri et aeris colore dici ſolet. Docta nota illuſtrat hunc uſum *T. Hemſterh.* ad

Luciani Contempl. §. 11. Ceterum quam h. l. obſervari voluit *Graevius* exquiſitam loquendi rationem ἐπὶ ἀδάμαντος βαίνειν pro *ornatum eſſe aere*, ea prorſus huc non pertinet. Vel ab ipſo viro doctiſſimo allata exempla docent; ſi id voluiſſet, poetam ſaltem βαίνειν ἐν ἀδάμαντι dicere debuiſſe. — ὀξέα καὶ λιγέως. Coniecit *Guietus*, quae fuit huius viri novas lectiones excogitandi improba libido, ſcribendum ὀξέα κεκληγός; irrito conatu.

v. 233. Praeclare ad terrorem comparatum, Gorgones rabidos ſerpentes zonis implicatos gerere. Intelligenda autem ſine dubio cingula, quibus tunicae, χιτῶνες, a femore mammis tenus coercebantur, non cingula thoracum: quid enim Gorgonibus cum thorace? Singularem phantaſiae vim ac vigorem in eo praeſtitit poeta, quod, quum ceſtus iſte corporis muliebris formae tantam venuſtatem tantasque conciliaret illecebras, ut omnis generis delicias eo contineri dicerent, (*Hom.* Il. ξ. 215 ſq.) ad imaginis horrorem augendum eo ipſo uſus ſit, ut, ceteris omnibus horum monſtrorum partibus terrorem facientibus, ceſtus adeo terrore non vacaret. Serpentibus implicitis eo magis id efficere potuit, quoniam zonis fimbriae, θύσανοι, annexae eſſe ſolebant, (Il. ξ. 181.) in quarum locum iam antiquitus ſerpentes haud raro ſufficiebantur: in quam rem adeas *Herodot.* IV. 189. — v. 234. ἐπειρτώοντε κάρηνα graphice de ſerpentibus. ὄφις αἰόλος (*volubilis*) αὐχέν' ἀνασχών *Callim.* Fragm. 438. cui ſimilia collegit *Ruhnkenius*, egregius fragmenti ſoſpitator. Ep. crit. p. 189.

v. 235. λίχμαζον δ' ἄρα τώγε ſcil. δράκοντε. *Guietus* quarto caſu τώγε *eas*, Gorgones, volebat;

minus bene. Nam λιχμάζειν ſ. λιχμᾶν verbum neutrum, *lambere*, *lingere*, *lingua vibrare*, de ſerpentibus proprium. *Theocr.* XXIV. 20. de anguibus Herculi infanti ab infeſta Iunone immiſſis λιχμώμενοι ἐγγύθεν ἦνθον. *Quint. Cal.* XII. 450. αἰνὸν λιχμῶντες. quod ornavit *Virgil.* Aen. II. 211. *Sibila lambebant linguis vibrantibus ora*, ubi v. *Heyn.* — μένει δ' ἐχάραστον ὀδόντας, ex draconum natura deſumtum, qui ira incenſi dentibus frendunt ſeu dentes acuunt: id quod de aliis feris, inprimis de apris, conſtat. v. inf. 388. de apro θήγει τε λευκὸν ὀδόντα. et ibi not. Ad leones traductum, improprie dicitur, v. c. *Horat.* Carm. III. 20. 10.

v. 236. ἐπὶ δὲ — μέγας Φόβος recte omnino ad ſubſequentem imaginem referre videntur intpp. Simili modo v. 147. novae imaginis initium factum verbis ἐπὶ δέ.

v. 237. Vrbs ab hoſtibus obſeſſa: ante portas pugna, cui Κῆρες interſunt, Parcae et Ἀχλύς. Haec cum ſequente imagine ad *Homeri* exemplum Il. σ. 490 — 540. manifeſte expreſſa. Verum nec hic deſunt, quae de ſuo ingenio poeta admiſcuit: variavit inprimis praeclaris phantaſmatum luminibus perſonas allegoricas. Ex utroque ſua ſumſit *Quint. Cal.* V. 25 — 42.

v. 239. 40. τοὶ μὲν ἀπὸ σφετέρης πόλιος — λοιγὸν ἀμύνοντες. Plurimi veteres ὑπὸ, unus cod. Harlei. ὑπέρ. Sed dudum ἀπὸ emendatum a *Graevio* et aliis, prouti loquendi conſuetudo requirit. ἀμύνειν activum aut cum dativo perſonae et accuſativo rei conſtruitur, quod frequentiſſimum

Homero, aut dicendum ἀμύνειν λοιγὸν ἀπὸ τινὸς, veluti Il. π. 75. et 80., in qua iunctura ſaepe praepoſitio abeſt. Exemplis caret ἀμύνειν λοιγὸν ὑπὸ, nec minus ὑπὲρ, niſi fere in media forma.

v. 242. 43. Mulieres de turribus proelium ſpectantes et funeſtam ſuorum cladem clamore ac genarum laniatu proſequentes. Res, ex ipſa rei natura petita, aliquoties ſumma cum ἐνεργείᾳ poetis uſurpata, inpr. *Horatio* Carm. III. 2. 6 ſq. ubi vid. *Mitſcherl.* — χάλκεον *indefeſſo clamore*, notiſſimo tropo. ὀξὺ bene de *acuta* eiulantium voce, ut egregio loco *Sophoclis* Antig. 423. ἡ παῖς ὁρᾶται, κἀνακωκύει πικρᾶς (*querulae*) ὄρνιθος ὀξὺν φθόγγον.

v. 245. Aetas imbellis intra moenia, preces pro ſalute ſuorum diis faciens. ἄνδρες δ', οἳ πρεσβῆες ἔσαν, γῆράς τε μέμαρπεν. μέμαρπον in omnibus, quotquot habentur, libris tum exaratis tum impreſſis legitur, ad quod nullus adhuc editorum offendit, quos ſane interdum paulo ſupinos poeſeos Heſiodeae monumenta experta ſunt. Mireris autem, quam argute vernaculi Scuti interpretes hunc ſcopulum circumvexerint, ne, quid de oratione vulgata ſtatuerint, nobis proderent. Scilicet ſenectutem homo apprehendere, μάρπτειν, καταλαμβάνειν, ἔχειν, vix recte dicitur, neque ita loqui ſolent veteres. Contra ſenectus ad nos accedere, nobis adſtare, (v. *Mitſcherlich.* ad *Horat.* T. I. p. 482.) nos aſſequi, comprehendere, corripere, dicitur. Hoc per ſe apparet, multo magis, ſi exempla circumſpicias. Odyſſ. ω. 389.

— — — — καὶ ῥα γέροντα
ἐνδυκέως κομέεσκεν, ὅπως κατὰ γῆρας
ἔμαρπτεν.

ἔμαρπτεν scil. αὐτόν. Il. σ. 515. in simili sententia

τεῖχος μὲν ῥ' ἄλοχοί τε Φίλαι καὶ νήπια
τέκνα
ῥύατ', ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς
ἔχε γῆρας.

Il. ω. 679.

ἀλλ' οὐχ' Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος
ἔμαρπτεν.

Marcell. in Anthol. Gr. Lipſ. T. III. p. 16. v. 17.

οἵην σφιν νηλὴς κατὰ μητέρα πότμος
ἔμαρψε.

Cui *Iacobſius* Animadv. Vol. II. P. II. p. 390. admovit *Iniecere manus invida fata mihi*, ex Anthol. Lat. IV. 142. p. 93. ubi plura huius generis dedit *Burmann*. Facit huc quoque *Val. Flacc.* VI. 283. *quae vos tam foeda ſenectus Corripuit, fregitque animos?* Quae omnia, probe penſitata, temeritatis crimen a me amolitura exiſtimo, quod, explоſo pravo iſto μέμαρπον, nunc reſcripſerim μέμαρπεν. Quid? quod huius lectionis auctoritatem *Tzetza* praeſtat, quem non aliter in codice ſuo, noſtris omnibus longo antiquiore, legiſſe, eius gloſſa, οὓς τὸ γῆρας κατέλαβε, extra dubitationis aleam ponit. Quod ſermonis ſtructuram attinet, ἄνδρες δ', οἳ πρεσβῆες ἔσαν, γῆράς τε μέμαρπεν, in quo ſubintelligendum οὕς τε γῆρας μέμ., ei

omnino genuina eſt et minime ſolicitanda, Hymn. in Cer. 150.

ἀνέρας οἷσιν ἔπεστι μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς,
δήμου τε προὔχουσιν.

H. e. οἵ τε δήμου προὔχ. quam orationis negligentiam ſatis firmarunt *Ruhnkenius* eiusque praeclarus aemulus, *Mitſcherlich*. Adde exemplum *Pindari* Ol. II. 15. 18.

v. 246. 47. ἀθρόοι ἔντοσθεν πυλέων ἔσαν. Libri omnes ἔκτοσθεν; quod ferri non poſſe, clare ſententia oſtendit. Illud, quod repoſui, in verſione germanica expreſſit *Voſſius*. Recte: ſcilicet ſenes intra moenia relicti erant, diisque ſupinas ferebant manus, ἂν δὲ θεοῖσι χεῖρας ἔχον.

v. 248 ſqq. Perſonae ſymbolicae, Κῆρες, ab his disparatae Parcae et Ἀχλύς, quibus varias hominum in pugna occiſorum clades poeta εὐφαντασίωτος nobis feliciter ante oculos ponit. Minime vero haec atque ſimilia a ſtudio et arte profecta, ſed a priſco nudas rerum notiones imaginibus induendi more modoque poetae quaſi per manus tradita fuere. Variavit haec ſigna *Virgilius* in Aeneae clipeo, nec diſſimilia ſculptoris arte reddita in Cypſeli arca, ad quam vide quae egregie disputat *Heynius* p. 64 ſqq.

v. 249. Primo loco Κῆρες, funeſtae eorum, qui in proelio trucidantur. clades, in perſonas mutatae, clarius apud *Homerum* Κῆρες θανάτοιο, dis-

iunctae a Parcis, Μοῖραις, cum quibus eas nonnunquam coniungi et modo non commiſceri videas, v. c. loco vix integro Theogoniae v. 217 ſq. et *Apollon. Rh.* IV. 1665. Κῆρα in ſcuto Achillis ſingulari numero poſuit poeta Il. σ. 535 ſq. quos verſus ſupra poſt v. 155. ab interpolatoris manu adſutos notavimus. *Triſtes ex aethere Diras* in Aeneae clipeo ap. *Virgil.* Aen. VIII. 701. Κῆρας Heſiodi eſſe, putabat *Heynius*, neſcio, quam iuſte, quum *Diras*, Ἀρὰς, Furias ſeu Poenas dici, aliunde ſatis firmatum ſit, (vid. ipſius viri illuſtris docte notata ad Aen. XII. 845.) nec dubium videatur, quin *Homeri* ἠεροφοῖτιν Ἐριννὺν Il. ι. 567. poeta reſpexerit. Κῆρες notione ſerius aſſumta, *corporeae peſtes*, illuſtratae a *Valkenario* ad Eurip. Hippol. 1114. p. 283. ad noſtrum poetam non pertinent. Ea vero notione, ut ſit *mors violenter illata*, addita fuit Κὴρ fratrum, Polynicis atque Eteoclis, mutuae caedi in arca Cypſeli, ſtans a tergo Polynicis moribundi, ὀδόντας τε ἔχουσα οὐδὲν ἡμερωτέρους θηρίου, καὶ οἱ καὶ τῶν χειρῶν εἰσιν ἐπιπαμπεῖς οἱ ὄνυχες, quae verba ſunt *Pauſaniae* V. 19. p. 84. In qua omni deſcriptione quum *Pauſaniam* accuſat *Boettigerus* in comment. *über den Raub der Caſſandra* p. 39. ac, haud ſcio an nimis fretus anaglypho in vaſe marmoreo apud *Gorium*, ſculptoris, Κῆρα effingentis, conſilium aliter, atque ille tradidit, vult accipi, vereor, ne viri eruditiſſimi disputationi plura eaque non proletaria obiici poſſint, quae opportunius alibi depromentur. — Κηρῶν ipſa imago cum praedicatis ac epithetis ad terroris et ſaevitiae notionem phantaſiae obiiciendam comparata a poeta: quo maxime valent albi dentes et manus unguibus munitae.

Inde promanavit Romanorum poetarum notum figmentum: *Mors avidis dentibus et ungue cruento.* Certant, tanquam aemulae sacrificiorum, de cadentibus. cf. mox v. 271. Tum caesorum sanguinem bibunt, ex ferae aetatis atrocitate: quod Marti tribuit *Homerus* Il. ε. 289. χ. 266. 67. — v. 252 — 54. ὃν δὲ — ἀμφὶ μὲν αὐτῷ βάλλ' ὄνυχας μεγάλους. Mitius Il. β. 834. Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο, quod expressit *Virgil.* Aen. X. 419. *Iniecere manum Parcae.* Sed offendit loquendi modus βάλλ' ὄνυχας, qui, oratione supleta ἑκάστη τις ἔβαλλε, certe duriusculus exit. Manet alterum, verbum numeri singularis de pluribus adhibitum: quamquam in omnibus exemplis, in nota *Dorvillii* ad *Charit.* p. 364. ed. Lipsi excitatis, istam numeri enallagen multo magis ferri posse patet. — v. 256. τὸν μὲν ῥίπτασκον ὀπίσω. τὸν videlicet ἄνδρα, quod latet in praecedente adiectivo ἀνδρόμεος. Hunc morem non raro sequuntur Graeci. *Sophocl.* Antig. 411. 12. καθήμεθ' ἔκπρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι, (*vento non exposiți*, ut *Xenoph.* Oecon. XVIII. 7.) ὀσμὴν ἀφ' αὐτοῦ μὴ βάλοι. Ex praeced. ὑπήνεμοι addendum ἄνεμος, ut Il. ψ. 217. ἄνεμοι πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον. *Aristoph.* Plut. 503. πολλοὶ — πλουτοῦσι, ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι. αὐτὰ pertinet ad χρήματα, quae continentur in πλουτοῦσι. Ibid. 566. εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, scilicet τὸν κλέπτην; nam praecesserat κλέπτειν. Notavit haec duo Comici loca *Tib. Hemsterh.* ad *Lucian.* Nigrin. §. 1. Similis ratio iam in *Homero* observanda: Il. σ. 555. παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες scil. δράγματα, quod latet in δραγμεύοντες. Ex eadem observatione recte, puto, *Godofr. Hermann.* in

Epiſt. ad Heynium Pindari edit. noviſſ. Vol. III. P. II. p. 407. illuſtravit locum Pyth. II. 104. ut γιν referatur ad πλοῦτον, ex praeced. verbo πλουτεῖν repetendum: quod ſecus *Heynius* acceperat. — Verſu ſeq. ἆψ αὖτις iuncta ἐκ παραλλήλου, ut αὖθις πάλιν, αὖθις αὖ πάλιν et alia huius generis, de quibus paſſim monuere VV. DD. etiam *Wolfius* ad *Demoſth.* Leptin. p. 235.

v. 258. Tres Parcae, nominibus ſuis appellatae Clotho, Lacheſis et Atropos, ut Theogon. 217. et 903. Duae tantum, Atropo praetermiſſa, commemorantur in nobili poetae incerti fragmento ap. Stobae. Eclog. T. I. p. 172. ubi vid. *Heerenii* obſervat. Nomina nondum novit *Homerus*, cui Καταικλῶθες Parcae vocantur Od. η. 197. unde intelligitur, nomen Κλωθοῦς, quod poſteriora tempora uni Parcarum tribuerunt, olim omnibus commune fuiſſe, uti ait *Iacobſ.* Animadv. in Anthol. Gr. II. 2. p. 389. De Parcarum officiis et officiorum distributione memorabilis locus philoſophi ap. *Stobae.* l. l. p. 180. Antiquitus ſunt numina, quae fata adminiſtrant, nentes fatalia fila, quae notio diverſis modis tractata et variata (vid. Hom. h. in Merc. 552 ſqq. et *Catull.* LXIV. inde a v. 306.) tandem eo traducta eſt, ut Μοῖραις recti, iuſti atque honeſti cura ac cuſtodia committeretur; quod valet ad expediendum locum *Pindari* Pyth. IV. 258 — 60. Certe quam poeta noſter iis ſubiecit notionem, ea ad primariam proxime accedit. Scilicet poſtquam Κῆρας induxerat, ut leti violenter illati genera, adiunxit etiam Μοῖρας, propter multorum fata in proelio demum completa. Fuit vir doctus, qui totum hunc loc. ſuſpectum haberet, quaſi ad variandam antecedentem imagi-

nem ferius obtruſum. Sed quum inter utrumque phantaſma, ſi recte expenderis, nonnihil ſit discriminis, neque variandi et, quae ab Homero occupata erant, amplificandi ornatiusque tractandi ſtudium ipſum poetam noſtrum dedeceat: rationem eius iudicii nullam reperio perſuaſibilem. — ἡ μὲν ὑφήσσων Ἄτροπος. Sic ſine varietate omnes, praeter Rehdiger. in quo vitioſe ὑφήσσω. In voc. ὑφήσσων praeivit *Hom.* Il. σ. 518. λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν. Olim *Heynio über d. Kaſten d. Cypſ.* p. 66. videbatur legendum ἡμὲν ὑφ' ἥσσων. Saltem poſt ὑφήσσων comma delevi, quod in libris iuncturam verborum male dirimit. Gravior omnino eſt dubitatio, quid in mira hac de Atropo, quae corpore reliquis minor, aetate tamen ac dignitate praeſtantior fuerit, fictione poeta ſpectarit et unde tale phantaſma promanare potuerit, cuius vix alicubi aliquid ſimile deprehenditur. Si totus locus ſerius additamentum ſit, accuſetur male ingenioſi interpolatoris, *Homeri* loc. l. ante oculos habentis et inepte imitantis, κακοζηλίας de quo pronuntiare nolim. Parcas natu diverſas fingi, minus mireris, quum in animum revocaveris, peraeque Gratias natu maiores et minores commemorari, nec non Harpyias ac Nymphas: qua de re iam dixi ad *Muſaeum* v. 77. Iam dicas, quod Atropon et natu et dignitate ſororibus maiorem fecerit, in eius nomine luſiſſe poetam, quod ipſi inditum, ὅτι ἀμετάθετος καὶ ἀμεταβλητός ἐστιν ὁ καθ' ἕκαστα διορισμὸς ἐξ ἀϊδίων χρόνων, ap. *Stobaeum* Ecl. T. I. p. 180. Quanquam ſentio, rationem hanc forte nimis ſubtilem eſſe pro poetae ingenio. Tandem maxime me tenet illud, quod forma minor ſororibus fingitur. Interpretes

obmutescunt. Decernat fortasse calidior quis, unum hoc sufficere, ad omnes hos sex versus proscribendos. Mihi quidem non liquet. — v. 259. ἄλλ' ἄρα ἥδε cod. Harl. ἄλλ' ἄρα ἥγε cod. Palat. cum aliquibus veter. — v. 261. Alibi *concordes stabili fatorum numine Parcae*, veluti *Virgil.* Ecl. IV. 47. H. l. pugnas agunt, tanquam numina rapacia, de viro, iis debito. Inferunt novissimi interpretes Parcas, in medio proeliantium tumultu fila nentes: quod longe alienum est, ne quid durius dicam. — v. 263. ἐν — ἰσώσαντο. Videtur ἀν rectius legi: est enim ἐνισοῦν verbum adhuc inauditum, quod scio. Ceterum hic vetustissimus rudium hominum unguibus et pugnis dimicandi modus vel ex versibus *Lucretii* V. 1282. sq. constat, quem amplius illustrare nihil attinet.

v. 264. Ἀχλύος tetra species, de cuius notione diversa tradunt. Ex quo enim *Tan. Faber* ad Longin. Sect. IX. p. 56. ed. Toll. docuit, Ἀχλὺν *Tristitiam* esse, non caliginem, novum inventum continuo amplexi sunt viri docti, *Dacerius* in Notis gallicis, *Graevius* Lectt. Hes. ad h. l. *Albertus* ad *Hesych.* s. v. et *Morus* ad *Longin.* p. 46. Velim saltem *Luctum* explicuissent, ut praedicata satis convenirent, quae omnino optime tunc conveniunt, ut vel versus Homerici Il. ω. 162. de Priamo luctui indulgente persuadere possunt:

— — — — ὁ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς,
ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος, ἀμφὶ δὲ πολλὴ
κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,

τὴν ῥα κυλινδόμενος κατεμήσατο χερσὶν ἑῇσι.

Enimvero quod primo loco agendum fuiſſet, ut de loquendi uſu omnis controverſia tolleretur, neglexerunt fere. Nam quaecunque ad illam vocis ſignificationem comprobandam attulere, ſunt certe omnia e metaphorico genere, ex quibus manifeſtum fit, usquequaque regnare *caliginis* ſignificatum, notione tamen interdum translata ad luctum et moerorem, tropo pervulgato, ut in illis *deme ſupercilio nubem*, ὀφρύων νέφος, ὄμματα συννεφοῦν et ſimil. Haud ſecus huc pertinet illud *Heliodori*, quod *Albertus* ad *Heſych.* protulit. Aethiop. II. p. 82. ed. Bourdel. ἀχλύϊ καὶ σιγῇ κάτοχος, *moerore et ſilentio oppreſſus.* Disputavit egregie adverſus hanc Triſtitiam *Heynius* quoque l. l. Contra in omnibus, quotquot exſtant, locis Homericis, ubi ἀχλὺς occurrit, *caligo* ſimpliciter ſignificatur et quidem ea, quae morientium oculis obfunditur: κατ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς, pro quo in aliis locis eſt τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε. Ea ipſa eſt, quam perſona induit poeta, phantaſma omni pugnae terrorum repraeſentationi eximie conveniens apteque reliquis ſuperadditum. Concinit cum hac primaria et ſincera voc. ſignificatione etiam etymologia, ſi tale forte argumentum requiras, τῷ ἀχλὺς ſcilicet haud dubie ducto ab antiquo verbo λάω, λαύω, cui βλέπω, γλῆνος, γλαὺξ, γλαυκὸς, γλαύσσω multaque alia ſuperſtructa ſunt, ex quibus ſimul intelligitur, quomodo litera χ interponi potuerit. — Nobiliſſimum hoc, quod in manibus habemus, Ἀχλύος phantaſma Heſiodeum, cum ipſa ſua vi et ἐναργείᾳ,

tum virorum clariſſimorum de eo iudiciis. Finge tibi hominem in proelio ab hoſte atrociter caeſum et moribundum, pulvere ac cruore foedatum, vultu diſtorto et ſaeviſſimi doloris ſigna habente, omnibus omnino modis deformatum cúmque ipſis mortis inſtantis cruciatibus conflictantem: facile dabis, nullam eius rei ſymbolicam reperiri poſſe deſignationem, quae plus habeat et perſpicuitatis et ſignificantiae. At in eo aiunt peccaſſe poetam, quod monſtri ſpeciem effinxerit, quae magis odium faciat ac nauſeam, quam terrorem. Ita acute iudicavit *Longinus* Sect. IX. p. 29. et Toup. offenſus praecipue iſtis τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέουσ. v. 267. quae itidem reprehendit *Leſſingius* in Laocoonte *Vermiſchte Schriften* T. IX. p. 344 ſq. Recte, et nemo eat infitias, emunctae naris poetam ex his ſordibus ornatum non quaeſiturum fuiſſe, quas antiquiorum ſtomachus ferre ſaltem poterat. Ceterum non praetereunda, quae in eandem rem ſcripſit Virgilii interpres Exc. XVI. ad Aen. III. — v. 265. αὐσταλέη. Rehdig. αὐαλέη. Sed illud Homericum: Od. τ. 327. — Quae ſubſequuntur praedicata λιμῷ καταπεπτηυῖα, γουνοπαχὴς, a famelico petita, proprie in pugna cadenti non conveniunt, ſed bene ad perficiendam monſtri deformitatem comparata ſunt. γουνοπαχὴς *genibus craſſis*, genibus nimirum ex inedia tumentibus, quod notum eſt de famelicis et atrophia laborantibus. Res obvia Opp. et D. 496.

μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζῃς.

Vide insuper *Ovid.* Met. VIII. 807. 8. de Fame. *Virgil.* Catal. V. 40. *pedes inedia turgidos*, ubi vid. *Heyn.* et *Graevius* Lect. Hes. ad h. l. — v. 267. τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον. Quum siccitati multum tribuerent veteres eamque ad sanitatem referrent et decorum, (ex quo nobile illud ab Heraclito pronuntiatum et toties post eum iactatum: αὕη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη, illustratur) contra vero omnis generis effluvia aversarentur, adeo ut, quae saepius se emungeret femina, cunctis molesta et odiosa esset: (vid. omnino versus *Iuvenalis* Sat. VI. 146 — 48.) facile inde perspicitur, quantum ista spurcitia, afflicta monstro femineo, ad nauseam augendam conferre debuerit. Commode hoc video monitum a viro docto in *Journal des Luxus u. der Moden* 1798. m. Septembr. p. 614. — v. 268. ἄπλητον (vid. ad v. 147.) σεσαρυῖα, *dentes terribiliter stringens, vultu falsum renidens*, ut de Tiberio *Tacitus* Annal. IV. 60. σεσηρέναι de risu simulato verbum proprium, quod bene illustrat *Galeckerus* ad *Antonin.* p. 28. — v. 269. κόνις κατενήνοθεν ὤμους. *Guieto* scribendum videtur ἐπενήνοθεν ὤμοις, et τὸ κατενήνοθεν propter ἐφ᾽ ἡμέρην suppositicium esse pronuntiat. Hymn. in Cerer. v. 278. legitur ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήνοθεν ὤμους, ubi *Ruhnkenius* scribit: „Hesiodus Asp. 269. πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμους. ubi quam inanis sit Guieti coniectura ἐπενήνοθεν, hic locus ostendit.“ Recte. De forma ἐνήνοθεν vide scholia ad Il. β. 219. et π. 194. — v. 270. δάκρυσι μυδαλέη, *lacrimis madens*, quod et dixit *Sophocles* in Electr. 167. Verbum μυδᾶν dilucidarunt *Ruhnken.* ad *Timaeum* s. v. et *Koenius* ad *Gregor.* de Dial. p. 264. 65.

v. 270 — 313. Vrbs pacata, inter media oblectamenta variasque occupationes, quae fervere in otio ſolent, exhibita: area, mirifica imaginum varietate ac copia locuples et propemodum onerata. Totus fere in his poeta pendet ab *Homero* Il. σ. 490 — 508. ipſe rurſus expreſſus a *Quinto Cal.* V. 60 — 79. qui vero, ſcilicet ne otioſus nihil novi attuliſſe videretur, quaedam inepto ſane et fere puerili acumine admiſcuit, quibus melius careret.

v. 271. Quod urbem ſeptem portis inſtructam dicit, potuit omnino Thebas ἑπταπύλους reſpicere, praeſertim cum de argumento, in herois Thebani clipeo caelato agitur; et ſic ſolent alibi Thebae deſignari, v. c. gemello loco *Ovidii*, qui totus hic comparandus, Met. XIII. 685. 86. ubi de cratere, figuris ornato, ſermo eſt, in quo

Vrbs erat, et ſeptem poſſis oſtendere portas.
Hae pro nomine erant, et, quae foret illa, docebant.

Quanquam haud dixerim, quomodo effecerit ſculptor, ut ſeptem ſimul portae, quibus urbs circumcincta fuit, in eadem area conſpici poſſent. — ὑπερθυρίοις ἀραρυῖαι, *iunctae ſuperliminaribus.* ὑπερθύριον trabs transverſa, qua poſtes iunguntur, occurrit etiam Od. η. 90. Ab hoc differt στρόφιγξ, *cardo.* — v. 272. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χοροῖς τε τέρψιν ἔχον. Talia inter pacis bona numerare ſollemne eſt. Cui non in mentem venit *Bacchylidis* Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν

Εἰρήνῃ μεγάλᾳ, πλοῦτον, καὶ μελιγλώσσων ἀοιδῶν ἄνθεα etc.

v. 273 ſqq. Pompa nuptialis, quum ſponſa curru vecta ad virum traducitur, inter hymenaeos, taedarum ſplendorem fiſtularumque concentus, eam comitante iuvenum ac puellarum caterva. De ritibus nuptialibus omnia in vulgo noto. Saltem vide ad *Muſaeum* v. 274 ſqq. Quae hac occaſione cani ſolebant carmina, ἁρμάτειχ dicebantur: vid. ex *Didymo* Schol. *Euripid.* Oreſt. 1385. coll. ad e. l. *Musgrav.* Haec ſunt, quae ὑμέναιον Noſter vocavit, ex *Homero.* cf. *Euripid.* Helen. 728. πολὺς ὑμ. *a multis cantatus* adeoque *late ſonans.* v. ad *Herodot.* p. 578. ed. Weſſel. Hoc *Toupius* Emend. in Suid. III. p. 508. ed. Lipſ. reddi volebat *Erinnae* epigr. III. 5. Brunck. Anal. T. I. p. 58. quem locum ingenioſe nunc retractavit *Jacobſ.* Animadv. I. l. p. 191. — v. 275. σέλας εἰλύφαζε *voluebat ſe*, notione reciproca h. reſplendebat. Apud *Homerum* vi activa occurrit εἰλυφάω et εἰλυφάζω, Il. λ. 156. υ. 492. Sed *volvendi* et *ſplendendi* notionis affinitas perantiqua eſt ac manifeſta iam in cognatis origine vocibus ἕλειν, εἵλειν etc., quarum prima ſignificatio ſita eſt in *volvendo*, et ἕλω, quod denotat *ſplendere*, unde ἕλη et εἵλη *ſplendor*, tum ἥλιος, σελήνη, σέλας ducta eſſe dubitari nequit. Haec ſubtiliter indagata docte illuſtrarunt ſummi duumviri, *Hemſterhuſius* atque *Ruhnkenius*, ad *Timaei* Lex. Plat. p. 71. et p. 93 ſq. — v. 276. Pro δμώων *Guieto* placet δμωῶν, quo referatur ταὶ δέ. Inſolentior quidem ellipſis γυναῖκας; ſed veram eam eſſe, apparet ex v. 280. ubi rurſus dicitur αἱ δὲ, ſcilicet γυναῖκες. Quod

argumentum tacite retundere voluiſſe videtur *Guietus*, ibi *οἱ δ' ὑπὸ* corrigendo, ſubintellecto *χοροί*. Atqui docere debuiſſet, non inepte dici poſſe *χοροὶ ἀνάγουσι χορόν*. Pompam hoc modo cogita procedere: Curru nova nupta vehitur, quem cingunt famuli, manibus faces tenentes. Mulieres anteeunt, (currumne, an pone currum iuvenum catervam, ex verbis poetae non conficitur) quibus iuvenum chorus ſuccedit: omnes viam cantu perſonantes, hi quidem ad fiſtulas, illae vero ad citharārum modos. — *ἀγλαΐᾳ τεθαλυῖᾳ· θάλλουσι τῇ τῶν ἱματίων λαμπρότητι* explicat *Io. Diaconus*. Sic ſane *ἀνθηρὸς εἱμάτων στολῇ* de Paride ap. *Euripid.* Iphig. in Aul. 73. et ſimilia, neque adverſatur *τοῦ ἀγλαΐα* ſignificatio. *Heſych. ἀγλαΐας. τρυφᾷ, καλλυνᾷ, κόσμοι.* Iuxta *Homericum* uſum *ἀγλαΐα* eſt quaevis praeſtantia, quae ferocem animum reddit. *dignitas, lautitia, ſuperbia, forma.* Inde *Heſych. ἀγλαΐηφι. κάλλει*, reſpiciens Il. ζ. 510. o. 267. Hanc notionem ſequuti interpretes h. l. expoſuerunt *vinuſtate florentes*. Fortaſſe rectius *laetitiae indulgentes*, ut modo v. 272. *ἀγλαΐᾳ* et *χοροὶ* iungebantur; et *θάλλειν* in hac re verbum uſitatum. *εἰλαπίνην τεθαλυῖαν* dixit *Homer.* Od. λ. 414. et hinc *θάλλοντος συμποσίου Pindar.* Iſthm. VI. 1. *Heſiod.* Opp. et D. 236. *θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές.* Ibid. 742. *θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ.* Cognatum verborum *θάλλειν, ἀνθεῖν*, Lat. *florere* uſum copioſe illuſtravit *Staveren.* ad *Nepot.* vit. Cimon. c. 3. pr. Ex eodem fonte lucem qualemcunque petierunt Homerico Il. χ. 504. *θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ.* ubi *θάλεα* duplici ſenſu a vetuſtis enarratoribus accepta tradit *Heſychius*, tum *παίγνια, ἡδέα*, tum *τὰ*

πρὸς τὸ θάλλειν ἐπιτήδεια, *nutrimenta*. Quam loquendi rationem diu mirari non deſii, non modo, quod binis iſtis locis, in quibus τῷ θάλος *Homerus* uſus eſt, Il. χ. 87. et Od. ζ. 157. longe diverſam notionem obtineat, ſed quoniam hic vocabuli uſus ſingularis omni omnino auctoritate caret: adeo ut, mature commiſſo vitio, antiquam ſcripturam θαλιῶν ſede ſua deiectam ſuſpicarer, quod ſpeciem profecto habet propter Il. ι. 143. et 285. de Oreſte: τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ. cf. Od. λ. 602. At nunc ita ſinceram lectionem temerari video verbique interpretationem eo unice errore laborare, quod θαλέων a θάλος derivarint, quum potius ſit a θαλὴς, adiectivo, minus quidem frequentato, ſed ad ſimilium, veluti ἀμφιθαλὴς, ἐριθηλὴς, item Homericorum, analogiam accedente. Suspenſo id iam digito attigit *Albertus* ad *Heſych.* et teſtimonium ſuppleſt *Suidas*: θαλέεσσι. τρυφαῖς, θάλλειν ποιούσαις, allato incerti poetae fragmento: τὴν μὲν ἐγὼ θαλέεσσιν ἀνέτρεφον. — 277. τοῖσιν δὲ, famulis faces geſtantibus. Sic omnes, praeter Trincav., in quo τῆς expreſſum, et cod. Rehdig., ubi τῇσι. Recte omnino exiſtimo legi τῇσιν, ut chori mulieres ſequantur. Quid? quod *Io. Diaconum*, ita ſcriptum reperiſſe, manifeſtum fit ex eius paraphraſi: ἐν ταύταις δὲ ἄλλοι χορεύοντες εἵποντο. — χοροὶ παίζοντες, *ſaltantes*. παίζειν, ut *ludere* Latin., de ludicra et laſciva ſaltatione inde ab *Homero* ſollenne. v. *Graev.* ad h. l. et *Mitſcherlich.* ad *Horat.* C. II. 12. 19. — v. 278. ὑπαὶ συρίγγων, ut 280. ὑπὸ Φορμίγγων et 281. ὑπ' αὐλοῦ. Nonnunquam in tali nexu cum caſu tertio poni-

tur, ut mox v. 283. ὑπ' αὐλητῆρι. Plura iam laudavimus in *Obſervatt.* p. 36.

v. 281. Alia in parte urbis iuvenum comiſſatio, oppoſita τῷ χορῷ. κῶμος ac κωμάζειν res *Homero* ignota. Auctor hymni in Merc. 487. primum iungit χορὸν ἱμερόεντα καὶ Φιλοκυδέα κῶμον, ubi iure praetulit *Matthiae* Animadv. p. 298. quam membranae ſuppeditant ſcripturam Φιλομειδέα, epitheton ad κῶμον appoſitiſſimum, uti vel locus noſter oſtendit: νέοι κώμαζον — τοί γε μὲν αὖ γελόωντες. De κώμῳ multi multa: vid. Obſſ. p. 38. et doctiſſ. *Ilgen.* Diſquiſ. de Scol. poeſi p. CXCVI ſeqq. — ὑπ' αὐλῷ Trinc. habet; non male. — v. 283. abeſt a cod. Harlei. et Iunt. ſec. Potuit per ſphalma excidere; nec tamen nimis aegre eo careremus, quum vel ſic ſententia illaeſa foret.

v. 285. Extra moenia equeſtres exercitationes in campo aperto, ex more priſcae aetatis, quem maiore ornatu adumbratum vide ſis a *Virgilio* Aen. VII. 162 ſqq. et *Ovid.* Met. VI 218 ſqq.

v. 286 — 291. Aratio ac meſſis, praeeunte *Homero* Il. σ. 541. — v. 287. 88. ἤρειπον *Suidas* explicat ἔσχιζον, verbis ex hoc loco adſcriptis. De verbo ἐρείκω vid. *Valkenar.* ad *Herodot.* III. p. 230. 37. — ἐπιστολάδην, *ſuccincte*, ἀνεσταλμένως, ut in epigrammate φᾶρος ἐπιστείλασα καταμαδόν. Agricolas, dum arationi vacarent, conſtat, ſuperiore veſte exuta, tunica ſuccincta iviſſe: quo pertinet notum *Heſiodi* praeceptum Opp. 391. 92. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν rel. a *Virgilio* mutuatum: *Nudus ara, ſere nudus* Georg. I.

299. cf. *Cuper.* Obſervatt. I. 7. — *βαθὺ λήϊον, alta ſeges.* Il. β. 147. λ. 559. Od. ι. 134. *τέμενος βαθυλήϊον* Il. σ. 550. — v. 289. *πέτηλα, culmos, ariſtas* notabili vocis uſu. Laudavit *Graevius* ex epigrammate *καλλιπέτηλον λήϊον* et *Φύλλα τῶν πυρῶν καὶ κριθέων* ex *Herodoto* I. 193. Adde hymn. in Cerer. 451. 52. de agro Rhario: *οὔθαρ ἀρούρης — τότε γ' οὔτι Φερέσβιον, ἀλλ' ἀπέτηλον εἰστήκει πανάφυλλον*, uti haec cum *Matthiae* legenda arbitror. Epitheton culmorum ſcripturae varietate inde a multis ſeculis ambigua fuit. *κορυνιόεντα* ab aliis, ab aliis *κορωνιόεντα* ſcribi, commemorat *Diaconus* in ſchol. Illud Trincav. et Stephan. habent, ductum e codd., hoc, mutatum in *κορωνιόωντα*, fere omnes receperunt et agnovit quoque *Tzetza.* Interpretantur, exploſa inepta iſta *Diaconi* paraphraſi *μέλανα, incurvos* culmos, praecinente *Tzetza.* Commode ad ſenſum, praeſertim quum ſequatur *βριθόμενα σταχύων*; at nihil allatum video, quod eius interpretationis auctoritatem ſatis muniat. Nam neque *Heſychius*, neque *Suidas*, quem vide in *Ἐκκορωνία*, alium verbi uſum norunt, quam ut ſit *γαυριᾷν*, alibi autem verbum hoc me reperire non memini. *Guieto* igitur ac *Graevio* aſſentior, antiquam lectionem in altera ſcriptura latere exiſtimantibus. Scilicet *κορύνη*, notione non protrita, de plantis dicitur (*Theophraſt.* Hiſt. Plant. III. 6.) *geniculatum incrementum, cacuminum articulatio.* Hinc *κορυνᾶν* quum plantae *faſtiganttur*, *Theophr.* l. l. IV. 12. et *κορύνησις*, quod *Heſychius* exponit *βλάστησις.* Vocem uſurpavit *Phanias* libro primo *περὶ Φυτῶν*, ſcribens de plantis *τὰ μὲν Φύειν, τὰ δὲ οὐδὲ Φύειν τὴν ἀνθίνην, οὐδὲ τῆς σπερματιωῆς ἴχνος κορυνή-*

σεως, οὐδὲ σπερματώσεως etc. quem locum excerpsit *Athenaeus* II. p. 61. F. et, nomine auctoris suppresso, *Eustath.* ad Il. o. p. 1020. l. 39. Add. *Phavorin.* in v. *Graevius* ad h. l. *Salmas.* Exercitt. Plin. p. 422. F. et celeberr. *Schneider.* ad *Nicandri* Alex. p. 209. Itaque vides, κορυνιόεντα non inepte a scholiasta exponi ῥαβδώδη καὶ δι' εὐκαρπίαν εὔογκα. (*vollköpfige Aehren*) At neque hoc omnino sincerum videtur, sed potius κορυνιόωντα ex Iunt. sec., quo magis intelligatur, quam facile, exarato altero κορωνιόωντα, manus poetae corrumpi potuerit. Ceterum, si quis dubitet de producta litera υ in κορύνη, dubitationem iam exemit *Guietus*, versu *Nicandri* excitato:

δεινὴν βρωμήεντος ἐναλδήσασα κορύνην.

Alexipharm. 409. — v. 290. βριθόμενα σταχύων. Comp. hymn. in Cer. 456. — ὡςεὶ Δημήτερος ἀκτὴν locutio Homerica, de qua adeundus *Valkenar.* ad *Eurip.* Hippol. 136. p. 181.

v. 291. οἱ δ' ἄρ ἐν ἐλλεδανοῖσι δέον. Verba Homerica Il. σ. 553. hymn. in Cer. l. c. — ἔπιτνον ἀλωῇ. De his verbis primum audiamus *Ruhnkenium*, Ep. crit. p. 103. sic disputantem: „Duplex huius versus lectio est. Editiones quaedam habent, ἔπιπλον· quod etiam Io. Diaconus secutus est: at Etymol. M. p. 366. l. 44. ἔπιτνον. quod explicat ἐπλήρουν. ἔῤῥιπτον, ἐξέτεινον, ἤπλουν ἐπὶ τὸ ξηρανθῆναι, ἔψυγον. ex quibus interpretationibus ἐπλήρουν ad ἔπιπλον pertinet. Ἔπιτνον etiam in libris suis Io. Diaconus, Commelinus et Graevius, nos in Regio et Vossiano re-

perimus. Ac, ſi teſtium numero et auctoritate ſtandum eſt, ἔπιτνον recipi debet, ἔπιπλον repudiarj. Adde Heſychium v. Πιτνεῖ, et ibi viros doctos.“ Diſpiciamus paulo accuratius. ἔπιπλον ἀλωὴν vulgata lectio fuit ante *Robinſonum*, quam primus *Aldus* dedit. Alteram ἔπιτνον ἀλωῇ, quam *Trincavellus* habet et codices, quibus nunc accedit quoque Rehdiger., reduxit *Robinſ.* Hoc quidem conceſſerim, vulgatam lectionem, per ſe ſpectatam, non omnino ſpernendam eſſe, vel propter conſimilem locum *Theocriti*, a *Graevio* huc relatum, Id. VII. 33. 34.

— — μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ
ἃ δαίμων εὔκριθον ἀναπλήρωσεν ἀλωάν.

Neque tamen haec aliqua ſimilitudo pro veritatis teſtimonio haberi poteſt, et, ſi diligentius attendas, apparet in utroque loco ſententiae diverſitas. Alteram facile vides, non ſolum maiore fideiuſſorum et numero et gravitate niti, ſed ſenſus quoque bonitate praeminere. Praeter eos, qui ſupra laudati ſunt, hanc etiam novit *Tzetza*, uti ex eius gloſſa ad h. l. manifeſtum fit, quae prorſus congruit cum Etymol. M. πιτνάω, πίτνημι verba *expandendi* notione apud *Homerum* obvia. Il. Φ. 7. ἠέρα δ' Ἥρη πίτνα πρόσθε βαθεῖαν. χ. 402. ἀμφὶ δὲ χαῖται ἰνάνεαι πίτναντο. ubi item lectio fluctuat inter πίτναντο, πίμπλαντο et πίλναντο. Od. λ. 391. πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, cui cf. *Pindar.* Nem. V. 20. Hinc πίτνω alia forma eadem ſignificatione, nec non πιτνέω, quod genuinum videtur apud *Aeſchyl.* Sept. adv. Th. 345.

μαινόμενος δὲ πιτνεῖ λαοδάμας
μιαίνων εὐσέβειαν Ἄρης.

quod *Brunckius* e codd. aſſumſit pro δ' ἐπιπνεῖ. *Mars omnia proturbat* ſ. *proiicit* vel πιτνεῖ εὐσέβειαν, μιαίνων. Recte igitur h. l. ſcholia exponunt ἔῤῥιπτον, ἐξέτεινον ἐπὶ τὴν ἀλωήν. — Inter varias lectiones apud *Löſnerum* inſuper tertia commemoratur diverſitas ἔπιλνον, cuius ſedem expiſcari nondum potui, certe non inepta, ſi melior non ſuppeteret. Sic ap. *Homer.* Il. ψ. 368.

ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο
πουλυβοτείρῃ.

Heſiod. Opp. et D. 509. de Borea:

πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους, ἐλάτας τε
παχείας,
οὔρεος ἐν βήσσῃς πιλνᾷ χθονὶ πουλυβο-
τείρῃ,
ἐμπίπτων, κ. τ. λ.

Hoc modo ibi diſtinguendum, non, ut vulgo πιλνᾷ, χθονὶ π. ἐμπίπτων. Neque praetereundum, haec verba alibi in libris permutari: quam in rem vid. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 618. Verum, uti dixi, ἔπιτνον ſatis firmo incedit talo et omnia reliqua prae hoc repudianda. — Super ἀλωῇ, *area* veterum, cuius iam mentio fit Il. υ. 496., vid. *Virgil.* Ge. I. 178 ſqq. cum intpp. et *Heynius* Obſſ. in Tibull. p. 51. ed. noviſſ.

v. 292. Vindemia, item ex Il. σ. 561 ſqq. petita. Iuvabit contuliſſe inter Anacreontica carm.

XVII. et L. *Theocrit.* I. 46. etiam *Longi* Paſtoral. II. init. In artis operibus vindemiae effictio frequens. Succurrit inſigne anaglyphum in *Museum. Matthaeior.* T. III. tab. 47. fig. 1. Alia exempla excitavit *Beckius*, vir clariſſ., Comment. III. de interpret. vett. ſcriptt. atque monum. p. CLVIII. not. 68.

v. 293 — 300. Proclive eſt ad intelligendum, locum hunc, qualem libri omnes exhibent, talem ex antiqui poetae ingenio prodire non potuiſſe: ſcatet enim pluribus otioſis et inepte repetitis, iuncturaque ſententiarum ita comparata eſt, ut ſomnolenti interpolatoris malam ſedulitatem certis ſignis facile cognoſcas. Quod etſi amplius in controverſiam venire non poſſit et hactenus ſatis exploratum eſſe videatur: difficultates tamen tibi obvenire ſentias, ſi ad priſcam eamque genuinam faciem ſuam revocare locum velis. Quinque hos verſus inde a 296. usque ad 300. una litura inducendos putavit *Guietus*. Ac de verſu 299. quidem, temere interſerto deſcriptioni ordinis vitium ſententiamque turbante, quem, tanquam ex v. 282. et 283. conflatum, irreptitium iam *Graevius* notavit, non dubitare licet. De eo *Ruhnkenius* „Graevius hunc verſum, inquit, tanquam inepte repetitum ex vſ. 283. expungit. Nihil verius. Nam abeſt a Codice Regio. Hunc quoque librarii Codd. Voſſiani et Harleiani apud Robinſonum omittere debuerant, non vſ. 283. qui et loco aptus eſt, et agnoſcitur a Scholiaſte Ariſtoph. ad Av. 1426.“ Eundem in exemplari ſuo non repererat *Diaconus* et abeſt a cod. Rehdigerio. Saltem, ſi aliquo modo ferri debeat, poſt v. 300. demum inſerendus fuiſſet ac τοί γε μὲν οὖν παίζουσιν ſcribendus.

Nactus autem is eſt patronum, ſurdaſtrum fere, *I. H. Voſſium*, a quo in verſione vernacula expreſſus, at v. 300. eiectus, nec non illa μεγάλων ἀπὸ ὄρχων — ἐς ταλάρους ἐφόρευν, nimirum ut coeat unus verſus

λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας· παρὰ δὲ σφισιν ὄρχος.

In eandem hanc rationem ante complures iam annos incideram ipſe; etſi talem inſitionem ab interpolatoris ingenio proficiſci potuiſſe demirer. Quod ad reliqua attinet, alteruter verſus, aut 298 aut 300, procul dubio ſuppoſititius; poſterior ſane, ex praecedentibus compactus. Itaque, adulterinis proſcriptis, locus ad priſtinam formam hoc modo revocandus:

οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρευν ὑπὸ τρυγητήρων
λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας· παρὰ δὲ σφισιν ὄρχος
χρύσεος ἦν, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο,
σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.

His ita disputatis nonnulla alia adiiciamus. — v. 293. ἐν ταλάροις Trincav. et Stephan. marg., quod correctoris ſedulitatem redolet. ἐς ταλάρους idem eſt, ut norunt graece docti. τάλαρος *qualus vindemiatorius*, etiam calathus, aliis rebus aſſervandis, v. c. lanae glomeribus, lacti etc. Vid. praeter *Heſych.* inprimis *Apollonii* Lex. Hom. ſ. v. et nuper *Böttiger. Griech. Vaſengemälde* III. p. 42.

— ἀπὸ τρυγητήρων: cum *Guieto* facilius foret; at propterea non tentandum ὑπό. — v. 294. μέλανας βότρυας. Uvae *nigrae* alibi ſunt pro maturis. *Philodem.* epigr. XV. Analect. Brunck. II. p. 86. de puella nondum tempeſtiva viro: οὔπω σοι καλύκων γυμνὸν θέρος, οὐδὲ μελαίνει βότρυς, *matura eſt.* add. *Catull.* XVII. 16. Hic de colore ſimpliciter accipiendum, ut oſtendit oppoſ. λευκοί. — v. 296. ὄρχος et ὄρχατος *ordo vitium. Euſtath.* ad Il. ξ. p. 958. 11. Rem illuſtrat *Mitſcherlich.* ad *Horat.* C. III. 1. 9. Ceterum *Theocriti* ſcholiaſtes ad I. 48. καὶ Ἡσίοδος ὄρχον λέγει τὴν ἐπίστιχον τῶν ἀμπέλων φυτείαν, noſtrum loc. aperte reſpiciens. — v. 298. σειόμενος φύλλοισι de ὄρχῳ eleganter, in quo folia agitantur, aura moventur, fere ut *Anacreon* VI. 5. καταικίσσοισι βρέμοντας πλοκάμοις θύρσους dixit, quod illuſtravit *Salmaſ.* de Homonym. hyl. iatr. p. 3.

v. 301. ἐτρύπεον *uvas calcabant* in lacu ſ. torculari: verbum in hac re proprium, *Homero* iam adhibitum Od. η. 125. vid. *Diaconus* ad h. l. *Heſych.* et inprimis *Valkenar.* ad *Eurip.* Phoen. p. 604. — τοὶ δ' ἤρυον ſcil. muſtum e lacu.

v. 302. πύξ τε καὶ ἐλκηδὸν, *pugilatu et lucta.* ἕλκειν in lucta vocabulum proprium et appoſitum, vel eo referendum, quod luctatores ſe invicem trahunt ac torquent, vel quod alter alterum, pedes ſubtrahendo, nititur ut humi proſternat; pro quo ὑφέλκειν τῷ πόδε clarius pleniusque *Lucianus* Dial. D. VII. 3: χθὲς δὲ παρακαλεσάμενος τὸν Ἔρωτα κατεπάλαισεν αὐτὸς, οὐκ οἶδ' ὅπως ὑφέλκων τῷ πόδε. ubi plura de hoc uſu ſuggerit doctrina

Hemſterhuſii T. I. p. 221. Priorem iſtam rationem iam aperte innuit poeta Il. ψ. 714. 15. ubi de luctatoribus ſermo eſt:

τετρίγει δ' ἄρα νῶτα, θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ἑλκόμενα στερεῶς.

Adhibuit hoc quoque, ſed in tropica oratione, *Pindarus* Nem. IV. 154. ubi vid. *Heyn.* Add. *Xenoph. Epheſ.* I. 4. p. 8. Locell. ὁ θεὸς σφοδρότερος αὐτῷ ἐνέκειτο, καὶ εἵλκεν ἀντιπίπτοντα. — Leporum venationem luculenter deſcribit *Oppian.* Cyneg. IV. 39 ſq. at multo accuratius *Xenophon* de Venat. c. VI. ex quo hortulos ſuos irrigavit *Barthelemius* in Anacharſ. Itin. T. IV. ch. 39. — λαγὸς ponitur pro λαγοὺς, ductum ab antiqua ionica forma ὁ λαγὸς, de qua v. *Valken.* ad *Herodot.* p. 251. 61. Vitioſe in nonnullis λαγώς. — ἴχνευν, nempe retibus oppoſitis.

v. 305. Certamen curule. ἱππῆες *aurigae*: non enim diverſos ludos, equeſtrem et curulem, repraeſentat, ſed unum tantum aurigarum. ἔχον πόνον, uti *Theocrit.* VII. 139. τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον. ubi vid. *Valken.* et *Villoiſon.* Anim. ad *Long.* p. 52. Sic *labor* Romanis pro certamine dicitur. — ἀμφὶ δ' ἀέθλοις (pro quo ἀέθλῳ cod. Harl. quod idem dare voluit Ald.) ſatis frequentatum. ἀέθλων eſt in cod. Rehdig.; nec hoc male, ut Il. π. 825. ἀμφὶ πίδακος μάχονται. — v. 308. ἐπικρατέοντα πέτοντο ἅρματα correxerunt *Graevius* et *Guietus*, quum eſſet in nonnullis ἐπικρατέοντα. Sinceram ſcripturam exhibent

edd. veteres, Ald. Trincav. Iunt. ſec. ἐπιχροτόεντα cod. Rehdig. prioris exemplaris vitium. *Ruhnkenius* ita commentatur Epiſt. crit. p. 104. „Certa eſt Graevii et Guieti emendatio ἐπιχροτέοντα, quam etiam ſcripti libri confirmant. Nam MS. Voſſianus habet, ἐπιχροτόωντα ποτῶντο. Regius, ἐπιχροτόεντα πέτοντο. Homer. Il. O. 453. ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι, Κεῖν' ὄχεα κροτέοντες. H. in Apoll. 234. οἱ δὲ τέως μὲν Κεῖν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίην ἀφιέντες." In utroque verbo non raro lapſos eſſe librarios conſtat. v. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 251. ed. Lipſ. ἐπιχροτέοντα ἅρματα vero nonnihil illuſtrantur ex *Xenoph.* de Off. Mag. Equ. III. 14. ἐν τῷ ἐπικρότῳ ἐν Ἀκαδημίᾳ ἱππεύειν, quemadmodum *Archimeli* epigr. II. 3. via λείη μὲν γὰρ ἰδεῖν καὶ ἐπίκροτος, *multum rotis pulſata*, ex veriſſima emendatione *Dorvillii* l. l. p. 435. — v. 312. Tripodes, nobilis veterum ſuppellex, in certaminibus praemia nota vel ex *Homero* Il. ψ. 259. v. ad *Horat.* Carm. IV. 8. 3. De forma τρίπος, in aliis vocabulis ſervata, ut in ἀελλόπος, *Euſtath.* ad Il. p. 610. 13.

v. 314 ſq. Oceanus, fluvius ex priſca notione, clipei oram ambiens, translatus ex *Homero* Il. σ. 606. 7. Commode hoc delectum ad poeticam rationem, quo tamen vere in anaglypho effingendo dubito an ſculptor arti ſuae conſulturus eſſet. — v. 316. κύκνοι μεγάλ' ἤπυον, *ſonabant*, roſtris ſcilicet et pennis, voce quoque; cui reſpondet Virgilianum Aen. XI. 458. *Dant ſonitum rauci per ſtagna loquacia cycni.* Haec eſt κλαγγὴ iſta olorum, de qua *Homerus* Il. β. 459 ſq. Strenue alii ad cycnorum *cantum* poetae verba referunt: in

quibus *Voſſius mytholog. Br.* Vol. II. p. 67. Velim tamen manifeſtis locis allatis comprobatum videre, verbum ἠπύειν, cui, ubicumque occurrit, generalior *ſonandi* notio ſubiicitur, etiam de *cantu* ſimpliciter dici. Neque uno aut altero exemplo Pindarico acquieſcam, lyricae orationi condonando. — v. 317. pro ἐκλονέοντο cod. Rehdiger. ἐονέοντο cum Ald. et Iunt. utraque.

v. 321. Carminis locupletiſſimae partis, quae in clipei emblematis ornate deſcribendis verſatur, interpretatione defunctis nobis planiore decurrere licebit tramite. — Herc. in currum inſilit εἴπετα ἀστεροπῇ, n. armorum ſplendore, ſi eam, quam Homerica loca ſuppeditant, ſimilitudinis virtutem ſequare, v. c. Il. ν. 153. τῆλε δὲ χαλκὸς λάμφ', ὡς ἀστεροπὴ πατρὸς Διός. λ. 65. ν. 242 ſq. Alioqui referri poſſit ad celeritatem (cf. v. 345.) vel ad impetum ruentis, ut *fulmineus* Latinorum, de quo vid. *Rupert.* ad *Sil. Ital.* I. 421. et Scipiades *duo fulmina belli* apud *Virgil.* Ceterum pro εἴπετα edd. veteres cum cod. Rehdig. habent ἵκετα, quod et ipſum in verſus initio ferri poſſe cenſeo. Scilicet nondum discedo ab iis, quae hac de re prodidi ad *Muſaei* v. 23. Eodem modo compluribus *Homeri* locis libri variant: Il. ν. 53. ρ. 88. σ. 154. — v. 324. δίφρου ἐπεμβεβαώς. v. ſupra ad v. 195.

v. 325. Accedit Minerva, Herculi in hac pugna opem ferens: id quod in antiquiſſimis ἕπεσι receptum omnem Herculis mythologiam pervagatum eſt et traductum ad artis monumenta. *Heyn. antiquar. Auff.* I. p. 28 ſq. Ex pluribus poetarum ll.

unus *Homeri* ſufficiat, qui inſignis eſt, Il. Υ. 362 ſq.

v. 327. Λυγκῆος veterum librorum ac codd. Harl. et Rehdig. ſcriptura genuina, ſuppeditata quoque a Schol. *Lycophronis* ad v. 1124. hunc verſ. afferente, *Heyniique* ad *Apollod.* p. 276. iudicio firmata. Recentiores omnes ſcriptum exhibent Λυγγῆος, vetus mendum Graeculorum, ut ex ſcholiis ad h. l. et ad *Ariſtoph.* Plut. 210. patet, ubi v. not. *Hemſterh.* p. 69. — χαίρετε γενεὴ vulgaris ſyllepſis, ut *Virgil.* Aen. IX. 525. *vos, o Calliope, precor;* vide, praeter alios, ibi intpp. et *Brunck.* ad *Sophocl.* Philoct. 369. — v. 333. Ἄρηϊ ἐπιόντα δοιεύσας. Aliquot edd. vett. et codd. Palat. Harl. ac Rehdig. ἐπὶ νῶτα; perperam. Res enim fere ipſa nos exſpectare iubet, Cycno occiſo, Martem impetum in Herculem facturum, adeoque ἐπιόντα vix abeſſe poteſt. cf. inf. 425 et 458. Praeceſſit *Homerus* Il. ε. 238. τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί. — v. 334. γυμνωθέντα σάκευς ὑπό. Repetitum hoc v. 460. In utroque loco *Guietus* ſcribi voluit ἀπὸ, hoc eſt, ἀπογυμνωθέντα σάκους, parum cogitate, opinor. Nam non iungenda γυμνωθέντα σάκευς ὑπὸ, ſed γυμν. eſt per ſe *nudatum*, ut Il. π. 312 et 400. οὗτα στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, (conf. *Schütz.* ad *Aeſchyl.* Sept. adv. Th. 625. 26.) et ὑπὸ σάκεος, ita ut corpus vulneri pateat *ſub clipeo*, plane ut Il. λ. 423. δουρὶ, κατὰ πρότμησιν, ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης, νύξεν, ubi video *Guieti* conatum a *Koeppenio* quoque reprehendi. Rurſus idem ad v. 337. offendit, ubi τεύχεα τοῖο Cycni intellexit, quod Martis eſt. Ille enim revera armis

ſpoliatur infra 468. Sed tales errores perſequi piget.

v. 338. ἐς δίφρον ἐβήσατο. Atqui narratum non eſt, deam de curru in terram deſcendiſſe. Hoc igitur ſupra v. 325. ſuppleri debet, ubi, ad Herculem accedens, ipſum alloquitur. Quae ſequuntur de Minerva, νίκην ἀθανάτης χερσὶν καὶ κῦδος ἔχουσα, ſi ex proprio verborum ſignificatu accipias, proclive eſt intelligere tenentem manibus Victoriam, uti eam conſtat Phidiam Athenis repraeſentaſſe. Sed hoc pingue eſſet ac priſci ſermonis genio repugnans. Simplicem poetae notionem manifeſtam facit vulgaris dicendi modus: νίκην καὶ κῦδος παρέχουσα ſeu φέρουσα. Hanc antiquae rationi convenienter extulit, quaſi Minerva manu Victoriam Gloriamque adduceret, plane ut apud *Homerum* Il. ε. 593. Troianorum ordines Bellona praeit ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος. Forte eodem referendum, quod de Eride eſt Il. λ. 4. πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσα, ſi τέρας πολέμοιο periphraſi inſerviat. Sane convenit affinis idea *Mimnermi* fragm. II. 6. Κῆρ ἔχουσα τέλος γήραος καὶ θανάτοιο, Senectam et Mortem manu ducens, afferens. Locum noſtrum ad *Pindari* Pyth. VI. 19. admovit *Heynius*; quod iam non agitur. Minerva autem omnino eſt inter deos, victoriae datores: quo nomine imprimis Athenis colebatur, Νικηφόρος (in numis: vid. *Eckhel.* Doctr. num. vett. I. 2. p. 214 ſq.) et Νίκη (*Sophocl.* Philoct. 134 *Eurip.* Ion. 457. 1529. *Ariſtoph.* Lyſiſtr. 317. *Pauſan.* I. 42. 4. cf. *Meurſ.* Att. Lectt. I. 26.) cognomine appellata, Romanis *Victrix*; cuius rei rationem parum apte reddidit

Wernsdorf. Poett. Lat. min. T. IV. P. I. p. 200.

v. 341. σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο. Malit *Guietus* σμερδαλέον ἵππ., quum τε hic ſuperfluum et ineptum. Mihi in γε mutandum videtur: σμερδαλέον γ' ἵππ. Idem iudico de v. 347. τῶν δ' ἵπποι, ubi *Guieto* delendum videtur, mihi quidem ſcribendum τῶν γ' ἵπποι. Ad ſententiam horum vv. conf. hymn. in Cerer. 88. 89. Il. e. 234. ψ. 363. 64. et 371. 72.

v. 343. 44. Aegide concuſſa, Minerva equos animoſos facit. Res ex *Homero* ſatis nota, ut Il. δ. 167. ſq. ρ. 593 ſq. cf. *Virgil.* Aen. VIII. 353. et ibi *Heyn.* Sed in eo Noſter aliquid novaſſe videtur, quod aegide intentata deam animum atque fiduciam equis iniicere poſuit. De aegide, clipeo, vide ſupra ad v. 200. — περιστονάχιζε δὲ γαῖα, currus rotis et equorum ungulis pulſata; iungendum cum v. 341. 42. ita ut illa ἐν γάρ σφιν — αἰγίδ' ἀνασσείσασα quaſi in parentheſi interpoſita accipienda ſint. Plane gemellus ſententiarum nexus omninoque ſermonis habitus ap. *Virgil.* Aen. XII. 332.

Sanguineus Mavors clipeo increpat, atque furentes
Bella movens immittit equos; illi aequore aperto
Ante Notos Zephyrumque volant. Gemit ultima pulſu
Thraca pedum.

Aliam h. l. iuncturam inſtituiſſe *Mitſcherlichium*,

ex iis video, quae de aegide agens ad *Horat.* III. 4. 57. (p. 70.) ſcripſit: „Sic apud Heſiod. Scut. 343. Minerva *αἰγίδ' ἀνασείει*, unde tellus contremiſcit.“ Cuius gratia amicitiaque ſuperbio, ab eo in leviſſima re mihi diſſentire liceat. — Loco *τοῦ περιστονάχιζε* codd. Harl. Palat. Rehdig. et aliquot editt. *περιστενάχησε* offerunt, ſaltem non Homericum. Metaphoricum huius v. uſum attigit *Villoiſon.* ad *Long.* p. 304.

v. 345. *Ἴπελοι πυρὶ ἠὲ θυέλλῃ.* Similitudo ad impetum atque ardorem trahenda, *Homero* ſubiecta Il. *ν.* 39.

Τρῶες δὲ Φλογὶ ἶσοι ἀολλέες ἠὲ θυέλλῃ
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο.

Conf. Il. *λ.* 595. 746. *μ.* 375. etc.

v. 348. *Guieto* ſcribendum videtur: *ὀξέα τ' ἐχρέμισαν περὶ τέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ*, ex quibus nihil verum eſt, praeter *σφισιν*, quod duce cod. Harlei. repoſui pro vulgato *σφιν*. — *ἄγνυτο ἠχώ.* vid. ſupra ad v. 203. — v. 349. *τὸν πρότερον προέεντε.* Ita codd. et editt. exceptis Rehdig. Ald. et Iuntinis, in quibus *πρότερος* legitur, recte et ad exemplum *Homeri*, cui haec dictio frequentiſſima, v. c. Il. *ε.* 276. 632. *ζ.* 122. 517. *ι.* 36. etc.

v. 350. *Κύκνε — ἐπίσχετον* enallage numeri ſimilis ei, quam paulo ante v. 327. notavimus *χαίρετε γενεή.* Scilicet utrumque, Cycnum et Martem, alloquitur: quod quum non perſpiceret

librarius codicis Harlei., exaravit ἐπίσχες. — 353. 54. Τρηχῖνα — ἐς Κήϋκα ἄ. Huius facti meminere *Apollod.* II. 7. 7. *Sophocles* Trachin. 39. ubi ad noſtrum loc. provocat Schol. *Pauſan.* I. 32. 5. De Ceyce, Heſperi ſive Luciferi filio, (*Ovid.* Metam. XI. 271.) Alcyones marito, vid. praeter alios *Heyn.* ad *Apollod.* p. 101. et 474.

v. 359 ſqq. Quae his vv. commemorantur, pertinent ad illuſtrem famam de Pylo, oppido Peloponneſi, a Neleo condito, (vid. ex *Hellanico Eu, ſtath.* ad Hom. Odyſſ. γ. p. 1454. 30. et *Sturz.* Hellan. Fragm. p. 53.) ab Hercule capta et everſa Neleoque cum filiis necato. Locus claſſicus eſt *Homer.* Il. λ. 689 ſq. Orcum ac Iunonem in hac pugna ab Hercule vulneratos deceſſiſſe, reſcierat idem, quem vide Il. ε. 392 ſqq. Martem inſuper addit Noſter, quem adeo alios auctores ſequutum eſſe patet. Eandem rem narrat *Apollodorus* II. 7. 3. neminem deorum, niſi Orcum, vulneratum memorans: cum quo eadem fere occurrunt in Schol. Il. β. 336. ſcilicet ex Heſiodo ἐν Καταλόγοις, monente *Heynio* ad *Apollod.* p. 455. Conſtat, in hoc poemate plures Herculis fabulas fuiſſe intextas. Sed eo non pertinuiſſe Cycnum occiſum, tenendum eſt; quam fabulam, tenui tantum inde delibata particula, ſuopte ingenio ornavit alius poeta ſive rhapſodus, Ἀσπίδος Ἡρακλέους concinnator. — v. 364. παντὶ μένει σπεύδων etc. Eſt verſus ſuppoſititius, ait *Guietus.* Ita omnino cenſeo. Nam primum ineptus eſt narrandi modus, femur prius quam ſcutum haſta percuſſum eſſe: qui perverſus rerum ordo infra v. 460. 61. 62. recurrit, loco item interpolato, et ap. *Virgil.* Aen. X. 476. ſiniſtra interpretatione ante *Hey-*

nium intruſus erat. Tum vero vix aliquis ferat, τοῦ σάκος primam ſyllabam hic produci, quae communi uſu et ubicunque noſtri carminis corripitur. Sic v. anteced. 363. 24. 139. 319. 455. — v. 367. In hac itaque pugna Mars ignominioſe armis ſpoliatus erat, cui adverſatur ſupra v. 336. praeceptum, nefas eſſe ſpoliare deum. At hoc de ſuo poeta finxiſſe videtur, illud ex fabula ita narrata, quae ſane antiquior fuit, utpote priſcae aetatis hominum ferociam redolens.

v. 370 ſq. Animis ira ad pugnam incenſis, de curribus in terram deſiliunt, ex more. Aurigae equos propius agunt, ſcilicet ut ſpectent certamen, et, ſi alteruter forte profligetur, ei non deſint. — v. 373. τῶν δ' ὑπὸ σευομένων. Ita omnino diviſim ſcribendum erat, et vidit hoc *Guietus*. Ad unum omnes habent τῶν δ' ὑποσευομένων. Porro mſſ. Harl. et Rehdig. πᾶσ' εὐρεῖα, male. Il. ν. 18. 19.

—— τρέμε δ' οὖρεα μακρὰ καὶ ὕλη
ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.

v. 374. In toto, qui nunc ſequitur, loco de ipſa heroum acerrima conflictatione poetae uberta-tem atque ornatum certatim admirari et collaudare vides intpp. Sane quidem coenam is miniſtravit pollucibilem, praeclaris comparationum imaginibus laute inſtructam, ut ſingula omnino ornamenta admirationem habeant. Si tamen recte ſtatuere velimus, non infitiandum, in his accumulandis eum nimis ambitioſe verſatum eſſe et iudicii ſapientiam, ſi quidem ſubtilitatem ab eo non exſpectes, iure

poſſe deſiderari. In plurimis *Homerus* quoque facem praetulerat, cuius exempla ſedulo deſignare, noſtri inſtituti eſt. Statim in prima comparatione inventionis laudem occupavit II. *v.* 137 ſqq. quem loc. expreſſit *Virgil.* Aen. XII. 684 ſqq. ubi v. *Heyn.*

v. 380. Heroum bellantium vociferatione loca vicina perſonuiſſe narrat. Subit ſimile quid *Virgilii* Aen. IX. 715. 16. ſed minus prodigioſum. Martem Homericum ex II. *ε.* 859 ſq. opportune huc advocat *Koeppen.* — Quae h. l. commemorantur oppidorum nomina, ad Theſſaliam relata, *Homerus* quoque habet, ſed paulo aliter, ut licentius noſtrum poetam egiſſe appareat. cf. infra v. 474. 75. Μυρμιδόνων πόλις Phthia, Myrmidonum ſedes, Pelei regia, quae Μυρμιδόνων ἄστυ audit Odyſſ. *δ.* 9. Si fides eſt *Velleio* I. 3. omnis regio, quae poſtea Theſſaliae nomen accepit, ante *Myrmidonum civitas* vocitata eſt, ad eum ſcilicet voc. πόλις uſum, quo pro χώρα dicitur, exemplis confirmatum a *Strabone* VIII. p. 546. A. Almel. Vtroque loco noſtro πόλις Μυρμιδόνων ſic reliquis nominibus adiectum, ut oppidum ſignificari non dubium ſit. Θεσσαλῶν πόλισμα pro ipſa Theſſalia dixit etiam *Aeſchylus* Perſ. 487. Ἄρνη oppidum Boeotiae ap. *Homerum*, etiam Theſſaliae. *Strab.* IX. p. 630. C. 633. B. Ἑλίκη Peloponneſi, biennio ante pugnam Leuctricam fluctibus abſorpta: de quo loca veterum congeſſit *Gataker.* ad *Antonin.* IV. 48. Helices in Theſſalia ſitae mentionem ab *Heſiodo* inſici, ait *Strabo* VIII. p. 590. C., Scutum Herculis aperte reſpiciens. Ἄνθεια nomen pluribus urbibus inditum, apud *Homer.* Meſſeniae.

cf. *Strab.* VIII. p. 550. B. 553. B. ποιήεσσα, quae βαθύλειμος dicitur Il. ι. 151. 293.

v. 383. 84. 85. Manifesta imitationis vestigia: vid. loca Il. ϑ. 170. 71. λ. 53. 54. π. 459. Sanguineus imber inter prodigia; res satis nota, de qua v. *Heynii* Opusc. acad. Vol. III. p. 212. et 266. — ἀπ' οὐρανόϑεν, praepositione redundante, ut v. 7. ἀπὸ κρῆϑεν, ubi vide.

v. 386 sqq. Egregiae imaginis fontes in variis Homericis locis facile investiges, ut Il. λ. 414 — 19. v. 471 — 75. cf. ε. 783. ρ. 21. Ex utroque poeta hortulos suos sequiores irrigarunt: vid. *Apollon. Rh.* III. 1351. sq. *Statius* Theb. XI. 350 sq. *Virg.* Aen. X. 707 — 15. Georg. III. 255. cf. *Mitscherlich.* ad *Horat.* III. 22. 7. — v. 387. χαυλιόδων *exertos dentes habens.* *Herodot.* II. 68. de crocodilo: ἔχει δὲ ὀφϑαλμοὺς ὑὸς, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ χαυλιόδοντας. De vocab. hoc docta est observatio *Tollii* ad *Apollon. Soph.* p. 706. 7. — v. 388. ϑήγει δέ τε λευκὸν ὀδόντα notum de apris. *Eurip.* Phoen. 1389. κάπροι ϑήγοντες ἀγρίαν γένυν. *Statius* l. c.

Igne tremunt oculi, lunataque dentibus uncis
Ora sonant.

Supra v. 235. idem de serpentibus dictum vidimus. Haec et sqq. ante oculos videtur habuisse *Archias* epigr. XII. 3 — 5. Brunck. Anal. T. II. p. 95. aprum Calydonium ex aere formatum vivide describens

χαίτας αὐχενίους πεφρικότα, θηκτὸν ὀδόντα
βρύχοντα, γλήναις φριπτὸν ἰέντα σέλας,
ἀφρῷ χείλεα πάντα δεδευμένον.

Conf. *Iacobſ.* Animadv. II. 1. p. 256. — v. 389. μαστιχόωντι. Mendoſe hoc expreſſum in Trincav. Iunt. ſec. et Heinſ., ubi μαστιγόωντι, longe ab h. l. alienum. Intactum reliquerunt hoc verbum ſcholiorum ſcriptores, quod primus *Graevius* explicuit: notare actionem eam, qua animalia colliſu dentium et conventu maxillarum res obiectas comprehenſasque antequam deglutiant, commolunt et incidunt. Eſt fere μαστιχᾶν inter ἅπαξ λεγόμενα, niſi quod *Heſychius* attulerit in Μαστᾶρίζειν, ubi explicat σφοδρῶς ἢ κακῶς μασᾶσθαι i. e. *mandere*, *manducare*. — v. 390. ὅσσε δέ οἱ λαμπ. εἰκτην. Verba ſunt Homerica Il. α. 104. Res ipſa ſollennis de iratis, (vid. ſupr. v. 145. de dracone, cum not.) inprimis de apris. Exempla deſideranti ſufficiet *Valken.* ad *Eurip.* Phoen. l. c. — v. 391. Φρίσσει τρίχας. vid. v. 171. et not.

v. 393 — 401. Pugnae tempus aeſtivum deſignat cum cantu locuſtarum, tum milii ariſtis ſurgentibus. Singula de cicada ſatis obvia apud poetas, inde ab *Homero* Il. γ. 151. 52. et *Heſiodo* Opp. et D. 582- 84. agmen ducentibus; veluti quod eius cantus, alis et pedibus ſerratis excitatus, aeſtatis ſit praenuntius ſoleque incaleſcente vehementior fiat, tum quod arborum ramis inſidentes rore veſci eoque ſolo cibo ali credantur. Haec omnia pervulgata et ſuaviter paſſim a multis ad-

bibita. Auctores et veteres et recentiores laudatos vide a *Iacobſio* Animadv. ad Anthol. gr. I. 1. p. 121. et *Schneidero* in Lex. gr. v. Τέττιξ. — v. 395. θῆλυς ἐέρση (pro θήλεια, uſu etiam Atticis ſcriptoribus recepto: vid. *Bach.* ad *Xenoph.* Oecon. IV. 8.) prius dixit *Homerus* Od. ε. 467. quod interpretatur *Heſych.* ἡ τὰ φυτὰ θάλλειν ποιοῦσα, θρεπτική, et ſic alii, in qua explicatione aſſerenda multus eſt *Graevius* ad h. l. Accedit, quod exſtat ap. *Stobaeum* Ecl. I. p. 1010. Heer. et *Apollod.* Fragm. p. 1050. Heyn. θῆλυς ἐέρση, ἡ πολύγονος καὶ τροφίμη. Add. *Iacobſ.* l. l. I. 2. p. 117. et *Valkenar.* ad *Callimachi* Eleg. Fragm. p. 129. Quanquam non ſit, quod huius interpretationis fidem imminuamus: non tamen abſona videtur alia ratio, a *Diacono* ſuppeditata, qua θῆλυς ἐέρση ſit ἡ ἁπαλὴ δρόσος, ut alibi veteres loquuntur, v. c. *Meleag.* Id. in ver (CX.) 5. cf. ſupra ad v. 4. — v. 397. ὁπότε χρόα Σείριος ἄζει. Opp. et D. 587. ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει. *Archiloch.* fragm. XLII. Brunck. Anal. T. I. p. 47. πολλοὺς μὲν αὐτῶν Σείριος καταυανεῖ ὀξὺς ἐλλάμπων. ubi cf. *Iacobſ.* p. 176 — 398. Pro ἦμος mſſ. Harl. et Rehdig. cum plurimis vett. edd. τῆμος, vitioſe; nam ſequitur apodoſis demum v. 401. τὴν ὥρην etc. — In ſequ. περιγλῶχες iunctim exhibent edd. vett., quod quam falſum ſit, facile intelligitur. γλωὼξ vocab. antiquum, unde γλωχίν, quod cum derivatis ap. *Homerum* exſtat. v. *Heſych.* cum intpp. *Spanhem.* ad *Callim.* p. 259. et *Iacobſ.* Anim. ad Anth. I. 2. p. 94. H. l. γλῶχες ſignificat *ſpicas*, στάχυας, (cf. *Schneider.* Ind. ad Scriptt. Rei R. voc. *Spica.*) ἀνθέρικας, quas milium emittit ſub aeſtatis exitum, quum uvae

ſole colorari coepere. Ita iungendum, non σπείρουσιν, ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται, ut uvae nigreſcentes ad milii ſationem referantur, quo accepto ſententia turbatur. Vere, et quidem ultima parte Martii menſis, milium commodiſſime feritur, iuxta *Columell.* II. 9. 18. XI. 2. 33. et *Virgil.* Georg. I. 216. ubi vid. intpp. Noſter milii ſerendi tempus aeſtatem facit. Tempeſtatem ab exortu Pleiadum usque ad canis ortum Graeci θέρος appellabant: vid. *Schneider.* ad *Varr.* de R. R. I. 18. Scriptt. Rei R. T. I. P. II. p. 319. Hic aperte aeſtatis initium innuitur, tempus ver proxime ſubſequens. — ὄμφακες αἰόλλονται, *colore variantur*, quod fit extremo aeſtatis tempore et autumno ingruente. Hinc metaphora docte illata *Horatius* Carm. II. 5. 9 — 12. amicum puellae nondum nubilis potiundae cupiditate flagrantem monens

— — *Tolle cupidinem*
Immitis uvae: iam tibi lividos
Distinguet Auctumnus racemos
Purpureo varius colore.

Quos vv. egregie illuſtravit noviſſimus Lyrici interpres, noſtro etiam loco allato. De verbo αἰόλλειν conſul. *Heyn.* ad *Pindar.* Pyth. IV. 414. — — v. 400. occurrit in fragmento Heſiodeo ex Ὁσίας ap. *Athenaeum* X. p. 428. C. ſervato, (Heſ. Fragm. Loeſner. p. 448. *Ruhnk.* Ep. crit. p. 115.) unde temere huc in alienum locum intruſus eſt, quod acute vidit *Koeppen.*

v. 402 — 4. Ducta comparatio ex *Hom.* Il. π.

756 — 58. nec minus quae ſequitur ornatiſſima ſimilitudo v. 405 — 11. cuius fundus eſt Il. π. 428- 30. — v. 409. αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλῃ. „Apud Etymol. M. p. 42. l. 32. legitur ἀποχήσεται, MS. Voſſ. et Harlei. apud Robinſon. ἀπονίσσεται. Neutram harum lectionum cum edita commutem.“ *Ruhnken.* ἀπονίσσεται ortum ex interpretamento. Vulgata lectio agnoſcitur etiam in ſcholl.

v. 415. οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκόν etc. promanarunt ex *Hom.* Il. υ. 267. 68. Lectionem vero ſolicitaſſe Seleucum Grammaticum, commemorat *Tzetza*, quippe qui ſcribi volebat οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκὸς ἢ. δόρυ, ea ratione uſus, quod ſcutum non ex aere factum fuiſſet. Acumen Grammatico facile condonandum. ἀδάμας de clipeo iam ſupra fuit uſurpatum v. 231. et apud *Homerum* χαλκὸς de clipeo non minus obvium, quam de haſta, eſtque ea varietas perpetua.

v. 416 ſqq. Vulnus infertur cervici inter galeam et ſcutum, infra mentum, adeoque in anteriore colli parte. Rei ſpecies ſatis clare expreſſa. Sed comparandi omnino *Homer.* Il. χ. 324 ſq. et *Virg.* Aen. XI. 691 — 93. ibique *Heyn.* in Var. Lect. — v. 420. μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε Φωτός, intellig. αὐτῷ, Κύκνῳ. Ita verba accipere, proclive eſt, et in hunc ſenſum ἐμπίπτειν ap. *Homerum* frequens. Contra *Diaconus* ἔμπεσε ſumſit pro κατέπεσε, κατεβλήθη, ut haec ad Cycnum referantur, quam rationem amplecti maluit *Graevius.* Non impedirem, niſi poſt ἔμπεσε paulo durior ellipſis foret γαίῃ vel χθονί.

v. 421 — 23. Compar. loca Homerica Il. υ. 178 — 81. ξ. 414. π. 482, quorum poeta memor

esse debuit. — v. 424. 25. Facit hoc Herc. ex mandato Minervae, v. 330 sqq.

v. 426 sqq. Hercules, dum in Martem irruit, saeviens ira, comparatur cum leone post caedem peractam efferato, absolutissima imagine, cuius haud explicitam notionem habuere intpp. Leonem constat, caede perpetrata sanguinem conspicientem, impense exasperari atque talia saevitiae signa prodere, quae h. l. poeta tam *ἐναργῶς* adumbrata dedit. Hoc eum in adornanda comparatione spectasse non dubium est. Similem irati leonis speciem, comparationis causa, non uno loco obiecit *Homerus*, inprimis Il. ε. 136 sq. v. 164. sq. sed consilio nonnihil diverso. Insuper haud poenitebit contulisse praestantissimi fragmenti inter Theocritea XXV. locum inde a v. 241. — *λέων ὡς σώματι πύρσας, feram forte nactus.* Petitum ex Il. γ. 23. Ad usum hunc v. *σῶμα* cf. Il. σ. 161. Verbum *κύρειν* illustrat *Valken.* ad *Eurip.* Hippol. 744. — v. 427. 28. *ἐνδυκέως σχίσσας, accurate, ἐπιμελῶς.* At *τὸ ἐνδυκέως* vix satis rei convenire videtur. — v. 429. *ἐμμενέως δ' ἄρα τοῦ γε κελαινὸν πίμπλατο ἦτορ* omnium, quotquot exstant, librorum lectio est, quam *Io. Diaconus* exponit *ἐκόρεσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· πίμπλατο δὲ ἄρα καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κόρον*, ut *πίμπλημι ἦτορ* ad eum loquendi usum referatur, quo de animi cupiditate, fame, libidine, iracundia satiata Latinis dicitur *explere animum, cupiditatem*, (*Terent.* Andr. I. 2. 8. *Virgil.* Aen. VIII. 265. 617. 18.) Graecis *πλήσθειν θυμὸν*, (*Hom.* Od. τ. 198. *Apollon. Rh.* IV, 233.) *ἡδονὴν*, (*Eurip.* Iph. in Aul. 234.) *πλησθῶσαι θυμὸν*, (exempla vide ap. *Valkenar.* ad *Eurip.* Hip-

pol. 1326.) κορεῖν κέαρ, (*Aeſchyl.* Prometh. 165.) de oculis adſpectu ſatiatis ὄμματ' ἐξεπίμπλαμεν ap. *Eurip.* Androm. 1084. quod *Muſaeus* H. et L. 78. magis proprie expreſſit κόρον δ' οὐχ εὗρον ὀπωπῆς, imo χεῖρα πληροῦν ſive κορεῖν, ut *Hom.* Il. λ. 87. ἐκορέσσατο χεῖρας τάμνων δένδρεα μακρά. unde *Ovid.* Metam. VII. 808. *ſed cum* ſatiata *ferinae* dextera *caedis erat.* Ita quoque accipienda Neoptolemi oratio vexatiſſimo loco *Sophoclis* in Philoct. v. 324. θυμῷ γένοιτο χεῖρα πλησῶσαί ποτε, ad quem illuſtrandum prorſus nihil faciunt exempla excitata ab *Abreſch.* Animadv. ad Aeſchyl. II. 13. p. 333. et *Toupio* Emend. in Suid. III. p. 418. Lipſ. neque lectionis ſinceritati conſultum puto virorum ſummorum, *Valkenarii* ac *Brunckii*, emendationibus. Sed ſenſus eſt: *Vtinam contingat irae* h. e. *irato mihi*, (θυμῷ h. θυμουμένῳ) *ut* in Atridis atque Vlyſſe puniendis *manum aliquando expleam* ſ. *ſatiem.* Quamvis vero his exemplis loquendi conſuetudinem ſatis confirmatam habeamus; re penitius inſpecta, liquet tamen, h. l. non de ſatiata cupiditate, ſed de beſtiae magis increſcente aviditate iraque vehementius accenſa ſermonem fieri. Hoc recte perſpexerunt ii, qui χόλου, θυμοῦ, μένεος ſubintelligendum dicerent. Sed hoc ipſum, quo cor repletum ſit, omiſſum difficultatem facit, de qua nemo hactenus ne cogitavit quidem; et vellem, unum modo locum afferri poſſe, in quo πίμπλαται ἦτορ ita ſimpliciter dictum occurrat, eo non adiecto, quo cor impleatur. Itaque non temere me egiſſe arbitror, quod, infirmae auctoritatis vocabulo ἐμμενέως eiecto, genuinam poetae orationem reſtituerim ἐν μένεος, ut ſit ἦτορ ἐμπίμπλαται μένεος. quam ipſam unice veram, *Heynii*

etiam calculo comprobatam, emendationem iam dudum, eo nimirum tempore, quo in alma academia Gottingenfi communi literarum commercio amicitiaeque vinculo conftricti degebamus, repererat felicis ingenii et doctrinae elegantis vir *Io. Frid. de Meyer*, Moeno - Francofurtenfis. De emendationis praeftantia vix dubitari poteft, expenfis, quae apponamus, manifeftis poetarum exemplis. *Homer.* Il. α. 103.

— — μένεος δὲ μέγα Φρένες ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντο.

ι. 674. 75.

κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
πιμπλάνεται μένεος.

ρ. 499.

ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆτο Φρένας ἀμφιμελαίνας.

Ibidem 573.

τοίου μιν θάρσους πλῆσε Φρένας ἀμφιμελαίνας.

χ. 312.

ὠρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
ἀγρίου.

Add. Od. δ. 661. 62. *Heſiod.* Theog. 686. 87.

οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἐὸν μένος, ἀλλὰ νυ τοῦ γε

ἔἰθαρ μὲν μένεος πλῆντο Φρένες.

Conf. Homer. hymn. XXXI. 10. nec non *Theocrit.* XXV. 243. 44. in ſimili irati leonis ſpecie

— — — — πᾶς δέ οἱ αὐχὴν
θυμοῦ ἐνεπλήσθη.

v. 430. γλαυκιόων ὄσσοις δεινὸν pro vulgari βλέπων ὄσσοις γλαυκοῖς δεινόν. Etiam *Homerus* Il. υ. 172. de leone γλαυκιόων δ' ἰθὺς Φέρεται μένει. — v. 432. ἐς ἄντα ἰδὼν i. e. ἄντα ἐϛιδών. Sollennes in hac re locutiones ἄντα, ἄντην ἰδεῖν, ἐϛιδεῖν et ἀντιβλέπειν. v. *Callim.* h, in Dian. 63. ibique intpp. *Abreſch.* Anim. ad Aeſch. I. 31. p. 223. Latinis item *contra tueri*, *adſpicere contra*, etiam in oratione proſa, v. c. *Nepoti*, Examin. c. 8. *quos — nemo Boeotiorum auſus fuit adſpicere in acie.*

v. 435. ἀχνύμενος κῆρ illuſtratur v. 454. ἐοῦ παιδὸς κοτέων περὶ τεθνειῶτος.

v. 437 — 42. Conf. ſupra v. 374 ſq. Sed ad h. l. propius accedit *Quint. Calab.* I. 694 — 99. Similitudinis momentum in repulſa impetus vehementia cernitur. cf. *Iacobſ.* Anim. ad Anth. gr. II. p. 229. — In fine v. 437. ὀρούσῃ nunc primum repoſui, quum in omnibus fere legeretur ὀροῦσα, quod, quamvis manifeſto vitioſum, neminem offendit, praeter *Guietum*, acute ſic disputantem: „ὀρούσῃ legiſſe videtur Diaconus. Sic autem hi duo verſus legendi videntur:

ὡς δ' ὅτ' ἀπαὶ μεγάλου πέτρῃ πρῃῶνος
ὀρούσῃ
μακρὰ ἐπιθρώσκουσα etc.

τὸ δὲ insititium videtur. τὸ ὀρουῦσα nullius pretii.' Sane haec forma laborat, cum grammatica ratione non concilianda, atque ὀρούσῃ reperit *Diaconus*, cuius verba sunt: ὥςπερ δὲ, ὅτε ἀπὸ ἐξοχῆς μεγάλου ὄρεος ὁρμήσῃ πέτρα, κυλίεται etc. nec aliter dare voluerunt Trincav. Iunt. sec. et Steph. marg. ubi operarum vitio ὀρούσῃ expressum. Vnum est in *Guieti* emendatione, quod displicet, nempe explosum δὲ, quod saepius iteratum in tali orationis compage frequens est. — v. 440. τῷ (τούτῳ, τῷ πάγῳ) δὴ συνενείκεται, ἔνθα μιν ἴσχει. Sermonem ἀσύνδετον facile in his observes. Debebat ita procedere: τῷ δὴ συνενείκεται καὶ ἴσχεται. — v. 441. βρισάρματος epitheton Martis, etiam Hom. hymn. VII. 1. Notum de diis ac deabus, corporum suorum vastitate et pondere currus (ita de Minerva Il. ε. 838. 39. μέγα δ' ἔβραχε Φήγινος ἄξων βριθοσύνῃ. Similia de Apolline vid. ap. *Ovid.* Met. II. 161 — 62.) et naves, (insigne exemplum Bacchi in Hom. hymn. VI. 17. 18. cui adiungas *Virgil.* Aen. VI. 413. *Stat.* Theb. V. 401.) quibus vectantur, ingravari. cf. *Wernsdorf.* ad Poet. Lat. min. T. III. p. 56. ne alios commemorem.

v. 450. Variant codices: πείθετ' Ἄρης μεγαλήτορι θυμῷ Harlei., πεῖθεν Ἄρεος Rehdig., utrumque male.

v. 451. Φλογὶ εἴκελα τεύχεα. Similitudo ad armorum splendorem referenda. v. ad v. 322. Ceterum hic quoque in antiquis edd. exaratum ἴκελα.

v. 458. ἔσσυτ' ἐΦ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονι omnium librorum scriptura, in qua versus non con-

ſtat. Igitur *Guietus* corrigebat ἐΦ' Ἡρακλῆ κρατερόφρονα. Rectius Ἡρακλέα, triſyllabum, (vid. v. 448.) quod ſequutus eſſe videtur *Diaconus*, idque nunc reponendum putavi. Vtrumque apud *Homerum* uſitatum ἔσσυμαι ἐπὶ τινὶ et ἐπὶ τινά.

v. 460. 61. 62. Locus interpolationibus adulteratus, quod nec *Guieti* ſagacitatem fefellit. Is enim et verſum 460. et in ſeqq. verba διὰ δὲ μέγα σάκος ἄραξε, δούρατι νωμήσας, ut aliunde illata proſcribi voluit. Sane quidem verſus iſte iisdem numeris iam ſupra 334. fuit: eſt tamen forte, quo cum *Koeppenio* (*Griech. Blumenleſe* II. p. 245.) defendi poſſit. De reliquis vix dubitare licet: partim enim iisdem incommodis laborant ac verſus 364. item ſpurius, partim verba δούρατι νωμήσας ſcioli ineptam manum produnt, quippe quae neque ex uſu loquendi Homerico vindicari poſſunt, neque omnino commodam interpretationem admittunt. Senſiſſe hoc quoque videtur *Io. Diaconus*, qui coniunxit σάκος ἄραξε δούρατι, ut νωμήσας abſolute dictum accipiatur *vibrans*' haſtam. Quo ipſo tamen expediendi modo parum proficitur. Iis autem, quae notavimus, excluſis, reliqua omnia egregie cohaerent.

v. 463. Φόβος καὶ Δεῖμος Martis comites et aurigae. vid. ad v. 195.

v. 469. πόλιν Τρηχῖνος ex loquendi more. Sic ſupra v. 81. Τίρυνθος πτολίεθρον. ubi vid. not. Herculis ad Ceycem, Trachinis regem, profectionem (cuius rei auctores laudatos vide ad v. 353.) carmine lyrico tractaverat *Bacchylides*, quo pertinet fragmentum ap. *Athen.* IV. p. 178. B. in

quo heros adveniens Ceycem alloquitur. cf. *Iacobſ.* Anim. ad Anth. gr. I. 1. p. 286. 87.

v. 473. πόλιας pro πόλιος Ald. et Iunt. pr. (πόληας cod. Rehdig.) corrupte; nam vicinae urbes, quae commemorantur, cum Ceycis ditione non coniunctae fuere. — Ad ſeqq. vid. 380. 81. et not.

v. 476. τιμῶντες Κήϋκα, ſocerum Cycni. Iſtum honorem non ipſi mortuo tribuebant, ſed regis, ei ſanguine coniuncti, gratiae et, qua eum colebant, obſervantiae. Quae quum ita ſint, *honores ſepulcri*, qui mortuo impenduntur, dubito an cum excellentiſſimo viro ad *Horat.* Carm. II. 20. extr. ex noſtro loco recte illuſtrari poſſint.

v. 477 ſqq. Hoc ex priſca fama petitum ad vulgi opinionem revocavit poeta. Ἀνάυρος, notus Theſſaliae fluvius, cuius in hac ipſa Cycni caede mentionem facit *Euripid.* Herc. fur. 390. Vt prorſus appareat, quam gravem calamitatem aeſtimarint antiqui homines, fluminum alluvie et inundationibus vel alio quovis funeſto caſu tumulo privari, expendenda ſaltem loca Homerica Il. η. 84 — 91. et Od. ω. 80 — 84.

CORRIGENDA ET ADDENDA.

Pag. 110. ad v. 13. σέω forma verbi antiqua, de qua videsis *Valken.* ad *Theocr.* Adoniaz. p. 265.
121. lin. 2. inf. lege „heroici".
126. lin. 7. lege „F. C. Matthiae".
134. ad v. 104. de Neptuno, Thebarum numine, cf. *Cuper.* Obss. III. 16.
137. lin. 5. lege „leonina".
155. lin. ult. add. *Ovid.* Metam. XII. 262.
167. ad v. 213. locus primarius est *Homeri* Il. π. 406-8.
170. 171. *Tibulli* locum, a me obiter vindicatum, post *Santenium* nova nuper eaque per elegante coniectura solicitavit *Mitscherlich.* Tentam. crit. in aliquot Tibulli loca p. 4. 5. cf. *Beckii* Commentar. Soc. philol. Lipс. Vol. I. p. 159.
174. lin. 2. post „*Herod.* VII." casu excidit capitis numerus 90.
175. lin. 6. inf. lege „pertexere". — Quae hic de Gorgonum habitu, cum specie Furiarum comparato, disputantur, scripta erant, ante quam in manus meas perveniisset egregius *Boettigeri* libellus: *Die Furienmaske, im Trauerspiele und auf den Bildwerken der alten Griechen;* quem nemo non adeat, cui interior antiquitatis cognitio curae cordique est.
183. lin. 15. scrib. „*Sämmtl. Schriften.*"
189. ad v. 268. de verbo σεσηρέναι add. *Valken.* ad *Theocr.* X. Idyll. p. 159.
196. lin. 16. de producta media in voc. κορύνη add. *Brunck.* in *Euripid.* Orest. 1020.

Corrigenda ne plura gravioraque eſſent, effecit ſumma diligentia viri clariſſimi, *Caroli Chr. Wendleri*, Lipſienſis; qui libri mei, Lipſiae typis Breitkopfiis et Hærteliis impreſſi, accurationem, a me hac de re compellatus, ita ſuscepit ac geſſit, ut et viri inſignem humanitatem et ἀκρίβειαν plane ſingularem laudare nunquam ſatis poſſim. Ingentes gratias palam agere non dubito *Wendlero* docto ac circa rem literariam optime merito, qui curam ac benevolentiam, in *Heynii* aliorumque praeclara opera impenſam, mihi quoque, homini ſibi fere ignoto, tribuere dignatus eſt, quique ea me ſolicitudine liberavit, quam ne norunt quidem librorum editores, qui prelis aſſident et typothetis imperant. Scr. Vratislaviae, d. 12. April. 1802.

THEOGONIA
HESIODEA

TEXTV SVBINDE REFICTO

IN

VSVM PRAELECTIONVM

SEORSVM EDITA

A

FRID. AVG. WOLF

PHIL. PROF. PVBL. ORD. IN ACAD. HALENSI.

HALAE SAXON.

APVD IOH. IAC. GEBAVER.

CIↃIↃCCLXXXIII.

LECTVRIS

S.

Ad hanc, quam Veſtris manibus teritis, Theogoniae Heſiodeae editionem parandam me tempori magis cedentem, quam voluntate propria ductum, adeoque minus praeparatum acceſſiſſe, in limine ſtatim libelli candide profiteor. Quamquam enim hoc carmen, quod praeter argumentum cum mythica doctrina coniunctum ipſa vetuſtate ſua ſermonisque ac ſententiarum amabili ſimplicitate legentis animum allicere ac tenere poteſt, privato ſtudio ſaepius tractaveram: nihil tamen in ſcriniis ſepoſitum reperi, quod vel ad verba auctoris melius conſtituenda, vel ſententiarum totiusque argumenti vim et rationem copioſius

declarandam magnopere valere poſſet, certe nihil, quod me ad novam carminis editionem concinnandam invitaret. Accedit etiam, quod, dum haec ſcribebam, ne potiores quidem Heſiodi editiones ad manum mihi erant. In hac igitur curta aut verius nulla ſupellectile litteraria nihil a me exſpectari velim, quod ſit cum cura politum numerisque ſuis abſolutum.

Quippe omnis haec opella a me ſuſcepta eo conſilio eſt, vt auditoribus, quibus praelegere libellum et interpretari publicis lectionibus vellem, copia exemplarium eſſet ſumtu parabilis. Hinc urgendus et praecipitandus erat labor, nec datus locus circumſpiciendi et colligendi ſylvam adiumentorum, quibus editioni gratiam aliquam apud doctos quoque homines conciliarem. Solus enim, quem vocant, textus nunc flagitabatur, purgatus ille quidem a gravioribus mendis, quibus in plerisque editionibus contaminatus eſt.

Pau-

Paucae enim ſunt ex antiquiori aetate poetarum graecorum reliquiae, quas a noſtri ſaeculi hominibus magis neglectas videas, quam Heſiodea, patrum noſtrorum memoria in omnibus fere ſcholis lectitata, vt nunc cum maxime frigere videri poſſit vates ille dulciſſimus, vt tempore Homero, ita orationis forma et indole proximus, dum huius ſtudio omnes, qui elegantiae amantiores haberi volunt, incenſi eſſe et prope inflammati videntur.

Lucri interea aliquantum fecit Heſiodus, recreatus nuper a duumviris praeſtantiſſimis, quorum alter harum litterarum in Belgio, alter in Germania noſtra ſtator et vindex eſt, *Ruhnkenio* et *Heynio* *), quo-

 rum

*) Ab illo in Epiſtola critica ad Valckenarium data, quam retractatam nunc legimus ad calcem editionis legitimae Hymni Hom. in Cererem: ab hoc vero in Commentatione de Theog. ab Heſiodo condita, quae inſerta eſt Commentt. Soc. Reg. Goetting. Vol. II.

rum ſollertiae ſi plus debere dicam Heſiodum, quam plerisque omnibus, qui eius carmina ſibi ex induſtria edenda et illuſtranda ſumſerunt, nihil equidem ambitioni in hoc tribuere videar. Qui quidem eximia, qua pollent, ſagacitate Theogoniae quoque noſtrae textui ſalutiferam ſaepe tulerunt opem, partim, quae manca et corrupta eſſent, reſtituendo, partim, quae ſcriorum levitate aliunde illata viderentur, indagando. Nam cum, antequam haec carmina litteris conſignari coepta eſſent, ea plurium aetatum intervallis non niſi adminiculo memoriae, quae, quamvis capacior inter illos homines et tenacior, omnino tamen parum fida rerum cuſtodia eſt, ad poſteros tranſmitterentur, miraculo quodam opus fuit, vt ſincera et incorrupta conſervarentur.

Jam etſi ab initio pro temporis anguſtiis nihil nobis conſtitutum erat, niſi vt carmen, quale nunc

in optimis exemplaribus legitur, emendate expreſſum auditorum manibus traderetur, illorum tamen virorum docte ac ſubtiliter animadverſa negligere, et praeclaro hoc fructu lectores defraudare, religioni habuimus. Aucta ea inſuper ſunt qualibuscumque noſtris emendationibus, inter relegendum primo calore ſubnatis, quas cum caeteris vel in ipſa texta admittere, ſi maiori probabilitatis ſpecie ſe commendarent, nequaquam dubitavimus. Verum cautius hoc factum eſt. Integros contra verſus, quos in ſuſpicionem interpolationis adducebant rationes criticae, crebrius notavimus uncis adhibitis: neque enim ita crudeles fuimus, vt eos ſtatim obtorto quaſi collo eiiciendos et iugulandos putaremus, cum aliis de cauſſis, tum ne verſuum numerus deminutus lectores, ad quae forte relegati fuerint, quaerentes eluderet. Ante omnia vero omnem operam adhibuimus, vt verba typis exſcriberentur dili-

genter curateque, quae propria huius generis editionum laus merito numeratur. In interpungendi denique ratione aliam subinde viam, diversam ab editionibus hucusque vulgatis, inire visum est. Sed de his caeterisque, quae immutata in textu reperientur, rationes reddet adpendicula observationum, quam extremo libello adiiciendam curabimus. Scrib. mens. Novemb. CIↃ IↃ CCLXXXIII.

ΗΣΙΟ-

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἁπαλοῖσιν
ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος·
καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
ἢ Ἱππουκρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο
καλοὺς, ἱμερόεντας, ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν.
ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῇ,
ἐννύχιαι στεῖχον, περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι,
ὑμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον,
καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,

Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠὼ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Λήτω τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν,
ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.

Αἵ νύ ποθ' Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδήν,
ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο.
τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπαν
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·

Ποιμένες ἄγραυλοι, κακὰ ἐλέγχεα, γαστέρες οἷον!
ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
ἴδμεν δ', εὖτ' ἐθέλωμεν, ἀληθέα μυθήσασθαι.

Ὣς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι,
καὶ μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον
δρέψασαι θητόν, ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
θείην, ὡς κλείοιμι τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
καί με κέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν ἀείδειν.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην;

Τύνη, Μουσάων ἀρχώμεθα, τὰς Διὶ πατρὶ
ὑμνεῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
εἰροῦσαι τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
φωνῇ ὁμηρεῦσαι· τῶν δ' ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
ἐκ στομάτων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγδούποιο, θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ
σκιδναμένῃ· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
δώματα ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἰεῖσαι,
θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ,

ἐξ ἀρχῆς οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτον,
οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.
δεύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἀρχόμενάι θ' ὑμνεῦσι θεαὶ, λήγουσάι τ' ἀοιδῆς,
ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράτεί τε μέγιστος.
αὖθις δ' ἀνθρώπων τε γένος, κρατερῶν τε Γιγάντων
ὑμνεῦσαι, τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη, γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
λησμοσύνην τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.
ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεὺς,
νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη·
ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ἦσιν ἀοιδὴ
μέμβλεται, ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσαις,
τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου.
[ἔνθά σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά·
πὰρ δ' αὐτῆς Χάριτές τε καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν,
ἐν θαλίης ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἱεῖσαι,
μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ
ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι.]
αἱ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε Γαῖα μέλαινα
ὑμνεύσαις, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὑπὸ δοῦπος ἐρώει,
νισσομένων πατέρ' εἰς ὅν· ὁ δ' Οὐρανῷ ἐμβασιλεύει,
αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,

κάρτεϊ

κάρτεῖ νικήσας πατέρα Κρόνον· εὖ δὲ ἕκαστα
ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
ἡ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
ὅντινα τιμήσουσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἔερσην,
τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι, διακρίνοντα θέμιστας
ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,
αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε.
τούνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
βλαπτομένοις ἀγορῇφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι
ξηϊδίως, μαλακοῖσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν.
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς, ἱλάσκονται
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
οἷά τε Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
[ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί·
ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὅντινα Μοῦσαι
φιλεῦνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.]
εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδέϊ θυμῷ
ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς

Μουσά-

Μουσάων θεράπων κλεῖα προτέρων ἀνθρώπων
ὑμνήσω, μάκαράς τε θεοὺς, οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
αἶψ' ὅγε δυσφρονέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
μέμνηται, ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν!
κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων,
οἱ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός καὶ δνοφερῆς, οὓς θ' ἁλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος.
εἴπατε δ', ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ Γαῖα γένοντο,
καὶ Ποταμοὶ, καὶ Πόντος ἀπείριτος οἴδματι θύων,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων·
ὡς τ' ἄφενος δάσσαντο, καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο,
ἠδὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
[ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐξ ἀρχῆς καὶ εἴπατ' ὅ τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν.]

Ἤτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,
[ἀθανάτων οἵ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου]
Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης,
ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεῖσι,
λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
δάμναται ἐν στήθεσσι νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε, μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο.
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
οὓς τέκε κυσσαμένη, Ἐρέβει φιλότητι μιγεῖσα.

Γαῖα

Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι.
[ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.]
γείνατο δ' Οὔρεα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους
Νυμφέων, αἱ ναίουσιν ἀν' οὔρεα βησσήεντα.
ἠ δὲ καὶ ἀτρύγετον πέλαγος τέκεν οἰδματι θῦον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου· αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα, τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
Θεῖάν τε, Ῥείαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε,
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
τοὺς δὲ μετ' ὀπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
[δεινότατος παίδων, θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.]
γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ἐβριμόθυμον,
οἵ Ζηνὶ βροντὴν τ' ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
οἵ δή τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ·
[Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρα σφέων
κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἓεις ἐνέκειτο μετώπῳ.]
ἰσχύς τ' ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἔπ' ἔργοις.
ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττός τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ', ὑπερήφανα τέκνα.
τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἰἰσσοντο
ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν·
ἰσχὺς δ' ἄπλητος, κρατερὴ, μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει.

Ὅσσοι

Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
δεινότατοι παίδων· σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆι
ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίησκε,
Γαίης ἐν κευθμῶνι, κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανὸς. ἡ δ' ἐντὸς στοναχίζετο Γαῖα πελώρη,
στεινομένη· δολίην δὲ κακὴν ἐπεφράσσατο τέχνην.
αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιοῦ ἀδάμαντος,
τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιημένη ἦτορ·
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴ κ' ἐθέλητε
πείθεσθαι, πατέρος γε κακὴν τισαίμεθα λώβην
ὑμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ἕλεν δέος, οὐδέ
τις αὐτῶν
φθέγξατο· θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
ἄψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν·
Μῆτερ, ἐγώ κεν τοῦτο γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι
ἔργον, ἐπεὶ πατρὸς γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω
ἡμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη,
εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ, ἐνέθηκε δὲ χειρὶ
ἅρπην καρχαρόδοντα, δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα.
ἦλθε δὲ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός, ἀμφὶ δὲ Γαίῃ
ἱμείρων φιλότητος ἐπέσχετο, καὶ ῥ' ἐτανύσθη
πάντη· ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο πάϊς ὠρέξατο χειρὶ
σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἅρπην
μακρὴν, καρχαρέοντα, φίλου δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
ἐσσυ-

ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔξριψε φέρεσθαι
ἐξοπίσω· τὰ μὲν οὔτι ἐτώσια ἔκφυγε χειρός.
ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
πάσας δέξατο Γαῖα· περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν,
γείνατ' Ἐριννῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας,
τεύχεσι λαμπομένους, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ', ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
μήδεά θ', ὡς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι,
κάββαλ' ἀπ' ἠπείροιο πολυκλύστῳ ἐνὶ Πόντῳ·
ὣς φέρετ' ἀμπέλαγος πουλὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς
ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὥρνυτο, τῷ δ' ἐνὶ κούρη
ἐθρέφθη. πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
ἔπλητ', ἔνθεν ἔπειτα περίῤῥυτον ἵκετο Κύπρον.
ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός, ἀμφὶ δὲ ποίη
ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἀέξετο· τὴν δ' Ἀφροδίτην
[ἀφρογένειάν τε θεὰν, καὶ ἐϋστέφανον Κυθέρειαν]
κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες, οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ
θρέφθη, ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις.
[Κυπρογένειαν δ', ὅτι γέντο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ,
ἠδὲ φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη.]
τῇ δ' Ἔρος ὡμάρτησε, καὶ Ἵμερος ἕσπετο καλὸς
γεινομένῃ τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰούσῃ.
ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἠδὲ λέλογχε
μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεῖσι,
παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματα τ', ἐξαπάτας τε,
τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε, μειλιχίην τε.

[Τοὺς

[Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέεσκεν,
παῖδας νεικείων μέγας Οὐρανὸς, οὕς τέκεν αὐτός·
Φάσκε δὲ, τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.]

Νὺξ δ' ἔτεκε στυγερόν τε Μόρον, καὶ Κῆρα μέλαιναν;
καὶ Θάνατον, τέκε δ' Ὕπνον, ἔτικτε δὲ Φῦλον Ὀνείρων;
οὗ τινι κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή.
δεύτερον αὖ Μῶμον, καὶ Ὀϊζὺν ἀλγινόεσσαν,
Ἑσπερίδας θ', αἷς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο
χρύσεα καλὰ μέλουσι, φέρουταί τε δένδρεα καρπόν,
καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
Κλωθώ τε, Λαχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε βροτοῖσι
γενομένοισι δίδοῦσιν ἔχειν ἀγαθήν τε κακήν τε,
αἵτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσαι,
οὐδέποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
πρίν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ἔπιν ὅστις ἁμάρτῃ.
τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
[Νὺξ ὀλοή· μετὰ τήνδ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,]
Γῆρας τ' οὐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον.
Αὐτὰρ Ἔρις στυγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε, Λιμόν τε καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, ψευδέας τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν,
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

Νηρέα δ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
οὔνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, οὐδὲ θεμιστέων
λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δήνεα οἶδεν,
αὖτις δ' αὖ θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγήνορα Φόρκυν,
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπάρῃον,
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ' ἐγένοντο μεγήρατα τέκνα θεάων
πέντῳ ἐν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠυκόμοιο,
κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο·
Κρανταὼ τ', Εὐκράτη τε, Σαὼ τ', Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε θοὴ, Θαλίη τ' ἐρόεσσα,
καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, καὶ Ἀγαυὴ,
Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ εὐειδὴς Γαλάτεια,
Ἱπποθόη τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς,
Κυμοδόκη θ', ἣ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
πνοιάς τε ζαθέων Ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,
ῥεῖα πρηΰνει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ', Ἠιόνη τε, ἐϋστέφανός θ' Ἁλιμήδη,
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια,
Λειαγόρη τε καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια,
Πουλυνόμη τε καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,
Εὐάρνη τε φυὴν τ' ἐρατὴ, καὶ εἶδος ἄμωμος,
καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίη τε Μενίππη,

Νησώ

Νησώ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε,
Νημερτής θ', ἡ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
αὗται μὲν Νηρῆος ἀμύμονες ἐξεγένοντο
κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.
Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο θύγατρα
ἠγάγετ' Ἠλέκτρην· ἡ δ' ὠκείαν τέκεν Ἶριν,
ἠϋκόμους θ' Ἅρπυίας, Ἀέλλώ τ', Ὠκυπέτην τε,
αἵ ῥ' Ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται
ὠκείῃς πτερύγεσσι· μεταχρόνιαι γὰρ ἵαλλον.
Φόρκυι δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπαρήους,
ἐκ γενετῆς πολιάς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἄνθρωποι,
Πεφρηδώ τ' εὔπεπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον·
Γοργοῦς θ', αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
[ἐσχατιῇ πρὸς νυκτός, ἵν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι,]
Σθεινώ τ', Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε λυγρὰ παθοῦσα.
ἡ μὲν ἔην θνητή, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἄγηρω
αἱ δύο· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης,
ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
[τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦν, ὅτ' ἄρ' Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς
γείνετ'· ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.]
χ' ὡ μὲν ἀποπτάμενος, προλιπὼν χθόνα μητέρα μήλων,
ἵκετ' ἐς ἀθανάτους, Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει,
βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διὶ μητιόεντι.
Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικάρηνον Γῆρυονῆα,

μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίῃ Ἡρακληείῃ,
βουσὶ παὲρ εἰλιπόδεσσι, περιῤῥύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ,
ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθρον τε κτείνας, καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς
θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
σπῇϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείην κρατερόφρον' Ἔχιδναν·
ἥμισυ μὲν νύμφην ἐλικώπιδα, καλλιπάρῃον,
ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε.
[ποικίλον, ὠμηστὴν, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης.]
ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἔχιδνα,
[ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήρατος ἤματα πάντα]
ἔνθα δέ οἱ σπέος ἐστὶ κάτω κοίλῃ ὑπὸ πέτρῃ,
τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων.
[ἔνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.]
Τῇ δὲ Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότητι,
δεινόν θ' ὑβριστήν τ' ἄνεμον, ἐλικώπιδι κούρῃ·
ἡ δ' ὑποκυσσαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθρον μὲν πρῶτον κύνα γείνατο Γηρυονῆϊ·
δεύτερον αὖτις ἔτικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατειὸν,
Κέρβερον ὠμηστὴν, Ἀΐδεω κύνα χαλκεόφωνον,
πεντηκοντακάρηνον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε.
τὸ τρίτον Ὕδρην αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδυῖαν
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ.

καὶ

καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλεῖ χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Ἰολάῳ,
Ἡρακλέης, βουλῇσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.
ἡ δὲ Χίμαιραν ἔτικτε, πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
δεινήν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερήν τε.
τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί, μία μὲν χαροποῖο λέοντος,
ἡ δὲ χιμαίρης, ἡ δ' ὄφιος, κρατεροῖο δράκοντος.
[πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.]
τὴν μὲν Πήγασος εἶλε, καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.
ἡ δ' ἄρα Φῖκ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ἔλεθρον,
Ὄρθρῳ ὑποδμηθεῖσα, Νεμειαῖόν τε λέοντα,
τόν ῥ' Ἥρη θρέψασα, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις,
γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
ἔνθ' ἄρ' ὅγ' οἰκία ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
κοιρανέων Τρητοῖο, Νεμείης, ἠδ' Ἀπέσαντος·
ἀλλὰ ἑ ἶς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.

Κητὼ δ' ὁπλότατον, Φόρκυι φιλότητι μιγεῖσα,
γείνατο δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης
πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.
τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυος γένος ἐστί.

Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ Ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλον τ', Ἀλφειόν τε, καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην,
Στρυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ῥῆσον τ', Ἀχελῷϊον ἀργυροδίνην,
Νέσσον τε, Ῥόδιόν θ', Ἁλιάκμονά θ', Ἑπτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε καὶ Αἴσηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,

Πηνειόν τε καὶ Ἕρμον, ἐυῤῥείτην τε Κάϊκον,
Σαγγάριόν τε μέγαν, Λάδωνά τε, Παρθένιόν τε,
Εὐηνόν τε καὶ Ἀρδήσκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον.
Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν
ἄνδρας κουρίζουσιν, Ἀπόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
καὶ Ποταμοῖς· ταύτην δὲ Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι.
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε καὶ Οὐρανίη θεοειδὴς,
Ἱππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥοδίη τε, Καλλιρόη τε,
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,
Πληξάυρη τε, Γαλαξαύρη τ', ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε καὶ εὐειδὴς Πολυδώρη,
Κερκηίς τε φυὴν ἐρατὴ, Πλουτώ τε βοῶπις,
Περσηίς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,
Πετραίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτις τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεσθώ τε κροκόπεπλος,
Κρισίη τ', Ἀσία τε καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
Εὐδώρη τε, Τύχη τε καὶ Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε,
καὶ Στὺξ, ἣ δὴ σφέων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
αὗται δ' Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
πρεσβύταται κοῦραι· πολλαὶ γε μέν εἰσι καὶ ἄλλαι.
τρὶς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὠκεανίναι,
αἳ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης
πάντη ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροι Ποταμοὶ κανακχηδὰ ῥέοντες,
υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίσπειν,
οἱ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν οἳ ἂν περιναιετάωσι.

Θεία

Θείαν δ' Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Ἠώ θ', ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαείνει,
ἀθανάτοις τε θεοῖς, τοὶ Οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
γείναθ', ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρίῳ δ' Εὐρυβίη τέκετο φιλότητι μιγεῖσα,
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
Πέρσην θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς Ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
ἀργέστην Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον,
καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεῷ θεὰ εὐνηθεῖσα.
τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον Ἠριγένεια,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' Οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δὲ τέκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
καὶ Κράτος, ἠδὲ Βίην, ἀριδείκετα γείνατο τέκνα·
τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,
οὐδ' ὁδός, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύει,
ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.
ὣς γὰρ ἐβούλευσε Στὺξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη
ἤματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
ἀθανάτους ἐκάλεσσε θεοὺς ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
εἶπε δ', ὃς ἂν μετὰ εἷο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
μή τιν' ἀποῤῥαίσειν γεράων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
ἔξέμεν, ἣν τοπάρος γε, μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι·
τὸν δ' ἔφαθ', ὅστις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραστος,
τιμῆς καὶ γεράων ἐπιβησέμεν ἧ θέμις ἐστί.
ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος Οὐλυμπόνδε
σὺν σφοῖσι παίδεσσι, φίλου διὰ μήδεα πατρός.

τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν.
αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον,
παῖδας δ' ἤματα πάντα ἑοὺς μεταναιέτας εἶναι.
ὡς δ' αὖτως πάντεσσι διαμπερὲς, ὅσσπερ ὑπέστη,
ἐξετέλεσσ'· αὐτὰς δὲ μέγα κρατεῖ, ἠδὲ ἀνάσσει.

Φοίβη δ' αὖ Κοίου πολυήρατον ἦλθεν ἐς εὐνήν·
κυσσαμένη δ' ἤπειτα θεὰ θεοῦ ἐν φιλότητι,
Λητὼ κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
ἤπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
[μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον ἐντὸς Ὀλύμπου.]
γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἣν ποτε Πέρσης
ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλην κεκλῆσθαι ἄκοιτιν.
ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε, πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
ἡ δὲ καὶ ἀστερόεντος ὑπ' Οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,
ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα.
καὶ γὰρ νῦν ὅτε που τὶς ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
κικλήσκει Ἑκάτην· πολλὴ τέ οἱ ἕσπετο τιμὴ
ῥεῖα μάλ', ᾧ πρόφρων γε θεὰ ὑποδέξεται εὐχάς,
καὶ τε οἱ ὄλβον ὀπάζει· ἐπεὶ δύναμίς γε πάρεστιν.
ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἁπάντων.
οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβιήσατο, οὐδέ τ' ἀπηύρα
ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν,
ἀλλ' ἔχει, ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός.
οὐδ',

οὐδ', ὅτι μουνογενὴς, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
[καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ, ἠδὲ θαλάσσῃ]
ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτήν.
ᾧ δ' ἐθέλει, μεγάλως παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν.
ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὅν κ' ἐθέλῃσιν.
ἠδ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσονται
ἀνέρες, ἔνθα θεὰ παραγίνεται, οἷς κ' ἐθέλῃσι,
νίκην προφρονέως ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι·
ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
ἐσθλὴ δ' αὖθ', ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν·
[ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησι]
νικήσας δὲ βίῃ καὶ κάρτεϊ, καλὸν ἄεθλον
ξεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεῦσιν κῦδος ὀπάζει.
ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι παρεστάμεν, οἷς κ' ἐθέλῃσι,
καὶ τοῖς, οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται,
εὔχονται δ' Ἐνοσίχθονι καὶ ἐρικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ,
ῥηϊδίως δ' ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὤπασε πολλήν,
ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσά γε θυμῷ.
ἐσθλὴ δ', ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληίδ' ἀέξειν·
βουκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
ποίμνας τ' εἰροπόκων ἀίων, θυμῷ γε θέλουσα,
ἐξ ὀλίγων βριάει, καὶ πολλῶν μείονα θῆκεν.
οὕτω τοι, καὶ μουνογενὴς ἐὼν μητρὸς ἐοῦσα,
πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεράεσσι.
θῆκε δέ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, οἳ μετ' ἐκείνην
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς.
[οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος· αἳ δέ τε τιμαί]

Ῥεία δ' ὑποδμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἑστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
ἴφθιμόν τ' Ἀίδην, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει
νηλεὲς ἦτορ ἔχων, καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον,
Ζῆνά τε μητιόεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών.
καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὅστις ἕκαστος
νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούνασθ' ἵκοιτο·
σὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων
ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληίδα τιμήν.
πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὕνεκά οἱ πέπρωτο ἑῷ ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι
[καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς]
τῷ ὄγε οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύων
παῖδας ἑοὺς κατέπινε· Ῥέην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας
τοὺς αὑτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,
μῆτιν συμφράσσασθαι, ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
παῖδα φίλον, τίσαιτο δ' ἐρινῦς πατρὸς ἑοῖο.
[παίδων, οὓς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.]
οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
καί οἱ πεφραδέτην, ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι
ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ υἱέϊ καρτεροθύμῳ.
πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
ὁππότ' ἄρ' ὀπλότατον παίδων ἤμελλε τελέσθαι.
[Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ τραφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε]

ἔνθα μὲν ἶκτο φέρουσα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
πρῶτα μὲν ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
ἄντρῳ ἐν ἡλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Αἰγαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυάλιξεν
Οὐρανίδῃ μέγ' ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
τόν τόθ' ἑλὼν χείρεσσιν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδύν,
σχέτλιος! οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσίν, ὡς οἱ ὀπίσσω
ἀντὶ λίθου ἓος υἱὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδὴς
λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας
τιμῆς ἐξελάαν, ὁ δ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.
[Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
ἤυξετο τοῖο ἄνακτος· ἐπιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν,
Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσσι δολωθείς,
ἓν γόνον ἄψ ἀνέηκε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, πύματον καταπίνων.
τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησσοῖο,
σῆμ' ἔμεν ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.]
Λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλεσῶν ἀπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὕς δῆσε πατὴρ ἀεσιφροσύνῃσιν.
οἱ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων,
δῶκαν δὲ βροντὴν, ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
καὶ στεροπήν· τὸ πρὶν δὲ πελώρη Γαῖα κεκεύθει.
τοῖς πίσυνος, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.

Κούρην

Κούρην δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
ἠδὲ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα,
τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα
ποικίλον, αἰολόμητιν, ἁμαρτινόον τ' Ἐπιμηθέα,
ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι.
πρῶτος γὰρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
παρθένον. ὑβριστὴν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
εἰς Ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ψολόεντι κεραυνῷ,
εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' Οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
πείρασιν ἐν γαίης, πρέπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
ταύτην γὰρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεύς.
δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας·
καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανύπτερον, αὐτὰρ ὅγ' ἧπαρ
ἤσθιεν ἀθάνατον· τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντῃ
νυκτὸς, ὅσον πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις.
τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς Ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγένεος κλέος εἴη
πλεῖον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
ταῦτ' ἄρα ἀζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
καί περ χωόμενος, παύθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν,
οὕνεκ' ἐρίζετο βουλὰς ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.

καὶ

καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ, θνητοί τ' ἄνθρωποι
Μηκώνῃ, τότ' ἔπειτα μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ
δασσάμενος προὔθηκε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.
τῷ μέν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονι δημῷ
ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρὶ βοείῃ·
τῷ δ' αὖτ' ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ
εὐθετίσας κατέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ.
δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων!
ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσσαο μοίρας!
Ὡς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης,
ἦκ' ἐπιμειδήσας, δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης·
Ζεὺς κύδιστε, μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων!
τῶν δ' ἕλευ, ὁπποτέρην σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει!
Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
γνῶ ῥ', οὐδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὄσσετο θυμῷ
θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
χερσὶ δ' ὅγ' ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλειφαρ.
χώσατο δὲ φρένας, ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἵκετο θυμὸν,
ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ.
ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
καίουσ' ὀστέα λευκὰ θυηέντων ἐπὶ βωμῶν.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων περὶ μήδεα εἰδὼς!
ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπιλήθεο τέχνης!
Ὡς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·
ἐκ τούτου δ' ἤπειτα, δόλου μεμνημένος αἰεὶ,

οὐκ

οὐκ ἐδίδευ μελέοισι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
θνητοῖς ἀνθρώποις, οἵ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν.
ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο,
κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν
ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νειόθι θυμὸν
Ζῆν' ὑψιβρεμέτην, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισι.
Γαίης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἀργυφέῃ ἐσθῆτι· κατακρῆθεν δὲ κάλυπτρην
δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι.
[ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνους νεοθηλέας ἄνθεσι ποίης
ἱμερτοὺς παρέθηκε καρήατι Παλλὰς Ἀθήνη]
ἀμφὶ δὲ οἱ στεφάνην χρυσέην κεφαλῇφιν ἔθηκε,
τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διὶ πατρί.
τῇ δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
κνώδαλ', ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα,
τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε, (χάρις δ' ἀπελάμπετο ποικίλη,
θαυμασίη) ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο,
ἐξάγαγ', ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.

[Ἐκ

590 [Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων.
τῆς γάρ ὀλώϊόν ἐστι γένος, καὶ φῦλα γυναικῶν
πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
οὐλομένης πενίης οὐ σύμφοροι, ἀλλὰ κόροιο.
ὡς δ' ὅτ' ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
595 κηφῆνας βόσκουσι, κακῶν ξυνήονας ἔργων,
αἱ μέν τε πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἠμάτιαι σπεύδουσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκὰ·
οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους,
ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.
600 ὡς δ' αὕτως ἄνδρεσσι κακὴν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
αἰργαλέων. ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο.
ὅς κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκηται,
605 χήτει γηροκόμοιο, ὃ δ' οὐ βιότου ἐπιδευὴς
ζώει, ἀποφθιμένου δὲ διὰ κτῆσιν δατέονται
χηρωσταί· ᾧ δ' αὖτε γάμου μετὰ μοῖρα γένηται,
κεδνὴν δ' ἔσχεν ἄκοιτιν, ἀρηρυῖαν πραπίδεσσι,
τῷ δὲ ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει
610 ἔμμεναι. ὅς δὲ κε τέτμῃ ἀταρτηροῖο γενέθλης,
ζώει ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεστον κακόν ἐστιν.]
Ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
οὐδέ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
615 τοῖο γ' ὑπεξήλυξε βαρὺν χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
καὶ πολυϊδρείην ἐόντα μέγας κατὰ δεσμὸς ἐρύκει.

Ὡς

Ὡς Βριάρεῳ τὰ πρῶτα πατὴρ ἀδύσσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆτε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος, ἠδὲ καὶ εἶδος,
καὶ μέγεθος, κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης·
ἔνθ' οἵγ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
εἵατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνου ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε,
σὺν κείνοις νίκην τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
δηρὸν γὰρ μάρναντο, πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
ἀντίον ἀλλήλοισι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὀθρυος Τιτῆνες ἀγαυοὶ,
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμποιο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.
[οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.]
οἱ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες,
συνεχέως ἐμάχαντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις, οὐδὲ τελευτὴ
οὐδετέροις, ἶσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἅρμενα πάντα,
νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τάπερ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
πάντων ἐν στήθεσσιν ἀέξετο θυμὸς ἀγήνωρ.
[ὡς νέκταρ δ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν]
δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Κέκλυτέ μευ, Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
ὄφρ'

ἔφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει!
ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,
νίκης καὶ κράτεος περὶ μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγενόμεσθα.
ὑμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαὶ λυγρῇ,
μνησάμενοι φιλότητος ἐνηέος, ὅσσα παθόντες
ἐς φάος ἂψ ἀφίκεσθε δυσηλεγέες ἀπὸ δεσμοῦ.
[ἡμετέρας διὰ βουλὰς, ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος.]
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων·
δαιμονίη, οὐκ ἀδάητα πιφαύσκεαι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
ἴδμεν, ὅτι περὶ μὲν πραπίδες, περὶ δ' ἐσσὶ νόημα,
ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυερσῖο.
σῇσι δ' ἐπιφροσύνῃσιν ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
ἄψορρόν ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ἀπὸ δεσμῶν
ἠλύθαμεν, Κρόνου υἱὲ ἄναξ! ἀνάελπτα παθόντες.
τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δῃοτῆτι,
μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ὣς φάτ'· ἐπῄνησαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
μῦθον ἀκούσαντες. πολέμου δ' ἐλελαίετο θυμὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ τοπάροιθε· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν
πάντες, θήλειαί τε καὶ ἄρσενες, ἤματι κείῳ,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
οὓς τε Ζεὺς Ἐρέφευσφιν ὑπὸ χθονὸς ἧκε φόωσδε,
δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέρπλον ἔχοντες.
[τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα

ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαρῇσι μέλεσσιν.]
εἰ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαὶ λυγρῇ,
πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτῆνες δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
πρεφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον
ἀμφότεροι. δεινὸν δὲ περίαχε Πόντος ἀπείρων,
Γῆ δὲ μέγ' ἐσμαράγησεν, ἐπέστενε δ' Οὐρανὸς εὐρὺς
σειόμενος, πεδίθεν δ' ἐτινάσσετο μακρὸς Ὄλυμπος
ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔιοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπείά τ' ἰωὴ
ἀσπέτου ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
ὣς ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοις ἵεσαν βέλεα στονόεντα.
Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' Οὐρανὸν ἀστερόεντα
κεκλομένων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
οὐ δ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος, ἀλλά νυ τοῦ γε
εἴθαρ μὲν μένεος πλῆντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
φαῖνε βίην, ἅμυδις δ' ἄρ' ἀπ' Οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
ἀστράπτων ἔστειχε συνωχαδόν· οἱ δὲ κεραυνοὶ
ἵκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα θ' εἱλυφόωντες
ταρφέες· ἀμφὶ δὲ Γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζεν
καιομένη, λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπετος ὕλη.
ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανεν
ἄσπετος, ἔσσε δ' ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε στεροπῆς τε.

κτύπος

καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν Χάος· εἴσατο δ' ἄντα
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' οὔασιν ἔσσαν ἀκοῦσαι.
αὔτως ὡς ὅτε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
πίλνατο, τοῖος γάρ κε μέγιστος δοῦπος ὀρώρει,
τῆς μὲν ἐρειπομένης, τοῦ δ' ὑψόθεν ἐξερίποντος·
τόσσος δοῦπος ἔγεντο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
σὺν δ' Ἄνεμοι ἔνοσίν τε κόνιν θ' ἅμα ἐσφοράγιζον,
βροντήν τε, στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
κῆλα Διὸς μεγάλοιο, φέρον δ' ἰαχήν τ' ἐνοπήν τε
ἐς μέσον ἀμφοτέρων· ἔτοβος δ' ἄπλητος ὀρώρει
σμερδαλέης ἔριδος, κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
ἐκλίνθη δὲ μάχη· πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,
ἐμμενέως ἐμάχοντο διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
οἳ δ' ἄρ' ἐνὶ πρώτοισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἄατος πολέμοιο.
οἵ ῥα τριηκοσίας πέτρας στιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν
πέμπον ἐπασσυτέρας, κατὰ δ' ἔσκιασαν βελέεσσι
Τιτῆνας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
νικήσαντες χερσὶν, ὑπερθύμους περ ἐόντας,
τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.
[ἴσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερόεντα.]
ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτῃ ἐς Τάρταρον ἵκοι.
τὸν περὶ χαλκεον ἕρκος ἐλήλαται, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
τριστοιχεὶ κέχυται περὶ δειρήν· αὐτὰρ ὕπερθεν

γῆς ῥίζαι πεφύκασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
κεκρύφαται, βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[χώρῳ ἐν εὐρώεντι, πελώρης ἔσχατα γαίης.]
τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι· πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
χαλκείας, τεῖχος περίκειται δ' ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα Γύγης, Κόττος τε καὶ ὁ Βριάρεως μεγάθυμος
ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
ἔνθα δὲ Γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ,
χάσμα μέγ'. οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
οὐδὰς ἵκριτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἔντοσθε γένοιτο.
ἀλλά κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλῃ
ἀργαλέη· δεινόν δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
τοῦτο τέρας· καὶ Νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
ἕστηκεν, νεφέλῃς κεκαλυμμένα κυανέῃσι.

Τῶν πρόσθ' Ἰαπετοῖο πάϊς ἔχετ' Οὐρανὸν εὐρὺν
ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
ἀστεμφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἆσσον ἰοῦσαι
ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
χάλκεον. ἡ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἡ δὲ θύραζεν
ἔρχεται, οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἐέργει·
ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
γαῖαν ἐπιστρέφεται, ἡ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
μίμνει τὴν αὐτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἔστ' ἂν ἵκηται.

[ἡ

[ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα,
ἡ δ' Ὕπνον μετὰ χερσὶ, κασίγνητον Θανάτοιο,
Νὺξ ὀλοὴ, νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.]

Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
Ὕπνος καὶ Θάνατος, δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὐρανὸν εἰσανιὼν, οὐδ' οὐρανόθεν καταβαίνων.
τῶν ἕτερος μὲν γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
ἡσυχος ἀνστρέφεται καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι.
τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ', ὃν πρῶτα λάβῃσιν
ἀνθρώπων, ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Ἔνθα θεοῦ χθονίου πρόσθεν δόμοι ἠχήεντες
ἰφθίμου τ' Ἀίδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
ἑστᾶσιν, δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
νηλείης, τέχνην δὲ κακὴν ἔχει, ἐς μὲν ἰόντας
σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν ἀμφοτέροισιν,
ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
ἐσθίει, ὃν κε λάβῃσι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα.
[ἰφθίμου τ' Ἀίδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.]

Ἔνθα δὲ ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι,
δεινὴ Στύξ, θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο
πρεσβυτάτη, νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ'· ἀμφὶ δὲ πάντῃ
κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς Οὐρανὸν ἐστήρικται.
[πτῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις
ἀγγελίης πωλεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.

καί ῥ' ὅστις ψεύδηται Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,]
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὅρκον ἐνεῖκαι
τηλόθεν ἐν χρυσέῃ προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ
ψυχρὸν, ὅ τ' ἐκ πέτρης κατατηλείβεται ἠλιβάτοιο,
ὑψηλῆς· πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἐξ ἱεροῦ ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ὠκεανοῖο κέρας, δεκάτῃ δ' ἐπὶ μοῖρα δέδασται.
ἐννέα μὲν περὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
δίνῃς ἀργυρέῃς εἰλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει·
ἡ δὲ μί' ἐκ πέτρης ῥοάων, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολλείψας ἐπομόσσῃ
ἀθανάτων, οἵ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
κεῖται νήῡτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν,
οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσσον
βρώσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀνάπνευστος καὶ ἄναυδος
στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ' ἐπὶ κῶμα καλύπτει.
αὐτὰρ ἐπὴν νοῦσον τελέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν,
ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτατος ἆθλος.
ἐννέα δὲ θεῶν ἀπομείρεται αἰὲν ἐόντων,
οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται, οὐδ' ἐπὶ δαῖτας,
ἐννέα πάντ' ἔτεα· δεκάτῳ δ' ἐπιμίσγεται αὖτις
εἵρῃσι ἀθανάτων, οἵ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ
ἀγύγιον, τὸ δ' ἵησι καταστυφέλου διὰ χώρου.
[Ἔνθα δὲ Γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.

ἐνθά-

ἐνθάδε μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς
ἀστεμφὴς, ἐίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρὼς,
αὐτοφυής· πρόσθεν δὲ θεῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην Χάεος ζοφεροῖο.
αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ἐπίκουροι
δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης· Βριάρεών γε μὲν ἠΰν ἐόντα,
γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος,
δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπυίειν, θυγατέρα ἥν.]

Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεὺς,
ὁπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,
Ταρτάρου ἐν φιλότητι, διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσαι,
καὶ πόδες ἀκάματοι κρατεροῦ θεοῦ, ἐκ δέ οἱ ὤμων
ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος,
γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελιχμότες, ἐκ δέ οἱ ὄσσων
θεσπεσίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε.
[πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομένοιο.]
φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῆς κεφαλῇσι,
παντοίην ὄπ' ἰεῖσαι ἀθέσφατον· ἄλλοτε μὲν γὰρ
φθέγγονθ', ὥστε θεοῖσι συνιέμεν· ἄλλοτε δ' αὖτε
ταύρου ἐριβρύχεω μένος αἰσχέτου ὄσσαν ἀγαυροῦ·
ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες·
ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαῦμ' ἀκοῦσαι·
ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζασκ', ὑπὸ δ' ἤχεεν οὔρεα μακρά.
καὶ νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,
καὶ κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἄνωξεν,

εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον, ἀμφὶ δὲ Γαῖα
σμερδαλέον κονάβησε, καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Πόντος τ', Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ, καὶ Τάρταρα γαίης,
ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος
ἐρνυμένοιο ἄνακτος, ἐπεστενάχιζε δὲ Γαῖα.
καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
βροντῆς τε, στεροπῆς τε, πυρὸς τ' ἀπὸ τοῖο πελώρου.
[πρηστήρων ἀνέμων τε, κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος.]
ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα,
θῦε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς περὶ τ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ
ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων, ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
τρέσσ' Ἀΐδης ἐνέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Τιτῆνές θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
βροντήν τε, στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
πλῆξεν ἀπ' Οὐλύμποιο ἐπάλμενος· ἀμφὶ δὲ πάσας
ἔπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
αὐτὰρ ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῇσιν ἰμάσσας,
ἤριπε γυιωθείς, στενάχιζε δὲ Γαῖα πελώρη.
φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἄνακτος,
εὐρεος ἐν βήσσῃσιν ἀϊδνῆς παιπαλοέσσης
πληγέντος· πολλὴ δὲ πελώρη καίετο Γαῖα
ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασσίτερος ὡς,
τέχνῃ ὑπ' αἰζηῶν ὑπό τ' εὐτρήτου χοάνοιο
θαλφθεὶς, ἠὲ σίδηρος, ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
εὐρεος ἐν βήσσῃσι δαμαζόμενος πυρὶ κηλέῳ

τήκεται

τήκεται ἐν χθονὶ δίῃ ὑπ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν.
ὣς ἄρα τήκετο Γαῖα σέλᾳ πυρὸς αἰθομένοιο.
ῥίψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς Τάρταρον εὐρύν.

Ἐκ δὲ Τυφωέως ἔστ' Ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
νόσφι Νότου, Βορέῳ τε καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο·
οἵ γε μὲν ἐκ θεόφιν γενεῇ, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.
αἵ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ἐπιπνείουσι θάλασσαν,
αἵ δή τοι πίπτουσαι ἐς ἠεροειδέα πόντον,
πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύουσιν ἀέλλῃ·
ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄεισι, διασκιδνᾶσί τε νῆας,
ναύτας τε φθείρουσι, κακοῦ δ' οὐ γίνεται ἀλκὴ
ἀνδράσιν, οἵ κείνῃσι συναντῶσιν κατὰ πόντον.
αἱ δ' αὖ καὶ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
ἔργ' ἐρατὰ φθείρουσι χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
πιμπλεῦσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλέου κολοσυρτοῦ.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτήνεσσι δὲ τιμάων κρίναντο βίηφι·
δή ῥα τότ' ὤτρυνον βασιλευέμεν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, Ὀλύμπιον εὐρύοπα Ζῆν'
ἀθανάτων. ὁ δὲ τοῖσιν ἐΰ διεδάσσατο τιμάς.

Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον θέτο Μῆτιν,
πλεῖστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἑ ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα, δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
αἱμυλίοισι λόγοισιν, ἓὴν ἐγκάτθετο νηδύν,
Γαίης φραδμοσύνῃσι, καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
τὼς γάρ οἱ ἐφράσσατην, ἵνα μὴ βασιληίδα τιμὴν

ἄλλος ἔχῃ, Διὸς ἀντὶ, θεῶν αἰειγενετάων.
ἐκ γαὲρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γενέσθαι.
πρώτην γαὲρ κούρην γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν,
αὐτὰὲρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
ἤμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἐὴν ἐγκάτθετο νηδύν.
[ὡς δή οἱ φράσσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε.]
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἥ τέκεν Ὥρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν,
αἵτ' ἔργ' ἀνθρώποισι καταθνητοῖσι βροτοῖσι.
[Μοίρας θ', ἧς πλείστην τιμὴν πόρε μητίεται Ζεὺς,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵ τε δίδουσι
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.]
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη, πολυήρατον εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαΐην τε καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν·
τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρος εἵβετο δερκομενάων
λυσιμελής, καλὸν δὲ ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωνται.
Αὐτὰὲρ ὁ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν·
ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀϊδωνεύς
ἥρπασεν ἧς παρὰ μητρὸς, ἔδωκε δὲ μητίεται Ζεύς.
Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο,
ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
ἐννέα, τῇσιν ἄδον θαλίαι, καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἱμερόεντα γόνον περὶ πάντων Οὐρανιώνων,
γείνατ' ἄρ', αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα.

Λοισθο-

Λοισθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν·
ἡ δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα, καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
δεινὴν, ἐγρεκύδοιμον, ἀγέστρατον, ἀτρυτώνην,
πότνιαν, ἣ κέλαδοί τε ἄδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν οὐ φιλότητι μιγεῖσα
γείνατο, (καὶ ζαμένησε, καὶ ἤρισεν ᾧ παρακοίτῃ)
ἐκ πάντων τέχνῃσι κεκασμένον Οὐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρικτύπου Ἐννοσιγαίου
Τρίτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅστε θαλάσσης
πυθμέν' ἔχων, παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἄνακτι
ναίει χρυσέα δῶ, δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἄρηϊ
ἐνοτόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτεν
δεινοὺς, οἵτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας
ἐν πολέμῳ κρυόεντι σύν Ἄρηϊ πτολιπόρθῳ·
Ἁρμονίην θ', ἣν Κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε κύδιμον Ἑρμῆν,
κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Καδμείῃ δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι, Διώνυσον πολυγηθέα,
ἀθάνατον θνητή· νῦν δ' ἀμφότεροι θεοί εἰσιν.
Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίην Ἡρακληείην,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις
ὁπλοτάτην Χαρίτων θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.

τὴν

τὴν δὲ καὶ ἀθάνατον καὶ ἄγηρω θῆκε Κρονίων.
Ἦβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς,
ἷς Ἡρακλῆος, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἄρης χρυσοπεδίλου,
αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
ὄλβιος! ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσσας,
ναίει ἀπήμαντος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.

Ἠελίῳ δ' ἀκάμαντι τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη
Περσηὶς Κίρκην τε καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
γῆμε, θεῶν βουλῇσιν, Ἰδυῖαν καλλιπάρῃον.
ἡ δε οἱ Μήδειαν ἐΰσφυρον ἐν φιλότητι
γείνατ' ὑποδμηθεῖσα διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.

Ὑμεῖς μὲν νῦν χαίρετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες!
[νῆσοί τ', ἠπειροί τε καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.]
νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσατε, ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο!
ὅσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
ἀθάναται, γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.

Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίῳ ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
ἐσθλόν· ὃς εἶσ' ἐπὶ γῆν τε, καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
πᾶσαν· τῷ δὲ τυχόντι, καὶ οὔ κ' ἐς χεῖρας ἵκηται,
τὸν δ' ἄφνειον ἔθηκε, πολὺν τέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.

Κάδμῳ δ' Ἁρμονίῃ, θυγάτῃ χρυσῆς Ἀφροδίτης,

Ἰνὼ

Ἰνὼ καὶ Σεμέλην, καὶ Ἀγαυὴν καλλιπάρῃον,
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμεν Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
γείνατο, καὶ Πολύδωρον ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
[Κούρη δ' Ὠκεανοῦ Χρυσάορι καρτεροθύμῳ
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν κάρτιστον ἁπάντων,
Γηρυονέα, τὸν κτεῖνε βίῃ Ἡρακληείῃ,
βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιῤῥύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.]
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστὴν,
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἡμαθίωνα ἄνακτα.
αὐτάρ τοι Κεφάλῳ φιτύσατο φαίδιμον υἱὸν,
ἴφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ἐπιείκελον ἄνδρα·
τόν ῥα νέον, τέρεν ἄνθος ἔχοντ' ἐριηδέος ἥβης,
παῖδ' ἀταλὰ φρονέοντα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
ὧρτ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς
νηπόλον μύχιον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
Κούρην δ' Αἰήταο διοτρεφέος βασιλῆος
Αἰσονίδης, βουλῇσι θεῶν αἰειγενετάων,
ἦγε παρ' Αἰήτεω, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερήνωρ,
ὑβριστὴς Πελίης, καὶ ἀταύθαλος, ὀβριμοεργός.
τοὺς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
ὠκείης ἐπὶ νηὸς ἄγων ἑλικώπιδα κούρην,
Αἰσονίδης, καί μιν θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
καί ῥ' ἤγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν,
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν οὔρεσιν ἔτρεφε Χείρων
Φιλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἐξετελεῖτο.
Αὐτὰρ Νηρῆος κούρῃ ἁλίοιο γέροντος,

ἤτοι

ἤτοι μὲν Φῶκον Ψαμάθη τέκε, δῖα θεάων,
Αἰακοῦ ἐν φιλότητι, διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην·
Πηλεῖ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα.
Αἰνείαν δ' ἄρ' ἔτικτεν ἐϋστέφανος Κυθέρεια,
Ἀγχίσῃ ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ὑλήεσσης.
Κίρκη δ', Ἠελίου θυγάτηρ Ὑπερισνίδαο,
γείνατ', Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἐν φιλότητι,
Ἄγριον ἠδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε κρατερόν τε·
εἵ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῷ νήσων ἱεράων,
πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλειτοῖσιν ἄνασσον.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ, δῖα θεάων,
γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
ἀθάνατοι γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.

Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον εἰείσατε, ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο!

ΤΕΛΟΣ.

OBSERVATIONES

IN

THEOGONIAM.

Quae ad textum Heſiodei carminis, quoad eius fieri potuerat, accurate expreſſum nunc adponuntur notae et emendationes, has, quippe tumultuaria opera et inter commentandi ſtudium fere natas, profecto equidem non ſic ſine lima curisque ſecundis deſcriptas e manibus dimitterem, niſi et fides ſemel data liberanda eſſet, et inſtituti ratio hoc adeo poſtularet, vt de iis ſaltem locis monerem, quae ſuſpicionem vel interpolationis vel depravatae alioquin lectionis moviſſent, et partim emendata ſtatim, partim notata a me exhibita eſſent. Sed illud ipſum, quod primum me a ſtudio his obſervationibus exarandis impertiendo plane avertere videbatur, confidentiae poſtea aliquid adtulit, nempe quod Heſiodum ex iis auctoribus eſſe ſciebam, quos nondum ea, qua opus eſt, diligentia et doctrina editorum exceperit: unde non omnino ingratum lectoribus accidere poſſe putabam, ſi quis ad eum intelligendum nonnihil contuliſſet vel mediocris adiumenti. Praeter ea in primis eorum, quorum cauſſa omnem hanc curam mihi impoſueram, commodis inſerviendum erat, familiarium dico, quibus vt veterum mythorum rationem et indolem in exemplo aliquo poetae propoſito declararem, poema hoc vnice accommodatum videbatur. Jam cum in auctore conſilio tali enarrando primum locum interpres tribuere debeat rerum explicationi, neque ad ſingula verba deſcendere poſſit, quae forte tamen minus exercitatos impediant: curandum mihi eſſe putavi, vt, ſepoſitis iis, quae ad mythicam rem expediendam pertinerent, nunc criticam et grammaticam partem ſeorſum tractarem, caetera lectionibus ipſis reſervarem. Scilicet hoc

ante omnia erit agendum, ſi in fabularum argumenta et rationes cum fructu inquirere volueris, vt de vera poetae ſententia, ipſis verbis ſubiecta, et multorum locorum integritate diſpicias; quod cum neglectum paſſim eſſet a multis, ſua potius ſomnia quam veteris poetae narrationes interpretati ſunt. At video nunc, in his interdum prolixiorem me eſſe, quam conſentaneum fuiſſet viris doctis ſcribenti; neque de levioribus monere refugi: neminem tamen, qui ab editionis conſilio omne ſuum ſuper ea iudicium repetendum duxerit, hoc mihi vitio daturum eſſe ſpero.

Omnino vero ſi quis iuſto commentario hanc Heſiodi particulam velit inſtruere, quatuor potiſſimum officiis ſatisfacere curabit: primum eſt, vt de contextus, quem nunc habemus, conditione deque cauſſis lectionis diiudicandae ſtudioſe inquirat, et ea, quae a primo carminis auctore profecta eſſe videntur, probabili, quantum quidem hoc fieri licet, argumento ſeiungat ab iis, quae dubiae auctoritatis ſunt, vel ſeriori aevo demum illata; alterum, vt dicendi genus, quod multa habet propria et a poſteriorum conſuetudine abhorrentia, ex Homero aliisque Heſiodi reliquiis ac priſci ſermonis natura illuſtret; tertium, vt graviorem in mythis narrandis et ornandis diverſitatem, praeſertim Homericam, conferat, quo melius conſtet, quae antiquiſſima ſint mythologiae principia, ſequentibus temporibus paulatim ad hunc immenſum cumulum doctrinae evecta et amplificata; quartum denique, vt pro virili veteris hiſtoriae et mythologiae ſtudioſis aperiat cauſſas fabularum ex vetuſtiore hominum loquendi modo, rerum geſtarum fama aliisque rebus repetendas. Ultimum hunc arduum, fateor, et difficillimum laborem minime ab interprete negligi par eſt, qui recte perfungi velit munere ſuo, ne idem lectoribus eveniat, quod Epicuro olim traditur eveniſſe, qui, cum adhuc iuvenis Grammaticum interrogaſſet, unde ortum eſſet Chaos ab Heſiodo memoratum, reſponſum tulit,

tulit, talia a Grammaticae profeſſione mirum quantum aliena eſſe, e philoſophorum diſputationibus haurienda *).

Itaque hac in parte, quoniam ipſe vt aliquid moverem a conſilio meo, otio, ingenio etiam alienum erat, ne provectiores ac paulo curioſiores omnino eſſent deſtituti, V. I. *Heynii* ſupra a me laudatam diſquiſitionem iterum in rem meam convertendam duxi, indeque transſcripſi, quae interiorem rerum intelligentiam adiuvare viderentur, ita vt ſuo quaeque loco inter caetera reponerem, litterae nota vbique diſtincta. Nam cum ſuper his exploratiora vix proponi poſſe exiſtimem iis, quae a viro eruditiſſimo ibi iam diſputata ſunt, vanum fuiſſet, vel eadem meis verbis exponere, vel paratis poſthabitis nova mea ingerere velle lectoribus. Neque dubito fore plures, quibus gratum hoc fecerim, quo pauciores ſint, qui ad legendam Theogoniam maiori librorum copia uti vel velint, vel propter rei familiaris tenuitatem etiam poſſint. Habebunt hi ſic quoque bonum adiumentum ſibi oblatum, vt oculo percurrere poſſint rerum ac mythorum a poeta proditorum argumenta et varietatem: quod quam fructuoſum ſit interpretationi, vel tacente me intelligitur.

De iis autem, quibus ipſe carmen hinc inde illuſtrare conatus ſum, vt verbo dicam neceſſe eſt. Contigit mihi demum poſt textum typis iam exſcriptum, vt, qui ab omnibus praeſidiis primum eſſem inops, ope amicorum quorundam et virorum erga me benevolentiſſimorum, ex quibus *Heynium* et *Reizium* Prof. Lipſ. honoris cauſſa nomino, aliquantulum ditescerem. Nactus ita ſum principes quasdam editiones, quae, vbi meliora defecerint, primaria ſunt adminicula, inter alias *Trincavellanam* A. 1537., item *Heinſianam* A. 1603., quarum utraque rara, illa vero rariſſima eſt, nec a quoquam editorum, quod ſciam, pro merito adhuc excuſſa. Tum inſpexi etiam *Wintertoni Poetas graecos minores*, inter quos priorem

 locum

*) Rem narrant ex Apollodoro Epicureo Sextus Emp. c. Math. IX. Diogen. Laert. X. pr.

locum dedit Heſiodo. Sed his atque aliis, vt aetate, ita bonis ſuis, praeſtabilior eſt editio Trincavelli, de qua quod olim iam a quibusdam viris doctis animadverſum noram, uſu meo nunc confirmatum vidi, multis partibus textum ibi meliorem eſſe et emendatiorem, quam in poſterioribus; vt adeo lectiones, quas *Graevius* aliique pro coniecturis dederunt, ſubinde ibi iam adpareant. De fontibus quidem editionis nihil mihi comperti eſt, cum in brevi praefatione ad P. Victorium de aliis omnibus magis quam de libro ſuo egerit Trincavellus, vt dubitari poſſit, utrum verba deſcripta ſint ex antecedentibus, quas non magis examinatas eſſe reperio, an e codicibus MSS. caſtigata. Mihi vero, cui hac editione anterior aliqua ad manum non fuit, hoc, vt dixi, in ambiguo eſt, etſi poſterius magis probabile putem, quandoquidem Scholia, quae primum hic adpoſita ſunt, vix aliter quam cum textu coniuncta haberi potuerint. Utcumque hoc ſe habeat, meliores paſſim lectiones hinc enotare coepi, ab inſequente editorum grege non raro ſine cauſſa mutatas, tum Scholiorum farraginem conſului, quae licet multa habeat ieiuna, inepta et a poetae ſenſu atque conſilio alieniſſima, in votis tamen eſt, vt, adhibitis novis curis et adminiculis, vir doctus recenſum Scholiorum criticum agat, eaque denuo cum eruditis communicet. Quod ſi *Löſnerus* V. Cl. nuper a ſe promiſſum perficere vellet, nimirum multum augeret ſua in Heſiodum merita. Nam poſt Trincavellum in caeteras edd. Scholia adſumſerunt ſeriores, correcta quidem, vt prae ſe ferunt, ſaepius autem in Theogonia certe depravata, aucta tamen, vt fit, e novis libris collatis, quorum alios plura, pauciora alios exhibere Scholia, ſatis conſtat. Ita ſaepe in Heinſiana ed. leguntur manca, turbata et mutilata, quae Trincavellus offert bona, recta et emendata. Hinc ſi iis rite aliquis uti velit, uti vero omnino debebit iuſtus Heſiodi interpres, ſemper inſpicere et comparare inter ſe neceſſe habet utramque editionem, adhibere

etiam

etiam, ſi copia eſt, Baſileenſes, unam A. 1542., alteram 1574., quas Heinſius neſcio qua negligentia in exſcribendis Scholiis maxime videtur ſequutus eſſe. Sed omnino, vt in aliis auctoribus, ita et hic miris ulceribus inquinata eſt Scholiorum collectio, et multa occurrunt non ſine ſtudio eruenda, quae, ſtatim cum legeris, obliviſci etiam utile duxeris. Inculcantur multa de fabularum ſenſu arcano putida et inutilia, licet hauſta fere ex doctorum hominum libris, praeſertim in allegorica enarratione, quae Joannis Diaconi nomen praefert, unde ad intelligenda mythica parum, ad emendanda poetae verba nihil utilitatis percepi. Percurri tamen hanc omnem ſylvulam, vt legentium vſibus excerperem ea, quae notatu digniora eſſent, vel lucem adferre Heſiodi verbis poſſent. Atqui ſi quis forte miretur, cur non plura inde ſalutaria enotaverim, ne is culpam transferat in me, qui, ſi plura adfuiſſent conſilio meo apta, otio meo non peperciſſem.

Etenim in notulis hoc unice erat propoſitum, etſi levi, vt aiunt, brachio res nunc agi poterat, vt orationis Heſiodeae intellectum redderem expeditiorem: quocum alterum erat coniunctum, vt de carminis genuina forma et iis, quibus laborat, interpolationibus dicerem accuratius. Hoc ab editoribus, ſi ab uno *Guieto* diſceſſeris, omnibus adeo neglectum eſſe videbam, vt illi ſuſpicioni ne locum in animo quidem dederint, nec, qui alias inter optimos interpretes cenſeri ſolet, *Graevius* hanc primam omnium partem attigit, cuius praeterea nonniſi pauculae exſtant in Theogoniam animadverſiones, nec eae reliquis admodum ſimiles. Longe gravius adiumentum paratum hic erat *Heyniano* illo libello, in quo verbo quidem tantum pro ſcriptionis ratione, et cauſſis plerumque omiſſis, de inſiticiis verſibus monitum eſt, at egregii iudicii exempla propoſita ſunt, quibus nunc non uti maxima fuiſſet negligentia. Verum in hoc iam praevideo, ſaepe me et famam temeritatis et reprehenſiones multorum eſſe ſubiturum, qui, cum de ſede

ſua, quam ſemel longi quaſi temporis praeſcriptione occuparant, expelli rurſus viderint verſus, facile iraſcantur editori, qui haec bona ſibi ereptum eat. Adſunt vero rationes rei ſatis idoneae, quibus defenditur hoc conſilii, quod vt melius intelligatur, videantque iuniores, qui fieri potuerit, vt tam multis locis in carmine noſtro haec interpolationum peſtis graſſata ſit, age, de ea re pauca commemoremus.

Corruptelarum eiusmodi, ubi veterum poetarum libri alienis verſibus aucti ſunt, haud una exſtitit origo, aliisque aliae reperiuntur fuiſſe cauſſae. Pannos modo deprehendimus tales, quales Grammatici alicuius ſeu ſcioli lectoris calamus antiquo carmini adſuit, cum ii vires ingenioli ſui et ipſi experiri vellent, Muſisque faventibus cum poetis contendere, verba eorum amplificando, ornando, diverſisque modis variando. Debentur modo alii malae eorundem ſedulitati, per ſe quidem non culpandae, qua ad ſententiam aliquam poetae in margine codicum adpingerent ſimilia apud alios, quos tractaviſſent, occurrentia, forte et in eadem re diverſa. Denique fuerunt etiam, qui, quae ab aliis primum explicandi cauſſa orae libri adpoſita animadverterent, pro ſtupore ſuo in ordinem reciperent, quamquam metro ſoluta, quae poſthac a doctioribus librariis numerorum vinculis adſtricta ſunt. Sic deinde et illos ex aliis poetis recordationis ergo adſcriptos, et hos a Grammaticorum ingenio excluſos verſus in contextum migrare iuſſit ſcribarum novorum ſive oſcitantia, ſive pravum, quo iam olim ferebantur homines, ſtudium voluminum modum augendi. Agnoſcere interdum non adeo difficile eſt fetus ex hoc genere adulterinos, qui ſaepe ipſis ſordibus faſciarum, quas ſecum adhuc trahunt, cautis oculis ſeſe produnt, quandoquidem ſic aliunde invecta ab argumento, converſione, colore, conſilio orationis mirum in modum abhorrent: aliis autem in locis fraudis huius veſtigia ſubodorari difficillimum eſt, et, vt Longini verbis utar, πολλης πειρας τελευταιον επιγεννημα.

νημα. Non ſemper enim credibile eſt ab indoctis et illotis manibus illa emblemata illata eſſe, et interpoſiti ſubinde quoque ſunt praeclari aliorum loci, reique congruentes, qui, niſi eos orationis ſeries et inceſſus aliave gravior cauſſa eliminari ſuaſerit, diu locum ſuum tuti tenere poſſint. Neque huic peſti remedia ſic temere exſpectanda ſunt a bonis codicibus, cum per hos ipſos ad nos ea propagata ſit, nec nobis tam antiquos uſurpare liceat, vt male ſedulas manus nondum pati potuerint. Cujus rei documenta luculenta praebent utriusque linguae poetarum editiones, criſi adhibita factae, vt cuique, qui Virgilium ſuum, Tibullum, Horatium tantum tractaverit, iam ſatis his dixiſſe videar.

Sed in Heſiodo neque minus in Homero cum occurrunt omnia haec interpolationum diverſa genera, tum alius adhuc latet novus fons, parum a multis hodie exploratus, unde facilius etiam huius labis contagio dimanaſſe videri poteſt, ſi, quae prima aetate fuerit carminum fortuna, quaque via ante uſum litterarum paulo celebriorem illa edita primum, mox poſteritati propagata ſint, apud animum conſideres. Quae res diligenter perſpecta, niſi me omnia fallunt, eo nos adducat neceſſe eſt, vt de hoc integritatis gradu, quem ſcriptorum, manſuris chartis ſua demum inſcribentium, ſeriora monumenta obtinent, in illis prorſus deſperemus. Satis enim hoc ab iis, qui de his rebus egerunt, demonſtratum eſt, quamvis nonnulla forte reſtent, quae nondum ad liquidum perduxiſſe videantur; ſatis tamen hoc, puto, inter plurimos conveniet, Homeri, Heſiodi aliorumque illius aevi aequalium poetarum carmina per longum tempus ſolam hominum memoriam ab oblivione vindicaſſe. De hac ſcilicet ratione poematum prodendorum vehementer errares, ſi ex noſtris ingeniis noſtrisque moribus exiſtimare velles. Immo monitum dudum eſt ab aliis, quod in his ſemper animis noſtris obverſari debet, ſupra quam cuiquam nunc credibile eſt, memoriae fuiſſe vim et capacita-

pacitatem illis ſaeculis, ubi praeter hanc rerum inventarum theſaurum nullum in promtu haberent homines, ubi ſingulis prope diebus ſuperiorum vatum carmina, quae mente tenere ad liberalem educationem tum maxime pertinebat, audiendo repetere copia eſſet, neque dum neceſſe haberent obruere memoriam tanta aliarum rerum varietate, quas doctior aetas tandem memorabiles cognituque dignas habet. In hoc ingeniorum cultu nemini mirum debet videri, ſi tot antiqua ἀπὸ illud tempus attigiſſe legimus, quo primum ſcribendi artificii nunc melius exculti ope firmiori cuſtodiae traderentur: nam multo plura Herodoti aetate adhuc exſtitiſſe adparet, unde nobis nonniſi pauca terere conceſſum eſt. Sed an ſana atque incorrupta tantam aetatem tulerint, maior quaeſtio eſt. In qua, vt iam alios corrumpendi modos praetermittam, non temere dubitationem iniiciat alicui ipſa recitationis ratio, quae mirum in modum tum viguit, Rhapſodorum curae credita. Hi igitur cum et ipſi plerumque eſſent poetae, (de antiquioribus loquor, non de his, quos Socratica aetas protulit, diſſimillimis inter ſe hominibus, etſi in vulgaribus libellis omnia hic miſta et conturbata videas diſcrimine temporum omni neglecto) cum porro illi tum multa vel eiusdem vel ſimilis argumenti aliorum carmina animo circumferrent, neque umquam aliter niſi concitatiore ſpiritu et divino quaſi impetu correpti verſus ſuos effunderent, dubitare recte licebit, an iidem fuerint illorum carminum cuſtodes ſatis fidi ac religioſi. Adde quod horum poetarum nondum erat elegantior comprehenſio atque ambitus verborum, cui ne quid alieni iniicias vetat reliqua concinnitas orationis, immo apud eos omnia tanta ſimplicitate ſententiis, verbis conſerta ſunt, omnia ita membratim et inciſim procurrunt, vt alia detrahendi, alia interponendi magna facilitas eſſet propoſita. Haec atque alia quoties animo recurſant, parum invideo facilitati ne dicam credulitati eorum, ſi qui Homerum et Heſiodum etiam nunc

tam

tam germanos tamque integros legere ſibi videantur, quam v. c. Lucretium vel Virgilium Romanos. Suadet potius ipſa res, in illorum opera inde a proximis ſtatim temporibus haud leves interpolationes ſe inſinuaſſe, quae fieri non poterat, quin in prima, quae poſtea fiebant, exemplaria immigrarent. Atque eandem opinionem tenuiſſe crediderim primos illos poetarum emendatores, quos Ptolemaeorum aevo prodiiſſe conſtat, qui tanta audacia in emendandis ac reſtituendis his reliquiis verſari non potuiſſent, niſi propter huiuscemodi cauſſas hic maiorem vidiſſent neceſſitatem ſibi impoſitam vera a falſis, genuina a ſuppoſiticiis internoſcendi. Nam profecto eos ſub ipſa artis initia, quae fere trepida eſſe ſolent, non multum tribuiſſe reperimus huic verecundiae, quam hodie in laudibus critici primam numeramus; licet fatendum ſit, nunc parum exploratum eſſe, quas illi rationes ſequuti ſint, quasque leges corrigendi ſibi ſcripſerint.

Jam vt in viam redeam, vix ullum, qui ſemel tantum noſtrum carmen perlegerit, atque animum legendo intenderit in operis ſummam, partium ſingularum deſcriptionem, mythorum ſeriem difficili ſaepe tenore deductam, inaequalem denique rerum exhibendarum et ornandarum modum, diutius perſtare poſſe arbitror in ea ſententia, vt carmen nos teneamus tale, quale tum fuerit, cum ex ore vatis primum exceptum eſſet. Contra ipſum hoc argumentum mythicum, a variis poetis illi aetati ſupparibus tantopere celebratum, inducere homines maxime debuit, vt aliunde excerptis particulis Heſiodea locupletarent, variarent, adeoque corrumperent. Et ad hoc genus non dubitem referre maximam partem interpolationum, quas probabile eſt iam antiquiſſimis temporibus adhaeſiſſe; quare operam luderet is, qui in origine earum inveſtiganda valde laboraret. Neque tamen ſolum interpolando, ſed et omittendo corruperunt Heſiodum librarii vel iam antea Rhapſodi, cuius rei non obſcuriora veſtigia pluribus locis ad-

parent. In his omnibus Oedipo opus esset, si quis poema antiquo suo nitori restitui vellet. Accedit huc, quod non magis coniecturis adsequi licet, quae fuerint Alexandrinorum criticorum in illud merita, et e cuius recensione haec nostra forma textus fluxerit. Nam nomina tantum eorum, qui in Theogoniam commentati erant, vt Cratetis, Aristarchi, Zenodoti aliorumque, cum paucis interpretationibus inde derivatis, e Scholiis nostris cognoscimus. Sic multa quidem in textum nunc notari possunt forte non inutilia, sed ultra quo progrediamur, quam vt verisimilia videamus, non habemus: neque haec ratio criticam exercendi in antiquissimis poetis ita adhuc regulis exemplisque editorum firmata est, vt, quid agendum audendumve sit novo interpreti, satis conveniat. In hac igitur trepidatione hoc consilium ceperam, vt ea, quae suspecta occurrerent, sive ab aliis sive a me ipso observata, uncinis includerem, de quibus deinde in notis adferrem causas, quibus coniectura niteretur. Adhibui nunc quoque admonitiones, a viris doctis passim aliis libris adspersas, plura forsan in hoc genere daturus, si melius praeparatus ad laborem me accinxissem. Speraveram primo etiam, Hesiodi lectioni restituendae haud pauca salubria erui posse ex aliis auctoribus graecis, in primis Scholiastis, a quibus versus Hesiodeos adferri meminisse: sed studio meo fructus non respondit. Videbantur pleriique in libris suis nullam aliam lectionem ante oculos habuisse, quam quae hodie editiones nostrae praeferunt; neque multum auctoritatis tribui poterat scriptoribus illis in laudando carmine tam remotae antiquitatis. Quodsi consultum foret, hinc augere vitiorum varietatem, multa adhuc adponere possem; sed aliorum manibus hanc egregiam messem integram relinquere melius est. Atque nostro tempore is quoque gratiam mereri debet, qui aliqua secum servat, quae dare possit, non tantum, qui undecumque congesta cumulando bonis chartulis minime parcendum putat.

Haec

Haec hactenus. Alia, de quibus diſpicere primum conſtitutum erat, vt de auctore, conſilio et auctoritate carminis, nunc omnino intacta a me relinquenda ſunt. Nec minus in caeteris plurima ſunt, quae perpolire et rectius conſtituere futuri editoris erit. Equidem ſatis habui, hac occaſione oblata ita uti, vt aliqua ratione Theogoniae lectio adiuvaretur. Scr. menſe Febr. 1784.

OBSERVATIONES.

V. 1. ſeqq. Priores centum quindecim verſus, qui prooemium quaſi aliquod Theogoniae conſtituunt, omnes fere in laudibus Muſarum praedicandis conſumuntur, quibus tandem a v. 104. invocatio earum in cantum ſubiecta eſt. Heſiodo hanc ſtatim carminis partem abiudicarunt viri quidam docti, in quo praeivit iis Guietus, moroſus homo, qui ſaepe tamen ſubtilitatem iudicii haud vulgarem in rimandis verſibus alienis prodidit. Cuius vero ſuſpicionis quum nullas rationes allatas videas, auctoritate ſcriptorum, qui verſus ex his tamquam Heſiodeos adducunt, uti aliquis poſſit ad labefactandam coniecturae illius fidem. Et laudatur quidem non paucis haec particula, ſeu argumentum eius reſpicitur, unde nonnullos poſthac indicabo, plures addi poſſunt, vt auct. Culicis v. 95. Diodor. IV, 7. Maximus Tyr. Diſſ. 38. ed. Dav., vt de Grammaticis taceam. Verum hoc auctorum, tanto annorum intervallo a poeta disiunctorum, conſenſu an omnino confici poſſit res, eo valdius dubites, quod iam antiquiore aevo adſuta haec, a vetuſto certe poeta profecta, credere nos cogunt tractationis modus, inceſſus et argumentum. Neque contra ad totum prooemium Heſiodo reddendum ſatis valere debet hoc, quod a v. 22., ubi Muſarum chorus cum vate agens inducitur, omnia ita narrata et expoſita ſunt, vt ex Heſiodi ipſius perſona dicta videri debeant. Eſt enim haec antiquiſſima nec obſcura fabula, quam vel ab aliena manu ita eſſe tractatam, probabili

iudicio

iudicio ſuſpicari liceret. Sed vt ipſe, quod ſentio, breviter dicam, videor mihi in his deprehendere eiusmodi προοιμιον, qualia olim Rhapſodi, priusquam ad aliorum carmina recitanda progrederentur, a ſemet ipſis compoſita praemittere ſolebant. Notiſſimus eſt in hanc rem locus Pindari N. II. pr. eiusque Schol. Continebant vt plurimum haec προοιμια deorum dearumque, in his etiam Muſarum, laudes, epicis verſibus celebratas: eaque, cum ſaepius repeterentur, et ab aliis quoque recitatoribus antiquis carminibus praefigerentur, minime mirum videri debet, ſi ſuperiorum poetarum επεσι temporis ſucceſſu penitus adhaeſerunt, adeoque illorum nomina ſibi adſciverunt. Talem igitur Hymnum et hanc pro caetero carminis modulo nimis longam praefationem habeam, niſi dicere malis, ex pluribus eius generis carminibus haec conglutinata eſſe, neque integra nunc haberi. Hiant enim inter ſe ſententiae, abrupta ſunt non pauca, alia ab Homero mutuata ſunt, eademque mox aliis atque aliis modis variata. Eandem fere opinionem, non improbabilem forte, diu eſt quum de Homericis Hymnis mecum agitavi, ſed de his alio loco commodius agetur. Super fabula Muſarum nemo ſubtilius diſputavit Heynio in libello academico: *De litterarum inter antiquiores Graecos conditione, quatenus illa e Muſarum aliisque deorum nominibus muniisque intelligitur.*

3. περι κρηνην ιοειδεα. E pluribus, quae huic epitheto explicando adferuntur ab Heſychio et Schol. ad h. l., hanc vim optime huc convenire putabat Graevius, vt κρηνη ιοειδης ſit *fons cinctus violis*, vel *in agro floridо ſitus*, ιοις περιπεφραγμενη, ανθωδης, et ſic iam antiquos interpretes vocabulum cepiſſe docet ex Etymol. M. p. 473. l. 10.: ιον· ονομα βοτανης, το ανθος· και Ησιοδος περι κρηνην ιοειδεα, αντι του την ανθωδη. Non video tamen, cur a propria et conſueta vocis poteſtate recedamus, qua ιοειδες dicitur, quod του ιου h. *violae eidos* habet. Iam cum violarum ſpecies nigro quoque colore eſſet, quod vel ex Theocrito

crito X, 28. et huius interprete Virgil. Ecl. X, 39. notiſſimum eſt, ἰοειδὴς pro μέλας adhiberi potuit, quod et compoſita ἰοπλόκαμος, ἰοβλέφαρος caeteraque oſtendunt. Itaque ſaepe apud Homerum et in ipſo hoc carmine v. 844. πόντος ἰοειδὴς occurrit, vt lat. *mare caeruleum*, cum alias ſit πόντος ἠρεμοειδὴς eadem vi. Sed in fonte, ait Graevius, laudaveris potius liquidas et argento puriores aquas, quam nigras, turbidas, limoſas. Piget profecto argutiarum, quas nobis non obtruſiſſet vir doctiſſimus, ſi meminiſſet loca Homerica, ubi etiam κρήνη μελάνυδρος eſt, cuius exemplo et aliarum linguarum poetae non raro *caeruleos* vel *nigricantes fontes* laudant, quippe qui color plerumque puritatem, copiam et profunditatem aquae ſequi ſolet. Caeterum intelligere hic poſſumus Hippocrenen aut Aganippen, aut alium fontem ex iis, qui ſtatim nominantur. Hi omnes ex Helicone deſcendebant.

4. ὀρχίνται. Legitur huius loco λούσαντο in Etymol. M. p. 604. l. 5. Male.

5. Περμησσοῖο intell. ὕδατι hic et verſu ſeq., vt ap. Hom. Il. ε, 6.

Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο.

Quod Περμησσοῖο dedimus, in eo non tam edd. veteres, quae Τερμησσοῖο exhibent ſollenni errore, quam antiquioris ſcripturae rationem ſequuti ſumus. Vide, ſi tanti eſt, not. noſtram ad Sympoſ. Plat. p. 15.

6. Ὀλμείου ζαθέοιο. Schol. Ὀλμειος ποταμος ἐν Ἑλικωνι της Βοιωτιας, απο Ὀλμειου του Σισυφου παιδος. Minus frequentatus a poetis Olmius memoratur tamen a Strabone IX. p. 624. Καὶ ὁ Περμησσος τε καὶ ὁ Ὀλμειος ἐκ του Ἑλικωνος συμβαλλοντες ἀλλήλοις, εἰς την αὐτην ἐμπιπτουσι λιμνην την Κωπαϊδα του Ἁλιαρτου πλησιον.

9. κεκαλ. ἠερι πολλῇ. Hanc plurimarum vett. edd. ſcripturam revocavi, quam temere e membranis ſuis Robinſon mutavit in πολλῳ, quia putabat, το ἠερ maſculino genere uſurpari

pari frequentius. Quod quamuis verum ſit, utroque tamen genere vocabulum a Graecis ponitur, quod et Latini antiquiores imitati ſunt, vt Ennius, qui voc. *aer* femininum etiam adhibuit. v. Gell. XIII, 20. Nec pro diverſo ſignificatu genus variaſſe Graeci putandi ſunt, qui vulgaris error videtur, ſi quidem vel minime propriam vim exuit vocabulum, ubi de caligine intelligi licet. Vetuſtioribus tamen Graecis femininum magis uſitatum fuiſſe, oſtendit uſus Homericus, cui ſubiiciendi et ii loci ſunt, in quibus ἠερα πουλυν ſcribitur, vt Il. ε, 776. ϑ, 50. ibi enim πουλυν femininum ionicum eſt. v. Euſtath. p. 607. Rom. ed. Ideo Homericam rationem, quam librariorum levem auctoritatem ſequi malui. Alia docet d'Orville in Vann. crit. p. 108.

10. ἐννυχίαι. Iniquior in bonum vatem Clericus eſt, qui hoc eo commentum eſſe Heſiodum dicit, ne pateſceret ſcilicet mendacium eius, cui obiici poterat, Muſas a nemine conſpectas. Equidem hoc ἐννυχίαι aliquando dictum putavi pro ἠερα ἐσσαμεναι, νεφελῃ εἰλυμεναι, *obſcuro circumdatae nimbo* (Virg. Aen. XII, 416.), ita vt ἐπεξηγητικως verſui proximo adpoſitum ſit. Tali habitu deos ſaepe indutos in terra incedere, qui Homerum legit, quis neſcit? Eandem tunc haberemus hic ſermonis abundantiam, quam in Virgilio Aen. I, 411.

At Venus obſcuro gradientes aëre ſepſit,
Et multo nebulae circum dea fudit amictu.

Nunc magis probo Scholiaſtae rationem: ἀδεσαι πορευονται δι' ὅλης της νυκτος, inductus maxime Apollonii loco I, 1225., ubi de Nymphis eſt

Ἀρτεμιν ἐννυχιῃσιν ἀει μιλπεσθαι ἀοιδαις.

12. χρυσειοισι πεδιλοις ἐμβεβαυιαν. Idem hoc eſt, quod alibi Ἡρη χρυσοπεδιλος, neque de magnifico Junonis inceſſu hic cogitarem.

22. Αἱ νυ ποϑ' Ἡσιοδον — ἀοιδην. Ἡσιοδον pro ἐμε, quod ſimplicitatem quandam redolet. Schol. minus apte laudat Hom. Il. α, 240. ubi Achilles:

Η ποτ' Αχιλληος ποθη ἱξεται υἱας Αχαιων.

Narrationem ipſam de Muſis Heſiodo adparentibus ſeriores ſcriptores celebrarunt. Alludit inter alios Ovidius duobus locis. Faſt. VI, 13.

Ecce deas vidi, non quas praeceptor arandi
Viderat, Aſcraeas cum ſequeretur oves,

et in Arte I, 27.

Nec mihi ſunt viſae Clio Cliusque ſorores,
Paſcenti pecudes vallibus, Aſcra, tuis!

Caeterum ad Opp. et D. v. 659. notarunt Interpretes, repugnantia ibi narrari iis, quae h. l. legantur; quippe illo loco ſe in certamine Chalcidico, unde victor tripodem reportaverit, a Muſis primum edoctum vatem adfirmare, hic vero ad Heliconem. Verſus ſunt:

ενθα με φημι
υμνῳ νικησαντα φερειν τριποδ' ωτωεντα,
τον μεν εγω Μουσης Ἑλικωνιαδεσσ' ανεθηκα,
ενθα με το πρωτον λιγυρης επεβησαν αοιδης.

In quibus ſenſum ultimi verſus ſtudioſe contorquet Robinſon, vt utrumque locum conciliet. Faciliori negotio expedire nos poſſumus, ſi modo Μουσης Ἑλικωνιαδεσσι αν. accipiamus dictum pro M. εν τῳ Ἑλικωνι ανεθηκα. Tunc ενθα, quod ſequitur, habebit quo referatur, et totus verſiculus Theogoniae fabulam confirmabit.

26. Ποιμενες αγραυλοι — γαστερες οιον· τροφης μονης επιμελουμενοι, ὡς Ἡσιοδος εν τῃ Θεογονιᾳ. Heſychius. Similis illa increpatio Epimenidis, qua Paulus utitur:

Κρητες αει ψευσται, κακα θηρια, γαστερες αργαι.

Qualia ex illa rudioris aevi ſimplicitate aeſtimari debent. Sed n hoc plurali, quo compellitur vates, nullum interpretem haeſiſſe mirarer, ſi omnino aliquis cum cura pleniore et grammatica Heſiodum tractaſſet. Dici quidem poſſit aliquid, quo numerus iſte commendetur: at vereor, ne verſum habeamus

ex alio poeta huc traductum, poſtquam genuina verba interciderant. Cui ſuſpicioni fides maior accedit ab auctoritate Apollonii Rhodii, qui in Theogoniam forte aliquid commentatus erat, a Schol. ad h. v. allata: Απολλωνιος μεν ὁ Ῥοδιος λειπειν τον πρωτον στιχον φησιν. Addit homo ſimplex: ου λειπει, αλλ' εστι· Ποιμενες αγρ. κ. ε. γ. ο. Ex quibus aliquis adduci poſſit, vt credat, verſiculum hunc poſt Apollonii demum aetatem vel confictum vel additum eſſe.

28. μυθησασθαι. Aliam lectionem adfert Schol. γηρυσασθαι, quam vt exquiſitiorem praefert Graevius. Si hoc in textu fuiſſet, forte illud maluiſſet. In Homero numquam obvium eſt γηρυειν, niſi in Hymnis. Habet tamen Heſiod. in Εργ. v. 260. quem loc. Graevius laudat. Equidem cur mutem aliquid, non video.

29. αρτιεπειαι. Non *verldicae* h. l. verterim, quod vel ipſi Muſarum profeſſioni repugnat. Potius *praeclare canentes*, κουραι ἡδυεπεις.

30. σκηπτρον ἱδον — De ſceptro h. e. baculo ligneo, modo nudo, modo auro diſtincto, quod heroicis temporibus non regum ſolum, ſed omnium, quicumque maiori aliqua dignitate ornati verba facerent, vt legatorum, κηρυκων, ſacerdotum, adeoque etiam vatum geſtamen erat, pluribus diſputare huius loci non eſt. Mentionem rei ſaepius facit Homerus, nusquam tamen apud eum ſceptrum του ἀοιδου inſigne eſt, etſi huc recte trahi poſſit loc. de Tireſia Od. λ, 90., ubi is apud inferos in Ulyſſis conſpectum venit, χρυσεον σκηπτρον ἐχων. Vatum enim et ἀοιδων perſonas et munera illa aetate paruin diſcreta inter ſe fuiſſe, et aliunde ſatis conſtat, et patet maxime e v. 32. et 38., ubi iisdem paene verbis de ſe ipſo deque Muſis loquitur Heſiodus, quibus Homerus de Calchante Il. α, 70. Unde etiam Apollinem in mythis habemus carminis pariter et vaticinii deum. Sed notae rei non immorandum. Quod lauri ramum pro ſceptro vates accipit, recte cauſſam Schol. quaerit

in

in eo, quod harum arborum in primis magnus circa Heliconem proventus fuerit. Aliae si adfuissent, aliam frondem ei Musae dedissent. Explicandus vero hinc forte Rhapsodorum mos, vt carmina sua recitantes ex lauri ramo baculum manu tenerent. v. Eustath. ad Il. α. p. 6. et Pausan. IX. p. 768., qui locum nostrum respicit, notante Salmas. in Plinianis p. 609., ubi plura in hanc rem disputantur.

31. δρεψασαι. Vulgatae lectionis, quae haec erat:

και μοι σκηπτρον εδον, δαφνης εριθηλεος οζον,
δρεψασθαι θηητον

interpretationem nemini interpretum subiicere placuit. Equidem nullam commodam exsculpo. Nam quid est οζος θηητος δρεψασθαι, *ramus mirabilis decerptu?* Qui tandem ramus spectabilis vel eximius est, dum decerpitur? At alia forte via lectioni succurrendum, et explicandum: *Dabant mihi Musae sceptrum,* εδον ὡστε δρεψασθαι οζ. θ., *ita vt ipsae simul decerperent ramum,* vel sic: *permittebant, vt ipse vates eum decerperem.* Neutra tamen ratio placet, et haerebit semper scabri aliquid, ni vulgata deseratur. E varia medicina, quae ad manum erat, lenissimam praetuli, una tantum litterula abiecta reponendo δρεψασαι, deleta, simul prava interpunctione post οζον. Scribi etiam possit δρεψαμεναι; sed antiquioribus activum magis usitatum esse, recte notat Eustath. ad Od. α. s. fin. Nihil nunc clarius est. *Praebent Musae vati sceptrum, lauri ramum decerpentes.* Emendationem postea egregie confirmari vidi ab epigrammate Asclepiadis Samii in Anal. Brunckian. T. I. p. 218., unde certo adparet, sic olim lectum fuisse:

Αυται ποιμαινοντα μεσαμβρινα μηλα σε Μουσαι
εδρακον εν κραναοις ουρεσιν, Ἡσιοδε!
και σοι καλλιπετηλον, ερυσσαμεναι περι πασαι,
ωρεξαν δαφνας ἱερον ακρεμονα,
δωκαν δε κρανας Ἑλικωνιδος ενθεον ὑδωρ,
το πτανου πωλου προσθεν εκοψεν ονυξ,

οὐ συ χορεσσαμενος, μακαρων γενος εργα τε μολπαις
και γενος αρχαιων εγραφες ἡμιθεων.

32. θειην, ὡστε κλυοιμι — Verſum inſiticium putat Guietus, qua cauſſa, non addit, neque ipſe eam divinare poſſum. Sed refingenda erant verba, et pro inepto ὡστε κλυοιμι ſcribendum vel ὡστε κλειοιμι (nam prima ſyllaba in κλειοιμι corripi etiam potuit,) vel ὡς κλειοιμι, quod Robinſ. ex MSS. dedit. Firmat hanc lectionem Lucian. Διαλεξ. πρ. Ἡσιοδ. in princ., ubi ſic alludit loco, vt, quid in ſuo codice habuerit, ſatis adpareat. Verba ſunt: Αλλα ποιητην μεν αριστον ειναι σε, Ἡσιοδε, και τουτο παρα Μουσων λαβειν μετα της δαφνης, αυτος τε δεικνυεις εν οἱς ποιεις, ενθεα γαρ, και σεμνα παντα, καὶ ἡμεις πιστευομεν οὕτως εχειν· εκεινο δε απορησαι αξιον, τι δηποτε προειπων ὑπερ σαυτου, ὡς δια τουτο λαβοις την θεσπεσιην εκεινην φδην παρα των θεων, ὁπως κλειοις καὶ ὑμνοιης τα παρεληλυθοτα, καὶ θεσπιζοις τα εσομενα, θατερον μεν και παυ ευτελως εξενηνοχας etc. T. III. p. 240. ed. Reitz.

34. πρωτον τε καὶ ὑστερον. Sic loqui vetus ſermo amat, ubi nos dicimus *ſemper et indefeſſe*. V. ad v. 48. Sed uſitatius in hac loquutione et hoc quoque loco forte rectius eſt πρωτον τε και ὑστατον. Ita in Fragm. Hymni Hom. in Apoll.

σε δ' αοιδος εχων Φορμιγγα λιγειαν
ἡδυεπης πρωτον τε και ὑστατον αιεν αειδει.

In Theognideis v. 3.

αιει πρωτον τε και ὑστατον εν τε μεσοισιν
ασιδω — — —

et ſaepe alibi.

35. αλλα τιη — πετρην; Poſſit hoc aliquis forte ſic interpretari, vt ſit: *Quorſum nunc tam alieno loco occupor in narrandis iis, quae olim ad quercum et petram, ſub Helicone ſcilicet, facta ſum?* Sed proverbialem hanc formam eſſe, in Scholiis monitum, quod confirmatur loco Homerico Il. χ, 126. unde dicti vim, quae in Heſiodo e ſolo ſententiarum nexu obſcurius colligi poteſt,

poteſt, paullo clarius haurire licebit. Ibi de Achille irato Hector ait:

> Ου μεν πως νυν εστιν απο δρυος ουδ' απο πετρης
> τω παιζεμεναι, ὁτε παρθενος ηϊθεος τε,
> παρθενος ηϊθεος τ' παιζετον αλληλοιϊν.

In quo loco, vt hoc obiter moneam, verſus extremus e gloſſa irrepſiſſe videtur, cum ellipſin verbi ad παρθενος ηϊθεος τε v. 127. intelligendi aliquis in margine notaſſet: quo corruptelae genere multos poetarum locos infectos eſſe ſupra monui. Certe parum opportune hic a Grammaticis pathos neſcio quod in επαναφορα quaeritur. Verba ipſa, quamvis in diverſa abeant Homeri Intpp., ſi orationis maxime conſilium ſpectes, vix alium ſenſum habere poterunt, quam hunc: *Cum Achille iam non otioſe, non ſecure confabulari licere*, (*man dürfe mit ihm nicht ſcherzen.*) Securi enim ab inſidiis tutique ſedent, qui in editiore loco conſtituti, vt in arbore ſeu rupe, ſermones inter ſe conferunt. Ductum hoc eſſe ex antiquiſſimorum morum et rudioris vitae generis ſimplicitate, facile intelligitur. V. Schol. min. et Euſtath. ad h. l. p. 1262., qui tamen cum aliis multis in eo peccat, quod aliud proverbium Od. τ, 163. cum noſtro confundit, alteriusque ex altero explicationem quaerit. Iam haec ſi ad noſtrum locum adplicemus, hanc fere vim ineſſe verbis videbimus: *Sed quid in his, quae ad eam rem, quam tracto, minus faciunt, tam diu velut otioſus moror?* Et ſic quoque ſententiam is cepiſſe videtur, cuius nota in Schol. legitur haec: Παροιμια, ὁταν τις καιρου τινος αυτον κατεπειγοντος περι αλλων λεγειν, ὁ δε ταυτα αφεις αλλοις χρηται. και ουτοσι ουν αφεις περι των προκειμενων αυτῳ λεγειν, ητοι της των θεων γενησεως, ὁπως αὐτῳ αἱ Μουσαι δαφνης εδωκαν κλαδον, λεγει. Quamquam poſt omnia illa infitiari nolo, in noſtro carmine hanc converſionem aliquid contorti et invenuſti habere, et verſum, ſi abeſſet, equidem non deſiderarem.

36. τυνη. Parum liquet, quo referendum ſit *hoc tu*, niſi cum Schol. dicas, ſe ipſum alloqui et excitare poetam. Τὸ δὲ τυνη πρὸς ἑαυτὸν φησι κατὰ ἀρχαϊσμὸν, ἀντὶ τοῦ σὺ, ὦ Ἡσιοδε! Quod quam durum ſit apud noſtrum, nemo non videt, ferendum utique in Lyrico, ut ap. Pind. Ol. 1, 5.

εἰ δ' ἀεθλα γαρυειν
ἐλδεαι, φιλον ἦτορ —

Hinc ſubeſſe mendum putabat Guietus, et corr. τοινυν, quae correctio male ceſſit viro ſagaci. Plane inſolens haec particula antiquioribus poetis eſt, et atticis magis ſcriptoribus propria, apud quos tamen primum locum numquam tenet. Aliud igitur quaerendum, quamquam medela lubrica ſit, cum ante h.v. forſan etiam intercidiſſe aliquid videri poſſit, quo illud τυνη ſpectaverat.

40. γελᾳ δε τε δωματα πατρος. *Jovis caeterorumque deorum in Olympo coenatio plena erat gaudii et laetitiae.* Ita verbum γελᾳν antiquo ſermone ponitur. Vt Theognid. v. 9. εγελασσε δὲ Γαια πελωρη, loco iam ab aliis collato. Ipſum deorum in monte Olympo domicilium ad modum nobiliorum illius aetatis aedium, ſicut eas ex Homero cognoſcimus, deſcriptum animo informandum eſt; nec ibi in ſollenni conſeſſu vel inter epulandum cithara et cantu a Muſis edito carent. In quo ipſo mores heroum adumbratos eſſe conſtat.

43. δωματα τ' αθανατων correxit Winterton, ſola hac cauſſa, vt hiatum vitaret, qui ex eiusdem vocalis concurſu oritur. Mox verſ. ſeq. θεων una ſyllaba enunciandum eſt, quo nihil frequentius in poetis. Quo magis mirum eſt, in errorem hoc tamen induxiſſe librarios, vt ſaepe ſyllabam prorſus omiſerint, aliove modo corruperint textum, vt pluribus locis ap. Homerum adhuc videmus. Exempla ſunt Il. υ, 42.

Τεως Αχαιοι μεν μεγ' εκυδαινον, ουνεκ' Αχιλλευς.

Ubi ridiculam rationem comminiſcitur Clark. Scrib. f. Τεως αρ' Αχαιοι. Similem medelam poſtulant loca Il. α, 193. ο, 539. σ, 15. et alia multa Odyſſeae. Articulus

lus ὁ enim ſic poſitus quo modo produci poſſit, non video.

45. ἐξ ἀρχης, οὑς — Meliorem diſtinctionem induxi, unice veram, quam confirmant Schol.: Γενὸς των θεων, οὑς ἐξ ἀρχης ετεκεν ἡ Γη και ὁ Ουρανος.

48. λιγουσαι τ' ἀοιδης. Nullum nunc amplius dubium eſt, quin recte habeat vulgata lectio, pro qua multi, in his etiam Lennep. Animadv. ad Coluth. p. 2. et Erneſti ad Callimach. p. 260. reponere volebant, quod et editiones aliquot vett. exhibent, λιγουσι, nempe vt metro ſuccurrerent. At metrum non offenditur, modo ἀοιδης tamquam diſſyllabum pronuncies, prioribus tribus litteris in unam coeuntibus, vt v. 12. in χρυσειοισι, quo verſus tum efficitur ſpondaicus. Ducit eo ipſa vocis ἀοιδη contractio in ᾠδη. Et diphthongos αι et ει ſequente conſonante ab optimis poetis ſemper produci, poſt tot V. V. D. D. Bentleii, Arnaldi et aliorum diſputationes hodie ſatis notum. Senſus vero, qui idem hic eſt ac v. 34., pro vulgato illo λιγουσαι maxime pugnat, vt locis ſimilibus vix indigeas. Ut Heſiod. Fragm., quod ſervavit Euſtath. ad Il. p. 1163.

Ουρανιη δ' αρ' ετικτε Λινον πολυηρατον υἱον,
ὁν δη ὁσοι βροτοι εισιν ἀοιδοι και κιθαρισταὶ
παντες μεν θρηνευσιν εν ειλαπιναις τε χοροις τε,
ἀρχομενοι δε Λινον και λιγοντες καλεουσιν.

Theogn. Sent. princ.

Ω ανα, Λητους υἱε, Διος τεκος, ουποτε σειο
λησομαι ἀρχομενος, ουδ' ἀναπαυομενος.

50. αυθις δ' ἀνθρωπων τε γενος — Etiam homines celebrant Muſae. Quis hoc umquam fando audivit? Attamen ſi reputemus, eadem carminum argumenta, quae inter ſuperioris aevi ἀοιδους maxime frequentari ſolerent, omnino Muſis in Olympo canentibus in mythis adſignari, tolli forte poterit difficultas. Cf. Hymn. Hom. in Apoll. v. 191. Dicamus igitur, a Muſis cani res geſtas heroum, viros nobiles pugnis, quibus ſaepe cum diis ipſis contende-

 rant,

rant, urbium ac gentium conditores, homines meritorum fama mox in coelum ſublatos, e quo genere plurima fuerunt illo tempore carmina. An, quia antiquiſſima aetate dii familiarius verſati eſſe inter mortales credebantur, deorum facta cum rebus hominum ita coniuncta eſſe putemus, vt, ſi illa canerentur, etiam hae negligi non poſſent? Melius quod ſtatuam, non habeo. De Gigantibus nulla difficultas. Celebratur deorum in bello contra iſtos victoria.

54. Μνημοσυνη — μεδουσα. Mnemoſynen hanc *Eleutheris reginam* memorari alibi non memini. Optime tamen cum Graev. hoc ita intelligas, vt Eleutheris in primis culta fuerit Mnemoſyne, forte et templum habuerit. Eodem enim modo Ελευθηρος μεδουσα dictum eſt, quo in Hymn. Hom. in Ven. v. 293. Αφροδιτη Κυπρογενης μεδουσα, et ap. Horat. *Diva potens Cypri*, *regina Cnidi Paphique* et ſim. Paullo aliam rationem ſequitur Schol., qui adſcripſit: Και τουτο δε, δοξαν προσαπτων τη ἑαυτου πατριδι, λεγει ὁτι εγεννηθησαν μεν αἱ Μουσαι εν Πιερια, ἡ δε μητηρ αυτων εκ Βοιωτιας ην. Ipſe locus Eleuther, quamvis hoc numero alias non occurrat, quin eadem ſit urbs Eleutherae, in confiniis Atticae et Boeotiae ſita, poſtea Atticae adiuncta, dubitari non debet. Meminit eius Strabo XII. p. 631. Pauſan. 1. p. 93. Steph. Byz. h. v. Etym. M. Ελευθηρ, ονομα πολεως της Βοιωτιας. Ελευθ. μεδουσα. Ἡσιοδος. Ita et alia multa urbium vocabula primum ſingulari, poſt, quum ſuccedente tempore variis acceſſionibus auctae fuiſſent urbes, plurali numero uſurpari coepta ſunt. Γουνοι Ελευθηρος dicuntur vt γουνος Αθηναων ap. Hom. Od. λ, 322. τοπον καρπιμον και γονιμωτατον explicant Grammatici.

58. 9. αλλ' ὁτε — ετελεσθη. Hanc μακρολογιαν totidem fere litteris habet Hom. Od. κ, 469. (cf. Hymn. in Apoll. 349. ſq.) in quibus cave quidquam aliud quaeras, quam indolem rudioris ſermonis, qui eadem diverſis modis effert, quo melius intelligantur. Annus decem menſium eſt. Hoc ſatis notum.

notum. De voc. ὥρα usu v. doctam not. Hindenburgii ad Xen. Memor. IV, 3, 4.

60 ἡ δ' ἐτεκ' ἐννέα κούρας — Ergo omnes Musas uno partu edidit Mnemosyne. Hinc dicta Phaedro *novies foecunda.* Prol. ad III, 19. Pingue profecto commentum, eoque magis singulare, quod summo Iovi novem adeo noctes tributae sunt. Posterius hoc etiam Schol. miratus est, cuius lepida verba animi causa adscribam: Ἀπορησειεν αν τις, πως Ἡρακλης μεν εν μιᾳ νυκτι πεντηκοντα διεκορησε κορας, και κυησας πεποιηκεν, ὡστε και τεκειν πεντηκοντα και ἑν τεκνα, της πρωτης διδυμα τεκουσης· Ζευς δε ἐννεα νυκτων εσχε χρειαν, Μνημοσυνη συγγενεσθαι προς συλληψιν των Μουσων. Verum est inter Grammatici virtutes, aliqua nescire. — Notabile praeterea, hic et alibi in Hesiodo syllabam ας in quarto casu primae declinationis corripi, quod ab Homero caeterisque poetis, nisi qui Dorismo usi sunt, numquam factum. vid. Theog. v. 267. 401. 534. 653. O. et D. 564. Ideo vero nunc mutandi erant accentus, et scribendum κοῦρας, Ἁρπυῖας et caet., quod docuit me V. C. Reizius.

62. τυτθον — *Musae haud procul a summo Heliconis cacumine natae.* Causam rei nunc frustra quaeras. Erat forte ibi locus puerperae commodus, vt antrum, vel ara aut simile quid, quod posteri in fabulam deflexerunt.

63 — 67. ἐνθα — ἱμασαι. Uncos adposui versibus, quos ab aliena manu venisse putaveram; nunc parum abest, quin iudicii mei me poeniteat. Nam quis in hoc prooemio, quod totum forte ex variis fragmentis conflatum est, genuina ab insiticiis dignoscere satis tuto audeat? Quamquam in v. 67., qui languidum exitum habet, perque similem illi v. 65., haberem quo rationem meam defenderem; et parum moveret me, quod v. 64. citatur in Schol. ad Pind. p. 139. a. — Verba v. 65. ἐν θαλιῃς in edd., quas vidi, male iuncta habes cum superioribus, vt nullum adeo editorum offendisse videatur talis sententia: *Charites et Himeros iuxta Musas domicilia habent in con-*

viviis. Lucidior erit ſenſus, ſi, vt feci, ad ſequentia trahantur illa verba. De Gratiarum cum Muſis coniugio nota omnia, nec tamen, quod de coniuncta habitatione hic legitur, apud antiquiores facile invenias. v. Pind. Ol. XIV, 10. ſqq. unde explicandum, quae convivia h. l. intelligi debeant.

66. *μελπονται παντων τε νομους καὶ ηθεα κ. αθανατων.* Quae hic ſint leges omnium, quas cantu celebrant Muſae et Gratiae, (de utrisque enim cogitandum eſſe puto) non facile dixeris, et vellem hoc nos docuiſſet Robinſon, qui longam notam ſuper voc. *νομοι* allevit. Si divinationi locus eſſet, dicerem, eadem ratione vt v. 50. induci hic Muſas de rerum natura legibusque, quibus univerſum hoc genitum et conſtitutum ſit, canentes. Poſſit quidem hoc haberi exquiſitius pro illorum hominum facultate; ſed verum tamen eſt, a vetuſtiſſimis vatibus, qui Coſmogonias ac Theogonias condiderant, huiusmodi iam argumenta, licet horrido ſermone, et vt ingenium adhuc rude ferebat, tractata fuiſſe. Atque ita Muſarum etiam carminibus idem argumentum commode tribui poterat. Cf. ſimilem locum in Hymn. Hom. in Merc. 426. ſqq. In *ηθεα κ. αθανατων* minus laborandum, ſi quidem deorum vita, mores, inſtituta ſaepe epicis carminibus et multo magis Hymnis materiem praebuerunt. Cui haec non ſatisfaciunt, praetulerit is eam rationem, duram meo quidem ſenſu, vt *παντων* coniungat cum *αθανατων*, ſcribatque mutato accentu *παντων νομους*, et exponat *deorum omnium habitationem et domicilia canunt.* Sic utrumque vocabulum ap. Hom. iungitur Il. ζ, 511. *μετα τ' ηθεα καὶ νομον ἱππων.*

68. *αἱ τοτ' ἰσαν* — Quando vero? Ubi primum natae erant. Hoc ſaltem in iſta verſuum colluvione tenendum eſt. Πρ. Ολυμπον h. ad ſummum faſtigium Olympi, in quo deorum ſedes. Pro *αγαλλομεναι* ſuſpicari poſſis legendum *αμειβομεναι* ex Hom. Il. α, 604., loco cum noſtro utique comparando. Tamen et illud ſuum ſenſum habet.

71. νισσομενων ad ποδων retuliſſe videntur Interpretes. Scr. νισσομενῶν, et intell. αυτων. Pedes ad patrem ſuum euntes non placent.

74. αθ. διατ. ὁμως — Scribi volebat Guiet. αθανατοις διεταξε νομοις, και επιφραδε τιμας. Quae nil niſi ingenioſa coniectura eſt.

75. Ταυτα, n. ſummam Jovis potentiam et maieſtatem. Sic certe videtur, vt nunc cohaerent verſiculi.

79. Καλλιοπη θ'· ἡ δε προφερεστατη εστιν ἁπασιων. Schol. Αριστarχος το προφερεστατη αντι του πρεσβυτατη ηκουσεν, ὡστε αδηλον, ποτερον τη τιμη η τῳ χρονῳ προφερεστατη. οἱ δε εντιμοτατη. Inter caeteras eminet Calliope, quippe illi carminis generi in primis praefecta, quod plurimum dignitatis et celebritatis inter illos homines obtinuerat, τοις επεσι. Inde ſequuti hoc ſunt et alii, vt Dionyſ. Hymn. in Muſ. Καλλιοπεια, σοφα Μουσων προκαταγετι τερπνων. Brunck. Anal. T. II. p. 253. Noſtrum locum, nomine auctoris ſuppreſſo, Cornutus laudat de N. D. 14. Καλλιοπην μαλιστα φησιν βασιλευσιν ἁμ' αιδοιοισιν οπηδειν.

80 — 85. ἡ γαρ — Hos ſex verſus excitari a Themiſtio Or. XI. monuit Graevius. Nonnulla ibi aliter leguntur. Caetera levia ſunt, ſed v. 81. τιμησωσι, quod vulgato praetulerim. Reſpondebit ſic melius γεινομενον τ' εσιδωσι verſ. ſeq. — V. 83. pro αοιδην Themiſtii libri habent ερσην, quod et Scholia explicant (ερση· ἡ δροσος κυριως, νυν δε μεταφορικως το μελι), et cupide amplectebatur Graevius, poſt quem textui etiam intulere. Themiſtius hoc ερσην bene quidem declarat per δροσον γλυκειαν, και λογους εγκαρπους και ωφελιμους. Ita *ros Achaicus* pro *facundia Graecorum* in Catal. Virgil. p. 149. ed. Heyn., quem locum Graevius adducit. Attamen nondum video, cur vulgatam, quam Heſiodei codices tuentur, αοιδην omnino damnem. Senſus enim ipſa lectione ερσην parum diverſus ab altero exit; nec diverſo, ſi quid video, opus eſt. Canendi facultatem a regum illius aetatis dignitate non tam alienam eſſe,

quam vir doctus putabat, vt potius a quovis homine liberaliter educto tunc aestimari et expeti soleret, cum aliunde constare potest, tum Achillis exemplum docet ap Hom. Il. ι, 189.

88. τουνεκα — εχεφρονες sc. εισι: *ad hoc enim sapientia instructi sunt reges, vt* &c. Cic. de Legg. III, 2. Omnes antiquae gentes regibus quondam paruerunt: quod genus imperii primum ad homines iustissimos et sapientissimos deferebatur. Eclogis suis S. XLVI. intulit hunc et duo seqq. versus Io. Stobensis. Scribitur vero ibi ἑνεκεν αλλοις — Mox etiam priora a v. 79. hac inutili varietate: Καλλιοπη τ' ειδει προφ. — ἡ μεν γαρ βασ. — τιμησουσι — γινομενον τε ειδωσι — γλυκερην προχεουσιν — του δ' επη.

89. μετατροπα εργα τελευσι, h. e. *iniuria adfectis ius reddunt suum, vt quasi redeant ad eos, quae aliorum malitia ipsis erepta essent, vel damna certe resarciantur.* Similes formae sunt αντιτα εργα, παλιντιτα, εργα αειχεα, quibus mirum in modum gaudet priscus sermo.

91. sqq. Haec et ex parte etiam superiora ad verbum paene huc translata sunt ex Odyss. ϑ, 171.

οἱ δε τ' ες αυτον·
τερπομενοι λευσσουσιν· ὁ δ' ασφαλεως αγορευει
αἰδοι μειλιχιῃ, μετα δε πρεπει αγρομενοισιν.
ερχομενον δ' ανα αστυ ϑεον ὡς εισορωσιν.

Ideoque versus Theogoniae traiectos esse, et versum 92. melius statim collocari post 86., putat Lennep. ad Coluthum p. 50., ita vt reponat simul ex Hom. αγορευει. Valde probabile hoc videri potest, sed nihil refingendum duxi, qui ex hoc ipso suspicor, e variis variorum carminibus hos versus tumultuarie esse consutos, id quod aliis quoque argumentis credibile est. Hinc parum etiam tribuo lectioni a Schol. notatae αν' αγωνα pro ανα αστυ, quam unice rectam esse nobis persuadebat Graevius, immemor, vt videtur, Homerici loci, in quo, si eius rationes sequi velles, idem esset reponendum.

93.

93. οἷα δὲ Μουσάων Schol. duce perperam exaravi. Vulgatum erat οἷά τοι. Sed scr. τοίη, quod et in Winterton. ed. nunc invenio. *Tanta sunt Musarum dona hominibus.*

94 — 97. Et hi quatuor versus sub Homeri nomine eduntur inter Hymnos. Quare, cuius ex ore illi primum excepti sint, Deus aliquis sciverit. Vs. 95. Homeri edd. praeferunt ἐπὶ χθονί, vt in Hesiodo quoque malebat Guietus. Ἐπὶ γαῖαν legitur tamen etiam in Ἐργ. 11. Primi duo versiculi laudantur in Schol. ad Pind. P. IV, 313. et N. III, 1. sed nullo edito nomine. Scribitur ibi, vt in Iuntinis et Scholiis nostris, ἐκ γάρ τοι Μουσάων. Saltim debebat esse Μουσέων.

98. sqq. εἰ γάρ τις — Dulcissimi versus, quorum veritatem si recte sentire vis, in illa tempora animus transferendus est, in quibus multo major poetarum vel potius ἀοιδῶν artis honos et existimatio, multoque efficacior ad movendas hominum mentes carminis vis esse debuit, quam in nostra hac rerum conversione esse potest. Cf. praestantiss. locos Od. ϑ, 521. sqq. ρ, 518. sq. et passim alibi. — Θυμῷ νεοκηδεῖ, praeclare adiectum. Bene Schol. ἐνταῦθα δείκνυσι τὴν δύναμιν τῆς μουσικῆς διὰ τὸ εἰπεῖν νεοκηδεῖ ϑυμῷ· δυσκατάπαυστον τὸ νέον πάϑος. Praecipuum argumentum carminum epicorum, quibus illa aetas delectabatur, rerum a patribus gestarum laus erat, id quod vel ex Homero notum est. Δυσφρονέων v. 102. pro infinito positum propter verbum λήϑεται, vix opus est monere. Ad παρετράπε denique suppl. αὐτόν, *avertum eius curas* et *animum exhilarent cantilenae.* Haec enim sunt δῶρα ϑεῶν. Sic δῶρα Ἀφροδίτης et alia.

107. δυοφερῆς est ex operarum errore. Scr. Νυκτὸς δυοφερῆς.

112. ὡς τ' ἄφενος δασσαντο. Schol. Ἄφενος νῦν τὴν γῆν λέγει, τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ϑάλασσαν, καὶ ὅπως φησὶ διεμερίσαντο. Καὶ ἔχει ἕκαστος τῶν ϑεῶν τὴν ἑαυτοῦ τιμήν.

114. ταυτα μοι — αυτων. Hunc ac proximum verſum, tamquam adulterinos et iam olim a Criticis obelo notatos, uncis ſepio. Languidos eos eſſe, praeſertim vſ. 115., unusquisque facile ſentit. In cod. Pariſ., quem Cel. Ruhnken. contulit, exſtat hoc Scholion: Δυο επη ὁ Σιλευκος (Grammaticus Alexandrinus cognomine Homericus) αθετει· οἱ δε περι Αρισταρχον τον Εξ αρχης μονον λεγουσιν. Poſt αρχης inciſionem delevi, cum verba εξ αρχ. ad ſequentia potius pertineant.

116. ſqq. Continentur primis his mythis phyſica nonnulla primorum hominum, qui philoſopharentur, commenta ſuper rerum origine, ad communem veterum morem conſtituta; cum probabile videretur, ab initio informem materiam, χαος, ὑλην fuiſſe, ex qua mundus hic prodierit, hoc eſt terra, exigua adhuc ſui parte illis philoſophis cognita, et coelum, quale illud hominibus priſcis in ſenſus incurrebat, antequam de mundi aliquo ſyſtemate ſubtilius philoſophari coepiſſent. Nihil enim poteſt magis perperam factum cogitari, quam ea, quae longo demum rerum uſu, ſcientiis mathematicis et phyſicis expolitis, intelligi poſſunt, putare rudium hominum animis illabi potuiſſe, ſaeculis illis, in quibus non ad ſenſuum vulgares rationes omnia referre non poterant. Contra aliena a priſcis aetatibus omnis illa ſubtilitas, quam melior philoſophia cum divina tum humana intulit. Nihil niſi ad ſenſus revocatum cogitatione complecti mortales rudes potuere: ad primam aliquam rerum cauſſam non facile potuere delabi. Chaos ab initio fuit. At unde hoc proveniſſet, forte ne cogitarunt quidem. Magis cum ſenſu oculorum coniunctum erat alterum, ab aliqua cauſſa meliorem rerum ordinem proceſſiſſe.

Heſiodus igitur primum Chaos fuiſſe narrat, tum Terram, Tartarum, Erotem. Quae eum non tam ſecundum ſubtiles rerum notiones diſpoſuiſſe, ſed collecta congeſſiſſe appareret, philoſophica ratione nulla adhibita, ſeu quod a diverſis poetis diverſa haec narrata acceperat, ſeu quod accuratius ex-

poſita

posita ipse sine ordine ponere satis habuit. Prius illud probabilius; nam, pro diversa fingendi haec apud animum lubidine, aut ingenii facultate, variis diversisque modis prima haec rerum ratio et conditio fuit constituta: vt inter eos, qui de his egerunt, satis constat. Ex Chao alii omnia ducebant; alii cum Chao Noctem, Erebum, Tartarum coniungebant, Terra excluſa; alii ex Chao Terram et Coelum; producta autem omnia per Amorem, quo elementorum coalitionem tanto significantius declarare poterant, cum generandi et nascendi notio esset ubique frequentata; το Νειχος eleganter adiiciebat Empedocles. At Hesiodus ne philosophicam quidem notionem Eroti suo adhibuisse videtur: quantum quidem ex verbis eius colligo. *H.*

Ibid. Habemus ergo in his, quibus Theogoniam ipsam orditur poeta, strictim tantum expositis, quasi Cosmogoniam aliquam graecam, ubi omnia, pro indole orationis tum nondum philosophica subtilitate subactae, in personas mutata sunt. In quibus cum ad caussam omnium rerum supremam, quam in meliori Mosaica Cosmogonia videmus, non adscendisse adpareat Hesiodum, frustra argutantur Intpp. in voce εγενετο v. 116. Hanc vero de Chao πρωτον ορτι fabulam plerique alii sequuti sunt, nisi quod in Hygini praefamine Chao parens adsignatur Caligo. Caetera, quae apud nostrum una cum Chao memorantur, Terra, Tartara et Eros, non sic intelligas, quasi unum ex altero, vel omnia e primo Chao progenita sint. Quodsi hoc voluisset, certe aliter eloquutus esset vates. Nec antiqui haec ita acceperunt, vt in Platon. Symp. c. 6. manifeste docent ea, quae de Amore disputantur. Vid. tamen Schol. ad Apoll. Rhod. III, 26. Versum 118., ex male accepto παντων forsan ortum, expungendum esse viderunt iam Guietus et Heynius. Idem occurrit inf. v. 794. Accedit nunc Schol. in ed. Trincav. ad v. 117. Δια τουτο και Πλατων αιτιον του κοσμου φησι την γην εν τω Φαιδωνι· ὁθεν ὁ επαγομενος

μενος

μενος αθετειται στιχος. Nec videtur verſum in libris ſuis habuiſſe Chalcidius, cum latinis verſibus haec verteret Comm. in Timaeum p. 323. ed. Fabric.

Prima haec eſt Caligo, dehinc poſt Terra creata eſt,
Spirantum ſedes firmiſſima, pectore vaſto.

Caeterum totus hic locus, eodem modo quo nunc Moſaicus ille, multis philoſophorum diſputationibus de primo rerum ortu materiem olim praebuit, et laudatur hinc praeter Platonem d. l. ab Ariſtot. Metaph. I, 4. aliisque locis, Cornuto de N. D. c. 17. Sexto Emp. P. H. III, 16. c. Math. IX. p. 550. Hic de Amore ſic loquitur: Κατασκευαζοντες γαρ την των ὁλων γενεσιν, ερωτα συμπαρελαβον· τουτεστι την κινητικην και συναγωγον των ὁντων αιτιαν. Cf. Schol. ad Apollon. I, 498., et quae docte collegit Beck ad Ariſtoph. Av. p. 72. Cum Heſiodo vero comp. Argon. Orph. v. 419. ſqq.

112. επιφρονα βουλην. Cornuti libri l. l. exhibent εχεφρονα βουλην. Reliqua eodem modo depravata ſunt.

123. Porro ex Chao Erebus et Nox, ex Erebo et Nocte Aether et Dies procreati; phyſicam aliquam rationem haec habere, obvium eſt. Tum Terra dicitur Coelum progenuiſſe: quo ſenſu, vix dicam. Tam ſubtile enim ingenium veterum vix fuiſſe arbitrer, vt atmoſphaeram reſpexerint: ſed videtur το γιννᾳν eam modo notionem habere, vt ad oculorum ſenſum e terrae ora extrema Coelum quaſi prodire et enaſci videri poſſit. Eodem forte quem dixi ſenſu progenuit Terra etiam Montes et Pontum. *H.*

126. ισον ξυντῃ: n. latitudinis vel ambitus ratione habita, quatenus hoc oculorum ſenſui ſe obiicit. Vſ. ſq. περι cum verbo καλυπτοι iunge.

128. οφρ' — αιει. Admonente Heynio verſum uncis notavi. Alienum illum hic eſſe, qui proxime praecedentem legerit, ſtatim arbitrabitur.

131. πελαγος ατρυγετον. Eſt hoc, quod ſemel monuiſſe ſufficiat, inter perpetua illa epithèta, quibus ſimpliciter naturam rei exprimit vetus ſermo; quare non mirum eſt, cum tam parum acuminis habeant, ea multis hodie minus apta et tantum non abſurda videri. Mare ατρυγετον eſt, quatenus ibi nihil frugum metitur: vt adeo ſic opponatur terreſti regioni. Hinc et aetheri epitheton datur. Ad πελαγος mox per epexegeſin mythicum nomen adiectum eſt Ποντον.

138. δεινοτατος — Schol. Αριστarχος δε επιλαμβανεται, ως ου καλως του πρεσβυτερου Ουρανου θαλερου ειναι ειρημενου· ει μη ως μαλερον πυρ, το μαραντικον λεγει, και χλωρον δεος, το χλωρον ποιον, ουτως θαλερος Ουρανος, ὁ θαλεροποιος τω βιω· δια γαρ της ομβρησεως θαλλειν παντα και αυξεσθαι ποιει. ὁλα γαρ αυξεται εξ ουρανου. Senſum ineptum in enarratione ſua ſequitur Io. Diaconus, et fere ſic quoque Euſtath. θαλερον γαμον Homeri interpretatur ad Od. υ. p. 1883. Rom. Mirum utique debet videri, verſum ab Ariſtarcho non omnino eſſe eiectum, vt qui effictus ex v. 155. et inepto loco hic intruſus eſt. Ita recte Ruhnken. et Heyn. iudicabant. Ad ſeq. γεινατο ſuppl. εξ Ουρανου.

139 — 153. Et in hac et in reliqua Coeli et Terrae progenie non unius poetae philoſophantis commenta in unum genus congeſta videntur. Nam iisdem parentibus, nec tamen in Titanum numerum relati, Cyclopes nati, tum tres Centimani; quorum hi quidem, antiquo, ſed rudi ac pingui, commento capitum et manuum multitudine virium et roboris magnitudinem, forte vim et impetum violentiamque neſcio cuius rei phyſicae, aut ipſius naturae vires arguebant: ita vt ipſis locus in aliqua coſmogonia fuiſſe videatur; uti Cyclopes ab initio fulmina retuliſſe manifeſtum eſt; etſi deflexere poſtea fabulam poetae, eamque in Vulcani officinam deduxere: eorundem poetarum opera tandem in viros feros abiere Cyclopes, quibus in Aetnae vicinia ſedes aſſignatae. Narratio de uno oculo nata forte ex ipſo nomine; etſi id ab initio magnos et orbi-

orbiculatos adeoque truces oculos declaraſſe videri poteſt. Centimanis iſtis poetae mox uſi ſunt pro gigantibus, quoties vellent corpora vaſta immanibus viribus praedita in medium adducere. Ita iidem in pugna adverſus Titanas adfuiſſe dicuntur Iovi v. 644. ſqq. Briareo uſi ſunt poetae alii in pugna elementorum componenda; unde fabula ortum habuit de Iove a diis vincto, et a Briareo ſeu Aegaeone liberato, vt aether inter caetera elementa ſuperiorem locum occuparet, vi neſcio qua partum. v. Iliad. α, 403. ſq. *H.*

142. οἱ δη — ησαν. Inſigne exemplum audaciae in corrigendo, quae tanta vix fuit in recentiore critico, h. l. dediſſe in Schol. dicitur Crates, qui totum verſum delevit, et ſubſtituit proprium:

οἱ δ' εξ αθανατων θνητοι τραφεν αυδηεντες.

Dici enim non poſſe putavit Cyclopes diis ſimiles, qui mortales fuiſſent, immo ab Apolline poſtea occiſi. Quam multos Homeri locos ſic refingere debuit laudatum hominis iecur! Sed hoc modo plures veterum criticorum manus ſaepe in Homero graſſatae ſunt, vt iure hactenus Timon Arato quaerenti, quaenam optima et emendatiſſima poetae exemplaria eſſent, reſponderit, ea quae a criticis nondum eſſent emendata. v. Diog. Laert. IX. ſ. fin.

144. 5. Κυκλωπες — Recte habet Κυκλωπες ησαν (κατ') ονομα επωνυμον, et ſuperſedere poſſumus coniectura επωνυμοι. v. Hom. Od. η, 54. τ, 409. Magis erat dubitandum, an duo verſus germani ſint. Nam etſi dederim, alibi quoque in antiquiſſimis poetis et in ipſo Heſiodo exſtare ſtudii etymologici veſtigia non pauca, hi verſus mirum in modum languent, et clauſulae ἑεις ενεκειτο μετ. ſimilitudo cum illa vſ. 143. iam ipſa eos mihi ſuſpectos reddit. Tum melius etiam cohaerent ſententiae, ſi deletis illis legamus:

μουνος

μουνος δ' οφθαλμος μεσσῳ επεκειτο μετωπῳ,
ισχυς τ' ηδε βιη και μηχαναι ησαν επ' εργοις.

Heynio verſus 143. magis in ſuſpicionem veniebat.

152. εξ ωμων — Guieto hic ſuppoſiticius videbatur, credo, quia idem occurrit in Εργ. 149. Scut. H. 76. Mox pro απλατος ſcripſi απλητος conſtantiae cauſſa. Nam ſaepius recurrit hoc apud Heſiodum, numquam illud. De vi vocis v. Ruhnk. ad H. in Cer. v. 83.

154. ſqq. Interponitur fabula de Coeli genitalibus exſectis a Crono enſe falcato. Vim generandi ſublatam hoc commento declarari, nemo dubitet. Primum illud prodire debuit in coſmogonia aliqua, cum poeta aliquis naturam experientem ſe in rebus producendis, donec in ea forma, ad quam nunc omnia devenerunt, ſubſtitit, declarare vellet. Ex quo enim ordo rerum ſemel conſtitutus eundem tenorem obtinuit, novarum formarum gignendarum vis erepta videri potuit. Bene adeo id facinus Crono, ſeu tempori, tributum; quod ab eo demum rerum momento, quo conſtans et ſtabilis rerum forma eſſe coepit, procedere potuit. Reliqua in fabula ad ornatum valent. *H.*

155. δεινοτατοι — Conſtr. δειν. παιδων ησαν, και ηχθ. σφ. τ., unde vides, particulam δε abeſſe non poſſe. Verba σφ. ηχθοντο τ., quae male vulgo reddunt *ſuo infenſi erant parenti*, recte vertit Graev. *a parente infeſtabantur, patri inviſi erant.* Quod vero non ab εχθομαι ſed αχθομαι vocab. deductum vult vir doctus, vix quemquam adſentientem habebit.

157. ανιησκε. Corr. ανιεσκε. Haeſit vitium e prioribus editt.

160. στεινομενη. Schol. Σελευκος αχνυμενη γραφει· ου γαρ εστενοχωρειτο φησιν, αλλα δια τους κρυφθεντας παιδας αυτης υπο του Ουρανου ελυπειτο. Reliquus pannus Scholiorum ineptis Grammaticis debetur. Quod ad ipſam Seleuci lectionem adtinet, merito eam reiicit Graevius, quippe e gloſſemate natam. Ho-

merus quidem hac notione numquam posuit στεινομαι: et ubi Scamander dicitur στεινομενος νεκυεσσι Il. φ, 220. (hunc enim locum innuere videtur Graev.) non *dolens super mortuis*, sed *cadaverum multitudine coarctatus* exponi debet. Tamen στεινομενη ex ipsa propria verbi vi, vt latinum *angi*, bene explicari potest *anxia* s. *sollicita*; atque sic Hesychius: στεινομαι· οδυνωμαι, στενω. Mox δολιη τεχνη est pro δολος, vt Hom. Od. δ, 455. 529. et δολος κακοτεχνος Il. ο, 14. Cf. infra 540. 555.

162. δρεπανον, *ensem falcatum, acutis dentibus munitum*, ἁρπην καμπυλοδοντα v. 175. Videtur id igitur telum ex antiquissimis fuisse, cum in fabulis toties eius mentio fiat. Eurip., de Hercule Hydram Lernaeam occidente, Ion. v. 191.

Λερναιον Ὑδραν εγκιρει
Χρυσεαις ἁρπαις ὁ Διος παις.

176. ηλθε δε — Venit ad coniugem Uranus, vt cum ea concubaret. Sic ἱμειρειν παραδραθειν φιλοτητι Hom. Il. ξ, 163. Et hoc quidem *noctu*; sed splendide hoc adumbratur. *Venit Noctem* (personam cogites) *secum adducens*. Nec minus caetera, quamvis in re turpicula, grandem imaginem efficiunt, quod et sensisse videtur Eustath. ad Dionys. Perieg. Prooem. p. 8., ubi hunc locum innuit. Ὁ του Ἡσιοδου μυθος αυτον (Ουρανον) καταγει προς φιλοτητα Γης· ναι μην και σεμνοτερον τα τε αλλα δε και ὁτι εκεινον μεν Νυκτα επαγειν Ἡσιοδος λεγει, επειδαν κατελθοι. —

183. sq. E Coeli genitalium sanguine a Terra uxore excepto natae Erinnyes, Gigantes, Nymphae Meliae; ex semine autem in mari natante Venus. Etiam haec ad cosmogoniam spectarunt; etsi singula exponere velle ineptum esset. Videtur quoque poetis ad originem rerum seu hominum antiquissimam declarandam accommodatum hoc visum esse, vt eos, verbi causa Phaeacas, dicerent ex guttis sanguinis Coeli ortos. v. Apollon. IV, 992. et ibi Schol., qui Acusilaum et Alcaeum laudat. Venus vero in aliquo cosmogonico scriptore in

Erotis

Erotis partes ſucceſſiſſe et elementa conciliaſſe videtur. Nata ergo ex mari, rerum principio. *H.*

185. Ἐριννυς — Verſum reſpicit Pauſan. in Attic. p. 68.

187. Νυμφας θ', ἁς Μελιας — Rarior eſt harum Nympharum in poetis mentio, et hanc originem earum apud alios fruſtra quaeras. Dictae utique videntur Μελιαι vel Μελιαδες Νυμφαι ab arboribus μελιαις, ſicut Δρυαδες, Ἁμαδρυαδες, licet inter antiquos Grammaticos de eo non conveniat. v. Schol. Apollon. Rh. ad II, 4. In Apollonio tamen malim pro proprio nomine accipere το Μελιη, quod feciſſe etiam videtur Valer. Flacc. Arg. IV, 119. ac poſt alios Servius ad Virg. Aen. V, 373. Aliter ſunt Δικταιαι Μελιαι Callim. H. in Iov. 47. cf. in Del. v. 80. Locum Heſiodi laudat Euſtath. ad Il. p. 1210. l. 39.

188. 9. μηδεα — Ποντῳ. Vexatus locus cum ſcripturae in libris variatione, tum virorum doctorum diverſis ſententiis. Pro αδαμαντι h. ἀρπῃ αδαμαντινῃ olim legebatur αδαμαντον, quod monſtrum iure abegit Graevius, qui caeteroquin male ſenſum exponit. Tum ſcribebatur επ' Ηπειρου, et *circa* vel *in Epirum* vertebatur, errore paene ridiculo. Scribi certe debebat ηπειρου, ac reddi *in terram:* nam ſaepius επι cum caſu gignendi iunctum ſic apud Hom. et Herodotum legitur: ſed in coelo tunc ſcena rerum fingenda eſſet. Hoc ſuperiori poetae narrationi adverſatur, ubi Titanes omnes ſtatim natos ſub terram detruſos a patre dixit v. 158. Simpliciorem, ni fallor, et rudiorem hic habemus fabulam, et ſcenam rei ipſam terram, quam habitamus. Huc deſcendit Uranus, vt cum coniuge conſueſceret, ante quod factum ex inſidiis ſub terra proſilit Cronus, patrem impia manu invadens. Facinŏre patrato *procul a terra in mare* coniicit amputatas partes: κατβαλ' απ' ηπ. π. εν ποντῳ. Sic itaque ſcribendum putavi, ex parte ſequutus Guietum (απ' ηπ. antea tamen iam Iuntina prima dederat) et ſola hac ratione probabiliter forte expedire locum licebit. Nec aliter eum ac-

 cepiſſe

cepiſſe videtur Apollodor. I, 1, 3. Εν ποντῳ erit ſic pro εις ποντον: nam εν τινι pro εις τι et vice verſa εις τι pro εν τινι in poetis occurrere, notiſſimum eſt. Homerus Il. α, 593. de Vulcano: κατεπεσεν εν Λημνῳ. cf. β, 509. μ, 23. Quod praeterea mutat Guietus πολυκλυστον ενι ποντον, vel grammaticae leges reſpuunt, vt bene animadvertit Clericus.

193. επλετο. Vitium hoc poſteriores editiones omnes obſidet. Veram lectionem, quam ſenſu flagitante reſtitui, habet tamen Trincavellus, quod dum ignorabat Guietus, coniectura eodem veniebat. Eſſe hoc επλητο (*adpulit*, *acceſſit*) ab antiquo πλημι pro πελημι, πελαω, Ruhnken. monuit. v. Hom. Il. ϑ, 63. ξ, 438. Ad rem, quae hic narratur, conf. egregii hymni fragmentum inter Homerica p. 81. ed. Lipſ.

194. αμφι δε — Similis eſt venuſtiſſimus locus Lucretii R. N. I, 6.

Te, Dea, te fugiunt venti, te nubila coeli,
Adventumque tuum; tibi ſuaveis daedala tellus
Submittit flores, tibi rident aequora ponti,
Placatumque nitet diffuſo lumine coelum.

196. αφρογενειαν — Exhibui veterum edd. ſcripturam, etſi facilis erat medela αφρογενη; quoniam editoris eſt, auctorum texta emendare, non gloſſarum fraudes corrigendo celare. Verba enim haec e ſcholio primum orta, poſt in metri vincula ducta eſſe, nullus erit qui dubitet. Mirum ſane, quod Winterton ſibi perſuadebat, hic et poſtea a poeta conſulto et ſingulari arte verſus eſſe tornatos, vt ipſi praeter metrum fluidi Veneris originem ex mari et materia fluida depingerent. Laudant caeterum hunc locum poſt Platonem in Cratyl. p. 406. Steph. multi antiquorum, nusquam tamen illum pannum reperio.

193. ὁτι — Heſychius: Κυθερεια· ἡ Αφροδιτη, καθ' Ὁμηρον μεν, ουχ ὁτι πρωτευουσα Κυθηροις κ. λ.

199. 200. Κυπρογενειαν — Hic commodum locum inveniſſe ſibi videntur gloſſatores, ubi, quaecumque umquam legiſſent

giſſent Veneris cognomina, cumulare poſſent. Et talibus gloſſis hos quoque verſus deberi, probabile eſt, quorum primus originem ſuam laborante adhuc metro prodit, cui vt ſuccurreret, Robinſon repoſuit Κυπρογενη. Malui et hic antiquiorum edd. fidem ſequi, quo magis de interpolatione conſtaret. Lecta quidem haec a Grammaticis graecis fuiſſe adparet ex Euſtath., qui ſaltem poſterioris verſus pluribus locis meminit, vt ad Il. δ. p. 439. ζ. p. 650., ubi ſcribit: Τοιουτος δε και Ἡσιοδος εν τε αλλοις, και εν οις την Πανδωραν ετυμολογει· και ενθα δε την φιλομειδη και την Κυθερειαν, το μεν ὁτι Κυθηραν προσεπλασε, το δε ὁτι μηδεων εξεφαανθη, ὁ εστιν αιδοιων των του Κρονου. Voluit dicere του Ουρανου. Sic idem Euſtath. ad Il. ε. p. 530. Ουκ ειδεν αρα Ὁμηρος την καθ' Ἡσιοδον εκ μηδεων γεννησιν αυτης, κκθ' ἡν εκεινος φιλομηδη οιδεν αυτην. Exſtant iidem verſus una cum ineptiſſimo v. 196. in Etymol. M. p. 179. l. 6. p. 546. l. 20., ubi Lexicographus Heſiodi errorem maluit accuſare, quam verſus expungere. Sed horum aliorumque auctoritas nos hic parum movere debet, cum nullum dubium ſit, eos iam tum interpolatam Theogoniam tractaſſe. Maius hoc contra eſt, quod Αφροδιτη φιλομηδης nusquam legitur, niſi apud Grammaticos, qui huius loci mentionem fecerunt, pro quo ſemper Homerus et alii deinceps poetae habent φιλομειδης, neque aliter infra v. 989., ubi adeo nonnulli alterum reponere volebant. Dicerem potius, et in noſtro verſu ſcribi poſſe φιλομειδη, ſalva puerili hac etymologia, ſed quae Heſiodo nimis indigna eſt. Ferenda forte illa eſſet, ſi epitheton eſſet Veneri proprium, nec de aliis quoque feminis uſurparetur, vt ſtatim v. 256. Alterum cognomen a Cypro ductum forte ne memorare quidem potuit Heſiodus, qui paullo ante, deam in mari natam, et tum primum Cytheram, inde etiam Cyprum adpuliſſe dixerat. Similia fere de hoc loco tradita nunc reperio in Lennep. Not. ad Coluth. p. 94.

207. — 10. Τους δε — Interpolatricem manum et hic videre mihi videor, et valde dubito, quin hi quatuor verſus a primo carminis auctore venerint. Ut mittam etymologiam, quam nobis ingerunt, locus ipſe, quem ſortiti ſunt verſus, ubi Veneris natalibus deliniti Titanum paene obliti ſumus, dubitationem iniicit. Tum unus tantum eorum, Cronus, impietatis erga patrem reus agi poterat, non caeteri item filii ſupra memorati v 133. ſq., qui tantum abeſt vt et ipſi ſceleris conſcii fuerint, vt maxime horrore animi orationem matris exceperint v. 167. Ratio vero haec nominis inter Grammaticos non adeo ignota fuit, et adfert eandem Euſtath. ad Iliad. p. 244. 985. Sed nondum video, quomodo v. 209. τιταινοντας verti poſſit *poenas luentes*. Malim cum Guieto accipere pro την χειρα ορεγοντας, vt τιταινοντας ſc. ἑαυτους dictum ſit pro τιταινομενους, et referatur ad id, quod de Crono patrem adgrediente ſupra narratum eſt. Quam rationem agnoſcit etiam Etymol. M. p. 760. l. 40. Τιταν· παρα το τιταινω, οἱονει οἱ τεινοντες τας χειρας εις το κοψαι τα αιδοια του πατρος Κρονου ηγουν του Ουρανου. το τε τιταινεται σημαινει το τεινεται και ἑλκεται. Denique minatio futurae ultionis pertinet ad id, quod a Iove paſſi dicuntur Titanes a v. 729.

214. Μωμον. Momus hic paullo diverſus eſt ab eo, quem ſeriores poetae et artifices effinxerunt. In Heſiodo nihildum agnoſcimus, niſi calumniam, invidiam aut querelam perſona indutam. Neque pater ei a poeta datur, quem tamen nonnulli ex h. l. exſculpere voluerunt Somnum.

215. Longe alia ratione, quam in reliqua progenie, Heſperides e Nocte prognatae dicuntur: quatenus in extremo occidente, ſeu in inſulis ſeu ſub Atlante in Africa extrema ſedes iis tributa. *H.*

217. νηλεοποινους. Ruhnken. emend. νηλιτοποινους; ſed ipſe ſtatim fatetur, nihil in vulgata eſſe, quod quemquam offendere poſſit. Infra v. 905. iterum occurrit fabula de Parcis,

ſed

ſed ibi alii parentes ipſis adſignati: unde iam Gale ad Apollod. p. 6. ſuſpicabatur, hanc Theogoniam non unius eſſe hominis.

220. ſqq. αἰτ' ανδρων — Putidam interpretationem more ſuo adfert Clericus. — Quod Μοιραις hic munus datur, ſcelerum poenas exigere, a ſolito charactere harum dearum recedit, vt dicendum ſit, vel non adoptaſſe hoc recentiores, vel textum vitio laborare. Poſterius ſuſpicatur Heyne, qui vel excidiſſe putat verſum, quo Ποιναι nominabantur, vel verba αἰτ' ανδρων — a Parcis ſeiungenda et accipienda eſſe: *Tum eae* (ſc. Poenae) *quae* &c. Ποινας tamen ab antiquiore poeta memoratas me legere non memini. In repetito nomine θεαι vſ. 221. tirones notent, frequenter ſic antiquum ſermonem denuo inculcare ſubiectum, quod noſter uſus non admittit: ſed fortior eo fit oratio et magis perſpicua.

223. Νεμεσιν. Diaconus legiſſe videtur Μεμψιν: interpretationi hoc puto deberi, qua Nemeſin explicarunt Grammatici, vt Euſtath. ad Il. p. 917. Nemeſin tuetur quoque Hygin. l. c. Sed exitioſa dici dea non poterat, niſi reſpectu iniuſtorum et ſceleratorum hominum, quos odio ſuo proſequitur et poenis compeſcit. Aliter Nemeſis eſt Pudori iuncta O. et D. v. 198.

224. Απατην — και Φιλοτητα perſonas eſſe ab hac progenie alienas Ruhnkenius vidit. Vix enim probabile eſſe, hic blandas amantium fraudes inter res maxime deteſtabiles ab Heſiodo referri, cum ſupra v. 205. Veneri attributa dixerit praeter caetera ἐξαπατας τε Φιλοτητα τε. Rationes has et Heyn. ſequitur. Quorum auctoritate me ſatis defendere poſſem, quod verſum uncis ſuſpectum reddidi. Nunc tamen in eam partem pronior ſim, vt putem, in Φιλοτητα tantum mendum latere. De flagitioſa enim libidine quo minus intelligamus vocem, ſermonis uſus in primis antiquior intercedit. Απατη vero non video, cur de amorum furtis et hic accipi oporteat, cum alibi adhibeatur etiam malo ſenſu, quo praeclare Fraus

filia Noctis ederetur. Pro Φιλοτ. reponere volebat Guiet. Δολοτητα, quod ne graecum quidem eſt. Apud Hyginum poſt Fatum, Senectutem, Mortem, Lethum, Somnum, Somnia, Diſcordiam, Miſeriam, Petulantiam, Nemeſin, *Amicitia* quoque Noctis et Erebi ſuboli adnumeratur: ſed locus e corrupto Heſiodo utique interpolatus eſſe poteſt. De Eride ſq. verſ. cf. O. et D. 17. ſqq., etſi ibi etiam alio ſenſu poſita eſt.

227. Λησμοσυνην τε Λιμον τε. Eandem *Oblivionem* et in Hygino habes, ubi neſcio qua ratione Aetheris et Terrae filia eſt. Si apud Heſiodum locum ſuum tueri debeat, cum Heynio accipiamus de benefactorum in nos collatorum oblivione, quae in malis poni poteſt, cuiusque cum Diſcordia cognationem non difficile eſt videre. Λησμοσυνην καλων explicat Io. Diac. Sed emendant VV. DD. Ruhnken. pro Λησμοσυνην reponit Ατην e v. 230., in cuius locum iterum reducit Απατην. Heyn. vero lenius pro Λησμοσυνην ſcribit Λοιμον, qui alibi quoque cum Λιμῳ coniungitur. Equidem nihil pronunciare auſim, quamquam libentius in vulgata adquieſcam.

228. Ὑσμινας — Verſum fere vt hic eſt legimus in Odyſſ. λ, 611. v. Gell. N. A. XIII, 24. Poſt Μαχας inſerui τ' e prioribus edd., licet metrum vel ſine eo ſtare poſſit. Pro φονους Trincav. legit φοβους.

231. Ὅρκον univerſe dictum puto: iuris iurandi religionem, perſona dei indutam. Hic, ſi quis peieraverit, graviſſimas repetit poenas. v. Εργ. 219. 804. et cf. egregios verſus ap. Herodot. VI, 86. et Pythagor. C. aur. pr. ubi itidem Ὅρκον tamquam perſonam acciperem

233 ſeqq. Stirps a Ponto profecta mythis conſtat variis, iisque haudquaquam unius generis nec unius poetae: nam inſunt phyſica nonnulla, alia allegorica, alia hiſtorica forte, ſed in portenta rerum deflexa, ex antiquioribus carminibus ſervata, vt de Graeis, Gorgonibus, Chryſaore, Pegaſo, Geryone. Nérei quidem nomen antiquiſſimum eſſe debuit in

coſmo-

coſmogoniis, etſi diſerti quid de eo commemorari nunc non poteſt. Quod ſenex fatidicus dictus eſt, videtur reſpexiſſe aut naturae leges in mari per hiemem turbando, per aeſtatem placando, aut annorum rerumque ordinem iisdem vicibus recurrentem, vt adeo provideri ac praedici eae vices poſſint: quod ad rudium hominum ingenia magnam mirationem habere debuit. Quod ex Terra Pontus Thaumantem, Phorcyn et Ceto ſuſtulit, haud dubie ab initio ad phyſicas et ipſum rationes pertinuit; id quod e Thaumantis maxime nomine patet, et quod is ex Electra ſuſcepit Iridem, et Harpyias procellas. v. ad Virg. Aeneid. III. Exc. VII. *H.*

233. Νηρεα τ' αψ. male ſcribitur in edd. Dedi δ', vt nunc in Trincavell. reperio. Sic aeque male paullo poſt quidam libri habent Φορκην, operarum credo errore. Nerei mater Terra iam huc adſumenda e v. 238., cuius negligentiae exempla in vetuſtiſſimis poetis haud rara ſunt. Heſiodum preſſe ſequitur Apollod. I, 2, 6. Ποντου δε και Γης Φορκος, Θαυμας, Νηρευς, Ευρυβια, Κητω.

240. μεγηρατα. In primis edd. eſt μεγηριτα. Heſychius: Μεγηριτα· τιμια, μεγαλοχαρτα. Ad quem locum Alberti indicat, Theogoniam citari ab Etymol. M. p. 574. extr. Μεγηρατα. Ησιοδος· Μεγηρατα τεκνα θεαων· μεγαλως επειραστα η ὑπερηφανα δια το καλλος, η μεγα εριζοντα περι καλλους, η προς οὺς ουδεις δυναται ερισαι, αλλα μετ' αλληλων εριζοντα. Etymologi ſcripturam ſequi malui, quae in reliquis quoque his compoſitis uſitata eſt, vt in επηρατος, πολυηρατος, aliis.

243. Πρωτω τ', Ευκρατη τε. Sic vulgo legimus. E coniectura Graevii poſui Κραντω, quod nomen inter Nereidas occurrit ap. Apollod. I, 2, 6. Quae lectio, etſi vix vera videatur, certe non deterior erit vulgata, cum Proto alioqui bis nominaretur. V. 248. Poſſunt et alia vel hoc vel illo loco ſubſtitui, v. c. Πλωτω. Reliquorum nominum partem et alibi

invenies et ap. Hom. Il. σ, 39. sq. cf. Ruhnken. ad Hymn. in Cer. 418.

245. Σπειω τε, Θοη — Sic ediderunt post Graevium, qui non adiectivum esse θοη, sed Nereidis proprium nomen docet ex Schol. Maior auctoritas erat in Hom. l. l., ubi est Σπειω τε, Θοη θ', Ἁλιη τε βοωπις. Quod addit vir doctus, numerum a poeta definitum v. 264. illam lectionem postulare, et hac Nereide expuncta relinqui tantum novem et quadraginta, antea putabam, in computando eum leviter lapsum esse, adeoque priorum edd. θοη revocabam. Sed, vt nunc video, potest Graev. etiam tacitus admisisse Aristarchi explicationem versus 253., unde tandem omnis scriptura nostri vocabuli pendet. Valcken. V. C. ad Ammon. p. 165. Graevii modum sequitur, et legendum simul ex Homero proponit θ', Ἁλιη τ' ερυσσα pro Θαλιη, quae emendatio alteram illam statim veram supponit. Quamquam non negem, Homeri lectionem, quae nunc in libris est, pro utraque coniectura maxime pugnare. Schol. contra defendunt Θαλιη et exponunt ἡ θαλλειν δυναμενη. Thoe etiam inter Oceanidas occurrit v. 354.

253. συν Κυματολεγη. Hoc nomen pro adpellativo accipere, dubitarem, an ulli in animum veniret, nisi Scholion narraret, sic Aristarchum olim accepisse. Explicat enim: τη των κυματων ληξει, τουτεστι καταπαυσει· εαν γαρ ονομα ακουσωμεν, ὡς φησιν Αριστυρχος, εσονται μια και πεντηκοντα κατηλεγμεναι. Ita Cymatolegen e Nereidum choro eliminavit Grammaticus, neque id iniuria iudicat Valckenaer l. c. Videtur ita quidem calculi difficultas tolli, neque sic opus est, antea θοη pro epitheto habere: tamen hoc vt multo lenius malim, quam istam Aristarchi rationem sequi. Nam vt taceam, vix alibi reperiri την κυματολεγην, quod ne analogia quidem multis commendabit, pungit me, quae sic exsistit, sententia versuum: Κυμοδοκη, ἡ κυματα — συν κυματολεγῃ πεφυνει: *Cymodoce, quae sedat fluctus cum requie fluctuum.* Tum scire vellem, quomodo Aristar-

Ariſtarchus ſeq. verba expediverit *καὶ εὐσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ*, ad quae illud *σὺν* iterum intelligi debet, quod meo quidem ſenſu duriſſime fieret, niſi boua Cymatolege in dignitate ſua maneret.

261. *Θεμιστῶ τε, Προνόῃ τε.* Lectum olim a nonnullis fuiſſe *Θεμιστῶ, Πατρονόῃ τε*, teſtantur Scholia, quod ita verum iudicat Valcken. ibid. p. 167., vt in eo confirmando omnis labor ſupervacaneus ſit.

262. *ἡ — ἀθανάτοιο.* Nempe quod veridica eſt, et aequi iuſtique amans. Ex ipſo nomine hoc ductum. In Homero item *Νημερτής τε καὶ Ἀψευδής* inter Nereidas leguntur.

264. *κούρας πεντήκοντα.* Aelian. de N. A. XIV, 28. *Τῷ Νηρεῖ τῷ θαλαττίῳ, ὑπέρουν ἀληθῆ τε καὶ ἀψευδῆ ἀκούομεν δεῦρο ἀεί, πεντήκοντα μὲν τεκεῖν θυγατέρας τὴν Ὠκεανοῦ Δωρίδα Ἡσίοδος ᾄδει· μεμνῆται δὲ αὐτῶν καὶ Ὅμηρος.* Parem numerum Nereidum ſervarunt plurimi, vt Pind. Iſth. VI, 8. Eurip. Ion. 1081. Iph. in Taur. 274. et auct. Hymn. Orph. XXIII, 3. Alii ad centum auxerunt, prout quisque in his ingenio ſuo indulſit. v. Plat. Critias p. 116. E. T. III. Propert. III, 7, 67.

268. *αἱ — ἕπονται.* Antiquam ſimplicitatem parum cognitam haberet is, qui cum Robinſ. Heſiodum culpare vellet, quod ventis aves hic poſtponit, nec potius adſurgit comparando. Eandem cenſuram et apud alios me legere memini. Quodſi ad huiusmodi regulas elegantiae exigamus vetuſtiſſimos poetas, vereor ne bonus Homerus ipſe ſaepius dormitet.

269. *μεταχρονίαι γὰρ ἰαλλόν.* Schol. *ἀντὶ τοῦ ἐτρέχον, ἐπετοντο· καὶ τὸν συρμὸν γὰρ χρόνον καλοῦσι.* Poſteriora nugae Grammaticorum ſunt. Mirabuntur forte multi, cur non *μεταχθονίαι* repoſuerim, quod, niſi fallor, in omnibus locis Apollonii Rhodii, ubi antea *μεταχρόνιος* legebatur, ſaepe optimis membranis invitis nuper fecit V. I. Brunck. Neque, ſi etymologiam ſpectes, ſanum videtur verbum. Contra vero a pleriſque Grammaticis veterum pro gloſſa adfertur, et explicatur

μετεω-

μετωπος; utunturque ea praeter Apollon. multi alii poetae, vt in omnes illos locos vix temere immigraſſe videatur. Hinc nec in noſtro ſollicitavi, ſed non tam ex etymologia, quam e corruptione aliqua pronunciationis vocabulum derivari debet. Lineamenta ſermonis hinc forſan ſumſit Apollon. II, 330.

270. ſeqq. Quae ſequitur, ſtirpis a Phorcye et Ceto prognatae commemoratio omnem interpretationem reſpuit; videtur ea partim Phoeniciae originis, ſed admodum corrupta eſſe, partim navigantium ad extremum occidentem Africae et Hiſpaniae, partim poetarum, qui Perſei res geſtas carmine expoſuerant, mox, qui Heracleias et Argonautica condiderant, ornamentis et figmentis deberi: omnino autem antiquiſſimam et omni ingeniorum cultu deſtitutam fabulandi licentiam arguunt; adeoque ab reliqua Graecorum mythologia prorſus ſegreganda ſunt, de interpretatione vero ulla probabili prorſus deſperandum. *H.*

Ibid. καλλιπαρηους. Haec antiquior lectio eſt, ut docet Schol.: Αμεινον δε γραφειν καλλιπαρῃος, ἱν' ᾖ επι της Κητους το επιθετον, ὡς καϛ Σελευκος· αλλως τε καϛ εν τοις επανω την Κητω καλλιπαρῃον ειπεν, nempe v. 238. Seleuci mutationem hic quoque captavit Graevius, cui obediverunt ſeriores editores. Omnes vetulis illis formoſas genas inviderunt. Miror, cur non itidem habitus Echidnae eos offenderit, quae, licet dimidia corporis parte ſpeciem ſerpentis habeat, tamen eſt ἑλικωπις, καλλιπαρῃος v. 298. Mihi quidem omnino vulgata magis placet. Amat vetus ſermo poeticus talia epitheta, quae quaſi perpetua ſunt, et nominibus ſuis ita adhaeſerunt, vt nativam vim paene depoſuerint. Qui Homerum legit, quavis pagina hoc probatum viderit. Non aliter eadem Echidna paullo poſt divina vocatur, quamvis nec diis nec hominibus quidquam ſimilis.

272. χαμ. ερχομενοι. Adpoſite Robinſon, vt Clerici repelleret coniecturam ἑρπομενας, laudavit Hom. Il. ε, 441.

αθανα-

αθανατων τε θεων, χαμαι ερχομενων τ' ανθρωπων.

Ανθρωποι χαμαι ερχομενοι iidem ſunt, quos alibi poeta habet επιχθονιους vel χαμαιγενεας, vt v. 231. 879. Si tanti eſt, v. Intpp. ad Lucian. T. 1. p. 745.

274. Γοργους — Quod Gorgones trans Oceanum habitare dicuntur in extrema occidentis parte, qua Heſperides incolunt, id eo ſpectat, quod perpetuo poetarum antiquiſſimorum more rerum portenta et monſtra in partes has terrarum adhuc illo tempore ignotas, tum Nocti locisque inferis vicinas, adeoque fabulis accommodatas reiecere: etſi fundus iis aliquis ex navigantium narrationibus eſſe potuit. In Herculis rebus geſtis magna narrationis pars verſatur in his locis ad Erythiam, ad quam ille pervenit vectus ſcypho Solis (v. Diſput. de Steſichori Fragm.): et apud Homerum (Il. π, 150. 151.) Podarge, una ex Harpyiis, Zephyro Xanthum et Balium in his locis peperit. — Verba περην Ωκεανοιο apud Heſiodum ſaltem h. l. et ſup. 215. de inſula continenti obiecta ab occidente ſunt intelligenda; id quod manifeſtum fit ex v. 292. 294., ubi de Gadibus contra continentem poſitis, freto interiecto, eodem modo loquitur: uti Heſperidum inſula Africae obiecta ex Heſiodi notione fuit; nam v. 517. 8. Atlantem ſtare ait πειρασιν εν γαιης προπαρ Εσπεριδων λιγυφωνων, in extrema Libya, antequam ad Heſperidas acceſſeris. Scribendum autem Γοργοῦς τε, non Γοργοὺς, nam Γοργώ, Γοργόες, Γοργόας, Γοργοῦς flectere debuit poeta. H. Cf. nunc Comment. ad Apollod. p. 409. 387.

275. In forma uncorum hic peccavit librarius. Parentheſi includi volebam verba: εσχατιῃ — λιγυφωνοι, ne quis nonnullorum exemplo ſequentia nomina de Heſperidibus acciperet.

277. ἡ μεν et v. ſeq. τῃ δε de Meduſa intellige.

281. εξεθορε Χρυσαωρ. Guietus em. εκθορε, forte ſollicitus de prima ſyllaba in Χρυσαωρ. Haec vero ſolitam quantitatem retinet, ſed α ω in unam ſyllabam coaleſcunt.

282. 3.

282. 3. τῷ μεν — φιλῃσι. Nondum a me impetrare possum, vt hos Hesiodi versus habeam. Nescio quomodo semper haec etymologia me offendat. Πηγαι, quae proprie sunt fluminum, recte quidem tribui poterant Oceano, qui ab Hom. et Hesiodo sacpissime vocatur ποταμος. Pro γενεθ' alii habent γενθ'; at αορ, cui metuebant, vt ωρ enunciari poterit. ὁ δ' — εχειν n. Chrysaor, vt antea τῷ μεν ad Pegasum relatum est.

284. χθονα μητερα μηλων, *terram nutricem pecudum.* Epitheton ornans est, vt alias χθων πολυφορβος, πουλυβοτειρα, ευρυοδεια. v. ad vs. 131. 270. Saepius in Homero certis regionibus adponitur. v. Il. β, 696. ι, 475. De *malis citreis* cogitabat Clericus. Idem hunc et duo sequentes vss. de Chrysaore exponit, scilicet vt melius succedant somnia Phoenicia. Ad Pegasum haec rursus pertinere in promtu est. Pro χ' ὡ scrib. χω.

285. Quod Pegasus in coelum receptus est, etiam ex Pindaro novimus (v. Ol. XIII, 131.): at quod is fulmen Iovi ministrat, vt Hesiodus statim subiicit, ab aliis poetis non adoptatum est. *H.*

287. τρικαρηνον. Plures libri exhibent τριπτυλον, vt legimus etiam in Schol. Aristoph. Equ. 414: manifesta violatione metri. Idem vitium residet in Argon. Orph. v. 974.

289. βιη Ἡρακληειη. Ita Herculis nomen circumscribi, a Grammaticis notatur. Certe quae ab initio vim suam habuit formula, posthac in merum nomen abiit; vt v. 315. Sic adeo occurrit ις βιης Ἡρακληειης, nec non alii similes loquendi modi, ut μενος πυρος pro πυρ, et v. 566. ακαματοιο πυρος τηλεσκοπος αυγη.

293. Ορθον vt v. 309. 327. et alibi depravatio est. Verum nomen videtur Ορθρος. V. laudd. ab Heyn. ad Apollod. p. 390.

295. Ἡ δ' ετεκ', n. Callirrhoë. Minus recte Medusam, quae dudum ad inferos discessit, Clericus huc evocat. Alii ex h. l. Echidnam Cetus e Phorcye filiam faciunt. Patrem non

non diſerte addit textus. Debet is vel Chryſaor eſſe, vel Geryon.

300 — 305. ποικιλον — γαιαν. In his verſibus collocandis ſequutus ſum Heynium, qui eos, ſi non omnino omnes alieni habendi ſunt, certe traiectos eſſe cenſet. Nam vulgati libri ita ordinant: ποικιλον — ενθα δε οι — τηλε απ' — ενθ' αρα — ἡ δ' ερυτ' — αθανατος. — Haec quisque videt non ita a poeta venire potuiſſe. Turpiter claudicant ex vulgari ratione in primis poſtremi verſus: ἡ δ' ερυτ' εν — αθανατος. — Deinde clauſula ζωθεης ὑπο κ. γαιης v. 300. ex aliis locis huc videtur translata, poſtquam novi verſus anſam dederat gloſſema ποικιλον, ωμηστην. Prorſus enim hic inutile illud emblema eſt. Tum Echidna νυμφη αθανατος adpellari vix potuit, cum ea ab Argo interemta tradatur: quamquam hoc urgere nolim. v. Apollod. II, 1, 2. Denique quo totum locum finivi, verſus poſt illum ενθα δε οι non minus inutilis videri debet. Attamen forte haec omnia, vt in editt. vulgantur, patronos ſuos invenerint. Equidem in re tam lubrica ne verbum amplius. Hoc mihi perſuaſum eſt, talia Heſiodum non ceciniſſe. In vſ. 302. ſcr. αγηρωος.

306. Typhoni haud dubie phyſica notio ſubeſt, cum ipſe poeta eum interpretetur ventum. Nondum mihi ſatis conſtat, ſitne idem qui infra Typhoeus eſt, an diverſus. Si idem habendus eſt, notionem eam phyſicam ſatis probabile ſit, a ventis ſubterraneis, ſoli tremoribus et erumpentibus ignibus, eſſe ductam; hinc quoque ſedes Typhoni et natales in pluribus terris attributi: fuere inter haec loca Arima, vel Arimi montes, quos ex Heſiodi et Homeri mente in locis Piſidiae et Ciliciae ultra Lyciam eſſe quaerendos, haud ambiguum eſſe videtur. v. Excurſ. II. ad Virg. Aen. IX. Hinc ad illa loca, poetae forte antiquiori celebrata, reſpicit Homerus etiam in Solymis ſuis, et in Neptuni proſpectu, et in fabula de Bellerophonte. *H.* Τη δε, n. Echidnae.

308.

308. ſqq. Orthum, Cerberum, Hydram, poetarum eſſe commenta, non dubitem; Sphingi, quam et ipſam, ſed ex Ortho, non ex Typhone, ſuſceptam, una cum Leone Nemaeo, peperit Echidna, alia fabuloſa canſſa eſſe potuit, nunc prorſus ignota. Tandem draco Heſperidum v. 334. ad Perſei et Herculis res geſtas ſpectat. *H.*

309. κυνα γειν Γ. pro κυνα Γηρυονηος, uſu dativi Graecis tritiſſimo.

310. ουτι φατειος eſt is, cuius immanitas vel atrocitas omnem orationem adeo ſuperat, neſandus, nefarius. v. Ruhnk. Ep. crit. ad Valck. p. 107.

315. Ἡρακληειῃ. Corrigendum Ἡρακληειῃ.

321. της δ' ην — Eadem forma legitur v. 825. ην ἑκατον κεφαλαι. In utroque loco neſcio quomodo me expediam, utrum ην pro ησαν dictum habeam, an verbum ſingularis numeri dicam cum feminino pluralis iunctum. Illius contractionis nullum equidem aliud exemplum novi; ſed et de hac ſtructura a viris doctis dubitatur, etſi pluribus exemplis alii eam adſtruunt. v. Maittaire Gr. L. Dialect. p. 256. Atque occurrunt loca, ubi haec quamvis inſolentior ratio nulla alia commoda interpretatione tolli poteſt: v. c. Hom. Il. ϱ, 387. in quo durius diceres, verbum a poeta tantum ad primum nomen γουνατα, neglectis omnino caeteris omnibus diverſo genere poſitis, eſſe relatum. Opinor potius, formam hanc, quae poſtea Atticis propria manſit in nominibus neutrius generis, ab iis poetis, qui ſermonem nondum accuratae Grammaticae legibus adſtrinxerant, inter quos et ipſe Homerus eſt, promiſcue primum adhibitam, deinde aliis etiam ſubinde placuiſſe, qui ad illorum imitationem ſe componerent. Nec idoneam video cauſſam a natura linguae petitam, cur non, quod in neutris fieri conſuevit, idem quoque admitti potuerit in aliis generibus. Certe et in noſtro loco et infra hoc praeferam, quod video nunc veteres quoque criticos probaſſe. Euſtath.

ſtath. ad Il. l. c. p. 1110. l. 50. Ὅρα ὡς επηγαγε τοις των διαφορων γενων πληθυντικοις ονομασι το παλασσετο, ρημα ἑνικον. Καὶ φασι Πινδαρικον το σχημα οἱ παλαιοι, ουχ ὁτι Πινδαρος εὑρεν αυτο, της γαρ Ὁμηρου μεταβολιας καὶ τουτο εκεινος επεδωκεν, αλλ' ὁτι διαδεξαμενος καὶ ζηλωσας κατεχρησατο. εχει δ' αφορμην ἡ συνταξις το γουνατα ουδετερον ὡς προς αυτο μεν ασφαλτως αποδοθεισα, επειθεν δε αναλογως απο κοινου συμβιβαζομενη καὶ προς τα λοιπα δυο γενη. Καὶ εισι μεν καὶ αλλα τοιαυτα ευαφορμως ἑνικον ρημα συνταασσοντα πληθυντικοις ονομασιν· ουκ ολιγα δε ὁμως καὶ αθεραπευτα διαλεκτου νομῳ. Τοιουτον καὶ παρ' Ησιοδῳ το· της δ' ην τρεις κεφαλαι. Καὶ παρ' Επιχαρμῳ· ην δ' ερῳδιος μικροκαμπυλαυχενες. Καὶ· ην δε ναρκαι &c. Quae nunc in ſuperſtite parte carminum Pindaricorum notantur huius formae exempla, ea ſunt Ol. VIII, 10. XI, 5. Sed de his v. Heyn.

323. 4. προσθε — Verſus, qui Heſiodi adeo reliquae narrationi male reſpondent, impacti ſunt ex Hom. Il. ζ, 181. ſq. Quis non videat, eos e margine irrepſiſſe et ſtatim hinc tollendos eſſe? Qui primus eos in ordinem recepit librarius, ne animadvertiſſe quidem videtur, in effingenda Chimaera noſtrum ab Homero nonnihil diſſentire. v. Heyn. ad Apollod. p. 286. Ipſe Apollod. II, 3, 1. Λεγεται, την Χιμαιραν ταυτην — γεννηθηναι εκ Τυφωνος καὶ Ἐχιδνης, καθως Ἡσιοδος ἱστορει, ubi h. l. reſpicit. Denique verſus δεινον — poſt illud πνειουσαν αμαιμακ. πυρ prorſus otioſus eſſet.

326. ἡ δ' αρα Φικ' — Pronomen multi cum Schol. ad Chimaeram referunt; et libet fateri, in ipſo poeta hic minus lucidam iuncturam eſſe. Sed antiqui auctores de Echidna intellexerunt. Σφιγγ' ολεην praeferunt plerique editi. Recte autem Graevius reponendum monuit Φικ' ολεην, quam ſinceram lectionem Scholia agnoſcunt: Την Σφιγγα λεγει· αὑτη δε εστι θυγατηρ Χιμαιρας καὶ Τυφωνος. απ' αυτης εκληθη καὶ το Φικιον, ενθα διετριβε· Φικα δε αυτην οἱ Βοιωτοι ελεγον. Λυκος δε εν τῳ περι Θηβαιων αυτην ὑπο Διονυσου πεμφθηναι φησι. Mons Phicius in Clip.

quoque occurrit v. 33. et alibi, vt in Apollod. III, 5, 8. ubi v. praeſtantiſſ. interpretis Not. p. 601. Omiſſo nomine eius meminit Pauſan. IX. p. 760. cf. Steph. Byzant. h. v. Antiquius ergo et domeſticum nomen monſtri putandum eſt Φιξ, quod poſthac alia dialectus vel lenior pronunciatio in Σφιγξ mutavit. Ante Graevium nunc video meliorem ſcripturam iam exhiberi in utiliſſima ed. Trincav.

328. *κυδνη παρακοιτις.* Haec erat lectio vett. editionum, quam hic et v. 442. et Opp. 257. Graevius mutavit in *κυδρη*, illam vocem nihili eſſe putans. Quo iure, v. in Ruhnken. Ep. crit. p. 83. et, quem ibi laudat, Hemſterh. ad Heſych. T. II. p. 13., quibus addō nunc Cel. Brunck. ad Theognid. Gnom. p. 278.

331. *κοιρων. τρητοιο Νεμειης.* Ita omnes, puto, usque ad Robinſonum, qui reſcripſit Τρητοιο, veriſſima correctione. Paul. II. p. 144. Ταυτη και ορος Απεσας εστιν υπερ την Νεμεαν· ενθα Περσεα Διι πρωτον θυσαι λεγουσιν Απεσαντιῳ. Ανελθουσι δε εις τον Τρητον και αυθις την εις Αργος ιουσιν κ. λ. cf. Diodor. Sic. IV, 11. Cui volupe eſt videre, quantas lites criticis intendere poſſit unius litterulae forma, v. ad Plat. Menex. c. 13.

334. *δεινον οφιν* — Draconem Heſperium, quem poſtea proprio nomine adpellarunt Ladonem. v. Apollon. Argon. IV, 1396. et ibi Brunck.

336. *Φορκυος.* Sic antiquae edd. Utrumque in uſu eſt, et *Φορκυος* et *Φορκυνος*. Forte tamen ob metrum praeferendum hic erit poſterius. Paullo ante in eodem nomine ſcripſi *Φορκυι*, quod *υι* una ſyllaba ibi pronunciandum eſt.

337 — 370. Expeditam interpretationem habet genus Oceani ex Tethye, Fluvii et Nymphae Oceanides. Nec in eo argutandum, quod flumina et fontes orti ex mari dicuntur, vt primi illi ſapientes perſpexerint meatus aquarum ſubterraneos e maris fundo ductos. Immo vero ab Oceano nata flumina, cum is ab initio principium aquae et elementum omnino deſignaret. *H.*

338.

338 Νειλον &c. Plures ex his fluviis iam ex Homero satis noti sunt. Ex Ida Troadis descendebant auctore Hom. Il. μ, 20. (coll. Strabone XIII. p. 602.)

Ῥησος θ', Ἑπταπορος τε, Καρησος τε, Ῥοδιος τε,
Γρηνικος τε καὶ Αισηπος, διος τε Σκαμανδρος,
καὶ Σιμοεις —

Nilus in Homero quoque, sed alio nomine Aegyptus adpellatur, unde Schol. ad h. l. cum Eustath. ad Od. δ. p. 1510. l. 10. Hesiodum Homero iuniorem evinci posse putabat. Cf. omn. Diodor. I, 19. Alios fluvios, quos poeta noster enumerat h. l., nusquam reperimus in Hom., vt Istrum et Phasin. Ardescus v. 345. aliunde mihi nondum innotuit. Schol. eum in Scythia ponit. In Trincav. scribitur Αλδισκον.

340. Αχελωϊον αργυροδινην. Ne polysyndeti gratia periret, Winterton inseri volebat τε, ita vt Αχελωιον quatuor tantum syllabas efficiat. Metri regulis hoc non repugnaret; et huius contractionis in Homero plura sunt exempla. At minus recte Guietus corr. Αχελωον τ' αργυρ. Nam poetis vulgata forma sollennior. v. Eustath. ad Il. p. 1231. 4. Et iungendi particulam subinde etiam omittunt. Caeterum ex h. l. fluxit Αχελωϊος αργυροδινης ap. Dionys. Perieg. 433. Callim. H. in Cer. 12. alios.

347. ανδρας κουριζουσιν. Nihil potest ad meum sensum excogitari putidius ea ratione, quam Intpp. quidam adeo praeferre videntur, ut κουριζουσι sit χειρουσι κομην, quandoquidem fluminibus capilli primum detonsi dedicari solebant. Nam si voluisset poeta hoc, profecto valde inepte sententiam suam verbis explicasset: *Oceani filiae una cum Apolline et Fluviis homines tondent, quo munere a Iove donatae sunt.* Postrema tantum si advertissent Intpp., sane non discessissent a simplici verborum explicatione, quae haec est: Oceanidas, vt Fluvios et Apollinem, a Iove accepisse hoc muneris, vt κουροτροφοι essent, quod postea v. 450. etiam de Hecate narratur. Eustath. ad

Il. ψ. v. 146. p. 1293. Εθος ην, τριφειν κομην τους νεους μεχρι καμης, εινα χειρειν αυτην τοις εγχωριοις ποταμοις. εποιουν δε ουτω, τιμωντες το καλον ὑδωρ· τροφιμον γαρ και συστατικον εστι του ζην, και μαλιστα το γλυκυ — κουροτροφοι ενομιζοντο οἱ ποταμοι δια την ὑγροτητα, καθα και ὁ ἡλιος Απολλων δια θερμοτητα· κουροτροφους δε φαμεν τους την νεοτητα τρεφοντας. Haec ad Heſiodum ſpectantia ſi cum Scholio noſtro conferas, videbis, unde fluxerit mala interpretatio.

359. Κρισιη. Nomen alibi non obvium metrum ſuſpectum facit. In Iuntinis ſcribitur Κρυσηϊς, in codice aliquo Κρησηϊς.

361. ἡ δη σφεων προφερεστατη. Infra hoc explicatur πρεσβυτατη v. 777. v. ſup. ad vſ. 79.

363. πρεσβυταταϛ κουραϛ. Ergo tantum natu maiores recenſuit poeta: ſed rectius cum Krebſio accipies πρεσβυτ. *praeſtantiſſimae, maxime venerandae*, quo ſenſu itidem ponitur vocabulum. v. Ern. ad Callim. H. in Iov. 35.

366. θεων τεκνα quid ſit ex priſca indole ſermonis, talibus ex locis optime intelligere licet, ubi matris nomen diſerte additum eſt, vt hic et ſup. v. 240. In quo loquendi genere fontem habes, unde tam multae narrationes de deorum progenie in mythis manarunt. Ita non raro ab Homero heroes vocantur ογοι Αρηος, patre tamen ſimul memorato.

367 — 370. Heſiodum manifeſte ante oculos habuit Dionyſ. Perieg. v. 644 ſqq.

Εκ του απειρεσιοι ποταμοι καναχηδα ῥεουσιν,
οἱ μεν προς Βορεην, οἱ δ' ες Νοτον, οἱ δ' επι ῥιπην
Ευρου και Ζεφυροιο· τις αν παντ' ουνοματ' ειποι;
ου μεν επωνυμιαν μιαν ελαχεν, αλλ' εν εκαστῃ
ουνομ' εχει στροφαλιγγι. τα δ' αν κεινοισι μελοιτο
ανδρασιν, οἱ κατα χωρον ὁμουριον οικον εθεντο.

371. ſqq. Sequitur nunc progenies reliquorum Titanum et Titanidum, a Coelo ſeu Urano et Terra ortarum, nuptiis fere, quae nobis inceſtae ſunt, inter ſe iunctarum ſororum et fratrum:

fratrum: id quod mythorum antiquitatem prodit, et aetatem aliquam, in qua matrimoniorum iura nondum descripta essent, nec offenderent audientium animos nuptiae inter deos incestae. Sunt in iis pleraque, vt vel nomina testantur, physici argumenti, symbolice declarata; Thia ex Hyperione Solem, Lunam, Auroram edidit; Crius ex Eurybie, nepte ex fratre Ponto, Astraeum, Pallantem, Persen; tum Astraeus ex Aurora, patrui filia, Ventos; Zephyrum, Boream, Notum, etiam Hesperum et Astra. Pallas autem ex Styge, Oceani f. Ζηλον, Νικην, Κρατος, Βιαν sustulit: in quibus diversum ab istis mythorum genus agnoscas, allegoricum utique; nam adsidue isti Stygis liberi adesse Iovi dicuntur v. 386. sqq. *H.*

374. γειναθ', ὑπεννηθεισ'. Sic vett. edd. praeter Iuntinas. Lectionem nostram, quam laudari video ab omnibus Scholiastis, qui huius versus meminere, e MSS. restituit Robinson. Nescio, an aliunde auctoritatem habeat verbum ὑπεννεω, quod et Stephanus in Thesauro omisit, etsi comparet in edit. sua Hesiodi. Vers. praeced. scribendum θεοισι, τοι.

375. Κριῳ δ' Ευρυβιη. Sic ut scriberem, male me' a Graev. induci passus sum. Repon. Κρειῳ e v. 134. quod me monuit nunc amiciss. Reizius. Constantiae certe aliquid tribuendum est; nam quin idem sit Crius hic, qui supra, nemo dubitet. Eadem varietas alibi est. v. Intp. ad Apollod. p. 11. In nostro l. alii exhibent Κριω δ' Ευρυβιη pessime, alii non melius Κοιῳ. Κρειῳ habet tamen Commeliniana A. 1591.

377. καμ πασι. Corr. f. πασηισι vel παντεσσι. Verum et illud rectum esse potest. Redd. *qui vel omnibus sapientia excelluit.*

379. αργεστην Ζεφυρον, *celerem, rapidum Zephyrum.* Nam αργεστην epitheton, non proprium nomen venti esse, docuit Graev. collato vs. 870., ubi male quidam Αργεστεω Ζεφυρου τε. v. laudd. in Not. ad Hesych. T. I. p. 515. Sed non satis mirari possumus, cur hoc et altero loco modo adducto praeter-

termiſſus ſit Eurus, qui Heſiodo incognitus eſſe non potuit, et Clerico recte monente optimum hic locum habuiſſet. Antiquis hoc iam ſingulare viſum, quorum alios alio modo difficultati mederi videmus. Nulla vero ſatisfacit ratio, et ineptiſſima eſt ea, qua Argeſten pro Euro accipiunt. Multo magis ferrem, ſi quis manu quantumvis audaci refingeret hoc vſ. Ευρον τε Ζεφυρον τε, Βορεην — et altero 870. Βορεω τε καϊ Ευρου καϊ Ζεφ. Mihi ipſi nihil liquet.

385. Κρατος ηδε Βιην. Callim. H. in Iov. v. 66.

Ου σε θεων εσσηνε παλοι θεσαν, εργα δε χειρων,
σθη τε βιη, το τε καρτος, ὁ καϊ πελας εἰσαω διφρου.

Imago et in ſacris carminibus V. T. ſaepe obvia eſt. Sed quem ibi habemus merum ſermonem poeticum, eum ſemper fere Graeci ita deflexerunt ad mythicas perſonas effingendas, vt illius nonnumquam vix veſtigium aliquod adpareat. Hinc quoniam antiquiore aetate haec rerum et virtutum in perſonas mutatio iam adeo invaluerat, vt Victoriam tali epitheto, quale hic adiecit Heſiodus καλλιπτερον, inſignire poſſent; parata erat facultas tragicis et comicis poetis, eiusmodi perſonas poſtmodo vel in ſcena adhibendi, quod neminem tum offendere poterat: et Aeſchylum ita induxiſſe Κρατος καϊ Βιην in Prometheum ſuum, ſatis notum eſt. Quid? quod ab hac conſuetudine ne latini quidem poetae abhorruerunt. Quam diverſa haec ratio eſt in noſtro ſermone! In ſeqq. των ουκ — una ſententia: *Semper Iovi adſunt*, per tres integros verſus deducta eſt, de qua abundantia iam alibi diximus. Pertinet ea utique ad naturam rudioris ſermonis. Sed v. 387. deletum vult Heynius. Pro ἡγεμονευει corr. Guiet. ἡγεμονευοι, non male.

396. τιμης καϊ γερων επιβησεμεν. Rarior eſt haec poteſtas verbi επιβαινειν, quod hic vel tranſitive pro προαγειν, vel neutraliter pro μετασχειν ſumi poteſt. Ad duplicem hanc vim probandam pauci in Homero loci ſunt, ſed valde idonei: Il. Θ, 285. ευκλειης επιβησον, ad gloriam *provehe*. Hymn. in Merc.

173. τιμης κἀγω της ὁσιης επιβησομαι, et ego divinum honorem *consequar*. Cum his cf. Il. χ, 424. Hesiod. Εργ. 659. In fine v. scr. εστιν.

398. φιλου διὰ μηδεα πὰτρος. *Venit consilio, iussu patris Oceani:* ne quis de Iove cogitet. Schol. Του πατρος συμβουλευσαντος αυτῃ, δηλονοτι η του Διος η του Ωκεανου. Hoc tantum verum est, uti ostendit epith. φιλου. In σφοισι caesura ultimam intendit, ut facile careamus adiecto ν, quod Wintert. cum aliis inculcat.

400. εθηκε h. εποιησε. Ad rem cf. v. 784. sqq. Mox ημτα παντα est pro αει, vt saepe alibi.

404. Coeus qui et ipse ex Uranidis, cum sorore Phoebe progenuit Latonam, et Asterien, ex qua Perses suscepit Hecaten (cf. Apollod. I, 2, 4. Schol. Apollon. III, 466.): physici quid et hic ab initio fuisse videtur, nam ad Lunam ducunt Phoebe, Hecate, forte et ipsa Latona, si ex nomine argutari licet; sed a poetis omnia mox alio traducta. *H.*

408. μειλιχον — Ex margine adhaesisse h. v. iudicant Heyn. et Guietus, quibus libenter adsentior. Friget non parum post superiora versus cum illa ipsa επαναφορα, qua eum adeo commendare studet Robinson.

410. φ. (ὡστε) κεκλησθαι ακοιτιν. Sic simpliciore sermone dicitur. Nos: *ut eius coniux esset.* Cf. Hom. Il. ξ, 210. 268. Od. η, 313. τ, 79.

411 — 452. Locus, qui sequitur, totus est ex Orphicis, in quibus Hecates numen potentissimum; cumulata in eam plura, quae partim ad Naturam, partem ad Noctem et Lunam designandam valere poterant, cuius tanta vis in rerum e terra provenientium ubertatem, tum in hominum quoque sortem, fortunam, studia, esse credita est ab antiquitate; itaque ei tribuuntur a poeta multa et varia: quod ad honores evehit eum, cui studeat; victoriam in pugna parat; adsidet iudicibus, patrocinatur caussas agentibus, certantibus in certaminibus gymnicis et equestribus adest, etiam piscantibus,

armenta et greges pascentibus. A Iove denique hoc muneriz accessit, vt cum aliis diis esset κουροτροφος. Locus omnino singularis est, qui satis vel unus testari possit, e pluribus poetis collegisse sua Hesiodum. *H.*

414. ὑπ' Ουρανου. In hoc et aliis locis Theogoniae vestigia superstant triplicis illius ordinis mythorum et religionum graecarum, cum primo tempore Uranus, postea Cronus, tandem Iupiter imperium mundi tenuisse diceretur. Huc spectat etiam v. 395. ὑπο Κρονου, quod v. 424. exprimitur μετα Τιτησι, πρωτερoισι θεοισι. Haec enim de Crono regnante, qui ipse unus Titanum erat, intelligi debent. Cf. v. 486.

416. καὶ γαρ — Ait poeta, in omnibus sacris factis invocari Hecaten, quod aliunde non constat; et vereor ne versus ab Orphico poeta sit.

420. οπαζει. Male plurimae edd. οπαζοι. Heyn. corr. οπαζει, vt dedimus; et sic vetus editio mea exhibet ineunte hoc saeculo ab Er. Schmidio curata, in qua plura emendatius leguntur, quam in caeteris, quae postea factae sunt.

426. μουνογενης — Quod dicitur, etsi μουνογενης sit, non minus tamen honoratam et potentem esse Hecaten, hoc ad opes spectat, quas solet consanguineorum potentia adferre. *H.*

427. καὶ γερας — Hoc iterum inculcari non oportebat. Versus ex insiticiis est, iudice Heynio, quem sequor. Et sententia et ipsae leges linguae exulare eum iubent. Vs. anteced. pro κὰδ', ὁτι μουνογενης scribitur κὰδε τι μουνογ. in Schol. ad Apoll. Rhod. III, 1035.

430. μεταπρεπει, ὁν κ' ἐθελῃσιν. Sic Trincav. et alii, sed postea corruperunt ὡν κ' ἐθ. et ᾗ κ' ἐθ. Sensus debet esse: *Excellit in concione inter homines, quemcumque voluerit excellere Hecate:* vt recte obseruavit Graeuius.

436. ενθα — Huius versus languorem quis non sentit? Frigide repetitum eum esse ex superioribus et hinc eliminandum, praeclare vidit Ruhnkenii et Heynii acumen.

440.

440. γλαυκην δυσπ. ἐργαζοντας. Γλαυκη hic positum est, vt alias ὑγρη. Subint. θαλασσα. Et ἐργαζεσθαι θαλασσαν, ut ἐργαζεσθαι γην ap. Xenoph. Oec. I, 8. Hinc locum ceperunt de piscatu, qui inter antiquissimos vitae sustentandae modos erat. Non repugnarem tamen, si quis de praedatione maritima illa aetate haud ignobili accipere mallet. Vs. 442. perperam Schol. ad venatores trahit.

450. κουροτροφον, οἱ — Non Grammaticae, sed sensus ratione habita οἱ ad κουροι, quod in κουροτροφος latet, relatum est. Ultimus in hac serie versus, gallica hyeme frigidior, sine dubio proscribendus est. Miserabiliter ille claudicat.

453. sqq. Succedit nunc novum cosmogoniae systema, idque cum vulgaribus Hellenum religionibus coniunctius; stirps Saturnia, e Crono et Rhea ducta, vt adeo et ipsi Cronidae e Titanibus essent. Deiectus Cronus deorum regno cessit Iovi: a quo nova mythologia exordium habet. Antiquiores itaque mythos redolent adhuc Croni saevitia in liberos, ducta a symbolica descriptione temporis, annos, menses, dies, ex se natos in se quasi recondentis, Iovisque occupatio regni: ab his deinde fabulae suaviores et elegantiores procedunt. Nunc novae notiones in mythologia, vt Hades, Vesta, Demeter. Nunc antiquioribus diis succedere nova numina, vt Oceano Neptunus. Nunc diis attributa sua constituta: sic Iovis imperium declaratur per fulmen. Nunc Olympus Thessaliae deorum sedes memoratur. *H.*

459. ὁστις ἐκ. νηδυος ἐξ ἑ. — F. ὡς τις ἐκαστος. Quamquam et illud satis bene habet. Formula προς γουνατα μητρος ἱκεσθαι pro eo quod est *in lucem edi*, *nasci*, vix alibi obvia, notatu digna est. Res ita maxime ad verum pingitur, quod sermonis antiquioris proprium habemus.

461. τα Φρονεων — h. *eo consilio*, *ne* &c. Ουρανιωνων perperam vertunt *filiorum Coeli.* Vel pueri sciunt, Ουρανιωνες com-

 mutari,

mutari, interdum et iungi cum θεοι. Confuderunt illud cum patronymico Ουρανιδαι.

465. και — βουλας. Putidum verſiculum aliunde illatum vere iudicarunt Guiet. et Heyn. Quem tamen ſi quis retinere velit, και κρατερῳ περ εοντι referat ad οἱ in prox. vſ., quo ſaltim grammatica ratio conſtabit. Sed videntur illa και κρ. π. ε. primum fuiſſe gloſſema, quod in ordinem deinde receptum cum nota hac clauſula Διος μεγ. δ. β. verſui ortum dedit.

466. τῳ ὀγε — εχειν — *Et ad hoc diligentiſſimam egit ſpeculationem, vigilantiſſime explorabat.* Eadem loquutione interdum utitur Hom., v. c. Il. ξ, 135.

470. τους αὐτης. Quae ſuper hac ſcriptura Reizius V. C. per litteras mecum communicavit, eo lubentius adpono, quo magis haec ſubtilitas ab hominibus Grammaticis nunc negligitur. „Male exaratum eſt hic et v. 754. αὐτης cum ſpiritu denſo. Nam ſemper illi antiqui dixerunt ἑο αυτου, οἱ αυτῳ, ἑ αυτον, binis vocabulis, numquam uno, ἑαυτου, ἑαυτῳ, ἑαυτον, multo minus per ενδειαν, αὑτου, αὑτῳ, αὑτον. Haec eſt res certiſſima, veterum Grammaticorum auctoritate. Nonnumquam omittitur, ubi ea ellipſis nihil obſcuri habet, pronomen perſonale vel poſſeſſivum, et ponitur ſolum επιταγματικον αυτος. Ut Iliad. η, 338. ubi ad αυτων omiſſum eſt ἡμων. Il. φ, 338. εν δ' αυτον ἱει πυρι. Cogitandum eſt σε. Romana ed. hic male αὐτον. Il. ι, 342. την αυτου φιλειι. Omittitur ἑο vel ἑην. Vulgatae edd. itidem male exhibent αὐτον. Similimus hic locus iſtis duobus Theogoniae. In Odyſſ. β, 125. eodem errore ediderunt αὐτῃ pro αυτῃ. Od. δ, 247. αὐτον pro αυτον. Illic omiſſum eſt οἱ, hic vero ἑ. Immo etiam quarto ante hunc verſu 244. ſcripſerunt et ediderunt αὐτον μιν πληγῃσιν — quum additum ſit μιν, quod accipitur pro ἑ: unde numquam haec duo, μιν et ἑ, coniunguntur. Solus Barneſius monuit hic legendum eſſe αυτον μιν. Qui ſi Apollonium Alexandrinum umquam

quam adhibuiſſet, non modo plura huiusmodi loca emendaſſet, verum etiam has emendationes ita confirmare potuiſſet, vt nulla dubitatio relinqueretur. Sed, neſcio quomodo, factum eſt, vt Homeri editorum nemo adhibuerit iſtum Grammaticum, ex quo uno profici plurimum poterat et ad lectiones multorum locorum vindicandas, et ad intelligendum atque illuſtrandum Homericum uſum loquendi. Locus Apollonii huc pertinens eſt de Syntaxi II, 19. *Ποτε αἱ ἁπλαι αντωνυμιαι εις συνθετον παραλαμβανονται, και ποτε ου.* Diſcas indè, iam olim nonnullos fuiſſe, quos *ματην* id facere ait, qui adſpirarent in exemplis ante adductis *αυτου φιλεει* &c. Rectius igitur in utroque loco Heſiodi ſcribetur ſine adſpiratione *αυτης.* „ — Confirmandae huic obſervationi viri doctiſſimi addi quoque poteſt locus Athenaei IV. p. 180. extr.

473. *παιδων* — Etiam hunc verſum gloſſema peperiſſe videtur, quod forte quis ad *πατρος ἑοιο* adſcripſerat. Notavit eum Heyn.

474. *οἱ δε θυγατρι φ.* Hic caſus non a ſolo *επιθοντο* pendet, ſed et ad *κλυον* referendum eſt. Verbum enim hoc, rarius quidem, iungit tamen ſibi etiam dativum. Hom. Od. ζ, 239. *Κλυτε μοι, αμφιπολοι!* Solon Fragm. I. *Κλυτε μοι ευχομενῳ!*

479. 80. *Ζηνα — τε.* Heynii ſuaſu uncis circumſcripſi. Quae ſequntur *ενθα μεν* — gloſſam abunde arguunt. At Guietus maluit expungere vſſ. 481. 2. 3.

481. *θοην δ. νυκτα μελαιναν.* Fruſtra coniecit neſcio quis *ἑκτο φ. θοη. Θοην δια νυκτα μελαιναν* frequentiſſima Homero forma eſt, ubi epitheton *θοη* hunc forte ſenſum habet, quod dormientes temporis moram minus ſentimus, quo nox transire die celerius videri poſſit. Simplicior certe haec ratio eſt aliis, quas olim excogitarunt Critici. v. Euſtath. ad Il. p. 814. 15.

484. Αργαιῳ εν ορει. Pro hac plurimarum edd. lectione operoſe docet Graevius ſcribendum eſſe Αιγαιῳ, et ſic latuit virum doctum, emendationem ſuam iam in Trincav. edit. exſtare. E Callim. H. in Iov. v. 6. Robinſon corr. Ιδαιῳ. Illud potius placebit. v. Graev. not.

487. ἑην εγκατθετο νηδυν. Melius nunc puto, monitus a Cl. Reizio, ſcribi εσκατθετο, ut plures edd. exhibent v. 890. Tamen mox v. 899. denuo ubique recurrit noſtra ſcriptura, improbata etiam Guieto.

491. ὁ δ' εν — Vel και εν αϑ., vel ηδ' αϑ. emend. Guiet. Nihil opus eſt. 'O pronomen eodem modo ut ſubiectum iteratur in poetis. v. ad vſ. 220.

492. ſq. Hinc exſpectari poterat ut exponeretur, qua ratione fatum illud ante memoratum de Crono per Iovem imperio deiiciendo exitum habuerit. Nam quae inferius intexitur commemoratio Titanum a novo rege debellatorum, etſi in his Cronus quoque numerandus ſit, tamen, cum illa pugna ſerius et Crono iam oppreſſo commiſſa videri debeat, ea commemoratio poetae conſilio ſatisfacere non potuit. Et maxime tamen neceſſarium erat, ut accuratius nunc ipſa Iovis vis in patrem deſcriberetur. Ita hac in primis parte mutilum haberi carmen, per ſe non improbabile eſt. Sed confirmatur haec ſuſpicio auctoritate Platonis de Rep. II. p. 377. E. Πρωτον μεν το μεγιστον και περι των μεγιστων ψευδος ὁ ειπων, ου καλως εψευσατο, ὡς Ουρανος τε ειργασατο ἁ φησι δρασαι αυτον Ησιοδος, ὁ τε αυ Κρονος ὡς ετιμωρησατο αυτον· τα δε δη του Κρονου εργα και παθη ὑπο του υἱεως. In quibus ultima verba, ſi recte intelligo, arguunt, Platonem uberiora legiſſe in Theogonia, quae nunc deſiderantur; niſi ſi quis cupide magis repugnare velit, et ad aliud carmen Heſiodeum a philoſopho reſpici putet. Illa vero mutilatio deinde forte effecit, ut plura in hoc loco etiam turbarentur ac depellerentur de priſtina ſede: parum enim apte inter ſe cohaerent quae ſequuntur, praeſertim a v. 501 — 506., a

quibus

quibus mox ad Iapetidas et ad fabulam Promethei procedit poeta, quibus demum bellum Gigantum adnectit. Haec et alia nondum reputaveram, cum obelis notarem vss. 492 — 500.; immo nunc puto, haec, modo integra et suo ordine exstent, sine offensione legi posse.

493. *επιπλομενων δ' εναυτων.* Schol explicat *επιπλομενου δ' εναυτου*, quod et aliquot primariae edd. exhibent. Utrum verum sit, equidem exputare non possum; et, quae ab Intpp. pro plurali adferuntur, nimis levia sunt. Necdum concoquo versum 496., qui nunc certe amissis pluribus commodam sententiam non fundit.

500. *σημ'* — Pausaniae adhuc aetate hic lapis inter *αναθηματα* templi Delphici ostendebatur. v. Graevium.

501. *Λυσε* sqq. Sequentia etiam nimium quantum abrupta sunt et sine dubio manca, totaque haec narratio alio loco melius posita esset. Nunc sententia difficilior. *Ουρανιδας* intellexerunt alii Titanas, alii Cyclopas, a Schol. forsan decepti. Illud ineptum esset et a consilio poetae alienissimum, cum iam eo venerit res, vt regnum Titanum occuparet Iupiter; et male aliquis rationem illam firmaret e Pindaro Pyth. IV, 518. At Cyclopibus favere videtur v. 504. coll. cum 141. Rectius tamen intelligas Briareum, Cottum, Gygen, Centimanos, si comp. v. 617. sqq, sed non exclusis Cyclopibus. Utrorumque Iovi usus erat ad stabiliendam potestatem, Centimanorum, vt auxilium ei ferrent in bellis contra Titanas, horum, vt tela novi principatus insignia ministrarent: utrosque vero Cronus rerum potitus in Tartarum coniectos vinculis tenuerat. v. Apollod. Bibl. in princ. Ita v. 502. *πατηρ* designat Iovis patrem Cronum, non Uranum, quem alii e v. 157. huc advocarunt. Obscuritas loci haud dubie ex mutilatione orta est. Nam de Centimanis ac Cyclopibus iterum oppressis a Crono in Theogonia nostra ne verbo quidem mentio fit, cum tamen eo hi versus spectent manifeste.

505.

505. τὸ πρὶν — κεκευθεῖ, n. tonitru et fulmen. Guiet. conii. τὰ πρὶν, ut grammaticam quoque coniunctionem haec ſententia habeat cum prioribus: ſed et illo modo loquitur ſubinde Homerus.

507 — 616. Novus fabularum ordo, a caeteris diverſus, et, niſi fallor, Hellenicae ſtirpi proprius, verſatur circa genus Iapeti: producuntur Atlas, Menoetius, Prometheus, Epimetheus. Prodeunt in his, etſi breviter et ſtrictim narratis, fabulae aliquot poetico iam ornatu amplificatae, et eae quidem ſymbolicum et allegoricum fundum habentes, etſi commentis obſcuratum; vt omnino ſtatuo de Prometheo et Epimetheo eorumque factis et fatis. Prometheum videtur adoptaſſe vetus poeta ad declaranda inventa vitae, inprimis artes ignis ope excultas. In Pandora vero ſapientiae iam reconditae ſemina latent, cum animadvertiſſent homines mala vitae ex ipſo illo cultu per artes, opes et copias rerum illata. Alia ad Promethei ſapientiam declarandam excogitata videntur, quemadmodum Sicyonia fabula (v. 535. ſqq.) de origine moris victimarum oſſa adolendi in aris, ducti a Iove, Promethei cavillatione per oſſa corio victimae involuta tentato. Ineſt fabulae multum antiquae εὐηθείας. Nec tamen omnia habemus integra, ſed partim interpolata, partim mutilata; quod in tam vetuſto carmine nemo miretur. *H.*

513. πρῶτος — Res fuſius narratur in Opp. v. 84. ſqq. Male exhibet nupera edit. Lipſienſis verſu praeced. ὡς κακὸν, niſi typothetae vitium eſt. De Menoetio fabula, quae ſequitur, a paucis allata eſt. Apollodorus I, 2. 3. refert, eum a partibus Titanum ſtetiſſe et in iſta pugna ſuperatum a Iove inque Tartarum eſſe detruſum.

519. ἑστηὼς — Suppoſitis verſibus et hunc adnumerat Guiet. Nempe occurrit is iterum v. 747., vt ex eo loco huc traductus videri poſſit. Hoc tamen infirmum.

521.

521. *αλυκτοπεδησι.* Respexit huc forte Apollon. ornatissimo loco Arg. II, 1249. v. ibi Scholiast. quem expilavit Eudocia p. 346.

529. sqq. *ουκ αεκητι — pace Iovis*, qui, vt Herculi filio materiem laudis praeberet, odio Promethei deposito permisit, vt ille huius aquilam necaret eumque ab hac poena liberaret. V. seq. Valckenaer V. Cel. ad Ammon. p. 98. refingit *Θηβαιγενεος*. Sic habes nempe ap. Eurip. Suppl. 136. *Πολυνεικει τῳ Θηβαιγενει.* Ad quem locum praeter rem repugnat Markland. Ionismo praecipue sollennis talis epenthesis est, vt in *παραιβατης*, *παραιφασις*, *καταιβατος* aliisque multis. Forte non minus metri caussa Opp. et Dier. 383. legendum: *Ατλαιγενεων επιτειλομενων*, ubi omnes tuentur vulgatum *Ατλαγενεων*.

532 — 4. *ταυτ' αρα* — h. *δια ταυτα*, *hoc consilio*. Versibus seqq. de Prometheo sermonem esse, facile intelligitur. Sed iterum haec hiulca sunt, et forte plura interciderunt. Nihil efficias, si cum Guieto eiicias v. 532., nisi ut pauperiores adhuc simus uno versu. Non cogitavit hoc Robinson, qui e cod. suo, binis versibus in unum coalescentibus, edidit:

Ταυτ' αρ' αζομενος παυσθη χολου, ὁν πριν εχεσκεν.

Et tautologiam, quae sic dicitur tolli, non video. Magis mihi molestus est hiatus in *αρα αζομενος*, et non inepte hoc corrigit Graevius *φραζομενος*. Ultima *ουνεκ' εριζετο* viam parant ad narrationem proximam de Promethei astutia. Haec vocatur *βουλαι*, *sapientia*, usu loquendi ex illorum hominum notionibus explicando.

535. *ὁτ' εκριναντο* — Qualis haec fuerit contentio, qui narraverit scio neminem. Inepta sunt, quae Schol. habet; et forte ipsum verbum *εκριναντο* in mendo cubat. *Μηκωνη* urbs est Peloponnesi antiquissima et nobilissima, posthac Sicyon adpellata. Strab. VIII. p. 382. (587.) *Την Σικυωνα προτερον Μηκωνην εκαλουν, ετι δε προτερον Αιγιαλους.* cf. Steph. Byz. v. *Σικυων.*

Schol.

Schol. Pind. ad N. IX, 126. Caeterum hanc fabulam de fraude Promethei in ſacrificio commiſſa pauci retulerunt, et praetermiſit ipſe Heſiodus in Εργ. Sed habet eam Hygin. P. A. in Sagitta II, 15., et reſpicit Lucianus ſuo more in Prom. T. I. p. 187. Omnino de ea v. egregius Aeſchyli interpr. Schütz ad Prom. p. 171. Quae mox ſequitur, carnes in ſacrificio diſponendi ratio, eadem fere eſt, quam ſaepiſſime vt ſollennem Homerus deſcribit.

548. *Ζευ κυδιστε.* Sic edd. omnes. Scrib. *Ζευ κυδ.*

551. *γνω ῥ', ουδ' ηγνοιησε δολον.* Iupiter igitur ſatis videbat dolum ſubeſſe, nec ſequentia eum deceptum oſtendunt, vt Clericus putabat. Bene is declaravit formulam: *ſciebat neque ignorabat;* ſed addere debuit, hanc antiqui ſermonis propriam eſſe ſimplicitatem. Mox unius hominis malitiam ulturus Iupiter in omne humanum genus animadvertit. Ita Heſ. in O. et D. 240.

Πολλακι τοι ξυμπασα πολις κακου ανδρος απηυρα,
ὅστις αλιτραινει και ατασθαλα μηχαναται.

Quae ſententia totidem fere verbis in vetuſtioribus libris ſacris occurrit, horrenda illa quidem, ſed facile ignoſcenda illi aetati hominum, quae nondum erectius de virtutibus animi iudicare didicerat, et ſuo modulo ac pede divinum numen metiebatur.

553. *λευκον αλειφαρ*, quod vſ. 541. *αρχης δημος*; *arvinum, tegumentum oſſium.* Hoc ſuſtulit Iupiter, non deceptus a Prometheo, ſed vt illius ſcelus palam faceret. Ad *δολιῃ επι τεχνῃ* v. 555. ſuppl. *κατατεθεντα* vel *κεκαλυμμενα.*

563. *μελεσσιν ανθρωποις.* Hom. *δειλοισι βροτοισι, οϊζυροισι.* Virg. *Hominibus aegris.* Inepta lectio eſt *μελιῃσι*, quam Robinſ. e codd. ſuis laudat.

571. *γαιης γαρ* — Comparandus cum h. l. alius eſt in Εργ. 60. ſqq., qui copioſiorem et ornatiorem deſcriptionem Pandorae continet, cuius ne nomen quidem hic adiicitur.

Illo

Illo tamen loco non ita abutendum eſt, vt ex levi variatione in narranda fabula diverſos etiam horum carminum auctores eſſe colligas. Immo credibile eſt, neque hos verſus omnino integros eſſe et incorruptos. Quod autem Vulcanum, eum qui alias in operoſioribus armis elaborat, videmus nunc e terrâ fingere mulierem, eundemque mox auream coronam fabricari, iterum nos eius aetatis admonet, in qua earum artium, quae ope ignis utuntur, ratio nondum accuratius deſcripta fuit. Cf. Il. σ, 401. Tum ſq. v. *διὰ βουλὰς Κρον.*, *Iovis iuſſu.*

574. *ἀργυφέῃ — κατακρηδὲν.* Al. *ἀργυρέῃ* vel *ἀργυφεΐ.* Prior forma, quam et Trincav. habet, eſt Homerica, eamque ex h. l. adfert Etym. M. p. 137. l. 40. *Ἀργυφέῃ εσθῆτι· Ἡσιοδος. Κατακρηδὲν*, ut in Homero eſt, iunctim exaravi, quamvis parum interſit, utro modo ſcribas. Noſtra ratio ſequitur Etymol. M. p. 495. l. 30., ubi ſimul ex Heſiodo gloſſa *ἀποκρηδὲν* adſcripta eſt, quae pertinet ad Scut. v. 7. De voc. *καλυπτρὴ* v. Periz. ad Aelian. V. H. VII, 9.

576. *ἀμφὶ δὲ οἱ στεφάνους* — Sic et haec tegimenta capitis e textilibus videntur, vt a Minerva donata. Sed quae ſtatim adponuntur, docent ſerta e floribus intelligi. Iunioribus forte non ſatis culta Pandora viſa eſt, vt hunc quoque ornatum illinerent; quamquam caecutire debemus in his, mundi muliebris, qui tum fuit, ignorantia.

582. *κνωδαλ', ὅσ'* — Verſus vt nunc eſt, conſtituit eum Steph. Alii parum concinne: *κνωδάλα, ὅσσ' ἠπείρος μὲν τρέφει.* Vocem *κνωδαλον* contra quorundam Grammaticorum obſervationem non de beſtiis aquaticis tantum, ſed et de terreſtribus, et magnis pariter ac parvis animalibus ſumi, hic quoque locus evincit. v. Intpp. ad Heſych. h. v. et Cel. Villoiſon ad Apollon. Lex. p. 489.

590. Ex — *γυναικῶν θηλυτεράων.* Nihil hoc magis eſt quam *γυναικων* ſimpliciter. Ita *φυλον γυναικων θηλυτεραων* Aſp.

v. 4. Quod moneo, ne θηλυτερας cum nonnullis exponas τας προς τα αφροδισια κατωφορωτερας. Odyff. θ, 324. funt θεαι θηλυτεραι. Nempe ſaepius in antiquiori ſermone huiusmodi epitheta videmus, quae nobis nunc ita otioſa videntur, ut ſenſum nec adiuvent nec ullo modo augeant. Hos vero verſus usque ad 612. uncinis incluſi Heynii iudicio; non quod Heſiodo locus omnino indignus ſit (inſunt potius nonnulla, quae bonum poetam produnt), ſed quia omnia haec, quae ſatis acerbe pro tempore illo in mulieres effunduntur, non a poetae ſolum conſilio aliena ſunt, ſed et mira hac opinione nituntur, quaſi totus feminarum ſexus progenies eſſet Pandorae, quod Heſiodus profecto dicere non potuit. Videntur ſic, poſtquam primi verſus a 590. a miſellis verſificatoribus procuſi fuerant, ſequentia a v. 594. ex alio poeta, forte gnomico, ad marginem adſcripta, mox in textum migraſſe. — His iam ſcriptis obtulit ſe mihi Pauſaniae locus, quo tam illa fabula de Pandora prima muliere tamquam antiqua probatur, quam omnis etiam vis ab hoc loco propelli videtur: Πεποιηται δε Ησιοδῳ τε και αλλοις, ὡς ἡ Πανδωρα γενοιτο αὐτη γυνη πρωτη· πριν δε η γενεσθαι Πανδωραν, ουκ ην πω γυναικων γενος. Att. p. 58. Haec ad carmen noſtrum pertinere nullum dubium eſt, cum in O. et D. eius rei mentio nusquam occurrat. Et ſic hic locus e paucis illis eſt, ubi ſine dubitatione Pauſanias auctorem Theogoniae adfert Heſiodum. Integritas autem verſuum noſtrorum eo defendi vix poterit, quod eos in libris ſuis legerit tam novus ſcriptor, ſi modo vera ſunt, quae de interpolationum harum antiquitate in prooemio diſputavi. Interea hoc me pungit, quod Pauſanias ab aliis quoque poetis adoptatam fabulam dicit, ſexum muliebrem duci a Pandora; quam eandem ideam et Apollod. tuetur I, 7, 2. Sed doctiores rectam viam mihi demonſtrabunt.

593. ουλομενης — χορoιο, *quae pauperem et laborioſam vitam ut acerbiſſimam fugiunt, luxuriae et profuſioni in damnum maritorum*

rum unice deditae. Non ſaepe obvia eſt haec vis vocis συμφορος. Conferri tamen poteſt locus in Εργ. 302., ubi fames dicitur συμφορος ανδρι αεργῳ, quod Schol. explicat συναπολουθος, τουτεστιν· ὁ αργος συμφερεται πενιᾳ και συζη τῳ λιμῳ. Nonnulli, in his Stobaeus Ecl. eth. LXXI., praeferunt συμφοροι, vt ad ſexum referatur, non ad φυλα. In Wintert. ed. eſt αξυμφοροι.

595. ξυνηονας εργων vt v. 601. non ſunt *participes*, vt vertunt, ſed *qui communicant*, *adferunt*, *auctores*. Sic Heynius. Paullo aliter vocabulo utitur Pind. Pyth. III, 84. ἑλκεων ξυναονες, *qui vulneribus adflicti ſunt*. Ξυνηων enim univerſe is dicitur, cui adſunt res, unde et aliis impertire poſſit. Itaque h. l. ξυν. κακ. εργων erunt, *qui nihil boni efficiunt*, *inutiles fuci*. V. ſq. Guiet, bene corr. αἱ μεν γε.

599. αλλοτριον — αμωντας, *alieni laboris fructum demetunt*, *percipiunt*. Pari modo in Op. et D. 305. κηφηνες deſcribuntur:

οἱ τε μελισσαων καματον τρυχουσιν αεργοι
εσθοντες — —

600. ſqq. ὡς — αντιφεριζει. Exſcripſit hos verſus Io. Stobenſis in Eclog. eth. S. LXVII., unde varietatem etſi inutilem eorum cauſſa adpono, ſi qui forte Stobaei libris Heſiodum adhuc emendari poſſe putent. Pro αργαλ. v. 602. legimus ibi λευγαλεων. vſ. 604. ολ. δ' εις γηρας ἱκοιτο. 606. δια ζωην.

602 — 12. ἑτερον δε — Horum verſuum ſententia ſic procedere videtur: *Super his aliud malum deus hominibus intulit. Nam ſi quis a coniugio abhorret moleſtiarum, quas uxor adfert, metu, is et commodis quibusdam carere cogitur — ſeni nemo adeſt, qui foveat, qui curet, et poſt obitum remotiores cognati opes eius inter ſe dividunt, legitimo herede nullo relicto —: ſi quis vero init coniugium, vix ille meliori fruitur conditione. Nam ſi vel maxime probam mulierem invenerit, mala tamen aequant et corrumpunt bona: at ſi improbam, in omne vitae tempus graviſſimas ſibi emit aerumnas et ſollicitudines.* Ad v. 606. cf. Geneſ. Moſ. XV, 3. et Hom. Il. ε, 153. ſqq., ubi itidem χηρωσται ſunt οἱ μακροθεν ευγγενεες. *Alie-*

niores heredes proprio verbo vocant Romani. Δια κτησιν δατεοντας eſt pro διαδατεοντας κτ., vt mox μετα μοιρα γενηται. Vſ. 608. contra metrum editur αραρυιαν. Reſcripſit Heyn. αρηρυιαν. Idem v. ſq. malit επ' αιωνος, vt ſit δια αιωνος, quod vulgato utique melius eſſet. V. 610. in εμμεναι vim neſcio quam Robinſon in ſexus gratiam quaerit, ſed fruſtra. v. Bach. ad Xenoph. Hier. VII, 11. ubi nec huius loci oblitus eſt. Eod. vſ. ad αταρτηροιο γυναικὸς intell. γυναικα, h. e. *feminam importuni, ſubdoli, pravi ingenii.* Ultimum denique verſum θυμῳ — ob niniiam tautologiam a magiſtello quodam prioribus adſutum eſſe, monuit Ruhnk. Ep. crit. I p. 55. Abeat igitur cum caeteris.

613. Ὡς — Ad Prometheum eiusque poenam poeta revertitur. In eadem fere verba deſinit locus in Εργ. v. 105. Sagaciter autem Heyn. coniicit, ex ſuperioribus nonnulla excidiſſe, quibus reſpondeant haec quaſi pro epiphonemate ſubiecta. Exſpectari utique poterat uberior narratio de ſupplicio Promethei, quod ſupra tantum obiter attigerat v. 521. — Παριδειν minus bene Graev. *effugere, vitare dei conſilia* exponit. Eſt *dolis circumvenire, überliſten.* Sic adhibet vocem Hom. Il. α, 132. et Odyſſ. ν, 291. ubi diſertius dicitur παριδειν εν παντεσσι δολοισι.

614. Προμηθευς αχαχητα h. *innocens, qui nihil mali patravit, et magnis potius beneficiis homines ſibi obſtrinxit.* Praevidere enim non poterat, fore vt ludibrium ſuum a Iove ita ſerio exciperetur. Alias Mercurio datur epitheton αχαχητης, ubi hanc gloſſam antiquam varie acceperunt, et partim poſt Eratoſthenem ad montem quendam aut oppidum Arcadiae retulerunt veteres critici. v. Schol. ad Odyſſ. ω, 10. coll. Strab. VII. p. 299. Pauſan. Arcad. p. 602. Vel noſter hic locus tali interpretationi repugnat.

617. ſqq. Heſiodum conſarcinaſſe ſua e pluribus carminibus, iterum intelligitur ex his, quibus Titanum pugnam perſequitur, multo copioſius et ornatius quam reliqua tractatis.

Redit

Redit primum ad id, quod ſupra iam v. 501. attigerat, tres Centimanos, Briareum, Cottum et Gygen, fuiſſe a Iove vinculis ſolutos, quibus, virium vaſtarum metù, a Crono in Tartaro tenebantur; tum narratur bellum, nulla expoſita cauſſa qua eſſet conflatum, nec diſerta ſatis commemoratione eorum, qui illud geſſerunt: pugna autem magna cum poetica vi et gravitate memoratur, vt habenda ſit haec particula, una cum ſequente loco de Tartaro, inter potiora vetuſtioris poeſeos ſpecimina. Quantum tamen aſſequor, ſerior illa eſt principibus coſmogoniae auctoribus, et ex iis adumbrata, hactenus, vt poeta id unum propoſitum haberet, vt, nullo ad ſymbolicam elementorum declarationem reſpectu, ipſe poetico ſpiritu pugnam illam inter Titanas et Cronidas narraret. Ad hos enim ſpectavit illa pugna; e quibus Cronidarum nomen Iovem cum fratribus, e Crono et Rhea natis, tum eorum progeniem, adeoque Hellenicum deorum ſyſtema comprehendebat; Titanes autem intelligendi ſunt veteres illi Uranidae, inter quos minor natu Cronos ipſe: cui deorum et mythorum ordini antiquiori ſucceſſit recentior ille. Cum viderentur hi antiquiores dii regno eſſe electi, argumentum hinc in merum ornatum poeticum abiit, vt pugna deorum narraretur, in qua ingenii poetici vis haberet quo ſe iactare poſſet. Acceſſere ornamenta ex locorum ſitu: tradu&ta re ad Theſſaliae loca, vt in Heſiodo ad Olympum et Othryn; alia ex magna rerum converſione inter potentes reges ac populos; alia ex naturae phaenomenis in motu terrae ex inteſtinis incendiis incluſisque ventorum procellis; quibus locum dederant ea, quae in Theſſalia aut ipſi facta viderant aut audierant; ſunt enim horrendarum ignis ſubterranei exploſionum veſtigia plurima per illa loca. Quod decem annos continuatum eſt bellum, donec pugna illa memorabili finiretur (v. 636.); poteſt id ornatui poetico tribui; poteſt tamen tempus forte continuorum terrae motuum deſignari, donec erumperet inteſtina elementorum diſcordia.

Croni ipſius nulla niſi v. 851. fit mentio, ne quidem quid ei factum ſit: vt ex poetae mente bellum hoc factum videri debeat poſt Cronum iam regno a Iove deiectum, cum Titanes adverſus novum principem ſeditionem moviſſent. Cum Titanes ſaxis e rupibus in eos miſſis oppreſſi iacerent: proclive fuit, ex coſmogonico loquendi more, vt in Tartarum detruſos narraret poeta ingenioſiſſimus; igitur demum in loco de Tartaro ſubſtitit v. 720 — 735. *H.*

617. Ὡς Βριαρεῳ τα πρωτα — Quo vinculo haec cohaereant cum ſuperioribus, non video. Πατηρ hic idem intelligendus, qui ſupra v. 502., Iovis pater, non Uranus, multo minus Iupiter, vt nonnulli ſomniarunt. Ita emendari hinc poſſunt, quae ad illum verſum in extrema nota adſcripſi. Quod mutato ordine pro Βριαρεῳ δ' ὡς πρωτα poſui ὡς Βριαρεῳ τα πρωτα, id metri cauſſa factum, cum omnibus aliis locis poetarum vtriusque linguae Βριαρεως duabus primis brevibus ſit. v. Hom. Il. α, 403. et Theog. v. 149. 714. 734. 817., in quibus omnibus ſimul ε ω in unam ſyllabam coaleſcunt. Probat ſcripturam meam amiciſſ. Reizius, ſed, vt copula adſit, pro τα πρωτα malit δε πρωτα. Robinſ. corr. Τῳ Βριαρεῳ δ' ὡς — Fatendum interim eſt, non raro tales verſus reperiri, ubi pro dactylo tribrevem adhibuerunt poetae ab initio maxime verſus, in quo loco forte accentus pronunciationis poterat metrum ſuffulcire.

623. δηθα — Adſutum et hunc verſum putat Heynius.

628. συν κεινοισι νικην. Sic vitioſe ſcriptum in plerisque editt. Semper in νικη prima producitur. Deinde v. 630. Τιτηνες θεοι ſunt Cronus una cum fratribus.

634. οὑς — ξυνηθειτα. Repetitum hoc poteſt videri e v. 625., ubi meliori iure adponi potuit. Itaque verſum uncis circumſcripſi.

636. εμαχαντο correctoris oſcitantia praetermiſit. Scr. μαχοντο.

638.

638. ισον τελος τετατο πτολεμοιο. *Aequali adhuc fortuna in pugnis usi fuerant.* Τελος πολεμοιο pro πολεμος notum est ex Homero, qui et ipse saepe sic loquitur. Alias est: θεος ισον τεινει πολεμου τελος, vel, μαχη επι ισα τετατο. Rationem translationis optime discces ex Il. ο, 410. sqq. coll. simili loco μ, 433. Vs. sq. κεινοισι Centimanos designat, quos ut benevolos sibi et audaces reddat, bona fercula iis adponit Iupiter. Nam hunc ad παρεσχεθε extrinsecus intelligimus.

642. ως νεκταρ — Additamentum alienae manus hoc esse, putant Guiet. et Heyn. Mihi quidem versus nunc ferendus videtur.

651. — 3. μνησαμενοι φιλοτητος κ. λ. — *memores beneficii nostri et operae, qua vos e carcere vestro in lucem iterum reduximus.* Pro απο δεσμου non scrib. υπο δ., quod Stephanus metri caussa praeferebat. Ultima enim in δυσηλεγεος etiam leni vocali sequente ob caesuram produci potest. Ita Scut. 102. αμωμητος Ιολαος, et v. 340. διογνητος Ιολαος. Versus ήμετ. sine dubio e duabus glossis conflatus est.

656. ότι περι (corr. πέρι) μεν πραπιδες, περι δ' εστι νοημα. Guiet. emend. περι σοι πραπιδες. Malui pro εστι scribere εσσι, quod magis Homericum est.

657. αρης. Ita et Scut. 29. et 128. scribitur: sed omnibus his locis videtur reponendum αρεως, quod et in Homero fecerunt veteres Grammatici, vt Il. ξ, 485. σ, 213. In αρα (damnum) prima syllaba ab antiquioribus certe intenditur, quae brevis contra est in Αρης. De hac permutatione v. d'Orville Vann. crit. p. 390.

659. αψορρον δ' εξ. Hoc loco δε prorsus inutile est. Delevi cum Guieto. V. sq. αναελπτα παθοντες h. *praeter omnem spem.*

664. Visum est poetis argumentum hoc pugnae inter deos et monstra viribus praevalida in primis accommodatum, quod animos rerum miraculis ac portentis movere posset. Ita-

que,

que, cum Titanum religio omnino exoleviſſet, novum monſtrorum genus inventum, Gigantum, eorumque pugna cum diis ad Phlegram et Pallenen in Theſſalia. Variatum eſt tantum, novis nominibus ſubſtitutis, argumentum, nec Heſiodus, qui tamen Gigantes (v. 185.) ex ſanguine Urani natos memoraverat, illius meminit; vt adeo auctore Theogoniae recentius videri poſſit; etſi eius rei, cur omiſerit, cauſſae eſſe poſſunt plures nobisque incognitae illae. *H.*

671 — 3. *των ἑκατον* — Dubito, an hi verſus, quos ſupra v. 150. ſq. legimus, ab ipſo auctore repetiti ſint. Plures huiusmodi repetitiones in Homero quoque agnoſcimus, quas interdum magis probabile eſt a recitatoribus quam a poeta factas eſſe.

678. *δεινον δε περιαχε.* Temere reponi vult Guiet. *ὑπερηχε.*

688. *εκ δε τε πασαν Φ. β.* H. e. *εξεφαινε πασαν βιην.* Omnibus ergo viribus Iovi opus eſt ad debellandos Titanes. Digni-us deſcribitur Meſſias Angelos rebelles fulmine ſuo terrens, vt notat Robinſon, a Miltono P. L. VI, 853.

Yet half his ſtrength he put not forth, but check'd
His thunder in mid voly; for he meant
Not to deſtroy, but root them out of Heav'n.

Verum alios deos Heſiodi, alios Miltoni aetas norat.

691. *ικταρ· συνθεως, εκ του συνεγγυς, ὡς απο του ἱκνουμαι, ικταρ, ικτικως, ταχεως· η αντι του εγγυς, εκ του παρεπομενου, επειδη ὁ αφικνουμενος εγγυς γινεται· χρωνται δε οἱ Τραγικοι ταυτῃ τῃ λεξει.* Schol. Erit ſic idem, quod ante *συνωχαδον*. Cf. Heſych. h v. ibique Intpp. De ſingulorum verſuum eximia virtute monere ſuperſedeo, quam qui non ſentit vix dignus eſt, cui antiquum poema in manus veniat.

697. *Τιτηνας χθονιους*, *Terrae filios*, alibi *Γηγενεις* dictos.

700. *χαυμα κατεχε* Χαος. Quam h. l. vim habeat Χαος, incertum eſt diſſenſu Interpretum. Alii pro coelo ſive aëris immen-

immenſitate accipiunt, quo ſenſu vocem ſubinde uſurpat Ariſtoph., vt Av. 192. Nub. 424. 627. Ibi Gloſſa: Χαος· τον τοπον εν ῳ ὁ αηρ. Alii, ſi non loquendi uſui, Iovis tamen maieſtati magis conſentaneum putant, ſi is ultrae terrae noſtrae fines fulmina torqueat; et ſic de locis inferis χαος intelligunt. Cum his facio, motus maxime v. 814., ubi Titanes *ultra Chaos*, quod adeo pro parte inferorum haberi debet, habitare dicuntur. Et ſaepius hac vi vocabulum ponunt Latini. v. Virg. Aen. VI, 265. Ovid. Met. X, 30.

701. ſqq. εισατο — Bene haec declarat Graevius: *Simile autem videbatur, atque ſi coram oculis quis adſpiceret, et auribus vocem audiret.* Sed ουσα hic de confuſo ſonitu ſumi videtur. In caeteris interpunctionem mutavi, maiorem ponendo poſt ακουσαι. Nam ſequentis imaginis hanc vim video: *Qualem, ſi rueret coelum ac cum terra miſceretur, fragorem audires: talem tumultum tunc excitabant dii in Titanas irruentes.* Eandem clauſulam, vt v. 705., habet ſimilis locus Hom. Il. υ, 66.

706. εσφαραγιζον. Gloſſam explicat Heſych. εσφαραγιζον· εδουπουν μετα ψοφου.

709. οτοβος. Schol. Γραφεται και κονταβος, και σημαινει αυτη ἡ λεξις τον θορυβον. Deteriorem habet noſtram lectionem Graevius.

721. ισον γαρ — Merito hunc verſum abſurdum ſtolidi Grammatici emblema vocat Ruhnkenius, et miratur illud tot Criticorum acumen effugiſſe. Verſus Homerici, unde gloſſema fluxit, exſtant Il. Θ. 13., quibus Iupiter minatur:

Η μιν ἑλων ῥιψω ες Ταρταρον ηεροεντα
τηλε μαλ', ἡχι βαθιστον ὑπο χθονος εστι βερεθρον,
ενθα σιδηρειαι τε πυλαι και χαλκεος ουδος,
τοσσον ενερθ' Αϊδεω, ὁσον ουρανος εστ' απο γαιης.

Idem ſentiebat Heynius. Caeterum notus eſt Apollodori locus in principio, qui ad genuinum vſ. 720. reſpicit.

722 — 5. ἐννέα — ἴκοι. Notent lectores hanc ſimpliciſſimam rationem definiendi locorum intervalli, ſimilem illi Il. β, 123 ſqq., ubi numerus Achaeorum et Troianorum comparatur. Talia nos quidèm nunc vulgo ad *ſermonem poeticum* referre ſolemus, qui vocabula technica ſtudioſe fugiat. Sed in vetuſtioribus poetis, quorum formam loquendi recentiores imitantur, aliter rem iudicandam eſſe, facile eſt ad aſſequendum.

727. περὶ δείρην, *circumcirca*. Sic intelligo. Loquutio alias mihi noudum obvia fuit.

728. πέφυκασι ſcrib. extrito κ, vt editt. Trincav. Steph. Heinſ. et Wintert. exhibent. Πέφυκασι antepenultimam productam haberet: (v. ad v. 986.) quamobrem in Homero, ſi quando occurrit vocabulum, ſemper ſine κ ſcribitur. Caeterum idem verbis parum variatis continet hic verſus, quod ſtatim ſubiicitur a v. 736. Quippe hic iam de magno Inani ſupra Tartarum agi videtur.

731. χωρῳ — γαίης. Ipſa verborum iunctura falſatricem manum arguit, vt recte notarunt Intpp. Mox quod Neptunus dicitur Tartarum muniviſſe portis, quae exitum Titanibus praecluderent, non Vulcanus, recte mireris. Cauſſam commenti unam hanc video, quod hoc tempore, de quo nunc ſermo eſt, Vulcanus ex Heſiodi mente nondum natus fuerit, quem tum demum, cum Iovis imperium iam ſtabilitum erat, prodire videmus vſ. 927. Ita hoc loco neſcio an commode poeta Vulcanum inducere potuerit.

736. ſqq. Hinc novo quaſi exordio facto, vt aliud poema ſequutus videri poſſit Heſiodus, mira ſubiicitur locorum inferorum chorographia, digna tamen, quae diligentius excutiatur, cum antiquiſſimorum hominum commenta, et ex parte fundum philoſophematum ſuper locis inferis contineat. Redit primum hoc verſu (male enim de Tartaro agere poeta putatur) ad intervallum illud, quod eſt inter Tartarum et Terram

ram per novem dierum delapſum patens: in hoc ſunt radices et fundamenta univerſi: ſuperne, puta, Terrae, Maris et Coeli, quod Terram cum Mari ambit, infra Tartari: ingens Inane, procellis horrendis vexatum, vt aegre tranſiri poſſit per integrum annum. v. 740–4. Iam in hoc Inani (ad quod adeo aditus patere debet per occidentem terrae noſtrae, ſi infra extrema Oceani deſcenderis) Noctis eſt domus, ante quam Atlas excubat Coelum humeris et manibus ſuſtinens. v. 746. ſq. (Et hinc intelligitur, quomodo Atlas, mons extremae Africae, in ſyſtema Hellenicum migrarit. In phyſiologia ille Coeli fulcrum erat, et ſuſtentaculum in extremo occidente, ubi deſcenſus eſt ad loca infera.) Ex hac domo partitis inter ſe vicibus prodeunt, eodemque redeunt Nox et Dies. Suaviſſimus hic locus a v. 748. Porro in hoc Inani (nam ſic accipiendum eſt ἐνθα v. 767. et 775. ἐνθα δε) eſt domus Hadae et Perſephones, cui Canis accubat: in eodem Styx habitat in antro immenſo, ad quod fons eſt, per quem dii iurant. *H.*

736. ἐνθα δε κ. λ. In ſequentibus dubito an omnia ab Heſiodo ſint et ſatis ſana. Partim haec iam antea dicta, partim verſus ab Homero mutuati ſunt, vt ſtatim v. 739. ex Il. υ, 65. Vſ. 741. malit Guietus ἰκοι' ει — γενοιο, ſecunda perſona; ſed forte τις intelligi debet. Tum conſtr. θυιὰλα προφεροι κεν ἐνθα καὶ ἐνθα. v. Hom. Il. ζ, 346. υ, 63. *Una ex alia procella eum modo huc, modo illuc abriperet.*

748. ſq. ὅθι Νυξ — Ductum hoc eſſe ab iis, qui per vices vigilant et ſe mutuo evocant, monet Heynius, qui ſimul laudat locum ſimilem, ſed obſcuriorem, Homeri Odyſſ. κ, 82. ſqq. Tota noſtra ῥησις eximium ornatum habet ab allegorico dicendi genere. Pro vulgata lectione ἀμφις ιουσαι, quam Heyn. quoque praefert, alii exhibent ἀσσον ι., quod iam textus Wintertoni tenet, alii iique antiquiores θασσον, facili corruptione. Cum Graevio retinui ἀσσον, vt magis aptum, ſi ad ſequentia ἀλλ. προσειπον referatur. Quamquam vulgatum non minus bonum

ſenſum

ſenſum praebet. Vſ. 750. Guietus corr. κατᾰδυεται. Sed futurum a Graecis ſaepius pro Aoriſto poni ſolet.

754. μιμνει την αυτης — Male idem Guiet. mutat της αυτης, et ad ἑκηται ſupplendum monet ἡ ὡρα, in quo eius iudicium ſequitur noviſſima editio Lipſ. Error inde natus eſt, quod putabant αυτης ad alteram perſonam pertinere, quae ſuper terra moratur, non ad hanc, quae alterius reditum nunc exſpectat. Dictum vero eſt την αυτης ὡρην ὁδου pro την ἑαυτης — v. ad vſ. 470. Et notiſſimus ſimul verbis ineſt graeciſmus, cum proprie dici deberet μιμνει, εστ' αν ἑκ. ἡ ὡρα: vt in illo Εργ. v. 628. ὡραιον μιμνει πλοον, εισοκεν ελθῃ. Sequentia ἡ μεν — περοεσθαι. uncis notata, licet dicta eleganter, ab alia tamen manu veniſſe docet Heyn. Et ſane minus bene cohaerent cum prioribus, neque recte ſequentibus reſpondent: et ſimillimi ſunt verſus gloſſemati, quod quis ad perſonas accuratius deſignandas adſcripſerat. Ultimus Νυξ ολοη — magis etiam reliquis claudicat.

759. ſq. ουδε ποτ' αυτους — Sententiam eandem iisdem paene verbis de Cimmeriis ſuis habet Hom. Od. λ, 15. ſqq.

ουδε ποτ' αυτους
Ηελιος Φαεθων επιδερκεται ακτινεσσιν,
ουδ' ὁποτ' αν στειχῃσι προς ουρανον αστεροεντα,
ουθ' ὁταν αψ επι γαιαν απ' ουρανοθεν προτραπηται.

Hinc haud male cenſet Clericus noſtros verſos eſſe expreſſos, quorum ſimilitudo certe tanta eſt, quantam vix aliquis fortuito venire dixerit. Quae mox ſequuntur a v. 762. de Somno ac Morte, admirandam pulchritudinem ea habent ex antiqua ratione loquendi. Extremum vſ. ita intelligo, vt Θανατος dicatur inviſus eſſe vel illis, quorum tamen vita in eius poteſtate non eſt, diis immortalibus.

767. Ενθα θεου χθονιου — Guietus coni. θεων χθονιων; dubito an vere. Ad utrumque numen referri poteſt etiam ſingularis: et quaeri adhuc licet, num ſequens verſus Heſiodeus ſit, quem expli-

explicandi cauſſa adſcribere aliquis potuit ex Hom. Od. κ, 534. λ, 47. Χθονιος h. l. eſt pro καταχθονιος. Δομοι ηχηεντες, quos *magnos* nunc vulgo intelligimus, *domus alte concameratae* ſunt, vt per quas fortius vox reſonat, vocabulo a iudicio aurium deſumto. Huiusmodi verborum plenus eſt Heſiodus et multo magis Homerus, quae cultioris noſtri ſermonis indoles nec patitur nec poetae ſuppeditat, quod cum ſexcentis aliis cauſſis facit, vt perfecta verſio Homeri inter αδυνατα referri debeat.

774. ιφθιμου — Iure hunc vſ. exterminat Ruhnken., eumque a cod. Pariſ., quem tractaverat, abeſſe dicit.

780 — 3. παυρα — Hi verſus, ſi ſenſum diligentius ſpectes, ita inepti ſunt, vt nihil ſupra, et Heyn. eos iam antea ſuſpectos fecerat. Tamen uncis his, ſi alibi usquam, mihi ipſe non ſatisfacio. Praeſertim verba και ἑ' ὁστις ψ. ε. δ. εχ. tam arcte cohaerent cum ſeq. verſu, vt amoveri vix poſſint. Docemur, puto, talibus exemplis, quantopere corrupta et turbata fuerit Theogonia iam primis temporibus, quantisque lacunis oppleta, quas recentiorum demum vel ingenium vel manus impari fortuna expleviſſe videtur. Pro αγγελιης πωλ. emend. Guietus αγγελιῃ, ad quod ſupplet συν. Sed nihil opus eſt, et ſi quid eſſet mutandum, praeferrem equidem αγγελιην, vt Hom. loquitur Il. λ, 140. Poterit vero ad genitivum intelligi ἑνεκα, quemadmodum itidem Hom. Il. ν, 252. νε ἀγγελιης μετ' εμε ηλυθες.

789. Ωκεανοιο κερας. Κερας fluvii pars eſt vel brachium, quo ſenſu etiam Latini *cornu* dicunt. Explicat vocabulum Strabo X. p. 458. Homerus eius loco utitur voc. απορρωξ, vt Od. κ, 514. ubi Cocytus Stygis dicitur απορρωξ. Ita omnes fluvii, vt ex mari orti, Oceani brachia vocantur a poetis. Apollon. Rhod. IV, 282. Iſtrum vocat ποταμον, ὑπατον κερας Ωκεανοιο. Ibi Schol. Κερατα λεγουσι του Ωκεανου παντας τους ποταμους τους απ' αυτου καταφερομενους. Sequentes duo verſus miram habent deſcriptionem Oceani, qualem nusquam apud Homerum reperi. Caeterum ſeptem hos

vſſ.

vſſ. a 786. ad 792. ſpurios iudicat Guiet., neſcio quo conſilio; forte quia obſcuri erant.

793. ſqq. ὅς κεν — Quam ſancte iurisiurandi fides ſervanda ſit, ſedulo inculcant antiquiſſimi poetae, eoque conſilio ad deos adeo, quos virtute non ſuperiores hominibus fingere poterant, transferunt eiusmodi poenas, quas hominibus periuris infligi vellent, diis profecto ad noſtrum ſenſum parum dignas. Την intell. διὰ την Στυγα. In ἀπολειψας vt conſonam duplicarem, non neceſſarium erat. In compoſitione enim, etſi rarius, particulae ἀπο, περι, επι praeſertim ſequente λ poſtremam producunt vocalem. Pronunciando tum litteram geminaſſe videntur. Sed maius eſt, quid ſit et unde deductum ἀπολειψας. Qui verterunt *libans*, cum Graevio ab ἀπολιβειν eſſe putant, vt pro ſimplici λιβειν dictum ſit eo modo quo pro σπενδειν eſt ἀποσπενδειν. Alios, qui ab ἀπολειπειν deduxerunt, inſanire ait Graev. Eos tamen, ſi hoc exponerent *fidem deſerens*, non ita inſanos eſſe crederem. Altera nempe interpretatio hanc habet difficultatem, vt de libatione inter deos dicat poeta. Sed ita hoc forſan accipiendum, vt in eo quoque hominum mores ad vitam deorum poeta traduxiſſe putetur. v. Hom. Od. ξ, 331. τ, 288. Επιορκον adverbium Guietus inſcite mutat in επιορκος.

795. κειται νηϋτμος h. *expers ſpiritus*, ἀϋτμης. Rarior gloſſa eſt; et aliam ſcripturam proponit Etym. M. p. 605. l. 29. νηύγμος. Ησιοδος· Κειται νηϋγμος· απνους, αφωνος. Poſterior explicatio videtur indicare, nonnullos vocabulum duxiſſe non ab ἀϋτμη, ſed ab ἰϋγμος. Ipſe poeta mox explicavit ἀναπνευστος καὶ ἀναυδος.

802. οὐδε ποτ' ες βουλην επιμισγετ'. Notanda eſt haec conſtructio verbi, quod ab Hom. ſemper cum dativo ponitur. Simplex autem μισγομαι ſubinde ſequitur particula εις. Hinc non neceſſarium erat επιμισσεται legi hoc et ſeq. verſu.

804.

804. *ειρχις αθανατων.* Recepi hanc Ruhnkenii emendationem pro vulgato *ειρεας*. Nusquam alibi forma *ειρεα* legitur, quam si Gloſſographorum aliquis apud Heſiodum reperiſſet, certe non neglexiſſet. Durius etiam accuſativus poſitus eſſet. Pro *ειρα* alibi uſitatius ſcribitur *ίρα*. V. Euſtath. ad Il. σ, 531. p. 1160. l. 37.

806. *ωγυγιον.* De poteſtate vocis ſat egerunt VV. DD. v. vel Potteri Antiqq. graec. T. I. p. 11. Poſt Graevium autem omnes, quos vidi, conſtanter iungunt *ωγυγιον* cum remotiore *δρχον*, non cum *ύδωρ*, quod poſterius tamen, vt multo aptius et verborum iuncturae convenientius, praeferendum duxerim. Neque video, quid obſtet, cum etiam Callimachus hoc modo habeat *παλαιοτατον ύδωρ* Hymn. I. v. 40. vt quo ipſo noſtrum adiectivum explicatur.

807—19. *Ενθα δε Γης* — Ad verbum hic repetiti ſunt quatuor verſus e ſuperioribus a v. 736., quod nemo facile dixerit poetae conſilio eſſe factum. Mox verſus Theogoniae 811. vix verbo mutato exſtat ap. Hom. Il. Ξ, 15. Porro quod v. 814. dicitur de Titanum domicilio, paullo ſuperius etiam legimus vſſ. 729. 30., ubi id, quod ibi eſt *ύπο ζοφω ηερο-εντι*, exprimitur nunc *περην Χαεος ζοφεροιο*. v. ad v. 700. Tandem qui de Centimanis ſubiicitur locus, non minus repetitus eſt e vſſ. 734. 5. Sed et nova et a nemine forte praeter Heſiodum memorata fabula de Cymopolea filia Neptuni a v. 817. acceſſit. Si de prioribus illis vix dubium eſſe poſſit, quin ſpurii ſint, certe hoc loco non ferendi, extremos tamen hos verſus propter mythi inſolentiam nemo expungat. Hos equidem uncis non complexus eſſem, ſi minus arcte cum reliquis iuncti fuiſſent.

820—880. Alius mythus ſimilis illi de Titanum pugna, ignes ſub terra alitos ingenti cum Terrae ruina et locorum devaſtatione, erumpentes referens, eſt de Typhoeo, qui a poeta incredibili cum vi poetica et ingenii et ſermonis ad terrorem faciendum accommodata tractatus eſt. Ex his et ſimi-

libus

libus locis poetarum antiquiſſimorum character conſtituendus eſt, quo aſſurgere illis licuerit: nam ſimile quid ſeriorum poetarum ingenia non protulere: et piget, Heſiodeum ingenium non tam ex hoc et ſimilibus, in primis in Herculis Clipeo, ſed ex iis partibus aeſtimari, quae tenuiora ſunt et ex placido ac mediocri genere. Cum ſemel animis inſideret notio ea, vt erumpentes ex montibus ignes viderentur iaculari coelum; proclive fuit ingenium hominum ad Gigantum monſtra fingenda, quae bellum moverent diis. Etiam hoc conſentaneum, quod ex Typhoeo venti procelloſi nati dicuntur. Plures autem poetas, et novis quidem ornamentis, hunc mythum de Typhoeo ſeu Typhone verſaſſe, conſtat vel ex Apollodoro I, 6, 3. *H.*

823. *χειρες εασιν επ' ισχυϊ εργματ' εχουσαι.* Vertunt vulgo nullo idoneo ſenſu: *Cuius manus ſunt ob robur occupatae.* Iam Guietus in his inconcinni aliquid ſentire debuit, qui pro *εργμ. εχουσαι* reponi iubeat *θαυμα ακουσαι*! Sed hoc idem *θαυμα ακουσαι* repetat aliquis de eius coniectura. Peior etiam Clerici ratio eſt. Quid ergo ſi legamus *ισχυος*, coniungendo *επιχουσαι εργματα ισχυος*? *manus eius vel fortiſſimos impetus repellunt et contundunt.* Ita Pind. Iſthm. IV, 116. *ισχυος εργον*, et ne longius quaeramus exemplum, *εργον βιης* ap. noſtrum ſupra habemus v. 677. Forte tamen et hoc durum erit, et praeſtabit cum Heynio emendare: *επισχεθω εργμ. εχουσαι*: *manus continuo, ſine intermiſſione laborantes; και ποδ. ακαματοι, et pedes indefeſſi ſunt.* Locus, vt nunc eſt, vix ſanus eſt.

826. *γλωσσηισι δ' λελειχμοτες.* Poſitum videri poſſit maſculinum pro feminino; cuius inſolentioris formae exempla ſuppeditant auctores de diall.; vt *πυραι τελεσθεντων*, *σποιδαι εοντων.* In Homero ipſo Il. Θ, 455. *πληγεντε κεραυνῳ* eſt de ſolis deabus. Cf. omn. Schol. ad Soph. Oed. Colon. vſ. 1747. Neſcio vero an praeferenda ſit Guieti coniectura *λελειχμοτος*, vt non cum

κεφα-

κεφαλαϛ, ſed cum οφιος iungatur participium. Vſ. ſequentem πασεων, inutile gloſſema, primus detexit Ruhnkenius, ego uncis coercui.

831. φθεγγονθ', ὡστε θεοισι συνιεμεν. Depravata, ſi non interpolata, mihi videntur haec, quorum ne grammaticam quidem rationem ſatis video. Nihil dativus habet, unde pendeat. At ſententiae vis, ſi recte adſequor, haec eſt: *Modo tam immanis contentio vocis erat, vt vel dii in Olympo eam audire, percipere poſſent, modo* &c. Totum verſum expungit Guiet.

839. ſqq. σκληρον δ' εβροντησε κ. οβριμον — Aures obeſas profecto haberet is, qui ad horum verſuum et huius numeri maieſtatem penitius ſentiendam me monitore egeret. Singula paene verba rauca tonitrua Iovis imitantur, et totius naturae tumultus audire ſponte nos cogunt.

843. ορνυμενοιο ανακτος. Inſurgit Iupiter toto corpore, vt eo longius proiiciat fulmina (cf. v. 855.): at ſub pedibus eius (ποσσιν υπ' αθανατοισι) concutitur Olympus, et ima tellus ingemiſcit. Argutius quam verius Miltonus P. L. VI, 832.

Under his burning wheels
The ſtedfaſt Empyrean ſhook throughout;
All but the throne itſelf of God —

845. υπ' αμφοτερων — πυρος τ' απο — υπ' αμ. n. a Iove et Typhoëo, vt bene Schol. Poſt πυρος copula videtur neceſſaria, etſi nulla edit. agnoſcit. Seq. verſus πρηστηρων ſuſpicione ſaltim non caret. Alibi, qui h. l. ſunt πρηστηρες ανεμοι, ſimpliciter dicuntur πρηστηρες, *turbines ignei*, de quorum natura v. Plin. II, 48.

850. ſq. τρεσσ' Αϊδης — Cum hoc ſplendidiſſimo loco neminem pigebit comparaſſe ſimillimos verſus Hom. Il. υ, 56. ſq., quos Longinus Sect. IX. tantopere miratur, et ſequioris aevi poetae certatim expreſſerunt:

Δεινον δ' εβρόντησε πατηρ ανδρων τε θεων τε
ὑψοθεν· αυταρ ενερθε Ποσειδαων ετιναξε
γαιαν απειρεσιην, ορεων τ' αιπεινα καρηνα.

παντες δ' εσσειυντο ποδες πολυπιδακου Ιδης,
και κορυφαι, Τρωων τε πολις, και νηες Αχαιων.
εδδεισεν δ' υπενερθεν αναξ ενερων Αϊδωνευς·
δεισας δ' εκ θρονου αλτο, και ιαχε, μη οι υπερθε
γαιαν αναρρηξειε Ποσειδαων ενοσιχθων,
οικια δε θνητοισι και αθανατοισι φανειη
σμερδαλε', ευρωεντα, τα τε στυγεουσι θεοι περ.
τοσσος αρα κτυπος ωρτο θεων εριδι ξυνιοντων.

Verſus, qui ſequitur in Theogonia, unus ille eſt, in quo velut obiter mentio iniicitur Croni, cum reliquis Titanibus in Tartarum deiecti. Verba iterum paene Homerica ſunt ex Il. ξ, 274., ubi memorantur οι ενερθε θεοι, Κρονον αμφις εοντες, qui explicantur deinde v. 279. υποταρταριοι, οι Τιτηνες καλεονται. Haec tanta ſimilitudo vereor ne alicui recte ſcrupulum iniiciat.

857. ἱμασσας πληγῃσιν h. e. *fulmine:* ne cui in animum veniant pugni, vt male in quibusdam Hom. locis formulam accipiunt Intpp. Ita quoque ſtatim κεραυνωθεντος et πληγεντος ſynonyma ſunt.

867. ὡς αρα — Hunc quoque verſum inter gloſſulas refert Ruhnkenius, in quo iudicio non omnes habebit adſtipulantes. Perſpicuitatis et ſimplicitatis notam habet haec rei comparatae nova repetitio. Et ſunt in Homero non raro huius tenoris verſus, vt Od. τ, 208. π, 219. al. E quo genere tamen unus et alter ſerioris additamenti ſpeciem praefert, vt v. c. Odyſſ. ε, 330. ὡς την.

869. ſq. Εκ δε Τυφωεος (ſic enim corrig. ſphalma Τυφωεως) εστ' Ανεμων μενος h. e. ανεμοι; vt πυρος μενος. Ovid. Met. I, 26. *ignea vis* pro *igne* ſimpliciter. — Duo hic animadvertenda ſunt: unum, quod praeter ventos, quos vocant cardinales, etiam alios novit Heſiodus, cum in Homero contra non niſi illorum mentio fiat: alterum, quod hos potiſſimum, Notum, Boream et Zephyrum, bonos et utiles habet, caeteros autem ventos vt noci-

vos

vos ac procelloſos deſcribit. Huius quidem rei cauſſam equidem video omnino nullam, et feliciori ingenio eam indagandam relinquo. Quod praeterea Eurum et hic omittit poeta, ventum ſaepius Homero dictum, ſupra iam monuimus. Ita Heſiodus in aliis doctior, in aliis inferior doctrina videtur eſſe Homero; vt mirandum ſit, hunc locum a nemine adhuc ad aetatem utriusque definiendam adhibitum eſſe. Ex θεογι (ita ſcrib.) n. Aſtraeo et Aurora. V. ad vſ. 379. ονειαρ. Suidas: ονειαρ· πυρ' Ησιοδῳ ἡ ωφελεια. Quaſi non et aliis hac notione uſitatum ſit vocabulum.

872. αἱ δ' ἀλλαι μαψαυραι. Induxi hanc ſcripturam, quam Graevio aliisque unice placere videbam, atque antiquiorum edd. conſenſu Grammaticorumque auctoritate poſſe defendi. Ita enim et in Schol. noſtris et alibi explicant: Μαψαυραι· κεναι και ματαιαι πνοαι, οἱον Καικιας, Θρᾳκιας. Parum tamen abeſt, quin alteram lectionem μαψ αυραι nunc veriorem cenſeam. Scilicet notio iſta vocis μαψαυραι, a Lexicographis vulgo adoptata, ſi ſequentia ſpectes, minus hic apta eſt; et rectius forte iungeretur μαψ επιπνειουσι: *temerario conſilio in mare irruunt.* Hoc ſenſu paſſim particulam ponit Homerus, qui et ipſe quaſi explicat, μαψ και ου κατα κοσμον. Alterum quidem magno quoque Bentleio probatum, cum in Callim. Fragm. LXVII. (p. 441. Ern.) idem reponeret: ſed an illo loco ita neceſſaria ſit correctio, alii viderint. Heſiodus certe ea carere poterit.

877. κεινῃσι reſtitui pro vulg. κεινοισι, omnium librorum lectione. Alienum eſſet, denuo nunc intelligere ανεμοις, cum conſtanter femininum legatur in his verſibus, relatum nempe ad αυραι. Sic ſcrib. etiam συναντωσι ſine importuno illo ν, quod poetis toties obtruſerunt librarii. Paullo ante αισι pro αῃσι bene reſcripſit Graevius ex Etymol. M. p. 22. l. 12.

879. ἐργ' ἐρατα ἀνθρωπων. Vulgata poteſtas eſt vocis ἐργὰ, ubi de ipſis agris ponitur, vt Hymn. in Cer. v. 93. πολιας καϊ πιονα ἐργα. Hinc h. l. ἐργ' ἐρ. ἀνθ. in primis ſunt *laeta ſata*, quae multo labore coluerunt homines. Hoc oſtendit ſeq. verſus, ubi κολοσυρτον dicit *ſtrepitum palearum, quas per terram venti diſpergunt.* Schol. Κολοσυρτον την εκ φρυγανων λεγει κονιν. — Διαφερει δε κονις κολοσυρτου. Κολοσυρτος γαρ ὁ των φρυγανων συρομενων θορυβος. Alia porro adſcripta ſunt ſimilia iis, quae habes in Schol. ad Ariſtoph. Pl. 536. Sed cf. Intpp. ad Heſych. h. v.

881 — 962. His geſtis Iupiter honores et praemia inter deos, qui a ſuis partibus ſteterant, diſtribuit. Sequuntur hinc fabulae de Deorum natalibus, interpoſitis brevibus narrationibus, et primum quidem de iis diis, quos Iupiter progenuit: Minervam quidem a Metide conceptam; quae antiqua allegorici argumenti eſt fabula, ſenſu haud difficili ad aſſequendum. Tum ex deabus ſuſcepti Iovis liberi recenſentur: ex Themide Horae: Eunomia, Dice, Irene; ex Eurynome Oceani filia, Charites; ex Cerere Proſerpina; ex Mnemoſyne Muſae; ex Latona Apollo et Diana; ex Iunone Hebe, Mars, Ilithyia. Interponuntur poſthac a v. 927. aliorum deorum amores. Ex ſe ipſa Vulcanum genuit Iuno; Neptunus ex Amphitrite Tritonem; Mars ex Venere Fugam et Metum cum Harmonia. Tum v. 938. tres dii memorantur a Iove ſuſcepti, ſed duae ex puellis mortalibus, ex Maia Mercurius, ex Semele Bacchus, et ex Alcmena Hercules. Duxere porro v. 945. Vulcanus Aglaiam, Dionyſus Ariadneñ, Heben Hercules. Ex Perſeide tandem Oceanide Sol Circen et Aeeten generavit, Aeetes autem ex Idyia Medeam. *H.*

882. τιμαων ἑνεκα, ſpe praemiorum, quae Iupiter diis pollicitus erat ante pugnas. Vſ. 392. ſqq. Et de hac vocis τιμη poteſtate, quae ſupra etiam adfuit, v. Hemſterhuſ. not. ad Lucian. T. I. p. 285. Τιτηνεσσι κριναντο, hoc eſt, επολεμισαν Τιτησι.

888.

888. ὁτε δὴ ῥ' ἡμιθλε. Melius forte ſcribetur ὁτε δ' ἡ ῥα ἐμιθλε e Galeno, qui huius loci meminit De Hippocr. et Plat. dogm. l. 3. extremo. Vſ. ſq. ad φρενας ſuppl. της Μητιδος.

900. ὡς δη οἱ φρασσαιτο. Non dubitavi, Heynii monitu uncinis ſepire verſum, quem ſententia ſua parum commendat. Verbum φρασσαιτο quidem accipere poſſis pro ἐφρασατο, uſu optativi pro indicativo Atticis poſtea ſcriptoribus frequentato, de quo vid. H. Stephan. in App. ad Theſaur. gr. de Diall. c. 5. Ap. Galen. l. c. legimus ὡς δ' οἱ συμφρασσαιτο, et verſus collocatur poſt 890. αἰμυλιοισι — Mox αγαθον τε κακον τε veteri ſermone dicitur *eventus rei*, *rerum ſcientia*. Nota res ex Homero et mytho Moſaico de primo delicto hominum. Praecipue conf. Odyſſ. ν, 310.

903. αἰτ' εργ' ωρευουσι καταθ. βρ. *Quae cuſtodiunt ac tuentur res et inſtituta hominum.* Maxime id faciunt *bonae leges*, *iuſtitia*, *pax*. Reſtituit hunc egregium ſenſum Ruhnkenius, corrigendo ωρευουσι pro vulg. ὡραιουσι, quod partim pro ὡραιοουσι, partim pro ὡραϊζουσι accipiebant, et vertebant *venuſtatem conciliant*: repugnante utique ratione ſermonis. Ωρευω autem pro ωρεω recte dicitur. Emendationem confirmat praecipue ſcriptor, quem recreatum avide expectamus a Cel. Villoiſoni manu, Cornutus N. D. c. 29. Ζευς λεγεται γεννησαι τας Ὡρας, ὑφ' ὧν τα αγαθα παντα καθ' ἡμας ωρευεται και φυλαττεται.

904—6. Μοιρας — κακον τε. Iterum incluſa vides haec. V. ſupra v. 217., unde verba plurima huc translata ſunt. Hic vero Parcae, quae ibi ſunt Nocte prognatae, matrem Themidem habent: quae varietas, etſi in fabulis ipſis ſollennis, ſi in uno eodemque carmine occurrat, nequaquam ferenda erit, et alteruter locus pro interpolato habendus. Poſteriorem hanc genealogiam adoptavit Apollod. I, 3, 1., ſed is vel interpolatam Theogoniam, vel alium mythorum auctorem ſequi potuit. v. Ruhnk. Ep. cr. p. 91. Contra Tzetz. priores tantum

verſus genuinos habuiſſe videtur, ad Lycophr. v. 144. Robinſon tamen maxime coactam interpretationem maluit ſequi, quam vi agere in bonos verſus.

909. Αγλαϊην και Ευφροσ. Adiectam copulam verſus poſtulabat, quam alii auctores, qui h. l. adducunt, non negligunt; neque bene και ante vocalem poteſt produci. De mytho cf. Paul. Boeot. c. 35. Sequentium vſſ. των — δερκιοωντας dulcedinem pro ſe quisque animadvertit.

914. μητιετα Ζευς. Interponam hic pauca a Reizio viro optimo ad me ſcripta de ratione accentus in voce μητιετα: „Scribendum utique eſt μητιέτα, non μητίετα, vt alibi recte νεφεληγερέτα, non νεφεληγέρετα. Haud quidem negem, Aeoles in hac forma nonnumquam accentum retraxiſſe, vt, ὁ Μύρῐδα αντι του ὁ Μυρῐδης: ὁ Κόπαινα αντι του ὁ Κοπαίνης. Sed dubito, an id in omnibus nominibus fecerint; nec uni Aeoles hac forma uſi ſunt, ſed etiam veteres Attici, qui accentum in ea non retraxerunt. Magnum auctorem habes Euſtathium, qui ad Il. α, 173. p. 57. 4. Εστι δε κατα τους παλαιους Βοιωτων και Αιολεων ὁ τοιουτος τυπος του σχηματισμου· διο και τινα εκ των τοιουτων προπαροξυνοντας· ὡς εντευθα το, μητίετα Ζευς. — και εκ του ακακήτης το ακάκητα. — προπαροξυντικοι γαρ εισιν οἱ Αιολεις εν πολλοις, ὡς δηλοι και το δύνατος παρ' αυτοις προπαροξυνομενον. Putavi et ego, non omnia huius formae nomina ſolitos Aeoles fuiſſe προπαροξυνειν; ſed idem tamen putavi, nomina omnia generis eiusdem apud Aeoles προπαροξυτονα fuiſſe aut non fuiſſe: κυριω μεν, προπαροξυτονα· προσηγορικα δε, ου. Si μητίετα et ακάκητα dixerunt, cur dixerunt iidem νεφεληγερέτα, ἱππότα, ἱππηλάτα, ευρυόπα, ηπύτα, τοξότα? Sin haec ſunt, vt ſuſpicor, Attica potius, vt ſane αιχμητὰ Λυκιων (Il. ε, 197.) Atticum eſt: nam Aeoles βαρυντας fuerunt, nec ullum nomen acuerunt: num eſt credibile, Homerum in eadem forma, in qua ſequutus eſt in plerisque nominibus Atticos, unum et alterum nomen accentu Aeolico uſurpare maluiſſe?„

915.

915. Μνημοσυνης — Cf. carminis prooemium, quod ſi Heſiodum non haberet auctorem, ſicut ſupra monſtravi, hoc loco utique expectares Muſarum nomina. Illa vero neque Homerus habet, etſi novenarium numerum agnoſcit Odyſſ. ω, 60. Χρυσαμπυκες epitheton eſt a mulierum illius aetatis ornatu ad Muſas traductum. In illarum mundo erant αμπυκες (Hom. Il. χ, 469), quibus comam in fronte colligebant. Facetus eſt Graevius, qui graviter vetat cogitare de *mitris*, quas Ovidius et Iuvenalis dixerint eſſe vetularum et meretricum. Ridiculum hoc eſt; ſed ſimilis error in aliis ſaepe deludit antiquiſſimorum poetarum interpretes.

924. Αυτος — Continuatur nunc vſ. 900. A Galeno l. l. hic verſus citatur:

Αυτος δ' εκ κεφαλης γλαυκωπιδα γειναθ' Αθηνην.

927. ου φιλοτητι μιγεισα. Sic ſcribi debere pro inepto εν φιλ. μιγ., quod conſtanter olim legebatur, res ipſa flagitat, et adfert ita verſum Schol. ad Apollon. Rh. I, 859. Sed, ſi quis adhuc dubitet, maxime diverſas olim inter ſe fuiſſe editiones carminis Heſiodei, videat quaeſo, quanto longiorem hanc φησιν ex libro quodam Chryſippi exhibeat Galen. loco laud. et iam ab aliis animadverſo. Ibi haec multis modis depravata leguntur, de quibus reſtituendis optime meruit Ruhnk. Sed, vt ingenium exerceant iuvenes, ſtribliginem ſicut vulgo edunt adſcribam:

Εκ ταυτης εριδος ἡ μεν τεκε φαιδιμον υἱον,
Ἡφαιστον, τεχνησιν, ανευ Διος αιγιοχοιο.
εκ παντων παλαμῃσι κεκλημενος Ουρανιωνων.
αυταρ ἑγ' Ωκεανου και Τηθυος ηϋκομοιο
κουρην νοσφ' Ἡρας παρεδεξατο καλλιπαρῃου,
εξαπατων Μητιν και περ πολυ δινευουσαν.
συμμαρψας δ' ἁγε χερσιν, ἑην εγκατθετο νηδυν,
δεισας, μη τεξῃ κρατερωτερον αλλο κεραυνου.
τουνεκα μιν Κρονιδης ὑψιζυγος αιθερι ναιων

καππιεν εξαπινης· ἡ δ' αυτικα Παλλαδ' Αθηνην
κυσατο, την μεν εκικτε πατηρ ανδρων τε θεων τε
παρ κορυφην, Τριτωνος επ' οχθησι ποταμοιο.
Μητις δ' αυτε Ζηνος υπο σπλαγχνοις λελαθυια
ἡστο, Αθηναιη μητηρ τεκτηνα δικαιων,
πλειστα θεων ειδυια, καταθνητων τ' ανθρωπων.
ενθα θεα παρελεκτο Θεμις παλαμαις περι παντων
αθανατων εκεκαστο Ολυμπια δωματ' εχουσιν.
αιγιδα ποιησασα Φοβεστρατον εντος Αθηνη,
συν τη εγεινατο μιν πολεμηϊα τευχε' εχουσαν.

Videtur ſimul haecce interpolatio magnam ruinam duxiſſe aliorum verſuum, qui hodie in textu leguntur.

933. ναιει χρυσεα δω. Hoc pro δωμα eſſe, in vulgus notum. Notare debebant Intpp., h. l. poni pro δωματα, quod videtur eſſe rariſſimum.

934. Φοβος και Δειμος, Martis progenies eiusque comitatus. Quam ſplendida et terribilis idea! At quanta cum vi his perſonis utatur priſca poeſis, vid. in Scut. 195. 463. Hom. Il. ο, 119. aliisque locis, quos ibi laudant Intpp.

945. Αγλαϊην — Cornutus de N. D. c. 15. Συνοικειν Ὁμηρος εφη μιαν των Χαριτων Ἡφαιστῳ· τυχα δια το επιχαριτα ειναι τα τεχνικα εργα. Locus Hom. ille pulcherrimus eſt Il. σ, 382. ſqq., ubi Thetis ſudantem in officina Vulcanum convenit. Ibi communi nomine coniux eius dicitur Charis, quam tamen, cum Homerus iam plures Gratias noverit (v. Il. ξ, 267.), ex hoc loco Aglaiam poſſis intelligere.

952. Corrig. Ἡρης χρυσοπεδιλου pro Ἀρης, quod in textu male expreſſum eſt.

954. ὁς μεγα εργον εν αθανατοισιν ανυσσας. Verba εν αθανατοισι fateor me adhuc morari. Quippe ſententiam loci hanc eſſe adparet: *Felix ille, qui multis praeclaris rebus in terra geſtis, hoc praemium laborum ſortitus eſt, vt immortalis nunc perpetuo inter deos verſetur!* Atqui ſic vel trahenda ſunt illa εν αθαν. ad ver-

verbum ναιει, vel, ſi hoc durius videatur, ſcribendum εν ανθρωποισιν ανυσσας ναιει εν αθανατοισιν αγηραος. — Ita fragmentum Hymni Hom. habet: ὁς πριν μεν κατα γαιαν — πολλα εριξε, πολλα δ' ανετλη· νυν δ' ηδη κατα καλον εδος Ολυμπου ναιει τερπομενος, και εχει καλλισφυρον Ἡβην. T. V. p. 91. ed. Ern. Cf. Odyſſ. λ, 602.

956. κλυτη Ωκεανινη. Ed. Trincav. κλυτος Ωκεανινη, quod ſcite praefert Ruhnken. propter Homericam conſuetudinem. v. Il. β, 742. Od. ε, 422. alibi. Ita Heſiodus ſupra κρυερος v. 657., θερμος v. 696. pro femininis adhibuit. De Perſeide, aliis Perſe; v. ſup. v. 356. et cf. Brunck. ad Apoll. Rh. IV, 591.

958. Αιητης — Idyiam (v. ſup. v. 352.) coniugem ei dat etiam Apollon. Rhod. III. 244., qui vocat

Τηθυος Ωκεανου τε πανοπλοτατην γεγαυιαν.

Videndus ibi Scholiaſtes, quem noſter hic locus non fugit.

961. ἡ δε οἱ Μηδειαν. Scr. ἡ δη οἱ, vel ἡ δε τε οἱ, vt Wintert. in textu exhibet: metri cauſſa.

963. ſqq. Stirpem deorum excipit progenies dearum ex mortalibus, recenſu admodum breviter facto, nec pro copia et ornatu, quem in ſuperioribus ſequutus erat: unde ſuſpicari licet, materiem poetae in his defuiſſe, nec dum illo tempore eas fabulas a poetis, qui ante Heſiodum vixerant, admodum fuiſſe carminibus tractatas. Sunt autem amores iſti dearum hi: Ceres ex Iaſio peperit Plutum; Harmonia Veneris f. ex Cadmo Ino, Semelen, Agauen, Autonoen, Ariſtaeo nuptam, et Polydorum; Aurora ex Tithono Memnonem et Emathionem; ex Cephalo autem Phaethontem. Medea ex Iaſone Medeum; Nereides duae, Pſamathe ex Aeaco Phocum, Thetis ex Peleo Achillem; Venus ex Anchiſe Aeneam; Circe ex Ulyſſe Agrium et Latinum; ex eodem tandem Ulyſſe Calypſo Nauſithoum et Nauſinoum peperere. *H.*

963. Τμεις μεν χαιρετε! *Valete nunc, o dii!* Verſum qui ſubiicitur, uncis notatum, Heynius aliunde inſertum cenſebat,

bat, quae ſuſpicio animum primo ſtatim intuitu ſubit. Aliquo modo quidem tueri locum ſuum videri poſſet, ſi quis omnia illa caſu quarto ſcriberet, νησους τ', ηπειρον τε καϊ ἄλμυρον ενδοθι πουτου, et ad ultima vſ. antecedentis traheret. At hoc parum ſatisfaceret. Ac mihi potius, dum haec ſcribo, et ſuperior vſ. Υμεις ipſe ſuſpectus fit. Nam mirum eſt, Deos valere dicere poetam, cum mox ad dearum filios, non minus in deos receptos, progrediatur. Poterit tamen per me germanum habere verſum, cui non durum videatur, Ολυμπια δωματ' εχοντες de maioribus tantum diis et maribus accipere.

969. Δημητηρ — Legitur hic mythus etiam in Hom. Od. ε, 125. iisdem paene verbis. In nomine herois diſcrepant, aliis Iaſion, aliis Iaſius, nonnullis etiam Iaſon ſcribentibus. v. Perizon. ad Ael. V. H. XIII, 1. Intpp. ad Hygin. f. 250. Allegorici ſermonis in hac fabula perquam aperta veſtigia ſunt, vt recte haſtenus Heraclid. Alleg. Hom. c. 68. Ιασιων, ανηρ γεωργικως επιμελουμενος, καϊ δαψιλως τους απο των ιδιων αγρων καρπους λαμβανων, εικοτως ὑπο της Δημητρος εδοξεν ηγαπησθαι. cf. Diod. Sic V, 77. in quo Pluti patriam habemus Tripolum Cretae vicum, inepte confictum e νεῳ τριπολῳ h. *novali ſtudioſe ſubcto.* Caeterum ſequiori aevo Plutus, deus hominibus divitias praebens, pro temporum diverſa indole aliter deſcribitur, vt in Ariſtophanis comoedia huius nominis, et noto ſcolio Timocreontis Rhodii ſervato a Schol. Ariſtoph. ad Ran. 1337.

971. Κρητης εν πιονι δημῳ. Saepe ſic Homerus: Ιθακης ενι δημῳ, Λυκιης εν πιονι δημῳ, Φαιηκων ανδρων εν πιονι δημῳ, in quibus ubique *populus* pro *terra* vel *regione* ponitur, uſu et poetis latinis ſolemni. Unde ſimiles quoque formae ductae, quas confer Odyſſ. β, 328. ζ, 3. Hoc non monerem, niſi tantillae rei ignoratio fraudi fuiſſet Graevio, mutato accentu ſcribi iubenti δημῷ pro δήμῳ, vt a δημὸς (adeps) ſit: quae correctio nollem excidiſſet viro laudato.

973.

973. πασαν ad γην referri multis videbitur durum ob interiecta και ευρ. νωτα θαλ., et corrigat aliquis forte παντη ſeu πασης. Attamen non ſine exemplo ſunt huiusmodi traiectiones verborum in vetuſtioribus poetis. Cf. v. c. Il. χ, 67. 69. Ad eorundem morem pertinet quoque anacoluthon, quod in dativo τω τυχοντι hic animadvertitur.

979 — 83. Κουρη — Quum ſermo iam ſit de iis, quos *viri mortales* e deabus ſuſceperint, haec ab imperita manu e ſuperiore narratione v. 287. ſqq. iterum intruſa, hoc loco prorſus aliena eſſe, ipſe Clericus vidit, qui praeter hanc in toto Heſiodo vix ullam interpolationem odoratus eſt. In primis verſus 980. ineptus eſt. Numquam enim, ſi recte memini, hoc ſenſu Graeci dicunt εν φιλοτητι Αφροδιτης. Alia res eſt Odyſſ. ϑ, 288. — V. 982. Γηρυονην ſcribere non neceſſe erat. Ultimas duas vocales una ſyllaba efferebant antiqui, vt etiam v. ſq. in βοων.

986. φιτυσατο. Ita ſcripſi pro vulgato, quod omnes editiones invaſit, φυτησατο. Nam ſi vel maxime Lexicorum noſtrorum verbum φυταομαι graecum ſit, quod dubitatione non caret, prima ſyllaba in eo eſſet corripienda, quam intenſam hic habemus. In φυσις enim et inde deductis ſemper prima brevis eſt. Rectius igitur ſcribetur φιτυσατο metro melius conveniens. Emendationem confirmatam poſtea vidi ab Etym. M. p. 795. l. 28., ubi hic locus, quaſi in rem ſuam ſit, a Grammatico adfertur, qui de patre tantum ſumi vocabulum contendit. Niſi forte pro Κεφαλῳ legit Κεφαλος. Saepe eo et alii poetae utuntur, at ſaepiſſime eius locum occupavit alterum illud. Quod moneo, ne quis forte gloſſam Heſychii φιτυσατο· εγεννησεν ex loco noſtro hauſtam eſſe dicat. Caeterum iſta verborum botanicorum translatio ab antiquis maxime frequentatur. v. vel Plat. in Theagis pr.

987. ιφθιμον Φαεθοντα. Pauſan. Att. p. 8. Κεφαλον καλλιστον γενομενον φασιν υπο Ἡμερας ερασθεισης ἁρπασθηναι, και οἱ παιδα γενεσ-

γενεσθαι Φαεθοντα· και φυλακα εποιησε του ναου. Ταυτα κἀλλοι τε και Ησιοδος ειρηκεν εν επεσι τοις εις τας γυναικας. Locum debeo doctrinae Heynii in Not. ad Apollod. p. 822., in quo memorabile eſt, quod ea, quae de Phaethonte hic legimus, a Pauſania ad aliud Heſiodi poema, Καταλογον γυναικων, diſerte referuntur. Nam illud et alibi ſic deſignare ſolet ἐδομενα εις τας γυναικας. Hinc neſcio an firmari poſſit ſuſpicio mea, qua hanc extremam partem carminis conflatam puto ex aliis poetae carminibus, nominatim ex illo catalogo, reciſis forte multis, quae uberius ibi tractata erant. Verum non omnino cum noſtro loco convenit ille Pauſaniae, vt in quo Phaëthontem Aurora ſ. Hemera, non Venus, templi ſui cuſtodem conſtituit. Sed corrigendum forte ſic: Φαεθοντα· ὁν και ἡ Αφροδιτη φυλακα εποιησε του ναου.

989. παιδ' αταλα φρονεοντα. Sic Hom. Il. σ, 567. et Hymn. in Cer. 24., non ἀπαλα, vt libri Heſiodei habent, quod dubito an alibi ita occurrat. Hinc coniecturam Guieti praefero, quam confirmabat codex MS. a Ruhnken. inſpectus. Eod. vſ. corrigi iubebat Graev. et ante eum Winterton φιλομμηδης e v. 200. Sed vid. ibi Not.

991. νυχιον locum hic habere non poſſe, vidit iam antiquus criticus, cuius emendationem ſervavit Scholion ad voc. νυχιον: Τουτεστιν αφανη, λαθραιον. Αρχιλοχος δε γραφει μυχιον· οἱον εν τῳ μυχῳ αὐτῳ προφαινοντα εν τῃ Κυπρῳ. Tum alia ſequitur explicatio, qua vulgatum aliquis interpretatus eſt νυκτερινον· τα γαρ της Αφροδιτης μυστηρια νυκτερινα. Et hoc modo νυχιον defendit Graevius. Verum eſt, noctu ſubinde celebrata fuiſſe Veneris ſacra, quod pluribus perſequitur V. C. Wernsdorf ad Pervig. Ven. p. 426. ſq. Aptius tamen eſt epitheton ſacerdotis μυχιος h. e. εν μυχῳ ναου πολειων. Itaque correctionem recepi. Occurrit eadem varietas in O. et D. 521., ubi itidem reponerem μυχιη.

1002. Φιλυριδης. Alii Φιλλυριδης. Rectius illud. V. ad vſ. 5.

1008. Αινειαν — Legatur Hymn. Hom. in Venerem, ubi omnis haec fabula de amoribus Veneris et Anchiſae fuſius ac mira cum ſuavitate narratur.

1013. Αγριον ηδε Λατινον. De Agrio, Ulyſſis filio, quod equidem ſciam, aliunde non conſtat. Praeferat igitur aliquis Αδριον, quod et Heynio non diſplicebat, vt nomen herois ſit, unde mare Adriaticum. Sed Adrius non magis nobile nomen, quam alterum, quod et Schol. Apollon. ad III, 200. et Euſtath. ſervat ad Odyſſ. p. 1796. Totum huius locum notabilem adponam: Εκ Κιρκης υἱοι κατ' Ησιοδον Οδυσσει Αγριος και Λατινος, εκ δε Καλυψους Ναυσιθοος και Ναυσινοος. Ὁ δε την Τηλεγονειαν γραψας Κυρηναιος εκ μεν Καλυψους Τηλεγονον υἱον Οδυσσει αναγραφει η Τηλεδαμον, εκ δε Πηνελοπης Τηλεμαχον και Αρκεσιλαον. Κατα δε Λυσιμαχον υἱος αυτῳ εξ Ευιππης Θεσπρωτιδος Λεοντοφρων, ὁν αλλοι Δορυκλον φασι. Σοφοκλης δε εκ της αυτης Ευρυαλον ἱστορει, ὁν απεκτεινε Τηλεμαχος. Ὁ δε τους Νοστους ποιησας Κολοφωνιος Τηλεμαχον μεν φασι την Κιρκην ὑστερον γημαι· Τηλεγονον δε τον εκ Κιρκης αντιγημαι Πηνελοπην. Habemus hic nomina plura, quae apud poetas ſuperſtites non minus fruſtra quaeſiveris. — Poſt hunc verſum, alium reperiebat in codice ſuo Ruhnkenius:

Τηλεγονον δ' ετεκε δια χρυσην Αφροδιτην.

Qui ſi minus ſcaber eſſet, vel ab editis libris agnoſceretur, quis eum expungere ſuſtineret? Bene hic adiungi poterat Telegonus, Ulyſſis e Circe filius, quem Tuſculum et alia loca Italiae condidiſſe antiqua fama erat. Et ecce! concinniorem verſum adfert d'Orville ad Charit. p. 465., quem eodem loco in alio codice invenerat:

Τηλεγονον δε γ' ετικτε δια χρυσην Αφροδιτην.

Idem liber meliorem ſq. verſus lectionem firmare dicitur.

1014. μυχων νησων ἱερων. Vitium hoc eſt, quod etſi dudum a pluribus notatum, per recentiſſimas editiones adhuc impune graſſatur. Recepto in textum μυχῳ nihil certius.

Ita

Ita Hom. Il. ζ, 152. Od. γ, 263. μυχῳ Ἀργεος. Apollon. III, 42. νησοιο ευρυς μυχος. Dionyſ. Perieg. v. 12. μυχος Αιγυπτοιο. Ad rem cf. Schol. Apollon. Rhod. III, 311. niſi ea ad alium poetae locum ſpectant.

Videmus ex his verbis, quam parum cognita eo tempore fuerit Italia, nec niſi ab Eridani oſtiis et inſulis nota. *H.* 1015. αγακλυτοισιν perperam item in omnibus edd. exaratur. Sic et in Homero aliquot locis in fine verſus δουρικλυτος Μενελαος ante Barneſium olim legebant, ubi nunc in melioribus libris eſt δουρικλειτος. Priorem enim ſyllabam in κλυτος et eius compoſitis ſemper corripi, memini nunc ignotum. Idem vitium abſterge verſui Heſiodeo, quem in Schol. ad Sophocl. laudatum inter fragmenta receperunt, ubi mendoſe ſcribitur:

ἡ τεκε δ' Ἑρμιονην δουρικλυτῳ Μενελαῳ.

1020. Νυν δε — Si duo extremi verſus genuini ſunt, pergebat poeta enumerare heroinas, γυναικων φυλον, (vt ſup. 965. φυλον θεαων) *mulieres mortales*, ab hercibus coniugio habitas, e quibus heroes prognati. Ex iis debuit eſſe Alcmena Amphitruoni nupta, e quo Iphiclum, ex Iove autem Herculem peperit. Ita poema, quod a Grammaticis inſcriptum eſt Clipeus Herculis, Theogoniae eſſet attexendum, interceptis temporis iniuria iis, quae in medio erant. Sed verſibus iſtis noviſſimis parum auctoritatis eſſe arbitror.

AD

AD EDITOREM EPISTOLA C. G. HEYNII. *)

Dedi hoc priſtinae neceſſitudini noſtrae, amicitiaeque hinc enatae, cum poſtulares a me ſymbolam operae in nova Theogoniae Heſiodeae editione adornanda occupatae, vt ea, quae olim, cum eam interpretatus eſſem, tum cum in Commentationibus Soc. R. Gött. de carmine illo agerem, aut in Apollodoro cum eo comparando, obſervaveram, recoquerem. Nihil tamen a me expectabis, quod aut exquiſitum aut valde elaboratum ſit. Premebant me cum alia, tum illa difficultas, quod Tuas obſervationes non inſpicere licuerat, anteaquam meas digererem. Potuit itaque contingere, vt nonnulla iam a Te allata iterum afferrem: nec mihi conſtabat ſatis, eſſentne a Te ipſo iam excerpta, ſi qua e Commentatione in Theog. Heſiodeam, ſeu ex Notis in Apollodorum ad Heſiodum illuſtrandum facere poterant; quae plerumque omiſi, ne bis appoſita taedium facerent. Non igitur muneris a me miſſi, quod quam exiguum ac tenue ſit non ignoro, ſed obſequii mei et voluntatis a Te ratio habebitur. Scr. Göttingae d. XXVIIII. Iunii MDCCLXXXIV.

Quae

*) Reliquo commentario typis iam exſcripto, ſubmiſſas Göttinga accepi a praeceptore quondam meo, qui oculis meis mihi carior eſt, Ill. Heynio hasce animadverſiones, quas vt opuſculo tamquam coronam adiicerem mihi permiſit. Quae cum multa habeant ad melius vel intelligendum vel emendandum carmen egregie facientia; gaudeo nunc vel ſic opera mea ad Heſiodum accedere aliquid, quod doctioribus gratum erit. Modo ea, quae ipſe adſcripſi, a viro acutiſſimo confirmari ac probari video, modo ſuppleri hinc vel emendari illa poterunt.

Quae praefixa ſunt, plurium exordiorum eſſe videntur particulae, etſi et hae a diverſis auctoribus profectae, in antiquiſſimis tamen exemplaribus iam exaratae, forte illo ſtatim tempore, quo primo litteris conſignabantur, cum a Rhapſodis iam miris modis variata carmina eſſent, partim memoriae errore, partim ſtudio importuno. Quid Heſiodo, quid Rhapſodis debeatur, difficile dictu eſt. Poſt primos verſus 1—23. ſubiecit aliquis v. 24—35. Inde aliud alterius Rhapſodi ſequitur prooemium, et, ſi recte ſuſpicor, alius intertexuit v. 50. ſqq.

Primi ſtatim verſus neſcio an interpolati ſint. Illud quidem exemplis aliis ſimilis copiae defendi forte poteſt: *Μουσάων Ἑλικωνιάδων — αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος. Muſae Heliconiades, quae Heliconem tenent:* mox tamen iterum ſubiicitur: *et quae in Helicone choros agunt.* Etiam illa ad idem redeunt: *ſaltant circa κρήνην* h. e. *Hippocrenen*, et *lotae in Hippocrene choros agunt in Helicone.* Sequitur v. 9. *Inde decedunt, vt Iovem canant* (non, *canentes*) at ubi? in Olympo puta. Sed cur *ἐννύχιαι? noctu?* Dicendum erit eſſe idem, quod *κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῷ*, vt, tanquam deae, *nube tectae et obſcuratae* ſint. Nam diverſo modo noctu choros agit Venus cum Nymphis et Gratiis apud Horat. I. Carm. 4. in verni aëris clementia. Sed vereor, ne totus locus a v. 5 — 10. alterius poetae ſit. Iis ſaltem eiectis omnis moleſtia tollitur. Ceterum notanda ara Iovis in Helicone.

12. *χρυσείοισι πεδίλοις.* Cur haec commemorat poeta? In Iunonis inceſſu conſpicienda ſunt pedum vincula, eaque aurea, vt in dea. Memoratur Iunonis Argiuae ſignum ex ebore et auro ap. Pauſ. II, 17. quod tamen ad Heſiodi aevum aſſurgere non potuit.

19. Forte fuit: *Ἰαπετόν τ' ἠδὲ* K.

23. *ἄρνας ποιμαίνοντ'*, non tanquam paſtorem mercenarium, ſed ex vitae priſcae ratione, cum in agro colendo et armentis paſcen-

paſcendis omnis hominum opera eſſet occupata. Vſ. 24. praefero ἔειπον, quod ſollenne eſt.

26 — 28. Verſuum ſententiam vix aſſequi ſatis licet. Aut apodoſis deeſt: *huius facultatis portione aliqua te impertiemus*; aut principium: quod Apollonius ap. Schol. cenſuiſſe videri debet. Nam ſententia requiritur haec aut ſimilis: *O paſtores, qui vitam exigitis per ſocordiam; nos Muſae, quae fingere novimus veris ſimilia aut etiam vera commemorare poſſumus, mentem tuam o Heſiode, facultate et ſtudio canendi imbuemus.*

31. δρέψασαι commode ſatis repoſitum eſt. Sed vereor ne uſus loquendi et Heſiodeus et Homericus poſtulet δρεψάμεναι. In epigrammate etiam eſt pro interpretamento ἐρυσσάμεναι. Euſtathii obſeruatio ſub f. Od. α. ſuper vſu actiui δρέπω vix ad Homerum et Heſiodum ſpectat.

35. Si Rhapſodi alicuius hi verſus ſunt, non Heſiodi, aſſequi licet, quomodo ex Homerico loco Il. χ, 126. hoc petitum et in prouerbium verſum ſit: manet tamen vel ſic diverſa ratio. Nam ἀπὸ δρυὸς ἠδ' ἀπὸ πέτρης ὁαρίζειν *de otioſis paſtoribus vel agricolis inter ſe colloquentibus* expedita res eſt. Debet igitur et in Heſiodi loco accipi: τί μοι ταῦτα λέγεται ὡς (γεγμένῳ, ὄντι, ἑστηκότι) περὶ δρῦν, *quorſum fabulor, otioſe haec commemoro, ac ſi, vt prouerbium fert, in rupe vel quercu confabularer cum aliquo.* Mox τύνη, *tu*, debuit olim dictum eſſe, *heus tu, agedum.*

40. Alias *ridere* ſi terra, domus, alia dicuntur, *ad oculorum ſenſum* id ſpectat: vt in ipſo Homero Il. τ, 362. vbi de ſplendore ac luce. Hic tamen vix aliter quam de convivarum hilaritate accipi poſſe intelligo.

45. 46. Alter verſus otioſus et ex v. 111. repetitus videri poteſt; rem tamen ſic conſtituere licet: Primo antiquioris ordinis deos celebrant Muſae, *Uranidas* dictos et *ex iis natos*, (cf. 132 ſqq.) eosdem *Titanas* appellatos v. 207 ſq. Tum *Iouem* canunt: expectabam cum ipſo ceteros Cronidas et Iouis progeniem; pro his v. 50. ἀνθρώπων γένος commemoratur;

quod ſaltem ad heroes, Herculem, Bacchum et ſimiles referendum. Sed Rhapſodus, qui haec attexuit, parum memor fuiſſe videtur, *in deorum conſeſſu* haec a Muſis cani.

64. 65. Tollitur ſane moleſtia altera: οἱ νί' ἔχουσιν ἐν θαλίῃς, ſi aliter interpungas; verum exoritur alia non minus moleſta ratio, reiecta copula poſt alteram vocem: ἐν θ. ἰρατὴν δὲ δ. Cui facile mederi poterat auctor: ἐν θαλίῃς δ' ἰρατήν γε διὰ στ. Sed ſcabrities etiam reliquis inſidet, quippe carminibus, quae a diverſis Rhapſodis profecta videntur. Νόμους et ἤθεα θεῶν interpretor ex ipſo Heſiodo v. 74. 112. (vbi ἄφενος ſunt ea ipſa munera, quae inter ſe deſpertiti ſunt dii, tanquam patrimonium ſuum) et v. 393. et al. *de honoribus et muneribus inter eos diſtributis*. cf. *Comment. de Theogonia* p. 131. et add. Aeſchyl. Prometh. 229 ſq. Valck. ad Hippol. 107.

68. αἱ τότ' ἴσαν. Cum natae eſſent ſub monte Olympo, montem aſcendunt et deorum conſeſſum ingrediuntur. Inceſſus autem fit choreis ductis: v. 69. 70. οὐρανὸς locum habet poſt Olympum, quia hic nubibus obductus vertice ita attollitur, vt nullis tempeſtatibus obnoxius eſſe credatur. v. Solin. c. 9. In nubibus igitur Iupiter regnat, fulminat et tonat.

75. Ταῦτ' ἄρα. Videntur haec ipſa verba arguere, inſititia eſſe quae inde a v. 51. ſubiecta ſunt; etiam is ipſe verſus ὑμνεῦσαι repetitus erat ex v. 37. Sunt tamen et haec, quae a v. 75. procedunt, vix ipſius Heſiodi, valde antiqui tamen poetae. *Eloquentiae* (haec eſt ἐἰρσῃ) *in conciliis et iudiciis vim Muſis deberi* ait.

86. ἰθείῃσι δίκῃσι. De *ſententia lata* dictum ἀσφαλέως, *cum gravitate et auctoritate*. Mox v. 89. βλαπτομένους non tam eſſe putabam *iniuria affectos quam exaſperatos, inconſulto agentes*, βλ. τὸν νοῦν: nam v. 90. *mitigat eorum animos rex*.

94. Verſus ſeqq. vix h. l. abeſſe poſſunt. A regibus *ad poetas* progreditur auctor, Muſarum munere natos.

97.

97. φιλεῦνται. An alia ſint exempla primae in hac voce productae, non recordor. an fuit φίλονται? vnde ap. Hom. ἐφίλατο.

108. Principio extitere dii cum terra, fluviis, mari, aſtris et caelo. Adeoque v. 111. οἵτ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, non accipi poteſt: *et qui ex iis nati ſunt dii:* nam nec ex aſtris eos natos eſſe conſtat, nec Οὐρανὸς deus commemorari poterat poſt v. 106. Sed accipiendum: *et qui ex quibus nati ſint dii*; ἐκ τῶν pro ἐκ τίνων. Verſus 104 — 133. leguntur apud Theophil. in Autolyc. II, p. 84. 86. cum lectionis varietate aliqua, parum tamen memorabili.

115. ὅ τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν. Erit adeo dictum aut cum reſpectu *ad Chaos*, ὅ τι *quod fuit ante deos;* aut erit accipiendum pro ὅστις αὐτῶν; niſi fuit: γένος pro γένετ'. At recte tollitur totus verſus.

120. Sphalma tollendum et ſcrib. Ἡδ' ἔρος, ὅς, — λυσιμελής, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀ.

146. μηχαναὶ non poſſunt eſſe *fraudes*, quod Graevius vult; alienae illae ſunt a Cyclopum ferocitate, ſed eſt *machinatio fabrilis, ars.*

152. ἐπέφυκον, (puta a πεφύκειν) ἐπὶ στ. μ. hoc eſt ἐν τῷ σώματι. Ita nolim tollere verſum cum Guieto.

154. ὅσσοι γὰρ — παίδων pro παῖδες. *Principio quotquot* — Ita γὰρ poni ſolet. σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆϊ forte σφετέρῳ γ' ἤχ. Sed et alibi δὲ in apodoſi legitur apud Homer. et Heſiod., vti omnino ea particula in iſtis poetis locum aliarum obtinet. Mox v. 161. δὲ eſt pro γάρ, 163. eſt pro καὶ et ſic porro. Conſentaneum hoc ſermoni nondum ſatis elaborato. ἤχθοντο, *inviſi erant patri*, ἐμισοῦντο.

160. στεινομένη. Seleucus apud Schol. legit ἀχνυμένη. Sed alterum doctius. Sic apud Homerum Scamander στεινόμενος νεκύεσσι Il. Φ, 220. quod non eſt *dolens*, ſed, *coangustatus multitudine cadauerum innantium.* Veteris autem poetae, qui haec commentus erat, mens haec fuiſſe videtur, vt Terra, indignata, ſe fruſtra parere liberos a marito mox ex partu

abolendos, omnino auferre maluerit marito vim procreandi liberos.

176. Non ἀμφὶ Γαίῃ, ſed ἐπίσχετο Γαίῃ, *ſe applicuit ei*, ἀμφὶ, *undique*. Mox fuit forte ἴκε τε λόχοιο. In 188. ordo eſt: μήδεα δ' (ſic ſcribendum pro θ') ὡς τὸ πρῶτον, α. α., κάββαλ', ὡς φέρετο.

191. ἀπ' ἀ. χροός. Sunt τὰ μήδεα v. 188. pudenda Coeli. In v. 189. ἀπ' ἠπείροιο iam in Schol. habetur; ornatus cauſſa adjectum videri poteſt, ita vt nec vrgeatur; poteſt tamen etiam in Olympo monte res acta eſſe, vt adeo proprie terra continens in hac re locum habeat. Mox v. 195. malo cum Iunt. ποσσὶν ὑπαὶ ῥ.

208. νειτείων h. exprobrans ipſis facinus atrox, quod manum parenti intulerant. Ceterum haec antiqua ſatis etymologia priſci et ignoti, peregrini forte, nominis non minus, quam alias apud veteres, docet, grammaticam artem non niſi ſero probabiliter elaboratam eſſe. Mirari licet multo magis Grammaticos ad h. l., qui τιταίνειν a voce τίειν, τίνειν, repetunt; cum toties apud Homerum τιταίνεσθαι occurrat. τιταίνειν eſt τείνειν, ἕλκειν, adeoque idem atque ὀρέγειν: ita vt τιταίνοντας ſc. τὴν χεῖρα reſpicere debeat v. 178. ὠρέξατο *protendit ſe*, *prominet*, σὺν χειρὶ λαιῇ. Mirum vero et illud, quod eiusdem vocis duplex etymologia propoſita eſt, altera v. 210. a τίω. Si analogiam ſpectes, ceteris etymologiis praeſtat illa, quae apud Diodorum occurrit, vt Titanes a Titaea matre dicti ſint; fuit forte τίτη eadem quae τίτθη, τιθὴ, nunc pro mamma ac nutrice dicta. Saltem ſpeciem haec haberent.

212. 213. Manus interpolatrix in his vſſ. manifeſta. – 215. πέρην κλυτοῦ ὠκεανοῖο, *ſub occidentem ſolis*, (vnde *Noctis filiae* illae ſunt) *in inſula maris Atlantici*. cf. 292. 294. et ad Apollod. Not. p. 387 ſq. add. p. 409. Epitheton κλυτὸς ſimpliciter ornat.

217. νηλεποίνους. Receptam malim Ruhnkenii emendationem νηλιτοποίνους, *quae vlciſcuntur delicta*. Quod media in νηλε-

τὸ —

το — corripitur, in ἀλίτης vel νηλίτης producitur, hoc fieri neceſſe eſt, quod alia nomina deducta ſunt ab aoriſto ſecundo, ſeu a forma ἀλίτω, media brevi, cuius imperfectum nunc pro aoriſto altero habetur: alia ab ἀλείτω vel ἀλίτω, media longa; tertia forma eſt ἀλιτέω, ἀλιτέομαι. Verſus 220. 1. 2. a Rhapſodo inſertos eſſe nullus dubito; dubito nunc an v. 217. 8. 9. et ipſi ab Heſiodo profecti ſint? Nam praeceſſerat Μόρος et Κήρ, nunc ſubiiciuntur Μοῖραι et Κῆρες, ſerioris ingenii foetus, et Μοῖραι memorantur infra 904. ex Iove natae; vt adeo nunc illos verſus relinqui malim, quam eos, qui hic inſerti ſunt.

226. *Eris* antea inter antiquiores deos non commemorata repente nunc prodit; adeo alia et a ſuperioribus diverſa haec genealogia habenda.

233. In *Nereo* non tam maris notio quaerenda, quam numinis fatidici: perſona ſenis ei impoſita cum virtutibus ſenectutis, *prudentia* et *moderatione;* cum prudentia coniunctum eſt, *vt vera vaticinetur:* moderationi opp. ὕβρις.

242. Oceanus circumfluus, terram ambiens, ποταμὸς, ex Homero ſatis notus. Sed τελήεις plures notiones admittit. Si vſum Homericum ſequimur, eſt idem ac κλυτὸς, *eximius, praeclarus*, epith. ornans. De nominibus Nereidum cf. Apollod. I, 2, 7. et Not.

268. Harpyiae ἔπονται, *volant*, ἅμα σὺν πνοιῇς Ἀνέμων καὶ οἰωνοῖς, h. e. *eadem celeritate, qua venti et alites mouentur.* Ita tandem ἅμα πνοιῇ ἀνέμοιο idem eſt atque ἶσα ἀνέμῳ, ap. Homer. Od. α, 98. ε, 46. et Il. ω, 342. vbi volat Mercurius *eadem celeritate qua venti*, ita vt venti praevertere non poſſent: nec aliter de equis Il. π, 149. Verum rem expedit Il. τ, 415. vbi Achillis equi: Νῶι δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν. Nec aliter accipio Od. β, 148. μετὰ πνοιὰς ἀνέμοιο; etſi hoc per ſe eſſe poſſit pro διὰ, vt eſt v. c. Il. ψ, 367. vbi iuba equorum mouetur μετὰ πν. ἀ. etſi et hoc redit ad vim vocis σύν. In Il. μ, 207. ſimpliciter dictum πέτετο πνοιῇς ἀνέμοιο. Contra alias *ven-*

tos non modo *aequare*, ſed etiam *praevertere* aliquis dicitur, vt Boreadae ap. Apollon. II, 276 et ſaepe. Mox *μεταχθόνιαι* dubitationem vix admittebat.

270. Sine haeſitatione admiſſam vellem Graeuianam correctionem *καλλιπάρῃος*: nam Graeae foedae erant adſpectu. cf. Apollod. II, 4, 2. In ed. Farr. eſt *καλλιπαρῄος*.

283. Quid in vetere lectione retinenda ſequutus ſit Cel. editor, diuinando forte aſſequor: *ἄορ* vna ſyllaba efferri poteſt, vt et *Χρυσάωρ* binis ſyllabis efferendum eſt. Nec tamen ratione deſtituitur altera lectio: *Γένθ' · ὁ δ' ἄορ*.

295. *Ἡ δ' ἔτεκε* — Callirrhoe ſcil. Cf. ad Apollod. Not. p. 249.

306. *Τυφάονα*, Ed. Farreana *Τυφωέα*, interpolatione, puto, ex v. 821. Non enim ſatis liquet, iidemne Heſiodo ſint an diuerſi.

323. 4. Qui hos verſus intruſit, Chimaeram prorſus aliam nobis effinxit, corpore caprino, cauda draconis et capite leonino ignem efflante. Sed cf. ad Apollod. Not. p. 286.

347. Alienum eſſe arbitror interpretum acumen, qui *κουρίζειν* pro *κείρειν* accipiunt. Nam fluvios *κουροτρόφους* dici, nota res eſt; ita et Apollo *κουροτρόφος*, cf. Euſtath. p. 1293, 3. Similiter et Nymphae *κουροτρόφοι*, a nutritione incolentium terras. Verbum *κούριζειν* tranſitive hoc loco; at ap. Hom. Od. *χ*, 185. Laertes eſt *κουρίζων*. In v. 359. *Κρηνηΐς τε* praefero ex Bodlej. Eo alludit lectio edd. *Κρυνηΐς τε* et *Κρισίης τε*.

377. De *Perſe* v. ad Apollod. Not. p. 22. Quod eius ſapientia praedicatur, ad aliam obſcuram fabulam ſpectat. Forte Hecate filia ab illo artes magicas edocta fuit.

386. H. e. *Iovis perpetuae comites ſunt*. Mox 389. *ἐβούλευσε* eſt *conſilio, prudentia conſequuta eſt, obtinuit, effecit*. Et 392. *εἶπε, promiſit*.

393. *ἀποῤῥαίσειν*. Male Guietus tentat. Eſt *deturbare, deiicere, priuare* aliquem munere ſuo, *ἀφελέσθαι*. Apud Homerum

merum eſt ἀποῤῥύεσθαι τινά τι. Od. α, 404. π, 428. Contra ἐπιβήσεμεν eſt ἐπιβιβάζειν, vt ſaepe apud Homer. et in Εργ. 580. Exemplum deae, quae ſua γέρα, iam ante ſibi impertita, retinuit, et alia a Iove accepit, eſt Hecate v. 414. 421 ſq.

401. Iupiter ſibi Stygis liberos *Zelum*, *Nicen*, *Cratos et Bien* ſemper *praeſto eſſe* voluit: cf. v. 386.: praeclaro commento. Nec mirum adeo, Iovis miniſtros adhiberi eos ab Aeſchylo.

416 ſq. Poſſunt haec vtique ſic accepi, vt non in quibusvis, etiam quae aliis diis fiunt, ſacris invocetur Hecate, ſed vt tantum illa inuocata in ſuis largiatur quae quis precatus fuerit. ἱλάσκηται non θεοὺς, ſed αὐτήν: Ita 421. 2. erit accipiendum: eam habere ſortem aequalem cum ceteris Uranidis; nihilo deteriorem, quam vllus alius ex iis habeat. Sunt tamen vel ſic ſeqq. de *Hecates* poteſtatibus valde memorabilia. Vſ. 415. eſt ἐν θεοῖς ἀθ. Verſum 430. bene conſtituit Graeuius: eminet is, ὃν ἐθέλῃ κε μεταπρέπειν.

454. Ionicus ſcriptor Ἰστίην exaravit, quod et Ald. habuit.

472. τίσαιτο δ' ἐρινῦς πατρὸς ἑοῖο non eſt, pater Rheae, quo inductus Guietus ἀνδρὸς reponebat, ſed reſpectu ad illa habito παῖδα φίλων, ipſe *Cronos*, *pater filii*, *quem Rhea vtero gerebat*. Ἐρινύες pro *ſcelere quod Poenae perſequuntur*. πατρὸς ἑοῖο pro αὐτοῦ τοῦ παιδός.

481. ἵκτο φέρουσα ſc. *Iovem iam natum*.

482. 4. κρύψεν δὲ ἑ — Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Optime de hoc loco meruit Graevius, e quo haec tenenda cenſeo. *Aegeus* mons bene repoſitus eſt pro *Argaeo*: auctore maxime Theone ad Aratum. *Iugi Idaei* plura fuere cacumina, diverſis nominibus: in quibus et *Dicte* ſ. Dictum. Pro *Lycto*, quod vrbis, non montis nomen eſt, Meurſius in Creta ἐς Δίκτον coniiciebat. Graevius *populum Lyctium* non male interpretatur Lyctum: potuit ſub eius ditione eſſe mons et campus Aegaeus: potuit etiam

Rhea a Lycto procedere ad montem Aegaeum. In Schol. ap. Heinſ. p. 280. ἀφ' ἧς (αἰγὸς) καὶ Κρήτῃ Αἰγὸς ὄρος καλεῖται (melius Trincav. ed. ἀφ' οὗ ἐν Κρήτῃ καὶ Αἰγὸς ὄρος καλεῖται) καὶ Αἰγαῖον τὸ ὑπ' ἐνίων ἐκδικον καλούμενον. leg. Δίκτον. Minus bene τὸ Ἰδαῖον ſubſtituebat Graeuius.

495. Id quod Cronos Metidis dolo adductus facit apud Apollod. I, 2, 1. Ita vero abſonus prorſus verſus 496. νικηθεὶς τέχνῃσι βίῃφί τε παιδὸς ἑοῖο. Quae enim partes Iovis ea in re fuere, ſi Γαίης ἐννεσίῃσι res facta? Lapis oſtendebatur Delphis v. Pauſ. X. 24. Ceterum cur verſus 492 — 500. vncis incluſi ſint, non aſſequor; abeſſe enim vix poſſunt, ſi narrationis ordinem ſpecto. Redolere interpolationem videri poteſt v. 505. καὶ στεροπήν. De re cf. v. 156. ſq.

517. Heſiodea ratio diuerſa eſt ab ea, quam Pherecydes induxerat, (v. ad Apollod. Not. p. 407.) vt in Hyperboreis aut in eorum finibus Heſperidum hortos conſtitueret. Heſiodus enim ad extremum occidentem Europae et Libyae cum Atlantem tum Heſperides revocat; et has quidem in inſula adiacente in Oceano Atlantico collocare videtur, Graeas (ſaltem ſup. 274. πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο) ex adverſo, adverſus Atlantem vſ. 518. Diverſum conſilium aliorum eſt, qui in media Libya Heſperidum hortos conſtituerunt. Etiam Gorgadas inſulas et Heſperi cornu non niſi ſeriora ſecula finxere ex priſcis fabulis.

522. μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας ſi iunguntur, vt ſit διελᾷν κίονα δεσμοῖς, erunt vincula ipſa mediae columnae iniecta et circumducta. Schol. reddit: διὰ μέσου κίονος δήσας τὸν Προμηθέα, ſenſu probo: ſed an ἐλάσας eſt δήσας? Iungenda ſunt: Προμηθέα δῆσε δεσμοῖς, διελάσας (δεσμοῖς) μέσον (pro vulgari διελᾷν δεσμούς τινι, *vincula immittere circa corpus* dicitur διελᾷν δεσμοῖς τινα) κίονι, ἐν κίονι. Apud Homer: δόρυ διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε. οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι.

532. 3. Reiecta eſt, vt video, haud dubie idoneis de cauſſis, Robinſoni lectio, ταῦτ' ἄρα pro διὰ ταῦτα non bene damnabat Graevius. καὶ περ χωόμενος accipiendum erit καὶ, χωόμενός περ, π. Quod ſequitur de diſceptatione Sicyone facta inter deos et mortales, videtur nihil aliud quam commentum eſſe poetae veteris ad exornandam enuntiationem: Promethum fuiſſe ſapientiſſimum, ſeu, quod idem tum erat, callidiſſimum, qui adeo ipſum Iovem ſagacitate vinceret. Declarata res exemplo, id quod poeta dignum erat; et quidem optione adipis et oſſium victimae propoſita. In hanc quidem facile incidere potuit poetae ingenium, qui videret victimarum carnes omento involutas arae imponi. Neque illud alienum a priſca ſimplicitate, vt diſceptationem ac iudicium inſtitutum memoraret, quo liqueret, vter altero ſapientia et ingenio praeſtaret, Iupiter an Prometheus. At Schol. inſtitutam diſceptationem narrat de tutela hominum et vrbium, quibus diis mandata ea eſſet. Sic accipio verba: ἐν τῇ Μηκώνῃ ἐκρίνοντο, τίνες θεοὶ τοὺς ἀνθρώπους λάχοιεν μετὰ τὸν πόλεμον.

537. Aſſentior Guieto ſcribendum eſſe: τῇ μὲν γὰρ et τῇ δ' αὖτ': *altera parte* carnes et adipem corio victimae conditam, *altera parte* oſſa omento obducta appoſuit Prometheus. γαστὴρ βοείη eſt ipſum corium, ῥινός.

551. Iupiter bene intelligebat, Prometheum fraudulenter ſecum agere, (nam ipſam fraudem non perſpexit) et propter hoc ipſum ſuccenſebat non modo Prometheo, ſed toti generi humano. At, quae v. 556. 7. adiiciuntur, non aſſequor; oſſa enim victimarum in aris vsquam concremata fuiſſe, legere non memini; μηροὶ et proſiciae adolentur involutae omento; ſuſpectosque adeo verſus habeo. Facta autem ſuperiora ante ignem inuentum, vt ex ſqq. intelligitur. Saltem fabulas diuerſas in hunc modum conglutinauit poeta.

582. In Ald. omiſſo πολλὰ legebatur: κνώδαλα, ὅσσ' ἤπειρος τρέφει, corrupto metro. Nec aliter Iunt. Farr. At Trin-

 cavell.

cavell. κνώδαλ' ὅσσ' ἤπειρος πολλὰ τρ. In ed. Pariſ. ap. Iac. Bogardum 1544. alio modo verſus conſtitutus eſt: κνώδαλα, ὅσσα περ ἤπειρος τρέφει; ex ingenio editoris puto.

590. Locum truncatum, aliis omiſſis, aliis inſertis, eſſe, narratarum rerum ordo ſatis docet. Quae exciderunt, legi poſſunt in Ἔργοις, loco parum commodo, v. 54 ſqq. nec multum abeſt, quin ſuſpicer ea ad h. l. eſſe retrahenda, ex parte ſaltem inde a 83. verſu, temere ibi in margine libri adſcripta antiqui, e quo reliqua exempla fluxere. Quod ἐκ τῆς γὰρ — e Pandora muliebre genus ortum duxiſſe dicitur, vix ab antiquo poeta proficiſci potuit. Etiam alterius verſus otioſum prorſus hemiſtichium: τῆς γὰρ ὀλώϊον ἐστὶ γένος; ita vt ſuſpicari liceat, verſum 590. ſerius fuiſſe praefixum. Mox μετ' ἀνδράσι ναιετάουσι iunctim accipiendum erat, *inter homines in terra degentes.*

603. Impedita quae ſequitur ſententia ex collocatione et nexu verborum. Guietus vidit et interpungere iuſſit: ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο, (ſc. ἐκείνῳ) ὅς κε — ἵκηται, χήτει γηροκόμου: (vt ſit διὰ χῆτος, *per hoc ipſum, quod non habet qui ſe ſenem foueat.*) Ad vulgatam interpunctionem forte lenior ordo: ὅς κε — ἵκηται, χήτει γηροκόμοιο ὅδ', οὐ βιότου ἐπιδευὴς, ζώει· h. e. ἐν χήτει ζώει: *viuit ille, etſi opum non egenus, tamen ſine ſedula cura et miniſterio alterius.* Mox 609. τῷ δὲ ἀπ' (ſ. forte τῷ δ' ἐπὶ h. διὰ) αἰῶνος τὸ κακὸν ἀντιφερίζει ἰσθλῷ ἔμμεναι (ὥστε παρεῖναι αὐτῷ) *perpetuo ipſi adeſt malum cum bono mixtum.*

613. παρελθεῖν eſt παραδραμεῖν.

641. Forte πάντων τ' ἐν σ. Paullo ante oratio expeditior eſſet, ſi cum v. 634. abeſſent quoque 635. 6. οἵ ῥα — συνεχέως ἐμάχοντο — In v. 643. δὴ τότε τοῖς int. Briareum, Cottum et Gygen ſ. Gyen: nam vſ. ſqq. eos alloquitur.

656. Si περὶ δ' ἴσσει νίκημα ex iudicio correctum legitur, neceſſe erit refingere quoque πραπίδας.

682. ἔνοσις — ποδῶν videtur iungenda; ita melius procedunt reliqua, quae ſubiiciuntur.

700. εἴσατο (ἔδοξεν) δ', (ὥστε) ἅντα ὀ. ἰδεῖν ἠδ' ο. ο. ἀκοῦσαι, αὕτως, ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν πίλνατο. τοῖος γὰρ etc. *adſpectu et auditu, videbatur res ita ſe habere, ac ſi coelum et terra miſcerentur: talis enim ingens fragor futurus eſſet, ſi inter ſe corruerent.* Ita accipienda haec; alias γάρ κε vitioſum eſſet. ὀρώρει κε pro ἄν, mox μέγας ὑπὸ in ed. Trincav. et ed. Pariſ. 1544. In hac quoque v. 725. ἦκοι. Verſus autem 705. prorſus ex ſuperioribus confictus et otioſus eſt.

727. Mos Heſiodeus poſtulat δειρὴν πέρι. Ceterum quae inde a 729. ἔνθα θεοί ad v. 745. ſequuntur, paſſim a ſerioribus rhapſodis amplificata eſſe ſuſpicari licet. Cohaerent inter ſe tantum illa: quod *Tartarus muro aheneo cinctus eſt, eiusque pinnacula tenebrae obſident, ſupra eum vero terrae et maris fundamenta ſeu radices ſunt:* — 728. *eodemque in loco Noctis domus.* 744. 5. Nam mera repetitio e ſuperioribus eſt in vſſ. 729 — 733. 736 — 744. In vltimis καὶ Νυκτὸς ἠρ. οἰκία δεινὰ ἔστηκεν parum commode dictum eſt, cum ſaltem repetitum eſſe deberet ἐνθα: *eodem quoque in loco* Noctis aedes ſunt; vt 758. *eodem in loco* Somnus et Mors domos habent, et 767. Hades et Proſerpina et Styx. Ceterum ex his ad intelligendum in promtu eſt, *Tartarum* antea locum *Hadae* obtinuiſſe, cui mox *Pluto* ſucceſſit. Virgilius Tartarum ab Elyſio ſeiunctum in locis inferis collocauit, ſceleratorum ſedem: Aen. VI, 548. ſq. vbi v. 577 ſq. et in Exc. p. 658.

748. ἆσσον ἰοῦσαι iam in ed. Par. 1544. expreſſum video, ex emendatione puto, ſeu Homeri exemplo. Sed ἀμφὶς ἰοῦσαι recte ſe habet, *vtrinque accedunt*, vnaquaeque pro ſe, a diuerſis partibus.

778. 9. ἀμφὶ δὲ — ex more rudis ſermonis pro: κατηγρίφα καὶ ἐστηριγμένα κίοσιν.

780.

781. ἀγγελίης sc. ἵνεκα; nec mutandum in ἀγγελίῃ. *Styx* autem dea fontis et fluvii putanda est, eodem modo *vt Nympha aliqua.* Incolit illa antrum, e quo fons scaturire putandus est, mox loca infera subiturus. Primo honos habitus deae, vt per eam iuraretur, sup. v. 400., postea sollennius factum, vt per eius aquam iuraretur: quam adeo afferri ad deos narrat poeta, quoties iurandam sit. In 783. Trincav. ὅς κε ψεύσηται. Ed. Par. ὅς κε ψεύδηται, melius quam vulgo.

793. Aut ἐπίορκος scribendum cum Guieto, aut ἐπίορκον ἀπομόσῃ iungendum, *qui peierauerit.*

801. ἀπομείρεται. Occurrit sane et in Εργ. 578., sed ibi est *vindicat sibi, sortitur.* At h. l. est ἀποκεχώρισται, quod est ἀπαμείρεται. v. Etymol. et Hesych. h. v. Et sic ed. Trincav. Par.

804. Iure recepta est Ruhnkenii correctio εἰρᾶϊς. Habuisset tamen εἰρὰς non minus locum, respectu alterius ἐς βουλήν.

807. Manifestum ex hoc et aliis locis fit, tum cum colligerentur Hesiodi carmina et scripto traderentur, diversas fuisse non modo lectiones, sed et tractationes interdum eiusdem loci, a Rhapsodis recitare solitas. Haesisse in his eos, qui primi perscriberent carmen, necesse est; qui vt se expedirent, plures, etsi diversas, eiusdem loci recitationes simul adscripsere. Cum versu 812. cf. Il. ϑ, 15.

823. Ex sollenni more grammatico accipiendum erit οὗ χεῖρες ἐπέχουσιν ἔργματα ἰσχύϊ, *manus occupatum habens robur suum rebus agendis*: pro ἰσχὺς τῶν χειρῶν (h. χεῖρες ἰσχυραὶ) ἐργάζονται. Proprie *viribus res quas efficiant admovere*, ἐπέχειν ἰσχύϊ ἔργον. Quod si, vt est, durius videatur, saltem tenendum hoc: ἔργματ' ἔχουσαι esse ἐργαζόμεναι, et ἐπ' ἰσχύϊ pro σὺν, hoc est, ἰσχυρῶς. Obscurum est, vtra ratio an alia melior sequenda sit.

831. Guietus delet versum. Insolens sane illud: ὥστε ϑεοῖσι συνιέμεν, pro ὥστε ϑεοὺς συνιέναι. Ergo supplendum: ὥστε ϑεοῖς ἐξεῖναι, συνιέναι.

846.

846. πρηστήρων. Verſum ſuſpectum habebam, quia ὑπ' ἀμφοτέρων non habet quo referatur, niſi in altero verſu primo βροντῆς στεροπῆς τε, tum conſtituas ἀπὸ πυρὸς τοῦ πελώρου, *ab igni, quem monſtrum ſpirabat.* Ita ſane abundant *venti preſteres*, per ſe quidem ſatis appoſiti, *et fulmina.* At praeſtat, quod in Scholio reperio, ὑπ' ἀμφοτέρων, ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν κεφαλῶν τοῦ Τυφωέος, τοῦ μὲν διὰ τὰς βροντάς, τοῦ δὲ διὰ τὰ πνεύματα. Ita bene ſe habent omnia. Poſt Olympum et terram v. 842. 3. mare ſubiicitur 844., quod *aeſtus peruadit e tonitru, fulgure, ab igni quem monſtrum mouebat*, καὶ ἀπὸ πρηστήρων, *ab ignitis ventis et fulminibus.* Tale κεῦμα ſup. 700.

855. πλῆξε ſc. σὺν τούτοις τοῖς ὅπλοις τὸν Τυφωέα: vnde mox ille ἄναξ πλῆγεὶς ἐν οὔρεος βήσσῃσι. Cuius flammae, proxima quaeque arripientis, afflatu ipſa terra incendia patitur.

867. Verſum ὣς ἄρα ſpurium eſſe, ſagaciter animadvertit Ruhnken. V. C.

872. μαψαύρας h. l. grammaticorum acumini relinquam. Ipſe locus requirit αὔρας, ventos qui per mare feruntur *paſſim*, μὰψ ἐπιπνείουσι.

882. καὶ ἐμίναντο τοῖς T. βίῃ (h. e. μάχῃ, ἐμάχοντο) τιμῶν ἕνεκα. Supra 847. erat νίκης καὶ κράτεος πέρι.

889. *Metidem* iam vtero gerentem deuorauit Iupiter, ne quod ex illa naſceretur, ſi puer futurus eſſet, regno ſe deiiceret. Cf. Not. in Apollod. p. 38. et 1396. vbi de interpolatione huius loci apud Chryſippum egi, quam iam attigeram in Comment. de Theogonia p. 152. Aliosſcriptores rem hactenus mitigaſſe ſuſpicor, vt Iovem ſine congreſſu Metidem edidiſſe partu dicerent. Apud Clement. Homil. V, 12. ſaltem: τὴν Μῆτιν γὰρ χωρὶς τῆς πρός τινα μίξεως ἀποκυίσκει, ὡς καὶ Ἥρα τὸν Ἥφαιστον.

892. Ex more ſcriptum fuiſſe ſuſpicor: Τὼς γάρ οἱ φρασσάτην. Et ſic ed. Ald. Iun. Farr. Item 895. legere praeſtat

πρω-

πρώτην μὲν κούρην. Ald. et Iunt. πρώτην μὲν γὰρ habent. Alienum a ſententiarum nexu eſt γάρ.

934. Φόβον καὶ Δεῖμον recte vertam *Fugam et Terrorem*, qui fugam facit, fugat. Aliter tamen Virgil. accepit Aen. IX, 719. *Fugam — atrumque Timorem.*

954. 5. Iungenda ſunt καίει ἐν ἀθανάτοισι. In v. 956. Ruhnkenius e MS. Reg. protulit κλυτὸς Ὠκεανίνη, haud dubie doctius. In 961. vix recte ſe habet metrum: ἡ δέ οἱ Μηδ. Leg. ἣ δέ νύ οἱ, vt in ed. Par. expreſſum.

A v. 965. *novi carminis* initium fieri putandum. Sequebatur nunc ἡρωογονία, quae complectebatur primum *natos ex deabus*, quae cum mortalibus congreſſae erant, — ad 1019. tum *prognatos e mulieribus mortalibus*, quae cum diis erant congreſſae. Haec altera pars interiit; niſi pars eius ſupereſt, *Clipeus Herculis.*

970. De *Iaſio* cf. ad Apollod. p. 736. De *Cephalo* v. 986 ſqq. v. ibid. p. 822.

1001. *Medeum* ſeu *Medum* ex Aegeo natum tradunt alii, vt Apollod. I, 9. extr. Iaſonis tamen filium cum Eriopide filia etiam Cinaethus eum ediderat: ap. Pauſ. II, 3. Illud vero prorſus inauditum, quod Medeus a Chirone nutritus dicitur. De Iaſone vulgo alii idem tradidere.

1003. Αὐτὰρ Νηρηΐδες κοῦραι ed. Par. 1544. ex correctione; debebat ſaltem Νηρεΐδες. Paullo ante Φιλυρίδης eſt accipiendum, ac ſi Φιλλυρίδης expreſſum eſſet.

1014. μυχῷ νήσων ἱερέων non poteſt eſſe, quod Clericus volebat, *procul a receſſibus inſularum*, in continenti ſcilicet; ſed eſt, *in inſulis*; et dicendum, parum accuratam notionem locorum habuiſſe veterem poetam, qui Circes inſulam norat, et in Tyrrheno mari alias littori praetexi inſulas. In terris autem remotis maxime celebritatem nanciſci ſolent loca maritima cum inſulis, vtpote acceſſu faciliora quam interiores terrae. Inter v. 1013. et 14. Ruhnkenius, doctiſſimus vir, in MS. Pariſ.

Pariſ. inuenerat verſum, ſed turpiter claudicantem, vt, ſpurium eſſe, ſatis appareret: Τηλέγονόν τ' ἔτεκε διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην (ſaltem Τηλέγονόν τε γ' ἔτικτε δ.)

Subieci his Notulis *tabulas genealogicas* ad Theogoniam Heſiodeam comparatas, ſimiles iis, quas in Apollodorum concinnavi, quarum magnam eſſe vtilitatem vſu et experimento comperi.

TABV-

TABVLAE GENEALOGICAE

h. e. STIRPS DEORVM ET HEROVM

SECVNDVM HESIODVM.

Ab initio fuere Chaos, Terra, Tartarus, Eros, v. 116.

Tab. I.

Chaos

Erebus cum *Nocte*

Aether. Dies 123 — 5.

Nox sine coniuge 211 — 225.

1) Μοῖρος, Κήρ, Θανατος, Ὕπνος, Ονειροι 211. 758.
2) Μῶμος, Οιζυς.
3) Hesperides.
4) Μοιραι, Κηρες. (Poenae)
5) Νεμεσις, Γηρας, Ερις. 226-231.

Πονος, Λήθη, Λιμος, Αλγεα, Ὑσμιναι, Φονοι, Μαχαι, Ανδροκτασιαι, Νεικεα, Ψευδεις λογοι, Αμφιλογιαι, Δυσνομια, Ατη, Ὅρκος.

Tab. II.

TAB. II.

Terra — *Uranus*. 132—153.

Coelum. Montes. Pelagus. (Pontus.)
f. Οὐρανός. 126—132.

1. Oceanus. Coeus. Crius. Hyperion. Iapetus.
v. Tab. IV. Tab. V. Tab. V. Tab. V. Tab. VII.

Thia. Rhea. Themis. Mnemosyne Phoebe. Tethys.
Tab. V. Tab. VI. e Iove Tab. V.
Musae
Tab. VI.

Cronos. Tab. VI.

2. Cyclopes.

3. Centimani: Cottus. Briareus. Gyges. 147. 617. sq.
Omnes dicti *Titanes* 207—210. 630 sq.

* * *

Ex Urani sanguine a Terra excepto 183—206.

Erinnyes. Gigantes. Nymphae Meliae. Venus — *Mars*.

* * *

Terra — *Tartarus*.
|
Typhoeus 821 sq.
ex quo
Venti procelloſi. 869 sq.

Φόβος. Δεῖμος. Harmonia
933—7. ex
— *Anchises*. *Cadmo*.
|
Aeneas
1008—10.

Ino. Semele. Agaue.
Autonoe *Aristaeo* nupta.
Polydorus 976—8.

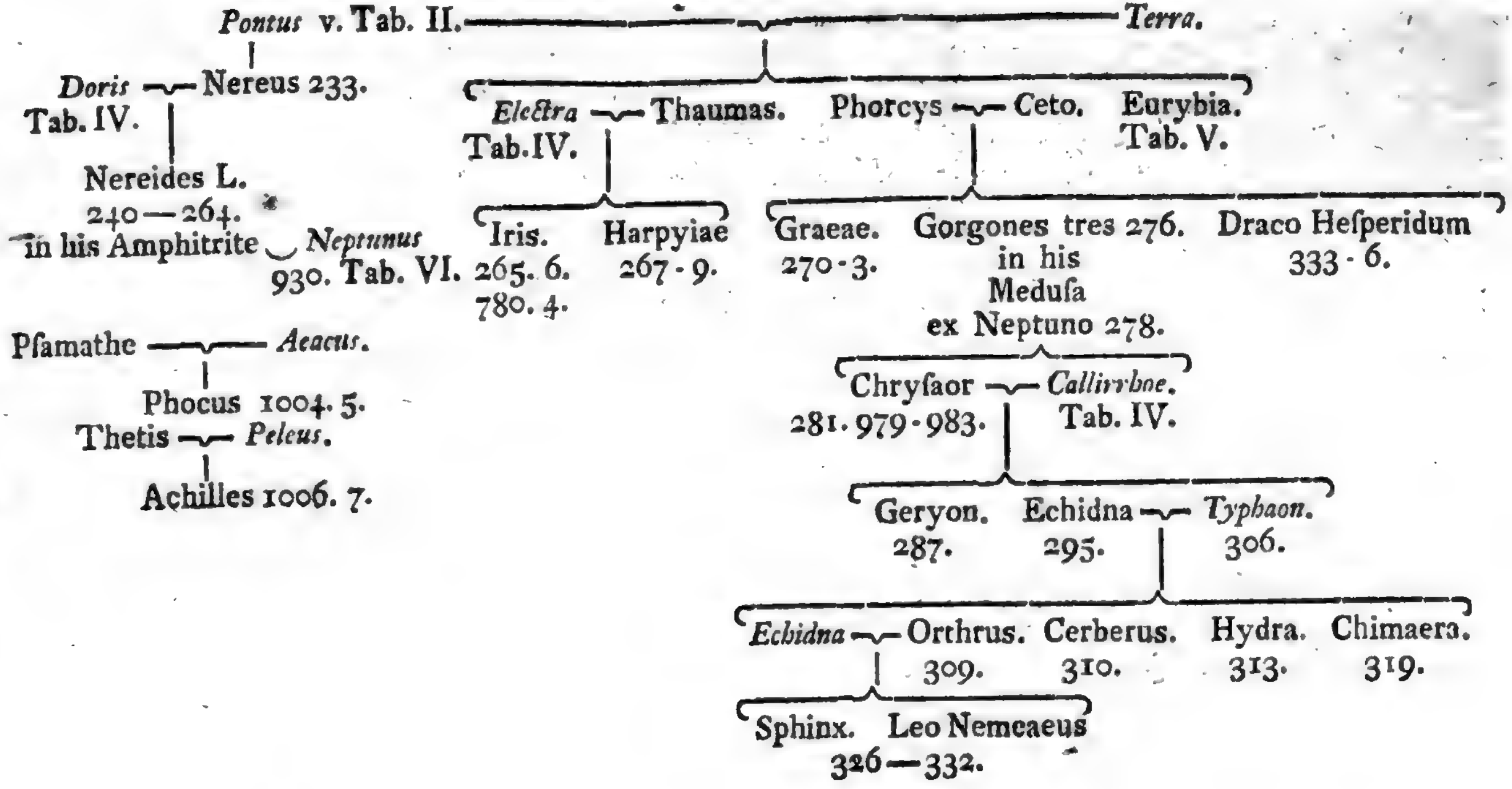
Pontus v. Tab. II.
Terra.
Doris
Nereus 233.
Tab. IV.
Nereides L.
240—264.
in his Amphitrite
Neptunus
930. Tab. VI.
Electra
Thaumas.
Tab. IV.
Phorcys
Ceto.
Eurybia.
Tab. V.
Iris.
265. 6.
780. 4.
Harpyiae
267-9.
Graeae.
270-3.
Gorgones tres 276.
in his
Meduſa
ex Neptuno 278.
Draco Heſperidum
333-6.
Pſamathe
Aeacus.
Phocus 1004. 5.
Thetis
Peleus.
Achilles 1006. 7.
Chryſaor
Callirrhoe.
281. 979-983.
Tab. IV.
Geryon.
287.
Echidna
295.
Typhaon.
306.
Echidna
Orthrus.
309.
Cerberus.
310.
Hydra.
313.
Chimaera.
319.
Sphinx.
Leo Nemeaeus
326—332.

TAB. IV.

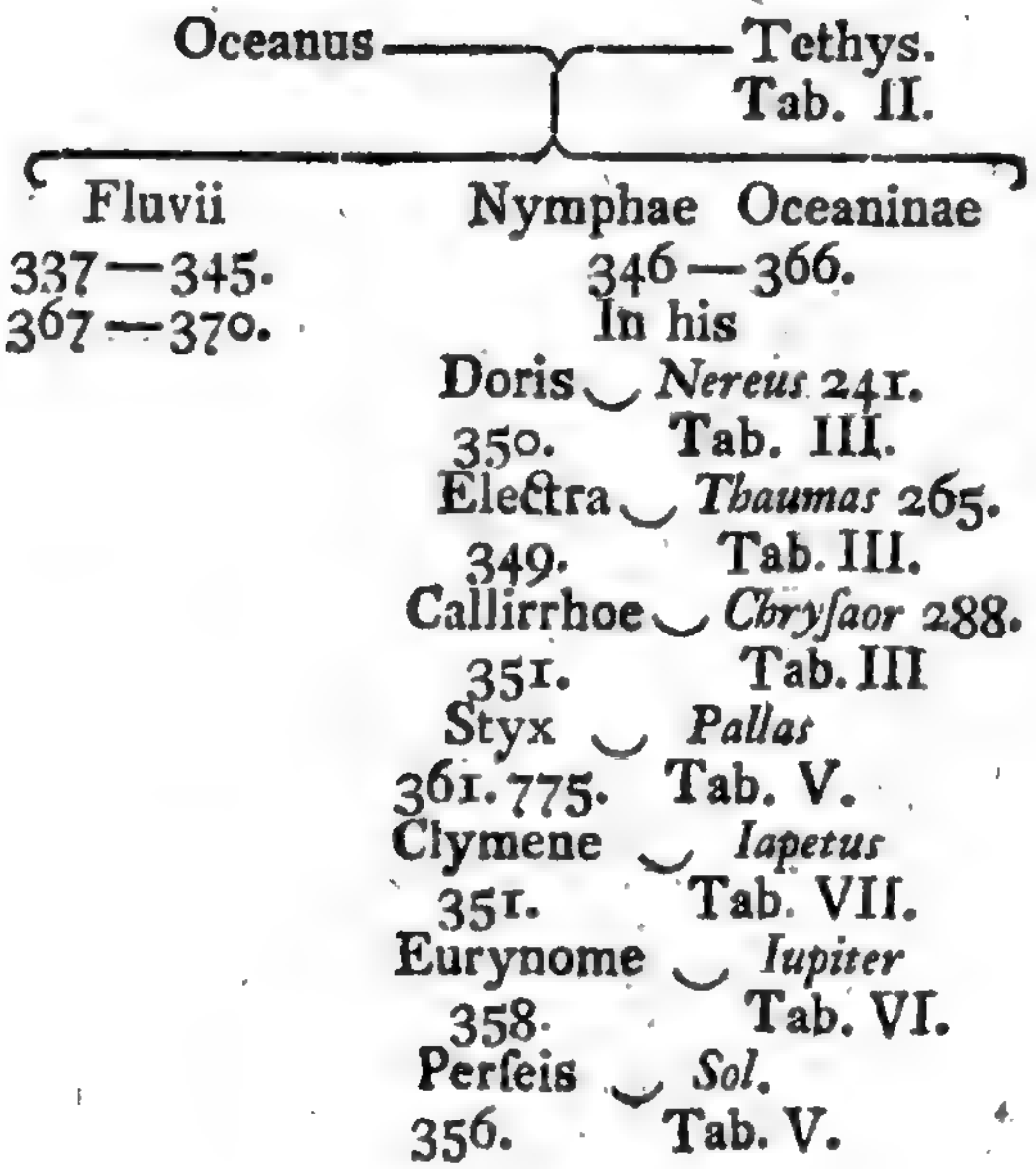
Oceanus
Tethys.
Tab. II.
Fluvii
337—345.
367—370.
Nymphae Oceaninae
346—366.
In his
Doris ◡ Nereus 241.
350. Tab. III.
Electra ◡ Thaumas 265.
349. Tab. III.
Callirrhoe ◡ Chryſaor 288.
351. Tab. III
Styx ◡ Pallas
361. 775. Tab. V.
Clymene ◡ Iapetus
351. Tab. VII.
Eurynome ◡ Iupiter
358. Tab. VI.
Perſeis ◡ Sol.
356. Tab. V.

Tab. V.

Alii *Titanes.*

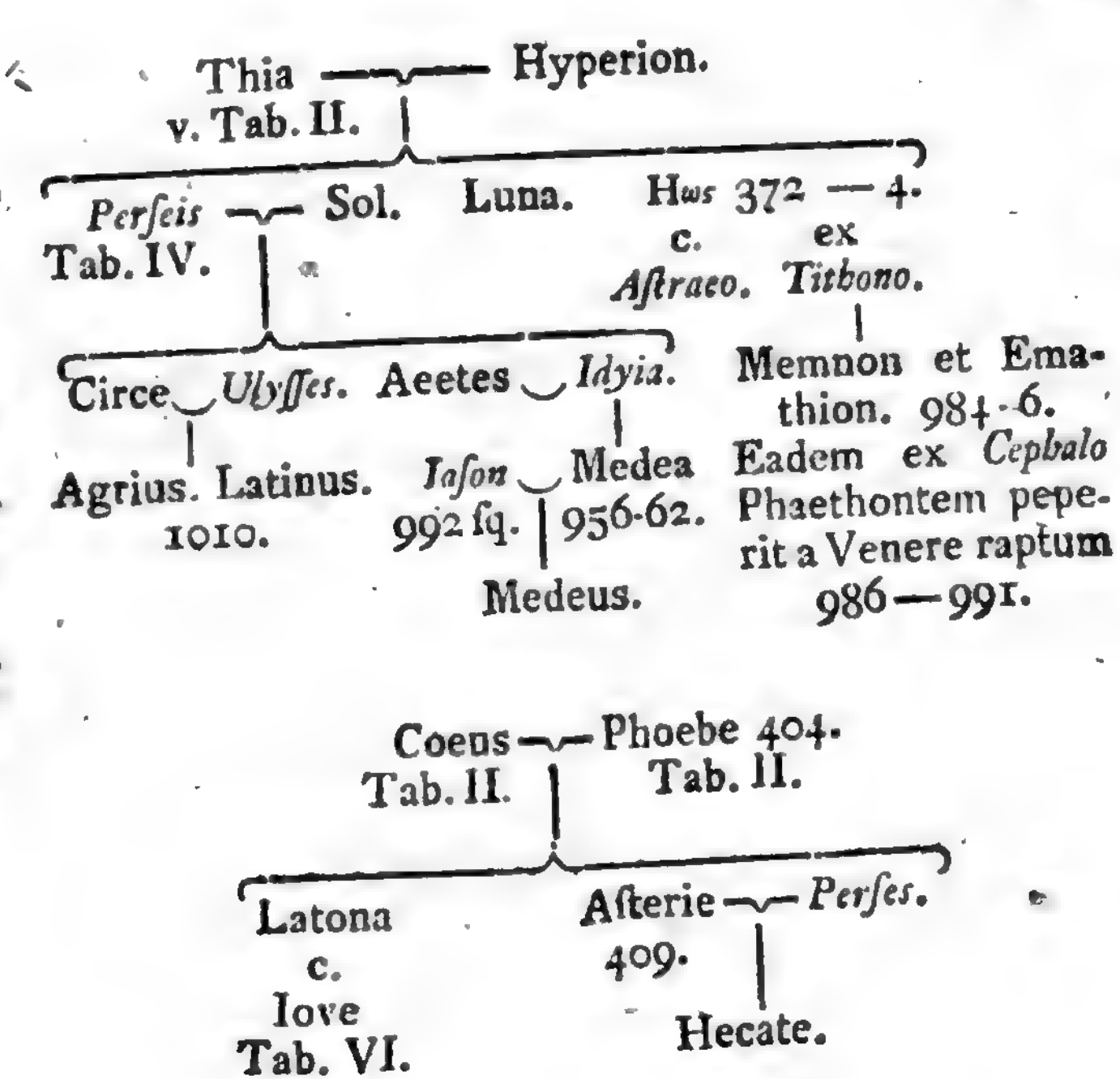

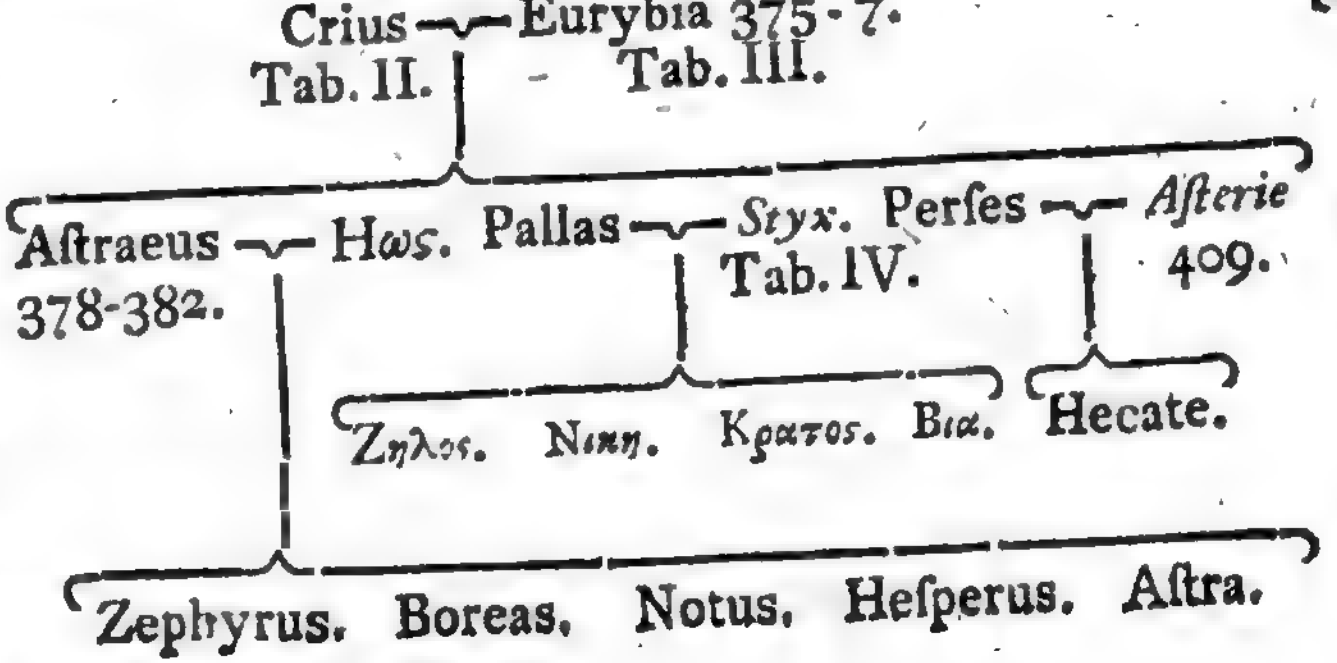

Tab. VI.

Cronos — Rhea 453 sq.
minimus natu Titanum 137. Tab. II. | Tab. II.

Vesta Ceres Juno Hades ◡ *Proserpina.* Neptunus Iupiter
c. ex Iove Iasio 912. | 768. 912-4. v. mox. v. mox.

Vulcanus 927. duxit Aglaiam 945.

Plutus 969-974.

* * *

Iupiter ◡ 1. *Metis* 886.
Athene.
—— ◡ 2. *Themis.*
Horae 901. Moerae 904.
—— ◡ 3. *Eurynome* Tab. IV.
Charites 907-911. ex his Aglaia c. *Vulcano* 945. 6.
—— ◡ 4. *Ceres.*
Proserpina ◡ Aidoneus s. Hades 912-4.
—— ◡ 5. *Mnemosyne* Tab. II.
Musae 915-7
—— ◡ 6. *Latona* Tab. V.
Apollo. Diana 918-920.
—— ◡ 7. *Iuno.*
Hebe. Mars. Ilithyia 921-3.
(c. Hercule 950-5.)
—— ◡ 8. *ex se* sustulit
Athenen s. Minervam 924. 886 sq.
—— ◡ 9. *Maia.*
Mercurius 938-9.
—— ◡ 10. *Semele.*
Dionysus 940-2. c. *Ariadne* 947.
—— ◡ 11. *Alcmena.*
Hercules 943. 4. c. *Hebe* 950.

* * *

Neptunus ◡ *Amphitrite* Nerei f. 243.
Tab. III.

Triton 930-3.

Tab. VII.

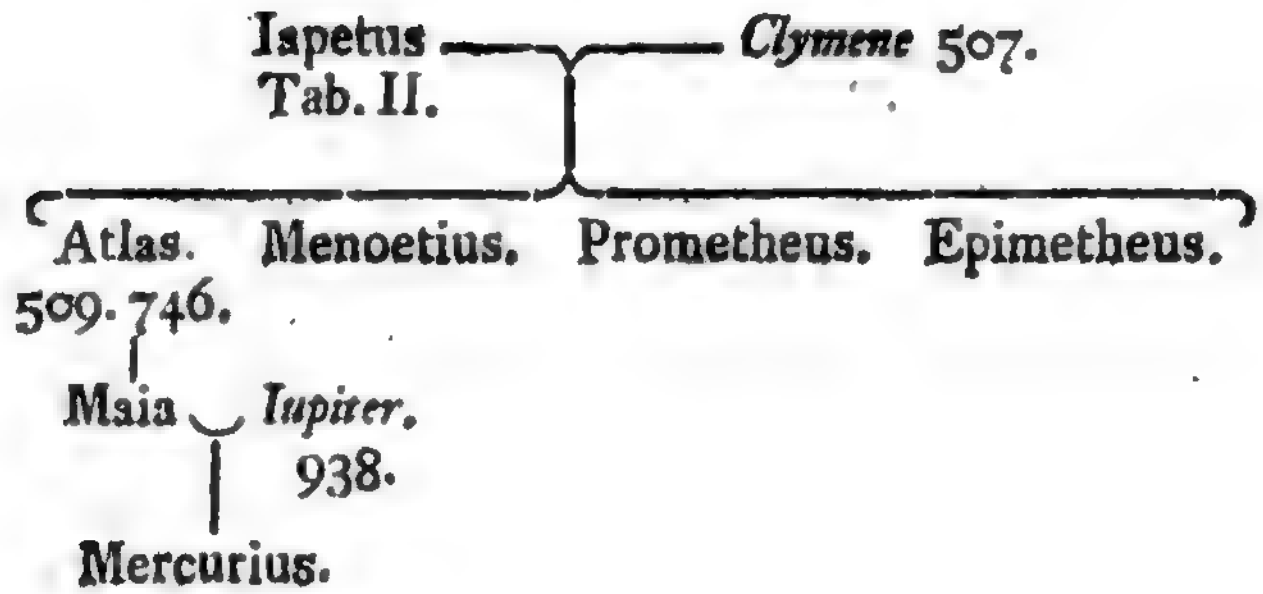

CORRI-

CORRIGENDA ET ADDENDA.

Vſ. 323. 4. Diverſam h. l. haberi deſcriptionem Chimaerae ab illa Homerica, vidit quoque Euſtath. ad Il. ζ. p. 634. l. 38., ubi ab Heſiodo ait monſtrum triceps fingi; vt hos duo verſus et ipſe vel non legerit, vel lectos pro ſpuriis habuerit. Paullo ante pro τῆς δ' ἦν τριῆς κεφ. ex MS. Bodlei. adfertur τῆς δ' αὖ τρ. κ. Sed doctiorem rationem confirmat praeter alios Schol. Sophocl. ad Trach. v. 529.

v. 396. corrigendum ἦ θέμις —

v. 511. item leve vitium emendandum, et ſcrib. Ἐκιμηθέα.

v. 556. ſq. Spectat huc Apollonii gloſſa in Lex. Hom. Μηρία. Οὐχ' ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ τὰ ἐκ τῶν μηρῶν ἐξαιρούμενα καὶ ἱεροθυτούμενα. Ὁ δὲ Ἡσίοδος τὰ περὶ τὴν μερίδα τῶν ὀστέων μυθικῶς διαπλάσσει. Parum tamen haec nos iuvant; et me quoque valde exercuit locus Heſiodi, in quo, quod aliunde non didiceram, oſſa aris deorum impoſita narrantur. Niſi morem hunc ad antiquiſſima tantum tempora retrahendum eſſe dicamus, nihil omnino reliquum video, quam vt *oſſa* accipiamus *carnibus undique et adipe obducta.* Quisquis enim verſuum horum auctor ſit, difficultatem ſuam retinet ſententia.

v. 656. Scribendum utique πέρι μὲν πρωτίδας, πέρι δ' ἐσσὶ ν.

v. 669. corrig. Ἐρέβευσφιν.

v. 801. θεῶν ἀπομείρεται α. ἐόντων. Aliam ſcripturam exhibet Trincav. ἀπαμείρεται, eamque tamquam genuinam in Theſauro ſuo agnoſcit H. Steph. Sane ab antiquis Grammaticis videmus diſtingui ἀπομείρομαι et ἀπαμείρομαι. Euſtath. vero non ſenſu, ſed ſcriptura modo utrumque verbum differre putat ad Il. φ. p. 1243. l. 23., ubi noſtrum locum reſpicit.

v. 974. Scrib. ὄλβον.

Caetera, ſi qua inſunt, vitia typothetae, in notis iam emendata reperies.

9391 #14

Google

Digitized by Google

Digitized by Google

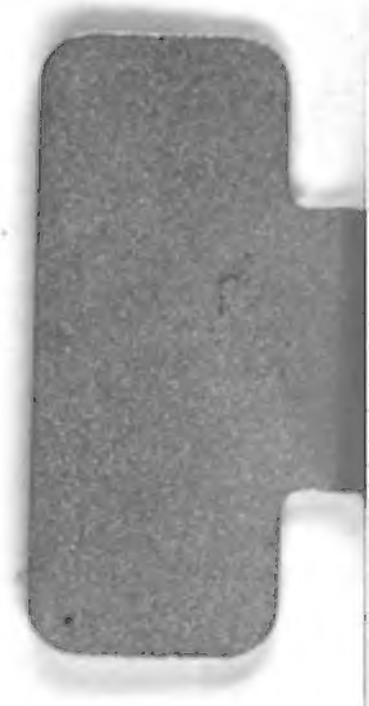

Digitized by Google